Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Arbejderen
Udgiver: De Samvirkende Fagforbund
Udgivelsesår: 1919-1920

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD

FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND

I DANMARK

SEKSTENDE AARGANG

FRA DEN 5. JULI 1919 TIL DEN 26. JUNI 1920

KØBENHAVN

UDGIVET AF DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

REDIGERET AF CARL F. MADSEN

TRYKT I F. E. BORDINGS BOGTRYKKERI (V. PETERSEN)

1920

INDHOLDSFORTEGNELSE

(Tallene angiver Side-Nr.)

Adressefortegnelse.

Formændene for Arbejdernes lokale Fællesorganisationer i Danmark 161, 337.

Forbund og enkeltstaaende Fagforeninger, som er tilsluttet De samvirkende Fagforbund 271.

Andel i Bedriftsledelse m. v.

Arbejdernes Andel i Bedriftsledelsen 189.

Arbejderbeskyttelse.

Beretning om Arbejderforsikringsraadets Virksomhed i 1918 29, do. i 1919 342. Valg af Medlemmer til Arbejdsraadet 119.

Arbejdernes lokale Fællesorganisationer.

Ny Fællesorganisation i Tarm 244, do. i Tørring 50.

Arbejdsanvisning.

Den offentlige Arbejdsanvisning (27. Juni 1919) 14.

Arbejdsløsheden og Arbejdsløshedskasserne.

Arbejdsløsheden i Februar 7, Marts 27, April 39, Maj 113, Juni 143, Juli 167, August 179, September 199, Oktober 235, November 263, December 283, Januar (1920) 319, Februar 339.

Arbejdstiden.

8-Timersdagen, Beretning fra det internationale Arbejderkontor 288.

De samvirkende Fagforbund.

Ind- og Udmeldelser.

Dansk Plejerpersonale Forbund 282.

Møder.

Det ordinære aarlige Repræsentantskabsmøde 295, 303, 321. Ekstraordinært Repræsentantskabsmøde 96, 97, 195, 213, 229.

Valg af Tillidsmænd.

Ny Næstformand og ny Sekretær i De samvirkende Fagforbund 12.

Generalforsamlinger, Kongresser m. m.

I. *Danmark.*

De samvirkende Fagforbunds aarl. Repræsentantskabsmøde 295, 303, 321, ekstr. 96, 97, 195, 213, 229. Dansk Arbejdsmandsforbund 32, 50, 121. Bogbinderforbundet 354. Forgylderforbundet i Danmark 158. Keramisk Forbund 145. Kurvemagerforbundet i Danmark 170. Dansk Møllerarbejderforbund 282. Dansk Skotøjarbejderforbund 80. Dansk Jernbaneforbund 354. Kommunalt Arbejderforbund 359. Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund 354. Træindustriarbejderforbund 354.

II. *Skandinavien.*

Skandinavisk Arbejderkongres 159, 195,

III. *Udlandet.*

Den tyske faglige Landsorganisation i Nürnberg 52, 85.

Grænsestridigheder.

Blikkenslagere og Jord- og Betonarbejdere 302. Kvindeligt Arbejderforbund kontra Dansk Skrædderforbund og Dansk Tekstilarbejderforbund (Kendelse i Sag Nr. 16) 103. Montørstillingerne ved Københavns Sporveje (Sag Nr. 17) 267.

Internationale Kongresser.

Den internationale Fagforenings-Kongres i Amsterdam 62, 69, 107, 115. Den internationale Arbejderkonference i Washington 96, 116.

Kommission, Nævn og Udvalg.

Kommission vedr. Overenskomsternes Overholdelse 60, 75. Oprettelse af Socialraadet 61, 176. Oprettelse af Valutaraadet 255.

Kontorets Meddelelser.

Meddelelser fra Kassereren angaaende Administrationsbidraget 112, 308.

Laan.

Laanet til de tyske Fagforeninger 185.

Legater.

Ledigt Legat i Industriforeningen 214.

Lovgivning.

Midlertidig Lov om Regulering af Priser paa Livsfornødenheder og Varer 76.

Lærlingeforhold.

Lærlingelønninger 259.

Lønbevægelser og Konflikter.

I. *Danmark.*

Overenskomstforholdene i 1919/20 181, 185, 201, 213, 221, 228, 231, 245, 265, 273, 279, 285, 293, 301, 309, 313, 327, 328, 341.

Arbejdsmænd i København: Banegaardsarbejdere hos A/S Amagerbanen 35, hos Bruun & Kryger og Petersen & Wraae 318. Biograffunktionærerne 183. Budene i København 183, hos Kaffehandler Carl Christiansen 274. Brænderiarbejdere hos Spiritusfabrikanterne 177. Brødkuskene paa A/S Københavns Brødfabrikker 74. Chaufførerne hos Gyldendal 198, i Motorbranchen 198, hos Kulimportørerne 252, ved Nordisk Læderfabrik 252. Fabriksarbejdere hos Blauenfeldt & Tvede 223, hos Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger 176, hos A/S Joseph Levin & Co. 203, paa Nordisk Elektricitetsselskab, Valby 35, paa Hakkelseskærerierne 67. Havnekonflikten 91. Isoleringsarbejderne 138. Jord- og Betonarbejdere hos Ingeniør Bruun 35, i Frihavnen 58. Kuske hos Læderfabrikanterne 35, 194, paa Kødfoderfabrikken Grand Danois 194, hos Mælkekompagniet »Cerena« 281. Lager- og Pakhusarbejdere hos de Ferslewske Blade 18, hos F. F. Olsen & Co. 19, hos Arbejdsgiverne indenfor Papirindustrien 18, hos H. Pens 203. Daglønnede Arbejdere paa A/S Nordisk Fjerfabrik 281, ved Nordisk Simplex 318, hos Nordsjællands Elektricitets- og Sporvejs A/S 5, Oliemøllere paa A/S Blaakildemølles Fabrikker 36, paa Pianofortefabrikkerne 5, ved A/S Rengøringskompagniet for Kbhvn. og Frederiksberg 149, Reservekranførerne i Frihavnen 90, paa Dansk Slibeskive-Fabrik 36, hos Smith, Mygind & Hüttemeier 127, paa forskellige industrielle Virksomheder 95. Sukkerhusarbejdere paa »Phønix« 223. Tagpaparbejderne i København og Kastrup 23. Tagpap- og Isoleringsarbejdere 354. Uddybningsarbejderne hos N. C. Monberg 105. Vagtfunktionærerne hos A/S De forenede Vagtselskaber 95.

Provinserne: Arbejdsmænd hos A/S Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866 31, hos Bornholms Købmandsforening i Rønne 24, paa Hasle Klinker- og Charmottestensfabrik 31, paa Briketfabrikken »Jylland« i Brande 223, hos Entreprenørerne i Odense 5, i Svendborg 37, hos Gas-,Vand- og Elektricitetsværket i Dragør 30, hos Foreningen af Arbejdsgivere i Esbjerg 31, hos A/S Det sydfynske Jernbaneselskab i Odense 282, paa Kartoffelmelsfabrikken i Esbjerg 174, paa A/S H. Steensens Margarinefabrik i Vejle 110, paa Aarhus Oliemølle 344, hos Aarhus Sporveje 18, paa Sorø Savværk 106, hos A/S Kølvraa Mosebrug 363, ved den store Vildmose og Tylstrup og Omegns Tørvefabrikantforening 12. Havnearbejderne ved D. F. D. S. i Odense 194. Kuskene hos A/S Aalborg Mælkekompagni 252, hos Vognmandsforeningen i Aalborg og Nørresundby 318, hos Rønnes Vognmandsforening 31. Murarbejdsmænd paa Bornholm 274, i Hørsholm 106, hos Murermestre og Entreprenører i Provinsen 131, hos Centralforeningen af Murermestre i Jylland 36. Terrazzoarbejderne i Aarhus 36. Uddybningsarbejdet ved Holbæk 75. Arbejdsmændenes Dyrtidsforhandlinger 119, 135. Arbejdsmændenes Strejkevarsel 327. Hele Landet 351.

Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere: hele Landet 133, 344.

Bogbindere: i København 177, paa Oscar Møllers Bogbinderi og Protokolfabrik 224, i Papirvarebranchen 149, kvindelige Bogbindere hos Medlemmer af Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirindustrien 75, do. paa Rammefabrikkerne 160. Pose- og Konvolutarbejdere 353.

Brolæggere: hos Entreprenørerne 11, hele Landet 131.

Bødkere: hele Landet 131, hos Bødkermestrene hele Landet 363, paa Olie-, Sæbe- og Spritfabrikkerne 363.

Børsteindustriarbejdere: i København 177, hele Landet 128.

Drejere: hos Drejerlavet i Københ. 12, paa J. C. Jørgensens Møbelfabrik i Odense 234, hele Landet 133.

Elektrikere: hos 8 Firmaer 149, hos D. F. D. S. 155, i Aalborg og Nørresundby 252.

Forgyldere: Rammearbejderne paa Rammefabrikker 75, hele Landet 133.

Formere: hos forskellige Firmaer 5, hos J. G. A. Eickhoff 159, paa Motorfabrik-

ken Dan i Glostrup 159, hos Jensen & Olsen i Esbjerg 37, hos A/S L. Lange & Co., Svendborg, 106, paa A/S Varde Staalværk 96.

Gartnere: hos Handelsgartnere i København og Omegn 345, paa Planteskolerne 345, Gartnere og Arbejdsmænd ved Handelsgartnerierne i København og Planteskolerne i Danmark 132, hos Anlægsgartner N. G. Mortensen, Aalborg, 363.

Glarmestersvendene: hele Landet 132.

Glasarbejdere: hos A/S Kastrup Glasværk 19, 106, 324, 8-Timers Dagen i Glassiberfaget 6, Glasslibere 132, paa Holmgaards Glasværk 358.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere: i København 344, hos A/S Carl M. Cohn 128, Elektropletarbejdere hos A/S »Union« i Kastrup 106.

Gørtlere og Metalarbejdere: hos Aug. E. Jensen 174.

Handskemagere: hele Landet 150.

Hatte- og Buntmagere: Straahattesyerskerne og Buntmagerne i København 155.

Jern- og Metalslibere: paa Brdr. Voigts Forniklingsanstalt 19.

Karetmagere: hos Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien 150, hos Karetmagermesterforeningen og de københavnske Vognfabrikker 150, hele Landet 151, paa Hillerød Dampvognfabrik og Træskæreri 19, hos de sydfynske Jernbaneselskaber 19.

Kedel- og Maskinpassere: paa »Ama« 177, hos A/S M. J. Ballins Sønner 106, ved Ferslews Trykkeri 37, paa Handelsmøllerne 7, for Motorpassere 6, hos A/S De forenede Papfabrikker 6, hos Riedel & Lindegaard 37, paa Spritfabrikkerne 7, hos A/S Danske Oliemøller og Sæbefabrikker 358, paa De danske Sukkerfabrikker 6, paa Svovlsyre- og Superphosphatfabrikken 6, paa Hedehusene Skærvefabrik 159, hele Landet 106, 132, 357.

Keramikere: paa Grønlands Grafit-Kompagni 215, paa Københavns Porcelænsmaleri 20, paa Porcelænsfabrikkerne 19, Keramikere og Pottemagere hos Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri 150, paa Bornholm 156, 159.

Kommunale Arbejdere: Sporvejsfunktionærerne hos A/S Frederiksberg Sporveje og Nordsjællands Elektricitets- og Sporvejs A/S 20, hos A/S Nordsjællands Sporveje 282, i Odense 38.

Kurvemagere: hele Landet 37, 151.

Kvindelige Arbejdere: hos A/S »Ama« 160, hos de Ferslewske Blade 271, hos forskellige københavnske Virksomheder 345, do. samt paa Margarinefabrikkerne hele Landet 111 og paa Mejerierne 352, hos Hagen & Sørensen 184, hos A/S Nordisk Fjerfabrik 188, paa Tændstikfabrikkerne 155, paa Halmvarefabrikken i Aalborg 177, hos Aalborg Mælkekompagni 120, hos Gartner Carl V. Lange i Frederikssund 188, i industrielle Virksomheder i Provinserne 112, 353.

Landarbejdere: hele Landet 151, hos Forstinspektør Gøtzche, Gisselfeldt 353.

Litografer: hos W. Brørup 178, Kobbertrykkerne i Nationalbankens Seddeltrykkeri 166, Kemigrafer hos Jacob Andersen 282, paa Reproduktionsanstalterne 132.

Læder- og Skindarbejdere: Hvidgarvere og Garveriarbejdsmænd i Læderindustrien 20, Kvindelige Arbejdere i Læderindustrien 184,

Mølleriarbejdere: paa Handelsmøllerne 112.

Papirindustriarbejdere: hele Landet 155, 346.

Rebslageriarbejdere: hele Landet 150, 363, 364.

Sadelmagere og Tapetserere: i København paa Barnevognsfabrikkerne 68, hos P. Christensen 188, hos The Dominion Belting Co. 234, Linoleumsarbejderne 128, 345, hos Bygningstapetsererne hele Landet 132.

Skibstømrere: paa Træskibsværfterne 152.

Skorstensfejersvende: paa Frederiksberg 160.

Skotøjarbejdere: i København hos Cay Oxholm 188, paa de mekaniske Fodtøjsreparationsforretninger 111, Haandskomagere i Provinserne 111.

Skræddere: hele Landet 133, 330, kvindelige Herreskræddere i København 133, Syersker hos Herrelingerifabrikanterne 161, i Varehuset i Odense 224, hos M. J. Madsen i Vejle 188, hos A/S V. Wegener i Vejle 184. Syersker hos A/S Skandinavisk Gummikompagni i Odense 354.

Slagteriarbejdere: paa Konservesfabrikkerne 20.

Smede- og Maskinarbejdere: hos Jern- og Metalindustriens Sammenslutning 288, hos Ingeniør Bruun i København 140, hos Københavns Flydedok og Skibsværft 9, 66, 89, paa A/S Emil Møllers Telefonfabrik i Horsens 90, Lockouten i Jernindustrien 10, 21.

Snedkere: i København hos Butiksmontørerne Allan Christensen & Co. 90, hos Lauget vedr. Kortkontoret 224, hos A/S Smith, Mygind & Hüttemeier 152, hos Dansk Træindustri 156, hos Tømmermestrene 166, kvindelige Snedkere hos Ram-

mefabrikant M. L. Andersen 156, Pianofortearbejderne hos Hornung & Møller 134, hos Søren Jensen 337, Snedkere i Aarhus paa A/S Th. Baggers Møbelfabrik 275, i Horsens paa A/S Emil Møllers Telefonfabrik 90, i Roskilde hos Aaby & Andersen 68, i Stege hos Herman Hansen 262, i Storehedinge paa Stolefabrikken 111, hele Landet 133, 353.

SoigneringS-, Toilet- og Sanitetsarbejdere: i København 138, paa Badeanstalten »København« 127, 344, i Provinserne 140, 302.

Stenarbejdere: i Næstved hos V. Handberg 178, hele Landet 134.

Stukkatører: hos Foreningen af Arbejdsgivere i Stukkatørfaget i Jylland 38, hele Landet 152.

Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdere: hele Landet 138, 364.

Tekstilarbejdere: i København hos A/S Goldschmidt & Nordholm 160, hos Possementmagermesterforeningen 346, i Hørsholm paa Klædefabrikken 203, i Kolding hos A/S Brdr. Volkert 38, i Odense paa A/S Brandts Klædefabrik 12, hele Landet 139, 364.

Tobaksarbejdere: hos Cigaretfabrikantforeningen samt Skraa- og Røgtobaksfabrikantforeningen 178, hele Landet 111.

Træindustriarbejdere: hos Træindustriens Fabrikantforening 346, paa Grejsdalens Hammerværk 31, hos H. C. Justesen & Godtfredsen i Randers 253, paa A/S Jens Nielsens Maskinfabrik i Vester Aaby 318, hele Landet 139.

Typografer: hos S. L. Møller 50.

Havnekonflikten i Kbenhv.: 71, 88, 97.

Augustreguleringen i 1918.

Rørlæggere: i København 32.

Den faglige Situation.

Den faglige Situation: 237.

Dyrtidsforhandlinger.

Dyrtidsforhandlinger: 41, 51, 59, 79, 92, 97.

Generalstrejken.

Generalstrejken proklameres: 285.

Ministerielle Foranstaltninger m. m.

Prisregulerende Foranstaltninger 43. Diplomati og Konsulatvæsen 50.

Majdemonstration.

Cirkulære angaaende Deltagelse i Majdemonstrationen 280.

Personalia.

Direktør S. C. Haubergs Død 274. Ny Formand i Arbejdsgiverforeningen 274.

Septemberforliget.

Septemberforligets Revision 118.

Socialdemokratisk Ungdoms-Forbund.

Ungdomsbevægelsen 166.

Splittelsesforsøg.

Splittelsesforsøg 88. En Judas 231. Judas-Bladet 242. Havnearbejderne i København, Overfald paa Københavns Kommune og Arbejdernes Brændselsforretning 329.

Statistik

Arbejdslønnen i Industrien for Januar Kvartal 1919 32, for Juli Kvartal 1919 248, for Oktober Kvartal 1919 347. Prisstigningens Indflydelse paa Leveomkostningerne 239.

Støtte til Udlandet.

Landsorganisationen i Tyskland udsender Opraab til Arbejderne i alle Lande 1. Opraab om Hjælp til nødlidende Kammerater og Børn i Tyskland og Østrig 100, 175, 212. Fagforeningernes Hjælp til Centraleuropa 254. Opraab om Støtte til Raads-Republiken Rusland 273.

Særlige Artikler.

Præmiering af den mindre Industri 184.

Udlandet.

Amerika: Arbejdsforholdene i De forenede Stater 163, 169.

England: Lov om Industridomstole 207. Beretning om Fagforeningsbevægelsen under Krigen 314.

Finland: Beretning om Virksomheden i Arbejdernes Understøttelseskomité 15. Den faglige Landsorganisations Medlemsblad 152.

Norge: Masseopsigelser 198.

Sverige: Den faglige Situation 206, 213. Lockouten i Sverige 222. Storkonflikten i Jernindustrien 198, 276.

Tyskland: 8-Timersdagens Gennemførelse 244.

Voldgift.

Den faste Voldgiftsrets Kendelser.

Arbejdsmænd: paa Harder Gummifabrik (Sag Nr. 313) 189, paa A/S Dansk Soyakagefabrik (Sag Nr. 327) 203, Oliemøllerne i København (Sag Nr. 354) 307, paa Bornholm, ved Kulindgivning hos Dampskibsselskabet af 1866 (Sag Nr. 326) 295, Garveriarbejdsmænd hos M. J. Ballin & Sønner (Sag Nr. 294) 110, Havnearbejderne hos D. F. D. S. (Sag Nr. 286) 65, Havnearbejderne i Horsens og Kolding (Sag Nr. 283) 24, Kuskene hos Vognmand Friis i Næstved (Sag Nr. 285) 77, Murarbejdsmænd paa Bornholm (Sag Nr. 301) 147, Skovbrugsarbejdernes Strejkevarsler (Sag Nr. 316) 257.

Elektrikere: i København, Odense og Svendborg (Sag Nr. 360) 335.

Formere: paa De danske Mejeriers Maskinfabrik (Sag Nr. 352) 333, i København og Vejle Strejkevarsler overfor forskellige Virksomheder (Sag Nr. 291) 124, hos A/S L. Lange & Co. i Svendborg (Sag Nr. 321) 242, Arbejdsstandsninger i Nykøbing M. og Aabyhøj (Sag Nr. 292) 125.

Gartnere: hos L. Dæhnfeldt i Odense (Sag Nr. 284) 77, hos Havearkitekt Erstad Jørgensen (Sag Nr. 311) 158.

Glasarbejdere: paa A/S Kronborg Dansk Vindues Glasværk i Helsingør (Sag Nr. 342) 306.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere: En Formandssag hos Sølvvarefirmaet Hansen & Andersen (Sag Nr. 299) 142.

Jern- og Metalslibere: paa Metalvarefabrikkerne »Union« og »Victoria« (Sag Nr. 315) 191.

Karetmagere: i Randers (Sag Nr. 358) 331.

Kedelrenserne: Arbejdsstandsninger (Sag Nr. 364) 343.

Keramikere: hos Firmaet Møller & Bøgelys Kunst Keramik Brænderi (Sag Nr. 320) 232, en Formandssag paa Porcellænsfabrikken »Norden« (Sag Nr. 343) 291.

Kvinder: paa Øresunds chem. Fabrikker (Sag Nr. 355) 308.

Landarbejdere: Overenskomstforholdene (Sag Nr. 274) 2, hos Proprietær Vestergaard, Disagergaard, (Sag Nr. 357) 326, Skovbrugsarbejdernes Strejkevarsel (Sag Nr. 316) 257.

Litografer: i København (Sag Nr. 345) 307. Kobbertrykkere: i Nationalbankens Seddeltrykkeri (Sag Nr. 317) 195, Formandsspørgsmaal paa Københavns Klichéfabrik (Sag Nr. 319) 193.

Kobbertrykkere: i Nationalbankens Seddeltrykkeri (Sag Nr. 317) 195, Formandsspørgsmaal paa Københavns Klichéfabrik (Sag Nr. 319) 193.

Murarbejdsmænd: i København Erstatningskrav vedr. Udbetaling af Spadserepende (Sag Nr. 288) 129, 225, Arbejdsstandsning hos Murermester A. Fugmann (Sag Nr. 349) 305.

Murere: i København og Roskilde, Blokade (Sag Nr. 295) 140, i Aalborg (Sag Nr. 314) 186, i Jylland og Østifterne (Sag Nr. 293) 126.

Sadelmagere og Tapetserere: kontra Centralforeningen for Sadelmager- og Tapetserermestre i Jylland (Sag Nr. 287) 77, Linoleumsarbejderne i København (Sag Nr. 289) 102.

Skræddere: Arbejdsstandsning (Sag Nr. 290) 109, Lærerne paa Skrædderlaugets Fagskole (Sag Nr. 338) 277.

Slagteriarbejdere: Arbejdsstandsningen paa Konservesfabrikkerne (Sag Nr. 304) 153.

Smede- og Maskinarbejdere: hos Entreprenør Erik Bruun (Sag Nr. 335) 234, paa »Atlas« (Sag Nr. 341) 303, hos Isidor Bernstein (Sag Nr. 303) 226, paa Københavns Flydedok og Skibsværft, uvasrlet Arbejdsstandsning (Sag Nr. 281) 17.

Soigneringss-, Toilet- og Sanitetsarbejdere: i Provinserne (Sag Nr. 312) 171.

Stenarbejdere: ved det ny Garnisons Sygehus (Sag Nr. 280) 13.

Søfyrbøderne: Arbejdsstandsning (Sag Nr. 362) 342.

Sømændene: Arbejdsstandsning (Sag Nr. 361) 331.

Tekstilarbejdere: Formandsspørgsmaal hos A/S Th. Wessel & Vett (Sag Nr. 346) 311, Organisationsforholdet hos A/S Wessel & Vett (Sag Nr. 309) 157, paa Vejle Dampvæveri (Sag Nr. 334) 270.

Telefonarbejdere: hos Fyens kommunale Telefonselskab (Sag Nr. 344) 298, i Jylland (Sag Nr. 310) 226.

Tobaksarbejdere: Krav om Dyrtidstillæg (Sag Nr. 324) 211.

Transportarbejdere: i København, uvarslede Arbejdsstandsninger i Københavns Havn (Sag Nr. 332) 268, Arbejdsstandsningen i Anledning af Generalstrejken (Sag Nr. 363) 336.

Træindustriarbejdere: paa A/S Jens Nielsens Maskinfabrik (Sag Nr. 359) 333.

Typografer: i København (Sag Nr. 368) 355, Hellignatsarbejdet (Sag Nr. 336) 258, i Provinserne, Dyrtidsordningen (Sag Nr. 322) 253.

Tømrere: hos Bornholms Tømrer- og Snedkermesterforening (Sag Nr. 333) 297.

Formand, Dr. jur. C. Ussing fratræder 210. Valg af 2. Næstformand 232. Valg af Medlemmer 140.

Forligsinstitutionen: Departementschef Adolf Jensen fratræder 202, K. Riis-Hansen fratræder som Forligsmandens Stedfortræder 225, Kontorchef Johs. Dalhoff tiltræder 225. Forligsmand, Landsdommer Axel Rasmussen tiltræder 202, fratræder 262. Ny Forligsmand, K. Riis-Hansen, 271. K. Riis-Hansen fratræder 354. Adjunkt H. K. Kofoed tiltræder som Forligsmand 354.

Arbejderbevægelsens
Bibliotek og Arkiv

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 1 * KØBENHAVN DEN 5. JULI 1919 * 16 AARGANG

Udlandet.

Arbejdernes faglige Landsorganisation i Tyskland har udsendt følgende Opraab:

Til de organiserede Arbejdere i alle Lande.

De den 13. og 14. Maj i Berlin forsamlede Bestyrelser for Tysklands Fagforbund har med Afsky modtaget Meddelelse om det tyske Folks brutale Kvælning, som vil blive fuldbyrdet ved de af Vestmagternes Imperialisme nu offentliggjorte »Freds«-betingelser.

De tyske Fagforeninger anerkender fuldt ud, at de under Krigen anrettede Ødelæggelser i Belgien og Nordfrankrig atter maa genoprettes — og Tyskland har forlængst erklæret sin Beredvillighed til at medvirke hertil efter bedste Kræfter. Det tyske Folk har ikke til Hensigt at unddrage sig disse Forpligtelser.

Men disse Ententens Fredsbetingelser vil skabe en imperialistisk Voldsfred af den værste Art. I Stedet for den lovede Retsfred, der skulde bringe Folkenes Forening og en Ende paa alle blodige Krige, bliver her et Folk paa 70 Millioner gjort til Slaver af Kapitalen i de allierede og associerede Veststater.

Tyskland skal berøves sine bedste økonomiske Omraader. Franskmænd, Belgiere og Polakker vil tilrive sig vigtige Dele af vor landøkonomiske og industrielle Produktion. En Fjerdedel af vort Ernæringsland, som i Forvejen ikke strakte til vor Folkeernæring, 35 pCt. af vore Kuldistrikter og flere af de vigtigste Erzlejer skal voldelig udskilles fra Tyskland.

De tyske Kolonier bliver annekterede. Vor Handelsflaade, som før Krigen var Verdens næststørste, skal forringes til at være den tiende saasnart det i Voldsfreden begrundede Røveri af den tyske Handelsflaade skal sættes i Scene.

De financielle Forpligtelser, som skal paalægges os i umaalelig og endnu ikke endelig fastsatte Krigsskadeerstatninger, vil i mindst 50 Aar gøre det tyske Folk, i Særdeleshed dets Arbejdere, til Lønslaver af Vestmagternes Kapitalister. For de næste fem Aar alene skal vi ved Siden af de af Ententen til Udbetaling selvstændig fastsatte Milliarder aarlig afgive 40 Mill. Tons Kul til Frankrig, Belgien og Italien, tiltrods for at vor Kuludførsel overhovedet før Krigen efter Afregning af 10,38 Mill. Tons Indførsel kun beløb sig til ca. 20 Mill. Tons. Gennem disse og gennem andre ligesaa uhørte økonomiske Lænker bliver vor hele Industri lamslaaet, og de tyske Arbejdere vil blive fordømte til Arbejdsløshed, Nød, Elendighed og Udvandring.

Det er den »Fred« som de fjendtlige Magters Statsmænd vil paalægge det tyske Folk, efter at det i Tiltro til den af Præsident Wilson lovede og af alle de Krigsførende vedtagne Retsfred, har nedlagt Vaabnene, og som resolut under det tyske Socialdemokratis Førerskab er gaaet i Spidsen for gennem Revolution at virkeliggøre Socialismens Ide. Denne »Fred« er ikke alene en ved andre Midler iværksat Fortsættese af Krigen mod det tyske Folk, men den betyder tillige *et Attentat af den forenede Kapitalisme mod Socialismen.*

Dette udviser ogsaa Overenskomstudkastets Kapitel om international Arbejdsret. Ikke en eneste af de af

Fagforeningerne i alle Lande i Leeds 1916, Bern 1917 og 1919 fremsatte Krav om Beskyttelse af alle Landes Arbeidere mod den kapitalistiske Udbytning er virkeliggjort. Ene og alene skal der gennemføres en ny Organisering af tidligere Arbejderbeskyttelses-Konferencer, men i en Form der gør, at alle Afgørelser er lagt i Hænderne paa Bureaukrater og Arbejdsgivere, og som endog giver de enkelte Lande Ret til at afvise en med $^2/_3$ vedtaget Flertalsbeslutning. Da det nye Folkenes Forbund dernæst hverken indbefatter Tyskland, Rusland eller de under Krigen neutrale Stater, vil Arbejderretterne blive bestemte af den internationale Storkapitalisme og af de i kulturel og industriel Henseende tilbagestaaende Stater i hele Verden. Dette er ikke andet end en Forhaanelse mod de fagligt organiserede Arbejdere i alle Lande og en Kapitalens Offensiv-Alliance mod den internationale Arbejderbeskyttelse.

Denne Ententens Statsmænds »Fredsoverenskomst« præsenterer sig saaledes som et Slag imod hele Verdens Proletariat. Som Europas feudale Reaktion for over 100 Aar siden forenede sig imod den store franske Revolutions Republik, saaledes oplever vi nu under Vestmagternes Førerskab en Sammensværgelse af den internationale Kapitalisme mod Socialismen og Proletariatets sociale Revolution.

Imod denne Voldtægt opløfter Tysklands Fagorganisationer en Protest. De har aldrig staaet tilbage naar det gjaldt Arbejderklassens internationale Solidaritet, og de tror derfor at turde appellere til Arbejderne i alle Lande at slutte sig til denne Protest mod den af den internationale Kapital udviste Voldsgerning.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 274.
(Landarbejdernes Overenskomstforhold.)

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 4. Juni 1919 i Sag Nr. 274: Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark mod Landarbejderforbundet i Danmark.

Den 13. Februar d. A. indgik Arbejdsgiverne for Land- og Skovbrug i Danmark og Landarbejderforbundet med Tiltrædelse af de to Hovedorganisationer en »Overenskomst om Løn og Arbejdsforhold for fast antagne Landbrugsarbejdere«, hvorved — ifølge Overenskomstens Prg. 1 skulde forstaas »saadanne, der ved personlig Aftale med Arbejdsgiveren har sikret sig stadigt Arbejde med en gensidig Opsigelsesfrist af 3 Maaneder«, uden at dette Forhold betingedes af, »at Arbejderen bebor en Lejlighed, tilhørende Arbejdsgiveren.«

I sine Paragraffer 2—17 indeholder Overenskomsten i det væsentlige Bestemmelser om Opholdsrum paa Arbejdspladsen, om »Daglønnen for Mænd«, om Arbejdstidens Længde og Beliggenhed i Døgnet og Overarbejde.

Derefter fastsætter Prg. 13 — med Overskriften »Tjenestekarle« — en *minimal Maanedsløn* for saadanne, hvorefter der følger Paragraffer om Kvinder og om visse specielle Arter af Arbejde.

Der er nu opstaaet Uenighed mellem Parterne om, i hvilken Udstrækning Overenskomsten er gældende for Tjenestekarle, samt om hvorvidt den omfatter Polakarbejde, og disse Spørgsmaal har Parterne indbragt her for Retten som vedtaget Voldgiftsret.

Hvad først Spørgsmaalet om *Tjenestekarle* angaar, er det *Arbejdsgivernes* Standpunkt, at Overenskomstens Bestemmelser kun vedrører Tjenestekarlene forsaavidt angaar Maanedslønsbestemmelsen i Prg. 18, men at Overenskomsten iøvrigt kun giver Regler for andre Arbejdere i Landbruget, enten saadanne, som boer andet Sted end paa Gaarden, eller saadanne, som tager Arbejde paa Gaarden som »Daglejerkarle« og dér faar Kost og Logi uden ligefrem at lade sig fæste som Tjenestekarle.

Landarbejderforbundet hævder derimod, at alle Overenskomstens andre Paragraffer, som ikke er i direkte Strid med Maanedslønsreglen i Prg.

18, kommer til Anvendelse ogsaa paa Tjenestekarle, saaledes blandt andet Reglerne om Arbejdstid, Overarbejde og Tjenesteforholdets Varighed.

Den praktiske Betydning af Spørgsmaalet ligger netop væsentlig heri. Hvis Landarbejderforbundet har Ret, vilde det efter 13. Februar d. A. mellem Parterne være forbudt at indgaa det tidligere Tjenesteforhold, ifølge hvilket Tjenestekarlen for fast Løn, Kost og Logi skal være til Haande i Bedriftens Interesse naar og hvor hans Hjælp bliver fornøden, idet Overenskomstens Prg. 12 ogsaa for Tjenestekarlene vilde henlægge Arbejdstiden til bestemte Klokketimer i Døgnet, saa at der for hver Tjenesteydelse paa anden Tid skulde betales Overarbejdspenge efter Prg. 14 og 15, og saaledes at Arbejderorganisationen havde Ret og Pligt til at skride ind, naar disse Regler ikke overholdtes.

Hvis derimod Arbejdsgivernes Fortolkning er den rette, vilde dette gamle Tjenesteforhold vedrørende Arbejdstiden vedblivende være bestaaende, naar Arbejderen lod sig fæste som »Tjenestekarl« uden udtrykkelig i saa Henseende at tage Reservation.

Og paa samme Maade angaaende Arbejdsforholdets Varighed. Efter Landarbejderforbundets Fortolkning kan »Tjenestekarle« ifølge Overenskomstens Prg. 1 ikke fæstes for længere Tid end med 3 Maaneders Opsigelse; efter Arbejdsgivernes gælder Halvaarsfæste (jfr. Tyendelovens Prg. 9), naar ikke andet udtrykkelig er vedtaget.

Om de Forhandlinger, der gik forud for Overenskomstens Vedtagelse, er det oplyst, at de foregik paa Grundlag af et af Landarbejderforbundet udarbejdet Udkast til Overenskomst. Heri fandtes ingen særskilt Bestemmelse om Tjenestekarle, idet Udkastets Forfattere — efter hvad de hævder — mente, at Tjenestekarlene burde have Dagløn og øvrige Arbejdsvilkaar som andre Arbejdere og ogsaa omfattedes af Overenskomstens Udtryk »fast antagne Landbrugsarbejdere«. Forhandlingerne stødte imidlertid i Begyndelsen paa den Vanskelighed, at Arbejdsgiverne ingen Overenskomst vilde indgaa om Tjenestekarlenes Vilkaar, medens Modpartiet tværtimod stillede som Betingelse for en Overenskomst, at den ogsaa omfattede Tjenestekarlene; og den saaledes opstaaede Vanskelighed naaede man først over, idet man enedes om at indføre den ovenomtalte selvstændige Paragraf for Tjenestekarle med Fastsættelse af en mindste Maanedsløn.

Dette forklarer Arbejdsgiverne nu derhen, at overfor deres Vægring ved at forhandle om Tjenestekarlenes Forhold, lod Arbejderpartiet sig til sidst nøje med den Indrømmelse fra Arbejdsgivernes Side, at der dog fastsattes en Mindstegrænse for Tjenestekarlenes Løn; medens Arbejderpartiet hævder, at først, da de havde faaet opfyldt deres Forlangende om, at Overenskomsten i sin Helhed skulde omfatte Tjenestekarlene — i hvilken Henseende Indsættelsen af Prg. 18 netop var dem et Bevis — gik de ind paa at afslutte Overenskomsten.

Efter de foretagne Partsafhøringer har Retten ingen Grund til at betvivle, at enhver af Parterne ved Overenskomstens Afslutning er gaaet ud fra sin her fremstillede Forstaaelse; men det maa bebrejdes hver af Parterne, at de paa et saa væsentligt og i Forhandlingerne netop omstridt Punkt, ikke har sørget for, at Overenskomsten fik et utvetydigt Udtryk for deres Forstaaelse.

Da dette nu skønnes ikke at være bleven Tilfældet, maa der i første Række ses hen til, hvem det særligt maatte paahvile udtrykkelig i Overenskomsten at reservere sig sin Opfattelse anerkendt. I saa Henseende bemærkes, at hvis Overenskomsten i sin Helhed ogsaa skulde gælde for Tjenestekarle, vilde dette betyde en saa gennemgribende Forandring i et Arbejdsforhold, hvis Karakter sædvanemæssigt er bleven fæstnet paa Grundlag af Tyendelovens Regler, særlig netop paa de to ovenomtalte Omraader (Arbejdstiden og Tjenestetiden), se Tyendelovens Prg. 22 og

9, at den, der paastaar, at en saadan Forandring er sket, maa føre Beviset derfor og sørge for, at det faar tydeligt Udtryk i Overenskomsten.

Hertil kommer, at begge Parterne er enige i, at Overenskomstens Regler om Kvinder ikke gælder for Tjenestepiger, og den Slutning ligger da nær, at den heller ikke gælder for Tjenestekarle undtagen saa langt som den særlige Minimallønsparagraf rækker.

Desuden har Overenskomsten i Prg. 17 om »Daglejerkarle« givet Anvisning paa et Arbejdsforhold, hvor der ligesom i Tjenestekarleforholdet ydes Kost og Logis, og som af Arbejderen kan indgaas med den Virkning, at Forholdet i sin Helhed falder ind under Overenskomsten, og ogsaa under Hensyn hertil ligger det nær at slutte, at, hvis Forholdet udtrykkelig er indgaaet som *Tjenestekarleforhold*, — den gængse Betegnelse for Tyendeforholdet — er det Tyendelovens Regler, der gælder.

Da Retten saaledes maa give Arbejdsgiverne Medhold i deres Fortolkning af Overenskomsten vedrørende Tjenestekarlene, bliver det ufornødent at undersøge, i hvilken Udstrækning Parterne ved en kollektiv Overenskomst som den heromhandlede *vilde have været beføjede* til ved Bestemmelsen i Prg. 1 — saaledes som den efter Landarbejderforbundets Mening skal forstaas — at berøve Tjenestekarlene den Betryggelse, som Tyendelovens Prg. 9 giver dem, naar intet andet er vedtaget ved Fæsteaftalen, at de kun kan siges op af Husbonden til Aarets almindelige Skiftedage.

Hvad angaar det andet Spørgsmaal, om Overenskomsten gælder ogsaa for *Polakarbejdere*, hvad Landarbejderforbundet har hævdet, men Arbejdsgiverne har benægtet, maa der gives Forbundet Medhold i, at Overenskomstreglerne ikke kan antages begrænsede til Landarbejdere af nogen bestemt Nationalitet og altsaa maa gælde for de Polakker, der ikke er bundne af personlige Kontrakter. Men det følger af sig selv, at, hvis Statens Love, (som de nedennævnte) giver de offentlige Myndigheder Indflydelse paa Kontrakternes Indhold, kan Overenskomstens Bestemmelser ikke være bindende ud over, hvad Myndighederne vil godkende.

Hvad særlig angaar Spørgsmaalet om, hvilken Indvirkning Overenskomsten har paa de Kontraktsforhold, der alt var afsluttede, da Overenskomsten blev indgaaet, berører dette Spørgsmaal navnlig de Kontrakter, som i Henhold til Loven om Anvendelse af udenlandske Arbejdere (Nr. 67 af 1. April 1912 med Tillægslove af 9. Maj 1917 og 20. Marts 1918) er afsluttede i en bestemt af Indenrigsministeren i Henhold til Prg. 4 i Loven af 1912 autoriseret Form, og er løbende til Slutningen af d. A.

Hvorvidt og i hvilket Omfang Landarbejderforbundet har haft Bemyndigelse til at optræde paa de polske Kontrahenters Vegne, er ikke oplyst, og for andre end de polske Medlemmer af Forbundet vilde Overenskomsten i alle Tilfælde ikke kunne forandre alt indgaaede Kontrakter. Men selv for Forbundsmedlemmernes Vedkommende maa Arbejdsgiverne med Rette være gaaet ud fra, at Overenskomsten ikke berørte disse, da der ellers maatte være sket en nærmere Samarbejden af Overenskomstreglerne med den ministerielt autoriserede Kontrakts Indhold. Ifølge dennes Prg. 8 skal der f. Eks. foruden den kontante Pengeløn tilkomme den polske Arbejder visse bestemte Fødemidler, noget, som ikke er forudsat i Overenskomstens Lønregler og ikke vilde kunne forandres uden ministeriel Autorisation.

Hvorvidt andre Kontraktsforhold, indgaaede før 13. Februar d. A. med Polakker, men uden ministeriel Autorisation, er bleven ændrede i deres Indhold ved den indgaaede Overenskomst, kan ikke besvares gennem en almindelig Afgørelse, men kun efter Undersøgelse af det specielle Kontraktsforhold.

Sagens Omkostninger findes Parterne at burde betale hver med 150 Kr.

Kendelse.

Overenskomsten af 13. Februar d A. omfatter kun Tjenestekarle for saa vidt angaar Bestemmelsen i Prg. 18 om Mindstelønnen.

Den omfatter Landarbejdere uden Hensyn til Nationalitet.

Den berører ikke de forinden Overenskomstens Indgaaelse i Henhold til ovenanførte Love afsluttede og af Indenrigsministeren autoriserede Kontrakter for udenlandske Arbejdere.

Paa senere indgaaede Arbejdsforhold, for hvilke der kræves Statsmyndighedernes Godkendelse, er Overenskomstens Anvendelse betinget af saadan Godkendelse.

Sagens Omkostninger betaler Parterne, Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark og Landarbejderforbundet hver med 150 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Dansk Arbejdsmandsforbund og Entreprenørforeningen i Odense. Ved et Fællesmøde 1. April afsluttedes Overenskomst mellem Odense Entreprenørforening og Arbejdsmændenes Fagforening i Odense.

Arbejdstiden er i Maanederne April—September 9 Timer. I Marts og Oktober 8½ Time. I Februar og November 8 Timer. I Januar og December 7 Timer.

Timelønnen er 105 Øre, hvoraf 30 Øre er Dyrtidstillæg.

Arbejder, der udføres i Akkord, betales efter den mellem »Entreprenørforeningen« og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i København for 1919 gældende Prisliste med et Fradrag af 10 pCt.

Overenskomsten kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør til samme Tidspunkt, som er gældende for den københavnske Priskurant for Jord- og Betonarbejdere.

Dansk Arbejdsmandsforbund og Nordsjællands Elektricitets- og Sporveje A/S. Ved et Fællesmøde den 2. Maj opnaaedes Enighed om en Overenskomst, hvorefter Timelønnen for nu ansatte timelønnede Montører ansattes til 103 og 108 Øre, for Hjælpere efter 1 Aars Beskæftigelse i Virksomheden til 98 Øre og under 1 Aar til 83 Øre. Hertil kommer Augustreguleringens 8 Øre samt et Dyrtidstillæg af 16 Øre for de Timer, hvori der ikke arbejdes i Akkord.

Maanedslønnede Montører erholder et aarligt Dyrtidstillæg for gifte 1200 Kr. for ugifte 1000 Kr.

Arbejdsmænd paa Pianofabrikkerne i København. Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 26. Maj d. A. mellem Dansk Pianofabrikantforening, Dansk Arbejdsmandsforbund og Fabrikarbejdernes Forbund enedes man om at forny den gældende Overenskomst med følgende Ændringer:

1) Den daglige Arbejdstid er den i Pianofaget gældende. Spisetiden kan efter den paagældende Fabriks Ønske forlænges til 1 Time, saaledes at Arbejdstiden slutter ½ Time efter Fabrikkens almindelige Arbejdstid, medmindre Fabrikken foretrækker at betale Oprydningsarbejde som Overarbejde.

2) Minimallønnen ændres til Normaltimeløn, der fastsættes til Kr. 1,10, hvoraf 25 Øre er at betragte som Dyrtidstillæg.

3) Alt Arbejde ved Kul indenfor Fabrikkens Omraade betales med 10 Øres Tillæg pr. Time.

4) Alt Udearbejde, der varer udover 2 Timer, betales med 20 Øres Tillæg pr. Time.

5) Overarbejde de første 2 Timer efter normal Arbejdstids Ophør samt Søn- og Helligdage til Kl. 12 betales med 50 pCt. Tillæg, derefter betales Overarbejde med 100 pCt. Tillæg.

6) Samtlige hidtil gældende Dyrtidstillæg bortfalder.

Denne Overenskomst træder i Kraft den 1. Maj 1919 og er gældende, indtil den af en af Parterne opsiges med 3 Maaneders forudgaaende Varsel, dog tidligst til Ophør 1. Maj 1920.

Formerne hos forskellige Firmaer. Mellem Dansk Formerforbund og

Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning var der forhandlet om Lønforhøjelse for Formerne hos forskellige Firmaer, uden at det var lykkedes at naa til Enighed, hvorfor Formerforbundet varslede Strejke for de paagældende Arbejdere.

Sagen kom derefter til Behandling paa et Fællesmøde den 6. Juni og her enedes man om følgende:

Det fremsendte Srejkevarsel tages tilbage.

Timelønningerne for *Haandformere* hos Firmaerne Burmeister & Wain, Københavns Flydedok og Skibsværft, A/S De forenede Jernstøberier, Holmbladsgade, A/S Nielsen & Winther forhøjes med et Beløb svarende til 15 Øre pr. Mand pr. Time.

Timelønnen for *Kærnemagere* hos A/S Burmeister & Wain og Københavns Flydedok og Skibsværft forhøjes med et Beløb svarende til 18 Øre pr. Mand pr. Time.

En Maskinformer hos A/S Burmeister & Wain erholder et Tillæg til Timelønnen af 18 Øre.

Maskinformerne hos A/S Nielsen & Winther faar en Timelønsforhøjelse svarende til 20 Øre pr. Mand pr. Time.

Formerne hos Firmaet F. Mogensen, København, erholder et Tillæg til Timelønnen, svarende til 18 Øre pr. Mand pr. Time.

I alle Tilfælde at fordele efter den paagældende Virksomheds Skøn. Paa Maskinfabrikken »Svendborg« Svendborg, gives der de 10 Formere et Tillæg, saaledes at Gennemsnitsfortjenesten for disse incl. Augustreguleringen bliver Kr. 1,48 pr. Mand pr. Time.

En Kærnemagers Timeløn forhøjes til Kr. 1,30 (incl. Augustreguleringen).

To Formere hos A/S Allerups Eftf., Odense,

tre Formere hos A/S Brandt & Co., Odense,

en Former paa Maskinfabrikken »Phönix«, Odense, samt

to Formere hos Firmaet H. Rasmussen & Co., Odense,

faar et saadant Tillæg, at Gennemsnitsfortjenesten for disse Formere, incl. Augustreguleringen, hvert Sted bliver Kr. 1,45 pr. Mand pr. Time.

En ældre Former hos A S Allerups Eftf., Odense, faar et Tillæg, saaledes at hans Timeløn, incl. Augustreguleringen, bliver Kr. 1,30,

en Maskinformer hos samme Firma faar et Tillæg til sin Timeløn, saaledes at denne, incl. Augustreguleringen, bliver Kr. 1,40 pr. Time,

en ældre Former hos A/S Brandt & Co., Odense, faar et Tillæg til Timelønnen, saaledes at den incl. Augustreguleringen, bliver Kr. 1,15.

Hos Firmaerne Brandt & Co. og H. Rasmussen & Co. skal de *ansatte* Timelønninger for de akkordlønnede Haandformere hæves til et Gennemsnit af 95 Øre pr. Time exklusive Augustreguleringen og for Maskinformere til 90 Øre exklusive Augustreguleringen.

Denne Ordning faar tilbagevirkende Kraft fra og med Begyndelsen af den første Lønningsuge efter Timands-Mødet den 20. Maj 1919 for samtlige ovennævnte Virksomheder.

8-Timersdagen i Glassliberfaget. Ved en Forhandling mellem Dansk Glasarbejderforbund og Fabrikantforeningen af Glasslibere er man enedes om fra 1' September d. A. at indføre 8-Timersdagen i Faget.

Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund. — Overenskomster for Motorpassere. Ved et Fællesmøde den 7. April opnaaedes Enighed om Løn og Arbejdstid for Motorpassere.

A/S De forenede Papirfabrikker betaler 56 Kr. for 6 Vagter.

A/S De danske Sukkerfabrikker betaler 63 Kr. for 7 Vagter.

A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik betaler 63 Kr. pr. Uge for 7 Vagter.

Handelsmøllerne betaler selvstændige Maskinpassere ved Maskiner med over 50 H.K. 59 Kr., ved Maskiner paa 50 H.K. og derover 56 Kr.

Spritfabrikkerne betaler i København 59 Kr. for 6 Vagter. I Provinsen 56 og 63 Kr. for henholdsvis 6 og 7 Vagter.

Arbejdsløsheden
i Februar Maaned 1919.

Nedenstaaende Oplysninger om Arbejdsløsheden i Februar 1919 omfatter ialt 55 Fag eller Organisationer med ialt ca. 243,300 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang ca. 62,200 eller 25,6 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 1,399,000 eller 5,7 Dage pr. Medlem.

Af Fag, for hvilke Oplysninger mangler, nævnes: Skraatobaksarbejdere, Glarmestre, Stukkatører, Drejere, Stenarbejdere, Kobbersmede, Jern og Metalslibere, Instrumentmagere, Elektrikere og Gartnere.

Desuden er de meddelte Oplysninger ufuldstændige for Mølleriarbejdere, Sejlmagere, Børstenbindere, Bogbindere, Typografer og Dansk Arbejdsmandsforbund.

I Tabellen er ikke medregnet Murere, Murarbejdsmænd og Hustømrere i Hovedstaden paa Grund af Konflikten i disse Fag.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Kbenh. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Næringsmiddelindustri.												
Mølleriarbejdere	150	150	5	193	657	449	48	1184	807	599	53	1377
Bageri & Konditoriarb.	1588	1588	671	15181	2037	2037	334	7756	3625	3625	1005	22937
Sukkervarearbejdere	924	924	117	2892	300	300	57	1375	1224	1224	174	4267
Bryggeriarbejdere	2686	2686	180	5787	1347	1347	101	3059	4033	4033	281	8846
Slagteriarbejdere	1525	1525	677	18560	2896	2896	1357	33874	4421	4421	2034	52434
Tobaksarbejdere	5090	5090	975	28070	2917	2917	918	23673	8007	8007	1893	51743
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	2736	2736	861	29616	6221	6221	1725	45736	8957	8957	2586	75352
Sejlmagere	132	132	»	12	53	28	4	98	185	160	4	110
Rebslagere	90	90	45	900	233	233	30	883	323	323	75	1783
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skræddere	7843	7843	2440	45425	4994	4994	1999	23801	12837	12837	4439	69226
Handskemagere	108	108	27	771	14	14	5	94	122	122	32	865
Hattearbejdere	1144	1144	89	2328	247	241	97	1344	1391	1385	186	3672
Skotøjarbejdere	3765	3765	800	33000	1337	1337	340	8043	5102	5102	1140	41043
Barberere	590	590	37	1296	650	650	182	3173	1240	1240	219	4469
Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	86	86	70	1725	87	87	70	1500	173	173	140	3225
Murere	—	—	—	—	5956	5956	4253	100.000	5956	5956	4253	100000
Hustømrere	—	—	—	—	5178	5178	1397	30729	5178	5178	1397	30729
Skibstømrere	276	276	»	16	684	684	13	208	960	960	13	224
Snedkere	4453	4453	564	14291	4740	4740	380	11115	9193	9193	944	25406
Billedskærere	152	152	»	»	70	70	»	»	222	222	»	»
Forgyldere	116	116	2	59	75	75	6	103	191	191	8	162
Malere	2566	2566	1637	41604	3556	3556	2213	56171	6122	6122	3850	97775
Sadelm. & Tapetserere	1120	1120	450	10250	655	655	348	7635	1775	1775	798	17885
Skorstensfejere	68	68	»	»	65	65	»	34	133	133	»	34
Ovnsættere	14	14	4	132	—	—	—	—	14	14	4	132
At overføre	37222	37222	9651	252108	44969	44730	15877	361588	82191	81952	25528	613696

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	37222	37222	9651	252108	44969	44730	15877	361588	82191	81952	25528	613696
Trævareindustri.												
Træindustriarbejdere	853	853	56	1300	3240	3240	296	7463	4093	4093	352	8763
Bødkere	254	254	59	1540	487	487	272	7077	741	741	331	8617
Karetmagere	340	340	8	215	622	622	42	971	962	962	50	1186
Korskærere	230	230	65	2200	30	30	20	425	260	260	85	2625
Børstenbindere	250	250	30	740	235	94	38	1065	485	344	68	1805
Kurvemagere	195	195	31	835	44	44	3	69	239	239	34	904
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	120	120	17	415	161	161	23	444	281	281	40	859
Hvidgarvere	76	76	3	79	57	57	9	168	133	133	12	247
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	1221	1221	52	2487	375	375	16	263	1596	1596	68	2750
Glasarbejdere	256	256	6	144	278	278	104	2759	534	534	110	2903
Forarbejdning af Metal og Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	824	824	18	633	286	286	30	325	1110	1110	48	958
Blikkenslagere	862	862	256	5980	642	642	166	3413	1504	1504	422	9393
Metaltrykkere	114	114	5	356	8	8	2	60	122	122	7	416
Gørtlere og Metalarb.	390	390	67	1525	88	88	17	462	478	478	84	1987
Urmagere	112	112	1	35	189	189	4	50	301	301	5	85
Smede og Maskinarb.	10600	10600	1784	37427	9234	9234	1658	37040	19834	19834	3442	74467
Specialarbejdere	315	315	84	1413	—	—	—	—	315	315	84	1413
Formere	525	525	475	4417	1275	1275	1105	9180	1800	1800	1580	13597
Grafisk Industri.												
Bogbindere	2575	2575	189	4543	942	706	74	1840	3517	3281	263	6383
Litografer	488	488	25	560	131	131	2	57	619	619	27	617
Typografer	2809	2809	70	2469	1900	1644	39	694	4709	4453	109	3163
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	177	177	12	256	1177	1177	24	562	1354	1354	36	818
Dansk Arbejdsmandsforb.												
Chauffører	900	900	100	6000	—	—	—	—	—	—	—	—
Fabrikarbejdere	2800	2800	624	14976	—	—	—	—	—	—	—	—
Havnearbejdere	2900	2900	1600	28000	—	—	—	—	—	—	—	—
Jord- og Betonarb.	5012	5012	2406	45000	—	—	—	—	—	—	—	—
Dansk Arbejdsmandsf. iøvrigt	19388	19388	2570	56024	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	31000	31000	7300	150000	45000	23000	8500	174000	76000	54000	15800	324000
Arb. Fagf. for Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	1180	1180	369	8603	1180	1180	369	8603
Landarbejdere	150	125	116	2610	25500	25500	7222	146050	25650	25625	7338	148660
Kedel- og Maskinpass.	903	903	29	316	1294	1294	117	2571	2197	2197	146	2887
Kellnere	1203	1203	319	7500	774	774	189	4800	1977	1977	508	12300
Kvindel. Arbejderforb.	7500	7500	1873	55647	2800	2800	1837	48313	10300	10300	3710	103960
Handels-og Kontormdh	9735	9735	697	19841	11455	11455	819	20283	21190	21190	1516	40124
Forsikringsfunkt Forb.	266	266	26	602	299	299	9	216	565	565	35	818
Tilsammen	111565	111540	23324	558193	154672	131800	38883	840811	266237	243340	62207	1399004

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal. Kbhvn. K.
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos E. F. Bording (V. Petersen) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 2 * KØBENHAVN DEN 12. JULI 1919 * 16 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Maskinarbejderne paa A/S Københavns Flydedok & Skibsværft. I Midten af Maj Maaned stillede Maskinarbejderne paa A/S Københavns Flydedok og Skibsværft et Lønkrav som medførte at Arbejderne for at holde Møde forlod Arbejdet ved Middagstid i tre Dage og da et Dagshold ikke mødte ved Arbejdstidens Begyndelse den tredie Dag, lod Værkstedsledelsen Funktionærerne og Arbejderne gaa hjem.

Siden den Tid har Arbejderne vægret sig ved at gaa i Arbejde, før deres Lønkrav blev godkendt.

Den 24. Maj blev der afholdt et Møde mellem Parterne og Hovedorganisationerne paa hvilket det lykkedes at naa til Enighed om at Arbejdet skulde genoptages den 26. Maj, men alligevel vedtog Arbejderne i et Klubmøde den 25. Maj, at de ikke vilde gaa i Arbejde og denne Beslutning er hidtil blevet opretholdt.

Denne Sag har som det var at vente, udviklet sig paa en for Arbejderne højst beklagelig Maade, som atter viser hvor farligt det er at følge de syndikalistiske Metoder. Det bør jo aldrig glemmes, at naar der mellem to Parter er afsluttet en kollektiv Aftale om Løn- og Arbejdsvilkaar, saa har man en Pligt til at vaage over at Aftalen overholdes, og denne Pligt er gensidig. Det maa ogsaa erindres, at der til Overenskomsten om Løn- og Arbejdsvilkaar altid er knyttet Regler for Behandling af faglig Strid, som paalægger Parterne at mægle og forhandle eventuelt lade foreliggende Stridigheder afgøre ved Voldgiftsretten.

De kollektive Aftaler er saavel i Arbejdernes som Arbejdsgivernes Interesse, fordi de skaber begge Parter sikre Forhold at arbejde under saalænge Overenkomsten varer. Arbejdsgiverne kan paa Grundlag deraf gøre deres Beregninger og give deres Tilbud, og Arbejderne er i Perioden sikret den overenskomstmæssige Løn.

De overenskomstmæssige Aftaler der fastsætter Løn- og Arbejdsvilkaarene mellem Arbejder og Arbejdsgiver er jo heller ikke nogen kunstigt fremelsket Plante, men er Frugten af et mangeaarigt organisatorisk Arbejde fra Arbejdernes Side, for at faa Arbejdsgiverne til at indgaa Overenskomst om Arbejdsforholdene. Der bestaar nu over 1000 kollektive Overenskomster her i Landet, der beskytter mere end 300,000 Arbejdere mod Lønreduktioner i Overenskomstperioden, men som paa den anden Side ogsaa forpligter Arbejderne til ikke at foretage sig Ting som krænker Arbejdsgivernes Ret. Men den Forstaaelse har Syndikalisterne ikke, de mener nok at Arbejdsgiverne skal holde hvad de er indgaaet paa, og raaber højt op hvis de bryder Overenskomsten, men for Arbejderne gælder en anden Lære, nemlig den, at de skal bryde sig fejl om Overenskomster, de skal bare kræve højere Løn naar det passer dem, og imødekommes Kravet ikke, skal Arbejdet paa Trods af alt straks standses.

De syndikalistiske Teorier har været de af vore Organisationer, som har lyttet til disse, en dyr Lære. Den faste Voldgiftsret som er lovfæstet

af -Rigsdagen, staar jo som Vagt over de kollektive Overenskomster og har Myndighed til at straffe Lovovertræderne, enten Medlemmerne selv eller deres Organisationer, med Bøder som kan være fuldkommen ødelæggende for de vedkommende. Man kan mene, at det er en uheldig Lov, der giver Retten en saa udstrakt Myndighed, men det hjælper ikke. Loven er der nu engang, og Retten gør jo ikke den Part nogen Fortræd, som holder sig de indgaaede Aftaler efterrettelig.

Skibsværftsarbejderne, Havnearbejderne og Murersvendenes Fagforening i København, som alle har været under syndikalistisk Paavirkning og Gang paa Gang har foretaget ulovlige Arbejdsstandsninger, er af Den faste Voldgiftsret blevet idømt saa store Bøder, at de har været ude af Stand til at betale disse, og de er derfor erklæret fallit, hvorefter Arbejdsgiverne har lagt Beslag paa Organisationens Ejendele. Det er saadanne Resultater, Arbejderne er fuldkommen sikre paa at naa, naar de lytter til Syndikalisternes Raad og laver ulovlige Arbejdsstandsninger.

Indenfor Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Afdeling I i København har Syndikalisterne ogsaa længe haft deres Tumleplads og nu synes Forholdene ogsaa at udvikle sig saaledes for den Afdeling, at den skal lide samme Skæbne som de ovenfor nævnte Organisationer. Arbejdsgiverforeningen har nemlig ikke mindre end tre Gange anlagt Sag ved Den faste Voldgiftsret i Anledning af Arbejdsstandsningen paa Flydedokken og hver Gang faaet Arbejderne og Organisationen idømt Bøder. Ved den første Kendelse blev hver af de strejkende Arbejdere idømt 100 Kr. i Bod. Den anden Kendelse lød paa at Fagforeningen skal betale 10000 Kr. i Bod og ved den tredie Kendelse blev Fagforeningen dømt til at betale 40000 Kr. Den første Bod Fagforeningen idømtes, er betalt, men bliver den anden Bod ikke betalt, vil Foreningen formentlig blive erklæret fallit.

Det er højst beklageligt, at vore gamle, prøvede Organisationer lader sig lede bort fra de Veje, de har fulgt hidtil og som har givet Medlemmerne sikre Fordele og bevaret vore Organisationer mod Livets Storme, og over til Metoder, der kun bringer Medlemmerne Tab og ødelægger vore Organisationer.

* * *

Lock-out indenfor Jernindustrien.

Da Arbejderne paa Flydedokken paa Trods af de afsagte Kendelser ikke har genoptaget Arbejdet har Arbejdsgiverforeningen varslet Lockout overfor ca. 25000 Arbejdere indenfor Jernindustrien.

Andet Varsel som er afsendt den 5. Juli er saalydende:

Til Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.

I Fortsættelse af vor anbefalede Skrivelse af 28. f. M., tillader vi os, da den i vor nævnte Skrivelse omtalte ulovlige Arbejdsstandsning paa Kjøbenhavns Flydedok og Skibsværft endnu ikke er bragt til Ophør, herved at meddele det ærede Forretningsudvalg, at den dertil kompetente Forsamling har vedtaget, at der fra og med Mandag den 14. ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse iværksættes Arbejdsstandsning overfor samtlige Medlemmer af De samvirkende Fagforbund i Danmark, beskæftigede hos samtlige Medlemmer af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark med følgende Undtagelser:

1) Medlemmer af Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund,

2) De hos Medlemmer af Foreningen af industrielle Reparationsværksteder beskæftigede Arbejdere,

3) De ved Gas- og Vandledningsarbejde samt de paa Dansk Maalerfabrik beskæftigede Arbejdere,

4) De ved Hestebeslag beskæftigede Arbejdere,

5) De som Kuske og ved Pasning af Heste beskæftigede Arbejdere samt Chauffører,

6) De ved koncessionerede Virk-

somheder (Elektricitetsværker, Sporvejsselskaber o. a.), og de ved Losning- og Lastningsarbejde beskæftigede Arbejdere,

7) De ved Fabrikation af Blikdaaser til Næringsmidler beskæftigede Arbejdere,

alt for saa vidt der ikke forinden maatte være opnaaet en for vort paagældende Medlem og os tilfredsstillende Ordning.

P. F. V.
H. LANGKJÆR

Ørsted.

I Anledning af den ved den ulovlige Arbejdsstandsning skabte Situation har Repræsentantskabet for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund været indkaldt til Møde og har taget den Stilling til Sagen, at Arbejdet skal genoptages. Denne Beslutning har faaet Udtryk i følgende Resolution:

»Repræsentantskabsmødet udtaler, efter at have gjort sig bekendt med Udbrudet og Forløbet af Arbejdsstandsningen paa Københavns Flydedok, at der fra de paagældende Medlemmers Side foreliger et groft Brud paa Forbundslovenes §§ 9 og 19.

§ 9 b fastslaar, at »ingen Arbejdsnedlæggelse kan finde Sted, ejheller Underhandlinger med Arbejdskøberne om Løn- og Arbejdsforhold i Almindelighed, før Sagen har været forelagt Hovedbestyrelsen og faaet dennes Godkendelse«.

§ 19 bestemmer, at »en Arbejdsstandsning, som er etableret uden Iagttagelse af Lovenes Bestemmelser, kan ikke opretholdes, men skal paa Forlangende af Afdelingsbestyrelsen eller Hovedbestyrelsen straks bringes til Afslutning«.

Repræsentantskabet maa med al mulig Bestemthed forlange, at vore Medlemmer overholder disse fundamentale Regler for vort fælles Organisationsliv, saaledes at den saavel meningsløse som ulovlige Arbejdsstandsning hæves straks, og saaledes at der skabes Mulighed for, at Forbundsledelsen kan træde til for at medvirke til Opnaaelse af de Forbedringer i Arbejdsforholdene, som disse Kolleger maatte have rimeligt Krav paa.

Da en Fortsættelse af denne Arbejdsstandsning ikke mindst maa bedømmes og fordømmes som et Angreb paa vort Forbund, ikke alene til Skade for dette, men til Skade ogsaa for vore almindelige fælles Organisationsinteresser og derigennem for mange Tusinde Arbejdere, tilsiger Repræsentantskabet Hovedbestyrelsen sin mest energiske Støtte til Varetagelsen af vort Forbunds og vor Arbejdsløshedskasses Interesser og til Værn mod den senere Tids halsløse Angreb mod vort planmæssige Arbejde for Arbejdsforholdenes Forbedring og Fagets Højnelse. Der paalægges Hovedbestyrelsen Ret og Pligt til at anbende ethvert lovligt Middel hertil.«

Arbejdsstandsningen opretholdes.

Den 10. Juli afholdt Afdeling I. Generalforsamling og der blev her stemt om, hvorvidt Arbejdet paa Flydedokken skulde genoptages eller ej.

Ved Optællingen viste det sig, at 1176 havde stemt for Arbejdets Genoptagelse, og at 1835 havde stemt imod.

I Afstemningen har kun deltaget godt 3000 af Afdelingens 7000 Medlemmer og det ligger da nær at spørge: Hvorfor har 4000 Medlemmer undladt at stemme? og om det er Meningen at disse faa Medlemmer skal være bestemmende for ca. 25000 Medlemmers Skæbne.

Brolæggerne i København. I Skrivelse af 14. Juni d. A. indberetter Dansk Brolæggerforbund at dets Afdeling i København, i Strid med Overenskomsten havde nedlagt Arbejdet fordi Entreprenørerne ikke vilde yde dem samme Tillæg til Priskuranten som Byggefagene har faaet.

Om denne Sag afholdtes den 18. Juni et Møde i Arbejdsgiverforeningen og her enedes man om Arbej-

dets Genoptagelse, idet Arbejderne erkendte Ulovligheden af den iværksatte Arbejdsstandsning medens Entreprenørerne indgik paa, at erstatte et hidtil ydet Dyrtidstillæg af 25 Øre pr. Time med et Tillæg af 70 pCt. til Overenskomsten af 3. Maj 1916.

Drejerne i København. Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 20. Juni d. A. enedes man om en Overenskomst mellem Drejerforbundet i Danmark og Drejerlavet i København.

Arbejdstiden er 8 Timer daglig. De første 4 Uger er Timelønnen 165 Øre, derefter 175 Øre. Til dygtigere og mere betroede Arbejdere kan betales en højere Løn.

Over-, Søn- og Helligdagsarbejde betales med et Tillæg af 50 a 100 pCt.

Overenskomsten er gældende fra 1. April d. A. til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. April.

Tekstilarbejderne paa A/S Brandts Klædefabrik, Odense. Mellem Dansk Tekstilarbejderforbund og Aktieselsk. Brandts Klædefabrik i Odense var opnaaet Enighed om en Overenskomst, under Forbehold af Arbejdernes Godkendelse. Paa denne Fabrik har Arbejderne hidtil haft visse andre Fordele, til Eks. Tantième, Pension, Begravelseshjælp, Læge og Medicin samt Sygepenge, og Fabrikens Repræsentanter havde under Forhandlingerne ladet sig forstaa med, at disse Fordele vilde blive bibeholdt, men meddelte senere Arbejderne, at disse Begunstigelser i det væsentligste vilde bortfalde.

Arbejderne forkastede derefter den indgaaede Overenskomst og nedlagde Arbejdet og da Parterne ikke kunde naa til Enighed blev Sagen indberettet til Hovedorganisationerne og ved et Fællesmøde den 21. Juni enedes man om Arbejdets Genoptagelse, idet Arbejderne erkendte, at den skete Arbejdsnedlæggelse havde været ulovlig, medens Fabriken paa sin Side indgik paa at udbetale en lignende Tantieme som i Fjor, Læge og Medicin bibeholdes indtil 1. Januar 1920, Sygepenge indtil 1. Februar 1920, medens Pension og Begravelseshjælp bibeholdes som hidtil.

Arbejdsmænd ved den store Vildmose, og Tylstrup og Omegns Tørvefabrikantforening. Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, den 23. Maj d. A. enedes man om en Overenskomst vedrørende de i Store Vildmose, og hos Tylstrup og Omegns Tørvefabrikantforenings Medlemmer beskæftigede Arbejdsmænd.

Den normale Arbejdstid er 10 Timer daglig. Timelønnen er 85 Øre plus 20 Øre pr. Time i Dyrtidstillæg. Overarbejde betales med 50 pCt. og 100 pCt.s Tillæg.

Der er endvidere fastsat Akkordpriser paa Skæring, Trilning, Rejsning, Slakning og Skruning af Tørv. Der er truffet Bestemmelse om Tillæg af Værktøj, Indretning af Barakker m. m. Uoverensstemmelser afgøres efter Regler for Behandling af faglig Strid.

Overenskomsten traadte i Kraft straks, og for de forhøjede Taksters Vedkommende med tilbagevirkende Kraft fra 1. April d. A., og kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. April.

Ny Næstformand og ny Sekretær i De samvirkende Fagforbund.

Da Sekretær i De samvirkende Fagforbund, Anth. Andersen, der tillige var Næstformand, er valgt til Borgmester for Københavns Magistrats 5. Afdeling, og derefter den 1. Juli er fratraadt sin Stilling indenfor De samvirkende Fagforbund, har Forretningsudvalget beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Konstituering af en Næstformand og Ansættelse af en Sekretær i Stedet for Anth. Andersen.

Forretningsudvalget vedtog at lade Sagen afgøre ved Afstemning af Repræsentantskabet, og indstillede til

dette at konstituere Sekretær Alfr. Christiansen som Næstformand og at ansætte Skrædderforbundets nuværende Sekretær, Hans Jakobsen som Sekretær i De samvirkende Fagforbund.

Resultatet af Repræsentantskabets Afstemning foreligger nu og er følgende:

Der er afgivet 200 Stemmesedler.

For Alfr. Christiansens Konstituering som Næstformand har 191 stemt Ja og 2 Nej.

7 Stemmesedler var blanke.

For Hans Jakobsens Ansættelse som Sekretær har 186 stemt Ja og 5 Nej.

10 Stemmesedler var blanke.

Hans Jakobsen, der saaledes er ansat som Sekretær i De samvirkende Fagforbund, har i ca. 5 Aar været Sekretær i Dansk Skrædderforbund og der udført et godt og betydningsfuldt Arbejde, og var paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i April d. A. sammen med Vilh. Nygaard, foreslaaet til Sekretærstillingen og opnaaede her et betydeligt Stemmetal.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 280.

Stenarbejderne ved det ny Garnison Sygehus.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 3. Side 210—213. Aar 1919 den 26. Juni Kl. 3 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 280: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Stenarbejderforbunds og Stenhuggernes Fagforenings Vegne.

Første Næstformand, Dr. jur. E. Tybjerg ledede Mødet.

For Klagerne mødte Sekretær i Arbejdsgiverforeningen, Overretssagfører C. Ekman. Formand for Stenhuggermesterforeningen K. Kronstrøm, Bestyrelsesmedlem i samme Georg Nielsen og Lars Larsen af Firmaet Brødrene Larsen.

For de Indkladede mødte Sekretær i De samvirkende Fagforbund Vilh. Nygaard, for Dansk Stenarbejderforbund Hovedbestyrelsesmedlemmerne H. Damsholt og Vald. Hansen og for Stenhuggersvendenes Fagforening Formanden E. Brandt.

Der fremlagdes Klage af 14. Juni 1919 med 3 Bilag og Tilsvar af 21. s. M.

Fra Fagforeningens Side fremhævedes det, at der ved en Skrivelse fra Krigsministeriet var givet Foreningen Løfte om, at Granitarbejdet ved Garnisons-Sygehuset skulde blive udført her i Landet, men at dette Løfte var afgivet saa sent, at det kun for en ringe Del havde kunnet gennemføres.

Retsformanden foreslog følgende Forlig:

»Parterne enes om, at Fagforeningen straks hæver Blokaden og opgiver det overfor Indenrigsministeriets Arbejdsudvalg fremsatte Erstatningskrav, medens Brødrene Larsen lover at lade alt Sandstensarbejde paa Garnisons-Sygehuset blive her i Landet, under Forudsætning af, at der fra Fagforeningens Side stilles tilstrækkelig Arbejdskraft til Disposition til Opfyldelse af de Krav, Byggeudvalget maatte stille med Hensyn til Tiden for Arbejdets Tilendebringelse. Det bemærkes herved, at Stenhuggermesterforeningen kun gaar med til dette Forlig under Hensyn til, at Brødrene Larsen ikke var Medlemmer af Foreningen dengang Blokadebeslutningen skal være vedtaget af Generalforsamlingen, samt at Forliget ikke kan anses som Præcedens i nogen Retning overfor Stenhuggermesterforeningen eller dens Medlemmer.«

Klagerne erklærede, at de tiltraadte dette Forlig under Forudsætning af, at det tiltrædes fra de Indklagedes Side ved Meddelelse til Voldgiftsrettens Sekretær inden i Morgen Eftermiddag Kl. 3.

De Indklagede erklærede at ville sende Meddelelse til Sekretæren i Morgen inden Kl. 3.

Formanden bemærkede, at hvis Forliget ikke gaar i Orden, vil Sagen

blive procederet paa Lørdag Kl. 9½ Fm.

Retten hævet Kl. 4¾ Em.

E. TYBJERG

Steincke.

Centralarbejdsanvisningen.

Indtegnede Arbejdssøgere (Ledige).

Ved Centralarbejdsanvisningskontoret stod der den 27.—6.—1919 fra de i Hovedstaden hjemmehørende Arbejdsløshedskasser anmeldt 6617 ledige Medlemmer, hvoraf 5806 Mænd og 811 Kvinder, medens der af personligt tilmeldte Arbejdssøgende stod indtegnet 291 Mænd og 40 Kvinder. Det samlede Antal ledige var saaledes for Hovedstadens Vedkommende 6948 mod 7431 ved forrige Opgørelse den 20.—6.—1919.

Antallet af ledige Medlemmer af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse var omtrent uforandret 1264 (1422), hvoraf bl. a. 407 (458) Jord- og Betonarbejdere, 100 (150) Sjøberi- og Maskinarbejdere, 143 (150) Fabrikarbejdere og 123 (123) Skibsværftsarbejdere.

Indenfor Nærings- og Nydelsesmiddelindustrien er der vedvarende betydelig Ledighed i enkelte Fag, saaledes hos Bagerne med 404 (404) ledige og hos Slagteriarbejderne med 393 (396) ledige. Et minimalt Tal har derimod Tobaksarbejdernes Arbejdsløshedskasse, 81 (92) ledige. I Bygnings- og Møbelfagene har Murersvendene og Murerarbejdsmændene og Tømrerne kun enkelte tilmeldte. Af Snedkere derimod staar der stadig mange ledige 446 (454), ligesom Malernes Arbejdsløshedskasse har et ikke ringe Antal ubeskæftigede Medlemmer, 336 (284). Tekstil- og Beklædningsindustriens Fag har næsten alle sammen kun meget smaa Tal af Arbejdsløse. Et talmæssigt mindre betydningsfuldt Fag, Hatte- og Bundtmagerfagets Arbejdsløshedskasse har dog i denne Tid et stort Antal ubeskæftigede Medlemmer 198 (197) næsten udelukkende kvindelige Arbejdere. I Metalindustrien staar Smede- og Maskinarbejdere med 985 (1040) ledige, medens der fra Blikkenslagerne uforandret stod anmeldt 146 og fra Elektrikerne et væsentligt lavere Antal ledige 221 (354). Af andre Grupper kan nævnes Sømændene med 388 (354), Sø- og Landkokkene med 148, Handels- og Kontormedhjælperne med 475 (493) og de kvindelige Arbejdere med 95 (95) ledigmeldte.

I Antallet af indtegnede Arbejdssøgende ved Provinskontorerne var der kun en ringe Nedgang. Af de 6209 (mod 6481 Ugedagen forud), som stod indtegnede hos samtlige Kontorer i Provinsen den 20.—6.—1919, var 100 Mænd og 45 Kvinder personligt tilmeldte og 4959 Mænd og 1105 Kvinder tilmeldte gennem Arbejdsløshedskasserne.

Ligesom i Hovedstaden har Slagteriarbejderne og Bageri- og Konditoriarbejderne en temmelig stor Ledighed ogsaa i Provinsen. Der var den 20.—6. af de førstnævnte anmeldt ialt 617 (632) og af de sidste 213 (224). Der spores saaledes dog nogen Nedgang i Tallene. Af Tekstilarbejdere staar der endnu anmeldt en Del, 496 (501), hovedsagelig fra Horsens og Aalborg. I Byggefagene er der praktisk talt ingen Ledighed i Provinsen, medens der af Smede- og Maskinarbejdere stod anmeldt ialt 406 (397) ved Provinskontorerne.

Med de ovennævnte 6209 indtegnede Arbejdssøgende ved Provinskontorerne den 20. Juni og de 7431 som samme Dato stod indtegnet som Arbejdssøgende ved Centralarbejdsanvisningskontoret, kom man for hele Landet ned paa et Antal af 13640 indtegnede Ledige mod 14825 Ugedagen i Forvejen. I Fjor var der paa samme Tid indtegnet ca. 26500 Arbejdssøgende, hvoraf 11000 i Provinsen og 15500 i Hovedstaden.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 3 ❋ KØBENHAVN DEN 19. JULI 1919 ❋ 16 AARGANG

Udlandet.

Beretning om Virksomheden i Finlands Arbejderes Understøttelseskomite til den 31. Marts 1919.

Broderkrigen i Finland i Foraaret 1918 havde bl. a. til Følge en frygtelig Nød for Finlands Arbejdere. Foruden de Arbejdere, som faldt i Krigen, og hvis Antal maa anslaas til mindst 15,000, er det udregnet, at over 15,000 led Døden enten ved Pacificeringsbestræbelser ved Broderkrigens Slutning eller derefter ved Massehenrettelser, delvis ogsaa som Ofre for særlig Hævn.

Antallet af de, som ved Broderkrigens Slutning tog deres Tilflugt til Udlandet, anslaas til 8—10,000. De øvrige i Krigen deltagende Arbejdere i et Antal af over 80,000 indespærredes i Fangelejren.

Disse Arbejderes Familier mistede altsaa deres Forsørgere, og dette skete paa en Tid, hvor Levnedsomkostningerne var steget i uhørt Grad, og de vigtigste Levnedsmidler manglede saa godt som fuldstændig

Sammenholdet og de af Overklassen nedsatte Velgørenhedsorganisationer bekymrede sig ikke stort for disse nødlidende Arbejderfamilier, og den Understøttelse, som gaves af det offentlige Fattigvæsen, var aldeles utilstrækkelig.

Dertil kom, især for Kvinderne, en betydelig Arbejdsløshed. Som Følge af alt dette skete i Sommeren 1918 talrige Dødsfald paa Grund af Sult.

For saa vidt muligt at søge at lindre denne Elendighed, dannede et Antal for Sagen interesserede Personer med socialistiske Anskuelser i August 1918 *Finlands Arbejderes Understøttelseskomite.* Til dens Ordfører udsaas: Landdagsmanden Matti Paasivuori, og Medlemmer blev: Herredshøvding Väinö Tanner, med. lic. Hannes Ryömä, Redaktør Artturi Aalto, Kasserer Aatu Halme, Murer Emil Leino, Inspektrice Mina Sillanpää, Økonom E. J. Hümäläien, Maler Svante Lehtonen, Stationskarl Hannes Stolt, Fangevogter Mikko Korhonen og Maler A. Airisto. Til Sekretær og Kasserer valgtes Aatu Halme, som beholdt disse Hverv til Aarets Slutning, da han overtog sin tidligere Beskæftigelse som Landsorganisationens Kasserer, og Efterfølger til de nævnte Poster blev A. Airisto.

Komiteens Virksomhed blev med Tiden noget lettere stillet, idet efterhaanden flere Titusinder af de fangne Arbejdere blev vilkaarligt frigivne, saa at de tilbageblevne Fangers Antal kun udgør ca. 6,000. Dog havde de frigivne ofte svært ved at ernære sig, dels som Følge af Arbejdsløshed eller Boycotting og dels paa Grund af, at Sulten i Fangelejren i yderst høj Grad havde nedsat deres Kræfter.

En stor Vanskelighed for Komiteens Virksomhed laa i, at al Organisationsvirksomhed indtil videre var umulig for Arbejderne. I nogle større Byer og Fabriksstæder lykkedes det dog at danne lokale Understøttelseskomiteer, sammensat af ældre Partifæller, som var undgaaet at falde som Ofre for Borgerkrigen. Komiteen i Helsingfors uddelte Understøttelse, dels gennem Formidling af disse lokale Komiteer, og dels ved direkte at sende Penge

til trængende, fra hvem bekræftede Ansøgninger indkom til Komiteen.

Efter at en Organisationsvirksomhed blandt Arbejderne omtrent siden Aarsskiftet paany har kunnet træffe Foranstaltninger, har de lokale Arbejderorganisationer dannet Understøttelseskomiteer, saa disses Antal er steget til 52. Af disse har indtil den 31. Marts 35 Komiteer indsendt Beretning om deres Virksomheder, de øvrige 17 begyndte først deres Virksomhed i Slutningen af Marts og har derfor indtil videre ikke haft noget at indberette.

Foruden de Pengemidler, som de lokale Komiteer fik fra den centrale Understøttelseskomite, har de søgt at skaffe sig Penge ved Soireer, Legater m. m. Endvidere er Penge bragt tilveje ved almindelig Indsamling, hvortil Regeringen under sidste November paa Anmodning fra den centrale Understøttelseskomite gav sin Tilladelse. Nogle særlig store Summer har alligevel ikke paa indeværende Tidspunkt kunnet tilvejebringes.

Arbejderorganisationernes Muligheder for at virke har nemlig stadig været begrænsede, især paa Grund af, at Flertallet af deres Forsamlingshuse var beslaglagte af Myndighederne. Resultatet af den almindelige Indsamling er kun ringe, fordi Arbejderne som Følge af Arbejdsløshed og uhørt forhøjede Levnedsomkostninger ikke har kunnet ofre synderlig store Beløb, medens de bedre stillede Sammenholdsklasser stillede sig meget køligt til denne Sag.

Et Forslag, som sidste Februar stilledes af de socialdemokratiske Medlemmer af Helsingfors Byraad angaaende et Pengetilskud til Lindring af Nøden blandt Enker og og værgeløse Børn, blev af Byraadets borgerlige Majoritet forkastet. Samme Skæbne vederfaredes lignende Forslag paa andre Steder, undtagen i et Par Tilfælde, hvor Socialisterne udgjorde Flertallet i Byraadet.

Arbejdernes faglige Organisationer, som paa Grund af Borgerkrigen saa at sige mistede al deres Ejendom, har ikke kunnet gøre noget nævneværdigt for at lindre Nøden; kun nogle faa Fagafdelinger har kunnet give Understøttelse til deres tidligere Medlemmers Enker og Børn.

Derimod har vore Klassebrødre i Sverrig, Danmark og Norge, saavel som de finske Arbejdere i Amerika, i den Hensigt at lindre Nøden i Finland, lagt en Offervillighed for Dagen, som blandt os har vakt Følelser af den varmeste Taknemlighed.

Indtil den 31. Marts havde Finlands Arbejderes Understøttelseskomite modtaget følgende Beløb:

	Fmk.
Fra Sverrig, Danmark og Norge	320,172,99
— det finske Socialistparti i Amerika	77,500,00
Gennem Indsamling i Finland	34,948.04
— Legater i Finland	130,788.58
Hvortil kommer Midler, tilvejebragt af de lokale Understøttelseskomiteer	93,882.09
Ialt	657,291.70

Den største Legatstifter i Landet var den jødiske Forsamling i Helsingfors, som i Slutningen af sidste Aar skænkede Fmk. 100,000.

I Understøttelse er paa samme Tid (til Udgangen af Marts) uddelt Fmk. 511,715.90. Understøttelse er uddelt til 9,403 Familier, hvis samlede Børneantal var 20,114 Børn under 15 Aar. Medregnes Børnenes Mødre og Fædre i de Tilfælde, hvor disse er frigivne fra Fangelejren, saa udgør de i Understøttelsen delagtige Personers Antal 30,119.

De Familier, som var delagtige i Understøttelsen var:

	Antal
Faldnes Familier	968
Skudtes Familier	1,072
De i Fangelejren afdøde Personers Familier	1,830
Af Fangenskaben frigivne Personers Familier	2,986
Stadig fangne Personers Familier	1,284
Landflygtiges Familier m. fl.	1.263
Ialt	9,403

Understøttelseskomiteen har ladet trykke Blanketter for Ansøgninger om Understøttelse, og disse er i et Antal af 17,000 dels uddelt i Helsingfors, dels paa Anmodning tilsendt Understøttelseskomiteerne og enkelte Personer i Provinserne. Antallet af uddelte Understøttelser har dog ikke, som det fremgaar af oven-

staaende, naaet samme Antal som nævnte Blanketter.

Understøttelsen beløb sig til 20 à 100 Mark pr. Gang. Til Flertallet af de understøttede Familier har Understøttelsen maattet gives flere Gange med længere Mellemrum. Understøttelsen pr. Familie har i Gennemsnit udgjort i Helsingfors 56 Mark og i hele Landet 54 Mark.

Frygtelige har Følgerne af Borgerkrigen været for Finlands Arbejderklasse i Almindelighed, men haardest har de ramt de Hustruer og Børn, som under denne Krig og dens Følger har mistet deres Forsørgere. Understøttelseskomiteen er glad over at kunne konstatere, at ved de Summer, som den har tilvejebragt, er en Del af den værste Nød dog bleven lindret.

Helsingfors den 17. April 1919.

Finlands Arbejderes Understøttelseskomite:

(sign.) MATTI PAASIVUORI.

ARTURI AALTO.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 281.

(Smede- og Maskinarbejdernes uvarslede Strejke paa Københavns Flydedok og Skibsværft).

III.

Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 9. Juli 1919 i Sag Nr. 281: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds og dettes Københavns Afdelings I's Vegne.

Ved Rettens Kendelse af 4. Juni 1919 i Sag Nr. 276 blev en af Maskinarbejderne paa A/S Københavns Flydedok og Skibsværft iværksat Strejke erklæret for ulovlig, og de 165 Maskinarbejdere, der deltog i Strejken, blev hver især idømt en Bod af 100 Kr. Da Arbejdet desuagtet ikke blev optaget, men Fortsættelsen af Strejken endog blev støttet af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Københavns Afdeling I, til hvilken de Strejkende hører, blev der ved Rettens Kendelse af 21. Juni 1919 i Sag Nr. 279 paalagt Afdelingen en Bod af 10,000 Kroner.

Arbejdsgiverforeningen har nu for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark ved Klage af 30. Juni 1919 paany indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne og dette igen paa den fornævnte københavnske Afdelings Vegne.

I Klagen anføres det, at det efter de afsagte Kendelser havde været Afdelingens Pligt ved alle til Raadighed staaende Midler at virke for Arbejdets Genoptagelse og dels offentlig fralægge sig ethvert Ansvar for Medlemmernes fortsatte Arbejdsvægring og erklære Adgangen til at søge Arbejdet paa Flydedokken for fri, dels paa en ny Generalforsamling at annullere den paa Afdelingens Generalforsamling d. 11. Juni 1919 vedtagne Resolution, der af Retten er erklæret for ulovlig.

Da intet af dette er foretaget, har Klagerne paastaaet De samvirkende Fagforbund paa Smede-Forbundets og Afdelingens Vegne, subsidiært Afdelingen alene, idømt en betydelig Bod, under Henvisning dels til de efter Lov 12. April 1910, § 5, Nr. 3, foreliggende særdeles skærpende Omstændigheder, dels til det Flydedokken ved den langvarige Strejke tilføjede alvorlige Tab.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse, idet de for *Forbundets* Vedkommende har henvist til, at dette efter Afsigelsen af Rettens sidste Kendelse paany gentagne Gange har paalagt Afdelingens Bestyrelse at skaffe Rettens Kendelser respekteret, medens de for *Afdelingens* Vedkommende har henvist til, *at* dens Bestyrelse d. 25. Juni enstemmig vedtog, at Formanden, P. Halskov, skulde søge at faa en Forhandling i Gang mellem de direkte implicerede Parter, *at* det ogsaa lykkedes Halskov at bringe et Møde i Stand den 26. Juni mellem Flydedokkens Direktion og et Udvalg fra Værkstedsklubben, men *at* dette Møde blev resultatløst, fordi Direktionen, der under Mødet spurgte »Sammen-

slutningen«, om den maatte indlade sig paa en lokal Forhandling, fik et benægtende Svar, og *at* det saaledes skyldes det formelle Standpunkt, man fra Arbejdsgivernes Side har indtaget, at Strejken ikke er bragt til Ophør.

Overfor dette sidste skal straks fremhæves, at der selvfølgelig ikke kan være nogen Pligt for Flydedokkens Direktion eller for »Sammenslutningen« til at optage Forhandling, saalænge den ulovlig iværksatte og paa Trods af Rettens 2 Kendelser opretholdte Strejke vedvarer.

Hvad *Forbundets* Stilling angaar, maa det vel siges at være en Fejl fra dettes Side, at det endnu ikke har fundet Anledning til offentlig og udtrykkelig at erklære, at den overfor Flydedokken ulovlig iværksatte Strejke er at anse som organisationsmæssig betydningsløs, saaledes at Adgangen til at tage Arbejde dér er fri. Imidlertid finder Retten dog efter Omstændighederne og bl. a. under Hensyn til, at nærværende Sag efter Proceduren og Formen for den fra Klagernes Side nedlagte Paastand særlig er rettet mod Afdelingen, ikke tilstrækkelig Anledning til herfor at paalægge Forbundet nogen Bod.

Hvad *Afdelingen* angaar, er det oplyst, at denne den 30. Juni 1919 paany har afholdt Generalforsamling, og at der paa denne er vedtaget en Resolution, der udtaler skarp Misbilligelse af, at Forbundets Formand i Fagbladet »Jern- og Metalarbejderen« har udtalt sig alvorligt imod de indenfor Faget iværksatte ulovlige Arbejdsstandsninger.

Det er saaledes givet, at Afdelingen i Stedet for at gøre Ende paa Arbejdsstandsningen paa Flydedokken, paany positivt har opmuntret og støttet den. Afdelingen maa derfor vedblivende være medansvarlig for denne Arbejdsstandsnings Fortsættelse og for det derved forvoldte beydelige økonomiske Tab. Boden findes at burde sættes til 40,000 Kr.

Sagens Omkostninger findes Forbundet at burde betale med 200 Kr.

Kendelse.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Københavns Afdeling I bør til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa A S Københavns Flydedok og Skibsværfts Vegne betale en Bod af 40,000 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund med 200 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S Aarhus Sporveje. Ved et Møde hos Forligsmanden den 10. April forhandledes om Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S Aarhus elektriske Sporveje.

Efter nogen Forhandling her henvistes Forhandlingen om Lønspørgsmaalet til Partsforhandling. Denne fandt Sted den 11. og 12. April og resulterede i at der opnaaedes Enighed om en Overenskomst, under Forbehold af Organisationens Godkendelse.

Ny Overenskomster for Lager- og Pakhusarbejdere i København.

De Ferslewske Blade. Ved et Fællesmøde den 22. Maj opnaaedes Enighed om en ny Overenskomst mellem Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening og De Ferslewske Blade. Ugelønnen fastsattes til henholdsvis 66 Kr. og 63 Kr. Overarbejde Kr. 1,60 pr. Time.

Overenskomsten kan opsiges til en 1. Maj.

Ved et Møde den 23. Maj er Overenskomsten godkendt af Fagforeningen.

Papirindustrien. Ved et Fællesmøde den 22. Maj er opnaaet Enighed om en ny Overenskomst mellem Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening og Arbejdsgivere indenfor Papirindustrien. Arbejdstiden er 8½ Time Lørdag 8 Timer.

Lønnen er for Lager- og Pakhusarbejdere samt Bude i Alderen mellem 18—20 Aar 37 Kr. plus 14 Kr. i Dyrtidstillæg pr. Uge. Arbejdere

over 20 Aar 43 Kr. plus 14 Kr. i Dyrtidstillæg pr. Uge.

Overarbejde betales med 1 Kr. 50 Øre de første 3 Timer, de efterfølgende Timer samt Søn- og Helligdage med 2 Kr. pr. Time.

Overenskomsten kan opsiges til Ophør en 1. Maj.

A/S F. F. Olsen & Co. (Dansk Produktforretning). Ved et Fællesmøde den 22. Maj afsluttedes, under Sanktion af Medlemmerne, en Overenskomst mellem Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening og A/S F. F. Olsen & Co.

Arbejdstiden er 8½ Time Lørdag 8 Timer. Timelønnen er 85 Øre plus 25 Øre i Dyrtidstillæg. Ved Udearbejde betales et Tillæg til Timelønnen af 15 Øre.

Mellem de direkte interesserede Parter og Forbundet er man enedes om en ny Akkordpriskurant, ligesom Overenskomsten af 22. Maj er godkendt.

Dansk Glasarbejderforbund og A S Kastrup Glasværker. Ved et Møde hos Forligsmanden den 10. April stillede denne et Forslag til Overenskomst. Forslaget er senere tiltraadt af Glasarbejderforbundets Medlemmer og A/S Kastrup Glasværk og den varslede Strejke er aflyst.

Dansk Jern- og Metalsliberforbund og Firmaet Br. Voigts Forniklingsanstalt. Den 12. Juni nedlagde 7 Slibere, som var beskæftiget hos Firmaet Brdr. Voigts Forniklingsanstalt i København Arbejdet, fordi Firmaet nægtede at genantage en afskediget Arbejder.

Ved et Fællesmøde den 17. Juni enedes man om følgende:

Arbejdernes Organisationer beklager den stedfundne ulovlige Arbejdsnedlæggelse. Arbejdet genoptages af samtlige Arbejdere, derunder Ernst Gottliebsen Onsdag Morgen den 18. ds.

Spørgsmaalet om Berettigelsen af Hr. Gottliebsens Afskedigelse afgøres ved faglig Mægling, eventuel Voldgift.

Dette udstedte Boycottingsvarsel tilbagekaldes.

Timelønsarbejderne betales med 85 Øre + 30 Øre i Dyrtidstillæg.

Overarbejde betales med 50 % Tillæg de første 3 Timer, derefter 70 %.

Overenskomsten kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Februar.

Dansk Karetmagerforbund og A/S Det sydfyenske Jernbaneselskab. Den 2. Juni afholdtes et Fællesmøde, som imidlertid endte resultatløst, ved et nyt Fællesmøde den 14. Juni opnaaedes Enighed om en ny Overenskomst.

Timelønnen er 96 og 98 Øre, hertil kommer Augustreguleringstillæget paa 8 Øre, samt 16 Øre for de Timer, i hvilke der ikke arbejdes paa Akkord.

Samtlige nugældende Akkorder forhøjes med 25 pCt.

Arbejdsgiverne er villige til at udarbejde yderligere Priskurant i det Omfang, der maatte paakræves, med Danske Statsbaners Priskurant som Forbillede.

Alle ovennævnte Lønændringer faar tilbagevirkende Kraft til 1ste Maj d. A.

Dansk Karetmagerforbund og Hillerød Damp-Vognfabrik og Træskæreri. Ved et Fællesmøde den 14. Juni afsluttedes Overenskomst, hvorefter Arbejdstiden bliver 50½ Time pr. Uge.

Minimaltimelønnen er 1 Kr. Udbetalingen paa Akkorder 1 Kr. 12 Øre. Akkordarbejdere, som skal udføre Arbejde udenfor Akkord betales med 1 Kr. 20 Øre i Timen.

Overenskomsten kan opsiges til en 1. Marts.

Keramisk Forbund og Porcelænsfabrikkerne. Mellem Keramisk Forbund og Aktieselskaberne Bing & Grøndals Porcelænsfabrik, Den kgl. Porcelænsfabrik og Fajancefabriken »Aluminia« og P. Ibsens Enkes Terrakottefabrik var der i flere Maaneder forhandlet ang. Løn- og Arbejdsforhold og det var lykkedes at naa til Enighed om de fleste Bestemmelser i det meget omfattende Værk, Overenskomsten er, idet denne omfatter alt lige fra Arbejdsmandsarbejde til den fineste Kunst.

Hvad der navnlig voldte Vanskelighed var Arbejdstiden, for enkelte Grupper navnlig Drejere, Malere og Malerinder, hvor Arbejdstiden hidtil havde været højst forskellig, ligesom der ikke var nogen bestemt Begyndelsestid, hvilket Fabrikerne nu krævede, ligesom de krævede, at Arbejdstiden skulde være effektiv, og da man ikke kunde naa til Enighed derom indberettedes Sagen til Hovedorganisationerne, men ved de Fællesmøder, der i den Anledning blev afholdt, lykkedes det heller ikke at naa noget Resultat, hvorfor Forbundet anmodede om Sanktion til at give Strejkevarsel.

Ved en Forhandling mellem Parterne den 2. Juni lykkedes det endelig at naa til Enighed om de tilbageværende Stridspunkter og Arbejdsstandsningen blev derved undgaaet.

Keramikerne paa A/S »Københavns Porcelænsmaleri«. Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. Juni d. A. enedes man om en Overenskomst gældende for A/S Københavns Porcelænsmaleri.

Arbejdstiden er 8 Timer daglig for Malere og Trykkere og for de øvrige Arbejdere 8½ Time.

Ugelønnen er for Brændere 63 Kr., for 1. Pakkere 58 Kr. og for de øvrige Pakkere og Arbejdsfolk 56 Kr. Om Akkordpriser m. m. var opnaaet Enighed mellem Parterne.

Overenskomsten gælder til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Maj.

Sporvejs- og Omnibusfunktionærerne hos A/S Frederiksberg Sporveje og Nordsjællands Elektricitets- & Sporvejs A/S. Ved et Fællesmøde den 30. Maj under Hovedorganisationernes Medvirkning, forhandledes om Ændringer i de hidtilgældende Regler for Ydelsen af Dyrtidstillæg.

Under Forbehold af Organisationernes Godkendelse enedes man om, at Selskaberne fra 1. April d. A. betaler et ekstra Dyrtidstillæg af 360 Kr. aarlig til gifte Funktionærer og 240 Kr. til ugifte. For det løst ansatte Personale forhøjes Dyrtidstillægget i Forhold hertil.

Sommerferien udvides for det fastansatte Personale til 13 Dage, 10 Arbejdsdage og 3 Fridage.

Funktionærerne har Adgang til at henvende sig til Selskaberne, for saavidt der skulde ske væsentlige Forandringer for Københavns Sporvejes Vedkommende.

Lohgarvere, Hvidgarvere og Garveriarbejdsmænd i Læderindustrien. Ved et Fællesmøde den 28. April forhandledes om Overenskomstforholdene mellem Dansk Arbejdsmandsforbund samt Dansk Læder- og Skindarbejderforbund og Læderindustrifabrikantforeningen.

Ved Fællesmødet enedes man om Grundlaget for en ny Overenskomst, hvorefter Mødet fortsattes den 29de April mellem Parterne, og her opnaaedes Enighed om en ny Overenskomst under Forbehold af Organisationernes Sanktion.

Slagteriarbejderne paa Konservesfabrikkerne. I Skrivelse af 28. Maj d. A. klagede Arbejdsgiverforeningen over at mandlige og kvindelige Slagteriarbejdere i et Antal af ca. 65 har iværksat en ulovlig Arbejdsstandsning ved A/S De danske Vin- & Konservesfabrikker og ved A/S De forenede Konservesfabrikker idet man krævede betydelige Tillæg til den for kort Tid siden afsluttede Overenskomst.

Denne Sag behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 31. Maj d. A. og her enedes man om følgende:

»Under Forudsætning af, at det standsede Arbejde paa de 2 Fabrikker genoptages Mandag Morgen den 2. Juni d. A., indgaar Fabrikkerne paa, at der mellem disse og Slagteriarbejdernes Fagforening optages en Forhandling om eventuelle Ændringer i den gældende Overenskomst samt frafalder Krav om Erstatning for den uvarslede Arbejdsstandsning.

Denne Overenskomst blev tiltraadt af Arbejderne og Arbejdet genoptoges hvorefter der siden er opnaaet en Ordning mellem Slagteriarbejdernes Fagforening og de to Fabrikker om de bebudede Ændringer.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 4 * KØBENHAVN DEN 26. JULI 1919 * 16 AARGANG

Lock-outen i Jernindustrien foreløbig udsat.

Som meddelt i »Arbejderen« Nr. 2 havde Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening varslet Lock-out overfor ca. 25,000 Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien, fordi 165 Maskinarbejdere havde iværksat en ulovlig Arbejdsstandsning paa A/S Københavns Flydedok og Skibsværft.

Lock-outens Ikrafttræden var varslet til 14. Juli, men efter Henstilling fra Forligsmanden blev den udsat til den 24. Juli, for at der i den mellemliggende Tid kunde foretages en Værkstedsafstemning blandt Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Afdeling I's Medlemmer. Den foretagne Afstemning bragte imidlertid ikke Konflikten til Ophør. Ved Optællingen af Stemmesedlerne viste det sig, at 2414 havde stemt for Arbejdets Genoptagelse, medens 2422 havde stemt herimod. Med 8 Stemmers Majoritet var det saaledes vedtaget, at Arbejdsstandsningen skulde opretholdes. Ogsaa ved denne Afstemning viste det sig, at Deltagelsen kun var ringe, idet kun 4834 af Afdelingens ca. 7000 Medlemmer havde stemt. Over 2000 Medlemmer har altsaa undladt at stemme — et trist Resultat af den af Syndikalisterne saa højt priste Urafstemning.

Efter at De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg var gjort bekendt med Resultatet af Afstemningen afholdt det et Møde om den foreliggende Sag og her vedtoges det at indkalde Repræsentantskabet til Onsdag den 23. Juli, for at gøre dette bekendt med den foreliggende Situation, og til at tage Stilling til denne.

I Overensstemmelse hermed samledes Repræsentantskabet til Møde den nævnte Dag i Forsamlingsbygningen i Rømersgade for at tage Stiling til den for hele Arbejderklassen alvorlige Situation, som var skabt ved den truende Smede-Lockout.

Repræsentanterne for Landsorganisationens 250,000 Medlemmer var mødt meget stærkt frem.

Formanden, Carl F. Madsen, gav en Fremstilling af Konfliktens Udvikling. Hans Tale suppleredes af Smedeforbundets Forretningsfører, J. A. Hansen.

Formanden oplæste derefter en saalydende

Resolution.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab slutter sig til den af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Repræsentantskab den 6. Juli vedtagne og offentliggjorte Udtalelse overfor den af Maskinarbejderne paa Københavns Flydedok iværksatte og opretholdte Arbejdsstandsning.

Gennem mere end en Menneskealder har Arbejdernes faglige Organisationer kæmpet for at gennemføre kollektive Aftaler om Løn- og Arbejdsvilkaar, og hele den faglige Bevægelse hviler da ogsaa paa kollektive Aftaler, der fastsætter Lønnen for Arbejdets Udførelse, Arbejdstidens Længde og Regler for Behandling af faglig Strid m. m., og sikrer derigennem Arbejderne mod vilkaarlig Behandling fra Arbejdsgivernes Side. Arbejderne kræver, og med Rette, at Arbejdsgiverne skal overholde de saaledes trufne Aftaler. Men Arbejdsgiverne har ogsaa Ret til at forlange, at Arbejderne

paa deres Side overholder de indgaaede Aftaler.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab maa derfor bebrejde Flydedokkens Maskinarbejdere, at de, vildledte af syndikalistiske Agitatorer, har etableret Strejke, først i aaben Strid med deres egen Fagforenings Bestyrelse og dernæst paa Trods af deres Forbunds Hovedbestyrelses lovlige Protest.

Det maa dernæst skarpt bebrejdes disse Arbejdere, at de ikke rettede sig efter Overenskomsten af 24. Maj mellem Hovedorganisationerne, en Overenskomst, der i disse Arbejderes velforstaaede Interesse gik ud paa Arbejdets Genoptagelse og det fremsatte Lønkravs øjeblikkelige Optagelse til Løsning i Overensstemmelse med Fagets Regler for Fremme af Lønkrav.

At Arbejderne ikke fulgte denne Overenskomst maa saa meget skarpere paatales, som den var udarbejdet under Medvirkning af 3 Tillidsmænd for hver af de interesserede Maskinarbejderklubber paa Flydedokken, som tilmed havde underskrevet samme efter nøje Overvejelse og indbyrdes Forhandling uden Paavirkning fra nogen Side.

Repræsentantskabet fastslaar, at Flydedokkens Maskinarbejdere har afvist deres egen Fagforenings Medvirkning i denne Sag. De har forhindret deres Forbund i at behandle deres Lønkrav og gennemføre det som Hundrede af andre og lignende Lønkrav, som er indbragte for Hovedbestyrelsen af Smedeforbundets Afdeling I.

De samme Arbejdere har afvist en indtrængende Henvendelse fra deres nærmeste Kammerater — de øvrige Arbejdere paa Københavns Flydedok — om dog i alles velforstaaede Interesse at hæve denne Strejke, og de har nægtet først at »anerkende«, dernæst at bøje sig for Den faste Voldgiftsret, som under Organisationernes Medvirkning er indsat til at vaage over indgaaede Overenskomster og Aftaler.

Repræsentantskabet konstaterer, at syndikalistiske Agitatorer, som behersker denne Strejke, benytter den til de gemeneste Overfald paa vore Organisationer og Tillidsmænd, tydeligt og klart med det ene Formaal at forøge den herskende Uro og om muligt hidføre en Katastrofe for vore Organisationer, og for Arbejderklassen.

Overfor disse Kendsgerninger paalægger Repræsentantskabet i Henhold til Lovenes § 10 de strejkende Maskinarbejdere paa Københavns Flydedok ufortøvet at genoptage Arbejdet, og for saa vidt de retter sig efter dette, tilsiger Repræsentantskabet dem den samlede Arbejderorganisations Støtte og Garanti for Gennemførelsen af ethvert rimeligt Krav.

Optages Arbejdet ikke, paalægger Repræsentantskabet Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund at drage Omsorg for Strejkens Afslutning.

Iøvrigt tilsiger Repræsentantskabet Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund sin Støtte i fuldeste Maal til Reorganisation af dets Københavns Afdeling I, saaledes at de organisationstro Medlemmer af samme fortsat bevares som gode Medlemmer af vore Organitationer.

Resolutionen blev sat under Afstemning og vedtoges ganske enstemmig.

Forligsmanden griber ind.

Efter at denne Resolution var blevet Forligsmanden, Departementschef Adolph Jensen, bekendt, afsendse han følgende

Skrivelse til Arbejdsgiverforeningen.

»Som det vil være den ærede Arbejdsgiverforening bekendt, har De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab paa et D. D. afholdt ekstraordinært Møde vedtaget en Udtalelse, hvori Repræsentantskabet slutter sig til den af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Repræsentantskab den 6. Juli d. A. vedtagne og offentliggjorte Udtalelse overfor den af Maskinarbejderne paa Københavns Flydedok iværksatte og opretholdte Arbejdsstandsning.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab har derhos i Henhold til § 10 i Fagforbundenes Love paalagt de strejkende Maskinarbejdere paa Københavns Flydedok ufortøvet

at genoptage Arbejdet, og — for saa vidt dette Paalæg ikke efterkommes — yderligere paalagt Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund at drage Omsorg for Strejkens Afslutning.

Idet det formentlig maa erkendes, at der gennem de nævnte Vedtagelser af De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab er gjort, hvad der i Øjeblikket staar i Fagforbundenes Magt for at bringe den ulovlige Strejke til Afslutning, og da der ikke kan tvivles om, at Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund — efter det Paalæg, der er givet det — vil anvende ethvert Middel, som Forbundet raader over, til at bringe den af Arbejdernes Hovedorganisation saa klart og skarpt udtalte Vilje til Udførelse, skal jeg, idet jeg forudsætter, at Forhandlinger om Ordningen af Lønspørgsmaalet paa Københavns Flydedok optages umiddelbart efter, at Arbejdet er genoptaget i rimeligt Omfang, herved henstille til den ærede Arbejdsgiverforening, at den eventuelle Ikrafttræden af Lockout'en udsættes, saaledes at der — om fornødent — gives Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Lejlighed til Sammenkaldelse af en ekstraordinær Kongres.«

Arbejdsgiverforeningens Svar.

Som Svar herpaa har Forligsmanden modtaget følgende Skrivelse fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening:

»I Besvarelse af Hr. Forligsmandens Henstilling af D. D. om Udsættelse af den til i Morgen varslede Lockout i Jernindustrien skal vi, idet vi i den af De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab i Dag vedtagne Resolution ser et Bevis paa Fagforbundenes kraftige Vilje til at bringe Konflikten paa Flydedokken til en snarlig Afslutning, meddele, at vi tiltræder Forligsmandens Henstilling. Arbejdsgiverforeningen forbeholder sig dog at lade Lockouten træde i Kraft med 24 Timers Varsel, hvis De samvirkende Fagforbunds og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Bestræbelser ikke indenfor en rimelig Tid fører til en tilfredsstillende Løsning af Konflikten.«

Medens De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab fortsatte sit Møde, var Flydedokkens Arbejdere indkaldt til et Møde i Rømersgades lille Sal. De blev af Forretningsudvalget gjort bekendt med Situationens seneste Udvikling. Stillingen blev drøftet, men Arbejderne tilkendegav, at de paa det nuværende Tidspunkt ønskede at henholde sig til de tidligere Afstemninger og ikke ønskede at træffe nye Beslutninger.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab har saaledes i Følelsen af sit Ansvar overfor hele den danske Arbejderklasse paalagt Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund — eventuelt gennem Indkaldelse af Kongressen — at tilvejebringe ordnede, organisationsmæssige Forhold. Derved er der opnaaet en yderligere Frist, indenfor hvilken Besindighed og sundt Omdømme forhaabentlig vil vinde Raaderum, saa at det endnu kan lykkes at undgaa en formaalsløs og meningsløs Storkamp paa et Tidspunkt, da alle Dele af vort Samfund og ikke mindst Arbejderne er interesserede i Arbejdsfredens Opretholdelse.

Lønbevægelser og Konflikter.

Tagpaparbejderne i København og Kastrup. Ved et Fællesmøde den 10. April forhandledes, under Hovedorganisationernes Medvirkning, angaaende Overenskomstforholdet mellem Tagpaparbejdernes Fagforening i København samt Arbejdsmændenes Fagforening i Kastrup og Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening.

Den gamle Overenskomst var udløbet d. 1. April, og der havde forinden været ført lokale Forhandlinger, dog uden Resultat.

Ved Fællesmødet opnaaedes heller ikke noget Resultat, og en af Forbundet varslet Strejke iværksattes derefter den 11. April ved Arbejdstidens Ophør.

Forhandlingerne genoptoges paa et Fællesmøde den 4. Juni, og det lykkedes nu at opnaa Enighed om

en Overenskomst, hvorefter Strejken hævedes den 11. Juni.

Overenskomsten kan, med 3 Maaneders Varsel, opsiges til Ophør en 1. April.

Den normale Arbejdstid er 8 Timer daglig.

Timelønnen for Arbejde i Fabriker er 85 Øre + 25 Øre i Dyrtidstillæg. For Afsavn af Akkord ydes et Tillæg af 10 Øre pr. Timelønstime. Timer med Specialtillæg regnes som Akkordtime.

For Udearbejde er Timelønnen 105 Øre + 25 Øre i Dyrtidstillæg. For Afsavn af Akkord ved Reparationsarbejde ydes et Tillæg af 20 Øre pr. Time.

Ved Indførelse af 2-Holds-Drift betales der Natholdet 50 % Tillæg pr. Timelønstime den første Uge og derefter 25 %.

Overarbejde betales med 50 % Tillæg til Timelønnen + Dyrtidstillæg for de første 3 Timer efter normal Arbejdstids Ophør, samt paa Søn- og Helligdage indtil Kl. 12 Middag. For Overarbejde udover disse Tider betales et Tillæg af 100 %.

Hvor der ikke paa eller ved Arbejdspladsen anvises Arbejderne passende Opholdsrum eller Skur, ydes der disse et Tillæg af 75 Øre pr. Dag pr. Mand.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder Normen.

Arbejdsmænd hos Bornholms Købmandsforening i Rønne. Ved et Fællesmøde den 11. Juni afsluttedes Overenskomst vedrørende Arbejdsforholdene i Rønne.

Faste Lager- og Pakhusarbejdere samt Kuske. Arbejdstiden er fra 1. Oktober til 1. April fra Kl. 7 Morgen til 5½ Eftm., Lørdag 4½. Fra 1. April til 1. Oktober fra Kl. 6 Morgen til 4½ Fftm., Lørdag 3½, med 1½ Times Spisetid.

Ugelønnen er 40 Kr. + 16 Kr. i Dyrtidstillæg. Kuskene erholder samme Ugeløn + 2 Kr. for Staldtjeneste.

Overarbejde betales med henholdsvis 50 og 75 % Tillæg.

For de faste Folk gælder en gensidig Opsigelsesfrist af 14 Dage.

Løsarbejderne. Arbejdstiden er fra 6 Morgen til 4½ Eftm., Lørdag 3½ med 1½ Times Spisetid.

Timelønnen beregnes forholdsmæssig efter den for de faste Arbejdere fastsatte Ugeløn. For Arbejde under 6 Dage i Sammenhæng ydes et Tillæg af 5 Øre pr. Time og under 3 Dage i Sammenhæng et Tillæg af 10 Øre pr. Time.

For Aflæsning paa Lager og Kul, Koks, Briketter og Tørv betales et Tillæg af 25 Øre pr. Time, for Stenkulsbriketter 50 Øre pr. Time.

Overenskomsten kan opsiges til Ophør en 1. Februar.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 283.

Havnearbejderne i Kolding og Horsens.

I

Den faste Voldgiftsrets Kendelse I af 16. Juli 1919 i Sag Nr. 283: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Medlemmer, dets Afdeling i Kolding og Havnearbejdernes Fagforening i Horsens samt nedennævnte fire Arbejderes Vegne.

Da S/S »Polly« den 2. d. M. laa losseklar i Kolding Havn for A/S Sydjysk Kulimport, nægtede Havnearbejderne at gaa i Gang med Losningen, forinden der tilsagdes de Arbejdere, hvem Akkordarbejdet var anvist, en Ekstrabetaling ud over de gældende Priser af 1000 Kr., og da Aktieselskabet under Henvisning til den med Dansk Arbejdsmandsforbunds Kolding-Afdeling den 16. April d. A. indgaaede Lønoverenskomst afslog dette, efter dets Mening overenskomststridige Krav, blev Arbejdet ikke genoptaget.

Paa samme Maade nægtede Havnearbejderne i Kolding den 3. Juli at paabegynde Losningen af den indkomne S/S »Johannes Mærsk«, fordi A/S P. Lauritzen, der havde paataget sig Losningen, under Paaberaabelse af Overenskomstens Lønregler modsatte sig Arbejdernes Fordring om at faa tilsagt 2 Kr. Timen pr. Mand, og i den følgende Tid ind-

kom nedennævnte Skibe, som, grundet paa den samme Lønstrid, ikke har kunnet blive lossede, nemlig: »Greta«, »Comet«, »Mathilde«, »Jonni«, »Wahlfart«, »Hoffnung«, »Ida«, »Tageblatt«, »Ragnar«, »Ahti«, »Tyra« og »Alma«.

Efter at den ovenomtalte Damper »Johannes Mærsk« forgæves i nogen Tid havde henligget i Kolding Havn, sejlede den til Horsens Havn, hvor den ankom den 9. d. M., men da Arbejderne her havde faaet Meddelelse om Strejken i Kolding, vægrede de sig ved at losse Skibet, og først den 14. d. M. lykkedes det Havnearbejdernes Fagforening i Horsens at faa Arbejdsstandsningen hævet.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening har nu for Foreningen af Arbejdsgivere ved Kolding Havn og Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens indklaget »De samvirkende Fagforbund« for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling i Kolding og Havnearbejdernes Fagforening i Horsens samt fire navngivne Arbejdere i Kolding og paastaaet de paagældende Arbejdsstandsninger i de to Havne kendt ulovlige; og dette Punkt i Sagen har Klagerne i Henhold til Loven om Den faste Voldgiftsret, Prg. 5 Nr. 4, anmodet om at faa afgjort først ved foreløbig Kendelse.

Desuden har Klagerne paastaaet den indklagede Afdeling i Kolding og Havnearbejdernes Fagforening i Horsens samt Havnearbejderne Anders Andersen, Lauritz Knudsen og Hans Larsen og Arbejdsmand Niels Christiansen idømt Bod, hvorhos de har forbeholdt dem eventuelt at sagsøge andre navngivne Arbejdere for Deltagelse i det efter deres Mening ulovlige Forhold.

Der er Intet af det, som de Indklagede har fremført til deres Forsvar, som kan begrunde, at de omtalte Strejker skulde være lovlige, idet de paagældende Overenskomster i Tilfælde af faglig Strid paabyder Mægling og Voldgift, naar en af Parterne forlanger det, hvad Arbejdsgiverne i dette Tilfælde har gjort, medens Overenskomsterne forbyder Arbejdets Standsning, saalænge den nævnte Behandling af Stridsspørgsmaalene foregaar; og medens Retten ved Afgørelsen af Skyldspørgsmaalet vil komme ind paa, hvad de Indklagede iøvrigt har anført til deres Forsvar, afsiges i Henhold til ovenstaaende følgende foreløbige

KENDELSE:

Den i Kolding Havn siden den 2. Juli d. A. overfor de ovenomtalte Skibe verserende Strejke og den i Horsens overfor S/S »Johannes Mærsk« i Tiden fra den 9. til 14. d. M. iværksatte Strejke kendes ulovlige.

II

Den faste Voldgiftsrets Kendelse II af 9. Juli 1919 i Sag Nr. 283: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsbunds og dettes Medlemmer, dets Afdeling i Kolding og Havnearbejdernes Fagforening i Horsens samt nedennævnte fire Arbejderes Vegne.

Ved foreløbig Kendelse af 16. d. M. i Sag Nr. 283 statuerede Retten Ulovligheden af en i Kolding siden den 2. d. M. iværksat Standsning af Lossearbejdet i Havnen og af en i Tiden fra den 9. til 14. d. M. i Horsens Havn overfor S/S »Johannes Mærsk« iværksat Lossestrejke.

Hvad den sidstnævnte Arbejdsstandsning angaar, har den indklagede »Havnearbejdernes Fagforening i Horsens« til sit Forsvar henvist til de Bestræbelser, dens Bestyrelse udfoldede for at faa lovlige Forhold genoprettet og faa paabegyndt det Lossearbejde, som Arbejderne vægrede sig ved, efter at de fire i den foreløbige Kendelse navngivne indklagede Arbejdsmænd fra Kolding havde indfundet sig i Horsens Havn og der talt med Havnearbejderne.

Da Retten efter de foreliggende Omstændigheder skønner, at Fagforeningen i Horsens har foretaget, hvad der under de forhaandenværende Forhold var dens Pligt for at faa overenskomstmæssige Tilstande tilvejebragt, hvad ogsaa omsider lykkedes Bestyrelsen, findes der ikke at kunne paalægges den paagældende Fagforening nogen Bod.

Derimod kan Retten ikke give de Indklagede Medhold i, at Arbejdsmandsforbundets Afdeling i Kolding har udvist nogen saadan Virksomhed, at det vil kunne fritage den for Ansvar. Fagforeningsbestyrelsen har ikke kunnet henvise hverken til personlig Agitation fra dens Side blandt de strejkende eller til offentlige Opfordringer i dertil egnede Blade, Løbesedler o. lign., eller til gentagne Forsøg paa gennem Afdelingsgeneralforsamlinger at faa paavirket den Del af Afdelingen, som repræsenterede Havnearbejderne. Bestyrelsen synes at have indskrænket sig til Indkaldelsen af et Fagforeningsmøde med saa kort Varsel, at væsentlig kun Havnearbejderne mødte, og hvor Stemningen var mod at optage Arbejdet.

Klagerne har opgjort det ved Havnestrejken i Kolding foraarsagede direkte Tab indtil Retsmødet den 16. d. M. til mindst 6000 Kr.

Som formildende Omstændighed kan Retten ikke anse, hvad de Indklagede har fremført, at det ved enkelte tidligere Lejligheder er lykkedes Havnearbejderne at faa Betaling ud over den afsluttede Overenskomst; og heller ikke, at Forholdene ved Losningen var særlig besværlige og derfor efter Arbejdernes Mening begrunder en Aflønning ud over de gældende Tariffer; thi Arbejdernes Overenskomstbrud bestaar ikke i, at de fremsætter Ønsker om højere Betaling —, om disse Ønskers Berettigelse drejer Sagen sig ikke — men Overenskomstbrudet bestaar i, at de søger at fremtvinge deres Ønsker ved ulovlig Krig, ved kollektiv Arbejdsvægring i Stedet for ad den i Overenskomsten anviste Vej.

Den Afdelingen paahvilende Bod findes — særlig da der med nedennævnte Undtagelse ikke i denne Sag er Spørgsmaal om tillige at dømme de enkelte Arbejdere — ikke at kunne fastsættes lavere end til 6000 Kroner.

Medens Klagerne har forbeholdt sig eventuelt her ved Retten at sagsøge hver enkelt af de andre strejkende Havnearbejdere personligt, har de under nærværende Sag paastaaet de ovennævnte fire Arbejdsmænd idømt Bod.

Af disse er Havnearbejderne Andersen, Knudsen og Larsen, som hørende til Havnearbejdernes Klub, delagtig i Strejken i Kolding, og det maa anses som en skærpende Omstændighed, at de, efter at S/S »Johannes Mærsk« var sejlet til Horsens for dér at blive losset, rejser til denne By og dér taler med Havnearbejderne. Under en meget tilbageholdende Procedure og forbeholdne Forklaringer har de villet gøre gældende, at det ikke var Formaalet med deres Horsensrejse at søge Lossearbejdet paa Skibet forhindret; men de har ikke kunnet give nogen fornuftig Forklaring angaaende Rejsens Formaal, og de har i alt Fald maattet kunne sige dem selv, »at deres Samtaler« med Havnearbejderne i Horsens efter de foreliggende Forhold maatte være egnet til at friste disse ind paa at gøre fælles Sag med Koldingarbejderne.

For hver især af de nævnte tre Havnearbejderes Vedkommende findes en Bod af 100 Kr. at være passende.

Arbejdsmand Niels Christiansen var ikke Havnearbejder, og de foreliggende Oplysninger er ikke tilstrækkelige til at anse ham som Deltager i den paagældende Strejke i Kolding, og da han ikke ses at være bunden ved de for Horsens gældende Arbejdsoverenskomster, vil der ikke kunne paalægges ham nogen Bod.

Sagens Omkostninger findes Kolding-Afdelingen at burde betale med 300 Kr.

KENDELSE.

I Bod til Klagerne betaler Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Kolding 6000 Kr., og Havnearbej-

derne sammesteds Anders Andersen, Øster Klostergade 16, Lauritz Knudsen, Stejlbjergallé 28 og Hans Larsen, Bakkevej 28, hver 100 Kr.

De øvrige Indklagede frifindes for Bod. Sagens Omkostninger betales af Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Kolding med 300 Kr.

Arbejdsløsheden
i Marts Maaned 1919.

Nedenstaaende Oplysninger om Arbejdsløsheden i Marts 1919 omfatter ialt 56 Fag eller Organisationer med ialt ca. 249,000 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang ca. 48,400 eller 19,4 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 1,233,600 eller 5,0 Dage pr. Medlem.

Af Fag, for hvilke Oplysninger mangler, nævnes: Skibstømrere, Glarmestre, Stukkatører, Drejere, Stenarbejdere, Kobbersmede, Jern- og Metalslibere, Instrumentmagere, og Gartnere.

Desuden er de meddelte Oplysninger ufuldstændige for Mølleriarbejdere, Børstenbindere, Bogbindere, Typografer og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Paa Grund af Lock-out findes der ingen Oplysninger for Murere, Murarbejdsmænd og Hustømrere i Hovedstaden.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Næringsmiddelindustri.												
Mølleriarbejdere	148	148	14	294	675	610	55	1517	823	758	69	1811
Bageri-&Konditoriarb.	1580	1580	495	8780	2022	2022	401	8124	3602	3602	896	16904
Sukkervarearbejdere	926	926	94	3690	331	331	44	1574	1257	1257	138	5264
Bryggeriarbejdere	2633	2633	93	3168	1358	1358	77	1926	3991	3991	170	5094
Slagteriarbejdere	1500	1500	659	18220	2957	2957	1375	28829	4457	4457	2034	47049
Skraatobaksarbejdere	308	308	2	46	686	686	109	1796	994	994	111	1842
Tobaksarbejdere	5100	5100	447	20100	2971	2971	232	13239	8071	8071	679	33339
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	2858	2858	585	22296	6257	6257	1298	36062	9115	9115	1883	58358
Sejlmagere	136	136	5	21	55	30	7	125	191	166	12	146
Rebslagere	—	—	—	—	221	221	12	577	221	221	12	577
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skræddere	7843	7843	1094	26310	4994	4994	1539	20205	12837	12837	2633	46515
Handskemagere	105	105	30	790	14	14	5	140	119	119	35	930
Hattearbejdere	1131	1131	92	1703	256	256	67	1041	1387	1387	159	2744
Skotøjarbejdere	3805	3805	523	18543	1328	1328	269	7895	5133	5133	792	26438
Barberere	590	590	31	1089	650	650	124	2592	1240	1240	155	3681
Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	86	86	76	2200	87	87	50	1400	173	173	126	3600
Murere	—	—	—	—	6214	6214	1746	60000	6214	6214	1746	60000
Hustømrere	—	—	—	—	5155	5155	584	27998	5155	5155	584	27998
Snedkere	4458	4458	639	22161	4763	4763	291	11028	9221	9221	930	33189
Billedskærere	151	151	»	»	75	75	»	»	226	226	»	»
Forgyldere	123	123	6	60	71	71	9	164	194	194	15	224
Malere	2766	2766	1351	38204	3521	3521	1357	43600	6287	6287	2708	81804
Sadelm. & Tapetserere	1120	1120	375	7985	655	655	231	4169	1775	1775	606	12154
Skorstensfejere	68	68	»	»	65	65	»	»	133	133	»	»
Ovnsættere	14	14	2	70	—	—	—	—	14	14	2	70
At overføre..	37449	37449	6613	195703	45381	45291	9882	274001	82830	82740	16515	469731

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (København. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	37449	37449	6613	195703	45381	45291	9882	274001	82830	82740	16515	469731
Trævareindustri.												
Træindustriarbejdere .	851	851	66	2137	3163	3163	237	6497	4014	4014	303	8634
Bødkere	252	252	45	1080	495	495	163	6586	747	747	208	7666
Karetmagere	335	335	»	13	634	634	48	1271	969	969	48	1284
Korskærere	230	230	7	1400	30	30	11	600	260	260	18	2000
Børstenbindere	260	260	24	474	240	99	14	133	500	359	38	580
Kurvemagere	191	191	14	472	45	45	2	78	236	236	16	550
Læder- og Lædervareindustri.												
Lohgarvere	120	120	16	299	183	183	18	537	303	303	34	836
Hvidgarvere	75	75	2	54	57	57	6	159	132	132	8	213
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	1225	1225	160	1598	383	383	10	268	1608	1608	170	1866
Glasarbejdere	253	253	4	78	373	373	63	1860	626	626	67	1938
Forarbejdning af Metal og Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	839	839	24	924	311	311	10	282	1150	1150	34	1206
Blikkenslagere	870	870	306	7560	651	651	162	4267	1521	1521	468	11827
Metaltrykkere	118	118	9	206	8	8	2	81	126	126	11	287
Gørtlere og Metalarb..	392	392	70	2271	88	88	9	371	480	480	79	2642
Urmagere	117	117	»	25	196	196	1	26	313	313	1	51
Smede og Maskinarb..	10600	10600	1516	43024	9383	9383	1293	35051	19983	19983	2809	78075
Specialarbejdere	375	375	72	2102	—	—	—	—	375	375	72	2102
Formere	525	525	115	6184	1275	1275	166	13172	1800	1800	281	19356
Elektrikere	1156	1156	284	7006	1156	1156	170	4722	2312	2312	454	11728
Grafisk Industri.												
Bogbindere	2575	2575	95	3825	916	752	64	1979	3491	3327	159	5804
Litografer	496	496	18	617	133	133	2	80	629	629	20	697
Typografer	2809	2809	25	1198	1800	1581	22	618	4609	4390	47	1816
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	200	200	16	195	1189	1189	54	697	1389	1389	70	892
Dansk Arbejdsmandsforb.												
Chauffører	900	900	119	2912	—	—	—	—	—	—	—	—
Fabrikarbejdere	2686	2686	764	19151	—	—	—	—	—	—	—	—
Havnearbejdere	2717	2717	1652	29464	—	—	—	—	—	—	—	—
Jord- og Betonarb.	5000	5000	2261	45309	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuske	2737	2737	399	9772	—	—	—	—	—	—	—	—
Lager- og Pakhusarb..	2785	2785	420	10312	—	—	—	—	—	—	—	—
Støberi-og Mask.arbmd	2515	2515	473	8443	—	—	—	—	—	—	—	—
Dansk Arbejdsmandsf. iøvrigt	11660	11660	1712	39637	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	31000	31000	7800	165000	45000	23200	6600	146000	76000	54200	14400	311000
Arb. Fagf. for Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	1217	1217	148	4118	1217	1217	148	4118
Landarbejdere	—	—	—	—	26000	26000	5398	123450	26000	26000	5398	123450
Kedel- og Maskinpass.	880	880	30	625	1296	1296	86	2298	2176	2176	116	2923
Kellnere	1214	1214	312	7500	786	786	180	4500	2000	2000	492	12000
Kvindel. Arbejderforb..	7500	7500	2255	62102	2907	2907	2102	46896	10407	10407	4357	108998
Handels-og Kontormdh	10795	10795	685	17618	11893	11893	824	21928	22688	22688	1509	39546
Forsikringsfunkt Forb.	270	270	21	576	300	300	7	192	570	570	28	768
Tilsammen.	113972	113972	20604	531866	157489	135075	27754	701718	271461	249047	48358	1233584

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal. Kbhvn. K
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos E. F. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Juli Maaned 1919.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	1560
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. August 1919.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49,[1] Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Anth. Andersen.

K.E.BORDING KJØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 5 ✻ KØBENHAVN DEN 2. AUGUST 1919 ✻ 16 AARGANG

Foreløbig Beretning
om
Arbejderforsikrings-Raadets Virksomhed i 1918.

Ulykkesforsikringsloven af 6. Juli 1916 traadte i Kraft den 1. April 1917. 1918 er saaledes det første hele Kalenderaar, i hvilket Loven har virket, og da dette Aars Begyndelse ligger 3/4 Aar efter Lovens Ikrafttræden, vil Tallene for 1918 i det væsentlige give et rigtigt Billede af, hvorledes Forholdene vil stille sig under den ny Ulykkesforsikringslov.

Det maa dog bemærkes, at Raadet paa Grund af den forholdsvis korte Tid, Loven har været i Kraft, endnu ikke i 1818 har kunnet træffe nogen endelig Afgørelse af i Henhold til denne Lovs § 34 midlertidigt afgjorte Sager, og at det desuden maa antages, at de mere langsomt forløbende Ulykkestilfælde endnu i 1918 har været noget for svagt repræsenterede mellem de trufne Afgørelser.

Med Hensyn til Tallene angaaende de ældre Ulykkesforsikringslove gør det omvendte Forhold sig gældende. Medens Tilgangen af Anmeldelser her er ved at standse fuldstændig, træffes der endnu i uformindsket Omfang endelige Afgørelser i midlertidig afgjorte Sager.

Paa Grund af de Udvidelser og Forhøjelser, der er sket ved Loven af 1916, maa det dog antages, at det samlede Erstatningsbeløb for de i et Aar indtrufne Ulykker vil blive noget større end de i 1918 tilkendte Beløb.

Som det vil ses af omstaaende Tab. I, indgik der i 1918 til samtlige Afdelinger af Raadet 53 Anmeldelser om Ulykker sket før 1. April 1917 (Behandling efter de ældre Love) og 10726 Anmeldelser om Tilfælde indtrufne tidligst den 1. April 1917 (Behandling efter Loven af 6. Juli 1916) — ialt 10779 Anmelnelser.

Af samtlige i 1918 anmeldte Tilfælde er henved 2/3 gaaet til Behandling i Industriafdelingen. Som i tidligere Aar findes det overvejende Antal tilskadekomne, frivilligt forsikrede i Landbrugsafdelingen. 125 Tilfælde, der ikke henhørte under Ulykkesforsikringsloven af 6. Juli 1916, er, i Reglen i Henhold til Bestemmelserne i Lovens § 15, indgaaet til Raadets Behandling.

Efter omstaaende foreløbige Opgørelse er der i 1918 truffen 2835 Afgørelser angaaende Invaliditet (heri Afgørelser uden Erstatning og endelige Afgørelser i midlertidigt afgjorte Sager); af disse Afgørelser er 567 trufne efter de ældre Ulykkesforsikringslove, 2268 efter Loven af 6. Juli 1916. Der er i Aaret truffet 383 Afgørelser angaaende Erstatning for Død, heraf 37 efter de ældre Love og 346 efter Loven af 1916.

Som det fremgaar af omstaaende foreløbige Opgørelse, (Tabel III) er det samlede af Raadet i 1918 som Invaliditets- og Dødserstatning tilkendte Beløb 3,202,682 Kr., heraf efter de ældre Love 294,056 Kr. for Invaliditet og 31,980 Kr., for Død, og efter Loven af 1916: 1,908,866 Kr. for Invaliditet og 967,870 Kr. for Død. Som foran forklaret maa Udgiften til Invaliditets- og Dødserstatning ved de i et Aar indtrufne Ulykker antages at blive noget større end de i 1918 tilkendte Beløb.

14 gensidige Selskaber og 16 Sel-

skaber med begrænset Ansvar har for Tiden Indenrigsministeriets Anerkendelse til Tegning af Forsikringer efter Ulykkesforsikringsloven.

I det forløbne Aar er til Raadet indgaaet 167 Forespørgsler, i 1917: 528 og i 1916: 153.

Philipsen.

V. L. Faber.

Tabel I **Anmeldte Ulykkestilfælde.**

	1917			1918		
	Ældr. Lov	Lov 6/7 16	Tils.	Ældr. Lov	Lov 6/7 16	Tils.
Industri, tv. F.	1345	4196	5541	16	6496	6512
Industri, fri. F.	—	56	56	—	76	76
Landbrug, tv. F.	955	2082	3037	19	2844	2863
Landbrug, fri. F.	67	434	501	2	595	597
Søfart	303	400	703	1	471	472
Fiskeri	26	70	96	15	119	134
§ 15 o. l.	—	73	73	—	125	125
	2696	7311	10007	53	10726	10779

Tabel II. **Antal Afgørelser.**

	Invaliditet						Død					
	1917			1918			1917			1918		
	Ældr. Lov	Lov 6/7 16	Tils.	Ældr. Lov	Lov 6/7 16	Tils.	Ældr. Lov	Lov 6/7 16	Tils.	Ældr. Lov	Lov 6/7 16	Tils.
Industri, tv. F.	1000	118	1118	245	1273	1518	33	40	73	2	72	74
Industri, fri. F.	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—
Landbrug, tv. F.	802	47	849	276	748	1024	41	45	86	2	79	81
Landbrug, fri F.	69	4	73	22	161	183	6	7	13	—	13	13
Søfart	67	4	71	18	48	66	173	91	264	17	131	148
Fiskeri	38	—	38	6	23	29	25	9	34	16	19	35
§ 15 o. l.	—	1	1	—	10	10	—	8	8	—	32	32
	1976	174	2150	567	2268	2835	278	200	478	37	346	383

Tabel III **Tilkendte Erstatninger.**

	1917			1918		
	Ældre Lov	Lov 6/7 16	Tilsammen	Ældre Lov	Lov 6/7 16	Tilsammen
Industri, tv. F.	677668	201082	878750	131820	1325441	1457261
Industri, fri. F.	—	—	—	—	6885	6885
Landbrug, tv. F.	420280	102570	522850	140296	772244	912540
Landbrug, fri F.	48536	30160	78696	14832	160583	175415
Søfart	174358	233340	407698	15260	384335	399595
Fiskeri	64332	37000	101332	23828	62278	86106
§ 15 o. l.	—	42480	42480	—	164880	164880
	1385174	646632	2031806	326036	2876646	3202682

Lønbevægelser og Konflikter.

Overenskomst mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S Dragør Gas-, Vand- og Elektricitetsværk. Ved et Fællesmøde den 16. Juli opnaaedes Enighed om en ny Overenskomst gaaende ud paa at der arbejdes i 3 Skifter à 8 Timer i Retorthuset med en Arbejdstid af 160 Timer i 3 paa hinanden følgende Uger.

Ugelønnen er 60 Kr. + 13 Kr. i Dyrtidstillæg.

Alle Arbejdere skal have 8 Dages Ferie, naar de har været paa Værket ½ Aar.

Overarbejde for de 2 første Timer betales med 50 pCt. Tillæg, der udover med 100 pCt.

Overenskomsten kan opsiges til Ophør en 1. Juni.

Dansk Arbejdsmandsforbund og Foreningen af Arbejdsgivere i Esbjerg. Ved et Fællesmøde den 19. Juni forhandledes om en ny Overenskomst for Havnearbejderne i Esbjerg.

Arbejdstiden er herefter 53 Timer ugentlig. Timelønnen for saavel Pakhus- som for Skibslosning 80 Øre plus 30 Øre i Dyrtidstillæg. Fast Ugeløn 40 Kr. plus 14 Kr. i Dyrtidstillæg.

For Arbejde ved Tjære, Asfalt, Petroleum og Stenkalk betales 25 pCt. Tillæg til Timelønnen.

Desuden opnaaedes Enighed om en Række Forhøjelser paa Akkordsatserne.

Kuske hos Rønne Vognmænd. Ved et Fællesmøde d. 24. Maj opnaaedes Enighed om en ny Overenskomst.

Ugeløn 40 Kr. + 13 Kr. i Dyrtidstillæg. For Staldtjeneste udover normal Arbejdstid 2 Kr. pr. Uge.

Overarbejde betales de første 3 Timer med 1,50 i Timen, derefter og for Søn- og Helligdage med 1,75 pr. Time.

Overenskomsten kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1 April.

Arbejdsmænd paa Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik. Ved et Fællesmøde d. 10. Juni enedes man om, at Pasning af Fabrikkens Kaolinpumper, der drives i kontinuerlig 3-Holdsdrift à 8 Timer paa Ugens 6 Hverdage betales med en Timeløn af Kr. 1,15.

Arbejdsmænd hos De forenede Granitbrud samt Stenhuggermestre i Rønne og Allinge. Ved Fællesmøder den 10. Juni afsluttedes 2 Overenskomster for henholdsvis Rønne og Allinge.

Timelønnen fastsattes til 1 Kr. 05 Øre.

Lastningsarbejde ved Havnene betales efter Havnens Overenskomst.

Overarbejde indtil Kl. 8 Aften betales med et Tillæg af 50 %, Natarbejde og Arbejde paa Søn- og Helligdage betales med 100 %.

Akkord bør tilstræbes, hvor dette er muligt.

Overenskomsterne kan opsiges til en 1. April.

Arbejdsmænd hos A/S Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866 fik ved et Fællesmøde d. 11. Juni afsluttet Overenskomst med ovennævnte Selskab.

Arbejdstiden er hele Aaret fra 7 Morgen til 6 Aften, Lørdag til Kl. 5 Aften med 2 Timers Spisetid.

Selskabet antager 8 faste Folk, der for 53 Timer (Dag-, Aften- og Nattimer, men ikke Søndagstimer) pr. Uge betales med 50 Kr. + 15 Kr. i Dyrtidstillæg.

Timelønsarbejderne betales med 85 Øre + 30 Øre i Dyrtidstillæg.

Overarbejde betales med 50 % Tillæg de første 3 Timer, derefter 70 %.

Overenskomsten kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Februar.

Træindustriarbejderne paa Grejsdalens Hammerværk. Ved et Fællesmøde d. 7. Juli klagede Træindustriarbejderforbundet over, at Grejsdalens Hammerværk medregnede Augustreguleringens 8 Øre i den samlede Timefortjeneste, idet Forbundet hævdede, at de 8 Øre skulde betales udover den i Overenskomsten fastsatte Timefortjeneste.

Paa Fællesmødet enedes man om at henvise Spørgsmaalet til Afgørelse paa et Møde af Repræsentanter for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark, Træindustriarbejderforbundet og Snedkerforbundet. Mødet skal afholdes senest Fredag den 11. Juli.

Spørgsmaalet om eventuelle Ændringer i Lønforholdene henvises til

faglig Mægling, som ligeledes vil være at afholde senest Fredag d. 11. Juli.

Ved Mødet mellem Repræsentanterne for de to Forbund og Sammenslutningen blev der truffet følgende Afgørelse:

Under Hensyn til de foreliggende Omstændigheder enedes man om, at Augustreguleringens 8 Øre *ikke* medregnes i den i Overenskomstens § 9 nævnte »samlede Timefortjeneste«, idet Sammenslutningens Repræsentant dog præciserer, at Spørgsmaalet ikke herved skulde være afgjort for andre Virksomheders Vedkommende.

August-Reguleringen.

Rørlæggerne i København. Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund har klaget over, at A/S Petersen & Wraa, Hejmdalsgade, nægtede at betale Augustreguleringstillægets 8 Øre pr. Time for *Rejse- og Vejtimer* med den Motivering, at der ikke er »præsteret Arbejde« i disse Timer. Endvidere anførte Firmaet, at Arbejderne først i Februar Maaned har rejst Kravet om de 8 Øre for Rejse- og Vejtimer. Firmaet har imidlertid siden 1. Marts d. A. betalt de 8 Øres Tillæg for de omhandlede Timer, men nægtede at betale for Tidsrummet fra 5. August 1918 til 1. Marts 1919.

Sagen har været behandlet paa overenskomstmæssig Maade mellem de paagældende Organisationer uden at det er lykkedes at naa til Enighed, og Parterne var derefter enedes om at henvise Striden til Afgørelse af Augustreguleringsnævnet.

Den 5. Juli var Nævnet samlet til Møde og der var indenfor dette Enighed om, at der ikke paa nærværende Tidspunkt gyldig kunde rejses Krav om Efterbetaling af Dyrtidstillæg i Henhold til Augustreguleringen.

Den foreliggende Sag enedes de tilstedeværende Parter om at forlige saaledes, at Firmaet Petersen & Wraa indgik paa til fuld Afgørelse at betale Halvdelen af det Beløb, Sagen angik.

Kongresser.

Dansk Arbejdsmandsforbund afholder ordinær Kongres i København (Idrætshuset i Fælledparken) den 10. August og følgende Dage.

Arbejdslønnen i Industrien.

Januar Kvartal 1919.
(fra »Statistisk Efterretninger«).

Efter det for Januar Kvartal d. A. foreliggende Materiale, der velvilligst er stillet til Raadighed for Det statistiske Departement af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, er udarbejdet omstaaende Tabel om Arbejdslønnen i en Række af mere betydende Industrifag. Til Sammenligning med Lønnen i Januar Kvartal er der, forsaavidt der foreligger Oplysninger derom, tilføjet Lønningerne i de to foregaaende Kvartaler samt i Aaret 1914.

For Tabellens Gruppering af Fagene er den Industrigruppe og det Fag, som Arbejdsgiveren tilhører, lagt til Grund, og først indenfor denne Gruppering har der fundet en vis Deling Sted efter Arbejdernes Fag eller Uddannelse og en Deling mellem mandlige og kvindelige Arbejdere. Tabellen meddeler den gennemsnitlige Timefortjeneste eller Ugefortjeneste, altsaa den samlede Fortjeneste indenfor Perioden fordelt paa det Antal Timer, resp. Uger, som der er arbejdet i, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord; for det sidste Kvartal er tilføjet Antallet af Arbejdere i de forskellige Grupper, o: som Regel det Antal Arbejdere, for hvilket Lønnen har været opgivet i den sidste Uge i Kvartalet. For de københavnske Byggefag angiver Tallene det Antal Arbejdere, der var beskæftigede umiddelbart før den store Arbejdsstandsning.

De i Tabellen anførte Fag omfatter for Januar Kvartal d. A. ca.

52,000 Arbejdere, medens Statistiken for Oktober Kvartal omfattede ca. 61,000 Arbejdere. De Forandringer, der fra Kvartal til Kvartal fremkommer i Antallet af Arbejdere, der omfattes af Lønstatistiken, skyldes, at der optages nye Fag eller midlertidig maa udelades visse Fag, saaledes er denne Gang Barberfaget optaget i Tabellen, men bl. a. er Tekstilindustrien, Teglværksindustrien og forskellige Smaafag udeladte. For Tekstilindustrien gælder det, at dens Overenskomster udløb den 1. Februar, og de nye Overenskomster fik Gyldighed fra samme Dag, men den endelige Fastsættelse af Akkordsatserne ved de enkelte Fabrikker har først fundet Sted i Løbet af April, Maj og Juni Maaneder, saaledes at Efterbetalingen for Tiden fra 1. Februar og indtil Overenskomsternes endelige Regulering først er falden i Løbet af April Kvartal. Udbetalingen i Januar Kvartal giver derfor ikke de rette Tal for Fortjenesten. Teglværksindustrien er udeladt, fordi den kun beskæftiger et Faatal af Arbejdere i Januar Kvartal, og om de andre udeladte Fag gælder det, at de er af mindre Betydning, eller at Oplysningerne om dem har været ufuldstændige.

Forandringerne i Tabellens Arbejdertal skyldes endvidere den skiftende Beskæftigelsesgrad i de forskellige Fag. For Cigar- og Tobaksindustrien forelaa der saaledes Oplysninger for Oktober Kvartal 1918 om ca. 3700 Arbejdere, men for Januar Kvartal 1919 om ca. 5700. Derimod viser f. Eks. Jernindustrien en Nedgang i Tallet fra 23,700 til 20,700.

For samtlige de Arbejdere, som Lønstatistiken for Januar Kvartal 1918 omfatter, er beregnet nedenstaaende Tal for den gennemsnitlige Timefortjeneste i Kvartalet:

	Hovedst.	Provins.	Hele Land.
Fagl. Arb.	142,4 Ø.	117,0 Ø.	131,0 Ø.
Ikke fagl.	118,4 -	99,9 -	107,8 -
Kvinder	66,0 -	93,1 -	62,3 -
Samtl. Arb.	119,3 Ø.	103,7 Ø.	112,3 Ø.

Gennemsnitsfortjenesten kunde for Aaret 1914 ansættes til 60 Øre pr. Time i Hovedstaden og 48 Øre pr. Time i Provinsen, ca. 56 Øre for hele Landet.

Det vil ved en Gennemgang af de i Tabellen anførte Tal for Fortjenesten i de enkelte Fag bemærkes, at den i Jernindustrien og flere andre Fag ligger adskilligt højere i Januar Kvartal end i det foregaaende Kvartal, idet der fra 1. Februar er traadt nye Overenskomster i Kraft. I andre Fag, der ogsaa har faaet nye Overenskomster, har det foran for Tekstilindustrien omtalte Forhold i nogen Grad kunnet gøre sig gældende, at Efterbetalingen delvis først er faldet efter Kvartalets Udgang (f. Eks. Træindustriens Arbejdsmænd i Hovedstaden). Andre Fag igen har haft deres Overenskomst løbende til 1. April eller senere. Naar der i nogle af disse Fag er en Nedgang i den gennemsnitlige Fortjeneste, kan det, som f. Eks. i Malerfaget, skyldes, at der i Oktober Kvartal er udbetalt særlig store Beløb ved Afregning af Akkorder. I Sukkerindustrien hidrører Nedgangen fra, at Kampagnen standser i December Maaned; for de tilbageblivende Arbejderes Vedkommende er Arbejdsforholdene ikke saa gode som i selve Kampagnen. I Tobaksindustrien har der ligeledes været Nedgang, som maaske hidrører fra vanskelige Produktionsforhold som Følge af Raastofmangel i Kvartalets første Del.

Grafiske Fag:	Antal Arbejdere	gnstl. Ugefortjeneste				Antal Arbejdere	gnstl. Ugefortjeneste			
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Bog- og Avistrykk.										
Faglærte Arbejd.	1786	62,36	63,24	50,00	36,16	967	51,86	—	—	—
Ikke fagl. —	124	50,93	51,65	40,25	26,53	43	37,77	—	—	—
Kvindelige —	795	36,13	37,31	26,55	16,35	122	23,20	—	—	—
Litogr. Etablissem.:										
Faglærte Arbejd.	199	67,14	64,75	49,55	33,25	78	53,79	51,53	41,60	29,81
Ikke fagl. —	56	43,85	42,47	34,20	20,54	18	41,58	34,13	33,25	18,32
Kvindelige —	136	30,45	33,76	26,24	15,28	30	22,14	18,74	16,50	13,02

Arbejdslønnen i forskellige Industrier.

	Hovedstaden					Provinsen				
	Antal Arbejdere	gennemsnitlig Timefortjeneste				Antal Arbejdere	gennemsnitlig Timefortjeneste			
	Jan.Kv. 1919	Jan.Kv. 1919	Okt Kv. 1918	Ap. Kv. 1918	Aaret 1914	Jan.Kv. 1919	Jan.Kv. 1919	Okt.Kv. 1918	Ap. Kv. 1918	Aaret 1914
		Øre	Øre	Øre	Øre		Øre	Øre	Øre	Øre
Næringsm.-Industri:										
Bagerier: Bagersv.	816	110,8	—	—	—	536	73,6	—	—	—
Handelsmøller:										
Møllersvende....	—	—	—	—	—	142	77,8	79,6	—	42,0
Arbejdsmænd ...	—	—	—	—	—	107	74,6	74,2	—	36,0
Fedevare- og Pølsef.:										
Slagteriarbejdere .	183	105,4	91,0	—	48,8	43	122,6	104,4	—	—
Chokol. og Sukkerv.:										
Faglærte Mænd ...	54	133,0	106,6	—	—	17	106,5	79,9	—	—
Ikke fagl. Mænd ...	93	96,1	75,3	—	—	17	95,9	74,9	—	—
Kvinder.....	534	65,9	52,4	—	—	97	57,5	42,6	—	—
Sukkerindustri:										
Arbejdsmænd	331	93,9	96,8	—	—	508	74,5	76,6	—	—
Kvinder	153	55,6	55,6	—	—	44	43,1	46,7	—	—
Cigar- og Tobaksind.:										
Cigarfabrikation:										
Fagl. Mænd.....	793	91,1	109,7	—	—	764	98,3	97,2	—	—
Kvinder.....	1690	69,3	70,9	—	—	600	51,1	54,6	—	—
Cigarill.f.: Kvinder	223	79,9	88,5	—	—	138	74,6	83,6	—	—
Cigaretfabr.: —	303	53,5	60,4	—	—	123	51,8	52,4	—	—
Skraa- og Røgtobf.:										
Faglærte Mænd .	67	119,1	135,7	—	—	245	92,3	143,2	—	—
Kvinder.....	259	51,1	51,1	—	—	546	49,3	50,0	—	—
Skotøjsindustri:										
Mandlige Arbejdere	946	126,8	122,6	100,8	56,5	—	—	—	—	—
Kvindelige —	833	77,0	73,6	56,7	32,7	—	—	—	—	—
Bygn.- og Møbelind.:										
Bygningssnedkere .	724	147,4	153,2	127,6	75,5	—	—	—	—	—
Møbelsnedkere	1017	126,0	125,0	—	60,0	—	—	—	—	—
Malersvende	956	136,1	139,3	97,7	72,0	—	—	—	—	—
Murersvende.....	1020	197,6	182,1	129,3	86,0	1959	112,8	107,0	—	—
Stenhuggere	148	151,8	154,6	—	68,2	—	—	—	—	—
Tømrersvende	930	216,0	184,1	135,4	83,5	1402	117,2	101,6	—	—
Murarbejdsmænd .	1427	146,4	132,8	102,3	61,5	1910	101,7	89,6	—	—
Jordarbejde etc:										
Brolæggersvende..	32	160,2	193,3	—	114,0	—	—	—	—	—
Brolægningsarbm..	88	135,9	141,8	116.6	63,0	—	—	—	—	—
Jord- og Betnnarb.	906	134,7	133,2	106,2	58,7	1102	106,6	95,5	—	—
Arbejdsm. i Cemf.	—	—	—	—	—	586	101,1	78,9	64,9	46,0
Træindustri:										
Till.Arb.v.Savsk.o.l.	226	144,9	125,6	101,4	60,1	931	115,9	94,7	76,4	45,8
Arbejdsmænd	167	87,1	88,3	67,7	—	471	94,7	75,3	63,4	—
Jærnindustri:										
Smede-og Metalarb.	5033	145,3	122,6	102,4	61,7	4320	124,0	103,0	87,5	55,2
Blikkenslagere	173	132,7	120,5	101,3	67,3	61	119,9	98,0	81,0	54,3
Elektrikere	431	139,1	118,4	97,7	66,3	415	124,0	98,1	86,3	61,1
Formere.....	339	161,1	133,3	108,1	69,3	781	141,2	119,9	99,6	64,5
Gørtlere	144	135,4	111,4	91,3	56,8	42	112,8	100,4	84,5	54,6
Metalslibere..... ..	110	144,9	121,0	107,4	—	22	125 7	93,7	84,8	—
Malersvende	166	144,1	134,1	107,4	89,8	161	128,3	105,6	88,9	65,1
Skibstømrere	158	158,9	135,9	122,3	78,2	356	126,9	112,8	87,6	57,2
Modelsnedkere	197	156,0	128,0	—	—	372	116,4	98,7	—	—
Arbejdsmænd	2661	111,1	87,7	75,5	48,5	3047	102,4	81,0	70,6	45,7
Maskinformere ...	23	164,7	105 9	—	—	201	140,2	102,8	—	—
Kvindelige Arb....	1194	66,3	55,9	46,9	38,6	344	56,5	53,9	41,6	26,8

F.E.BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 6 ❋ KØBENHAVN DEN 9. AUGUST 1919 ❋ 16 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos A/S Amagerbanen. Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 14. Juli forhandledes om Overenskomstforholdet mellem Jernbanearbejdernes Afdeling B under Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S Amagerbanen.

Der opnaaedes Enighed om en Overenskomst, der for Timelønnens Vedkommende har tilbagevirkende Kraft til 1. April d. A.

Den normale Arbejdstid er 8 Timer daglig, i December og Januar dog kun 7 Timer daglig.

Timelønnen for alt Arbejde indenfor den normale Arbejdstid er 1 Kr. 30 Øre, hvoraf de 25 Øre er Dyrtidstillæg. Da Parterne imidlertid er enige om, at overhovedet intet af det Arbejde, der her er Tale om, gives i Akkord, ydes der et Tillæg til Timelønnen af 30 Øre pr. Time.

For Overarbejde i de første 3 Klokketimer efter den normale Arbejdstids Ophør samt for Søn- og Helligdagsarbejde indtil Kl. 12 Middag ydes der et Tillæg af 50 pCt. til den samlede Timeløn.

Særligt Nattearbejde, f. Eks. isoleret Sporskiftelægning betales ligeledes med et Tillæg af 50 pCt. til den samlede Timeløn.

Alt andet Overarbejde og Søn- og Helligdagsarbejde efter Kl. 12 Middag betales med et Tillæg af 100 pCt. til den samlede Timeløn.

Som Reglen for Behandling af faglig Strid gælder Normen.

Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. April.

Dansk Arbejdsmandsforbund og Nordisk Elektricitetsselskab, Valby. Ved et Fællesmøde den 22. Juli behandledes en Klage fra Firmaet Nordisk Elektricitets Selskab i Valby over, at Medlemmer af Fabrikarbejdernes Forbund havde nedlagt Arbejdet.

Ved Mødet oplystes det, at Arbejdet var genoptaget Dagen forud.

Det lykkedes ikke paa Mødet at finde en tilfredsstillende Løsning af Sagen, og Fabrikarbejdernes Forbund vil nu forlange Lønspørgsmaalet behandlet ved et Mæglingsmøde.

Jord- og Betonarbejdere hos Ingeniør Bruun, København. Paa et Fællesmøde den 15. Juli behandledes en Klage fra Ingeniør Bruun, København, om, at Jord- og Betonarbejderne havde nægtet at støbe Beton i nogle af Tømrere opstillede Forme.

Ved Mødet oplystes, at det omstridte Arbejde var paabegyndt. Arbejdsgiverforeningen oplyste derefter, at den i den nærmeste Tid vilde indkalde til et Fællesmøde for Hovedorganisationerne, Entreprenørforeningen, Tømrerlavet, Jord- og Betonarbejdernes Fagforening og Tømrernes faglige Afdeling for om muligt at faa lignende Stridsspørgsmaal forhindret i Fremtiden.

Kuskene hos Læderfabrikanterne. Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 11. Juli forhandledes om Overenskomstforholdet mellem Kuskenes Fællesforbund og Foreningen af danske Læderfabrikanter.

Forhandlingerne resulterede i at man enedes om:

at »Overenskomsten mellen Jern- og Metalindustriens Sammenslutning for de Virksomheder, der henhører

under denne Organisation og Dansk Arbejdsmandsforbund for Medlemmer af Kuskenes Fællesforbund for København og Omegn af 11. April d. A.«, bliver gældende mellem Foreningen af danske Læderfabrikanter og Kuskenes Fællesforbund fra og med den 18. Juli d. A. for de Kuske, der beskæftiges hos de københavnske Medlemmer af Læderfabrikantforeningen.

I Forbindelse med denne Overenskomst er man enedes om, at der ydes de enkelte Kuske et personligt Tillæg af 6 Kr. pr. Uge, dog med Undtagelse af Kusken hos Edv. A. Gluud, der beholder sin nuværende Løn. Kuskene hos Ballin og Hertz erholder hver udbetalt et Beløb af 60 Kr. en Gang for alle, og H. P. Løwengreens Kusk erholder et Beløb af 50 Kr. en Gang for alle.

Denne Overenskomst er gældende indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til til Ophør en 1. Marts.

Oliemøllernes Fagforening. A/S Blaakilde Mølles Fabrikker havde indført en Arbejdsordning, hvorved Arbejderne tjente mindre end forudsat i Overenskomsten; i den Anledning afholdtes et Fællesmøde den 23. Juni hvor man enedes om at henvise Spørgsmaalet om Erstatning i Anledning af specielt Arbejde udført under den midlertidigt anvendte Arbejdsordning, som ikke eksisterede den Gang, Overenskomsten afsluttedes, til lokal Forhandling mellem Arbejdere og Arbejdsgivere.

Arbejdsmænd paa A/S Dansk Slibeskive-Fabrik. Ved et Fællesmøde den 17. Juli afsluttedes en Overenskomst mellem Fabrikarbejdernes Forbund og A/S Dansk Slibeskive-Fabrik.

Den ugentlige Arbejdstid er 50½ Time. Timelønnen er 80 Øre plus et Dyrtidstillæg af 30 Øre pr. Time.

Den Mand, der fyrer om Natten, faar for det normale daglige Timeantal en Timeløn af 1 Kr. 60 Øre.

Overenskomsten kan opsiges til en 1. April.

Terrazzoarbejderne i Aarhus. Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. Juli forhandledes, under Medvirkning af Hovedorganisationerne, mellem Dansk Arbejdsmandsforbnds. Afdeling for Terrazzoarbejdere i Aarhus og Foreningen af Mosaik- og Terrazzofabrikanter i Jylland om Fornyelse af Overenskomsten mellem nævnte Parter.

Der opnaaedes Enighed om en Overenskomst, der har tilbagevirkende Kraft til den 1. April d. A., og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Arbejdstiden er den mellem Centralforeningen af Murermestre i Provinsen og Dansk Arbejdsmandsforbund vedtagne for Murarbejdsmænd.

For Arbejdere, som deltager i Blanding, og Begyndere i Slibning og andet Arbejde, som direkte vedrører Lægning af Terrazzo- og Mosaikarbejde, betales en Timeløn af 90 Øre plus 30 Øre i Dyrtidstillæg for de første 3 Maaneder.

Øvede Slibere og Begyndere i Terrazzolægning erholder en Timeløn af 105 Øre plus 30 Øre i Dyrtidstillæg.

Mosaikarbejdere betales, naar de beskæftiges ved Lægning af Mosaikgulve efter Tegning og lægger Mosaik paa Papir, herved forstaas Rosetter, Hjørner, Ornamenter m. v. med 155 Øre plus 30 Øre i Dyrtidstillæg pr. Time.

Overarbejde de første 3 Timer efter normal Arbejdstids Ophør betales med et Tillæg af 50 pCt. til Timeløn og Dyrtidstillæg. Overarbejde derudover samt paa Søn- og Helligdage betales med et Tillæg af 100 pCt.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder Normen.

Dansk Arbejdsmandsforbund og Centralforeningen af Murermestre i Jylland. Ved et Fællesmøde den 12. Juli behandledes en Klage fra Centralforeningen af Murermestre i Jylland over, at to Murerarbejdsmænd, der arbejdede for Murermester Chr. Berggren, Aarhus, havde forladt deres Akkordarbejde og ikke vilde udføre Timelønsarbejde.

Fællesmødet vedtog at henvise Sagen til en lokal Voldgiftsret, bestaa-

ende af 4 Mand, hvoraf hver af Parterne vælger 2.

Voldgiftsretten vælger selv sin Opmand. Kan Enighed ikke opnaas, udpeges Opmanden af Formanden for Den faste Voldgiftsret.

Denne Voldgiftsret skal afgøre følgende Spørgsmaal:

1. Hvem bærer Skylden for Arbejdsstandsningen.
2. Er nogen af Parterne pligtig at betale Bod eller Erstatning for den etablerede Blokade eller andet ulovligt Forhold.

Dansk Arbejdsmandsforbund og Entreprenører i Svendborg. Den 25. Juni afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde angaaende Akkordpriserne hos Entreprenørerne i Svendborg. Sagen henvistes til et Udvalg, bestaaende af Parternes Repræsentanter.

Det lykkedes imidlertid ikke i Udvalget at opnaa Enighed om Akkordpriserne, hvorfor Dansk Arbejdsmandsforbund varslede Strejke til den 31. Juli ved normal Arbejdstids Ophør.

Den 30. Juli afholdtes imidlertid et nyt Fællesmøde, hvor man enedes om følgende:

Naar Arbejdet udføres i Akkord betales for Jord- og Betonarbejde efter Københavns Priskurant minus 10 %.

Arbejdere paa Uddybningsmaskine med tilhørende Losseapparater, Bugserbaade og Pramme faar, naar de arbejder i Timeløn, et Tillæg af 12 Øre pr. Time.

Formerne hos Jensen og Olsen, Esbjerg, nedlagde den 5. Juli Arbejdet som Protest imod, at en Former Alfred Nielsen var blevet afskediget, da han krævede Erstatning for én Time, han havde gaaet ledig for at vente paa Arbejde.

Ved et Fællesmøde den 21. Juli enedes man om følgende Forlig:

Arbejdernes Organisationer beklager den stedfundne ulovlige Arbejdsnedlæggelse.

Arbejdet genoptages Tirsdag den 22. ds. om Morgenen af samtlige Arbejdere, derunder Alfred Nielsen.

Spørgsmaalet om Hr. Alfred Nielsens Afskedigelse afgøres ved faglig Mægling, eventuel Voldgift.

Det udstedte Boycottingsvarsel tilbagekaldes, naar Arbejdet er genoptaget.

Kedelpassere ved Ferslews Trykkeri. Dansk Kedel- og Maskinpasser-Forbund havde varslet Strejke for Kedelpassere, beskæftigede ved Ferslews Trykkeri fra den 11. Juli i Anledning af, at Firmaet nægtede at anerkende Landsoverenskomsten mellem Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund.

Ved et Fællesmøde den 9. Juli enedes man om følgende Ordning:

»Idet De Ferslewske Blade fra Dags Dato tiltræder Overenskomsten mellem Arbejdsgiverforeningen og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund af 23. Marts d. A., stiller man til Forbundets Raadighed et Beløb af 800 Kr. ialt til fuld Dækning for det af Forbundet paa Kedelpassernes Vegne rejste Krav om Efterbetaling for den siden 1. Februar d. A. præsterede længere Arbejdstid.

Den af Forbundet varslede Strejke aflyses.

Kedelpassere hos Firmaet Riedel og Lindegaard. Ved et Fællesmøde den 19. Juli behandledes en Klage fra ovennævnte Firma over, at Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund har blokeret Pladsen som Kedelpasser og har foranlediget, at den Kedelpasser, der hidtil har været beskæftiget hos Firmaet, har opsagt sin Plads.

Paa Mødet enedes man om følgende:

Spørgsmaalet om Omfanget af Landsoverenskomstens tilbagevirkende Kraft afgøres af de Forhandlings-Udvalg, der har afsluttet Overenskomsten.

Forbundet erklærer Tilgang af Kedel- og Maskinpassere til Firmaet for fri og uhindret.

Kurvemagerne Landet over. Ved et Fællesmøde den 31. Marts forhandledes, under Medvirkning af Hoved-

organisationerne, om Overenskomstforholdet mellem Kurvemagerforbundet og Kurvemagermesterforeningen. Den gældende Overenskomst udløb samme Dag og Forbundet havde fremsendt andet Varsel om Strejke.

Forhandlingerne ved Fællesmødet forløb uden Resultat, og den varslede Strejke blev derefter iværksat den 3. April:

Strejken omfattede dog kun de af Forbundets Medlemmer, som beskæftigedes hos Medlemmer af Kurvemagermesterforeningen, medens der ikke blev etableret Strejke hos A/S Nordisk Kurvevarefabrik i Brønshøj, der var Medlem af Arbejdsgiverforeningen som Enkelvirksomhed. Under 11. April fremsendte Arbejdsgiverforeningen imidlertid 1. Lockoutvarsel vedrørende denne Virksomhed, og den 26. April iværksattes Lockouten.

Forhandlingerne om ny Overenskomst genoptoges mellem Parterne selv ved et Møde d. 6. Juni og fortsattes indtil man d. 27. Juni enedes om et Forslag til Overenskomst, der godkendtes af Forbundets Medlemmer, hvorefter Arbejdet genoptoges d. 1. Juli.

Overenskomsten kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April.

Arbejdstiden er 48 Timer pr. Uge, med 8½ Time daglig de første 5 Ugedage og med 5½ Time Lørdag.

Til Arbejdstariffen for 1918 ydes et samlet Tillæg af 60 %, med Undtagelse af Snorarbejde (hvilket Arbejde er opstaaet under Krigen,) hvor der kun ydes et Tillæg af 41 %. Ugelønnede Arbejdere faar et Tillæg af 50 %.

Endvidere er der oprettet en ny Overenskomst for kvindelige Kurveflettere. Begyndelseslønnen er 18 Kr. pr. Uge. Arbejderne føres hurtigst mulig over paa Akkord. De hidtidige Akkordpriser faar et Tillæg af 60 %, med Undtagelse af Lampearbejde. Disse Akkordsatser hæves med 41 %.

Af samtlige Tillæg er 15 % at betragte som Dyrtidstillæg.

Sporvejsfunktionærerne i Odense. Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 10. Juli forhandledes om et af Sporvejsfunktionærerne overfor A/S Odense elektriske Sporveje rejst Krav om et nyt Dyrtidstillæg.

Der opnaaedes Enighed om følgende:

Der tildeles Funktionærerne et ekstraordinært Dyrtidstillæg af 225 Kr. for gifte Funktionærer og 150 Kr. til ugifte Funktionærer med tilbagevirkende Kraft fra 1. April d. A. at regne.

I Tilfælde af, at Dyrtidstillægget yderligere forandres ved Nordsjællands Sporveje, optages opsaa Forhandlinger for Odense-Sporvejsselskabs Vedkommende.

Der tilføjes til Overenskomsten som § 8: Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

Stukkatørernes Forbund og Foreningen af Arbejdsgivere i Stukkaturfaget i Jylland har ved et Fællesmøde den 10. Juli tiltraadt den for Stukkaturfagets Mesterforening gældende Overenskomst af 8. Maj d. A.

Denne Overenskomst har tilbagevirkende Kraft til 1. Juli d. A.

Tekstilarbejderne hos A/S Brdr. Volkert, Kolding, iværksatte den 20. Juni en uvarslet Strejke paa et Krav om øjeblikkelig Afskedigelse af 3 Funktionærer.

Ved et Fællesmøde den 1. Juli enedes man om, at Arbejdet genoptages straks, hvorefter de Stridspunkter, som har givet Anledning til Arbejdsstandsningen, afgøres efter de gældende Regler for Behandling af faglig Strid, idet dog Klagepunkterne overfor Driftsbestyrer Wittorp er frafaldet.

Saafremt der ikke ved Mægling opnaas Enighed, nedsættes en faglig Voldgift til Afgørelse af ovennævnte Stridspunkter.

Ovennævnte Forlig blev forelagt Arbejderne ved et Møde i Kolding den 3. Juli, men disse nægtede at optage Arbejdet paa dette Grundlag.

Senere har Arbejderne haft en Forhandling med Direktør Volkert og denne har ført til, at der opnaaedes Enighed paa Grundlag af, at Spindemester Weiss afskediges straks og Arbejdet genoptages Mandag den 7. Juli Kl. 6 Morgen.

Arbejdsløsheden
i April Maaned 1919.

Nedenstaaende Oplysninger om Arbejdsløsheden i April 1919 omfatter ialt 55 Fag eller Organisationer med ialt ca. 246,800 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang ca. 25,900 eller 10,5 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 735,900 eller 3,0 Dage pr. Medlem.

Af Fag, for hvilke Oplysninger mangler, nævnes: Forgyldere, Glarmestre, Stukkatører, Skorstensfejere, Drejere, Kobbersmede, Jern- og Metalslibere, og Gartnere.

Desuden er de meddelte Oplysninger ufuldstændige for Mølleriarbejdere, Sejlmagere, Rebslagere, Børstenbindere, Bogbindere, Typografer og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Endelig er der paa Grund af Strejke eller Lockout ingen Oplysninger meddelt om Handskemagere samt Murere, Murarbejdsmænd og Hustømrere i København.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Næringsmiddelindustri.												
Mølleriarbejdere	151	151	2	236	679	552	39	1108	830	703	41	1344
Bageri & Konditoriarb.	1591	1591	467	9208	2023	2023	405	8220	3614	3614	872	17428
Sukkervarearbejdere	1065	1065	73	1840	346	346	12	424	1411	1411	85	2264
Bryggeriarbejdere	2804	2804	11	583	1441	1441	26	1016	4245	4245	37	1599
Slagteriarbejdere	1455	1455	511	13575	2799	2799	1113	25390	4254	4254	1624	38965
Skraatobaksarbejdere	298	298	1	28	720	720	39	2039	1018	1018	40	2067
Tobaksarbejdere	5110	5110	364	8674	3116	3116	154	5731	8226	8226	518	14405
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	2985	2985	426	12875	6398	6398	913	25263	9383	9383	1339	38138
Sejlmagere	114	114	7	113	62	15	4	112	176	129	11	225
Rebslagere	—	—	—	—	230	230	3	184	230	230	3	184
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skræddere	8051	8051	324	7894	5126	5126	515	13343	13177	13177	839	21237
Hattearbejdere	1138	1138	63	2000	254	254	63	888	1392	1392	126	2888
Skotøjarbejdere	3837	3837	156	7912	1346	1346	123	4593	5183	5183	279	12505
Barberere	590	590	51	740	650	650	29	1690	1240	1240	80	2430
Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	81	81	6	280	89	89	4	289	170	170	10	569
Murere	—	—	—	—	6365	6365	123	8000	6365	6365	123	8000
Hustømrere	—	—	—	—	5358	5328	78	8515	5358	5328	78	8515
Skibstømrere	276	276	»	»	692	692	2	61	968	968	2	61
Snedkere	4464	4464	593	20221	4772	4772	153	7945	9236	9236	746	28166
Billedskærere	153	153	»	»	81	81	»	»	234	234	»	»
Malere	2821	2821	588	25175	3634	3634	239	17435	6455	6455	827	42610
Sadelm. & Tapetserere	1136	1136	316	6308	668	668	136	2458	1804	1804	452	8766
Ovnsættere	13	13	»	»	—	—	—	—	13	13	»	»
At overføre..	38133	38133	3959	117662	46849	46645	4173	134704	84982	84778	8132	252366

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	38133	38133	3959	117662	46849	46645	4173	134704	84982	84778	8132	252366
Trævareindustri.												
Træindustriarbejdere .	843	843	56	1730	2889	2889	177	4169	3732	3732	233	5899
Bødkere	250	250	33	930	490	490	118	3296	740	740	151	4226
Karetmagere	341	341	»	»	633	633	44	1062	974	974	44	1062
Korkskærere.....	225	225	1	175	35	35	»	24	260	260	1	199
Børstenbindere	260	260	12	260	260	54	6	93	520	314	18	353
Kurvemagere	195	195	26	514	38	38	»	4	233	233	26	518
Læder- og Lædervare-industri.												
Læder- og Skindarb...	193	193	18	244	232	220	21	217	425	413	39	461
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere.....	1237	1237	201	3409	394	394	29	504	1631	1631	230	3913
Stenarbejdere	186	186	»	»	440	440	»	27	626	626	»	27
Glasarbejdere	256	256	4	49	362	362	136	2449	618	618	140	2498
Forarbejdning af Metal og Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv- og Elektro-pletarbejdere	875	875	29	602	310	310	12	165	1185	1185	41	767
Blikkenslagere.....	862	862	232	6409	616	616	80	2849	1478	1478	312	9258
Metaltrykkere	116	116	4	186	10	10	1	28	126	126	5	214
Gørtlere og Metalarb..	390	390	59	1954	90	90	4	209	480	480	63	2163
Urmagere	119	119	»	»	197	197	2	29	316	316	2	29
Instrumentmg. (chir.)..	38	38	»	»	—	—	—	—	38	38	»	»
Smede og Maskinarb..	10500	10500	1446	36328	9558	9558	856	22982	20058	20058	2302	59310
Specialarbejdere.....	310	310	62	1628	—	—	—	—	310	310	62	1628
Formere	525	525	106	2542	1275	1275	131	3032	1800	1800	237	5574
Elektrikere.....	1000	1000	350	7800	1133	1133	103	3816	2133	2133	453	11616
Grafisk Industri.												
Bogbindere.....	2600	2600	110	2507	933	633	45	1054	3533	3233	155	3561
Litografer	503	503	7	400	136	136	9	181	639	639	16	581
Typografer.....	2809	2809	71	1303	1800	1580	11	452	4609	4389	82	1755
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	210	210	14	277	1150	1118	32	750	1360	1328	46	1027
Dansk Arbejdsmandsforb.												
Jord- og Betonarb. ...	5100	5100	1155	27083	—	—	—	—	—	—	—	—
Dansk Arbejdsmandsf. iøvrigt.....	25900	22300	2945	73917	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	31000	27400	4100	101000	45000	23700	2450	82000	76000	51100	6550	183000
Arb. Fagf. for Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	1230	1230	2	919	1230	1230	2	919
Kedel- og Maskinpass.	912	912	19	507	1316	1316	69	1944	2228	2228	88	2451
Kellnere.....	1216	1216	273	7500	782	782	176	4500	1998	1998	449	12000
Kvindel. Arbejderforb..	7500	7500	1682	33822	2907	2907	1696	40174	10407	10407	3378	73996
Handels-og Kontormdh	10477	10477	537	15033	10834	10834	602	15519	21311	21311	1139	30552
Forsikringsfunkt Forb.	272	272	25	580	305	305	7	210	577	577	32	790
Landarbejdere.....	150	150	»	»	26000	26000	1457	63140	26150	26150	1457	63140
Tilsammen.	114503	110903	13436	345351	158204	135930	12449	390502	272707	246833	25885	735853

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos E. F. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 7 ❋ KØBENHAVN DEN 16. AUGUST 1919 ❋ 16 AARGANG

Dyrtidsforhandlinger.

De samvirkende Fagforbund henvender sig til Arbejdsgiverforeningen med Krav om Dyrtidsforhandlinger.

Under 8. ds. har vort Forretningsudvalg tilsendt Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening en Skrivelse af følgende Indhold:

Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening!

For ca. 1 Maaned siden tillod jeg undertegnede Formand mig overfor Arbejdsgiverforeningens ærede Næstformand, Hr. Langkjær, at pege paa, at den vedvarende Prisstigning allerede havde kuldkastet de Forudsætninger, under hvilke de nugældende Overenskomster er afsluttede, og at jeg derfor frygtede for, at Overenskomsterne ikke kunde holde, medmindre der blev ydet Arbejderne et ekstra Dyrtidstillæg, samt henstillede, at der optoges Forhandling om Sagen.

Hr. Langkjær, som personlig syntes at stille sig velvillig til Tanken om at yde Arbejderne et Dyrtidstillæg, har senere meddelt mig, at Sagen havde været forelagt det ærede Forretningsudvalg, og at dette havde udtalt Ønsket om at afvente Resultatet af Statistisk Departements Undersøgelser af Prisstigningen, forinden man paabegyndte Forhandlingen om nye Dyrtidstillæg.

Nu foreligger disse Meddelelser, og er i sig selv meget foruroligende, men efter at Materialet er indgaaet til Departementet, er der foregaaet en ny betydelig Prisstigning foraarsaget ved, at Statens Tilskud til en Række vigtige Fornødenheder er bortfalden, og der sker daglig nye Prisstigninger snart paa den ene og snart paa den anden Vare.

Prisstigningen, som er den største, der endnu er foregaaet i en Overenskomstperiode, har naturligt ganske forrykket de Forudsætninger, under hvilke de nuværende Overenskomster er indgaaede, og derfor skabt en Uro og Bitterhed blandt Arbejderne, som ikke lader sig dæmpe, medmindre der tilstaas disse et Løntillæg, som kan give dem Dækning for den Prisstigning, som har fundet Sted, siden Overenskomsten er indgaaet, og vi tillader os derfor indtrængende at opfordre det ærede Forretningsudvalg til at vise Forstaaelse over for Krav fra Arbejderne om nye Tillæg til Lønnen.

Da det formentlig vil være af Betydning, at der optages en Forhandling om Sagen mellem Hovedorganisationernes Forretningsudvalg, tillader vi os at henstille, at der i den allernærmeste Tid finder en Sammenkomst Sted, hvor hele det foreliggende betydningsfulde Spørgsmaal kan blive nærmere behandlet.

Forventende snarlig imødekommende Svar tegner

P. F. V.
Carl F. Madsen.

Som Svar paa denne Henvendelse modtog vi samme Dag fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening følgende Skrivelse:

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Idet vi herved anerkender Modtagelsen af det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 8. ds., hvori der henstilles, at der i den allernærmeste Tid finder en Sammenkomst Sted mellem Hoved-

organisationernes Forretningsudvalg angaaende Overenskomstsituationen, bekræfter vi samtidig vor Aftale om, at et saadant Møde afholdes Mandag den 11. ds. Kl. 3 Em.

Vi undlader ikke samtidig at henlede det ærede Forretningsudvalgs Opmærksomhed paa, at der i de seneste Dage er tilgaaet os Meddelelser om en Række Tilfælde, hvor Arbejderne dels har iværksat øjeblikkelig Arbejdsstandsning, da deres Krav om Dyrtidstillæg ikke straks blev opfyldt, dels har fremsat saadanne Krav med Tilføjelse af, at en Nægtelse vilde medføre Arbejdsstandsning i de nærmeste Dage.

Vi gaar ud fra, at det ærede Forretningsudvalg vil være enig med os i, at det maa være en absolut Forudsætning for, at Forhandlingerne mellem Hovedorganisationerne skal kunne føres til Afslutning, at der, saa længe der forhandles, er Ro paa Arbejdspladserne, og vi skal derfor i Morgen tillade os at fremkomme med en Oversigt over de af os nævnte Tilfælde, idet vi anmoder det ærede Forretningsudvalg om at drage Omsorg for, at de allerede iværksatte Strejker bringes til øjeblikkelig Ophør, og at de fremsatte Strejketrusler tages tilbage.

P. F. V.
H. Langkjær.

Ørsted.

Dagen efter fik vi tilsendt følgende Kontinuationsskrivelse:

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

I Fortsættelse af vor Skrivelse af Gaars Dato, hvormed vi besvarede det ærede Forretningsudvalgs Henvendelse angaaende en Forhandling om Overenskomstsituationen, tillader vi os herved at fremføre den bebudede Fortegnelse over de til os indberettede Konflikter:

Hos Firmaet Petersen & Albeck har Arbejderne Fredag den 8. ds. nedlagt Arbejdet, efter at man i Industrifagene var naaet til Enighed om, at Formanden for Fabriksarbejdernes Forbund skulde forelægge Arbejderne et Forslag af 15 Øre pr. Time.

Da Akts. F. F. Olsen & Co., Dansk Produktforretning, forelagde sine Arbejdere samme Tilbud, forlod de ligeledes der Arbejdet samme Dags Morgen.

Hos Københavns Sukkerraffinaderi har Arbejderne fremsat Krav om Dyrtidstillæg med Trusel om øjeblikkelig Arbejdsstandsning, saafremt dette ikke blev dem indrømmet. Endvidere har 3 sammesteds ved Brøndboring beskæftigede Jord- og Betonarbejdere standset Arbejdet, da Virksomheden ikke saa sig i Stand til at imødekomme et Krav om en Timeløn paa Kr. 2,50.

Hos Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger har Lager- og Pakhusarbejderne Fredag den 8. ds. forlangt et Tillæg af 30 Kr. pr. Uge og Svar i Løbet af Dagen.

Hos Købmnd Reeh, Ballerup, kræver Arbejderne — efter udtrykkelig Opgivende uden Forbundets Sanktion — et Tillæg af 30 pCt., ligeledes under Trusel om Arbejdsstandsning.

Fra Københavns Vognmandsforening har vi modtaget Meddelelse om, at Renovationsarbejderne paa Frederiksberg i Dag har fremsat Lønkrav under Trusel af, at de, saafremt dette ikke imødekommes, standser Arbejdet Dags Aften.

Fra Firmaet Hans Just meddeles det os, at Firmaets Lager- og Pakhusarbejdere er fremkommet med Trusel om uvarslet Strejke.

Sluttelig skal vi anføre, at vi fra et meget stort Antal af vore Medlemmer har modtaget Meddelelse om fremsatte Krav om Dyrtidstillæg.

Ørsted.

Carl Plum.

I Henhold til foranstaaende har der Mandag den 11. ds. fundet et Møde Sted mellem de to Hovedorganisationers Forretningsudv. Paa dette Møde drøftede man alle de foreliggende Forhold, som vedrørte Dyrtiden og hvad dermed staar i Forbindelse. Mødet varede ca. 4 Timer og sluttede med, at man enedes om at fortsætte Diskussionen paa et senere Møde. Dette fandt Sted Fredag den 15. ds. Kl. 2 Eftermiddag.

Prisregulerende Foranstaltninger.

I den seneste Tid har vi fra en Række Fællesorganisationer i Provinserne modtaget Opfordring til at rette en Henvendelse til Regering og Rigsdag angaaende Bevarelse af Statens Indgriben overfor de stadig stigende Priser paa Livsfornødenhederne, idet man henviser til, at en fortsat Stigning af Varepriserne fuldstændig vil forrykke de Forudsætninger, under hvilke de fornylig afsluttede Overenskomster mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer er blevet godkendte af Arbejderne, og at en øget Uro i Arbejderkredse kun vil kunne hindres gennem en kraftig og virkningsfuld Indgriben fra Statsmagtens Side.

Man peger dernæst paa, hvilke Fødevarer der bør fastsættes Maksimalpriser paa, og forlanger, at Forbud mod Vareaager og Kædehandel opretholdes og at Straffebestemmelser for Overtrædelse heraf skærpes m. m.

Disse Beslutninger, som Fællesorganisationerne her har truffet, falder fuldstændig i Traad med den Beslutning, som De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling vedtog i April Maaned d. A., og som resulterede i en Henvendelse til Regeringen. I denne Henvendelse protesterede man mod alle Forsøg paa at ophæve Prisregulering og Dyrtidslovgivning, forinden normale Tilstande atter indtraadte, og vi pegede paa, at forsaavidt det økonomiske Niveau blev forrykket til Skade for Arbejderklassen ved Ophævelse eller Indskrænkning af de bestaaende Love, vilde De samvirkende Fagforbund rejse Arbejderne til en kraftig Aktion.

Som man vil se falder som ovenfor nævnt de Beslutninger, som Fællesorganisationerne har truffet, ganske i Traad med Beslutningen paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling, og vort Forretningsudvalg har da ogsaa under 7. August d. A. vedtaget at rette en fornyet Henvendelse til Regeringen i den forliggende Sag.

Denne Henvendelse overraktes Regeringens Chef d. 12. Aug. af en Deputation fra Forretningsudvalget, bestaaende af Formand, Næstformand og Hovedkasserer, og havde følgende Ordlyd:

Til Regeringen.

Under Henvisning til en af De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling vedtagen Udtalelse, som forelagdes Regering og Rigsdag d. 24. April d. A., maa vi herved paany henvende os til den ærede Regering.

I den ovennævnte Henvendelse udtalte vor Generalforsamling:

»Under Henvisning til den fremdeles herskende Dyrtid og Arbejdsløshed maa vi dernæst bestemt protestere imod alle Forsøg paa at ophæve Prisregulering, Dyrtidslovgivning og ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, før normale Tilstande atter er indtraadt. Forsaavidt det økonomiske Niveau forrykkes til Skade for Arbejderklassen ved Ophævelse eller Indskrænknig af bestaaende Love, vil De samvirkende Fagforbund rejse Arbejderne til en kraftig Aktion, og vi tilraader derfor i rette Tid Lovgivningen til at undlade Skridt, der vil foraarsage alvorlig Konflikt.«

De Forudsætninger, vi er gaet ud fra i denne Udtalelse, er imidlertid bristede, og vi maa alvorligt protestere imod den Udvikling, hvorunder Prisniveauet stadig hæves. Hvis det er Hensigten at lade al Prisregulering og Dyrtidslovgivning bortfalde i den nærmeste Tid, fralægger vi os ethvert Ansvar for Følgerne heraf. Arbejderbefolkningen vil ikke roligt kunne finde sig i den stadige Stigning i Prisen paa Livsfornødenheder, og forsaavidt Regering og Rigsdag ikke kan dæmme op derimod, vil vor Organisation ikke kunne modvirke den Bevægelse, der da, under de forhaandenværende Forhold, vil tage Fart.

Idet vi saaledes fremsætter vor Protest, beder vi bemærket, at Prisniveauet i den senere Tid er saaledes forrykket, at de afsluttede Løn-Overenskomster ikke svarer til Tidens Priser paa Livsfornødenheder, hvorfor vi opfordrer Regeringen til at gennemføre, eller til at foreslaa Foranstaltninger gennemført, hvorved Prisen paa de vigtigste Livsfornødenheder: Brød, Margarine, Smør, Flæsk, Kød, Kartofler, Brændsel,

Klæder, Bolig m. v. holdes nede saaledes, at Tilvejebringelse er mulig for Arbejderklassen. Ligeledes henstilles det at drage Omsorg for en passende Begrænsning af Avancen paa Varer, der hjemføres fra Udlandet, derunder specielt Værktøj og Redskaber for forskellige Erhverv, og endelig udtrykker vi vor absolute Tilslutning til Opretholdelsen af Forbud mod Kædehandel og andre Former for Vareaager. At der til Sikring for den danske Befolknings Forsyning fortsat maa foregaa Kontrol og Regulering af Eksporten, betragter vi iøvrigt som en Nødvendighed, saalænge alle Forhold paa Markederne er saa abnorme, som det nu er Tilfældet.

Idet vi fremsætter nærværende, henleder vi Opmærksomheden paa Beretningerne fra Verdens forskellige Lande, navnlig England og Amerika, hvoraf det fremgaar, at man paa disse Steder er i Færd med at etablere saadan Kontrol og Prisregulering, som visse Kredse herhjemme mener at kunne undvære i vort lille Land.

Vi forventer, at denne Henvendelse snarest maa blive behandlet og imødekommet, saaledes at den berettigede Frygt og Uro, som breder sig i Arbejderhjemmene, kan blive modvirket paa effektiv Maade.

København, d. 12. August 1919.

Paa denne Henvendelse fra de 250,000 organiserede Arbejdere svarede Statsminister Zahle, at de deri fremførte Betragtninger skulde blive taget under Overvejelse, at Kædehandel kraftigt skulde blive bekæmpet, en Trustlovgivning fremmet, hvorved kunstig Varefordyrelse hindredes, og at man indenfor Grænserne for Statens Ævne skulde bestræbe sig for ogsaa paa anden Maade at modarbejde Prisstigningerne paa Livsfornødenhederne.

Forretnigsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark.
Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

Vi maa nu haabe, at Regeringen vil handle hurtigt ved at fremsætte Forslag til Lovgivningsmagten i den af De samvirkende Fagforbund ønskede Retning.

Prisstigningens Indflydelse paa Leveomkostningerne.

(Efter Statistiske Efterretninger).

Paa Grundlag af de Indberetninger om Detailpriser, som Det statistiske Departement siden Decbr. 1914 har modtaget fra Prisreguleringskommissionerne i Hovedstaden og Provinsbyerne, er der foretaget periodiske Beregninger over Prisstigningens Virkning paa Udgifterne i et Husholdningsbudget. Den sidst foretagne Beregning førtes op til Januar 1919, og Resultatet blev offentliggjort i »Statistiske Efterretninger« Nr. 2, 1919 (se »Arbejderen« Nr. 35 f. Aarg.). I det følgende skal meddeles Resultatet af tilsvarende Beregninger paa Grundlag af Priserne i Juli Maaned 1919.

Grundprincippet i de foretagne Beregninger over Prisniveauets Stigning har været, at man er gaaet ud fra Forbruget i en Husholdning, saaledes som dette var før Krigen, og derefter har beregnet, hvad dette Forbrug vilde koste, betalt med de til de forskellige Tidspunkter gældende Priser. Det Forbrug, som er benyttet ved Beregningerne, er opstillet i Overensstemmelse med den i 1909 udarbejdede Statistik over Husholdningsregnskaber for Arbejderfamilier i Hovedstaden paa gennemsnitlig 5 Personer og med en samlet aarlig Udgift i Juli 1914 paa gennemsnitlig 2000 Kr.

Man har selvfølgelig været klar over, at Forudsætningen om et uforandret Forbrug under Krigsperioden ikke svarede til Virkeligheden, idet Forbruget paa Grund af forskellig Prisstigning paa de enkelte Varer eller Varegrupper er blevet omlagt for at skaffe økonomisk Balance i Husholdningen. Ligeledes har den til de forskellige Tider gældende mildere eller strængere Rationering af forskellige Varer medført, at Forbruget paa adskillige Omraader har været stærkt indskrænket, og endelig har den absolute Varemangel til Tider helt standset Forbruget af visse Varer.

Ved de hidtil foretagne Beregninger af Prisniveauet har man ikke helt kunnet undlade at tage disse Forhold i Betragtning, navnlig i Rationeringen af

Udgifterne i et Husholdningsbudget for en Arbejderfamilie i Hovedstaden, beregnet efter Priserne ved hver enkelt af de foretagne Undersøgelser.

Fødevarer:	Juli 1914	Juli 1915	Febr. 1916	Juli 1916	Febr. 1917	Juli 1917	Febr. 1918	Juli 1818	Jan. 1919	Juli 1919
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Flæsk og Kød	234	328	336	420	380	370	402	483	473	569
Smør, Mælk, Ost og Æg	217	282	324	324	395	371	492	499	525	424
Margarine og Fedt	73	95	95	100	105	125				188
Fisk, fersk og salt	30	30	42	38	34	42	41	42	42	60
Brød	153	199	190	194	252	284	264	264	233	269
Mel, Gryn og lign.	33	56	56	59	70	80	80	82	80	85
Kartofler, Grøntsager, Frugt	54	65	58	65	68	82	95	120	124	143
Sukker, Urtekram, Øl m. v.	156	164	166	186	198	226	268	287	290	277
Tilsammen	950	1219	1267	1386	1502	1580	1642	1777	1767	2015
Klæder, Fodtøj, Vask	270	297	360	432	460	513	567	702	810	837
Bolig, Vedligeholdelse	330	330	342	342	363	375	404	426	431	457
Brændsel, Belysning	100	130	140	175	197	220	275	275	268	292
Skatter, Kontingenter, Sygek. o. l.	210	210	210	210	210	210	210	210	270	340
Andre Udgifter	140	140	165	173	190	196	224	245	252	280
Tilsammen	1050	1107	1217	1332	1420	1514	1680	1858	2031	2206
I alt	2000	2326	2484	2718	2922	3094	3322	3635	3798	4221

Hovedvarer som Brød og Smør og det fuldstændige Bortfald af Varer som Margarine og Fedt. I hvilket Omfang og paa hvilke Maader der er taget Hensyn til de her antydede tvungne Indskrænkninger i en Husholdnings Forbrug, er der gjort udførlig Rede for i Forbindelse med Offentliggørelsen af de tidligere foretagne Beregninger.

I det siden Januar 1919 forløbne Halvaar er der foregaaet en saadan Udvikling i Tilførsels- og Produktionsforhold, at normal Vareforsyning er mulig paa de fleste Omraader, og da det maa antages, at de nærmeste Tider vil føre endnu nærmere til fri Vareforsyning, har man ved den for Juli Maaned 1919 foretagne Udgiftsberegning kun for ganske enkelte Varer, navnlig Brød og Smør, regnet med lidt lavere Forbrug end i Juli 1914.

Foranstaaende tabellariske Oversigt indeholder Tal for Udgifternes Størrelse i et københavnsk Normalbudget, der i 1914 var paa 2000 Kr., efter de til de forskellige Tidspunkter foretagne Beregninger over Prisstigningens Indflydelse paa Leveomkostningerne.

I Juli Maaned 1919 var Udgifterne paa et Budget, der i Juli 1914 androg 2000 Kr., steget til 4221 Kr. eller med 2221 Kr. I Januar 1919 var Udgiften beregnet til ca. 3800 Kr., og der har saaledes siden dette Tidspunkt været en Udgiftsstigning for det behandlede Budget paa noget over 400 Kr. Denne Stigning skyldes for en ikke uvæsentlig Del — som det vil blive nærmere paavist senere — Ophævelse af Maksimalpriser paa forskellige Varer og Bortfald af Prisreduktioner efter den før 1. Juli 1919 gældende Dyrtidslov.

Procentvis vil Prisstigningen fremgaa af følgende Tal, idet Udgiften efter Priserne i Juli 1914 sættes lig 100:

	Udgifter til Fødevarer	Andre Udgifter	Samtlige Udgifter
Juli 1914	100	100	100
Juli 1915	128	106	116
Februar 1916	134	116	124
Juli 1916	146	127	136
Februar 1917	158	135	146
Juli 1917	166	144	155
Februar 1918	173	160	166
Juli 1918	187	177	182
Januar 1919	186	193	190
Juli 1919	212	210	211

For Fødevarer andrager den samlede Prisstigning indtil 1919 saaledes 112 pCt., for de øvrige Udgifter 110 pCt., og den samlede Prisstigning for hele Aarsbudgettet udgør 111 pCt.

For de enkelte Grupper i Budgettet vil den relative Udgiftsforøgelse paa forskellige Tidspunkter siden 1914 fremgaa af nedenstaaende Tabel, hvor Udgifterne i Juli 1914 er sat til 100, og de følgende Tidspunkters Udgifter er beregnede i Forhold hertil.

Udgiftsstigning.

Herefter har Stignigen paa Fødevarer altsaa været 112 pCt., for Klæder,

Fodtøj og Vask 210 pCt., for Bolig og Vedligeholdelse 38 pCt., for Brændsel og Belysning 192 pCt., for Skatter, Kontingenter o. s. v. 62 pCt. og for Andre Udgifter 100 pCt.

Udgifterne i Juli 1914 = 100

	Juli 1914	Juli 1915	Juli 1916	Juli 1917	Juli 1918	Jan. Juli 1919	Juli 1919
Fødevarer	100	128	146	166	187	186	212
Klæder, Fodtøj, Vask	100	110	160	190	260	300	310
Bolig, Vedligeholdelse...	100	100	104	114	129	131	138
Brændsel, Belysn..	100	130	175	220	275	268	292
Skatter, Kontingenter, Sygek. osv	100	100	100	100	100	129	162
Andre Udg.	100	100	124	140	175	180	200
I alt	100	116	136	155	182	190	211

Med Hensyn til den ved Beregningen for Juli 1919 anvendte — ligesom tidligere forsigtige, men dog fuldt forsvarlige — Fremgangsmaade samt med Hensyn til Stigningen for de enkelte Grupper i Budgettet skal fremsættes følgende nærmere Bemærkninger.

Udgifterne til det samlede Fødevare-Budget er siden Januar 1919 steget ca. 250 Kr., og denne Stigning fordeler sig over de fleste af de Grupper, hvori Fødevarebudgettet er inddelt.

Udgiften til Flæsk og Kød viser en Stigning paa Aarsbudgettet af omtrent 100 Kr. Hertil bidrager i ikke ringe Grad Ophævelsen af Maksimalpriserne paa Kød og den Prisstigning paa Flæsk af 40 Øre pr. kg, som indtraadte fra 1. Juli, idet Statstilskudet efter den hidtil gældende Dyrtidslov bortfaldt. Iøvrigt er Varer som Paalæg og lign. ogsaa blevet noget dyrere.

Ved Beregningen af Udgifterne til Smør, Margarine og Fedt har man de to foregaaende Gange, i Juli 1918 og Januar 1919, ikke kunnet forudsætte normalt Forbrug af de enkelte Varer, idet Margarine og Fedt helt var udgaaet af Forbruget. Som Grundlag for Beregning af Fedtstofforbruget tog man derfor den rationerede Smørmængde, og Udgiften til Margarine og Fedt udgik helt af Beregningen. — Forholdene har nu ændret sig saaledes, at der atter findes Margarine og Fedt i Handelen, og ved Beregningerne for Juli 1919 har man derfor kunnet vende tilbage til den tidligere Beregningsmaade for disse Varer og forudsætte normalt Forbrug som i 1914. Med Hensyn til Smør findes for Tiden ingen egentlig Indskrænkning i Forbruget, idet Forholdet blot er, at der for Forbrug ud over en vis Størrelse skal betales en betydelig højere Pris pr. kg Smør. Det maa dog antages, at Familier paa det Indtægtsniveau, der er Tale om ved de her foretagne Beregninger, ikke tillader sig en større Forbrug af Smør end det, der kan faas til Maksimalpris, og man har derfor ved Beregningerne forudsat, at Forbruget har holdt sig inden for den ratioenerede Smørmængde til Maksimalpris. Denne Mængde svarer iøvrigt nær til, hvad der forbrugtes før Krigen i en Familie som den her omhandlede.

Udgifterne til det Kvantum Smør, der saaledes er indgaaet i Beregningerne, samt Udgifterne til normalt Forbrug af Mælk, Ost og Æg bliver efter Priserne i Juli 1919 en aarlig Sum paa 424 Kr., og Udgifterne til det tidligere normale Forbrug af Margarine og Fedt bliver 188 Kr. aarlig. Tilsammen giver disse to Grupper en aarlig Udgift for Juli 1919 paa 612 Kr. eller 87 Kr. mere, end der i Januar 1919 var beregnet som Udgift for disse Varegrupper.

Siden Beregningerne i Januar er Maksimalpriserne paa Fisk ophævede, og den deraf følgende Prisstigning har medført et højere Udgiftstal for denne Gruppe. Ialt er Udgiften til Fisk beregnet at udgøre det dobbelte af det aarlige Beløb før Krigen.

Den aarlige Udgift til Brød er beregnet til 269 Kr. eller 36 Kr. mere end i Januar 1919. Man har ved Beregningen taget Hensyn til de gældenge Rationeringsbestemmelser, men iøvrigt vil det rationerede Forbrug for Tiden ikke afvige stærkt fra det normale Forbrug i 1914. Udgiftsforøgelsen skyldes dels den højere Pris paa Rugbrød, som er indtraadt efter 1. Juli 1919 (bl. a. paa Grund af Ophævelse af det efter den tidligere Dyrtidslov ydede Statstilskud), og dels et udvidet Forbrug af Franskbrød, idet der efter de nu gældende Rationeringsbestemmelser ydes betydelig større Ration end i Januar

Maaned, da den forrige Beregning udførtes.

Udgifterne til Mel og Gryn er voksede, idet Priserne paa en Række af disse Varer er højere nu end i Januar, delvis fordi de gældende Maksimalpriser er ophævede eller forhøjede.

Ogsaa for Varegruppen, der omfatter Kartofler, Grønsager og Frugt (frisk og tørret), viser Beregningerne en Udgiftsstigning. Gennemsnitlig har der siden Juli 1914 været en Udgiftsstigning for denne Varegruppe paa op imod 150 pCt., noget højere eller noget lavere for de enkelte Varer i Gruppen.

Den eneste Varegruppe blandt Fødevarerne, som viser Nedgang i Udgifterne i Forhold til Beregningerne i Januar 1919, er den, der omfatter Sukker, Urtekram, Øl o. s. v. Udgifterne er her dalede fra 290 Kr. aarlig til 277 Kr. aarlig. Denne Nedgang skyldes lavere Priser for Kaffe og Te end i Januar Maaned. Iøvrigt har denne Varegruppe som Helhed en forholdsvis lav Udgiftsstigning, idet Sukkerprisernes forholdsvis ringe Stigning paavirker hele denne Gruppe stærkt.

Grundlaget for Beregningerne over Udgiftsstigningen paa Fødevarebudgettet er — som ovenfor nævnt — den af Departementet maanedlig udarbejdede Prisstatistik, og man har i denne Statistik ret sikre Holdepunkter for de foretagne Beregninger. For de øvrige Gruppers Vedkommende maa Beregningerne over Udgiftsstigningen derimod foretages mere skønsmæssigt. Ved Hjælp af Oplysninger, indhentede fra forskellig Side, mener man dog at være i Stand til at fastslaa Prisforandringerne ret nøjagtigt.

Oplysninger om Prisstigningen paa Klæder og Fodtøj m. v. har Departementet modtaget ved Henvendelse til en Del større Handels- og Produktionsfirmaer, der beredvilligt har givet disse Oplysninger.

Det fremgaar af de saavedes indsamlede Oplysninger, at Prisforholdene saavel for Manufaktur som Fodtøj har været meget ubestemte og usikre i det Halvaar, der er gaaet siden den forrige Prisberegning. Paa et Tidspunkt i dette Halvaar var der almindelig Udsigt til Nedgang i Priserne for Manufaktur, og der indtraf ogsaa faktisk et Prisfald for en Række Varer. Men siden er der atter indtraadt Opgang i Priserne, og i Øjeblikket og den nærmeste Fremtid maa Priserne for de fleste Manufakturvarer antages at ligge højere end i Januar Maaned i Aar. Denne Bevægelse i Manufakturpriserne stemmer ogsaa med den, der i Følge »Economist«s Pristal har fundet Sted i England siden Begyndelsen af Aaret. Fra Januar til April konstateredes der et Prisfald paa Tekstilvarer, men derefter fulgte atter Opgang i Priserne, og i Juni var »Economist«s Pristal for Tekstilvarer højere end i Januar Maaned. — For Fodtøj synes der ogsaa nærmest at være Udsigt til stigende Priser, og Reparationspriserne er atter forhøjede. — Man har som Resultat af alle de foreliggende Oplysninger ment at burde sætte den samlede Prisstigning fra Juli 1914 til Juli 1919 for Gruppen Klæder og Fodtøj til 210 pCt., 10 pCt. mere end i Januar Maaned i Aar.

Udgiftsstigningen for Bolig og Vedligeholdelse er beregnet paa følgende Maade: Af de 330 Kr., som Udgiften i Juli 1914 androg, er de 285 Kr. regnet at udgøre Huslejen og de 45 Kr. nødvendige Nyanskaffelser og Vedligeholdelse af Boligens Inventar. For Huslejen er regnet med en Forhøjelse fra Juli 1914 af 12—14 pCt., og for Vedligeholdelsesudgifter er regnet med en Stigning af 200 pCt. Dette giver en samlet Udgift for denne Gruppe paa 457 Kr. eller en Stigning paa ca. 38 pCt.

Med Hensyn til Vurderingen af Huslejestigningen har man Holdepunkter i den paa Departementets Foranledning i November Maaned 1918 optagne Huslejestatistik i de forskellige Byer. I Hovedstaden (København og Frederiksberg) var den gennemsnitlige Husleje fra Februar 1916 til November 1918 for 2-Værelsers Lejligheder steget 10,0 pCt., for 3-Værelsers Lejligheder 9,2 pCt. og for 4-Værelsers Lejligheder 9,3 pCt. Rundt regnet kan man saaledes antage, at Huslejen i dette Tidsrum er steget med henimod 10 pCt., og dertil kommer yderligere den Stigning,

der maa regnes med i Tiden fra Juli 1914 til Februar 1916 og i Tiden fra November 1918 til Juli 1919. Den samlede Stigning kan derfor antages at ligge mellem 12—14 pCt.

Ved Beregningen af Udgifterne til Brændsel og Belysning har man opstillet et Normal-Forbrug for en Familie paa det behandlede Indtægtsniveau og derefter beregnet Udgiften efter de gældende Priser. For Koks har man for den Del af Forbruget, som dækkes af de af Hovedstadens Kommuner leverede Koks til nedsat Betaling, 12 hl a 5 Kr. pr. hl, regnet med den lave Pris, som beregnes for disse Koks, og den øvrige Del af Forbruget er regnet at dækkes af Koks til 8 Kr. pr. hl. Udgiften til Brænde er beregnet efter den gældende Maksimalpris. Gasforbruget er antaget at dækkes af det Kvantum Gas, som leveres til den laveste Pris. Forbruget af Elektricitet er sat temmelig lavt; man har nemlig ment, at Petroleums-Prisen ogsaa skulde øve Indflydelse paa Udgifterne, og derfor har man hypotetisk regnet med Forbrug saavel af Elektricitet som Petroleum, det sidste dog kun i ringe Omfang. Ved denne Beregning faar man en samlet Udgift til Brændsel og Belysning paa 292 Kr., hvorved Stigningen fra 1914 bliver 192 pCt. Den samlede Udgift er noget højere end i Januar 1919, navnlig fordi Udgiften til Gas er steget, idet Kommunernes Tilskud til Nedsættelse af Gasprisen indenfor det rationerede Kvantum er blevet mindre end tidligere paa Grund af forandrede Regler i Dyrtidsloven.

I Udgifterne til Skatter, Kontingenter, Sygekasse o. s. v. er der beregnet en Stigning til 340 Kr. aarlig. Efterhaanden som det samlede Aarsbudget stiger, idet man forudsætter, at Indtægterne vokser stærkt nok til at holde Skridt med Udgifternes Stigning, vil Skatteudgiften stige, dels fordi Skatten skal svares af et større Indtægtsbeløb i og for sig, og dels fordi Skatteprocenten stiger med den større Indtægt. I indeværende Finansaar skal der svares Skat af Indtægten i Kalenderaaret 1918, og regner man, at denne Indtægt falder nogenlunde sammen med den beregnede Udgift i Juli 1918, ca. 3600 Kr., bliver det samlede Skattebeløb til Stat og Kommune (i Hovedstaden) ca. 190 Kr. Denne Stigning i Skatten har man ladet virke fuldt ud paa Udgiftsbeløbet. Derimod er der ikke regnet med nogen Forhøjelse i Udgifterne til Kontingenter o. s. v., da der næppe faktisk har været nogen mærkbar Forhøjelse af Udgifterne paa disse Poster.

Den sidste Gruppe Andre Udgifter rummer en Række forskellige Poster, hvoraf nogle (f. Eks. Tobak, Fortæring udenfor Hjemmet o. s. v.) er undergaaet en betydelig Stigning, medens andre Poster har været Genstand for mindre Prisstigning. Som et Gennemsnit er der for hele Gruppen regnet med en Prisstigning paa 100 pCt.

Som allerede nævnt hviler de her meddelte Resultater om Prisstigningens Betydning for et normalt Husholdningsbudget paa Oplysninger om Forholdene i Hovedstaden. Imidlertid viser Departementets Prisstatistik for Provisbyerne og det øvrige Land, at der her har fundet en Prisstigning Sted, der ikke er mindre end Stigningen i Hovedstaden. Man kan derfor gaa ud fra, at den samlede Prisstigning paa et Budget af samme Størrelse som det københavnske vil være nogenlunde ens i Hovedstaden og i Provinsbyerne og ligeledes paa Landet for de Husholdninger, der er baserede paa Indkøb af det almindelige Forbrug. For de Husholdninger, der selv fremstiller en Del af de forskellige Varer, modificeres Forholdet selvfølgelig i nogen Grad.

— De foreliggende Beregninger er udført paa Grundlag af et Budget med 2000 Kr.s Udgift i 1914, og det er givet, at de fundne Resultater ikke umiddelbart kan overføres paa større Budgetter. I Begyndelsen af Krigsperioden, da de stærke Prisstigninger især ramte de nødvendigste Husholdningsvarer, kunde man gaa ud fra, at den gennemsnitlige Prisstigning for et 2000 Kr.s Budget var noget højere end for større Budgetter, men efterhaanden som Prisstigningen blev almindelig, faldt denne Forskel bort. Paa det nuværende Tidspunkt maa det antages, at den gennemsnitlige Stigning paa større Budgetter er højere end for det

her som Grundlag anvendte Budget. I denne Retning virker bl. a., at Prisstignigen paa Varer, der særligt indgaar i Forbruget i større Budgetter, har været stærkere end den gennemsnitlige Prisstigning, men navnlig vil de Udgiftsbesparelser, som de offentlige Foranstaltninger bringer gennem Prisnedsættelser, Maksimalpriser o. s. v., ikke virke saa stærkt forholdsvis paa et større Budget som paa et mindre. Selv om det Beløb, der kommer Budgettet til Gode ved de nævnte Foranstaltninger, er ens for det mindre og det større Budget, vil den Procent, hvormed det samlede Udgiftsbeløb holdes nede, være mindst for det større Budget. — Departementet er imidlertid ikke i Besiddelse af tilstrækkelig sikkert Materiale til at beregne Prisstigningen for Budgetter, der ligger over 2000 Kr. i 1914, og man kan derfor ikke i Tal udtrykke den højere Stigning paa de større Bdgetter.

Prisstigningen i andre Lande.

I vore Nabolande Norge og Sverige har man fortaget Prisberegninger af lignende Art som de danske, og det kan derfor have sin Interesse at foretage en Sammenligning mellem de fremkomne Resultater. Fremgangsmaaden ved Beregningen af Prisniveauet har i det væsentlige været den samme som for Danmarks Vedkommende.

For Norges Vedkommende angaar Tallene en Række af Landets Byer, og som Grundlag er anvendt et Husholdningsbudegt paa 1528 Kr. i Juli 1914. Fra dette Tidspunkt til Marts 1919 har Prisbevægelsen været følgende:

Norge.	Prisstigning i pCt.
Madvarer	178
Kul, Koks, Brænde og Petroleum	218
Beklædning	257
Husleje	17
Skatter	252
Øvrige Udgifter	158
Ialt....	162

I Sverige er Beregningerne over Prisstigningen fortaget paa Grundlag af Prisforholdene i samtlige Landets Købstæder. Som Udgangspunkt er anvendt et Normalbudget paa 2000 Kr. i Juli 1914. Fra dette Tidspunkt til Juli 1919 har Prisbevægelsen været følgende:

Sverige.	Prisstigning i pCt.
Føde- og Nydelsesmidler	218
Bolig	20
Brændsel og Belysning	226
Beklædning	210
Skatter	60
Øvrige Udgifter	110
Ialt....	157

Medens den samlede Prisstigning i Danmark indtil Juli 1919 androg 111 pCt., havde man i Sverige paa samme Tidspunkt en Prisstigning paa 157 pCt. og i Norge i Marts 1919 en Prisstigning paa 162 pCt. Saavel i Sverige som i Norge har de beregnede Prisstigningstal vist en mindre Nedgang siden Efteraaret 1918.

Om Prisstigningen i Lande udenfor Skandinavien er det vanskeligt at finde tilstrækkelig ensartede Oplysninger, saa der kan foretages virkelige Sammenligninger.

Det engelske officielle Maanedsskrift »Labour Gazette« har saavel under Krigen som siden søgt at sammenstille Oplysninger fra en Række Lande om Prisforholdenes Udvikling, og selv om Tallene fra de enkelte Lande vanskeligt direkte kan sammenlignes, giver de indsamlede Oplysninger dog klart Bevis for, at Prisstigningen overalt har været meget stor.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt nogle Tal, der angiver, hvor mange Procent Fødevarepriserne er steget i de forskellige Lande og Byer siden Juli 1914. Der findes dog ingen Tal for Tyskland eller Østrig, da der ikke i disse Lande har kunnet føres nogen paalidelig Statistik over Prisbevægelserne i Krigens sidste Tider eller siden dens Ophør. Heller ikke findes nogen Oplysninger fra Rusland.

Prisstigning i Procent for Fødevarer siden Juli 1914:

Lande i Europa:

England:
Større Byer .. 114 pCt. (Juli 1919)
Mindre Byer.. 105 — do.

Frankrig:			
Paris	168	—	(Maj 1919)
Andre Byer	193	—	(Juni 1919)
Italien:			
42 Byer	167	—	(Septbr. 1918)
Rom	130	—	(April 1919)
Holland	96	—	(April 1919)
Belgien	233	—	(Maj 1919)
Portugal	151	—	(Maj 1918)
Spanien	51	—	(April 1918)
Sveits	150	—	(Juni 1918)
Danmark	112	—	(Juli 1919)
Sverige	218	—	(Juli 1919)
Norge	178	—	(Marts 1919)
Lande udenfor Europa:			
Forenede Stater i Amerika	81	pCt.	(Maj 1919)
Canada	81	—	(Febr. 1919)
Australien	35	—	(Decbr. 1918)
Ny Zeeland	42	—	(Febr. 1919)
Syd-Afrika	36	—	(Marts 1919)
Indien (Kalkutta)	35	—	(Maj 1919)

I England synes Prisstigningen nærmest at være som i Danmark. I Frankrig, Italien og Belgien er Tallene for Stigningen betydeligt højere.

I Landene udenfor Europa er Prisstigningen som Helhed betydeligt lavere end i Europa. De to store amerikanske Lande, Forenede Stater og Canada, er dog kommet ganske godt med i Prisstigningen. Derimod viser Tallene for de engelske Kolonial-Riger i Australien, Afrika og Asien lave Prisstigningstal, maalt med europæiske Forhold.

Kongresser.

Dansk Arbejdsmandsforbund paabegyndte sin ordinære Kongres d. 10. August i »Idrætshuset« paa Københavns Stadion.

Keramisk Forbund afholder ordinær Kongres paa »Gimle«, Grundtvigsvej 14, den 31. August og 1.—2. September.

Dansk Tekstilarbejderforbund afholder en ekstra Kongres i Dagene 25. og 26. August.

Ny Fællesorganisation.

I Tørring har Snedkernes, Murernes, Træindustriarbejdernes, Arbejdsmændenes og Landarbejdernes Fagforeninger dannet en lokal Fællesorganisation. Formanden er *Konduktør P. K. Petersen.*

Diplomat og Konsulatvæsen.

Fra Udenrigsministeriet er modtaget en Skrivelse, hvis Hovedindhold er følgende:

Ved Behandlingen og Vedtagelsen af nogle Ændringer i Loven af 27. Maj 1908 ang. Diplomat- og Konsulatvæsen, der fandt Sted i Rigsdagen for nogle Maaneder siden, udtalte Folketingsudvalget i sin Indstilling om Ændringernes Vedtagelse Ønsket om, »at der inden 1. April 1921 vil kunne foreligge en ny Lov vedrørende Danmarks diplomatiske og konsulære Repræsentation paa Grundlag af en forudgaaende sämlet Overvejelse af disse Forhold.

Der agtes nu nedsat en Kommission med Repræsentanter for samtlige danske Erhvervsorganisationer under Forsæde af Chefen for Udenrigsministeriets 1. Departement, og De samvirkende Fagforbund anmodes om at vælge et Medlem til denne Kommission.

Forretningsudvalget har hertil valgt Vilh. Nygaard.

Lønbevægelser og Konflikter.

Dansk Typografforbund. Den 7. Juni nedlagde 21 Trykkere og mandlige Trykkeriarbejdere Arbejdet hos Firmaet S. L. Møller, fordi man ikke havde faaet et Dagen forud stillet Lønkrav indrømmet.

Strejken varede fra Lørdag den 7. Juni til Torsdag den 12. Juni.

Ved et Fællesmøde den 18. Juni klagede Københavns Bogtrykkerforening over denne uvarslede Strejke.

Fællesmødet enedes om at henvise til faglig Mægling og eventuel Voldgift saavel Spørgsmaalet om Bod og Erstatning for den skete Arbejdsstandsning som Spørgsmaalet om eventuel Tilbagebetaling af de ved Strejken fremtvungne Lønforhøjelser.

REDAKTION OG EKSPEDITION
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 8 * KØBENHAVN DEN 23. AUGUST 1919 * 16 AARGANG

Dyrtidsforhandlinger.

Som meddelt i »Arbejderen« Nr. 7 fortsattes Dyrtidsforhandlingerne den 15.Aug. Efter en indgaaende Diskussion fremsatte Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter en skriftlig formuleret Udtalelse, som de meddelte ville blive forelagt Hovedbestyrelsen, der var indkaldt til Møde den 19. og 20. s. M.

Efter at vort Forretningsudvalg havde gjort sig bekendt med Arbejdsgiverforeningens Forslag, vedtog det paa et Møde den 18. Aug. at sende Arbejdsgiverforeningen er saalydende Skrivelse:

Forretningsudvalget for
Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.

Ved Slutningen af Fællesmødet i Fredags mellem Forretningsudvalgene for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund om Dyrtidstillæg modtog vi fra Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter et skriftligt formuleret Forslag, som gaar ud paa, at Arbejdsgiverforeningen ikke kan gaa med til en generel Ordning af det af os ønskedeDyrtidstillæg, at Arbejdsgiverforeningen forbeholder sig at nægte Dyrtidstillæg, hvor det skønnes, at Faget ikke er i Stand til at bære et saadant, eller hvor Lønforholdene indenfor Faget ligger saaledes, at der efter Arbejdsgiverforeningens Mening ingen Anledning er til at yde Dyrtidstillæg, eller hvor der fornylig er afsluttet en Overenskomst eller fornylig er ydet Dyrtidstillæg.

Forslaget gaar endvidere ud paa, at Arbejdsgiverne med disse Forbehold vilde foreslaa Hovedbestyrelsen at gaa med til, at der under Hovedorganisationernes Medvirkning optages Forhandling indenfor større eller mindre Grupper om et ekstraordinært Dyrtidstillæg, dog saaledes at eventuelle Dyrtidstillæg indenfor en Gruppe kan ydes med forskellig Størrelse til Arbejdere hos de enkelte Virksomheder eller de enkelte Organisationer efter deres Lønnin.

Forudsætningerne for saadanne Forhandlinger skulde dog være, at der ikke finder Arbejdsstandsninger Sted indenfor det vedkommende Fag, at De samvirkende Fagforbund vil medvirke til at opretholde Overenskomsterne og yde deres Bistand til, at Arbejdstiden overholdes og udnyttes paa tilfredsstillende Maade.

Som allerede meddelt paa Mødet i Lørdags tilfredsstiller dette Forslag os ikke, fordi vi slet ikke er i Stand til at se, hvorledes mange af de af Arbejdsgiverne tagne Forbehold vil virke.

Vi tillader os derfor, idet vi erklærer at være enig med Arbejdsgiverforeningen om, at en generel Ordning af Dyrtidstillægget næppe er gennemførligt, at henstille, at Forhandlingsgrundlaget gøres saa enkelt som muligt.

Efter vor Formening vil det være tilstrækkeligt, at der mellem Hovedorganisationerne opnaas Enighed om følgende:

I Erkendelse af den herskende Dyrtid, som paa forskellig Maade er forværret siden Afslutningen af Overenskomsten af Januar d. A. mellem Hovedorganisationerne, indgaar Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa følgende:

1) Der optages straks Forhandlinger indenfor de forskellige Haandværks- og Industrifag m. m. sigtende til at gennemføre saadanne Forhøjelser af de bestaaende Lønninger, som giver fuld Dækning for Stigningen af Varepriserne siden Januar.

2) Forhandlingerne, der saa vidt muligt skal føres gruppevis og om nødvendigt under Hovedorganisationernes Medvirkning, forudsættes at være afsluttede omkring 15. September d. A., men samtlige Forhøjelser træder i hvert Fald i Kraft fra og med 1. September d. A.

Det maa jo saa af Forhandlingerne indenfor de enkelte Fag eller Grupper fremgaa, om der er Anledning til at tage Forbehold og da hvilke.

Med Hensyn til Kravet om, at det er en Forudsætning for Forhandling om Dyrtidstillæg, at der ikke finder Arbejdsstandsning Sted indenfor vedkommende Fag, da er vi ganske indforstaaet dermed, og De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg vil som hidtil ogsaa i Fremtiden yde sin Medvirkning til, at indgaaede Aftaler overholdes, alt dog under Forudsætning af, at de samme økonomiske Forhold vedblivende er raadende, som da Overenskomsterne blev indgaaede. Vi er ogsaa ganske indforstaaet med, at Arbejdstiden bør overholdes og udnyttes fuldt ud.

P. F. V.
Carl F. Madsen.
Alfr. Christiansen.

Som ovenfor nævnt har Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse afholdt Møde den 19. og 20. Aug., og under 21. s. M. har vi modtaget en saalydende Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg:

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Idet vi anerkender Modtagelsen af det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 18. ds., som vi har forelagt vor Hovedbestyrelse, skal vi meddele, at Hovedbestyrelsen har godkendt, at Forretningsudvalget er gaaet med til, at der snarest optages Forhandlinger indenfor de forskellige Fag, fordelt i større eller mindre Grupper, om, hvorvidt der i vedkommende Gruppe skal ydes et nyt Dyrtidstillæg og eventuelt da af hvilken Størrelse, idet vi fastholder vort Forbehold om, at Dyrtidstillægget kan ydes med forskellig Størrelse til Arbejdere indenfor vedkommende Gruppe efter de vedkommende Arbejderes Løntrin.

Arbejdsgiverforeningen kan ikke gaa med til, at disse gruppevise Forhandlinger overlades de enkelte Organisationer og Virksomheder, men maa bestemt kræve, at Forhandlingerne maa tilrettelægges af Hovedorganisationerne og føres med Tiltrædelse af Repræsentanter for disse.

Vi er enige i, at Forhandlingerne bør være afsluttet senest 15. September og skal yde vor bedste Medvirkning hertil. Hvorvidt der kan være Tale om tilbagevirkende Kraft til 1. September, skal vi i Øjeblikket ikke udtale os om, men vi erklærer os villige til herom at forhandle med De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.
(sign.) *S. C. Hauberg.*
Sophus Agerholm.

Den tyske faglige Landsorganisations Kongres i Nürnberg.

Den 30. Juni paabegyndtes i Industri- og Kulturforeningens store Sal i Nürnberg de tyske Fagforeningers 10. Kongres.

Legien aabnede Kongressen med en Tale, hvorunder han i varme Ord mindes de Millioner af Ofre som var bragt under Verdenskrigen. Denne Tale paahørtes staaende af Kongresdeltagerne. Efter at have hilst de tilstedeværende inden- og udenlandske Gæster velkommen, udtalte han Ønsket om at Forhandlingerne maatte forløbe paa en saglig Maade, baaret af Bevistheden om, at man virkede for Arbejderklassens Vel. Paa Nürnbergs Fagforeningers og Arbejderklasses Vegne bragte Bohl Kongressen en Hilsen. Paa den bayerske Regerings og særlig paa Departementet for Social Forsorgs Vegne talte Gasteiger, medens Dr. Hennerich paa Byen Nürnbergs Kommunalbestyrelses Vegne bragte Kongressen en Hilsen.

Ved Valget af Kongressens Bureau gjorde Oppositionen, d. v. s. de Kongresdeltagere som stod paa Raadssystemets Grund, Krav paa Repræsentation i Bureauet gennem 1 For-

mand, 3 Sekretærer og 7 Medlemmer i Udvalget til Prøvelse af Mandaterne. Man enedes om at overlade Oppositionen 3 af de 11 Sekretærpladser og 6 af de 15 Pladser i Mandatudvalget. Repræsentanterne for Danmarks og Sveriges Landsorganisationer meddelte, at de var ude af Stand til at overvære Kongressen. Til Stede som Gæster fra Udlandet, var fra den svejtsiske Landsorganisation D'Hrr Dürr og Greulich samt Fru Hüni, fra Østrig Domes, Grünwald og Huppert, fra Norge Aarøe, fra Holland Kupers, fra det tyske Forbund af Brugsforeninger Kaufmann, Hamburg og Hammer, Cacher, Erlangen og fra »Folkeforsorg« Lesche, Hamburg.

De forskellige Gæster fra Norge, Holland, Svejts og Østrig fik derefter Ordet. Den norske Gæst Aarøe betonede det nære Venskab, der forbandt hans Landsorganisation med de tyske Fagorganisationer. Den hollandske Partifælle Kupers udtalte Haabet om, at de tyske Fagorganisationer ogsaa fremtidig vilde indtage dens medfødte Plads i Arbejdernes Internationale. Greulich mindede om den første Arbejderforsamling i 1868, fra hvilken den moderne Fagforeningsbevægelse tog sin Begyndelse og appellerede til Arbejderklassens Enighed i den fortsatte Kamp for Socialismen saavel som paa det faglige Omraade. Dürr aflagde Beretning om de svejtsiske Fagforeningers Udvikling og Grünwald talte om de østrigske Fagforeninger, hvorunder han fremsatte Forventningen om, at disse om kort Tid, sammen med de tyske Fagforeninger, vilde danne en fælles Kampfront, Kaufmann talte i de tyske Brugsforeningers Navn for et fremtidigt enigt Samarbejde med Fagforeningerne. Lesche overbragte en Hilsen fra det faglig-kooperative Forsikringsselskab »Folkeforsorg«.

Formanden Leipart takkede Gæsterne og særlig de udenlandske Repræsentanter og forsikrede dem om de tyske Fagforeningers ubrydelige, internationale, broderlige Følelser.

Man vedtog derefter Kongressens Forretningsorden og Dagsorden.

Oppositionen fik tilstaaet en Repræsentant til Regnskabsaflæggelsen, med samme Taletid som den, der aflagde Beretning om Regnskabet, og den fik ligeledes tilstaaet en Repræsentant til Punktet om Driftsraadene og Arbejdsfællesskabets Opgaver, samt til Spørgsmaalet om Industriens og Landbrugets Socialisering.

Legien aflagde derefter Beretning om Regnskaberne, idet han henviste til den foreliggende trykte Beretning, som desværre paa Grund af de berlinske Trykkeriarbejderes Strejke ikke var bleven saa rettidig færdigtrykt, at den kunde omsendes. I virkningsfulde Ord henviste Taleren til, at Generalkommissionens og Forbundsledelsernes saakaldte Krigspolitik fra Krigens Begyndelse udelukkende var rettet paa at sikre Fagforeningerne og forsvare Arbejderklassens Interesser. Fagorganisationernes Ledelser stillede sig ganske vist paa det Grundlag, at Landet burde forsvares, men den Gang var hele Folket for Landets Forsvar, og det var Arbejderklassens Pligt at forhindre, at deres eget Land blev ødelagt af Krigen. Men Fagforeningerne tog først Stilling til Krigen, da der blev gjort Propaganda for at søge en Partisprængning indenfor Fagorganisationerne. Af politiske Grunde ledes den hele Opposition baade først og sidst mod Fagforeningspolitiken. Dette beviser de nedværdigende Forholdsregler som Fagforeningslederne er Genstand for paa Grund af deres Nægtelse af, at tilhøre det uafhængige Socialdemokrati, eller det kommunistiske Parti samt Oppositionens Sær-Konference paa denne Kongres, som »Freiheit« i Forvejen offentlig har indbudt til.

Generalkommissionen maa paa afgørende Maade vende sig mod en Sønderlemmelse af Arbejderbevægelsen, og den kan rolig trøste sig med, at den fra Krigens Begyndelse til dens Afslutning stadig har varetaget Arbejderklassens Interesser.

Oppositionens Taler, Dissmann, fra Frankfurt a/M. oplyste at Generalkommissionens Krigspolitik, der ogsaa har paatrykt Partiet sit Stem-

pel, maa bekæmpes. Denne Politik har været medskyldig i Krigens Ulykker. Denne Krigspolitik, som Taleren søgte at henvise til gennem nogle enkelte Sætninger fra Generalkommissionens »Correspondenzblatt«, er ogsaa blevet fortsat efter Revolutionen. Oppositionen forlanger en anden grundlæggende Politik gaaende ud paa at Fagforeningerne skal tjene som Redskab for den revolutionære Socialisme. Taleren forsvarede ogsaa de overfor Fagforeningernes Tillidsmænd tagne Forholdsregler med den Begrundelse, at det maa overlades til hver Organisation, frit at slutte sig til hvad de har Tiltro til. Generalkommissionen kunde han imidlertid ikke skænke nogen Tiltro. Den maatte meget hellere sørge for, at den revolutionære Aand atter rykkede ind i Stedet for den gamle Aand.

Debatten om Regnskaberne optog hele den 2den Kongresdag. Fra Oppositionens Side talte R. Müller, Tost, Siegle, Schumacher, Lange, alle fra Berlin, Schliestedt fra Remscheid og Simon, Nürnberg, samt endnu flere. For Generalkommissionen talte Brey, Hannover, Umbreit, R. Schmidt, Brumer, Giebel, Ehsler, Jansson og Kloth, alle fra Berlin. Thomas, Frankfurt a/M. og flere.

Oppositionens Talere bragte ikke i deres Afslutningsord nogen videre Uddybning af Modsætningerne, medens Legien i sine Slutningsbemærkninger stillede det samlede Fagforeningsarbejde overfor Oppositionens politiske Adfærd.

Ved Navneopraab vedtoges med 3,307,335 Stemmer (repræsenteret ved 445 Delegerede) mod 1,483,779 Stemmer (repræsenteret ved 179 Delegerede) en Resolution der udtalte Kongressens Tillid til Generalkommissionen.

Kongressen vedtog derefter med alle Stemmer mod én en Udtalelse mod Rigs-Forsvarsministerens Forordning, hvorved en Del af Jernbanefunktionærerne blev berøvet deres Organisationsret. Kongressen tog Afstand fra ethvert Fællesskab, med den af uansvarlige Kredse fremkaldte vilde Jernbanestrejke, men protesterede dog tillige mod enhver, ogsaa kun forbigaaende Tilsidesættelse af Strejkeretten. Der rettedes dog en indtrængende Opfordring til Jernbanefunktionærerne og den øvrige Arbejderklasse om kun at varetage deres Interesser indenfor den faglige Organisations Rammer og at undgaa vilde Strejker.

Kongressen vedtog endvidere en Protest mod Belejringstilstandens Opretholdelse.

Overfor Spaltningen indenfor det socialdemokratiske Parti, som ogsaa rummede en Fare for Fagforeningernes Enighed, udtalte Kongressen sig for Fagforeningernes Neutralitet, men udtalte at Fagorganisationerne nu som før bør være Brændpunktet for Proletariatets Klassebestræbelser og maa hjælpe med i Kamden for Socialismens Sejr.

Angaaende den nye, vilde Jernbanestrejke afgav Jernbaneforbundets Leder den Erklæring, at Forbundet ganske havde taget Afstand fra denne Strejke.

Gertrud Hanna fra Berlin omtalte de kvindelige Arbejderes Organisation. Hun fremdrog det stærke Opsving som Kvindearbejdet havde taget under Krigen og omtalte den deraf følgende Nødvendighed af, at organisere de kvindelige Arbejdere, samt Varetagelsen af disses økonomiske Interesser. Hun talte for at drage organiserede Kvinder til virksomt Medarbejde i Fagforeningerne og for at der ydes Kvindearbejdet en Betaling, der svarede til Værdien af Arbejdsydelsen. Der blev herom vedtaget en af Taleren foreslaaet Resolution, suppleret med to fra anden Side stillede Resolutioner.

I et overordentlig virkningsfuldt Foredrag omtalte Leipart Retningslinierne for Fagforeningernes fremtidige Virksomhed. Han paaviste, at Fagforeningerne aldeles ikke havde ladet sig nedslaa ved Revolutionen. Dette beviser de opnaaede store økonomiske Resultater, som samtlige Arbejdsgiverforbund ikke har kunnet modsætte sig. Taleren oplyste om de paa Forbundsstyrelsernes Konfe-

rence fremsatte Retningslinier, særlig Bestemmelserne om Drifts- og Arbejderraad og deres Opgaver. Fagorganisationerne staar paa Socialismens Grund og vil hjælpe med til at gennemføre Socialiseringen. Fagforeningerne kan heller ikke undværes ved Socialiseringen. Deres kollektive Overenskomster, deres Kampe for bedre Arbejdsbetingelser, er de bedste Forarbejder herfor. Men der forestaar os endnu store Kæmpekampe. Arbejderraadene kræver Fagforeningernes Hjælp for at kunne gennemføre deres Opgaver, og hertil maa Fagforeningerne styrkes. Opnaaelsen af vort Maal maa være Driftsraadenes og Fagforeningernes fælles Opgave.

Rich. Müller, Berlin, talte imod Generalkommissionens Retningslinier og foreslog at indføre Raadssystemet. Det gælder jo at virkeliggøre Socialismen, og hertil er Raadssystemet nødvendigt. Dette kan imidlertid paa ingen Maade gennemføres i sin fulde Form lige med det samme, men det maa ske gennem Overgangsstadier. Retningsliniernes Drifts- og Arbejderraad er ikke tilstrækkelige. Taleren beskæftigede sig yderligere med Arbejdsfællesskabet, som han bekæmpede som værende til Forsvar for og Beskyttelse af Kapitalismen.

Han forlangte at Generalkommissionen skulde klarlægge sit Samfundsprogram.

Herefter fulgte Cohens Foredrag om Arbejdsfællesskabet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere indenfor Tysklands Industri og Haandværk. Taleren oplyste i sin Indledning at ved Arbejdsfællesskabet var Arbejdernes fuldstændige Ligeberettigelse med Arbejdsgiverne i Virkeligheden bleven anerkendt. Han illustrerede dette ved en stor grafisk Fremstilling og paaviste at Fagforeningernes Virksomhed ikke bliver indskrænket ved Arbejdsfællesskabet. Raadssystemet kunde ikke erstatte dette. Samfundslivet lader sig ikke føre videre fremad ved at skubbe Arbejdsgiverne til Side. Raadssystemet skal ikke være et Spørgsmaal om Princip, men kun om Hensigtsmæssighed. Müller fremdrog endnu en Gang i et timelangt Foredrag sin Uvilje mod Arbejdsfællesskabet og motiverede nogle Forslag for Samfundsraad, i hvilke Arbejdere, Funktionærer og Intellektuelle, men ingen Arbejdsgivere skulde have Sæde.

I Diskussionen om begge disse Punkter tilbageviste Jansson, Berlin, eftertrykkelig Müllers Paastand angaaende Lovudkastet til Arbejdsfred. Denne Paastand, som havde sit Udspring fra »Freiheit«, var allerede dementeret, og Generalkommissionens »Correspondenzblatt« har ligeledes skarpt forkastet Fagforeningernes Tilslutning til en saadan Lov. Taleren henviste endvidere til Samfundstilstandene i Rusland, som var en ødelæggende Virkning af Raadssystemet.

Afstemningen over Retningslinierne for Fagforeningernes fremtidige Virksomhed resulterede i Forslaget fra Forbundsstyrelsernes Konference blev vedtaget med stor Majoritet. Om Bestemmelserne angaaende Driftsraadene og om Resolutionen angaaende Arbejdsfællesskabet foretoges Afstemning ved Navneopraab. For de første Bestemmelser stemte 407 Delegerede, imod 192. Den sidstnævnte Resolution vedtoges med 420 St. imod 181. Endvidere blev der i en Resolution givet Udtryk for, at Rigsdepartementets Udkast til Driftsraad ikke i vigtige Dele svarede til alle Forventninger, og at der skal forlanges fuld Medbestemmelsesret af Driftsraadene i alle Arbejderanliggender. Et Forslag fra Handels- og Kontormedhjælpernes Forbund, angaaende Betingelserne for Tilladelse til paritetisk Arbejdsfællesskab, overlodes til den kommende Forbundsbestyrelse.

Det Kongressen forelagte Udkast til Love for det almindelige tyske Fagforbund blev ingaaede motiveret af Th. Leipart. Efter dette Lovudkast skal Generalkommissionen omdannes til en Forbundsbestyrelse og Forbundsbestyrelsernes Konference skal omdannes til et Forbundsudvalg. Forbundsbestyrel-

sen bestaar af 15 Medlemmer, hvoraf de 7 er fastlønnede (Formanden, 2 Næstformænd, første Redaktøren, Kassereren og 2 Sekretærer). Forbundsudvalget bestaar af en Repræsentant for hvert tilsluttet Forbund. Forbundene betaler et Bidrag af 5 Pfg. pr. Medlem pr. Kvartal. Der forelaa en lang Række Ændringsforslag, som var stillede dels af Oppositionen, dels af Driftsorganisationernes Tilhængere. Efter at disse Ændringsforslag var blevet motiverede, blev de henviste til et Udvalg. Dette Udvalg foreslog at forkaste Forslagene angaaende Driftsorganisationer, men at dette dog ikke skulde berøre de bestaaende Organisationer af Jernbanefunktionærer og Kommunale Arbejdere. Det anbefalede endvidere, at der til Fagforeningskongressen skulde vælges 1 Delegeret for hver 10,000 Medlemmer. Oppositionens Forslag var uantagelige af saglige Grunde. Enkelte andre Forslag blev henviste til Forbundsudvalget. Endvidere gav Udvalget nogle Anvisninger med Hensyn til Oprettelse af Normallove for de lokale Udvalg, samt angaaende kvindelige Medlemmers stærkere Deltagelse ved Valg af Delegerede. Ved Afstemningen blev Udvalgets Forslag vedtaget.

Angaaende Spørgsmaalet om Socialiseringen blev der forelagt Kongressen to Indlæg. Paul Umbreit, Berlin, talte om Industriens Socialisering. Fra Oppositionens Side talte Dr. Hilferding. Umbreit udtalte, at det var Arbejderklassens historiske Pligt at gennemføre Socialiseringen. Revolutionen har bragt Arbejderklassen den politiske Magt, som den benyttede til Demokratiets Gennemførelse. Men hermed kan det ikke have sin Forbliven. Socialiseringen maa følge efter Demokratiet. Taleren berørte Tysklands økonomiske Stilling efter Krigen, som stillede Socialiseringen overfor uhyre Vanskeligheder. Alligevel er Socialiseringen nødvendig og Arbejderklassen maa afgjort virke for dens Gennemførelse ikke alene i Tyskland, men i alle Lande. Taleren fordybede sig derpaa i Spørgsmaalet om Socialismens Virkeliggørelse. Han omtalte Socialiseringens Væsen og dens forskellige Former, samt de Forholdsregler der skulde iagttages ved Overgangen, særlig Kooperationen. Taleren undersøgte endvidere Mulighederne for en Socialisering i Raastof-, Halv- og Helfærdigvareindustrien, i Handel og Transportforsikringsvæsen og andre Erhvervsgrene. Han behandlede endvidere Socialiseringens enkelte Stadier, Produktionsordning, Regulering af Løn og Priser, samt Markedsreguleringen, Udbyttefordeling og sluttelig Afstaaelsen. I Slutningen af sin Tale fremdrog han Arbejderklassens Pligter og Nødvendigheden af socialistisk Oplæring og pegede paa det nyoprettede faglige Uddannelsesvæsen. Han endte med at henvise til, at Vejen til Socialiseringen er lang, men Maalet vil kunne naaes gennem Organisation, Selvopdragelse og Arbejde. Kun Demokrati, kun Folkesamfundets Genopbyggelse, kun Arbejdernes Organisering, kun Selvopdragelse kan føre os til Socialismen.

Opponenten Dr. Hilferding, Berlin, var i alle væsentlige Punkter i Overensstemmelse med den foregaaende Taler. Hans Udtalelser fuldstændiggjorde paa virkningsfuld Maade den forrige Talers Foredrag. Opponenten vendte sig særlig mod de af Rigs-Departementet for Nationaløkonomi foretagne Forholdsregler, samt mod dettes Brochure angaaende Indførelsen af Arbejdsfællesskab. Han betegnede dette Arbejdsfællesskab, som en Forholdregel der ikke tjente til Forberedelse af Socialiseringen, men som en Befæstelse af Privatdrift. Taleren sluttede sit Foredrag med at sige, at Socialismen ikke var et Lønspørgsmaal eller et Madspørgsmaal, men et Spørgsmaal om Arbejde og Opdragelse.

Den fra Tilhængerne af det kommunistiske Parti udpegede Taler, Hecker Chemnitz, havde allerede forladt Kongressen og den fjerde Taler Georg Schmidt, Berlin, der havde villet behandle Spørgsmaalet om Landbrugsproduktionen og Land-

brugets Nyoprettelse, gav Afkald paa mundtligt Foredrag.

Der fandt ingen Debat Sted om de afholdte Foredrag, og der var heller ikke, fra nogen af de to Talere, stillet Resolutioner til Vedtagelse. Nogle Forslag som var stillede til dette Punkt, og som kræver Statens Overtagelse og den socialistiske Omdannelse af Beklædnings- og Istandsættelsesvirksomhederne, saavel som Forholdsregler til Bekæmpelse af Hjemmearbejdet og Overledelse med Hjemmearbejdsproduktionen i Driftsværkstederne, blev vedtaget.

Kongressen vedtog Oprettelsen af faglige Kreds - Undervisningskursus og en Fortsættelse af Centralkursusene.

Angaaende Ordning af Lærlingeforholdet forelaa der en Række Forslag, fremsatte paa Grundlaget af indhentede Oplysninger. Disse Forslag blev kort motiverede af Sassenbach, Berlin. Den af ham udarbejdede Ledetraad vedtoges med nogle principielle og praktiske Tilføjelser.

Til Punktet: Krig og Folkesygdomme, var anmeldt to Talere. Som Følge af Jernbaneforholdene i Frankfurter-Distriktet, kunde den ene Taler, Dr. David Rotschild, Frankfurt a/M. ikke naa at komme til Kongressen. Paa Grund af den fremrykkende Tid renoncerede ogsaa den anden Taler H. Müller, Berlin, paa at holde Foredrag om Socialforsikringens Udvidelse. Det af Arbejdersekretærernes Konference om dette Punkt vedtagne Forslag og et Forslag fra samme Konference angaaende Sekretariaternes Overgang til Stats- og Kommuneinstitutioner, samt et Forslag fra Kongressen angaaende en Nydannelse af det sociale Forsorg, blev henvist til Forbundsbestyrelsen.

Valget af Medlemmer til Bestyrelsen for »Det almindelige tyske Fagforbund« gav følgende Resultat: Med fra 327 til 434 Stemmer valgtes.

Til Formand: C. Legien, Næstformand: P. Grossmann, og A. Cohen. Kasserer: H. Kube. Redaktør: (af Correspondenzblatt) P. Umbreit. Sekretærer: A. Knoll og H. Løffler.

De øvrige Medlemmer blev E. Bachert, L. Brunner, C. Bruns, C. Giebel, G. Sabath, J. Sassenbach, G. Schmidt og H. Silberschmidt.

En fra Oppositionens Side opstillet Liste fik fra 159 til 168 Stemmer.

En Række forskellige Forslag, angaaende Levnedsmiddelspørgsmaal, Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsunderstøttelse, Fagforeningernes Skattefrihed, lovmæssig Arbejdshvile 1. Maj samt Skadesløsholdelse af Løn under Driftsforstyrrelser, blev dels vedtagne og dels overgivet til Forbundsbestyrelsen.

Endvidere vedtoges en Protestudtalelse mod de Trængsler, der var overgaaet de organiserede Arbejdere i de besatte Omraader, samt et Forslag om ved Genopbyggelsen af de besatte Omraader at udelukke de kapitalistiske Interesser, og en yderligere Udtalelse imod Boycotting overfor dem, der tilhører Forbundene af Rigsforsvarsfrivillige. Kongressen modtog med Protest Underretning om en Brigadebefaling — af v. Lettors Brigade — der gik ud paa med Vaabenmagt at nedslaa Strejker: Et Forslag fra Bjergarbejderne angaaende Oprettelsen af en Straffelov mod Arbejdsgivere, som tager Arbejdere, der allerede er i stadigt Arbejde ved deres Fag, i Arbejde, blev henvist til Forbundsbestyrelsen.

Efter at man havde behandlet nogle andre Forslag, var Kongressens Dagsorden udtømt.

Domes, Wien, takkede paa de udenlandske Repræsentanters Vegne for den tilbudte Lejlighed for disse til at deltage i denne, de tyske Fagforbunds betydningsfulde Kongres. Vi har, udtalte han, ved den heftige Debat befrygtet, at der kunde indtræde en Spaltning. Med frydefuldt Hjerte har vi imidlertid konstateret, at denne Ulykke, der vilde være en Ulykke for hele Verdens Arbejderklasse, ikke har fundet Sted. De tyske Fagorganisationers Enighed og Sammenhold vil anspore hele Verdens Arbejderklasse til, at protestere mod Magtfreden i Versailles, og det var hans Ønske, at den tyske Fagforeningskongres en Gang vilde blive

afholdt i Byen Wien. (Stormende Bifald).

Reichel takkede de udenlandske Gæster for deres Deltagelse i Kongressen, samt Lokalkomitéen for den venlige Modtagelse i Nürnberg. Han priste Enheden indenfor den faglige Bevægelse, som maatte opretholdes. Denne Tanke havde behersket Kongressen; paa dette Punkt bestod der ingen Meningsforskel paa Kongressen. Vi har ganske vist ikke opnaaet fuldstændig Enighed i alle Spørgsmaal, fordi den principielle Opfattelse ofte har været vidt forskellig, men vi vil forsøge paa, at opnaa en bedre Forstaaelse angaaende Meningsforskellighederne og beflitte os paa mindre bitre Former; dermed vil meget være naaet. Frihedens Rige begynder først med Afskaffelse af Udbytningen og Klasseherredømmet.

Med et af begejstrede Hurra modtaget Leve for de tyske Fagforbund sluttedes Kongressen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Jord- og Betonarbejdere i Frihavnen. I Frihavnen beskæftiges ved forskelligt Arbejde 12 a 15 Mand, som hidtil ikke har haft nogen Overenskomst. I Foraaret forlangtes fra Jord- og Betonarbejdernes Fagforening optaget Forhandling om en Overenskomst for disse Arbejdere, der stod organiseret i denne.

Forhandlingerne trak af forskellige Aarsager i Langdrag, og det viste sig umuligt at komme til Enighed.

Sagen havnede saa ved Hovedorganisationerne, og der afholdtes et Fællesmøde d. 16. Juli, hvor der heller ikke opnaaedes Enighed, hvorefter der fra Dansk Arbejdsmandsforbund sendtes Strejkevarsler til Ikrafttræden d. 8. August.

Der afholdtes saa et nyt Fællesmøde d. 7. August, hvor det vedtoges at udsætte Strejken til d. 9. August og forelægge Frihavnens Tilbud for Arbejderne paa et Møde d. 8. om Aftenen.

Efter at dette var sket, holdtes igen Fællesmøde d. 9. August, hvor følgende Overenskomst vedtoges:

1. For Gaderensning, Sporrensning og alt andet Rengøringsarbejde betales 1 Kr. 5 Øre plus 25 Øre i Dyrtidstillæg og desuden et Tillæg af 10 Øre pr. Time for Afsavn af Akkord. Disse Bestemmelser gælder kun for Arbejdere, der udelukkende beskæftiges ved saadant Arbejde.

2. For alt Jord- og Betonarbejde betales 1 Kr. 5 Øre plus 25 Øre i Dyrtidstillæg samt et Tillæg af 39 Øre pr. Time, naar der ikke arbejdes i Akkord.

3. Overarbejde samt Søn- og Helligdagsarbejde betales som hidtil.

4. Det staar Frihavnsselskabet frit for enten vedblivende at anvende de tre Remisearbejdere til Lokomotivpudsning for 1 Kr. 69 Øre pr. Time eller lade dem gaa over til andet Arbejde, i hvilket sidste Tilfælde Frihavnsselskabet har Ret til at engagere Fyrbødere eller anden Arbejdskraft til at besørge Lokomotivpudsning.

5. Som Regler for Behandling af faglig Strid antages den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

6. Denne Overenskomst er gældende, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April, første Gang den 1. April 1920.

Den til i Aften varslede Strejke aflyses.

Overenskomsten har tilbagevirkende Kraft til 1. Marts 1919 for Lønningernes Vedkommende.

5 Arbejdere, beskæftigede som Rangerfolk, der er bleven fast ansatte d. 1. Juli, faar ligeledes Tilbagebetaling i Tiden 1. Marts—1. Juli, beregnet efter Kr. 1,69 pr. Time.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 9 * KØBENHAVN DEN 30. AUGUST 1919 * 16 AARGANG

Dyrtidsforhandlinger.

Hovedorganisationernes Forhandlinger afsluttede.

Ved et afsluttende Møde den 23. August mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer angaaende et nyt Dyrtidstillæg enedes man om at gaa til Forhandlinger under Hovedorgansiationernes Ledelse indenfor nærmere angivne Fag eller Grupper af Fag og Virksomheder.

Arbejdsgiverforeningen har tilsagt sin Medvirkning til, at disse Forhandlinger søges afsluttet inden 15. Septbr., og til, at de Dyrtidsoverenskomster, som afsluttes inden denne Frist, faar tilbagevirkende Kraft fra 1. Septbr.

Arbejdsgiverforeningen har saaledes anerkendt det berettigede i de Krav, som De samvirkende Fagforbund har stillet, om at yde Arbejderne et nyt Dyrtidstillæg. Om Størrelsen af disse, er der imidlertid intet fastslaaet, det er simpelthen umuligt, fordi Forholdene i de forskellige Fag er saa højst forskellige. Det ligger nær at antage, at der til de Overenskomster, som er afsluttede i Begyndelsen af Aaret, er givet et mindre Tillæg end til dem, der er sluttede senere og i den seneste Tid, og alene af den Grund vil det være vanskeligt at finde en Generalnævner.

Men ogsaa et andet og meget vigtigere Spørgsmaal rejste sig. Nemlig hvilke Krav om Dyrtidstillæg de forskellige Organisationer agter at stille. Noget klart Overblik herover har Forretningsudvalget ikke og vove sig ud paa gyngende Grund kunde blive alt for farligt, navnlig da man af Erfaring ved, at ligegyldigt hvor godt et Resultat, der kunde frembringes, vilde man dog fra syndikalistisk Side bruge den gamle Taktik med sit Nedbrydningsarbejde og efter Evne søge at slaa det i Stykker, som De samvirkenge Fagforbund har skabt, for derefter at faa Arbejderne drevet ud i ulovlige Arbejdsstandsninger med paafølgende Sagsanlæg for Den faste Voldgiftsret, Erstatninger, Falliterklæringer, Organisationernes Opløsning m. m. Men ogsaa fra flere OrganisationersRepræsentanter er der fremsat Krav om, at de selv faar Adgang til at deltage i Forhandlingerne om Dyrtidstillæg, og for dette Krav maa man bøje sig.

Arbejdsgiverforeningen var iøvrigt ogsaa af den Opfattelse, at en generel Ordning i Lighed med Augustreguleringen i Fjor ikke var gennemførlig. Men Hovedsagen er jo ogsaa, at der er opnaaet det positive Resultat, at Arbejdsgiverforeningen er indgaaet paa den af os ønskede Forhandling om et nyt Dyrtidstillæg. Det bliver saa de vedkommende Fags Repræsentanter der, med Bistand af Hovedorganisationen, overfor Fagets Arbejdsgivere maa fremføre sine Krav og søge disse gennemført.

Under Hovedorganisationernes Forhandlinger om Dyrtidstillæg beklagede Arbejdsgiverne sig i stærke Toner over de mange ulovlige Arbejdsstandsninger, som stadig finder Sted, og egentlig krævede man som Betingelse for at yde nye Dyrtidstillæg, at der blev Arbejdsro, fordi man jo ellers ingen Interesse havde i atter at vise sig imødekommende overfor Arbejderne.

Af Hensyn til de særlig vanskelige Forhold med den stadige Prisstigning, og ikke mindst af Hensyn til de professionelle Ophidsere, som kun har til Formaal at lave ulovlige Arbejdsstandsninger, kunde man fra vor Side

ikke give en saadan Erklæring. Men det ligger i Sagens Natur, at skal det lykkes for Organisationerne vedblivende at forbedre deres Medlemmers økonomiske Forhold, saa er det nødvendigt, at de efterkommer de Aftaler, som træffes mellem Organisationerne. Arbejdernes Organisationer kan og skal bane Vejen frem mod bedre og lysere Samfundsforhold og styrker ikke sin hævdvundne Anseelse ved Lovløsheder. Den bevares og styrkes kun ved, at der vises Agtelse og Respekt for de trufne Aftaler.

Arbejdsgiverforeningen har da ogsaa for at deltage i Forhandlingerne om Dyrtidstillæg betinget sig, at der i det vedkommende Fag ikke er løbende ulovlige Arbejdsstandsninger, og vi opfordrer derfor de Fag, som har saadanne ulovlige Arbejdsstandsninger løbende, til hurtigst muligt at faa disse bragt ud af Verden, for at disse ikke skal være en Hindring for Gennemførelse af nye Dyrtidstillæg.

Overenskomsternes Overholdelse.

Fra Justitsministeriet modtog De samvirkende Fagforbund den 12. August en saalydende Skrivelse:

Da Roen paa Arbejdsmarkedet i den senere Tid i stigende Grad er blevet forstyrret derved, at der er sket Brud paa de mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer bestaaende Overenskomster — som oftest, uden at saadanne Overenskomstbrud kan lægges Organisationernes Ledelse til Last — og da Ministeriet maa anse det for paakrævet, at der i hele Samfundets Interesse træffes Foranstaltninger herimod, har Ministeriet besluttet at nedsætte en Kommission, bestaaende af 1 Formand og 9 Medlemmer, hvoraf 3 udpeges af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og 3 af De samvirkende Fagforbund, med følgende Opgave:

at udarbejde Udkast til Forslag til Lov om Foranstaltninger til Sikring af Overholdelsen af Overenskomster mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer.

Idet man tilføjer, at Hr. Departementschef i Justitsministeriet F. C. Schrøder, K. af Db., efter Ministeriets Opfordring har paataget sig Hvervet som Kommissionens Formand, skal man herved anmode De ærede Fagforbund om at ville udpege 3 Medlemmer til at indtræde i Kommissionen.

Da det er af største Betydning, at Kommissionen kan tilendebringe sit Arbejde i Løbet af ganske kort Tid, vilde man sætte Pris paa at modtage Svaret snarest belejligt.

Zahle.

Aage Svendsen,
Fm.

Da denne Henvendelse forekom vort Forretningsudvalg noget uklar, vedtog det, at man skulde henvende sig til Justitsmisteren for at søge nærmere Oplysning om, hvad det var for Opgaver, Kommissionen skulde beskæftige sig med. Det maa nemlig erindres, at der allerede bestaar en hel Række af Bestemmelser, der har til Hensigt at sikre Overholdelsen af Overenskomster mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer, der er saaledes »Norm for Regler for Behandling af faglig Strid«, der foreskriver, at ingen Arbejdsstandsning maa iværksættes, forinden der er forsøgt Mægling, Forhandling og eventuelt Voldgift. Der er endvidere »Septemberforliget«, der bl. a. bestemmer, at ingen Arbejdsstandsning — Strejke eller Lock-out — maa iværksættes, med mindre de er varslede, og endelig har vi »Den faste Voldgiftsret«, der kan idømme saavel Arbejdsgiverne og deres Organisationer som Arbejderne og deres Organisationer Erstatninger for begaaet Brud paa bestaaende Overenskomster, saa der er jo allerede derigennem truffet Bestemmelser, der tager Sigte paa netop Sikringen af Overenskomsters Overholdelse.

I Henhold til den tagne Beslutning henvendte Formanden, Næstformanden og en af Sekretærerne sig den 23. Aug. til Statsministeren og afæskede ham en nærmere Forklaring om Kommissionens Opgaver.

Statsminister Zahle udtalte, at ethvert Middel, hvorved Brud paa kollektive Overenskomster mellem Arbej-

dernes og Arbejdsgivernes Organisationer kunde afværges, naturligvis maatte overvejes. Det er ikke Meningen ensidig at vende sig mod den ene Part, og Ministeriet tilstræber selvfølgeligt ligesaalidt under de nuværende Arbejdsforhold at berøve Arbejderen hans Strejkeret som Arbejdsgiveren hans Ret til at etablere Lock-out. For at kunne paapege, hvilke Foranstaltninger der bedst egner sig til at sikre Overholdelsen af de kollektive Overenskomster, gælder det om at udfinde Aarsagerne til de overenskomststridige Arbejdsstandsninger. Kan disse fjernes, er Ondet ramt i sin Rod.

Det er interessant at iagttage de alvorlige Forsøg, der i denne Tid foretages i England, men det er desværre vanskeligt at faa hurtige og nøjagtige Oplysninger om deres Resultater. Kommissionen vil antagelig skaffe sig bedst mulig Underretning om det paa engelske Arbejdspladser indførte repræsentative System, som giver Arbejderne Indflydelse paa Forretningsledelsen og Andel i Udbyttet, og som siges at have bidraget meget til at hindre Arbejdsstridigheder og bringe Produktionen i Gang til lige stort Gavn for Arbejder og Fabriksleder.

Denne Kommission kan naturligvis ikke paatage sig at løse alle herhenhørende Opgaver paa én Gang, og det maa efter min Mening fraraades, at den svæver for vidt ud; men den kan maaske give Anledning til videregaaende Overvejelser og anvise den bedste Vej til at faa den iværksat. I hvert Fald er ethvert Medlem af Kommissionen selvfølgelig berettiget til under dens Forhandlinger at inddrage Spørgsmaal af den hernævnte Art, som for alle socialt interesserede Mennesker er Tidens mest brændende Spørgsmaal.

Som det vil fremgaa heraf, har Ministeriet ikke, saaledes som det fra forskellige Sider er blevet befrygtet, haft den Tanke, at Arbejderne skulde berøves deres Strejkeret, men at man derimod skal søge at udfinde Aarsagerne til de overenskomststridige Arbejdsstandsninger.

Aarsagerne hertil kan jo nemlig være mange og af højst forskellig Beskaffenhed. De kan ligge i den vanskelige Dyrtid, der for Tiden er herskende, og hvor Arbejdsgiverne trods de stadig stigende Priser paa alle Livsfornødenheder, stiller sig afvisende overfor Arbejdernes Krav om højere Løn, og de kan ligge i en uheldig Arbejdsledelse, men de kan ogsaa bunde deri, at en Del betalte Ophidsere ser deres Fordel i, at der iværksættes ulovlige Arbejdsstandsninger o. s. v.

Statsministeren pegede paa Forsøg, der er gjort i Udlandet, navnlig i England, med et System, der giver Arbejderne Indflydelse paa Forretningsledelsen og Andel i Udbyttet, men pegede tillige paa, at Kommissionens enkelte Medlemmer naturligvis er berettiget til at beskæftige sig med saadanne Spørgsmaal og til at indbringe ethvert Spørgsmaal til Behandling, som kan tjene til Belysning af Sagen.

Efter at Statsministeren har afgivet denne Erklæring, har Forretningsudvalget vedtaget at tiltræde Kommissionen og har til Medlemmer heraf valgt Formanden Carl F. Madsen, Næstformanden Alfred Christiansen og Sekretær Vilh. Nygaard.

Socialraadet.

Indenrigsministeriets Afdeling for sociale Sager vedrørende Arbejderforhold har besluttet at oprette et nyt Raad, kaldet Socialraadet.

De samvirkende Fagforbund har herom modtaget følgende Skrivelse:

> Da den Udvikling, der for Tiden finder Sted paa mange Omraader af Samfundslivet, gør det sandsynligt, at der i den kommende Tid vil fremkomme Krav fra forskellige Sider om Reformer i den sociale Lovgivning, vil det være af Betydning, at der aabnes en let og uhindret Adgang for Ministeriet til at drøfte opstaaende sociale Spørgsmaal med Lederne af de Ministeriet underlagte sociale Institutioner og med Repræsentanter for Arbejdsgiver- og Arbejderinteresser. Ministeriet har derfor besluttet at oprette et Raad — Socialraadet — bestaaende af forskellige med sociale Spørgsmaal beskæftigede Embedsmænd og af Arbejdsgiver- og Arbejderrepræsentanter, der indbyrdes vil kunne for-

handle opstaaede sociale Spørgsmaal.

Idet man skal bemærke, at man har udnævnt Departementschef i Indenrigsministeriet H. Vedel og Kontorchef i Indenrigsministeriet Sv. Neumann til henholdsvis Formand og Næstformand for Raadet, skal man henstille til De samvirkende Fagforbund at udpege 3 Mænd til at indtræde i Raadet som Repræsentanter for Fagforbundene.

Th. Stauning.

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund har for sit Vedkommende udpeget følgende til Medlemmer af Raadet:

Sekretær Alfr. Christiansen.
Folketingsmand Peder Hedebol.
Bager I. P. Nielsen.

Kongresser.

Den internationale Fagforenings Kongres i Amsterdam.

I.

I Forbindelse med Socialistkonferencen i Bern 1. Februar 1919 afholdtes ogsaa en Fagkonference, hvorved 13 faglige Landsforbund var repræsenteret. Paa denne Konference besluttedes det at indkalde til en international Fagforeningskongres senest i Juli Maaned, og til denne Kongres lade udgaa Indbydelse til alle Landsforbund Verden over, uanset hvilket Standpunkt de stod paa. Kongressen skulde bestræbe sig for at samle Alverdens fagorganiserede Arbejdere i »Een Internationale« og derefter ved nye Love og Valg af Ledelse afstikke Virksomheden for den paa en bred Basis genopstaaede Arbejderinternationale, og som Bestemmelsen i Bern gik ud paa, sammenkaldtes i Amsterdam den 28. Juli denne almindelige internationale Fagforeningskongres.

Allerede den 25. Juli mødtes i Amsterdam Formændene for de Landsforbund, der havde staaet tilsluttet den faglige Internationale før Krigen. Deres Opgave var den, at klare de Divergenser som var opstaaet under Krigen, og paa en Maade at gøre op med den gamle Internationale, samt i store Træk at skabe Grundlaget hvorpaa den ny og udvidede Internationale skulde bygges op. Paa denne Konference var saa godt som alle Landsforbund, der havde været tilsluttet Internationale, repræsenteret. Selvfølgelig kunde det ikke undgaas, at det ved Diskussionen om de enkelte Fagforbunds Stilling under Krigen kom til skarpe Udfald.

Belgierne, der ikke vilde lade sig repræsentere paa Bernerkonferencen, men nu havde sendt Delegerede til Kongressen i Amsterdam, bebrejdede i stærke Ord de tyske Delegerede deres Organisationers Stilling under Krigen; ligeledes hævdede Sam Gompers fra Amerika, at de amerikanske Delegerede ogsaa havde været misfornøjede med de tyske Organisationers Stilling. Dette tilbagevistes i ligesaa bestemte Vendinger af Formanden for den tyske Landscentral, C. Legien. Efter denne Diskussion gik Konferencen over til at nedsætte Kommissioner, der fik til Opgave at forberede de Spørgsmaal, som skulde behandles paa Kongressen.

Mandag den 28. Juli aabnedes saa den almindelige internationale Fagforeningskongres i Amsterdams store Koncerthus. De Delegerede blev her budt Velkommen af Formanden for den hollandske Landsorganisation Oudegeest, der faktisk under Krigen har fungeret som Leder af den internationale Fagbevægelse. I sin Aabningstale gjorde han særlig gældende, at Repræsentanterne for Alverdens Fagbevægelse var kommet til Amsterdam for paany at rejse den Bygning, som Krigen, der var et Resultat af den internationale Kapitalisme og Militarisme, havde lagt øde. »Kongressen,« sagde han, »maatte søge at finde nye Veje og nye Metoder for Fagbevægelsen.« De Veje, der hidtil var fulgt, var »højere Løn og kortere Arbejdstid«, men disse Veje kunde ikke ene føre os til Maalet. Han haabede, at Kongressen vilde beherskes af Broderfølelse og Solidaritet og føre til praktiske Resultater.

De amerikanske Delegerede erklærede sig uenige med Oudegeest i hans Udtalelse om, at det var den internationale Kapitalisme og Militarisme, der var Skyld i Krigen, ganske vist var den ikke uden Skyld, men Hovedskylden havde dog den tyske og østrigske Imperialisme og Militarisme.

Legien udtalte som Svar herpaa, at det efter hans Opfattelse var ganske falsk at lægge hele Skylden for Krigen paa Imperialismen i Centrallandene. Skylden for Krigen skulde søges hos Kapitalismen og Militarismen Verden over. Fejlen hos Amerikanerne bestod deri, at de troede, at Kapitalismen var stærkest udviklet i de monarkiske Lande, medens t. Eks. Amerika var den mest udprægede kapitalistiske Nation i Verden og som Følge deraf ogsaa den, hvor de imperialistiske Bestræbelser gjorde sig stærkest gældende. Dette Spørgsmaal, om Krigens Aarsag og Skylden for denne, behandles i en Kommission.

Paa Kongressen var repræsenteret 14 Lande ved 92 Repræsentanter med 17,748,000 Medlemmer.

De forskellige Lande, Repræsentation og Medlemstal fordeler sig paa følgende Maade:

Amerika	3	Repr.	3,600,000	Medl.
Belgien	4	—	450,000	—
Danmark	6	—	255,000	—
Tyskland	10	—	5,400,000	—
Bøhmen	2	—	230,000	—
Frankrig	12	—	1,500,000	—
Østrig	8	—	500,000	—
Norge	3	—	122,000	—
Spanien	2	—	150,000	—
Sverige	5	—	235,000	—
Schweiz	3	—	200,000	—
Holland	10	—	220,000	—
Luxemborg	3	—	21,000	—
England	8	—	4,750,000	—
Tyske Synd.	1	—	60,000	—
Holl. do.	10	—	45,000	—

Fra de italienske Fagforeninger var indløbet Telegram, hvori de oplyste, at de var forhindrede i at deltage i Kongressen, fordi de franske Myndigheder havde nægtet at visere deres Pas, og de opfordrede Kongressen til at protestere imod denne reaktionære og arbejderfjendtlige Handling.

Den franske Delegation erklærede overfor Kongressen, at den telegrafisk til den franske Regering vilde protestere imod dette Attentat paa Arbejdernes Forsamlingsfrihed.

Efter at Spørgsmaalet om Fagforeningernes Holdning under Krigen var løst, afgaves en finansiel Beretning af den Komite, som havde haft den Opgave at gennemgaa Regnskaberne for den gamle Internationale. Denne Beretning vedtoges uden Diskussion. Kongressen var dermed færdig med at gøre op med den gamle Internationale og gik nu over til at grundlægge den ny. Der nedsattes tre Kommissioner, hvori alle paa Kongressen repræsenterede Landsorganisationer fik Sæde. Den første Kommission fik Love og Program til Udarbejdelse, og den anden fik Arbejderprogrammet fra Bern samt Spørgsmaalet om Fagforbundenes Stilling til Kongressen i Washington, og endelig fik den tredie Kommission Socialiseringsspørgsmaalet til Behandling. Efter to Dages Forhandlinger i disse Kommissioner paabegyndte Kongressen Behandlingen af deres Indstillinger.

Kongressen var længe før Tiden fuldt besat, og Tilhørerpladserne var ganske overfyldte; fra Kommissionerne var det sivet ud, at der var Masser af Sprængstof i Luften.

Ganske vist kom den store Eksplosion dog ikke, men Bølgerne gik højt. Den gamle og den ny Arbejderverden var stødt sammen i Amsterdam. Til den ny Verden kan regnes alle de Lande, der er mærket af Revolutioner, og til den gamle de, der endnu lever paa de gamle Idéer i Fagbevægelsen og Samfund. Til den ny Verden hører alle europæiske Lande med Undtagelse af England; ganske vist mere eller mindre fremskredne, og til den gamle Verden hører England og Amerika.

Det første Kommissionsarbejde, Kongressen behandlede, var det angaaende Lovene. Her havde England og Amerika forlangt, at hvert Land fik Indflydelse i Forhold til det Antal Medlemmer, det repræsenterede. Herimod havde Schweizerne stillet Forslag om, at hvert Landsforbund fik 3 Stemmer for den første Million Medlemmer, det repræsenterede, og derefter 1 Stemme for hver efterfølgende Million. Endvidere forlangte Gompers paa de to engelsktalende Fraktioners Vegne, at denne Stemmemaade skulde indføres straks og gælde for de øvrige Punkter af Kongressens Dagsorden, og han truede med, at de to Delegationer vilde forlade Kongressen, hvis det ikke gennemførtes. Da særlig

alle de smaa Nationers Repræsentanter af begge Retninger, der havde været samlet og talt om Spørgsmaalet, og deri saa et Forsøg paa at paatvinge Central-, Nord- og Østeuropa en moderat og konservativ Politik (England og Amerika repræsenterede paa denne Kongres over 8 Millioner Medlemmer af 17), sluttede disse Forbund sig til Schweizernes Forslag. Da Spændingen var paa sit højeste, greb Legien ind, forhandlede med begge Partier og stillede tilsidst et Kompromisforslag, hvorefter hvert Landsforbund faar 1 Stemme for 250,000 Medlemmer, 2 Stemmer for 500,000 og 3 Stemmer for 1 Million, derefter 1 Stemme for hver efterfølgende Million Medlemmer. Dette Forslag vedtoges imod 6 Stemmer. Schweiz, Norge, Danmark, Holland, Sverige og tyske Syndikalister stemte imod. Hvad man fra alle disse Lande havde frygtet vilde ske ved den saaledes udvidede Stemmeret, gik hurtigt i Opfyldelse. Kommissionen havde foreslaaet, at det internationale Sekretariat skulde blive i Holland. Dette vedtoges ogsaa. Til Leder af Sekretariatet havde Kommissionen indstillet følgende: Oudegeest som Formand, Legien og Jouhaux som Viceformænd, Appelton som Kasserer og Hollænderen Fimmen som Sekretær. Men ved Valget viste det sig, at Ententens Arbejderrepræsentanter havde en hel anden Liste, som de havde lavet udenom Kommissionen, og som de nu i Kraft af den udvidede Stemmeret satte igennem.

Til Præsident valgtes Appelton, England, til 1. Vicepræsident Jouhaux, Frankrig, og til 2. Vicepræsident valgtes Mertens, Belgien. Den tyske og østrigske Delegation erklærede derefter, at de ikke vilde være Medlemmer af Sekretariatet, og Oudegeest og hans Sekretær Fimmen modtog kun Posterne som Kasserer og Sekretær, for ikke at den ny Internationale skulde gaa i Stykker, omtrent forinden den var dannet.

Ved disse Valg stemte alle Ententen tilsluttede Lande sammen, men dette kan dog ikke siges at være Tilfældet i andre vigtige Spørgsmaal. De franske Repræsentanter har saa godt som i alle andre Spørgsmaal været paa Fremskridtets Side. Ved Afstemningen om Stemmeretten i Internationale erklærede Franskmændene, at de vilde gaa imod det amerikanske Forslag alene af den Grund, at de ikke vilde finde sig i et Ultimatum, fra hvilken Side det saa end kom.

Kontingentet fastsattes til 12 Gylden pr. 1000 Medlemmer pr. Aar. Kun et Forbund i hvert Land kan blive tilsluttet Internationale. De Lande, hvorfra der nu møder to Delegationer, maa inden næste Kongres have ændret dette Forhold; thi kun en af dem kan faa Repræsentationsret.

Foruden Sekretariatet vælges en Hovedbestyrelse paa 10 Medlemmer. For Valg af disse deler Lovene Verden i 10 Grupper, hvorefter saa hver vælger et Medlem til Hovedbestyrelsen. Danmark danner sammen med Holland, Norge og Sverige Gruppe 10.

Derefter kom Arbejderbeskyttelsesspørgsmaalet, saaledes som det blev vedtaget i Bern, til Behandling.

Fra den til Behandling af dette Spørgsmaal nedstte Kommission forelaa en Resolution, der paany fastslog Bernerprogrammet som Arbejderklassens Krav til en Arbejderbeskyttelseslovgivning. Endvidere indeholdt Resolutionen en Fordømmelse af det Program til en Arbejderlovgivning, som indeholdtes i Fredsoverenskomsten fra Versailles, og understregede denne Fordømmelse ved en Sammenligning mellem Bernerprogrammet og Magthavernes Arbejderprogram fra Versailles ved, at de enkelte Punkter blev stillet overfor hinanden.

Efter en meget hidsig Diskussion mellem Amerikanere og Englændere paa den ene Side og Østrigere, Franskmænd og Hollændere paa den anden Side, stillede Sam. Gompers en Resolution, der i svage Vendinger erklærede, at Versaillesprogrammet ganske vist ikke var tilstrækkeligt, men dog et godt Grundlag at bygge videre paa.

Ved den over de to Resolutioner foretagne Afstemning fik Gompers Resolution 20 Stemmer (den engelske og amerikanske Delegation). For Kommissionens Resolution stemte de andre Delegationer (31 Stemmer).

Fagorganisationernes Stilling til Krigen.

Fra Amerikanernes, Belgiernes og Franskmændenes Side var det, i den til Behandling af dette Spørgsmaal nedsatte Kommission, forlangt, at Tyskerne skulde afgive en Erklæring, der fordømte den Stilling, de tyske Fagforeninger havde indtaget under Krigen. Dette nægtede Tyskerne selvfølgelig, idet de udtalte, at de ikke var kommen til Amsterdam for, overfor den internationale Arbejderverden, at udbasunere, at deres Kapitalister var de eneste skyldige for Krigen og dens Grusomheder og derved vaske Kapitalisterne og Imperialisterne i de andre Lande rene.

Den tyske Delegation var villig til at afgive en Erklæring, der gik ud paa, at hvis de tyske Fagorganisationer havde været i Besiddelse af alle de Oplysninger ved Krigens Udbrud, som de nu sad inde med, vilde deres Stilling til og under Krigen have været en anden. De tyske Arbejdere har stadig været Modstandere af Krigen og Militarismen, men de forstaar meget godt, at en Del af deres Handlinger under Krigen har været uforstaaelige for de andre Landes Arbejdere; ligesom de tyske Arbejdere ikke har kunnet godkende eller forstaa alt, hvad Ententelandenes Arbejdere har foretaget sig under Krigen.

Efter en indgaaende Diskssion i den nedsatte Kommission vedtoges det at forelægge Kongressen følgende Forslag, som Kongressen derefter uden Diskssion vedtog.

»Kommissionen, der har paahørt de belgiske Delegeredes Klager og de tyske Delegeredes Svar herpaa, udtaler:

»Den største Opgave, som den internationale Fagforeningskongres har, er Genopbyggelse af den faglige Internationale paa en saadan Maade, at hvad der er sket under Krigen, ikke kan gentage sig. Kongressen tager den tyske Delegations Udtalelser til Efterretning og konstaterer den Beklagelse af det skete, som heri har fundet Udtryk, og gaar derefter over til Dagsordenen.«

Derefter fik en Repræsentant for de belgiske Fagforeninger Ordet for at takke de forskellige Landorganisationer for den Støtte, disse under Krigen havde ydet de belgiske Arbejdere.

Kongressen gik nu over til at drøfte den opstillede Dagsorden. Der nedsattes tre Kommissioner til Behandling af følgende Spørgsmaal: »Lovene«, »Arbejdsprogrammet fra Leeds 1916 og Bernerprogrammet fra 1919« og »Folkenes Forbund«. Det vedtoges med 19 Stemmer imod 10 (Englændere og Amerikanere) at give alle Delegationer, derunder ogsaa de to Syndikalistdelegationer, Ret til at lade sig repræsentere i Kommissionerne med en Repræsentant hver.

Fra den danske Delegation valgtes Vill. Arup, Carl F. Madsen og I. A. Hansen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 286.

Havnearbejderne hos D. F. D. S. i Odense.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. August 1919 i Sag Nr. 286: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Akts. Det forenede Dampskibsselskabs Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne.

I Anledning af, at Dansk Arbejdsmandsforbund den 18. og 25. Juli d. A. har varslet og den 2. d. M. iværksat Strejke overfor Havnearbejdet ved Akts. Det forenede Dampskibsselskabs Skibe i Odense Havn, har Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Selskabets Vegne ved at indklage De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne paastaaet nævnte Strejke kendt ulovlig som tilsigtende Ændringer i den gældende Overenskomst.

Vel var den af Selskabet i 1916 for det nævnte Havnearbejde indgaaede Overenskomst opsagt til Ophør den 1. April d. A., men Selskabet hævder, at den siden er bleven fornyet til 1. Februar 1920 og har til Støtte herfor anført følgende:

Under Lønforhandlinger mellem Arbejdsmandsforbundet paa den ene Side og »Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Handelsstanden i Odense« samt »Foreningen af Arbejdsgivere i Odense Havn« paa den anden Side, — For-

handlinger, som ikke i og for sig berørte Det forenede Dampskibsselskab, der ikke var Medlem af nogen af disse Foreninger og havde sin egen Lønoverenskomst — henstillede Forligsmanden, hvis Mæglingsforslag var bleven forkastet, at dette vedtoges med følgende Ændringer:

1) I Mæglingsforslagets Punkt I ændres 6 Kr. til 8 Kr.
2) Mæglingsforslagets Punkt II ændres til:
»Spørgsmaalet om Winchmand fra Land henvises til Afgørelse ved lokal Forhandling.«
3) Der tilføjes:
»D. F. D. S. betaler fra nærværende Overenskomst Vedtagelse den forhøjede Timeløn, uanset at Selskabets nuværende Overenskomst først udløber den 1. April.«

og denne Henstilling blev samme Dag — den 6. Marts d. A. — tiltraadt saavel af Formanden for Arbejdsmandsforbundet som af Repræsentanten for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationerne i Danmark, af hvilken Sammenslutning saavel de to ovennævnte Arbejdsgiverorganisationer som Det forenede Dampskibsselskab var Medlemmer.

Selskabet gør nu gældende, at ved denne Tiltrædelse af Punkt 3 i Forligsmandens Mæglingsforslag maa Selskabets Lønoverenskomst anses for forlænget fra 1. April d. A. til 1. Februar 1920, det Tidspunkt, hvortil de to Overenskomster var gældende, som Forhandlingerne og Mæglingsforslaget iøvrigt drejede sig om, nemlig Overenskomsterne med de ovennævnte to Foreninger i Odense.

De Indklagede hævder derimod, at de kun tiltraadte Forligsmandens Mæglingsforslag vedrørende Det forenede Dampskibsselskab som et øjeblikkeligt Middel til at faa Forligsmandens Mæglingsforslag i Konflikten med de to andre Foreninger vedtaget af Arbejderne, uden at de derved fraskrev sig, naar Overenskomstperioden for Dampskibsselskabets Vedkommende den 1. April d. A. var udløben, tidligere eller senere at kræve Ændringer i Vilkaarene.

Imod de Indklagedes Benægtelse maa det være Klagernes Sag at bevise, at der i deres Tiltræden af Punkt 3 i Mæglingsforslaget ligger andet eller mere end, at den forhøjede Timeløn for Selskabets Vedkommende skulde være gældende indtil 1. April og — ud over dette Tidsrum — indtil ny Overenskomst kom til at afløse den opsagte Overenskomst, og saadant Bevis har Klagerne ikke ført. Navnlig indeholder en af Forligsmanden i Sagen afgiven Erklæring intet til Støtte for, at den opsagte Overenskomst skulde være bleven forlænget som af Klagerne anført, og de Indklagede vil herefter være at frifinde.

Dampskibsselskabets Repræsentant hævder, — hvad der ingen Anledning er til at betvivle — at han under Forhandlingerne er gaaet ud fra, at Tiltrædelsen af Mæglingsforslaget ogsaa fra Modpartens Side betød den paastaaede Forlængelse af Overenskomsten. Efter de foreliggende Omstændigheder havde der dog været al Opfordring for enhver af Parterne til ved behørig Reservation under Forhandlingerne at klargøre deres Stilling i det paagældende Spørgsmaal. Da dette ikke er sket, findes Sagens Omkostninger at burde bæres af dem begge, hver med 75 Kr.

Kendelse.

De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betales af Akts. Det forenede Dampskibsselskab og Dansk Arbejdsmandsforbund hver med 75 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Konflikten paa A/S Københavns Flydedok og Skibsværft afsluttet.

I »Arbejderen« Nr. 2 og 4 (d. Aarg.) har vi givet en Fremstilling af denne Konflikts Opstaaen og Forløb indtil det Tidspunkt, da Arbejdsgiverforeningen, efter Forligsmandens Henstilling og efter at vort Repræsentantskab havde taget Stilling til Konflikten, havde udsat Lock-outen, dog saaledes at den kunde iværksættes med 24 Timers Varsel.

Som det vil erindres, var Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Afdel. I ved Den faste Voldgiftsret blevet idømt en Bod paa 40,000 Kroner, men da Afdelingen ikke kunde betale denne Bod, blev den erklæret Fallit.

Det var altsaa lykkedes de syndikalistiske Elementer indenfor Smedenes og Maskinarbejdernes Rækker at ødelægge denne gamle, prøvede Fagforening, som var Moder til det store Smede- og Maskinarbejderforbund, der var vokset op til et Medlemsantal af 19,000. En Del af Afdelingens Medlemmer, som ikke ønskede at staa i Fællesskab med Danmarks øvrige Smede og Maskinarbejdere, dannede da en Organisation under Navn af Københavns Metalarbejderforbund, og for at pointere, i hvilken Retning denne Organisation vil gaa, skal vi oplyse, at dens Formand er den tidligere Formand for Smede- og Maskinarbejdernes Klub paa Flydedokken I. Halskov, som var en af Ophavsmændene til Konflikten her.

Som Modvægt blev der af Forbundets Hovedbestyrelse nedsat et Reorganisations-Udvalg, hvori Funktionærerne fra den gamle Afdeling I fik Sæde, og Udvalgets Formaal var at søge at faa de Medlemmer af den gamle Afdeling, som vedblivende vilde staa som Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, reorganiserede i Special-Afdelinger i Overensstemmelse med det, der allerede i mange Aar har fundet Sted i København, hvor der foruden Afdel. I var 8 mindre Afdelinger af Forbundet, nemlig Kleinsmedenes, Grovsmedenes, Skibssmedenes, Kedelsmedenes og Rørlæggernes Fagforeninger samt Fagforening for Smede- og Maskinarbejdere ved Sporvejene og Fagforening for Smede- og Maskinarbejdere ved krigsministerielle Værksteder.

Det lykkedes ogsaa hurtigt Reorganisationsudvalget at erstatte den gamle Afdel. I med 8 Branche-Afdelinger, nemlig: for Orlogsværftets Maskinarbejdere, for Reparatører ved industrielle Virksomheder, for Skibsværfternes Maskinarbejdere, for Mekanikere og Instrumentmagere, for Automobil- og Cyklemekanikere, Smede og Maskinarbejdere paa Specialfabrikker, Smede og Maskinarbejdere paa mindre Maskinfabrikker, for Værktøjs- og Værktøjsmaskinfabrikker.

For om muligt at faa en Afslutning paa den langvarige Konflikt henvendte en Del af de strejkende Arbejdere, som tilhørte det nyoprettede Københavns Metalarbejderforbund, sig ved et Udvalg til Akts. Københavns Flydedok- og Skibsværft, og Resultatet af denne Henvendelse blev, at Arbejdet genoptoges den 22. August paa de gamle Betingelser, hvorefter der skal optages Forhandlinger mellem Arbejderne og Aktieselskabet om Lønbetingelserne.

Det vil nu vise sig, om der kan naas et Resultat, som atter kan bringe rolige Arbejdsforhold tilveje paa Flydedokken.

Resultatet af denne langvarige Konflikt er altsaa blevet, at Arbejderne ved at iværksætte en ulovlig Arbejdsstandsning og fastholde den, foruden at paabyrde sig selv og deres Familier stort Savn, har faaet deres gamle Organisation idømt saa store Erstatninger, at den ikke har kunnet betale disse, for derefter at blive erklæret Fallit og nu sprængt ud af Forbundet. Smukke Frugter af syndikalistisk Virksomhed.

Arbejdsmændene paa Hakkelseskærerier. Paa to Hakkelseskærerier i Hedehusene tilstillede Arbejderne Indehaverne et Forslag til en Lønoverenskomst sidst i Maj Maaned.

Forslaget gik ud paa en Ugeløn af 56,00 for en ugentlig Arbejdstid paa 53 Timer.

Arbejdsgiverne vilde ikke indgaa herpaa, og af forskellige Aarsager trak Forhandlingerne i Langdrag, og i Mellemtiden indmeldte Arbejdsgiverne sig i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Anmodning af denne afholdtes der saa den 5. August et Fællesmøde, hvor følgende Overenskomst vedtoges:

§ 1.

Den ugentlige Arbejdstid er 50½ Time. Den ligger mellem Kl. 6,30 Morgen og 4,30 Aften — Lørdag dog til Kl. 3,30 — med en halv Times Frokost- og 1 Times Middagspause.

§ 2.

Timelønnen er 75 Øre plus 40 Øres Dyrtidstillæg.

§ 3.

For Overarbejde de 3 første Timer efter normal Arbejdstids Ophør samt for Søn- og Helligdagsarbejde indtil Kl. 12 Middag betales et Tillæg til Timeløn og Dyrtidstillæg af 50 pCt., derefter 100 pCt.

§ 4.

I Ulykkestilfælde under Arbejdet betales for de første 13 Uger 3 Kr. pr. Dag samt iøvrigt efter Ulykkesforsikringslovens Bestemmelser.

§ 5.

Ugelønnen udbetales om Fredagen.

§ 6.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den af Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

§ 7.

Denne Overenskomst har tilbagevirkende Kraft til 1. Juli d. A. og gælder, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April.

Sadelmagerne paa Barnevognsfabrikkerne. De samvirkende Fagforbund modtog d. 13. Juli en Skrivelse fra Sadelmagernes Fagforening i København, hvori det meddeltes, at Barnevognsfabrikanterne havde nægtet at deltage i Forhandlinger om en Revision af Priskuranten og begrundet dette Afslag med, at Overenskomsten var af saa ny Dato, og at der endda senere var ydet frivillige Dyrtidstillæg.

De samvirkende Fagforbund anmodes derfor om at forsøge denne Sag fremmet.

Der aftaltes derefter Fællesmøde d. 26. Juli, men paa dette lykkedes det ikke at tilendebringe Forhandlingen, hvorefter der afholdtes nyt Fællesmøde d. 9. August, der resulterede i en Overenskomst, hvis Indhold i Hovedtrækkene er følgende:

Til Akkordpriserne gives et Tillæg af 25 pCt.

De under 12. Juni d. A. ydede frivillige Dyrtidstillæg bortfalder, og i Stedet indføres følgende Dyrtidstillæg:

For en ugentlig Udbetaling indtil 65,00 Kr. ydes et Dyrtidstillæg af 25 pCt., fra 65,00 Kr. og derover et Tillæg af 10 pCt.

Dog kan Ugelønnen, naar den er over 65,00 Kr. (iberegnet ovennævnte 25 pCt.), i intet Tilfælde blive under 81,25 Kr.

For Kvinder bortfalder det tidligere Dyrtidstillæg af 10 pCt. og i Stedet ydes et Dyrtidstillæg af 25 pCt.

Iøvrigt foregaar Udbetalingen paa Basis af en ugentlig Arbejdstid af 48 Timer.

Snedkerne hos Aaby og Andersen i Roskilde. Hos ovennævnte Firma stilledes for nogen Tid siden Krav om Forhøjelse af Minimaltimelønnen og en Del af Svendene standsede Arbejdet. Om Timelønnens Størrelse opnaaedes Enighed mellem Forbundet og Centralforeningen ved en Forhandling i Vejle den 1. Juli. Efter Arbejdets Genoptagelse opstod der igen Strid, foranlediget ved, at en Svend (Larsen), der havde faaet andet Arbejde, fordredes i Arbejde igen hos Aaby og Andersen, og af den stedlige Mesterorganisation forhindredes i at begynde paa det nye Arbejdssted. Nu nedlagde samtlige Svende hos Aaby og Andersen Arbejdet, og om denne Arbejdsstandsning afholdtes saa et Møde i Roskilde den 17. Juli, hvor saavel Forbundet som Centralforeningen vare repræsenterede. Paa Grund af et mindre velovervejet Udtryk fra den stedlige Afdelingsformands Side afbrød Mestrene Forhandlingerne, og Mødet endte derfor uden Resultat og Strejken fortsattes. Sagen kom derefter til Behandling i Arbejdsgiverforeningen paa et Fællesmøde den 30. Juli, og her vedtoges følgende:

Man beklager den opstaaede Konflikt, og det erkendes, at Fagforeningen ved sin Optræden ikke har bidraget til Løsningen af denne.

Arbejdet genoptages Torsdag den 31. Juli i Henhold til Overenskomsten fra Vejle, dog stilles det Larsen frit, om han vil begynde Arbejdet hos Aabye eller andetsteds.

Arbejdernes Tilgodehavende udbetales saasnart Arbejdet er genoptaget; mulig opstaaende Uoverensstemmelser herom afgøres i Henhold til Regler for Behandling af faglig Strid.

For de under Standsningen fuldførte Akkorder, betales der Svendene Timeløn for de Timer, de har arbejdet paa disse, efter de paa hvert Tidspunkt gældende Lønninger.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i August Maaned 1919.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. September 1919.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49,[1] Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan for endes i aaben Konvolut som Tryksag. Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Anth. Andersen

K.E.BORDING KØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 10 * KØBENHAVN DEN 6. SEPTEMBER 1919 * 16 AARGANG

Kongresser.

Den internationale Fagforenings Kongres i Amsterdam.

II.

Den ivrigste Debat paa Kongressen fremkaldte dog Spørgsmaalet om Fagforbundenes Stilling til Kongressen i Washington. Som bekendt indeholder Fredstraktaten fra Versailles en Passus, hvorefter alle de Lande, der kan og vil tiltræde Folkenes Forbund, samles til Konference i Washington nu i Oktober Maaned for bl. a. at drøfte det i Fredstraktaten optagne Arbejderbeskyttelsesprogram. Indbydelsen til denne Konference tilsendes de forskellige Landes Regeringer af Ententemagterne, og Repræsentation er i Fredstraktaten fastsat efter følgende Regler: »Hvert Lands Regering udnævner en Repræsentant for Arbejdsgiverne og en Repræsentant for Arbejderne. Disse Repræsentanter skal udnævnes af henholdsvis den Arbejdsgiver- og Arbejderorganisation, der har den største Indflydelse i det betræffende Land; desuden har hver Regering Ret til, af sin Midte, at udnævne to Repræsentanter, der skal repræsentere hele Landet.« Udelukket fra Repræsentation til Konferencen er Centrallandene og deres Arbejdere, der foreløbig ikke kan faa Adgang til Folkenes Forbund.

I Kommissionen, der behandlede dette Spørgsmaal, gjorde sig to modsatte Standpunkter gældende.

Det ene Standpunkt gik ud paa, at Fagforbundene i alle Lande skulde nægte at sende Repræsentanter til Washington. For det første: fordi ikke alle Landes Arbejdere vilde blive indbudte. For det andet: fordi man ikke kunde vente sig noget af en Konference, hvor Magthavernes Repræsentation vilde udgøre to Trediedele og Arbejdernes kun en Trediedel.

Det andet Standpunkt gik ud paa at deltage i Konferencen for dér at skabe et internationalt Grundlag for Arbejderbeskyttelse; et Grundlag, som ogsaa skulde gennemføres i de Lande, hvor man endnu næppe kendte Arbejderbeskyttelse af Navn. De skandinaviske Delegationer erklærede for deres Vedkommende, at de vilde betragte det som et groft Brud paa den internationale Solidaritet, hvis enkelte Landsorganisationer deltog i Konferencen, naar ikke alle, den internationale Fagbevægelse tilsluttede Organisationer fik Adgang til Konferencen. Til denne Erklæring sluttede Schweiz og de to Repræsentanter for Syndikalisterne sig. Efter to Dages Kommissionsforhandlinger fremsattes følgende Forslag til Kongressen: »Det internationale Fagforeningsforbunds Kongres, der bestaar af Repræsentanter for Tyskland-England, Østrig, Belgien, Danmark, Frankrig, Holland, Luxemburg, Norge, Sverige, Schweiz og Bøhmen, udtrykker sin dybeste Beklagelse af, at der ikke af Magthaverne er taget noget Hensyn til de i Bern i Februar 1919 af Europas Arbejdere opstillede Fordringer til et Arbejderbeskyttelsesprogram. De erkender dog, at Programmet fra Versailles kunde blive Grundlaget for et Forbund, der ikke alene kan blive et Forbund af Regeringerne, men ogsaa et Folkenes Forbund. Af denne Grund erklærer Kongressen sig villig til paa følgende Betingelser at deltage i Washingtonkonferencen:

I. at alle Landes Fagorganisationer indbydes og indlades som ligeberettigede Deltagere til Konferencen uden nogen Undtagelse.

II. at der kun som Repræsentanter for

Arbejderne bliver anerkendt de af Landsorganisationerne valgte Delegerede og kun af de Landsorganisationer, der er tilsluttet Internationale.

Hvis disse Betingelser ikke bliver opfyldte, saa forpligter de paa denne Kongres repræsenterede Forbund sig til ikke at deltage i Washingtonkonferencen.«

Endvidere krævede Resolutionen, at Bernerprogrammet skal være Grundlaget for Forhandlingerne i Washington, at Regeringen kun maa sende en Repræsentant i Stedet for to, at Beslutningerne paa Konferencen kan fattes med almindelig Flertal og ikke, som Fredstraktaten bestemmer, kun at være bindende, naar to Trediedele af Repræsentanterne stemmer derfor, og endelig gentager Resolutionen, at disse Beslutninger er bindende for alle Organisationer under Internationale.

Efter en meget hidsig Debat stillede Amerikanerne Forslag om, at de to Pasus, der bandt Organisationerne til ikke at deltage i Washingtonkongressen, hvis de opstillede Betingelser ikke blev opfyldt, udgik. Dette Forslag forkastedes med 31 Stemmer mod 9, og Resolutionen vedtoges derefter med 31 Stemmer.

Det er dermed givet, at enten maa Ententemagterne forandre Fredstraktaten paa dette Punkt og give alle Adgang til Folkenes Forbund, eller ogsaa bliver deres Konference i Washington en Fiasko. Det bør fremhæves, at særlig Franskmændene indtog et korrekt internationalt Standpunkt. Johoaux var Kommissionens Ordfører, og han sluttede sin Tale med at erklære, at de franske Arbejdere, selv under Krigens værste Rasen, ikke helt havde mistet deres internationale Sindelag, de var kommen til Amsterdam for at vække den gamle internationale Aand til Live igen, og de forlangte, at alle Arbejdere Verden over skulde have de samme Rettigheder. Vilde Magthaverne derfor ikke give alle Adgang til Washington, da afslog den internationale Arbejderklasse at deltage i Konferencen, og den var da paa Forhaand gjort betydningsløs.

Kongressen gik derefter over til at behandle Spørgsmaalet om *Samfundenes Socialisering*. Herom vedtog Kongressen uden Diskussion en Resolution, der paalagde det nyvalgte Bureau at samle Oplysninger rundt i Landene om Socialiseringen, for derefter at gøre alle Landscentraler bekendte med det Resultat, de forskellige Lande er naaet til i denne Henseende.

I Spørgsmaalet om Folkenes Forbund erklærede Kongressen, at det maa hvile paa alle Folkeslags Medvirkning, og at Folkene ingenside maa gribe til Selvhjælp, men Retsfølelsen udvikles og Folkenes Forbund være en Garanti for, at ikke enkelte Regeringer kan udøve Tryk paa andre.

Fagorganisationerne maa udvikle deres Styrke paa en saadan Maade, at de kan forhindre, at Folkenes Forbund bliver Midtpunktet for Reaktion og Undertrykkelse og være et Kontrolorgan for den Virksomhed, dette Folkeforbund vil udfolde.

I Spørgsmaalet om »Blokaden« erklærede Kongressen, at Blokaden saavel overfor Rusland og Ungarn som overfor andre Lande hurtigst muligt skal ophæves.

Dermed var Dagsordenen udtømt, men forinden Kongressen sluttede, fik Ole Lian, Norge, Ordet for paa de skandinaviske Delegationers Vegne at overrække Internationales første Formand Carl Legien en Blomsterdekoration af røde Roser. Lian takkede Legien for hans Arbejde i den internationale Fagbevægelses Tjeneste og udtalte Haabet om, at hans Raad og kloge Indsigt ogsaa i Fremtiden vilde komme Internationale til Gode. Legien takkede rørt for den udviste Opmærksomhed. Han saa i denne Kongres et Bevis paa, at den internationale Aand ikke var død, og vilde altid føle sig forpligtet til at arbejde med paa Virkeliggørelsen af Arbejderklassens Maal. Efter at forskellige Delegerede havde takket for Samarbejdet i Amsterdam, sluttede Oudegeest Kongressen med en Tak til de Delegerede og en kraftig Opfordring til fortsat godt Samarbejde.

Dansk Glasarbejderforbund afholder sit 15. ordinære Delegeretmøde d. 14. September paa »Gimle«, København V.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejder-Konflikten i København.

Som bekendt har der lige siden tidligt i Foraaret hersket meget urolige Arbejdsforhold i Københavns Havn, der omsider medførte, at det under Dansk Arbejdsmandsforbund staaende Havnearbejdernes Fællesforbund erklæredes Fallit, da en Bøde for den ulovlige Havnestrejke ikke blev betalt.

Siden den Tid er der dannet en udenfor Dansk Arbejdsmandsforbund staaende Organisation, der kalder sig Dansk Transportarbejderforbund.

Dette har dog ikke bragt Arbejdsforholdene ind under mere stabile Former, idet den nye Organisation har taget det Standpunkt, at den ikke føler sig bundet ved den i Foraaret mellem Havnearbejdernes Fællesforbund og Arbejdsgiverforeningen oprettede Overenskomst.

Som en Følge heraf har der i den senere Tid været iværksat en Mængde partielle, uvarslede Strejker, hvis Formaal har været at gennemføre Krav, der var i Modstrid med den gældende Overenskomst.

Arbejdsgiverforeningen har stillet sig saaledes, at der under Medvirkning af Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund med Dansk Transportarbejderforbund er forsøgt Mægling, for at faa Konflikterne bragt til Ophør, men da det i flere Tilfælde viste sig ugørligt at faa de trufne Aftaler respekterede af Dansk Transportarbejderforbunds Medlemmer, har Arbejdsgiverforeningen taget Offensiven, og, i Overensstemmelse med sit stadig fastholdte Standpunkt, at den med Havnearbejdernes Fællesforbund afsluttede Overenskomst vedvarende er gældende, den 20. August sendt De samvirkende Fagforbund et første Varsel om Lock-out.

Dette Varsel har følgende Ordlyd:

»Da Arbejdsforholdene i Københavns Havn i lange Tider har været ganske utaalelige, og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforenings Medlemmer ikke længere kan finde sig i de Ulovligheder, som daglig foregaar under Arbejdet der, tillader vi os herved at meddele det ærede Forretningsudvalg, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning overfor de Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, som har søgt at unddrage sig Medlemsforholdet til nævnte Forbund og at danne et selvstændigt Forbund ved Navn Dansk Transportarbejderforbund, i saa stor Udstrækning, som man maatte finde fornødent for at tilvejebringe ordnede Forhold.«

(Underskriften).

Dette efterfulgtes den 27. August af et saalydende andet Varsel:

»I Kontinution af det under 20. ds. udstedte 1. Varsel tillader vi os herved at meddele det ærede Forretningsudvalg, at en kompetent Forsamling har vedtaget, at der iværksættes Arbejdsstandsning fra Torsdag d. 4. September d. A. ved normal Arbejdstids Begyndelse overfor de i Københavns Toldhavn og hos Københavns Frihavns-Akteselskab beskæftigede Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, der har søgt at unddrage sig Medlemsforholdet til nævnte Forbund og danne et selvstændigt Forbund ved Navn Dansk Transportarbejderforbund.«

(Underskriften).

Medvirkende til Beslutningen om Iværksættelse af denne Lock-out har sikkert været, at der den 14. August var etableret en Arbejdsstandsning, der omfattede Kulindgivningen til D. F. D. S. Skibe, der havde medført, at en stor Del af Selskabets Skibe ikke kunde afgaa.

Dagen før, Arbejdsgiverforeningen udsendte sit 2. Lock-out-Varsel, opstod der en Konflikt i Københavns Frihavn ved Losningen af Motorskibet »Oregon«, der først søgtes bilagt ved Voldgift. Denne gik imod Arbejderne, og disse nægtede at rette sig efter den afsagte Kendelse, hvorefter de nedlagde Arbejdet og fik bagefter ca. 500 andre i Frihavnen beskæftigede Arbejdere til ogsaa at strejke.

Samme Aften holdt Dansk Transportarbejderforbund Bestyrelsesmøde, hvor det vedtoges

»— at standse alt Arbejde i Københavns Havn, saavel i Frihavnen

som i den gamle Havn, fra Onsdag den 27. August Kl. 6,30 Morgen, dog saaledes, at de Steder, hvor Dansk Transportarbejderforbund har sluttet Overenskomst, fortsættes Arbejdet uhindret.«

Siden da har saa godt som alt Arbejde i Havnen ligget stille.

Ved de enkelte Virksomheder, der staar udenfor Arbejdsgiverforeningen, arbejdes der dog videre, men for at forhindre dette har Bestyrelserne for Københavns Vognmandsforening, Den fri Vognmandsforening og Nordre Birks Vognmandsforening paa et Møde d. 30. August vedtaget at standse al Kørsel til og fra Havnen for disse Firmaer fra den 31. August om Morgenen.

Det vil saaledes ikke bringe stor Forandring, at den af Arbejdsgiverforeningen varslede Lock-out træder i Kraft d. 4. September, hvis Følger ingen kan overse.

Imidlertid havde Statsminister Zahle indkaldt Repræsentanter for Arbejdernes og Arbejdsgivernes Hovedorganisationer samt for de mere direkte interesserede Underorganisationer til Møde hos sig Torsdag den 4. Septbr.

Til Stede ved Mødet var følgende: Statsminister Zahle, Finansminister Edv. Brandes. For De samvirkende Fagforbund: Formanden Carl F. Madsen og Næstformanden Alfr. Christiansen samt Sekretær Vilh. Nygaard. For Dansk Arbejdsmandsforbund: M. C. Lyngsie. For Transportarbejderforbundet: Formanden Martin Darup, ledsaget af tre Bestyrelsesmedlemmer. Arbejdsgiverforeningen mødte med Formanden Direktør Hauberg, Næstformanden Bogtrykker Langkjær og Direktør S. Agerholm. Arbejdsgiverne ved Havnen havde ladet sig repræsentere af Revisor Petersen fra D. F. D. S. og Direktør Bergsøe, Frihavnen.

Vi skal her give et kort Referat af de vigtigste Forhandlinger:

Statsminister Zahle udtalte bl. a.: at naar han som Regeringens Chef havde anmodet Repræsentanter for de forskellige Organisationer om at komme til Stede, var det fordi, Arbejdsstandsningen ved Havnen i høj Grad berørte Samfundet, og han vilde derfor rette en indtrængende Opfordring til Parterne om at bringe Konflikten til Ophør.

Martin Darup udtalte, at Havnearbejderne var villige til at slutte Strejken, naar Arbejdsgiverforeningen vilde forhandle med og slutte Overenskomst med Transportarbejderforbundet, hvilket man hidtil havde nægtet. Forbundet ønskede en delvis Revision af den bestaaende Overenskomst med Garanti af 2 Kr. i Timen og 50 Procent Tillæg til den bestaaende Overenskomst. Disse Krav maatte være opfyldte, forinden Arbejdet blev genoptaget. Han henviste endvidere til, at Forbundet havde afsluttet Overenskomst med en Del Virksomheder, men her havde Arbejdsgiverforeningen forbudt Vognmændene at køre og dermed standset Arbejdet paa disse Steder. Han gjorde sluttelig Rede for Stridens Opkomst hos »Det forenede Dampskibsselskab« og i Frihavnen.

Revisor Petersen udtalte bl. a., at der Gang paa Gang var truffet skriftlig Aftale med Transportarbejderne om Løn- og Arbejdsvilkaar, og at der saa sent som i Juli Maaned var sluttet Overenskomst med Darups Underskrift, hvortil var knyttet Regler for Behandling af faglig Strid, men Gang paa Gang havde Havnearbejderne brudt Overenskomsten og fremsat Krav, der laa langt udover, hvad Arbejderne med Rette kunde tilkomme, og Arbejdet var straks standset, hvis Kravet ikke blev imødekommet. Dette var i fuldkommen Strid med Overenskomsten.

Den foreliggende Uoverensstemmelse om Kulindgivning burde være afgjort ved Mægling eller Voldgift. Naar Arbejdsgiverne ikke ønskede at forhandle eller slutte Overenskomst med Transportarbejderforbundets Bestyrelse, var det fordi, denne ikke saa sig i Stand til at skaffe Overenskomsterne respekterede.

Efter en Ordveksling mellem Havnearbejdernes Repræsentanter og Arbejdsgiverne, tog Finansminister Edv. Brandes Ordet. Han pegede paa, at Sagen maatte deles saaledes: Hvem kan forhandle og slutte Overenskomst for Arbejderne, og hvorledes kan Striden bringes til Ophør?

Det første Spørgsmaal maatte Arbejdernes Repræsentanter afgøre.

Det andet Spørgsmaal havde en særlig Interesse derved, at Havnearbej-

derne ved Strejken havde standset Udkørslen af Brødkorn fra Statens Lagre i Kobenhavn, og at det vilde blive meget bekosteligt for Staten at bringe Beholdningerne fra Jylland hertil med Jernbane. Han spurgte, om Havnearbejderne vilde tillade, at Brødkornet fra Statens Lagre i Frihavnen, »Blaa Pakhus« og Korntørringsmagasinet blev udkørt til Møllerne og Arbejdernes Fællesbageri?

Havnearbejdernes Repræsentanter gav herpaa det Svar, at de kun kunde indgaa paa dette, imod at Staten vilde afslutte Overenskomst med Transportarbejderforbundet og indgaa paa at betale 50 Procent til den nuværende Overenskomst.

Hr. Brandes svarede herpaa, at dette kunde Regeringen ikke gaa ind paa, men at den vilde tilbyde fra Dato at betale samme Tillæg som det, hvorom der senere opnaaedes Enighed mellem Transportarbejderne og Arbejdsgiverne.

Dette Tilbud erklærede Transportarbejdernes Repræsentanter for uantageligt og udtalte, at hvis Befolkningen kom til at mangle Brød, saa kom ogsaa Havnens Arbejere til at mangle, saa det kunde jo gaa lige op.

Lyngsie og Carl F. Madsen erklærede, at de Organisationer, de repræsenterede, ikke havde noget imod, at Transportarbejderforbundet og Arbejdsgiverforeningen forhandlede direkte om Konflikten.

Arbejdsgivernes Repræsentanter afgav dernæst en Erklæring om, at saasnart Arbejdet ved Havnen var optaget, var de villige til at optage en Forhandling om de Spørgsmaal, der er anket over, og at man i Lighed med den Overenskomst, der er truffet med De samvirkende Fagforbund om Dyrtidstillæg, er villige til ogsaa at forhandle med Transportarbejderne om et saadant.

Havnearbejdernes Repræsentanter erklærede, at Arbejdet ikke vilde blive genoptaget, forinden der var opnaaet Enighed med Arbejdsgiverne om de rejste Krav.

Statsministeren hævede derefter Mødet, idet han udtalte, at han var villig til atter at sammenkalde Arbejderne, naar Ønske herom fremsættes.

— Formanden for Transportarbejforbundet meddelte til Slut, at Dagens Forhandlinger vilde blive forelagt et Bestyrelsesmøde, og dette Bestyrelsesmøde vedtog Torsdag Aften følgende Resolution:

»Dansk Transportarbejderforbunds Bestyrelse vedtager, at man, saasnart Arbejdsgiverne ønsker det, er villige til at optage Forhandling om Konfliktpunkterne; men at Arbejdet, som Følge af, at Arbejderne saa ofte er bleven skuffede af d,Hrr. Arbejdsgivere, ikke bliver optaget, forinden Forhandlingerne er paabegyndte.

Iøvrigt er Dansk Transportarbejderforbund rede til at optage Forhandling med Staten, saasnart denne maatte ønske det, angaaende Kobenhavns Forsyning med Brødkorn.«

Ved det samme Dag afholdte Møde i Folketinget tog Statsministeren Ordet for at give Folketingets Medlemmer Meddelelse om, hvad der var foregaaet i Mødet hos ham om Formiddagen.

Hr. Zahle udtalte her følgende:

Jeg har i Dag forhandlet med Repræsentanter for de strejkende Arbejdere, De samvirkende Fagforbund, Dansk Arbejdsmandsforbund, Arbejdsgiverforeningen samt Havnens og Frihavnens Arbejdsgivere.

Mødet, der varede fra Kl. 10 til Kl. 1¼, kunde naturligvis kun betragtes som Indledning til Forhandlingerne og kunde selvfølgelig ikke føre til noget endeligt Resultat. Transportarbejderforbundet afholder et Bestyrelsesmøde i Aften, og af dette vil det afhænge, om Forhandlingerne umiddelbart skal fortsættes, eller om der skal hengaa nogen Tid. Jeg har erklæret at ville tage Initiativet til nye Forhandlinger, saa snart en af de stridende Parter henvender sig til mig derom, eller saa snart jeg skønner, at samfundsmæssige Hensyn gør det paakrævet.

Jeg vil imidlertid advare imod at overdrive Betydningen af denne Strejke. Ved den idelige Tale om den for Samfundet lammende Virkning af Strejken indgiver man de ulovligt strejkende Arbejdere den falske Forestilling, at det vil være dem en smal Sag hurtigt at blive Sejrherre. Dette er jo aldeles ikke Tilfældet, selv om det

maa erkendes, at Strejken er uheldssvanger, og at det er Samfundets Pligt at modvirke den, i den Forstand at man bestræber sig for at bringe den til Afslutning, hvilken Pligt Regeringen har vist sin Forstaaelse af ved at foranledige den omtalte Forhandling.

Hvad angaar Hovedstadens Forsyning med Brødkorn, der har været omtalt paa allarmerende Maade, er Stillingen den, at der i Frihavnen og paa Larsens Plads ligger Brødkorn for en Maaned. Fra det sidstnævnte Sted vil det paa Grund af Strejken være vanskeligt at faa losset, men i Frihavnen kan dette ske ad mekanisk Vej, uden at Strejken brydes. Dette gælder baade den i Frihavnen oplagrede Kornbeholdning og de Forsyninger, som maatte blive sejlede hertil.

Jeg har spurgt Transportarbejdernes Repræsentanter, om de iøvrigt maatte være villige til at undtage Brødkornet fra Strejken paa det Vilkaar, at der for dette Losningsarbejde ydes dem Betaling efter den gældende Overenskomst og Sikkerhed for at faa efterbetalt den Lønforhøjelse, der eventuelt maatte blive Resultatet af Strejken. Herpaa har jeg ikke faaet noget endeligt Tilsagn, men dette Spørgsmaal er ogsaa Genstand for Overvejelse paa Bestyrelsesmødet i Forbundet. Hvis Arbejderne ikke gaar ind paa dette Forslag, er det klart, at de vil forskærtse enhver Sympati, hvor saadan maaske endnu kan findes.

Men heller ikke derfor bør man male Fanden paa Væggen. Vi har et Par Steder i Byen Oplag af Korn og Rugmel. Der skal tilføres 150 Tons, hvilket vil sige 15 Jernbanevogne. Regeringen har truffet Foranstaltninger til, at der inden Kl. 4 i Dag vil være ankommet 34 Jernbanevogne, og nye Tog er stadig paa Vej mod Hovedstaden.

Endelig har man jo som sidste Udvej Anvendelse af Militæret til Udlosning af det nødvendige Brødkorn; men jeg understreger, at dette maa være det sidste Middel, og at vi aldeles ikke nu staar overfor Nødvendigheden af at gribe til dette yderste Middel.

Brødkuskene paa A/S Københavns Brødfabrikker. Paa A/S Københavns Brødfabrikker stillede Kuske, Hjemmearbejdere og Chauffører d. 8. August Krav om et Dyrtidstillæg paa ca. 15 Kr. ugentlig til de faste Lønninger og for Kuskenes Vedkommende en Forhøjelse fra ¾ Øre til 1 Øre pr. solgt Rugbrød samt Betaling for Overarbejde og havde truet med Arbejdsstandsning fra d. 14. August om Morgenen, hvis Kravene ikke opfyldtes. Samme Krav stilledes til flere Medlemmer af Bagerlauget samt til Arbejdernes Fællesbageri, der indgik herpaa med det Forbehold, at de fik samme Overenskomst, som blev sluttet med Akts. Københavns Brødfabrikker.

Den 3. Juli havde der ogsaa været ført Forhandlinger om Lønforholdene, og da gav Arbejdsgiverne et Tilbud paa 10 Kr. mere ugentlig. Dette Tilbud forkastede Arbejderne, men Arbejdsgiverne havde alligevel betalt de 10 Kr. mere ugentlig siden 3. Juli.

Den 13. August afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om følgende:

Under Hensyn til de mellem Hovedorganisationerne verserende Forhandlinger om et almindeligt Dyrtidstillæg er Arbejdernes Repræsentanter villige til paa den Generalforsamling, som Brødkuskenes faglige Afdeling i Aften afholder, at anbefale til Vedtagelse det af Arbejdsgiverne den 3. Juli d. A. afgivne Tilbud (Regulativ af 4. Juli) med følgende Ændringer:

For de pCt.-lønnede Kuskes Vedkommende indføres følgende ny Bestemmelse:

Arbejdstiden er 53 Timer ugentlig eksklusive Spisetiderne.

For Overarbejde betales 2 Kr. pr. Time.

I Tilfælde af, at der rejses Krav om Overarbejdsbetaling, skal denne dog ikke betales, før Ruten er undersøgt. — Overarbejdsbetalingen regnes fra Paataledagen. — Forholdet kan efter denne Undersøgelse ordnes enten ved Rutens Omlægning eller ved Overenskomst om fast Overtidsbetaling.

De hidtil betalte ¾ Øre pr. Rugbrød forhøjes til 1 Øre pr. Rugbrød.

Der gives Overenskomsten tilbagevirkende Kraft saavel for procentlønnede Kuske som Hjemmearbejdere og Chauffører fra 1. Maj d. A.

Da Arbejderne paa Generalforsam-

lingen vedtog ovenstaaende, aflystes Strejken.

Kvindelige Bogbindere hos Medlemmer af Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien.

I Anledning af, at en Del kvindelige Arbejdere hos Firmaet Erik Schønberg havde iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning, og efter at 5 Kvinder hos Akts. Schouw & Co. kort efter opsagde deres Pladser, da et Krav om Lønforhøjelse blev nægtet dem, afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 25. August.

Arbejdsstandsningen hos Erik Schønberg var forinden bragt til Ophør, hvorved der var skabt Mulighed for at komme til at forhandle om Realiteterne. Man enedes da om følgende:

Til de nugældende Lønninger for Kvinder ydes følgende Dyrtidstillæg:

16—18 Aar:	1. Halvaar	14	Ø. pr.	Time
	næste »	17	» »	»
	derefter	19	» »	»
over 18 Aar		20	» »	»

Om Tillæg til Akkordpriserne for Kvinder optages Forhandling mellem Parterne i Forhold til de givne Dyrtidstillæg.

Forhandlingerne om Dyrtidstillæg til de mandlige Arbejdere udskydes, indtil Overenskomstforhandlingerne med Lager- og Pakhusarbejderne er afsluttede.

Opsigelserne overfor Akts. Schouw & Co. tages tilbage.

Det Kvinderne ydede Dyrtidstillæg træder i Kraft den 29. August d. A.

Rammesamlerne paa Rammefabrikkerne

Forgylderforbundet indledede midt i Juli Forhandlinger med Foreningen af danske Rammefabrikanter om Fastsættelse af Akkordpriser for kvindelige Rammesamlere og Fastsættelse af Timelon for Betjening af Rundsav m. m.

Efter at der var afholdt 2 Forhandlingsmøder mellem Parterne, uden at noget Resultat opnaaedes, afsendtes Strejkevarsler, saaledes at Arbejdet kunde standses Torsdag d. 21. August.

Samme Dag afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, og her oprettedes en Overenskomst indeholdende en Akkordpriskurant for de kvindelige Rammesamlere, hvorved de hidtil gældende Priser forhøjedes med ca. 65 pCt.

Timelønnen for mandlige Arbejdere fastsattes til Kr. 1,50, suppleret med en Bestemmelse om, at de Arbejdere, der i Henhold hertil ikke faar et ugentligt Tillæg af mindst 10 Kr., faar deres nuværende Løn forhøjet med dette Beløb.

I Stedet for at give Priskuranten tilbagevirkende Kraft, udbetaltes der hver Arbejder Kr. 75,00.

Overenskomsten gælder til 1. April 1920.

Uddybningsarbejdet ved Holbæk.

Firmaet N. C. Monberg har et Uddybningsarbejde i Holbæk Havn, og da dette paabegyndtes, betalte Firmaet den paa Stedet antagne Arbejdskraft efter den i København gældende Priskurant, der paa dette Tidspunkt var lavere end i Holbæk. Fra 1. April forandredes dette Forhold saaledes, at Timelønnen for København blev højere, og Arbejderne i Holbæk stillede saa selvfølgelig Krav om at faa denne højere Timelon. Da Firmaet nægtede dette, varsledes omsider Strejke, der skulde træde i Kraft d. 19. August.

Der afholdtes forinden et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 18. August, og her enedes man om at henvise Sagen til lokal Afgørelse.

Forinden denne Overenskomst blev underskrevet, havde der under Mødet været Forhandlinger mellem Firmaets Repræsentant og Repræsentanter for Arbejderne i Holbæk, og her var Firmaet indgaaet paa at betale som ønsket af Arbejderne, ligesom Efterbetalingsspørgsmaalet var ordnet paa tilfredsstillende Maade for Arbejderne.

Den varslede Strejke blev saaledes ikke iværksat.

Overenskomsternes Overholdelse

Som meddelt i forrige Nr. af »Arbejderen« har Justitsministeriet, foranlediget ved de mange Arbejdsstandsninger, der i den senere Tid har fundet Sted, og som er iværksat i Strid med de kollektive Overenskomster om Løn og Arbejdsvilkaar, nedsat en Kommission til at udarbejde Udkast til Lov om Foranstaltninger til Sikring af

Overenskomster mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer.

Departementschef i Justitsministeriet F. C. G. Schrøder er beskikket til Formand for Kommissionen, der iøvrigt bestaar af følgende Medlemmer:

Nationalbankdirektør, Dr. juris C. T. Ussing, Overretssagfører Oskar Johansen, Docent, Dr. juris Kr. Sindballe, Formanden for De samvirkende Fagforbund Carl F. Madsen, Sekretær i De samvirkende Fagforbund Alfred Christiansen, Sekretær i De samvirkende Fagforbund Vilhelm Nygaard, Formanden for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, Direktør S. C. Hauberg, Næstformanden i Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, Bogtrykker H. Langkjær, og Ingeniør Einar Jorgensen.

Midlertidig Lov om Regulering af Prisen paa Livsfornødenheder og Varer.

§ 1.

Naar midlertidig Lov af 7. August 1914 om Regulering af Prisen paa Levnedsmidler og Varer i Henhold til Bestemmelserne i Afviklingsloven af 11. April 1919 ophører at have Gyldighed, skal Indenrigsministeren i Tidsrummet fra fornævnte Lovs Ophør og indtil 15. April 1920 være bemyndiget til under Medvirkning af det i Henhold til Afviklingslovens § 1 nedsatte Rigsdagsudvalg at træffe de til Sikring af Forbrugernes Interesser fornødne Foranstaltninger til Regulering af Prisen paa Livsfornødenheder og Varer.

§ 2.

De af Indenrigsministeren i Henhold til § 1 udarbejdede Bestemmelser skal forelægges det i Afviklingslovens § 1 omhandlede Rigsdagsudvalg og kan, naar mindst 7 af Udvalgets Stemmer afgives derfor, udstedes. Saafremt ikke 7 Medlemmer er enige i Udstedelsen, giver Udvalget snarest muligt og senest 7 Dage efter Bestemmelsens Forelæggelse Meddelelse til Indenrigsministeren om Udvalgets Stilling. Indenrigsministeren kan da forelægge Bestemmelsen til Godkendelse af Rigsdagen, ledsaget af Udvalgets Bemærkninger. Bestemmelsen forelægges til Beslutning i begge Rigsdagens Ting, hvor den undergives én Behandling efter Reglerne for Lovforslags 2den Behandling. Saafremt Beslutningen gaar ud paa Bestemmelsens Godkendelse i uforandret eller ændret Skikkelse, er Indenrigsministeren bemyndiget til at udstede den.

§ 3.

Naar Rigsdagen paa Grund af Hjemsendelse eller Opløsning ikke kan sammentræde, skal det i Afviklingslovens § 1 omhandlede Udvalg træffe midlertidig Beslutning paa Rigsdagens Vegne med Hensyn til Godkendelse eller Ændring af de Udvalget forelagte Bestemmelser. Saafremt midst 5 af Udvalgets Medlemmer godkender Bestemmelsen i uforandret eller ændret Skikkelse, kan den udstedes. Udvalgets Beslutning om Bestemmelsens Godkendelse forelægges for Rigsdagen i Henhold til Reglerne i Afviklingslovens § 3, jfr. dog § 5.

§ 4.

Naar det i Afviklingslovens § 1 omhandlede Udvalg ikke kan sammentræde paa et Tidspunkt, hvor Forholdene efter Indenrigsministerens Skøn nødvendiggør en af de i nærværende Lovs § 1 omhandlede Foranstaltninger, skal han i særdeles paatrængende Tilfælde være bemyndiget til uden forudgaaende Forelæggelse for Udvalget at udstede de fornødne Bestemmelser. Disse skal da samtidig med Udstedelsen tilstilles Udvalget og behandles af dette i Overensstemmelse med Reglerne i Afviklingslovens §§ 3, 5 og 7.

§ 5.

Med Hensyn til senere Ophævelse af de i Henhold til nærværende Lov udstedte Bestemmelser gælder Reglerne i Afviklingslovens § 10.

Indenrigsministerens Adkomst til at ophæve saavel disse som tidligere i Henhold til midlertidig Lov af 7. August 1914 udstedte Bestemmelser bevares indtil den 15. April 1920.

§ 6.

De i Afviklingslovens § 2, 2det Stykke, indeholdte Paalæg om Indberetning til Rigsdagsudvalget bevarer deres Gyldighed til og med d. 1. April 1920.

§ 7.

Den, der handler eller forsøger at handle i Strid med de i Henhold til nærværende Lov udstedte Bestemmel-

ser, straffes i Henhold til Lov Nr. 278 af 16. November 1914, jfr. Lov Nr. 604 af 7. December 1917.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 284

Gartnere hos Firmaet L. Dæhnfeldt, Odense.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 3. Side 223—224.

Aar 1919, den 7. August Kl. 3,30 Em., holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 284:

De samvirkende Fagforbund mod Firmaet L. Dæhnfeldt, Odense.

Retsformanden, Dr. juris C. Ussing, ledede Mødet.

For Klagerne mødte Sekretær Alfr. Christiansen for De samvirkende Fagforbund, for Dansk Gartnerforbund Formand J. P. Jacobsen og Sekretær Christensen-Bonde, for Gartnerforbundets Odense-Afdeling Formand C. A. Andreasen.

For de Indklagede mødte Højesteretssagfører C. L. David.

Der fremlagdes Klage af 29. Juli 1919 med 6 Bilg. Tilsvar i Sagen var ikke afgivet.

Højesteretssagfører David tilbød paa de Indklagedes Vegne — idet han bemærkede, at deres Modstand mod faglig Voldgiftsbehandling beroede paa Ukendskab til deres Pligt i saa Henseende ifølge Overenskomsten — at lade Sagen afgøre ved en faglig Voldgift, hvortil Klagerne vælger 2 og Indklagede 2 Medlemmer, og Opmanden i Tilfælde af Uenighed desangaaende udpeges af Formanden for Den faste Voldgiftsret. Klagerne modtog Tilbudet og begærede derefter Sagen hævet, idet de dog forbeholdt sig, hvis Voldgiftsbehandlingen ikke skulde blive gennemført, paany at rejse Sagen.

C. Ussing.

J. Dam, kst. Sekr.

Sag Nr. 285.

Kuske hos Vognmand Friis, Næstved.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 3. Side 225.

Aar 1919, den 7. August Kl. 4 Em., holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 285:

De samvirkende Fagforbund mod Næstved Vognmandsforening paa dennes Medlems, Vognmand Friis' Vegne.

Retsformanden, Dr. juris C. Ussing, ledede Mødet.

For Klagerne mødte Sekretær Alfr. Christiansen for De samvirkende Fagforbund, Formand for Dansk Arbejdsmandsforbund M. C. Lyngsie, Formand for Dansk Arbejdsmandsforbunds Næstved Afdeling Frants Petersen og Laurits Hansen.

For de Indklagede mødte Vognmand P. Houmaae som Repræsentant for Næstved Vognmandsforening og Vognmand Axel Friis, Næstved.

Der fremlagdes Klage af 29. Juli 1919 med 1 Bilag og Tilsvar af 5. August 1919.

Indklagede Friis erklærede sig villig til at betale den paastaaede Restløn 291 Kr. til Laurits Hansen, idet han forbeholdt sig, hvis det viste sig, at han ikke kunde faa tilstrækkelig Tilskud fra Statsbanerne, eller det iøvrigt ikke kunde betale sig for ham, at opgive at holde en Mand til det paagældende Arbejde.

Klagerne frafaldt derefter Sagen, der hævedes som forligt.

C. Ussing.

J. Dam, kst. Sekr.

Sag Nr. 287.

Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund kontra Centralforeningen for Sadelmagere og Tapetserermestre i Jylland.

Under Hovedorganisationernes Medvirkning afsluttedes der den 14. April d. A. en Overenskomst mellem Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund og Centralforeningen for Sadelmager- og Tapetserermestre i Provinserne samt Centralforeningerne for Snedkermestre i Provinserne.

I denne Overenskomsts § 2 bestemmes følgende angaaende Timelønnen:

»Mindstelønnen er det første Aar efter Læretiden 70 Øre plus 20 Øre i Dyrtidstillæg, ialt 90 Øre pr. Time, derefter er Mindstelønnen 85 Øre pr. Time plus 20 Øre Dyrtidstillæg pr. Time, ialt 105 Øre pr. Time.

Alle nuværende personlige Lønninger, der ligger under 85 Øre, hæves til dette Tal, hvorefter der gives alle personlige Timelønninger et Tillæg af 25 Øre pr. Time.

I ovennævnte Lønninger er indbefattet Erstatningen for Arbejdstidsforkortelsen og alle tidligere Dyrtidstillæg.«

Det fremgaar med tilstrækkelig Tydelighed af denne Paragraf, at der er Tale om en *Mindsteløn*, men ikke destomindre viste det sig, at Mestrene i flere Byer nægtede at belate mere end 110 Øre pr. Time, hvorved man har gjort Mindstelønnen til samtidig at være en Maksimalløn.

Endvidere findes i samme Overenskomst følgende Bestemmelse:

»Alt Arbejde skal saa vidt muligt udføres i Akkord.«

Ogsaa denne Bestemmelse har Mestrene nægtet at rette sig efter.

Efter at Arbejderne forgæves havde henvendt sig til deres respektive Mestre for at faa Overenskomsten respekteret, og senere Fagforeningernes Bestyrelser i de forskellige Byer ved Forhandling med Lokalbestyrelserne for Mestrene forgæves havde søgt Sagen ordnet, blev Sagen behandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 27. Juni d. A.

Ved Fællesmødet enedes man om en Forstaaelse af de paaklagede Punkter, men da Forliget paa sædvanlig Maade var maskinskrevet, nægtede Formanden for Centralforeningen for Sadelmager- og Tapetserermestre i Jylland, Hr. Daniel Nielsen, Aarhus, at underskrive Forliget.

Herefter saa Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund sig nødsaget til at varsle Strejke for sine Medlemmer i Aarhus, Randers og Horsens, idet man haabede, at Strejkevarslerne vilde føre til nye Forhandlinger, hvor Sagen kunde ordnes i Overensstemmelse med Forliget af 27. Juni. Der blev imidlertid ikke afholdt noget nyt Møde, og Strejken blev iværksat Lørdag den 12. Juli.

Fredag den 25. Juli afholdtes et nyt Fællesmøde, hvori der fra Mestrenes Side foruden Centralforeningens Formand deltog 2 Bestyrelsesmedlemmer, dette Møde forløb ogsaa resultatløst, da Mestrenes Repræsentanter stadig nægtede at underskrive.

Skandinavisk Sadelmager- og Tapetserer Forbund anlagde nu Sag mod Mestrene ved Den faste Voldgiftsret, men forinden Sagen blev behandlet ved Retten, havde Mestrenes Formand underskrevet Forliget i den Affattelse, Hovedorganisationerne var enige om ved Mødet den 27. Juni, hvorefter Strejken blev hævet.

Dette Forlig har følgende Ordlyd:

»Paa et Fællesmøde den 27. Juni mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund, Centralforeningen for Sadelmager- og Tapetserermestre i Jylland og Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund opnaaedes der Enighed om følgende:

Centralforeningen for Sadelmager- og Tapetserermestre i Jylland erklærer sig indforstaaet med Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund i, at den i Overenskomsten af 14. April d. A. fastsatte Minimalløn skal forstaas som den Timeløn, der kun betales de mindst dygtige Arbejdere i Faget, og at der selvfølgelig intet er til Hinder for Aftale mellem den enkelte Mester og den enkelte Svend om Tillæg til de personlige Lønninger.

Centralforeningen udtaler sin Beredvillighed til at medvirke til, at Medlemmerne overholder deres Forpligtelse til at give Akkord, hvor saadant er muligt.«

Tilbage var imidlertid Spørgsmaalet om Erstatning til Svendene for den Tid, der var forløben fra Overenskomstens Ikrafttræden og indtil Mestrene betalte efter Overenskomstens Minimalløns-Bestemmelse. Herom enedes man i Den faste Voldgiftsret ved et Retsmøde den 16. August, at de Timelønninger, der nu fastsættes, skal have tilbagevirkende Kraft fra 1. April d. A.

Forliget har følgende Ordlyd:

»Til at afgøre, hvor meget enhver af de paagældende Svende, hvorom Striden drejer sig, i Aarhus, Randers og Horsens skulde have haft i Tiden fra 1. April d. A. indtil Afgørelsen falder, nedsættes der, forsaavidt Enighed ikke kan opnaas mellem Mester og Svend eller ved faglig Mægling, faglig Voldgiftsret i Overensstemmelse med Normen for Reglerne om Behandling af faglig Strid.«

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 11 * KØBENHAVN DEN 13. SEPTEMBER 1919 * 16 AARGANG

Dyrtidsforhandlinger.

I Overensstemmelse med Aftalen mellem Hovedorganisationernes Forretningsudvalg, har der været forhandlet i en Række Fag om Dyrtidstillæg.

Der har saaledes været ført Forhandlinger angaaende Arbejdsmænd paa Margarinefabrikkerne, hos Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer, Glarmestersvendene, Kedel- og Maskinpassere, Keramikere, Kvinderne, Sadelmagere og Tapetserere, Skræddere, Snedkere og Sukker-, Chokolade- og Biskuitarbejdere.

Disse Forhandlinger er imidlertid uden Undtagelse endt, uden at Enighed er opnaaet. Arbejdernes Krav har været noget forskellige, de gaar i nogle Tilfælde op til 20—30 Kr.s Tillæg om Ugen, i andre fra 10—20 Kr.

Arbejdsgiverforeningen havde imidlertid det Standpunkt, at Arbejderne ikke er berettiget til at faa Dækning for mere end 11 à 12 %, regnet efter Prisstigningen siden 1914. Dette Standpunkt er dog ikke i alle Tilfælde blevet strengt overholdt, i nogle Tilfælde er der blevet budt under og i andre noget over, men Krav og Tilbud har ligget saa langt fra hinanden, at det ikke var muligt at naa til Enighed.

Under 30. August modtog vi en Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, hvori man beklager sig over, at Arbejderne er mødt frem med Krav, der ligger langt ud over Dækningen af den Dyrtidsstigning, der har fundet Sted i det forløbne Halvaar, idet der er krævet Forhøjelse paa de nuværende Lønninger af 40—50 %, og henstillede, at der, da Situationen var blevet yderst alvorlig, optoges nye Forhandlinger mellem de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg. Denne Anmodning blev imødekommet fra vor Side, og det ønskede Møde fandt derpaa Sted den 1. September. Der blev her gjort Rede for Forhandlingerne i de forskellige Fag, og Arbejdsgiverne præciserede meget kraftigt; at Arbejderne maatte nedstemme deres Krav meget betydeligt, da det uden dette var umuligt at naa til noget Resultat. Fra vor Side blev det stærkt fremhævet, at Prisstigningen var saa følelig, at Arbejderne slet ikke kunde nøjes med Arbejdsgivernes Tilbud, men at man maatte have et langt større Tillæg. Da Forhandlingerne føres for Fag eller Grupper, var det dog ikke muligt nærmere at formulere, hvilke Tillæg der skal ydes. Der var Tanker fremme om under visse Forhold at yde 30—35 % Tillæg og under andre Forhold noget mindre, men det var som nævnt ikke muligt at fastslaa noget bestemt. Mødet endte derfor ogsaa uden andet Resultat, end at man enedes om at fortsætte Forhandlingerne i de Fag, hvori der var aftalt Møder.

Forhandlingerne er derefter blevet fortsat i de vedkommende Fag, men fremdeles med samme negative Resultat. Som Følge deraf var Forretningsudvalgene for Hovedorganisationerne atter samlede til Møde den 8. September, paa hvilket der igen udvekslede Meninger om den foreliggende Situation, men heller ikke her naaedes Enighed, idet Arbejdsgiverforeningen fremdeles er utilbøjelig til at strække sig saa vidt, som Forholdene kræver.

Længe lader den foreliggende Situation sig ikke opretholde; thi Organisationerne presser paa og forlanger en Afgørelse, men i Tillid til, at Arbejdsgiverne ikke bevidst styrer hen imod et større Opgør med Arbejderne, er vi gaaet med til at forhandle videre i en Række Fag. Lykkes det heller ikke ved

disse Forhandlinger at naa til Enighed, vil Repræsentantskabet blive indkaldt for at tage Beslutning om, hvad der vil være at foretage for at tilvejebringe et for Arbejderne antageligt Resultat.

Kongresser.

Dansk Skotøjarbejderforbund.

Mandag den 14. Juli Kl. 10 aabnedes Dansk Skotøjarbejder-Forbunds 16. Kongres i Aarhus i Forsamlingsbygningens store Sal. 101 Delegerede fra 43 Afdelinger havde givet Møde. Som Kongressens Gæster var mødt: fra Sverige Edv. Johansson og Aug. Haglund, fra Norge A. E. Gundersen, fra De samvirkende Fagforbund Carl F. Madsen.

Forbundets Formand, N. J. Larsen, bød de Delegerede Velkommen, hvorefter Sangforeningen »Lasalles Minde«, som tilfældig befandt sig i Aarhus, under stort Bifald foredrog forskellige Sange.

Formanden takkede Sangerne for deres smukke Ydelser og udtalte sin Glæde over, at Skotøjarbejderne i disse Dage kunde samles under en Situation, der maa betragtes som ret gunstig, og efter en Lønkamp, hvor vi har vundet virkelige Fordele. Lad os fremtidig betragte de uheldige Krigsaar som en ond Drøm og lægge al Vægt paa at sikre Fagets Arbejderes Fremtid efter de ret store Resultater, vi allerede har vundet. I intet andet Land i Europa er Arbejdet herfor lykkedes saa godt som her i Landet.

Lad os paa denne Kongres lade alle indbyrdes Stridigheder ligge og kun tænke paa vort Forbunds Vel. Med Haab om, at dette vil ske, byder jeg atter de Delegerede et hjerligt Velkommen; et saadant byder vi ogsaa de indbudte Gæster.

Gæsterne hilser Kongressen.

Johansson (Sverige) bragte en Hilsen fra de svenske Skotøjarbejdere. Vi er kommen ret langt frem, om ikke saa langt som her i Danmark, men navnlig i Fabrikkerne har vi kaft daarlige Konjunkturer og ret betydelig Arbejdsløshed at kæmpe imod. Man regnede ved Vaabenstilstanden, at i Sverige laa Lagrene inde med 5 a 6 Millioner Par Fodtøj, og Følgen var, at Driften helt indstilledes, og den er først nu delvis genoptaget.

Der er dog intet, der er saa galt, uden at det er godt for noget, og de onde Tider har da ogsaa banket Arbejderne sammen i Fagforeningerne, og 8 Timers Dagen, som er gennemført her i Landet, bliver vel ogsaa — efter 1. Kammers Opløsning — gennemført i Sverige, om vi end fordeler Timerne lidt forskelligt paa Ugens Dage, da svenske Arbejdere ikke ønsker at arbejde saa længe om Lørdagen.

Taleren takkede sluttelig for den Sympati, hvormed man her havde omfattet det svenske Forbunds Jubilæum. Vi møder her med 2 Delegerede, fordi det for os skal være en Studierejse hos vore mere fremskredne danske Fagfæller.

A. E. Gundersen (Norge): I Norge har vi arbejdet under Højkonjunkturer, saa det er lykkedes os at drive Lønnen op fra 45—46 Øre i Timen til en Mindsteløn af 1 Kr. 20 Øre i Timen. Samtidig har vi gennemført en ugentlig Arbejdstid paa 48 Timer, og vi har faaet 1 Uges Sommerferie med fuld Løn.

Endelig har vi faaet nedsat en Industri-Kommission, hvis Resultater sikkert vil vække Opmærksomhed ogsaa i andre Lande. Ved disse vil der sikres Arbejderne ret betydelig Indflydelse paa Arbejdspladsen og paa Arbejdsforholdene i Almindelighed.

Der vil vel nok blive gjort mange Fejl i Begyndelsen, men jeg har den Tro til Arbejderstanden i Nordeuropa, at den i det lange Løb vil klare Grejerne. Det kapitalistiske Regimente har spillet Bankerot, og dets Nederlag er ganske uopretteligt.

Vi har meget at takke danske Kolleger for, men jeg maa dog sige, at de gamle Undskyldninger for de norske Arbejderes tilbagetrukne Stilling skulde ligge i Landets spredte Bebyggelse og dets geografiske Beliggenhed duer ikke mere. Vi maa ogsaa frem i første Række, lige med vore danske Kolleger, hvem vi byder hjertelig Tak for al ydet Hjælp.

Carl F. Madsen bragte en Hilsen fra Hovedorganisationen. I 10 Aar havde

han selv staaet som Forbundets Formand og som Leder af den store kobenhavnske Afdeling. Selvfølgelig har jeg derfor deltaget i et stort og omfangsrigt Agitationsarbejde. Nu har jeg i 16 Aar været paa en anden Plads i vore Fagorganisationer, men jeg har dog stadig bistaaet Skotojarbejdernes Forbund med Raad og Daad, naar man har søgt en saadan Hjælp.

Vore Organisationers Fremgang er enestaaende; ikke mindre end 123,000 ny Medlemmer er tilgaaet vore Organisationer i de sidste 3 Aar, deraf 30,000 i Landarbejderforeninger. Prisstigningen paa Forbrugsartikler fortsættes imidlertid stadig, og vi har allerede banket paa Arbejdsgiverforeningens Dør og meddelt dem, at vi kommer og kræver Lønforhøjelse, saa snart Varestigningen har naaet 100 pCt., hvad der maaske allerede er sket.

Inden Aaret er ude, er 8 Timers Dagen gennemført i alle Fag her i Landet, men vi er alle enige om, at vi skal gaa videre, saavel ad faglig som ad politisk Vej. Vi maa have en permanent Lovgivning paa dette Omraade, thi hvad vi har opnaaet, er tildels et Værk af Krigen, og den Tid kan komme, da Arbejdsgiverne atter rejser Hovedet, medens de nu bider Harmen over de gode Resultater, vi har opnaaet, i sig. En fremtrædende Leder i Arbejdsgiverforeningen har allerede udtalt, at de ikke vil gaa med til en Lovgivning om 8 Timers Dagen, og at de atter vil søge at forlænge Arbejdstiden. Paa den anden Side vil vi kæmpe til den sidste Blodsdraabe for at beholde, hvad vi har vundet.

Der vil saaledes blive nok for Fagorganisationerne at arbejde for, ogsaa udenfor de daglige Ting, som beskæftiger vore Fagforbund. Med disse Ord en Hilsen og en hjertelig Lykønskning til Kongressen og dens alvorlige Gerning.

Chr. Winther (Formand for Afdelingen i Aarhus) bød paa Aarhus Afdeling de Delegerede et hjerteligt Velkommen. Der er ogsaa i vort Fag Stridigheder og forskellige Retninger indenfor vore Rækker, men det er mit Haab, at disse Stridigheder maa hæves under disse Dages Debat, saa at vi naar fuld Enighed indenfor Fagets Rækker.

N. J. Larsen: Tak til Gæsterne for deres venlige Udtalelser; de har været som en eneste stærk Opfordring til at staa enigt sammen om de store Opgaver, og det er mit Haab, at denne Opfordring maa blive fulgt af alle de Delegerede, thi kun derved vil vi kunne opnaa det bedste Resultat.

Mandaternes Godkendelse.

Som Ordfører for det angaaende Mandaternes Prøvelse nedsatte Udvalg indstillede Laur. Jørgensen, København, samtlige Mandater til Godkendelse.

Mandaterne blev derefter godkendte.

Valg af Tillidsmænd.

Til Ordstyrere valgtes: Chr. Winther (Aarhus) og R. Larsen (København). Til Sekretærer: Charles Koch (København) og J. N. Førgaard (Herning).

Beretning om Virksomheden.

Ordstyrer: R. Larsen.

Formanden (N. J. Larsen) aflagde Beretning om Virksomheden i de 3 sidste Aar. I 1916 bestod Forbundet af 46 Afdelinger med 3424 Medlemmer, nu bestaar det af 51 Afdelinger med 5253 Medlemmer, deraf 3373 mandlige og 1880 kvindelige Medlemmer. De ny Afdelinger er oprettede paa Bornholm, i Frederiksværk, Ringsted, Sæby, Odder og Haudrup, medens 1 Afdeling (Kerteminde) har ophørt at virke selvstændig.

Den svundne Periode har været en udpræget Arbejdsperiode med Krav om mere Løn til at dække de stadig højere Priser paa Livsfornødenheder. Om man er tilfreds med Hovedbestyrelsens Virksomhed eller ej, maa altsaa nu Kongressen domme.

Allerede i 1917 begyndte Lønbevægelsen; man opnaaede 1 Kr. mere om Ugen og for Haandarbejdere 3 Kr. Arbejdsgiverne modsatte sig af alle Kræfter videre Lønforhøjelser, men i Oktober 1917 lykkedes det dog at gennemføre et Dyrtidstillæg paa fra 60—90 Øre for mandlige, fra 40—60 Øre for kvindelige og fra 20—30 Øre daglig for unge mandlige Arbejdere.

Til disse Forslag var knyttet nogle Fordelingsregler for særlig at hjælpe de daarligst stillede Fagfæller, men da

disse Regler ikke vandt Bifald hos Flertallet af de københavnske Medlemmer, bortfaldt de efter et Kvartals Forløb.

Ved Augustreguleringen, som fandt Sted efter en Overenskomst mellem Hovedorganisationerne, vedtoges det, at der skulde ydes et nyt Dyrtidstillæg paa 12 Øre pr. Time for mandlige Arbejdere og faglærte Kvinder og 8 Øre for alle ikke-faglærte Kvinder. Da denne Overenskomst vakte megen Modstand hos Centralforeningerne, gik man ind paa en ny Ordning, hvorved det opnaaedes at runde Dyrtidstillægget op til 60 pCt. for nyt Arbejde og 50 pCt. for Reparationer. Hvor Mestrene holder Svendene med Værktøj og Sysager er Dyrtidstillægget dog 15 pCt. mindre. Dette var Ordningen for København, medens Arbejderne hos Centralforeningernes Medlemmer fik et Dyrtidstillæg paa 50 pCt.

Det er min Overbevisning, at disse Fordele, som opnaaedes ved De samvirkende Fagforbunds Hjælp, næppe var blevet saa betydelige, hvis vi skulde have arbejdet paa egen Haand.

Nu i Foraaret stod vi igen foran en ny Lønbevægelse, og vi opsagde Overenskomsten til Udløb den 1. Februar 1919. Arbejdsgiverne vilde helst slippe med et nyt Dyrtidstillæg, men i Overensstemmelse med De samvirkende Fagforbund forlangte vi nu en Revision af Prislisterne tillige med Kravet om en betydelig Nedsættelse af Arbejdstiden.

Efterhaanden klaredes Sagerne, saaledes at vi naar den 8 Timers Arbejdsdag i den aller nærmeste Fremtid. For Fabrikarbejderne fik vi derved Dyrtidstillægene overført paa Timelønnen, og derudover opnaaede vi en Forhøjelse af fra 16 til 21 pCt.

For Haandarbejderne i Provinserne fik vi Dyrtidstillægget overført paa Lønnen, og desuden forhøjedes Prislisten med 85 pCt. for nyt Arbejde, 60 pCt. for Haandarbejde ved Reparationer og 55 pCt. for Reparationer med Brug af Hjælpemaskiner. Som Mindsteløn opnaaede vi 1 Kr. for Haandarbejdere og 1 Kr. 10 Øre for Arbejde ved Hjælpemaskiner.

Alle disse Fordele har vi opnaaet uden Hjælp af Strejke, og de, der finder, at det er for lidt, maa gøre sig klart, hvad det vil sige, hvis Fagets Arbejdere blev ført ud i en oprivende Konflikt under en frygtelig Dyrtid.

Angaaende Haandarbejderne trak Forhandlingerne i Foraaret noget længe ud, og det skyldes ikke mindst, at Mestrene holdt paa, at Nordre Birk skulde gaa sammen med København. Det lykkedes virkelig at faa udarbejdet en fælles Prisliste, uden at man maatte ind paa Reduktioner af nogen Art.

Mestrene vilde have en Priskurant ogsaa for Reparationer i Forbindelse med Hjælpemaskiner. De fik deres Vilje, idet vi enedes om at tage Nordre Birks Priskurant for 2. og 3. Kl.s Forretninger og Magasin du Nords Priskurant for 1. Kl.s Forretninger. Arbejdstiden fastsattes til 8½ Time i de 5 Dage om Ugen og til 8 Timer om Lørdagen. Det aller vigtigste var imidlertid, at vi fik den gamle Strid bilagt, saa at alle Skotøjarbejderne samles i en Fagforening, idet alle Haandskomagerne gik ind i den københavnske Afdeling med fuld Anciennitet. Afdelingen tæller nu 500 Medlemmer, og praktisk talt kan vi nu sige, at alle Skotøjarbejdere staar organiserede.

Mestrene paa Bornholm gjorde i Førstningen Indsigelse mod at betale som andre Arbejdsgivere i Landet, men da Overenskomsten var en Kendsgerning, gik de bornholmske Mestre ogsaa med.

Formanden omtaler endnu kort forskellige mindre Konflikter, som alle havde haft et heldigt Forløb. Vort gamle Forhold til Fabrikken »Hedebo« i Haudrup er bragt i Orden, og der blev oprettet en selvstændig Afdeling i Haudrup; i den første Tid stod de dog som Medlemmer af Roskilde Afdeling.

Maaske havde en Del af de Delegerede tænkt, at vi kunde have faaet mere ud af den store Lønningsbevægelse, men man har i saa Fald ikke regnet med Arbejdsgivernes Modstand, og vi maa nu haabe paa at opnaa endnu mere næste Gang.

Der paafulgte nu en meget lang Diskussion om Virksomheden. Med 71 St. mod 15 vedtoges det at godkende denne.

Med 53 St. mod 21 vedtoges en saalydende Resolution:

Dansk Skotøjarbejder-Forbund samlet til Kongres den 15. Juli i Arbejdernes Forsamlingsbygning i Aarhus opfordrer Regering og Rigsdag til hurtigst muligt at nedsætte en Kommission til Undersøgelse og Socialisering af Industrien, saaledes at Arbejderne faar Medbestemmelsesret og Kontrol med Fabrikationen og Fordelingen af Udbyttet.

Regnskaberne.

Hovedkasserer P. Nielsen fremlagde de trykte og reviderede Regnskaber; de godkendtes enstemmigt og uden Debat.

Lovændringer.

Efter at Kongressen havde ført en Generaldebat om samtlige Forslag til Ændringer i Lovene, henvistes disse Lovforslag til et Udvalg; ogsaa Spørgsmaalet om Lønninger til Forbundets Tillidsmænd henvistes til et Udvalg.

8 Timers Dagen.

Om 8 Timers Dagens Indførelse før 1. Januar 1920 udspandt der sig nogen Diskussion, som endte med Vedtagelsen af en saalydende Resolution:

> Skotøjarbejderne samlede til Kongres i Aarhus den 14.—17. Juli 1919 opfordrer herved den kommende Hovedbestyrelse til straks at søge Forhandling med vore modstaaende Arbejdsgiverorganisationer om Indførelse af 8 Timers Arbejdsdagen, saaledes at den kan indføres hurtigst muligt.

Særlige Forslag.

Efter Henstilling fra Forbundets Hovedkasserer vedtoges en Resolution gaaende ud paa, at Forbundet skaffer sig andre Kontorlokaler, eventuelt ved Køb af en Ejendom.

Angaaende Lønstatistik vedtoges det, at alle Medlemmer skal føre en Lønstatistik i en særlig Bog. Det vedtoges tillige at sætte en Bod fra 1 til 4 Kr. for Undladelse af at føre denne Lønstatisitk.

Efter at Kongressen havde vedtaget Lønudvalgets Forslag med Hensyn til Lønninger og Diæter, behandledes Spørgsmaalet om

Forbundets Stilling til De samvirkende Fagforbund.

Der var fra Fabrikarbejdernes Afdeling i København stillet Forslag om Forbundets Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund. Nogle Delegerede anbefalede Forslaget, andre talte imod.

Forbundets Formand udtalte, at denne Sag kun var Reklame for et Mindretal paa Kongressen. Det var en Kapitaldumhed, om vi nu meldte os ud af De samvirkende Fagforbund.

De Fagforbund, som har meldt sig ud af De samvirkende Fagforbund, staar dog egentlig ikke som lysende Eksempel for os. Vi mener da heller ikke, at den staar bedst, som staar alene; gjorde vi det, maatte vi bryde med hele Organisationstanken. Lad os ikke spilde for mange Ord paa den Sag.

C. F. Madsen: Der er kun lidet Hold i de Angreb, som her er rettet imod De samvirkende Fagforbund. Man har sagt, at Fagforbundene misbruger den Magt, der er tillagt dem. Sandheden er, at de enkelte Fagforbund har den størst mulige Frihed. Vi spørger slet ikke til deres Befindende, lader dem føre deres Forhandlinger og træffe deres Beslutninger. Vi ønsker kun at faa Meddelelse om de indvundne Resultater for at indlemme dem i vort Arkiv.

Kun naar de ikke selv kan naa Vejs Ende og beder os om vor Hjælp, erklærer vi os villig dertil og træder i Forbindelse med Arbejdsgiverforeningen; saa faar vi Resultater, eller Forhandlingerne sprænges. Sker det, og Fagforbundene har bifaldet Strejke, kan De samvirkende Fagforbund udskrive fra 25 Øre til 1 Kr. pr. Medlem hos alle Fagforbund; det er blevet til Millioner.

Vi har ikke længere disse pludselige Strejker over ligegyldige Smaating, og er der alvorlige Stridspunkter, forhandler vi, før vi slaar. Noget Misbrug af Fagforbundenes Magt finder aldrig Sted. Vi ejer en stor Magt, men vi ejer dog ikke hele Magten her i Landet med vore 400,000 Medlemmer. Den Magt, vi har, bruger vi, men vi misbruger den ikke, og vi holder altid paa, at indgaaede Overenskomster skal holdes; holdes de ikke, kommer Boderne, og dikteres de ikke af Den faste Voldgifts-

ret, vil de borgerlige Domstole træde i dens Sted, og det paa en virkningsfuld Maade. Adskillige af vore Fagforeninger kan tale med derom.

Der er talt om Frihavnskonflikten. Forholdet var det, at Skruebrækkerne strømmede derud. 2000 af disse Folk mødte derude, og en Del af dem blev hængende. Det var ikke De samvirkende Fagforbund, der odelagde Frihavnsstrejken, men derimod Bondelandets mandlige Ungdom. Der blev foreslaaet Sympatistrejke, og det blev forkastet, thi intet kunde redde denne tabte Strejke. Under Sporvejsstrejken var det Overklassens Sønner, der var Skyld i, at Strejken tabtes. Vi havde advaret imod den, men da Funktionærernes Forening kom til os og bad os redde, hvad reddes kunde, da gjorde vi det, og vi reddede Pladserne for en Del af dem.

Naar det siges, at de Fagforbund, som stod udenfor De samvirkende Fagforbund, stod bedre end dem, der stod indenfor, da er dette ganske galt. Disse Fagforbund maatte straks bede om Hjælp hos de organiserede Fagforbund.

Man har brugt Max Ballin imod mig og de Mænd, som stod ved min Side under Forhandlingerne om 8 Timers Dagen. Sandheden er, at Max Ballin paa Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling kæmpede for egne Interesser, deriblandt en længere Arbejdstid for Garvere og Skotøjarbejdere.

Sluttelig skal jeg blot tilraade d,Hrr. at fortsætte Samarbejdet; de skal altid finde os villig til Forhandling.

Forslaget om Udmeldelsen forkastedes med 78 St. imod 23 St.

Et Forslag om at lade Spørgsmaalet udgaa til Urafstemning vedtoges ved Navneopraab, idet 64 svarede Ja og 49 Nej.

Lovændringer.

Lovudvalget mødte nu med sin enstemmig vedtagne Indstilling, som Kongressen akcepterede.

Valg af Tillidsmænd.

Til Forretningsfører genvalgtes N. J. Larsen.

Til Hovedkasserer genvalgtes P. Nielsen.

Til Viceforretningsfører genvalgtes Charles Koch.

Alle med Akklamation.

Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen valgtes: Rs. Larsen, R. Rasmussen, Fru Olsen, Charles Hansen, Lindberg og Søren Petersen (København), Chr. Winther (Aarhus), Joh. Kilian (Randers)' Chr. Nielsen (Horsens), Chr. Carlsen (Soro), S. P. Larsen (Svendborg) og Petersen (Bornholm).

Gæsterne tog nu Afsked med Kongressen og udtaler deres Tak for den belærende Debat og for det muntre Samvær.

N. J. Larsen bad dem bringe Kongressens Hilsen med hjem og bragte Aarhus Afdeling en Tak for den gæstfri Modtagelse.

Under Leveraab for Aarhus Afdeling gik Kongressen derefter over til at konstituere sig som Delegeretmøde for

Skotøjarbejdernes Forbunds Arbejdsløshedskasse.

Det samme Præsidium fungerede og Forretningsordenen vedtoges som før.

Hovedkasserer P. Nielsen aflagde Beretning og Regnskab for Arbejdsløshedskassens Virksomhed i de 3 Aar. Regnskabet balancerer med 1,187,465 Kr. 34 Øre.

Beretning og Regnskab godkendtes.

Lovændringer.

De af Forretningsudvalget foreslaaede Ændringer, hvorom der var konfereret med Arbejdsløshedsinspektoren, akcepteredes.

Valg af Tillidsmænd.

Hertil valgtes den til Forbundet valgte Hovedbestyrelse, og det vedtoges, at næste Delegeretmøde skal afholdes i København 1922.

*

I Henhold til den tagne Beslutning har der fundet Afstemning Sted blandt Medlemmerne om, hvorvidt Forbundet skulde blive i De samvirkende Fagforbund eller ikke. Nogen større Glæde har Forslagsstillerne ikke haft af deres Forsøg paa at trække Forbundet bort fra Samarbejdet med de øvrige organiserede Arbejdere. Ved Afstemningen har 1049 Medlemmer stemt for at blive i De samvirkende Fagforbund og kun 479 har stemt for Udmeldelse.

Samarbejdet mellem alle organiserede

Arbejdere er da ogsaa nu mere nødvendigt end nogensinde før; og Forstaaelsen heraf gør sig glædeligvis mere og mere gældende indenfor Fagforeningerne.

Det er ikke højtklingende Fraser, der trænges til, men metodisk Virksomhed i Arbejderklassens Interesse. Og en saadan Virksomhed kan fornuftigvis kun udfoldes gennem Organisation. Arbejdernes Splittelse vilde alene være i Kapitalens Interesse.

Den tyske Fagforeningskongres i Nürnberg.

Vedtagne Beslutninger.

I det efterfølgende gengiver vi nogle af de vigtigste Beslutninger, som fattedes af den tyske Fagforeningskongres, som for nogen Tid siden afholdtes i Nürnberg.

Disse Beslutninger har stor Interesse ogsaa for danske Arbejdere, idet de baade bærer Vidnesbyrd om den revolutionære Omvæltning, som har fundet Sted i Tyskland, og om Tyskernes store Evne til at skabe Metode i de Bestræbelser, de udfolder.

Retningslinier for Fagorganisationernes fremtidige Virksomhed.

1. Fagorganisationerne har i den privatkapitalistiske Vareproduktions Periode opdraget Arbejderne til Klassekampen. De har samlet store Masser af Arbejdere i stærke Forbund og skolet dem i Lønkampene mod Arbejdsgiverne og lært dem at forstaa deres Stilling i Samfundet og dettes Virksomhed.

De faglige Organisationer har i sin lange, systematiske Kamp mod Arbejdsgiverne ikke alene aftvunget disse Lønforbedringer og Arbejdstidsforkortelser, men ogsaa i stor Udstrækning frataget dem Magten til at udøve Vilkaarlighed paa Arbejdspladserne.

Organisationerne har tilkæmpet sig Anerkendelse som ligeberettigede Faktorer, til at øve Indflydelse paa Arbejdsforholdene og i stort Omfang faaet dette fastslaaet i de kollektive Overenskomster. De har ligeledes forvandlet Arbejdsretterne fra at være et Redskab i Arbejdsgivernes Hænder til at være en upartisk Institution, og har ogsaa udøvet en betydelig Indflydelse paa den sociale og øvrige Lovgivning.

2. Paa Tærskelen til den politiske Revolution havde Fagorganisationerne allerede tvunget Arbejdsgiverne til at opfylde de væsentligste Arbejderkrav og tvunget disse ind paa Vejen til demokratiske Institutioner gennem Dannelsen af Arbejdsfællesskabet, hvor alle Samfunds- og sociale Spørgsmaal behandledes og løstes ved ligelig Repræsentation fra begge Parter. Selv om disse af Organisationerne opnaaede Resultater er af stor Værdi, opfylder de dog kun delvis de berettigede Fordringer, der kan stilles til Organisationernes Opgaver, hvorfor disses Kamp maa fortsættes.

3. Revolutionen har styrket Arbejdernes politiske Magt og dermed foroget deres Indflydelse paa det nye Samfunds Udvikling. Genopbyggelsen af det af Krigen ødelagte Samfund vil gaa i Retning af Fællesdrift paa Bekostning af Privatdriften. Denne Forvandling maa ske planmæssig og under Medvirken af Organisationerne.

4. Fagorganisationerne ser i Socialismen, i Modsætning til det kapitalistiske Samfund, en højere Form for samfundsmæssig Organisation. Det af Organisationerne tilstræbte Driftsdemokrati og Overgangen fra Enkeltmands- til kollektive Overenskomster er vigtige Forarbejder for Socialiseringen. Organisationernes videre Medarbejderskab herpaa kan ikke undværes.

5. Organisationerne har ogsaa under demokratiske Driftsformer, ja selv under fuldstændig socialiserede Samfundsforhold den Opgave at varetage Arbejdernes Interesser overfor Driftsledelser, Kommuner og Stat; de er derfor ogsaa nødvendige i Socialismens Tidsalder.

Organisationernes Medvirken og Hjælp ved Samfundets sociale Forsorg er ligeledes uundværlig, og der maa kræves en omfattende Forsorg for de dertil trængende, særlig for de helt og delvis arbejdsudygtige og de uden egen Skyld erhvervsløse. Efter samme Maalestok som dette virkeliggøres, kan Organisationernes Understøttelsesforanstaltninger inddrages.

6. Interessemodsætningerne mellem Bedriftsledelserne og Arbejderne vil ikke kunne bringes fuldstændig ud af Verden i fællesdrevne Virksomheder. Arbejderne kan derfor ikke give Afkald paa Strejkeretten, men som Følge af Oprettelsen af demokratiske Mæglings- og Voldgiftsinstitutioner maa Arbejdsnedlæggelser i det socialistiske Samfunds Interesser indskrænkes til det mindst mulige.

7. Arbejdernes Medbestemmelsesret i Produktionen maa virkeliggøres lige fra Enkeltmandsbedriften og op til den højeste Spids af samfundsmæssig drevne Virksomheder.

Indenfor Virksomhederne maa dannes Arbejderrepræsentationer (Driftsraad), der i Kontakt med Organisationerne og støttet af disse maa indføre Driftsdemokratiet. Grundlaget for dette maa være kollektive Overenskomster med lovmæssig Retsgyldighed. Driftsraadenes Opgaver, Pligter og Rettigheder skal indføres i sine Enkeltheder, og i Form som lovmæssige Minimumsbestemmelser, i de kollektive Overenskomster.

8. Gennemførelsen af de i disse Retningslinier nævnte Fordringer i de enkelte Fag og Industrier er de faglige Centralorgani-

sationers Opgave, der har forenet sig i den almindelige tyske faglige Landsorganisation, der kan tiltrædes af enhver Arbejder uden Hensyn til politisk eller religiøs Overbevisning.

9. I Kommuner eller i større Distrikter overtager de ved Urafstemning valgte Arbejderraad, sammensatte fra de forskellige Fag, foruden de dem gennem Lovgivningen tillagte Rettigheder og Pligter ogsaa de sociale og politiske Opgaver, der hidtil har været underlagt den hidtidige stedlige Repræsentation.

I Stedet for denne træder stedlige Udvalg af Fagorganisationerne, der dog indskrænker sin Virksomhed til rent faglige Opgaver og danner et Mellemled mellem Organisationerne og Arbejderraadene.

10. Udover disse stedlige Arbejderraad dannes der, ogsaa ved almindelig direkte Valg efter Forholdstalsvalgmaaden, Arbejderrepræsentationer for større Omraader og for Riget. Disse kan sammen med tilsvarende sammensatte Repræsentanter for Driftsledere i Fællesskab behandle social- og samfundspolitiske Anliggender som nationaløkonomiske Raad (Forvaltningskamre), udarbejde og godkende Lovforslag, Forskrifter for Organisation og Socialisering af Bedrifter og Forvaltningsgrene og medvirke til Gennemførelse af disses Vedtagelser.

11. Organisationerne kan efter deres Karakter som Talsmænd for rene Arbejderinteresser ikke selv overtage Produktionen, som saadan maa Forvaltningskamrene fungere. Organisationerne maa dog føre en maalbevidst Arbejderpolitik indenfor Forvaltningskamrene og opstille grundlæggende og praktiske Retningslinier for Arbejderrepræsentanterne og sørge for varige Forbindelser mellem disse indbyrdes og med Organisationerne. De maa træffe omfattende Forholdsregler til Udbredelse af Kendskab til alle nationaløkonomiske Spørgsmaal, Produktionsbetingelser, Teknik og Driftsledelse for derved at udløse de Kræfter, der er nødvendige til Gennemførelse af det socialistiske Samfund.

Bestemmelser om Driftsraadenes Opgaver.

Ved Oprettelsen af kollektive Overenskomster indføres de i »Retningslinier for Fagorganisationernes fremtidige Virksomhed« P. 7 omtalte Driftsraad i Overensstemmelse med følgende Bestemmelser:

1. I enhver under Overenskomsten hørende Bedrift, der tæller over 20 Beskæftigede, skal der ved hemmelige Valg af de Arbejdere og Arbejdersker, der er over 18 Aar, vælges et Driftsraad. I Bedrifter med mindre end 20 Beskæftigede træder Tillidsmanden for Fagorganisationen i Stedet for Driftsraadet med alle dettes Rettigheder.

Antallet af Driftsraadets Medlemmer fastsættes i Overenskomsterne i Henhold til Antallet af de i Bedriften beskæftigede Arbejdere.

2. Senest 4 Uger efter Overenskomstens Indgaaelse eller Bedriftens Oprettelse skal Valgene foretages. Valgene foretages indenfor Bedriften og under Ledelse af en Repræsentant fra den Fagorganisation, der har været medvirkende ved Overenskomstens Oprettelse. Ved Sammensætningen skal der tages Hensyn til, at de forskellige i Bedriften forekommende Brancher og Kategorier saa vidt muligt bliver repræsenterede. For Filialer vælges særlige Driftsraad. Hvor der findes flere Driftsraad under samme Virksomhed skal der etableres Samarbejde mellem disse om fælles Interesser og efter Fornødenhed afholdes Fællesmøder.

3. Nyvalg finder Sted hvert Aar. For Nyvalg gælder samme Bestemmelser som for det første Valg. Genvalg kan finde Sted. For udtrædende Medlemmer skal inden 4 Ugers Forløb vælges et nyt Medlem efter samme Valgregler.

4. Arbejdsgiveren er forpligtet til at holde Driftsraadsmedlemmerne skadesløse for det Tab i Fortjeneste og de Udlæg, der er en Følge af deres Virksomhed som saadanne.

Er det nødvendigt at afholde Møder i Arbejdstiden, skal Arbejdsgiveren underrettes herom rettidig.

5. Driftsraadene har Ret til at medvirke ved alle Driftsanliggender, som Arbejderne har Del eller berettiget Interesse i. Arbejdsgiveren er forpligtet til at tillade alle Raadslagninger og paa Forlangende deltage i disse og meddele de nødvendige Oplysninger.

Enhver Forurettelse af et Driftsraadsmedlem i hans Arbejde og Aflønning skal afværges af Driftsraadet, eventuelt ved en Mæglingskommission.

6. Driftsraadet har Pligt til at varetage alle Arbejdernes saavel retslige som overenskomstmæssige Rettigheder overfor Arbejdsgiveren. Herved skal dog stedse den gode Forstaaelse mellem Arbejderne indbyrdes og overfor Arbejdsgiveren samt den fælles Interesse i Virksomhedens Fremgang tages i Betragtning.

I Fællesskab med Arbejdsgiveren skal Driftsraadene have deres Opmærksomhed henvendt paa Bekæmpelse af Ulykkestilfælde og Sundhedsfare og understøtte de Embedsmænd og andre Autoriteter, der har til Opgave at bekæmpe disse Farer.

Besværinger saavel fra Arbejdsgivere som fra Arbejdere over Driftsraadenes Undladelse af disse Forskrifters Efterlevelse afgøres af Mæglingskommissionen.

7. I Enkelthederne skal Driftsraadene medvirke

a) ved Antagelser og Afskedigelser i Driften. Afskedigelser maa ikke ske, forinden Driftsraadet er hørt;

b) ved Antagelse og Anvendelse af kvindelige og unge Arbejdere til Udførelse af Mandsarbejde;

c) ved Fastsættelse af indskrænket Arbejdstid paa Grund af manglende Arbejde eller Over-, Nat- og Søndags-

arbejde paa Grund af tvingende Nødvendighed.
Driftsraadet har

d) Ret til at medvirke ved enhver Løn- eller Akkordansættelse med den enkelte Arbejder. Ved særlige Tilfælde, hvor der opstaar Strid herom, skal Driftsraadet tilkaldes og søge Striden bilagt i Overensstemmelse med Overenskomsten. Afskedigelser som Følge af Strid om Løn- eller Akkordsatser maa ikke ske, saalænge Driftsraadet ikke har været tilkaldt. Lønbøger forelægges paa Forlangende af Driftsraadet;

e) ved Reguleringen af Ferier fastsættes disses Rækkefølge i Fællesskab med Driftsledelsen;

f) at være medbestemmende ved Klager over Beskæftigelse og Behandling af Lærlinge;

g) at gribe ind ved forhaandenværende Mangler til Forhindring af Ulykkestilfælde og Sundhedsfare;

h) til Bilæggelse af Stridigheder af enhver Art skal Driftsraadene først tilkaldes.

8. Driftsraadene er berettigede til at indkalde Arbejderne til Møder, disse kan indkaldes saavel inden- som udenfor Bedriften.

I Arbejdstiden bør der ikke indvarsles til Møder uden tvingende Nødvendighed og kun, naar Arbejdsgiveren eller hans Stedfortræder er vidende herom. I Møder, der finder Sted indenfor Bedriften, kan Arbejdsgiveren i hvert Tilfælde deltage som raadgivende.

9. I Forhandlinger mellem Arbejdsgivere og Driftsraad kan Repræsentanter for de paagældende Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer deltage, og de kan ikke tilbagevises af nogen af Parterne.

Resolution til foreløbigt Udkast til Lov for Driftsraad.

Kongressen erklærer efter at have gjort sig bekendt med foreløbigt Udkast til Lov for Driftsraad af 15. Maj 1919, at Forslaget paa vigtige Punkter ikke opfylder alle Forventninger, der berettiget kunde stilles til et saadant Forslag.

Vore Repræsentanter anmodes om at arbejde med paa Forslaget, saaledes at der fremskaffes en brugbar Lov til Varetagelse af Arbejderstandens Interesser. Kun hvis den fulde Medbestemmelsesret for Driftsraadene i alle Arbejderanliggender kommer til Udtryk i Forslaget, bør Arbejdernes Repræsentanter stemme for det.

Arbejdsfællesskabet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere.

Kongressen ser i Arbejdsfællesskabet den konsekvente Fortsættelse af Overenskomstafslutningerne.

Arbejdsfællesskabet betyder Ligeberettigelsens Anerkendelse og er egnet til at fremme Medbestemmelsesretten for Arbejderne og den kollektive Regulering af Retten til Arbejde. Arbejdsfællesskabet tjener disse Formaal overalt, hvor Privatdriften ikke er afløst af den socialistiske.

Under Forudsætning af, at Arbejderne i alle Arbejdsfællesskabets Institutioner, ved alle Forhandlinger og i alle Korporationer, der medvirker til Fremvækst og Befordring af Samfundsudviklingen, er sikret den fulde Ligeberettigelse med Arbejdsgiveren, anbefaler Kongressen alle Fagorganisationer at deltage i Arbejdsfællesskabernes Virksomhed.

Fagorganisationernes partipolitiske Nevtralitet.

Kongressen erklærer, at Arbejdernes faglige Organisationer, uden Hensyn til de Enkeltes politiske eller religiøse Overbevisning, maa gaa enige og samlede i Kamp for at varetage Arbejderstandens Interesser.

Den i Mannheim i 1906 trufne Beslutning om, at der i vigtige Anliggender skulde være Forstaaelse mellem de to Centralledelser, havde til Forudsætning, at der bestod et enigt tysk Socialdemokrati.

Denne Forudsætning eksisterer ikke nu, og Socialdemokratiets Spaltning bringer ogsaa Enigheden indenfor Fagorganisationerne i Fare.

Kongressen ser sig derfor nødsaget til at udtale sin Neutralitet overfor de politiske Partier, da de politiske Uenigheder mellem Arbejderne ikke bør svække de faglige Organisationers Kraft.

De faglige Organisationer bør dog ikke indskrænke sig til at varetage sine Medlemmers snævreste faglige Interesser, men maa være Brændpunktet i Proletariatets Bestræbelser for at føre Kampen for Socialismen til Sejr.

Regeringsforbudet mod Jernbanestrejke.

I Anledning af et af Regeringen den 26. Juni udstedt midlertidigt Forbud imod Iværksættelse af Strejke af en Del af Jernbanepersonalet udtaler Kongressen:

Selv om det maa indrømmes, at en tysk Jernbanestrejke for Tiden vil være til ubodelig Skade for de tyske Arbejdere og tilføje disse yderligere Lidelser, og den paagældende Strejke er fremkaldt af uansvarlige Personer imod Organisationsledernes Ønsker, paa hvis Side Kongressen stiller sig, maa Kongressen dog nedlægge Indsigelse imod enhver, selv forbigaaende, Indskrænkning af Strejkeretten, som alle Arbejdere og Bestillingsmænd har tilkæmpet sig under Revolutionen.

Det foreliggende Forbud opnaar heller ikke sin Hensigt, da Strejker ikke kan undgaas ved Forbud, men kun gennem Forstaaelse med Arbejdernes Organisationer.

Til alle Jernbanefunktionærer og den samlede tyske Arbejderstand retter Kongressen den indtrængende Opfordring, paa Grund af den trøstesløse Tilstand, Tyskland og dets Arbejderklasse befinder sig i, kun at fremme sine Interesser indenfor de Rammer, Organisationerne har fastsat, og undlade uoverlagte og vilde Strejker.

Splittelsesforsøg.

Under 9. September 1919 er der til Forbundene og de enkeltstaaende Fagforeninger, som er tilsluttet De samvirkende Fagforbund, udsendt et saalydende Cirkulære:

Der er fornylig udsendt en Henvendelse til de faglige Organisationer med Opfordring om at vælge Delegerede til en skandinavisk Kongres, der agtes arrangeret af de bolschevikiske Partier i Norge, Sverige og Danmark. Formaalet med dette Eksperiment er det samme, som er forfulgt under de øvrige syndikalistiske Forsøg, *at opløse vore solide Organisationer, og at lede Arbejderbevægelsen ind i de Baner, som er sørgeligt kendte fra Rusland.*

En saadan Virksomhed er absolut i Strid med Arbejderklassens Interesser, den vil uvægerligt føre os ud i Kaos og Forvirring, og den vil hindre Fremmarschen mod det, der bestandig er vort Maal: *Arbejdernes Frigørelse ved Socialismen.*

Hvad angaar den Bestræbelse, som man foregiver at have, Etableringen af et skandinavisk Samarbejde, maa vi bemærke, at nye Komiteer og Kongresser er ganske ufornødne. Vi har et igennem mere end 30 Aar udviklet Samarbejde mellem de skandinaviske Arbejderorganisationer at henvise til. Der er en nøje Forbindelse, med Gensidighedsaftaler, imellem en Række faglige Organisationer, og der var, indtil Bolschevismen tog Magten i Norge, en fortræffelig Samvirken baade direkte imellem de socialdemokratiske Partier og igennem den af Kongressen i Stockholm 1912 udgaaede skandinaviske Komite for Samarbejdet.

Igennem de forløbne Aar har denne Komite beskæftiget sig med en Række betydelige Opgaver, og den har, ikke mindst under Krigen, virket ihærdigt for at opretholde de internationale Forbindelser og for Optagelse af et socialistisk Fredsarbejde. Efter Reglerne for denne Komites Arbejdsmaade overgik Ledelsen i 1917 til vore norske Partifæller Lian og Magnus Nilssen, men sidstnævnte er senere erstattet med Syndikalisten Martin Tranmæl efter Beslutning af den nye, norske Partiledelse. Siden 1917 er der intet Møde afholdt i Komiteen, der har en Gang været forespurgt, om man vilde træde sammen, og de danske Repræsentanter erklærede sig beredte hertil, men de svenske Komitemedlemmer var forhindrede i at rejse just i de Dage, da Mødet ønskedes. Senere har man intet hørt fra Komiteens Ledelse, og man ser altsaa nu, at de norske Syndikalister har besluttet sig til at ophæve Forbindelsen med de socialdemokratiske Partier i Sverige og Danmark for at forsøge en Sprængning af vore Organisationer ved Hjælp af de Splittelsesgrupper, der findes i Sverige og Danmark.

Vi opfordrer ved nærværende alle vore Organisationer til at afvise det nævnte Forsøg. Der bør ikke møde Delegerede fra de danske Fagorganisationer paa den planlagte Bolschevik-Kongres, de selvbestaltede skandinaviske Ledere bør have en enstemmig Afvisning fra vore Organisationer i Danmark.

Det er en Selvfølge, at det skandinaviske Samarbejde imellem de solide, socialistiske Organisationer ikke ophører efter Syndikalisternes Parole. Der er gjort Skridt til den Fornyelse, som er nødvendig under de ændrede Forhold, og forsaavidt en Kongres maatet være ønskelig, skal vore Organisationer nok kunne etablere en saadan uden Ordre fra Personer, hvis sande Formaal er at ødelægge de Organisationer, til hvilke de nu har rettet Henvendelse.

P. F. V.
CARL F. MADSEN
ALFR. CHRISTIANSEN

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejderkonflikten i København.

I vor Omtale i forrige Nr. af »Arbejderen« af Havnekonflikten oplyste vi, at

Transportarbejderforbundets Bestyrelse havde vedtaget, at den var villig til Forhandling, naar Arbejdsgiverforeningen ønskede det, men at Arbejdet ikke vilde blive optaget, forinden Forhandlingerne var paabegyndt, og at den var rede til at forhandle med Staten angaaende Københavns Forsyning med Brødkorn. Efter at Havnearbejdernes Bestyrelse havde gjort Statsministeren bekendt med denne Beslutning, sammenkaldte han atter til Møde den 6. ds. de samme Repræsentanter, som han tidligere havde forhandlet med om Sagen.

Statsministeren udsendte samme Dag følgende Meddelelse om Forhandlingerne:

Ved et Møde hos Statsministeren, hvor tillige Finansministeren og Minister Stauning samt Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, Dansk Arbejdsmandsforbund, Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og Københavns Frihavns Aktieselskab og Transportarbejderforbundet var til Stede, lovede Transportarbejderforbundets Repræsentanter at anbefale deres Generalforsamling, der afholdes Mandag, at genoptage Arbejdet i Havnen Tirsdag Morgen, idet de hos Statsministeren paabegyndte Forhandlinger da vil blive fortsat i Løbet af Tirsdagen mellem Arbejdsgiverforeningen, Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og Frihavns Aktieselskab paa den ene Side og Transportarbejderforbundet paa den anden Side.

Der var tillige Enighed om, at det Resultat, man maatte naa til, faar tilbagevirkende Kraft fra Arbejdets Genoptagelse.

Transportarbejderforbundet afholdt Generalforsamling den 8. ds., men her blev Forslaget efter en indgaaende Diskussion ved en skriftlig Afstemning forkastet med 1062 mod 569 Stemmer.

Der er herefter næppe nogen Udsigt til en snarlig Afslutning af Konflikten, thi Arbejdsgiverforeningen hæver temmelig sikkert ikke Lock-outen, forinden Arbejderne har godkendt Statsministerens Forslag, og som Bestyrelsen for Transportarbejderforbundet jo ogsaa har sluttet sig til.

— Det er fjerde Gang, Havnearbejdernes Generalforsamling forkaster et Forligsforslag, som deres egne Tillidsmænd kommer og anbefaler dem. Det hændte under den gamle Bestyrelse i »Havnearbejdernes Fællesforbund« og har altsaa nu gentaget sig under den nye Ledelse af »Dansk Transportarbejderforbund«. Stillingen i Havnen er aabenbart den, at det ikke er de af Havnearbejderne selv valgte Ledere, men udenforstaaende Mænd, der dirigerer dem og deres Generalforsamlinger.

Transportarbejderforbundet har som bekendt besluttet at bryde Samarbejdet med Dansk Arbejdsmandsforbund og dermed ogsaa med De samvirkende Fagforbund.

For andre Arbejdere er det sørgeligt, at medens Arbejdsgiverne styrker sig gennem Centralisation og har erklæret en Lock-out, som bl. a. ogsaa lammer Vognmandskørslen, gaar Arbejderne den modsatte Vej og svækker derigennem hele Arbejderklassens politiske og økonomiske Kampkraft.

Derfor hjælper det heller ikke, naar Transportarbejderforbundet, som den ene Dag med Brask og Bram har erklæret, at det kan føre Kampen alene og staa paa egne Ben, den næste Dag kommer og forlanger, at andre Grupper af Arbejdere skal staa solidariske med dem.

Konflikten paa A/S Københavns Flydedok og Skibsværft.

I Tilslutning til vor Artikel i »Arbejderen« Nr. 9 skal vi meddele, at Arbejdsgiverforeningen under 30. August har tilsendt vort Forretningsudvalg en saalydende Skrivelse:

Forretnigsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Efter at vi gennem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark har modtaget Underretning om, at de Lønaftaler, der efter Strejkens Afslutning blev truffet mellem Aktieselskabet og Arbejderne, maa betragtes som godkendt, idet Arbejderne uden Protest af nogen Art i Gaar har modtaget deres Aflønning for den forløbne Arbejdsuge, og da Arbejdet nu maa anses for genoptaget i tilfredsstillende Omfang, tillader vi os herved at meddele det ærede

Forretnigsudvalg, at den indenfor »Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark« varslede Lock-out, der senest efter Forligsmandens Henstilling den 23. Juli er udsat paa en saadan Maade, at den til enhver Tid skulde kunne iværksættes med 24 Timers Varsel, herved aflyses.

P. F. V.
H. Langkjær.
W. Elmquist.

Reservekranførerne i Frihavnen.

Mandag den 8. Septbr. afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af et af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund rejst Krav om Ekstra-Dyrtidstillæg til de ved A/S Københavns Frihavn beskæftigede Reservekranførere.

Der oprettedes følgende Overenskomst:

»Der ydes de paagældende Kranførere fra 1. September d. A. et ekstraordinært Dyrtidstillæg, saaledes at det i Forbindelse med det overenskomstmæssige Dyrtidstillæg udgør ialt 47 Øre pr. Time.

Overarbejdsprocenten beregnes af den saaledes forhøjede Timeløn plus Dyrtidstillæg.

Første Udbetaling finder Sted den 12. ds.

Denne Overenskomst er gældende indtil 1. Maj 1920.«

Dyrtidstillægget var overenskomstmæssigt fastsat til 12 Øre pr. Time; der opnaaedes saaledes et Tillæg hertil af 35 Øre. Den samlede Timeløn bliver Kr. 1.75.

I Tilslutning til ovenstaaende vedtoges det mellem Frihavns Aktieselskabet og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, at der til de Reservekranførere, der den 1. Septbr. gjorde Tjeneste som saadanne, skulde udbetales et Beløb af Kr. 150,00, forsaavidt de har været beskæftigede uafbrudt siden 1. Maj. Reservekranførere, der er ansatte efter 1. Maj, erholder udbetalt et Beløb af Kr. 1,50 pr. Tjenestedag for det nævnte Tidsrum.

Smede- og Maskinarbejdere samt Snedkere paa A/S Emil Møllers Telefonfabrik i Horsens.

Da det ikke var muligt at opnaa Enighed med Firmaet om nogle ønskede Forandringer i Akkorderne, forlod 30 Montører den 25. August uvarslet Arbejdet, og disse efterfulgtes et Par Dage senere af ca. 35 Maskinarbejdere og 23 Snedkere.

Saaledes foranlediget afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 8. Septbr., og her enedes man om, at Arbejdet skulde genoptages Onsdag den 10. ds., hvorefter der Torsdag den 11. skulde afholdes Mæglingsmøde i Horsens til Behandling af de utilfredsstillende Timeløns- og Akkordsatser.

Forsaavidt Arbejdet genoptoges, i saavidt muligt samme Omfang som før Arbejdsnedlæggelsen, Onsdag Morgen, henstiller Arbejdsgiverforeningens Repræsentant til Jern- og Metalindustriens Sammeslutnings Mæglingsmand og til Selskabet, at der foretages en opadgaaende Regulering af de paagældende Akkorder, saaledes at Fortjenesterne paa nævnte Virksomhed bringes paa Højde med de paagældende Fags Fortjenester i lignende Virksomheder i Horsens. Sagens Indbringelse for den faste Voldgiftsret forbeholdes, forsaavidt Arbejdet ikke genoptages og fortsættes i tilfredsstillende Omfang.

Snedkerne hos „Butiksmontøren“ og Allan Christensen & Co. København.

Snedkerne ved ovennævnte Firmaer stillede først i August Maaned Krav om et Tillæg til Timelønnen paa 25 Øre, saaledes at denne blev 2,00.

I Bygningssnedkernes Overenskomst er fastsat en Maksimaltimeløn paa 1,75, og Firmaerne nægtede derfor at indgaa paa Arbejdernes Krav. Dette havde til Følge, at Svendene efterhaanden forlod deres Pladser, og dette paastodes fra Arbejdsgiverforeningens Side at være en ulovlig Strejke.

I den Anledning afholdtes Fællesmøde den 27. August, og her blev der truffet den Ordning imellem Firmaerne og Arbejderne, at der for det paagældende Arbejde lavedes en Akkord, der tilsikrede Arbejderne de 2,00 i Timen. Arbejdsgiverforeningens Repræsentant gav saa Tilsagn om, at de almindelige Dyrtidsforhandlinger for hele Snedkerfaget skulde blive fremskyndede saa meget som muligt. Arbejdet skulde da genoptages Fredag d. 29. August.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 12 * KØBENHAVN DEN 20. SEPTEMBER 1919 * 16 AARGANG

Havnekonflikten.

Arbejdsgiverforeningen varsler Stor-Lockout.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening har under 12. September sendt De samvirkende Fagforbund en længere Skrivelse, hvori der rettes stærke Angreb mod Havnearbejderne, fordi der i det sidste halve Aar næsten ikke er hengaaet en Dag, uden at der fra Arbejderne er fremsat ulovlige Krav overfor Arbejdsgiverne med paafølgende ulovlige Arbejdsstandsninger, som navnlig kulminerede, da Arbejdet saavel i Frihavnen som i Københavns Toldhavn blev nedlagt.

Arbejdsgiverforeningen retter ogsaa Angreb mod Dansk Arbejdsmandsforbund, fordi det har undladt at fremtvinge Arbejdets Optagelse i Havnen ved at erklære Arbejdet for aabent for alle Forbundets Medlemmer, og fordi det ikke har erklæret, at ingen, som optog Arbejdet, vilde blive betragtet som Skruebrækker, og Forbundet gøres som Medunderskriver af Overenskomsten medansvarlig for de ulovlige Forhold i Havnen.

Men ogsaa De samvirkende Fagforbund gøres ansvarlig, fordi de har holdt sig passive under Konflikten. Efter at Arbejdsgiverforeningen saaledes har faaet Luft, støder den, efter at have foretaget nogle undskyldende Buk, kraftigt i Krigstrompeten og meddeler, at man agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af De samvirkende Fagforbund i det Omfang, som det maa anses for nødvendigt.

En Generalforsamling er indkaldt til Fredag den 19. ds., og den skal altsaa fastsætte det Omfang, Lock-outen skal have.

Det er anden Gang i Løbet af et Par Maaneder, at Arbejdsgiverforeningen spiller op til Stor-Lockout. Den første Gang var det i Anledning af Strejken paa Flydedokken. Da Arbejdsgiverforeningen ikke mente at kunne faa Bugt med 165 Arbejdere paa anden Maade, saa skulde ca. 25,000 smides paa Gaden. Ved Regeringens Indgriben kom det ikke saa vidt, og Strejken er, som det var at vente, uden Lockout forlængst sluttet.

Havnekonflikten i København, som hører ind under Betegnelsen »de vilde Strejker«, fordi den mangler det organisatoriske Grundlag, vil, som alle andre planløse Strejker, paa Forhaand være dødsdømt; thi uden planmæssigt og solidarisk Samarbejde mellem Arbejderne og Organisationerne kan en Arbejdsstandsning ikke vindes. Arbejdsgiverforeningen ved ogsaa meget godt, at det Tidspunkt ikke kan være fjernt, da Havnekonflikten vil ophøre. En Lock-out-Trusel var derfor ogsaa ganske ufornøden. Den gør vel egentlig den modsatte Virkning, idet den blæser nyt Liv i Havnekonflikten.

Lock-out-Truslen synes da ogsaa at skulle tjene andre Formaal, thi Arbejdsgiverforeningen ved lige saa godt som vi, at De samvirkende Fagforbund, lige saa lidt som Dansk Arbejdsmandsforbund, har lagt Skjul paa, at de misbilliger den ulovlige Strejke i Havnen, og at Havnens Arbejdere Gang paa Gang er opfordret til at optage Arbejdet.

Vi kan derfor ikke frigøre os for den Tanke, at Arbejdsgiverne benytter Havnekonflikten som Paaskud til Varsling af en Storkamp samtidigt med,

at alle Dyrtidsforhandlinger paa enkelte Undtagelser nær er strandede, udelukkende fordi Arbejdsgivernes Ledelse har stillet sig karrig og afvisende under de Forhandlinger, der er førte.

Vi tager dog Arbejdsgiverforeningens Udfordring med den største Sindsro, har de endelig Lyst til at slaas, saa vil de jo nok finde Arbejderne parate til at tage mod dem, men vi vil dog til det sidste tro paa, at den sunde Fornuft hos Arbejdsgiverne vil sejre.

Dyrtidsforhandlingerne.

Under 13. ds. har Dansk Arbejdsmandsforbund sendt Arbejdsgiverforeningen en saalydende Skrivelse:

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening,

her.

Dels direkte med de paagældende Arbejdsgiverorganisationer og dels under Hovedorganisationernes Medvirkning har der været ført en Række Forhandlinger om Ydelsen af et nyt, ekstra Dyrtidstillæg til vore Medlemmer, men disse Forhandlinger er paa en enkelt Undtagelse nær alle bristede, fordi Arbejdsgiverne ikke har villet vise den tilstrækkelige Forstaaelse af de af den herskende Dyrtid fødte Krav. Vort Forbunds Ledelse har endvidere fra et meget stort Antal af vore Afdelinger faaet fremsendt Meddelelser om, at vore Medlemmer ikke kan eksistere længere uden at faa det haardt tiltrængte Tillæg til de bestaaende Lønninger, og at vore Medlemmer derfor, naar de ikke kan faa det, de mener at have Krav paa, ikke vil fortsætte Arbejdet. Vi maa give vore Afdelinger og vore Medlemmer Ret i, at de ikke kan nøjes med at faa den siden Overenskomsternes Oprettelse statistisk beregnede Dyrtid dækket, end ikke rigelig dækket, thi Arbejderhjemmene, der igennem 5 Krigsaar har maattet betale Krigspris for alt, staar nu saaledes, at de savner saavel Klæder som Husgeraad og absolut maa have dette fornyet. Priserne herpaa saavel som paa de øvrige Nødvendighedsartikler, Arbejderhjemmene skal bruge, er ikke blot stegne med de af Statistisk Departement beregnede Tal, men er stegne mere, indtil det fire- eller femdobbelte, og da Hjemmene som sagt har været ude af Stand til at komplettere Beholdningerne igennem Krigsaarene, maa de nu absolut have et Tilskud, der gør det muligt for dem at foretage dette.

Saaledes foranlediget skal vi da ved Nærværende meddele den ærede Arbejdsgiverforening, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling vore Afdelingers og Medlemmers Krav om ikke længere at være bundne ved de bestaaende Overenskomster, hvis Forudsætninger forlængst er bristede, og om ikke længere at være pligtig til at arbejde for de i Overenskomsterne fastsatte Lønninger; ligesom vi overfor Arbejdsgiverforeningens almindelige 1. Lockout-Varsel, der i Dag er blevet os bekendt gennem Pressen, maa forbeholde vor nævnte kompetente Forsamling Frihed til at opfange dette Varsel og kontraaktionere her overfor.

P. F. V.
Lyngsie.
Chr. Sørensen.

Arbejdsgiverforeningen har imidlertid i en længere Skrivelse protesteret mod Varslets Lovlighed.

I Skrivelsen hævdes, at Strejkevarslet baade formelt og reelt er ulovligt, og der paastaar, at Arbejdsgiverforeningen ved alle de førte Forhandlinger har været rede til at yde en endog meget rundelig Dækning af den konstaterede Stigning af Dyrtidsprocenten.

Det sidste lyder jo meget kønt. Men en Kendsgerning er det, at Forhandling efter Forhandling er bristet for en lang Række af Arbejdsmandsgrupper. Og en Kendsgerning er det tillige, at de gældende Overenskomsters Forudsætning ved de skete Prisstigninger er ganske bortfaldet.

Under disse Omstændigheder nytter det intet at fortabe sig i lange, juridiske Betragtninger. Ogsaa Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening maa bøje sig efter Tidens Krav.

Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdernes Forbund har varslet Strejke fra 2. Oktober.

Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund har ligeledes varslet Ar-

bejdsstandsning, fordi det ved de førte Forhandlinger kun har været muligt at opnaa et Tilbud af 5 % Dyrtidstillæg.

Glarmestersvendene i København har, efter at Dyrtidsforhandlingerne er bristede, nedlagt Arbejdet uden Varsel.

Skræddernes Strejke hos Mestrene over hele Landet fortsættes.

Overenskomster afsluttet.

Med Undtagelse af et Par enkelte Fag er alle Dyrtidsforhandlinger endt uden Resultat. De Fag, hvori Enighed er opnaaet, er følgende: Malerne over hele Landet, Tobaksarbejderne over hele Landet, og samtidig er Arbejdstiden nedsat til 48 Timer om Ugen med en Arbejdstid af 8½ Time paa Ugens 5 første Dage og 5½ Time om Lørdagen, Reservekranførerne ved Københavns Frihavn, Vagtfunktionærerne ved Vagtselskaberne i København, Films- og Biograffunktionærerne samt Kvinderne i en Række industrielle Virksomheder i København og paa Margarinefabrikerne overalt i Landet.

Malerne hele Landet.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 10. September opnaaedes Enighed om Dyrtidstillæg til alle de løbende Priskuranter med Undtagelse af den for Fabriken »Grand« i Nørre Aaby, som det under Mødets Forløb viste sig umuligt at komme i Forbindelse med. Det indførtes dog i Overenskomsten, at Forhandlingerne for denne Virksomheds Vedkommende skulde optages snarest muligt med tilbagevirkende Kraft fra 1. Septbr.

Overenskomsten gaar forøvrigt ud paa følgende:

Bygningsmalerprislisten: 130 % i Stedet for nu 100 %.

Skiltemalerprislisten: 120 % i Stedet for nu 100 %.

Jernbaneprislisten: 130 % i Stedet for nu 100 %.

Møbelmalerprislisten: 115 % i Stedet for nu 90 %.

Skibsmalerprislisten: 88 % i Stedet for nu 70 %.

Prislisten for »Scandia«: 90 % i Stedet for nu 70 %.

Til Vognmalerprislisten af 1916 gives et Tillæg af 92 % i Stedet for nu 82 %.

Til Prislisten for Ovn- og Cyklelakererarbejde (den nugældende) gives et Tillæg af 10 %.

Lokale nugældende Akkordprislister (med eventuelt tilhørende Procenttillæg) for Malere paa Maskinfabrikker erholder et Tillæg af 10 %, forsaavidt de er afsluttede inden 1. Juni d. A.

I Byer og Landkrese, hvor Arbejdet udføres paa Timeløn, betales dette med en Minimalløn af 1 Kr. 45 Øre pr. Time. Denne Timeløn gælder ogsaa for Timelønsarbejde i de Byer og Landkrese, hvor der arbejdes i obligatorisk Akkord.

Udbetaling ved alt Akkordarbejde ansættes til 1 Kr. 35 Øre pr. Time.

De Bestemmelser i Overenskomsten af Marts 1919, der vedrører Timelønnen for Skibsværfterne og »Scandia«, forbliver uforandrede.

Af foranstaaende Minimalløn paa 1 Kr. 45 Øre er som hidtil 40 Øre Dyrtidstillæg og 25 Øre nyt Dyrtidstillæg.

Det vedtagne nye Dyrtidstillæg paa Timeløn- og Akkordprislister har tilbagevirkende Kraft til 1. September d. A.

Til ovenstaaende Overenskomst kan knyttes følgende Bemærknigner af særlig Interesse.

Det forskelligartede Tillæg til de forskellige Priskuranter er begrundede med dels de uensartede Fortjenester, der kunde opnaas , og dels Tidspunktet for disses Afslutning. Af stor Betydning er det dog, at Bygningsmalerne er blandt dem, der fik det største Tillæg, da disse jo udgør langt det største Tal af Forbundets Medlemmer.

Bestemmelsen om, at Minimaltimelønnen er gældende i de Byer, hvor der ellers er indført obligatorisk Akkord, naar der undtagelsesvis arbejdes paa Timeløn, er en Forandring i den bestaaende Overenskomst, idet det ellers var saaledes, at Mester og Svend skulde træffe særlig Aftale herom i hvert enkelt Tilfælde.

Denne nye Bestemmelse gælder dog ikke for Skibsværfterne og »Scandia«, hvor der gør sig særlige Forhold gældende.

Udbetalingen ved Akkordarbejde, der tidligere kun var 1,00 pr. Time, lykkedes det efter stærk Modstand fra Arbejdsgivernes Side at faa hævet med 35 % eller 16,80 pr. Uge; derimod lyk-

kedes det ikke, som ønsket af Arbejderne, at faa fastsat nogle bestemte Regler for Udbetaling af yderligere Forskud paa Akkorderne, men Arbejdsgiverforeningens Repræsentant rettede en Henstilling til Malermestrene om at stille sig velvillige overfor saadanne Ønsker fra Arbejderne, hvilket disse gav Løfte om.

Dyrtidsforhandlingerne og Strejken i Skrædderfaget.

Dansk Skrædderforbunds Hovedledelse henvendte sig allerede først i Juli til sine modstaaende Arbejdsgiverorganisationer angaaende Forhandling om et ekstra Dyrtidstillæg til de i Foraaret afsluttede Overenskomster.

Denne Henvendelse, der sendtes hver af Mester- og Arbejdsgiverorganisationerne, resulterede i et Møde d. 15. Juli, hvor der var mødt Repræsentation for »Skrædderlauget i Kobenkavn«, »Centralforeningen af Skræddermestre i Jylland, Fyn og Østifterne«, »Foreningen af danske Fabrikanter af Herreklæder«, »Foreningen af Skræddermestre og Herrekonfektionister i Danmark«, »Dameskræddermesterforeningen i København« og »Dansk Skrædderforbund«.

Paa dette Møde fremsattes Krav om, at det nuværende overenskomstmæssige Dyrtidstillæg af 25 % forhøjedes til 60 %, og at dette og Indførelsen af den 8 Timers Arbejdsdag traadte i Kraft.

Arbejdstidsforkortelsen syntes det, at der kunde opnaas Enighed om, hvorimod Dyrtidstillægget for Københavns Vedkommende ganske afvistes; kun »Centralforeningen af Skræddermestre i Jylland, Fyn og Østifterne« tilbød at forhøje Dyrtidstillægget fra 25 til 30 % for de Ugelønnede og fra 25 til 40 % for de Akkordlønnede.

Dette Tilbud kunde »Dansk Skrædderforbund« ikke modtage, og man enedes da om, at Arbejdsgivernes Repræsentanter paa deres respektive Generalforsamlinger skulde søge Mandat til at afslutte Overenskomster, og der aftaltes saa nyt Møde i Esbjerg d. 12. August.

For »Foreningen af danske Fabrikanter af Herreklæder« skulde Spørgsmaalet dog afgøres ved et Mæglingsmøde.

Dette afholdtes d. 2. August, men Arbejdsgiverne mente ikke paa daværende Tidspunkt at kunne indlade sig paa Drøftelse af ekstra Dyrtidstillæg, men vilde nærmere konferere med Arbejdsgiverforeningen herom og saa senere lade Forbundet tilflyde Meddelelse.

I Henhold til Beslutningen paa Mødet d. 15. Juli afholdtes saa nyt Møde i Esbjerg d. 12. August, men her henviste Arbejdsgiverne til de nu indledede Dyrtidsforhandlinger mellem Hovedorganisationerne og vilde afvente Resultatet af disse.

Da Arbejdsfortjenesterne inden for Skrædderfaget, saavel for de Ugelønnede som for Akkordarbejderne, ligger langt nede, havde den stadig stigende Dyrtid afstedkommet en voksende Uro i Faget, der paa flere Steder havde givet sig Udslag i uvarslede Arbejdsstandsninger, som det dog lykkedes Forbundsledelsen at faa ophævede. Men da Forhandlingerne i Esbjerg nu heller intet Resultat bragte, saa Hovedledelsen ingen anden Udvej, hvis Enigheden indenfor Forbundet skulde bevares, end at varsle Strejke, og dette skete saaledes, at Arbejdet kunde standses den 30. August.

Arbejdsgiverforeningen protesterede imod Strejkens Lovlighed og bebudede at ville klage til den faste Voldgiftsret, hvis Strejken blev iværksat.

Under Hovedorganisationernes Medvirken afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 28. August, men Arbejdsgivernes Tilbud var af en saa ringe Beskaffenhed, at det var ganske umuligt for Forhandlingsudvalget at akceptere det, og hertil sluttede den samlede Hovedbestyrelse for Skrædderforbundet sig paa et Møde samme Aften, men vedtog at forelægge Tilbudet paa Generalforsamlinger i alle de interesserede Afdelinger Søndag d. 31. August, og lade Udfaldet af de paa disse foretagne Afstemninger være afgørende for, om Strejken skulde træde i Kraft fra Mandag Morgen d. 1. Septbr.

Resultatet af Afstemningerne, der indsendtes telegrafisk til Hovedkontoret i Løbet af Søndagen, viste, at Mestrenes Tilbud var forkastet med 3807 St. mod 427, hvorefter Strejken iværksattes.

Denne omfatter baade Bestilt- og Lagerarbejde saavel i København som i Provinserne.

Med »Dameskræddermesterforeningen i København«, der ikke staar tilsluttet Arbejdsgiverforeningen, var der i den mellemliggende Tid forhandlet særskilt og opnaaet Enighed, og her fortsættes Arbejdet.

Overenskomsten gik ud paa 8 Timers Dagens Indførelse, et Tillæg til Ugelønningerne paa 22,00 ugentlig og Dyrtidstillægget for mandlige Akkordarbejdere forhøjet fra 25 til 40 %.

Syersker fik deres Dyrtidstillæg forhøjet fra 25 til 60 %.

Det er dog ikke paa langt nær alle Forbundets Medlemmer, der er i Strejke, thi foruden Dameskræddermestrene er der en stor Del Mestre, der ikke er Medlemmer af Mesterforeningerne, og hos disse fortsættes Arbejdet, efter at de har underskrevet paa at ville efterbetale det forøgede Dyrtidstillæg, naar der en Gang bliver truffet en Ordning med Arbejdsgiverorganisationerne. Her i København har op imod 300 Firmaer underskrevet saadanne Erklæringer, og dette har haft til Følge, at der, sammen med de Svende, der har skaffet sig privat Arbejed, er ca. 1200 Svende i Arbejde og kun ca. 800 i Strejke.

For de kvindelige Herreskræddere stiller Tallene sig saaledes, ca. 2200 i Strejke og ca. 700 i Arbejde.

Af Tilskærernes Fagforenings 320 Medlemmer er kun godt 100 i Strejke.

I Provinserne stiller Forholdene sig omtrent paa samme Maade. I ca. en Snes Byer har samtlige Mestre underskrevet, ligesom Centralforeningen af Skræddermestre paa Bornholm har underskrevet, hvorfor Arbejdet fortsættes uforandret.

Men ogsaa andre Steder arbejdes i stor Udstrækning. I Aarhus f. Eks. har 24 Mestre underskrevet, og af Afdelingens 250 Medlemmer strejker kun ca. 80, i Helsingør er alle de Strejkende kommet i Arbejde ved Mestre udenfor Arbejdsgiverforeningen o. s. v.

Som bebudet af Arbejdsgiverforeningen er Sagen indbragt for den faste Voldgiftsret, hvor det forberedende Møde afholdtes Lørdag d. 6. Septbr. og Procedrue d. 13. Septbr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd i forskellige jernindustrielle Virksomheder.

Ved et Fællesmøde d. 9. August forhandledes om en Konflikt mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S M. P. Allerups Eftflg., A/S Brandt & Co., H. Rasmussen & Co., Maskinfabrikken »Phønix« og Sydfynske Jernbaner, alle af Odense, samt A/S Nielsen & Winther i København.

Der opnaaedes Enighed om følgende:

For Odense-Virksomhederne:

Den varslede Strejke aflyses; samtlige Timelønninger for akkordlønnede Arbejdere forhøjes med 8 Øre pr. Mand pr. Time, Timelønningerne for timelønnede Arbejdere forhøjes med 10 Øre pr. Mand pr. Time, Ugelønningerne for ugelønnede Arbejdere med 5 Kr. pr. Mand pr. Uge.

Samtlige Forhøjelser faar tilbagevirkende Kraft fra og med 4. Juli d. A.

Paa Sydfynske Jernbaner optages Forhandling om Regulering af Akkorden for Hjuldrejning.

For A/S Nielsen & Winther:

Selskabet tilbød en Forhøjelse af de nugældende Timelønninger med 8 Øre pr. Mand pr. Time, samt endvidere et Tillæg af 4 Øre pr. Time for de Timer, i hvilke der ikke arbejdes i Akkord. Alt med tilbagevirkende Kraft fra den 3. Juli d. A.

Arbejdernes Repræsentanter vilde anbefale dette Tilbud til de interesserede Arbejdere paa et Møde, der skulde afholdes Mandag den 11. ds.

I Tilfælde af Godkendelse aflyses den varslede Strejke.

Vagtfunktionærerne hos A/S De forenede Vagtselskaber.

Ved et Fællesmøde d. 26. August forhandledes om et af Vagtfunktionærerne hos A/S De forenede Vagtselskaber fremsat Krav om Dyrtidstillæg.

Der opnaaedes Enighed om, at der for Resten af indeværende Overenskomstperiode ydes følgende ekstra Dyrtidstillæg:

Til faste Kresvægtere, hvis Løn var 225 Kr. pr. Maaned, ydes et Dyrtidstillæg af 65 Kr. pr. Maaned.

Til faste Separatvægtere, hvis Løn var 215 Kr. pr. Maaned, ydes et Dyrtidstillæg af 65 Kr. pr. Maaned.

Formerne paa A/S Varde Staalværk.

Ved et Fællesmøde d. 18. August forhandledes om en Konflikt mellem Varde Staalværk og Formerforbundet.

Medens Arbejdsgiverforeningen hævdede, at det var en ulovlig Strejke, paastod Arbejderne, at Arbejdet var forladt, fordi der ikke var tilstrækkelig Arbejdsmandshjælp, og at man gentagne Gange havde søgt Direktøren for at faa Arbejdet i Gang igen, uden at dette dog var lykkedes.

Man enedes om, at Arbejdet genoptoges d. 20. August af de samme Arbejdere, som har forladt dette.

Fabrikken erklærer, at der til den Tid vil være 6 Arbejdsmænd til Stede paa Fabrikken.

Den 21. August optages der lokal Mægling om de Stridsspørgsmaal, der har givet Anledning til Strejken. Hvis Enighed ikke opnaas ved den faglige Behandling af Sagen, afgøres de verserende Stridsspørgsmaal, herunder Spørgsmaalet om der tilkommer nogen af Parterne Erstatning for Arbejdsstandsningen, og i bekræftende Fald Erstatningens Størrelse, ved en faglig Voldgift.

Arbejdskonference i Washington.

Paa Fredskonferencen i Paris blev det besluttet, at der mindst en Gang om Aaret skal afholdes en almindelig Konference mellem Repræsentanter for Folkenes Forbund.

Til Konferencen udpeger Regeringen i hvert Land to Repræsentanter og Arbejdsgiverne og Arbejderne hver en Repræsentant.

I Slutningen af August Maaned modtog vi fra Indenrigsministeriet Indbydelse til Konferencen med Anmodning om at udpede en Delegeret til at repræsentere Arbejderne i Danmark.

Paa Mødet skal behandles følgende Spørgsmaal:

1. Gennemførelse af Princippet om Otte Timers Dagen og Otte og Fyrretyve Timers Ugen.
2. Forebyggelse af Arbejdsløshed og Midler til dens Bekæmpelse.
3. Kvinders Arbejde.
4. Børns Arbejde.
5. Udvidelse af de i Bern 1906 vedtagne Bestemmelser angaaende Anvendelse af hvidt Fosfor i Tændstikfabrikationen.

*

Paa den internationale Konference i Amsterdam, hvor Spørgsmaalet om Arbejdernes Deltagelse i Konferencen i Washington forlaa til Behandling, blev det vedtaget at deltage under den Forudsætning, at alle Landes Fagorganisationer fik Indbydelse til Konferencen, og at de uden Undtagelse betragtedes som ligeberettigede Deltagere i Konferencen, og at kun de Delegerede, som vælges af Landsorganisationer, som er tilsluttede Internationale, kan anerkendes.

Efter Konferencen i Amsteradm har der været ført Forhandlinger mellem Ledelsen for det internationale faglige Bureau og Fredskonferencens ledende Mænd, og af de fremsendte Meddelelser synes det at fremgaa, at Arbejdernes Krav vil blive imødekommet, men nogen endelig Afgørelse foreligger dog endnu ikke. Det er derfor blevet meddelt Indenrigsministeriet, at vi ikke kan tage endelig Stilling til Anmodningen om at udpege Delegeret til Konferencen i Washington, forinden der fra det internationale faglige Bureau foreligger Meddelelse om, at de af Arbejderne stillede Krav til Fredskonferencen er blevet imødekommet.

De faglige Landsorganisationer i Sverige og Norge har under Forudsætning af, at vore Krav opfyldes, vedtaget at deltage i Konferencen i Washington og valgte deres Formænd til at repræsentere Arbejderne. For Sverige møder saaledes Herm. Lindqvist og for Norge Ole Lian.

Ekstraordinært Repræsentantskabsmøde.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab er i Anledning af den foreliggende spændte faglige Situation indkaldt til Møde *Tirsdag den 23. September* i Forsamlingsbygningen, Enghavevej 40, København.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 13 * KØBENHAVN DEN 27. SEPTEMBER 1919 * 16 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Septbr. 1919.

Afdelingsformænd eller -kassererе, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Oktober 1919.

Forretningsudvalget.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde.

23. og 24. September 1919.

I Anledning af den tilspidsede Situation mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, som er fremkaldt ved Arbejdsgiverforeningens Lockout-Trusel i Anledning af Havnekonflikten, og de bristede Dyrtidsforhandlinger i en Række Fag, havde Forretningsudvalget indkaldt Repræsentantskabet til Møde den 23. og 24. September i Forsamlingsbygningen paa Enghavevej 40 i København.

Repræsentantskabsmødet aabnedes af Formanden Carl F. Madsen.

Til Dirigenter valgtes J. A. Hansen og Vilh. Nygaard.

Dyrtidsforhandlingerne.

Formanden gjorde rede for de faglige Forholds Udvikling, idet han gjorde Arbejdsgivernes Karrighed under Dyrtidsforhandlingerne ansvarlig for den tilspidsede Situation. Han nævnte som Eksempel det utroligt karrige Tilbud, der var givet Skrædderfaget, og som havde fremkaldt en for Fagets Arbejdsgivere beskæmmende Konflikt. En saadan Optræden fra Arbejdsgivernes Side gor det næsten umuligt at opretholde stabile og ordnede Arbejdsforhold. Forretningsudvalget maa derfor — da der oven i Købet er varslet en omfattende Lockout — udbede sig den fornødne Bemyndigelse til at bringe de Midler i Anvendelse, som Situationen maatte kræve.

Under den paafølgende Diskussion blev Situationen meget alsidigt belyst af en Række Talere.

Diskussionen om Dyrtidsforhandlingerne endte med enstemmig Vedtagelse af følgende Resolution:

I Anledning af den stadige Prisstigning har De samvirkende Fagforbund for mere end to Maaneder siden henhendt sig til Arbejdsgiverforeningen med Anmodning om at stille sig forstaaende overfor Krav fra Arbejderne om et Ekstra-Dyrtidstillæg.

Arbejdsgiverforeningen er vel ogsaa indgaaet paa Forhandling, men som Følge af de alt for ringe Tilbud, der er givet ved Forhandlingerne, er der indtil nu kun opnaaet Enighed i 6 Fag, hvorimod Forhandlingerne i de øvrige Fag er bristede.

I et enkelt Fag, Skrædderfaget, har der i over 6 Uger endog været Strejke, fordi Arbejdsgiverne kun har budt 3 Kr. ugentlig i ekstra Dyrtidstillæg til en pr. 1. Februar afsluttet Overenskomst.

Da den Tilstand, der saaledes er skabt ved Arbejdsgiverforeningens Modstand mod at yde et anstændigt Dyrtidstillæg ikke kan opretholdes ret længe, vedtager Repræsentantskabet at bemyndige Forretningsudvalget til at bringe saadanne Midler i Anvendelse, som det maa anse for formaalstjenlige for at fremskaffe en for Arbejderne tilfredsstillende Løsning af Dyrtidsforhandlingerne.

Konflikten i Københavns Havn.

Repræsentantskabsmødet fortsattes den 24. September med Lockout-Trus-

len og Havnekonflikten som første Sag paa Dagsordenen.

Sagen indlededes af Formanden, Carl F. Madsen, der i Tilknytning til sine Bemærkninger om Tirsdagen gjorde Rede for Forholdenes Udvikling, idet han bl. a. oplæste følgende Redegørelse for Konfliktens Udvikling, der af Dansk Arbejdsmandsforbund er tilstillet De samvirkende Fagforbund:

Ifølge vort indgaaende Kendskab til hele Konfliktens Opkomst og Forløb finder vi den, jvf. de foreliggende Omstændigheder, meningsløs og i Henhold til dens Konsekvenser baade for Havnearbejderne selv, os, deres Kammerater, og hele Befolkningen — ikke mindst Arbejderklassen — ganske uforsvarlig.

Vi skal i saa Henseende oplyse følgende Kendsgerninger:

Hele Havnestrejkens nuværende Lønngrundlag er i Marts og April d. A. forhandlet og færdigunderskrevet af Havnearbejdernes egen Ledelse uden Raadførelse med os. Først da Havnearbejdernes Generalforsamling gjorde Ophævelse over visse Poster, søgte man vor Assistance, som øjeblikkelig blev givet, og resulterede i, at samtlige Punkter, som Havnearbejdernes Ledelse skriftlig og paa udtømmende Maade paapegede som nødvendige, gennemførtes.

Alle de partielle Strejker i Havnen, som fremkom i første Halvdel af Maj Maaned, og som gav Anledning til den store Bod paa de 800,000 Kr., er alle etablerede og opretholdt udenom og paa Trods af Havnearbejdernes egen lovlig valgte Afdelingsledelse paa det daværende Tidspunkt. For at finde Grundlag for Strejkesituationens Bevarelse maatte de strejkelystne Elementer, der i Aar har slaaet sig paa Havnearbejder-Erhvervet, ty til at rejse Kravet om Skruebrækkernes øjeblikkelige Fjernelse, der ikke tidligere havde været fremholdt overfor Arbejdsgiverne, men selv dette vanskelige Spørgsmaal — Brækkerne havde jo gaaet 6 Aar i Havnen — klarede Dansk Arbejdsmandsforbund, ligesom ogsaa den store Bods Afvikling klaredes med, at der kun skulde deponeres 25,000 Kr., som endda skulde tilbagebetales Arbejderne, hvis der ikke opretholdtes flere ulovlige Strejker i Overenskomstperioden. Ogsaa denne Ordning tiltraadtes af hele Havnearbejdernes egen Ledelse, men forkastedes paa Generalforsamlingen, hvor visse Elementer ganske beherskede »Forhandlingerne«.

Først efter at disse storstilede Meningsløsheder har fundet Sted og i Maaneder forhindret Losnings- og Lastningsarbejdets normale Gang i Københavns Havn, er det, at Arbejdsgiverforeningen skrider til at foretage Eksekution og Fallit overfor Havnearbejdernes Organisation.

Havnearbejderne opretter derpaa Transportarbejderforbundet og vælger en hel ny Bestyrelse og en ny Formand, men de partielle ulovlige Strejker fortsættes. Selv den ny Bestyrelse med Formanden i Spidsen er straks klar paa, at denne Fremgangsmaade er meningsløs, og søger energisk at tilvejebringe Ro og organisationsmæssig Behandling af det, der maatte være at ordne med Lønforholdene. Skønt Transportarbejderforbundet paa demonstrativ Maade havde erklæret, at de intet vilde have at skaffe med os, deres Kammerater, træder Undertegnede hjælpende til og formaar Arbejdsgiverforeningen til at se bort fra alle Uhyrlighederne og indvilge i nye Forhandlinger, men Udnyttelsen af denne Forhandlingsvillighed, der sikkert kunde have bragt Havnearbejderne en Ordning af de Forhold, der endnu var Grund til at klage over, gaar Glip, alene fordi Havnearbejdernes Generalforsamling atter nægter at vedtage de formelle Foranstaltninger, som hele deres Bestyrelse forelægger dem. Naar Havnearbejderne nu erklærer, at de strejker for at faa antagelige Arbejdsforhold, er det urigtigt, forsaavidt sou de aldeles ikke behøvede at strejke derfor, og at Strejkens Opretholdelse tværtimod alene bærer Skylden for de uordnede Arbejdsforholds Tilstedeværelse.

Med Hensyn til de senest paaberaabte Strejkeaarsager, nemlig Inkasseringen af de 150 Kr., som nogle Losehold mener at have til Gode i Ventepenge, maa det vistnok indrømmes fra

alle Sider, at Opretholdelse Uge efter Uge af en Konflikt, der daglig koster Befolkningen mellem en halv og en hel Million Kroner og ca. 3500 Strejkende deres Dagfortjeneste, er en temmelig dyr og upraktisk Inkassationspraksis. Det samme gælder Tilbagebetalingen af de ca. 8000 Kr., som senest er beslaglagt, idet disse Penge kun er tabt, fordi Havnearbejdernes Generalforsamling har nægtet at honorere de Forpligtelser, som Organisationens egne Tillidsmænd, jvf. given Fuldmagt, har underskrevet paa at betale.

Endelig finder vi, at Havnearbejdernes Benyttelse af deres gamle Organisations Fallit til at træde ud af de øvrige Arbejdsmænds Rækker og danne Splittelsesorganisation, netop nu, hvor Arbejderklassen snart vil faa al sin Enighed og al sin Styrke behov til Bevarelse af den størst mulige Del af de vundne »Dyrtidstillæg«, er lige saa uheldig som alt det andet.

Da hertil yderligere kommer, at Transportarbejderforbundet udenom Dansk Arbejdsmandsforbund søger at skabe ulovlige Strejker blandt vore Medlemmer i Provinshavnene, og da det er utvivlsomt, at den irriterende nu 5 Maaneder lange Strejkeforstyrrelse i Kobenhavns Havn har øvet en uheldig Indflydelse paa Arbejdsgivernes Imødekommenhed i det store Dyrtidsspørgsmaal, skal vi henstille, om der paa Fagforbundenes forestaaende Repræsentantskabsmøde bør tages Afstand fra de kobenhavnske Havnearbejderes Færd.«

Formanden erklærede, at Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund ganske kunde tiltræde de i denne Redegørelse indeholdte Synspunkter og sluttede med at foreslaa en Resolution til Vedtagelse.

Formanden for Dansk Arbejdsmandsforbund, Lyngsie, tog derefter Ordet. Han skildrede i store Træk Havnearbejdernes Organisationshistorie, i hvilken Nederlag er hobet paa Nederlag, hver Gang de skilte sig ud fra de øvrige Arbejdsmænd. Fra Udlandet har de aldrig faaet andet end Skruebrækkere og tomme Løfter. Nu rejser de Kamp mod Dansk Arbejdsmandsforbund, skønt Forholdene i Havnen gik fremad Aar for Aar ved vort Arbejde, og skønt der er ydet betydelige Ofre derfor. Der har aldrig nogensinde foreligget nogen Klage mod os fra Havnearbejdernes Side, idet Forbundet endog skaffede dem mere, end de selv havde akcepteret. Fra første Færd skyldes Misèren Vilh. Andersens rentud svindleragtige Ledelse af Organisationen, men det synes nu, som om ethvert Haab om Fornuftens Sejr maa briste. Siden Maj har der ikke været én rolig Dag i Havnen, og paa 7. Uge ligger Skibe i Snesevis ulossede, medens der lides et direkte Tab daglig paa 1 Mill. Kr. foruden den ganske uberegnelige indirekte Skade for hele vort Samfund. Jeg peger blot paa Ødelæggelsen af vor Kulimport, der ødelægger Industriens Muligheder og truer hele vort Samfund. Trods alt var Havnearbejderne indtil for kort Tig siden dog vore Medlemmer, og jeg ved, at den store Part af dem er hæderlige Folk, som blot lader sig forvirre. Det gør mig derfor ondt, at jeg som ærlig Mand maa erkende, at der ikke kan findes et eneste Ord til Forsvar for den vanvittige Fremgangsmaade i Havnen. Vi maa paa Arbejderklassens Vegne udtale vor absolute Fordømmelse.

Arbejdsminister Stauning tog derefter Ordet og paapegede under stærk Tilslutning de ødelæggende Virkninger af Havnekonflikten. De Tab, som direkte fremkaldes, og som væltes over paa Arbejderne i Form af forøget Dyrtid, er uhyre, men forsvinder i Sammenligning med den Skade, der voldes for det danske Samfunds fremtidige Produktionsmuligheder. Virkningerne mærkes i høj Grad i Udlandet, hvor Tilliden til Kobenhavns Havn forsvinder.

Jeg siger, at Strejkevaabnet er os helligt og umisteligt, men det kan misbruges. Vi kan ikke finde os i, at en enkelt Klike sætter vort bedste Vaaben i Fare. Det er en mod den øvrige Arbejderklasse rettet fjendtlig Handling, som den maa værge sig imod.

Endnu havde Træarbejder Madsen, Kommunefunktionær Lindblad og J. A. Hansen Ordet i Tilslutning til de foregaaende Talere, hvorefter man enstemmigt vedtog følgende

Resolution:

»I Anledning af, at Arbejdsgiverforeningen har fremsat Trusel om at ville iværksætte Lockout overfor Medlemmer af Organisationer, som er tilsluttede De samvirkende Fagforbund, vedtager Repræsentantskabet at nedlægge en kraftig Protest mod det paatænkte Overfald paa sagesløse Arbejdere og bemyndiger Forretningsudvalget til, hvis Truslen bringes til Udførelse, at bringe ethvert Middel i Anvendelse overfor Arbejdsgiverne, som kan tjene til at bringe Lockouten til Ophør.

Paa den anden Side maa Repræsentantskabet beklage, at de københavnske Havnearbejdere paa Trods af deres Forbund og i Modstrid med deres egen Afdelingsledelses bestemte Raad og Beslutninger har iværksat ulovlige Strejker og derved fremkaldt deres gamle, prøvede Organisations Fallit og Tilintetgørelse, og i lige Maade, at Havnearbejderne, ligeledes paa Trods af deres egen Ledelses Beslutninger, ved Fortsættelse af den ulovlige og uhensigtsmæssige Strejketaktik forhindrer en organisationsmæssig Ordning af Lønforholdene i Havnen.

Endelig maa Repræsentantskabet paa det bestemteste misbillige, at Havnearbejderne benytter den stedfundne Fallit for deres Organisation til at etablere en Splittelsesorganisation og nægte Samarbejde med de øvrige Arbejdsmænd i Danmark. Idet Repræsentantskabet iøvrigt henviser til, at Havnekonfliktens Fortsættelse koster Landets Befolkning Tabet af store Værdier og afstedkommer mange andre Kalamiteter for Samfundet, slutter Repræsentantskabet sig til Havnearbejdernes egen Ledelses gentagne Raad om Arbejdets Genoptagelse og Opfyldelse af de indgaaede Forpligtelser, saaledes at den Forhandling med Arbejdsgiverne om Arbejdsforholdenes Ordning, som dog en Gang skal finde Sted, straks kan komme i Stand, og tilsiger Repræsentantskabet i saa Henseende Dansk Arbejdsmandsforbund og Havnearbejderne al fornoden Støtte til øjeblikkelig Tilvejebringelse af tidssvarende Arbejdsforhold i Københavns Havn.

Forsaavidt denne Opfordring ikke maatte blive fulgt, paalægges det Fagforbundenes Forretningsudvalg at drage Omsorg for, at Havnearbejdernes Strejke lokaliseres, saaledes at samfundsnødvendige Funktioner, Industriens og Haandværkets Forsyning med Brændsel og Tilførsel af Levnedsmidler til Befolkningen ikke forhindres.«

Anmodning fra den tyske faglige Landsorganisation om Støtte til Indkøb af Levnedsmidler.

J. A. Hansen gjorde paa Forretningsudvalgets Vegne Rede for Sagen.

Den tyske Befolkning trænger i høj Grad til Levnedsmidler og navnlig gælder det den arbejdende Befolkning, men paa Grund af den lave Markkurs er det ikke muligt at købe i Udlandet. Den tyske Landsorganisation anmoder derfor deres Klassefæller i de skandinaviske Lande om at yde dem Hjælp i deres vanskelige Situation ved at skaffe dem et Laan i skandinavisk Mønt til Indkøb af Levnedsmidler. Forretningsudvalget har stillet sig velvillig overfor Tanken, og der er aabnet Mulighed for at faa Laanet gennem vor egen Bank »Arbejdernes Landsbank« og paa en saadan Maade, at de ikke er baandlagte i Tilfælde af Storkonflikt. Stillingen er ikke den, at de tyske Fagforeninger mangler Penge, men Kurstabet er saa stort, at det i meget følelig Grad rammer Arbejderne, og vi kan ikke undslaa os for at yde en kammeratlig Haandsrækning, dertil har vi i Aarenes Løb, ikke mindst under den store Lockout, faaet for megen broderlig Hjælp fra Tyskland.

Følgende Forslag vedtoges enstemmigt:

»Repræsentantskabet, som paa Mødet den 23. September 1919 er blevet bekendt med, at Allgemeine Deutsche Gewerkschaftbund har anmodet De samvirkende Fagforbund i Danmark om et Laan paa indtil 3 Millioner Kroner til Indkøb af Levnedsmidler i Danmark, og med de Forpligtelser, som Allgemeine Deutsche Gewerkschaftsbund vil indgaa paa, naar det kan erholde Laanet, bemyndiger Forretningsudvalget til at arbejde videre paa Sagen og søge den realiseret paa Grundlag af de foreliggende Vilkaar.«

Dagsordenen var dermed udtømt, og Dirigenten hævede det betydningsfulde Møde.

* * *

Umiddelbart efter Repræsentantskabsmødets Afslutning har Forretningsudvalget sendt Transportarbejderforbundet en saalydende Skrivelse:

Til

Bestyrelsen for
Dansk Transportarbejderforbund.

Som det vil være den ærede Organisation bekendt, har Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening i Anledning af Havnekonflikten bebudet en omfattende Lockout over for et betydeligt Antal Arbejdere. De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab har i den Anledning været samlet, og ved Mødet i Gaar vedtoges det at nedlægge en skarp Protest mod denne Trusels Udførelse. Det er imidlertid en Selvfølge, at en Forhandling om Arbejdsgiverforeningens Meddelelse ikke kunde finde Sted, uden at man samtidig beskæftigede sig med Havnearbejdernes Adfærd, der har foranlediget dette alvorlige Skridt.

Resultatet af Forhandlingen var en enstemmig Vedtagelse af hoslagte Resolution, der protesterer overfor Arbejdsgiverne og retter en Henvendelse til Havnearbejderne.

Idet vi fremsender denne Vedtagelse, tilføjer vi en alvorlig Opfordring til Havnearbejdernes Bestyrelse om at tage Spørgsmaalet om Arbejdets Genoptagelse op paany. En Fortsættelse af Konflikten truer, rent bortset fra Lockouten, i høj Grad Arbejdernes Interesser. Standsningen af Havnearbejdet standser Trafikken paa København, Varer, der er nødvendige for Befolkningen, unddrages Landet og gaar til andre Lande. Her bliver Varemangel og som Følge deraf Dyrtid paa de Varer, der er forhaanden, Industrien unddrages Materialier, og Arbejdsløshedens Forøgelse er derfor den meget nærliggende Følge.

At denne Udvikling ikke er til Gavn for Arbejderne, forstaar den ærede Organisation, og der kan iøvrigt paapeges mange andre, for Arbejderklassen farlige Ulemper, af den herskende Tilstand.

Under Henvisning til det saaledes anførte, opfordres den ærede Organisation til snarest at hidføre den Ordning af Forholdene, som er fornøden, og som sikkerlig straks kan opnaas hos Havnens Arbejdsgivere, og for saa vidt vor Medvirkning til *organisationsmæssig* Ordning af Forholdene er ønsket, er vi selvfølgelig rede til at medvirke.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

*

Lørdag den 27. Septbr. afholdt Transportarbejderforbundet en Generalforsamling, og her vedtoges det med stor Majoritet at genoptage Arbejdet i Havnen Mandag den 29. Septbr.

Beslutningen paa Generalforsamlingen er saalydende:

Arbejdet genoptages Mandag Morgen den 29. Septbr.

Der nedsættes straks et Nævn, bestaaende af 4 Havnearbejdere, 4 Arbejdsgivere, 2 Jurister, en valgt af hver af Parterne, og en af Regeringen udnævnt Opmand.

Nævnets Afgørelse er bindende for begge Parter og skal foreligge senest 5 Dage efter Arbejdets Genoptagelse.

Havnearbejderne forpligter sig til at ekskludere de Medlemmer eller Flerheder af Medlemmer, der ikke følger Nævnets Fastsættelse af Timeløn og Akkordsatser.

De verserende Retssager mellem Arbejdsgiverne og Forbundet hæves.

Denne Beslutning blev overbragt Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening af Statsminister Zahle, og efter en længere Overvejelse blev der tilstillet Statsministeren et Svar, hvori der gøres opmærksom paa, at det næppe vil være muligt i tilfredsstillende Omfang at gøre Havnen klar til Arbejdets Genoptagelse til Mandag, men derimod til Tirsdag Morgen. Arbejdsgiverforeningen bemærker tillige, at den forudsætter, at det Grundlag, paa hvilket Nævnet skal træffe Afgørelse, maa være de Resultater, som Arbejdsgiverforeningen er naaet til og maatte naa til med Hensyn til Dyrtidstillæg i andre ligeordnede Tilfælde. Med disse Bemærkninger tiltræder Arbejdsgiverforeningen Forslaget, men gør dog opmærksom

paa, at det kan volde Vanskeligheder at faa Sagen afgjort indenfor den korte Tid, men tilbyder, at Ordningen faar tilbagevirkende Kraft til den Dag, Arbejdet genoptages.

Transportarbejderforbundet har derefter tilstillet Arbejdsgiverforeningen en Skrivelse, hvori det blandt andet bemærkes, at man intet har at erindre imod, at Arbejdet genoptages Tirsdag i Stedet for Mandag, og at man mener, at naar man overhovedet gaar med til Afgørelse ved Opmand, maa begge Parter uden Betingelse bøje sig for en af denne afsagt Kendelse, da det hele jo ellers svæver i Luften.

Forbundet ønsker tillige oplyst om, hvorvidt de løbende Retssager mellem Forbundet og Arbejdsgiverforeningen er ophævet, saaledes som Forbundet har krævet.

Arbejdsgiverforeningen har svaret bekræftende, og ifølge Beslutning af Forbundets Bestyrelse er det vedtaget, at Arbejdet genoptages Mandag Morgen for de Medlemmer, der ønsker det, og for hvem der er Brug. Den almindelige Genoptagelse af Arbejdet finder Sted Tirsdag Morgen.

Herefter er den bitre Strid ved Københavns Havn nu bragt ud af Verden, og man tør vel gaa ud fra, at Arbejdet ved Havnen i Fremtiden vil blive af en mere rolig og varig Karakter.

Den faste Voldgiftsret.

Linoleumsarbejderne i København.
Sag Nr. 289.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 17. September 1919 i Sag Nr. 289: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbunds Vegne og dette igen for mets Afdeling for Linoleumsarbejdere i København samt subsidiært de enkelte strejkende Arbejdere.

I Henhold til en af Københavns Linoleumsarbejderes Afdeling af Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund fattet Generalforsamlingsbeslutning nedlagde Afdelingens Medlemmer *den 16. August d. A.* uden Varsel Arbejdet hos Medlemmerne af Foreningen af Arbejdsgivere i Linoleumsbranchen i København og Frederiksberg; og paa denne Forenings Vegne paastaar Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, ved at indklage De samvirkende Fagforbund, Sadelmager- og Tapetsererforbundet og subsidiært dets nævnte Afdeling og de nedennavngivne Arbejdere idømt Bod for denne efter deres Mening ulovlige Strejke.

De Indklagede har begrundet det foretagne Skridt med, at Fagets Overenskomst af 5. Maj d. A., der er gældende til 1. Maj 1920, havde indført en ny Lønningsmetode, der viste sig mindre fordelagtig for Arbejderne end af alle Parter forventet, og at Forhandlinger, der desangaaende førtes med Arbejdsgiverne den 7. og 14. August viste sig ikke at kunne føre til noget mindeligt Resultat.

Klagerne benægter, at det nye Lønreglement har medført ringere Lønvilkaar end i sin Tid forudsat, bortset fra en enkelt nedenomtalt Bestemmelse, og forklarer, at de afviste enhver Forhandling om Lønforhøjelser under Henvisning til de Dyrtidsforhandlinger, der forestod mellem Hovedorganisationerne.

Disse Spørgsmaal bliver det dog ufornødent for Retten at komme ind paa, da det er givet, at den iværksatte Strejke i hvert Fald allerede *som uvarslet* er stridende mod Septemberforliget og mod Fagets Regler for Behandling af faglig Strid og som uvarslet tilmed netop synes egnet til at vanskeliggøre den ønskede Forstaaelse mellem Parterne.

Efter det oplyste har det indklagede Forbund ikke været bekendt med, at en Arbejdsstandsning paatænktes i Afdelingen, og vel ses det ikke, at Forbundet er traadt særlig aktivt op mod Strejken — blandt andet ikke ved offentligt at erklære Tilgangen til Arbejdet frit — ligesom det er en ret uheldig Ordning, at Forbundet ikke overfor Afdelingen han kunnet hindre, at Indsamling til de ulovlig Strejkende har fundet Sted i selve Forbundets af Afdelingen benyttede Kontorlokale; men paa Sagens nuværende Stadium findes Forbundet dog ikke at kunne gøres ansvarlig for den verserende Strejke.

Derimod er den indklagede Afdeling

paa Grund af sin Generalforsamlingsbeslutning skyldig til en Bod, der efter Omstændighederne ansættes til 2000 Kr.; og de indklagede Arbejdere, der ikke kunde være i Tvivl om Strejkens Ulovlighed, findes solidarisk med Afdelingen og med nedennævnte Begrænsning, at burde udrede i Bod, hvad Afdelingen ikke maatte være i Stand til at udrede af den idømte Bod.

Herom bemærkes følgende: Som anført vægrede Arbejdsgiverne sig ved paa det paagældende Tidspunkt at tilbyde Lønforhøjelser; men idet de om en enkelt mindre betydelig Post i Tariffen erkendte, at den under fejle Forudsætninger var sat for lavt, tilbod de at ændre denne Post opad. Det synes nu, som dette Tilbud om i en ganske enkelt Post at foretage en Rettelse, der paa hele Gennemsnitslønnen vilde blive betydningsløs, paa Generalforsamlingen blev fremstillet som et Tilbud fra Arbejdsgivernes Side om en gennemsnitlig Lønforhøjelse af 1/8 Øre i Timen. Under Hensyn til, at de indklagede Arbejdere ved en saadan misvisende Fremstilling synes i Harme forledet til det heromhandlede ulovlige Skridt, findes den Bod, der subsidiært paalægges dem, ikke at burde overstige 20 Kr. for hver.

Sagens Omkostninger findes det indklagede Forbund at burde betale med 200 Kr.

Kendelse.

Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbunds Afdeling for Linoleumsarbejdere i København bør til Foreningen af Arbejdsgivere i Linoleumsbranchen i København og Frederiksberg i Bod betale 2000 Kr. solidarisk med følgende Linoleumsarbejdere (her følger Navnene paa 47 af Fagforeningens Medlemmer) — *dog saaledes, at det solidariske Ansvar for hver af Arbejderne begrænses til ialt 20 Kr.*

Sagens Omkostninger betaler det indklagede Forbund med 200 Kr.

Grænseudvalgets Kendelse i Sag Nr. 16.

Under 22. Juni 1915 afsluttedes der mellem Kvindeligt Arbejderforbund, Dansk Skrædderforbund og Dansk Tekstilarbejderforbund en Overenskomst, hvis Ordlyd er følgende:

»Ved Forhandling den 28. Maj og 22. Juni 1915 imellem Repræsentanter for »Kvindeligt Arbejderforbund«, »Dansk Skrædderforbund« og »Dansk Tekstilarbejderforbund« droftedes Spørgsmaalet om Rammerne for disse Forbund saaledes, at der i Fremtiden ikke opstod Divergensespørgsmaal om, i hvilket af disse Forbund de forskellige Branchearbejdere rettelig hørte hjemme.

Efter en meget indgaaende Diskussion, og efter at hvert Forbunds Repræsentanter havde haft Sagen til Overvejelse, vedtoges enstemmig følgende:

1. Syersker, der syer Ulden og Bomuldskonfektion, selv om de samtidig syer Trikotagesyning, hører organisationsmæssigt til Dansk Skrædderforbund.
2. I Virksomheder, hvor der er Spinderier eller Væverier, hører alle de forskellige Brancher af kvindelige Arbejdere hjemme i Tekstilarbejderforbundet, med Undtagelse af de i Punkt 1 nævnte Syersker.
3. En Undtagelse herfra danner dog de Maskinstrikkersker, der nu tilhører Kvindeligt Arbejderforbund og ikke selv ønsker at overgaa til Tekstilarbejderforbundet, hvorimod der ved Oprettelse af nye Afdelinger maa følge den Rettesnor, der er angivet i Punkt 2.

Senest ved Udløbet af den imellem Kvindeligt Arbejderforbund og Firmaet J. Chr. Møller, Aarhus, bestaaende Priskurant i Børnekonfektion glider disse Syersker i Henhold til Punkt 1 over til Dansk Skrædderforbund.«

Under 19. Maj d. A. har Dansk Tekstilarbejderforbund dernæst anmodet De samvirkende Fagforbund om at faa en Strid indanket for Grænseudvalget gaaende ud paa, hvorvidt Tekstilarbejderforbundet med Rette kan kræve, at Maskinstrikkerne over hele Landet skal overmeldes fra Kvindeligt Arbejderforbund til Dansk Tekstilarbejderforbund eller ikke.

Med Hensyn til Tekstilarbejderfor-

bundets Opfattelse af den citerede Overenskomst indehloder Skrivelsen af 19. Maj fra Forbundet til De samvirkende Fagforbund bl. a. følgende:

»Efter denne Overenskomsts Ind»gaaelse tog vort Forbund fat paa »Agitationen blandt Trikotagearbej»derne, og Resultatet blev dette, at vi »nu har en Afdeling i København »paa omtrent 600 Medlemmer. Denne »ret stærke Afdeling har ganske na»turligt været i Stand til at gennem»føre betydelige Forbedringer i Lon»forholdene for Medlemmerne, og »dette er ogsaa kommet til Medlem»merne af Maskinstrikkernes Fag»forenings Kundskab, og Virkningen »heraf har været denne, at vor Afde»ling (Trikotagearbejdernes Fagfor»ening) ikke en men mange Gange »i det sidste Aars Tid har modtaget »Anmodning om Tilladelse til at »blive overflyttet til vort Forbund, »men saa lang Tid saadanne An»modninger kun fremkom fra en»kelte eller i hvert Fald kun fra »mindre Grupper af Maskinstrikkere, »afviste den ganske naturligt en saa»dan Overflytning i Henhold til den »mellem Forbundene indgaaede »Overenskomst.«

Tekstilarbejderforbundet gør dernæst rede for, at et større Antal af Maskinstrikkersker i Begyndelsen af indeværende Aar har anmodet om at blive overførte, og man mente nu ikke længere at kunne undlade at tage Spørgsmaalet op til Behandling, »ogsaa fordi man ved Forhandling om Lønforhold havde mærket den store Gene, som ligger deri, at forskellige Forbund afslutter Overenskomst for en og samme Virksomhed.

Man rettede dernæst Henvendelse til Kvindeligt Arbejderforbund, men ved de derpaa afholdte Møder lykkedes det ikke at komme til Enighed, idet Kvindeligt Arbejderforbund stillede sig afvisende overfor Tekstilarbejderforbundets Krav. Kvindeligt Arbejderforbund har senere ved en Skrivelse af 11. April til Tekstilarbejderforbundet afvist videre Forhandling, hvorefter Tekstilarbejderforbundet i sin førnævnte Skrivelse af 19. Maj til De samvirkende Fagforbund udtaler, at de betragter Overenskomsten af 22. Juni 1915 som bortfalden med Tilføjelse: »og agter i Fremtiden at stille vor Afdeling frit med Hensyn til at optage Medlemmer blandt Trikotagearbejderne.« Tekstilarbejderforbundet har dog samtidig erklæret sig villig til at bøje sig for Grænseudvalgets eventuelle Afgørelse.

Sagen har dernæst været debatteret af Parterne overfor Grænseudvalget, og herunder har Tekstilarbejderforbundet foruden det ovenfor nævnte bl. a. gjort gældende, at dette bedre end Kvindeligt Arbejderforbund vilde være i Stand til at højne Lønnen for de heromhandlede Kvinder, medens paa den anden Side Kvindeligt Arbejderforbund har anført, at der ikke i Overenskomsten af 22. Juni 1915 ligger nogen Berettigelse for Tekstilarbejderforbundet til at kræve, at Afdelinger, som har bestaaet i mange Aar under det kvindelige Forbund helt eller delvis skal lade sig overføre efter Krav derom fra Tekstilarbejderforbundet.

Kvindeligt Arbejderforbund har dernæst skriftligt overfor Grænseudvalget gjort gældende, at dets Medlemmer er lige saa vellønnede som Tekstilarbejderforbundets Medlemmer, maaske lige med Undtagelse af en enkelt Fabrik, nemlig Simon Olsens Trikotagefabrik i Landemærket, men man tilføjer:

»Her er Forholdet det, at en stor »Del af de Arbejdersker, der arbej»der der, er tidligere Medlemmer af »vort Forbund, som paa et givet »Tidspunkt under en Konflikt mel»lem dette Firma og os fortsatte Ar»bejdet, og som Følge deraf modtog »en Løn, der var højere end den paa »daværende Tidspunkt almindelige »Løn indenfor Branchen.«

Det er iøvrigt under Sagen oplyst for Udvalget, at der under Kvindeligt Arbejderforbund er organiseret 259 Maskinstrikkersker i København, hvortil kommer 3 Afdelinger i Provinserne, udelukkende bestaaende af Maskinstrikkere, og med et samlet Medlemstal paa ca. 300. Om dem alle gælder det, at de hører til dette Forbunds ældste Afdelinger.

Tekstilarbejderforbundet oplyser, at deres herhenhørende Forbundsafdeling, »Trikotagearbejdernes Fagforening«,

tæller 551 Medlemmer, hvoraf 209 er Strikkere, samt at 75 Strikkere, som er Medlemmer af det kvindelige Forbunds Afdelinger, har begæret sig overflyttet til Teksitlarbejderforbundet. Endvidere fremsætter Tekstilarbejderforbundet nogle Oplysninger om Lønninger, som paa den sidste Tid skal være opnaaede ved at afslutte Overenskomst med bl. a. 10 Trikotagefabrikker, og som synes at være noget højere end de Lønninger, der er nævnt af Kvindeligt Arbejderforbund.

— Grænseudvalget mener imidlertid ikke at kunne slaa noget afgørende fast med Hensyn til, hvilken Organisations Medlemmer, der er bedst lønnede, navnlig for Tiden, hvor Arbejdslønningerne bevæger sig ret stærkt fremad og for enkelte Fag med korte Mellemrum.

Skønt Tekstilarbejderforbundet som nævnt har udtalt, at det ansaa Overenskomsten af 22. Juni 1915 for bortfalden, mener Grænseudvalget dog at maatte lægge Hovedvægten paa denne, som er Frugten af »en meget indgaaende Diskussion« mellem tre interesserede Forbund, og Udvalget kan ikke se, at denne Overenskomst hjemler Tekstilarbejderforbundet Ret til at *kræve* Overførelse af det kvindelige Arbejderforbunds Afdelinger for Maskinstrikkere eller Dele deraf til sig.

Dertil kommer, hvad ikke synes uden Betydning for Sagens Afgørelse, at Trikotagefabrikanterne i København har deres egen Forening, som staar udenfor Tekstilfabrikantforeningen og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, medens de tilsvarende Fabrikanter i Provinserne staar helt uorganiserede, og det er kun med disse Arbejdsgivere, at Kvindeligt Arbejderforbund kontraherer.

Grænseudvalget nærer ganske vist den Anskuelse, at de af De samvirkende Fagforbund i Reorganisations-Hæftet af 1912 Side 22—23 fastslaaede Principper vedrørende Industriforbund maa kunne bringes til Anvendelse her, men dette kan efter Udvalgets Mening kun ske, naar de paagældende Arbejdere, i dette Tilfælde Maskinstrikkerne selv, i Overensstemmelse med deres egne Love træffer Beslutning desangaaende, og Grænseudvalget finder Anledning til at bemærke, at Kvindeligt Arbejderforbund ikke bør stille sig uvillig overfor en Omgruppering, som paa lovlig Maade maatte fremkomme som et Ønske fra de i Sagen interesserede Medlemmer, saa lidt som Forbundet bør forhindre, at der, hvis Medlemmerne maatte ønske det, finder en Afstemning Sted om Spørgsmaalet.

Lønbevægelser og Konflikter.

Uddybningsarbejderne hos Entreprenør N. C. Monberg i København.

Ved et Fællesmøde d. 24. Juli forhandledes om Oprettelse af ny Overenskomst mellem Jord- og Betonarbejdernes Fagforening og Entreprenørforeningen vedrørende Entreprenør N. C. Monbergs Uddybningsarbejde ved København.

Der opnaaedes Enighed om en Overenskomst, hvorefter Arbejdstiden er den samme som paa det paagældende Arbejdssted, hvor Uddybningsmateriellet anvendes.

Timelønnen fastsættes i Overensstemmelse med § 3 B, Stk. 1 og 3 i Hovedoverenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening til 162½ Øre pr. Time.

Af Hensyn til Arbejdets Beskaffenhed udbetales Lønnen som Ugeløn med ialt 78 Kr. pr. Uge. Der ydes derhos Arbejderne som Betaling for den Tid, der udover den effektive Arbejdstid medgaar til Transport fra og til Kaj samt til Rensning af Olietøj, Dæk og Træskostøvler 8 Kr. pr. Uge. Den samlede Ugeløn bliver saaledes 86 Kr.

Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. April og har tilbagevirkende Kraft, saaledes at der for det Antal Arbejdstimer, som er præsteret fra 1. April 1919 og indtil Overenskomstens Indgaaelse afregnes med 179 Øre pr. Time, for de Timer, der i Tiden fra 1. April til 5. Juni er arbejdet udover 9½ Time, og for de Timer fra 5. Juni til Overenskomstens Indgaaelse, hvor der er arbejdet udover 8 Timer, betales der udover det

nævnte Beløb Overarbejdstillæg i Henhold til Hovedoverenskomsten.

Murarbejdsmænd i Hørsholm.

Ved et Fællesmøde d. 25. Juli forhandledes om en af Murarbejdsmænd iværksat uvarslet Strejke.

Der opnaaedes Enighed om, at Arbejdet straks genoptages, og at der derefter optages lokal Forhandling om de Uoverensstemmelser, der har givet Anledning til Strejken.

Arbejdsmændene paa Sorø Savværk.

Den 22. August standsede Arbejdsmændene uvarslet Arbejdet, da et Krav om Timelønsforhøjelse blev nægtet opfyldt, og nogle Dage senere nedlagde Savskærerne ogsaa Arbejdet.

Paa Forbundets Opfordring gik Arbejderne igen i Arbejde, der skulde saa afholdes Mæglingsmøde, men da kun en 3 à 4 af Arbejderne kunde genantages med det samme, forlod de atter Arbejdet, og Forbundet vilde under disse Omstændigheder ikke da opfordre Arbejderne til at melde sig til Arbejdet igen.

Ved de almindelige Dyrtidsforhandlinger krævede Arbejdsgiverne, at Arbejdsstandsningen skulde behandles først, og her enedes man saa om, at samtlige Arbejdere skulde genantages, Forbundets Ledelse skulde paalægge Arbejderne at genoptage Arbejdet Mandag Morgen d. 22. Septbr., hvorefter der skulde afholdes Mæglingsmøde i Sorø samme Dag.

Formerne ved A/S L. Lange & Co. Svendborg.

Den 28. August iværksatte 60 Formere ved ovennævnte Firma en uvarslet Arbejdsstandsning i Anledning af, at nogle førte Forhandlinger ikke havde givet det ønskede Resultat.

I den Anledning afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 16. Septbr., hvor Konflikten ordnedes paa følgende Maade:

Formerne genoptager Arbejdet Torsdag d. 18. ds. om Morgenen. Samme Dag genoptages de afbrudte Forhandlinger med Formerne.

Arbejdsgiverforeningen og Sammenslutningen forbeholder sig at indbringe Spørgsmaalet om Erstatning for det Tab, Strejken har foraarsaget Firmaet, for Den faste Voldgiftsret.

Elektropletarbejderne hos A/S „Union" i Kastrup.

Ved et Fællesmøde d. 11. August forhandledes om en Konflikt mellem Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund og A/S Union i Kastrup.

Arbejdet var standset, og Arbejdsgiverne paastod, at der var Strejke, medens Arbejderne hævdede, at der var Lock-out.

Man enedes om, at Arbejdet genoptoges straks, og at de verserende Stridsspørgsmaal forhandles lokalt.

Begge Parter forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret, saafremt der ikke opnaaedes en tilfredsstillende Ordning ved den Forhandling, som skal optages.

Glasarbejderne hos A/S Kastrup Glasværk.

Mellem Glasarbejderforbundet og A/S Kastrup Glasværk er der ved Forhandling mellem Parterne opnaaet Enighed om Ydelse af et ekstra Dyrtidstillæg af 50 Kr. pr. Mand pr. Maaned, gældende fra d. 1. August d. A.

Kedel og Maskinpassere hos A/S M. s. Ballins Sønner.

Ved et Fællesmøde d. 25. August forhandledes om en hos A/S M. I. Ballins Sønner iværksat uvarslet Arbejdsstandsning.

Man enedes om, at Arbejdet genoptages straks, og forsaavidt dette sker paa tilfredsstillende Maade, frafalder Aktieselskabet at gøre Erstatningsansvar gældende.

Kedel- og Maskinpassere hele Landet.

Ved et Fællesmøde d. 25. August forhandledes om Rækkevidden af Overenskomstens Bestemmelser om Overarbejde.

Der opnaaedes Enighed om, at Arbejde paa saadanne Helligdage, hvor Fabrikken sædvanligvis ikke arbejder, betales som Overarbejde.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i September Maaned 1919.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Oktober 1919.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49,[1] Kbhvn. K

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Porto en er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Anth. Andersen.

F. E. BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 14 ✻ KØBENHAVN DEN 4. OKTOBER 1919 ✻ 16 AARGANG

Kongresser.

Beslutninger fra den internationale Fagforeningskongres.

I

Beretning fra Kommissionen til Prøvelse af de internationale Fagforeningsforbunds Afregning for Aarene 1913-19.

Kommissionen har indgaaende undersøgt samtlige Bøger og Dokumenter.

Vi har fundet Regningerne i Orden og Indtægter og Udgifter i Overensstemmelse med de betræffende Bilag.

De Zifre, vi har fundet i Bogføringens Bøger, er i Overensstemmelse med dem, der er offenliggjort i det internationale Bureaus Rapporter.

Vi har endvidere fastslaaet, at det provisoriske Bureaus Udgifter i Amsterdam er forsvarlige gennem det internationale Fagforeningsforbunds Kasse. Og vi foreslaar, at den samme Forholdsregel træffes overfor det pariske Korrespondancebureau.

Endvidere har vi ligeledes fastslaaet:

1. at Regningerne for Tidsrummet 1918/19 ikke var afsluttede, fordi Tidsrummet ikke er endt;
2. at som Følge af Krigssituationen har alle Lande ikke indbetalt deres Bidrag til Kassen;

Kommissionen foreslaar, at Kongressen vedtager, at alle tilsluttede Landsorganisationer, der er i Stand dertli, indbetaler de resterende Bidrag.

Kommissionen anmoder endvidere Kongressen om at give Bureauet og Kassereren Decharge for den finansielle Førelse for det Tidsrum, Kommissionens Kontrol har fundet Sted.

Undertegnet:

Appleton,	Schürch,	Dumoulin,
England.	Schweiz.	Frankrig.

Beslutning vedrørende Arbejderlovgivningen efter Fredstraktaten.

Den internationale Fagforeningskongres i Amsterdam kan ikke anerkende, at Klavsulen om »Arbejderlovgivning« (optaget i Fredstraktaten fra Versailes, Kapitel XIII, Afdeling II) er Udtryk for Arbejderklassens Fordringer i alle Lande. En almindelig Sammenligning mellem Klavsulen i Fredstraktaten og det af Berner-Konferencen opstillede (Februar 1919), antaget af den internationale Fagorganisation, beviser Utilstrækkeligheden.

1. Børns og unge Menneskers Arbejde.

Berner-Konferencen fordrer obligatorisk elementær Skoleundervisning i alle Lande og Mulighed for Adgang til højere Skoler for alle begavede Børn. Forbud mod erhvervsmæssig Beskæftigelse af Børn under 15 Aar, og (Art. 2) Indskrænkning af Arbejdstiden til 6 Timer og obligatorisk Undervisning i Fag- og Fortsættelsesskoler for unge Mennesker mellem 15 og 18 Aar.

Den officielle Ordlyd (Klavsul 6) tier om Muligheden for den almindelige Uddannelse, kun antydningsvis tales der om Forbud mod Børns Arbejde uden at nævne en bestemt Aldersgrænse.

Kvindearbejde.

Berner-Konferencen fordrer (Art. 3 og 4), at Kvinder skal ophøre med Arbejdet Lørdag Middag Kl. 12 med den Forudsætning, at Arbejdstiden denne Dag ikke maa overstige 4 Timer.

Den officielle Tekst tier herom og siger heller ikke noget om Reguleringen af Hjemmearbejdet, om Forbud mod Kvinders Beskæftigelse i sundhedsfarlige Virksomheder eller om Beskæftigelsen før og efter en Nedkomst. Den Kendsgerning, at alle disse Spørgsmaal

først skal forelægges den internationale Kongres i Washington, beviser, at der intet Hensyn er taget til Berner-Konferencens Program.

Lige saa lidt er der Tale om Moderskabsforsikring. Den eneste Indrømmelse til vore Fordringer er Grundsætningen om lige Løn for lige Arbejdsydelse for Mænd og Kvinder.

Ottetimersdagen.

Fredstraktatens Klavsul erklærer, at hvor Ottetimersdagen eller 48 Timersugen ikke er naaet, skal dette tilstræbes.

Berner-Konferencen forlanger (Art. 4 Bern) Indførelse af ovennævnte, men herom nævnes intet i Fredstraktaten.

Lige saa lidt Tale er der om Indskrænkning af Arbejdstiden i sundhedsfarlige Virksomheder eller Forbud mod Anvendelse af Giftstoffer.

4. Ugentlig Hvilepavse.

Berner-Konferencen forlanger (Art. 5) en ugentlig uafbrudt Hvilepavse paa 36 Timer. Klavsul 5 i Fredstraktaten indskrænker denne til 24 Timer.

5. Hjemmearbejdet.

Ikke et Ord indeholder Fredstraktaten om Reguleringen af eller Forbud mod Hjemmearbejdet, som Berner-Programmet forlanger (Art. 7), ligeledes er Inspektion med Hjemmeindustrien ikke forudset.

6. Foreningsret.

Berner-Konferencen (Art. 8) kræver Ret for alle Landes Arbejdere til at organisere sig og kræver Ophævelse af Love eller Dekreter, som indskrænker eller ophæver Foreningsretten.

Fredstraktatens Klavsul 2 anerkender kun: »Foreningsretten forsaavidt den ikke strider mod Loven«, saaledes at det vil være muligt for en Stat at erklære Strejke for retstridig for dermed at gøre Foreningsretten uvirksom.

7. Udlændinges Arbejde.

I den samme Art. 8 kræver Berner-Konferencen, at de indvandrede Arbejdere skal have alle de Rettigheder, som Landets egne Arbejdere allerede har opnaaet, Foreningsretten indbefattet.

Klavsul 8 i Fredstraktaten taler kun om, at der skal tilstaas alle Arbejdere, som er bosatte i Landet, den samme økonomiske Behandling. Denne Indskrænkning kan man ikke gaa med til. De vil kunne bestemme Lønninger, men uden at sikre Lighed.

Berner-Konferencen forlanger saaledes en almindelig Ophævelse af Indvandringsforbud med bestemte Undtagelser. Fredstraktaten tier ogsaa herom.

8. Mindsteløn.

Fredstraktaten forlanger vel (Klavsul 3), at der skal gives en Lønbetaling, der kan dække Arbejderne et sikkert Livsophold.

Ikke en eneste af de Forholdsregler, der er foreslaaet i Berner-Programmet, har man foretaget for at virkeliggøre en Fastsættelse af Løn.

9. Forskellige Krav.

Fredstraktaten omtaler overhovedet ikke et eneste af vore Krav med Hensyn til Kampen mod Arbejdsløsheden (Art. 11) og Arbejderforsikring (Art. 12). Arbejdsinspektionens Organisation er, som det er udtrykt i Klavsul 9 og i Fredstraktatens Slutning, utilstrækkelig.

Naar man ser hen til Værdien af den Forandring, der er foregaaet i Verden, kan man konstatere, at Fredstraktaten ikke indeholder noget nyt af virkelig Betydning. Men uden en international Arbejdsret vil Folkeforbundet være uden Kraft og Freden være ufuldkommen.

I Betragtning af, at Arbejderklassen selv bestemmer sine Krav, stadfæster den internationale Kongres i Amsterdam Berner-Programmet og paaberaaber sig enhver national Arbejderbevægelse, for at dette maa naa til en fuldstændig og snarlig Virkeliggørelse.

Kommission II.

Edv. Fimmen, Formand. — L. Jouhaux, Sekretær.

(Fortsættes).

*

Kurvemagerforbundet afholder ordinær Kongres i Romersgade 22, København, d. 12. Oktober d. A.

Den faste Voldgiftsret.

Skræddernes Arbejdsstandsning.
Sag Nr. 290.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 27. September 1919 i Sag Nr. 290: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Skrædderforbunds Vegne.

Ved Skrivelser af 9. og 19. forrige Maaned afgav Dansk Skrædderforbund første Strejkevarsel overfor Centralforeningen af Skræddermestre i Jylland, Fyen og Østerne, Skrædderlavet i København, Foreningen af danske Fabrikanter af Herreklæder og Foreningen af Skræddermestre og Herrekonfektionister i Danmark, og efter 2. Strejkevarsels Afgivelse iværksattes Strejken i Begyndelsen af denne Maaned, i hvilken Anledning Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa de nævnte Foreningers Vegne ved at indklaeg De samvirkende Fagforbund paastaar Skrædderforbundet idømt Bod og Strejken kendt ulovlig, som tilsigtende at fremtvinge Opfyldelsen af et Lønkrav i Strid med de mellem Parterne under 1. April d. A. afsluttede Overenskomster, der er gældende til 1. April 1920.

De Indklagede erkender, at Strejken under normale Forhold vilde være overenskomststridig, men de hævder, at de nævnte Overenskomster blev indgaaede i den for begge Parter kendelige Forudsætning, at den herskende Dyrtid var paa sit Højdepunkt, medens det modsatte blev Tilfældet, idet Prisforøgelsen efter Statistisk Departements Meddelelse i Tiden fra 1. Februar til 1. August d. A. er steget med 11 pCt., hvorhos forskellige offentlige Tilskud ved Køb af visse Varer er bortfaldet, hvorfor de mener, at Overenskomsten har tabt sin bindende Kraft.

Foreløbig bemærkes, at for Enkeltkontrakters Vedkommende vil det normalt være for sent, forinden Spørgsmaalet om Kontraktens Opfyldelse kommer til at foreligge, at søge Retsafgørelse for, om Kontrakten endnu er forbindende; men for Arbejdsoverenskomster er der indrettet en særlig hurtig Retspleje, hvorfor der ikke er nogen Nødvendighed for nogen af Parterne at tage sig selv til Rette, og det maa anses stridende mod Forudsætningen ved Indførelsen saa vel af Reglerne for Behandling af faglig Strid som af Den faste Voldgiftsret, naar de Indklagede i Stedet for at forskaffe sig Retsafgørelse for, hvorvidt Overenskomsterne er bindende, ensidig forinden taget Sagen i egen Haand.

Hvad Spørgsmaalet om kollektive Overenskomsters bindende Kraft angaar, bemærkes, at det ligesom for Enkeltkontrakters Vedkommende ikke er udelukket, at de i større eller mindre Grad kan tabe deres bindende Karakter, naar væsentlige Forudsætninger ved deres Indgaaelse paa tydelig Maade kan godtgøres at være bristede, men i hvert Fald kræves, at disse Forudsætningers Forandring kan godtgøres paa tydelig og paatagelig Maade, som f. Eks. ved Det statistiske Departements Meddelelser. De andre af de Indklagede fremhævede Dyrtidsmomenter er for ubestemte til, at Hensyn dertil kan tages, og heller ikke enhver af Statistisk Departement konstateret Prisforandring vil kunne berettige den ene eller anden af Parterne til at søge Overenskomsten ophævet.

Men i nærværende Sag er der i hvert Fald ikke tilstrækkelig Anledning til nærmere at afgøre, hvor stor en Dyrtidsstigning eller et Dyrtidsfald vil kunne give Ret til at begære Aftalen ændret, i hvilken Henseende meget desuden afhænger af det enkelte Fags hele Lønningsniveau, Indholdet af de Forhandlinger, som er gaaet forud for Overenskomstens Indgaaelse, og hvor lang Tid der er tilbage af Overenskomstperioden. I nærværende Tilfælde har de Indklagede stillet Fordringer, som gaar langt udover Dækningen af den omtalte Dyrtidsstigning, idet de, hvor Gennemsnitslønnen var 50 til 54 Kr. ugentlig, har forlangt 80 Kr., og hvor Gennemsnitslønnen var 60—64 Kr., har forlangt 85 Kr., og en Strejke i en Overenskomstperiode, der tilsigter saadanne Lønforhøjelser, maa i hvert Tilfælde statueres som stridende mod de gældende Overenskomster.

Naar Retten dog mener for Tiden at kunne undlade at idømme Bod, er Grunden dels den, at de Indklagede, som havde Vanskeligheder med ulov-

lige lokale Arbejdsstandsninger rundt paa Arbejdspladserne, mente ved et Strejkevarsel at kunne berolige sine Medlemmer og faa en Forhandling til Ende inden Strejkens Udbrud, hvad imidlertid vanskeliggjordes ved, at Klagerne kun fremkom med Tilbud, der var meget langt fra at dække den konstaterede Dyrtidsstigning, ligesom de undlod at søge Spørgsamalet om Strejkens Ulovligehd afgjort ved Retten før umiddelbart forinden Strejkevarslerne udløb. De Indklagede bør derimod betale Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Kendelse.

Den af Dansk Skrædderforbund iværksatte Strejke er overenskomststridig.

Forbundet betaler Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Garveri-Arbejdsmændene hos A/S M. J. Ballins Sønner.

Sag Nr. 294.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A 3, Side 244—245.

Aar 1919 den 25. September Kl. $3^1/_2$ Em. holdt Retten forberedende Møde i Anledning af Sag Nr. 294:

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Garver-, Hud- og Skindarbejdernes Forbunds Vegne samt sidstnævnte Forbund paa fem navngivne Arbejderes Vegne.

Anden Næstformand, Landsdommer Jul. Møller ledede Mødet.

For Klagerne mødte Sekretær i Arbejdsgiverforeningen C. Ekman, Formand for Foreningen af danske Læderfabrikanter Direktør M. Ballin og Sekretær i Foreningen Georg Hansen.

For de Indklagede mødte Sekretær i De samvirkende Fagforbund Vilh. Nygaard, Formand for Dansk Arbejdsmnadsforbund M. C. Lyngsie og Formand for Garveri-, Hud- og Skindarbejdernes Forbund Johannes Nielsen.

Der fremlagdes Klage af 16. September 1919 med 6 Bilag og Tilsvar af 24. s. M.

Sagen blev drøftet med Parterne.

Retsformanden foreslog, at Sagen ordnedes paa den Maade, at det fra Fagforeningens Side udtaltes, at de i Sagen omhandlede Arbejdere i Skavehuset ikke paa det foreliggende Grundlag burde være gaaet fra Arbejdet, ligesom Fagforeningen forpligter sig til dels at skaffe fornøden Arbejdskraft, som Aktieselskabet sætter til Arbejde i Skavehuset, dels ved Indrykning i »Social-Demokraten« at erklære, at Arbejdet paa Fabrikken er frit. Klagerne fra deres Side skal herefter tage Klagen tilbage.

Begge Parter tiltraadte dette Forslag, hvorefter Sagen bortfaldt som forligt.

Retten hævet Kl. 5,10 Em.

Jul. Møller.

E. Steincke.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd paa A S H. Steensens Margarinefabrik i Vejle.

I »Arbejderen« Nr. 48 meddeltes om en Konflikt angaaende Udførelse af Overarbejde, og det meddeltes, at der skulde afholdes et Mæglingsmøde om denne Sag d. 30. April. Paa dette Mæglingsmøde vedtoges det, at Aktieselskabet sukcessivt skulde indskrænke Overarbejdet, saaledes at Arbejdsforholdene i Løbet af 3 Uger blev normale.

I Løbet af Sommeren er der saa ikke arbejdet over, naar undtages i Ekspeditionen og i Tilfælde af Maskinskade. Omkring 1. Septbr. forlangte Aktieselskabet imidlertid igen Overarbejde i større Udstrækning, og Lager- og Fabriksarbejdernes Fagforening i Vejle sendte saa Aktieselskabet følgende Skrivelse:

»I Henhold til Mæglingsmøde d. 30. April tager Arbejderne stadig Hensyn til deres arbejdsløse Kammerater og kan som saadan ikke udføre Overarbejde til Skade for Arbejdsløsheden.«

Herover følte Aktieselskabet sig brøstholdent og fordrede gennem Arbejdsgiverforeningen klaget til Den faste Voldgiftsret.

Saaledes foranlediget afholdtes Fællesmøde d. 29. Septbr., hvor der vedtoges følgende:

Da der i den foreliggende Sag er Uoverensstemmelse om Forstaaelse af Mæglingsresultatet af 30. April d. A., er Parterne enige om at henvise Sagen

til fornyet Behandling af det paagældende Mæglingsudvalg. Mæglingsresultatet skal foreligge inden 8 Dage fra Dato, og i denne Tid kan Arbejderne ikke nægte at udføre Overarbejde, idet man erkender, at Overenskomsten af 24. Februar d. A. hjemler Fabrikken Ret til at forlange Overarbejde udført.

Snedkerne paa Storehedinge Stolefabrik.

Da Forhandlingerne om Lønforholdene i denne Virksomhed var trukket i Langdrag, og det havde vist sig umuligt at opnaa en overenskomstmæssig Ordning, varslede Snedkerforbundet Strejke, hvorefter der afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 20. Septbr., hvor Sagen ordnedes paa den Maade, at de ved lokale Forhandlinger trufne Aftaler anerkendes som foreløbig Ordning. Hver Svend udfører det Sæt Stole, der er nærmest færdig, efter de gamle Priser, Resten betales efter de nye Priser.

Haandskomagerne i Provinserne og Arbejderne i de mekaniske Fodtøjsreparationsforretninger i København.

Ved et Fællesmøde d. 22. September forhandledes mellem Skotøjarbejderforbundet og Centralforeningerne af Skomagermestre i Provinserne samt Mesterforeningen for mekanisk Fodtøjsreparation om et af Forbundet rejst Krav om Ydelse af et ekstra Dyrtidstillæg.

Der opnaaedes Enighed om en Dyrtidsoverenskomst for Resten af indeværende Overenskomstperiode, hvorefter der ydes et ekstra Dyrtidstillæg, saaledes at det ved Overenskomsterne i Foraaret 1919 til Akkorderne givne Dyrtidstillæg af 15 pCt. forhøjes til 35 pCt. Denne Ordning gælder Centralforeningerne.

For Mesterforeningen for mekanisk Fodtøjsreparations Vedkommende forhøjes det i Maj Maaned d. A. indrømmede Dyrtidstillæg af 13 Kr. 50 Øre til 25 Kr.

Denne Dyrtidsordning faar tilbagevirkende Kraft fra 1. September d. A.

Tobaksarbejderne Landet over.

Ved et Fællesmøde d. 16. August forhandledes mellem Tobaksarbejderforbundet og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien i Danmark om et af Forbundet fremsat Krav om et ekstra Dyrtidstillæg.

Der opnaaedes Enighed om en Dyrtidsoverenskomst for Resten af indeværende Overenskomstperiode, hvorefter der ydes et ekstra Dyrtidstillæg af følgende Størrelse:

Ugelønnede Kvinder 10 Kr. pr. Uge. Ugelønnede Mænd 11 Kr. 50 Øre pr. Uge.

Til de akkordlønnede Arbejdere ydes et Tillæg af forskellig Størrelse, der varierer noget for de forskellige Brancher, men andrager 20 à 30 pCt. Forhøjelse af de overenskomstmæssige Satser.

Ved efterfølgende Partsforhandlinger er opnaaet Enighed om en tilsværende Ordning for de af Forbundets Medlemmer, som beskæftiges hos Medlemmer af Skraa- og Røgtobaksfabrikantforeningen samt Cigaretfabrikantforeningen.

Ved samme Fællesmøde enedes man om Indførelse af en 48 Timers Arbejdsuge fra 1. September.

Samtlige Dyrtidstillæg har Gyldighed fra d. 9. August d. A.

Dyrtidsforhandlingerne.

Kvinder i københavnske Virksomheder samt paa Margarinefabrikkerne hele Landet.

Ved et Fællesmøde d. 16. September forhandledes mellem Kvindeligt Arbejderforbund og samtlige Virksomheder i København, som er Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen (dog med Undtagelse af Virksomheder under Jernindustriens Sammenslutning), og som beskæftiger Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund, om et af Forbundet rejst Krav om Ydelse af et ekstra Dyrtidstillæg.

Der opnaaedes Enighed om en Dyrtidsoverenskomst for Resten af indeværende Overenskomstperiode, hvorefter der ydes følgende ekstra Dyrtidstillæg:

Til Ugelønninger paa 30 Kr. og derunder 12 Kr. pr. Uge, til og med 31 Kr. 11 Kr. pr. Uge, til og med 32 Kr. 10 Kr. pr. Uge, til og med 33 Kr. 9 Kr. pr. Uge, over 33 Kr. 8 Kr. pr. Uge.

Hvor der i Overenskomsterne er fast-

sat Timelon betales et ekstra Dyrtidstillæg af:

Til Timelønninger paa 60 Øre og derunder 24 Øre pr. Time, paa 61 og 62 Øre 22 Øre pr. Time, paa 63 og 64 Øre 20 Øre pr. Time, paa 65 og 66 Øre 18 Øre pr. Time, over 66 Øre 16 Øre pr. Time.

Til alle Akkordlønninger ydes et Tillæg af 16 Øre pr. præsteret Akkordtime.

For nedennævnte Virksomheder blev der truffet en særlig Ordning:

Badeanstalten »København« yder de der beskæftigede kvindelige Arbejdere et ekstra maanedligt Dyrtidstillæg af 40 Kr.

Mesterforeningen for Farveri- og Vaskeriejere yder til overenskomstmæssige faste Lønninger et ekstra Dyrtidstillæg af 20 Øre pr. Time og til Akkordlønningerne 16 Øre pr. Time.

Ved samme Møde enedes man om en Dyrtidsordning for Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemmer, der beskæftiges paa Margarinefabrikker Landet over, hvorefter der til de overenskomstmæssige Lønninger ydes et ekstra Dyrtidstillæg af 10 Kr. pr. Uge.

Samtlige Dyrtidstillæg faar tilbagevirkende Kraft fra 1. September d. A.

Kvinder i industrielle Virksomheder i Provinserne.

Ved et Fællesmøde d. 24. September forhandledes mellem Kvindeligt Arbejderforbund og samtlige Virksomheder i Provinserne, som er Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen (dog med Undtagelse af Virksomheder under Jernindustriens Sammenslutning), og som beskæftiger Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund, om et af Forbundet rejst Krav om Ydelse af et ekstra Dyrtidstillæg.

Der opnaaedes Enighed om en Dyrtidsoverenskomst for Resten af indeværende Overenskomstperiode, hvorefter der ydes følgende ekstra Dyrtidstillæg:

Til Ugelønninger paa 30 Kr. og derunder 10 Kr. pr. Uge, til og med 31 Kr. 9 Kr. pr. Uge, til og med 32 Kr. 8 Kr. pr. Uge, over 32 Kr. 7 Kr. pr. Uge.

Hvor der i Overenskomsten er fastsat Timelon betales der et ekstra Dyrtidstillæg af:

Til Timelønninger paa 60 Øre og derunder 20 Øre pr. Time, paa 61 og 62 Øre 18 Øre pr. Time, paa 63 og 64 Øre 16 Øre pr. Time, over 64 Øre 14 Øre pr. Time.

Til alle Akkordlønninger ydes et ekstra Dyrtidstillæg af 14 Øre pr. præsteret Akkordtime.

For nedennævnte Virksomheder blev der truffet en særlig Ordning:

Medlemmer af Foreningen af større Vaskerier og Tojrensningsanstalter i Jylland yder et ekstra Dyrtidstillæg til samtlige Lønsatser af 10 Kr. pr. Uge og til Akkordlønnede 14 Øre pr. Akkordtime.

A/S Aalborg Mælkekompagni yder et ekstra Dyrtidstillæg af 6 Kr. pr. Uge. (Overenskomsten her er afsluttet 1. Juli d. A.).

A/S Skandinavisk Gummikompagni yder et ekstra Dyrtidstillæg til samtlige Lønsatser af 9 Kr. pr. Uge.

Foreningen af Mejerier og dermed beslægtede Virksomheder i Odense yder et ekstra Dyrtidstillæg af 10 Kr. pr. Uge til samtlige Lønsatser.

Samtlige Dyrtidstillæg faar tilbagevirkende Kraft fra 1. September d. A.

Møllerne paa Handelsmøllerne.

Ved et Fællesmøde d. 12 September forhandledes mellem Molleriarbejderforbundet og Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverfoening om et af Forbundet rejst Krav om Ydelse af et ekstra Dyrtidstillæg. Mødet forlob uden Resultat, men ved et nyt Fællesmøde d. 27. September opnaaedes Enighed om en Dyrtidsoverenskomst, hvorefter der ydes et ekstra Dyrtidstillæg til de faglærte Mollere af 15 Kr. pr. Uge og til de ikke-faglærte af 12 Kr. pr. Uge, hvilket sidste Dyrtidstillæg efter 3 Maaneders Ansættelse forhøjes til 15 Kr.

Samtlige Dyrtidstillæg faar tilbagevirkende Kraft fra 1. September d. A.

Meddelelse fra Kassereren.

Administrationskontingentet.

Organisationernes Opmærksomhed henledes paa, at Administrationskontingentet i Henhold til Lovens § 18 skal indbetales for 2. Halvaar inden Udgangen af Oktober Maaned.

Arbejdsløsheden
i Maj Maaned 1919.

Nedenstaaende Oplysninger om Arbejdsløsheden i Maj 1919 omfatter ialt 54 Fag eller Organisationer med ialt ca. 250,200 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang ca. 15,500 eller 6,2 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 419,700 eller 1,7 Dage pr. Medlem.

Af Fag, for hvilke Oplysninger mangler, nævnes: Forgyldere, Glarmestre, Stukkatører, Drejere, Kobbersmede, Metaltrykkere, Jern- og Metalslibere, Litografer og Gartnere.

Desuden er de meddelte Oplysninger ufuldstændige for Mølleriarbejdere, Sejlmagere, Børstenbindere, Læder- og Skindarbejdere, Stenarbejdere, Bogbindere, Typografer og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Endelig er der paa Grund af Strejke eller Lockout ingen Oplysninger meddelt om Handskemagere samt Murere, Murarbejdsmænd og Hustømrere i København.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Næringsmiddelindustri.												
Mølleriarbejdere	161	161	»	61	704	459	15	387	865	620	15	448
Bageri- & Konditoriarb.	1779	1779	512	11418	2007	2007	304	6662	3786	3786	816	18080
Sukkervarearbejdere	1073	1073	2	625	336	336	14	380	1409	1409	16	1005
Bryggeriarbejdere	3065	3065	15	223	1549	1549	21	560	4614	4614	36	783
Slagteriarbejdere	1425	1425	395	11960	2778	2778	822	19446	4203	4203	1217	31406
Skraatobaksarbejdere	318	318	»	»	785	785	22	793	1103	1103	22	793
Tobaksarbejdere	5130	5130	179	8185	3246	3246	102	2846	8376	8376	281	11031
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	3105	3105	72	4327	6595	6595	589	18856	9700	9700	661	23183
Sejlmagere	114	114	1	96	62	18	»	26	176	132	1	122
Rebslagere	—	—	—	—	295	295	6	113	295	295	6	113
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skræddere	8051	8051	52	1030	5126	5126	241	4479	13177	13177	293	5509
Hattearbejdere	1159	1159	52	1068	249	249	6	263	1408	1408	58	1331
Skotøjarbejdere	3889	3889	12	2120	1328	1328	47	4065	5217	5217	59	6185
Barberere	590	590	63	1589	650	650	19	786	1240	1240	82	2375
Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	90	90	5	132	79	73	—	14	169	163	5	146
Murere	—	—	—	—	6365	6365	24	1500	6365	6365	24	1500
Hustømrere	—	—	—	—	5521	5521	29	1213	5521	5521	29	1213
Skibstømrere	296	296	»	»	690	690	»	50	986	986	»	50
Snedkere	4458	4458	487	15603	4874	4874	83	3599	9332	9332	570	19202
Billedskærere	153	153	»	»	78	78	»	»	231	231	»	»
Malere	2846	2846	68	5934	3734	3734	8	1099	6580	6580	76	7033
Sadelm. & Tapetserere	1130	1130	160	4258	660	660	82	1460	1790	1790	242	5718
Skorstensfejere	64	64	»	»	63	63	»	»	127	127	»	»
Fajanceovnbyggere	13	13	2	28	—	—	—	—	13	13	2	28
At overføre	38909	38909	2077	68657	47724	47479	2434	68603	86683	86683	4511	137274

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	38909	38909	2077	68657	47774	47479	2434	68603	86683	86683	4511	137274
Trævareindustri.												
Træindustriarbejdere .	833	833	36	1319	3342	3342	88	3214	4175	4175	124	4533
Bødkere	251	251	»	444	480	480	54	1790	731	731	54	2234
Karetmagere	361	361	4	19	627	627	10	517	988	988	14	536
Korkskærere.....	225	225	»	»	35	35	»	»	260	260	»	»
Børstenbindere	265	265	3	116	260	105	»	24	525	370	3	140
Kurvemagere	190	190	30	482	36	36	»	»	226	226	30	482
Læder- og Lædervare-industri.												
Læder- og Skindarb...	208	208	6	185	214	148	5	109	422	356	11	294
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere.....	1303	1303	148	2017	378	378	27	690	1681	1681	175	2707
Stenarbejdere	186	186	»	»	440	198	»	»	626	384	»	»
Glasarbejdere	246	246	3	88	358	358	54	1445	604	604	57	1533
Forarbejdning af Metal og Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv- og Elektro-pletarbejdere	889	889	7	495	312	312	7	134	1201	1201	14	629
Blikkenslagere.....	862	862	128	3934	632	632	18	1164	1494	1494	146	5098
Gørtlere og Metalarb..	388	388	31	1692	89	89	6	146	477	477	37	1838
Urmagere	129	129	»	»	197	197	»	»	326	326	»	»
Instrumentmg. (chir.)..	38	38	»	»	—	—	—	—	38	38	»	»
Smede og Maskinarb..	10600	10600	1078	31516	9834	9834	488	14103	20434	20434	1566	45619
Specialarbejdere.....	310	310	21	938	—	—	—	—	310	310	21	938
Formere	525	525	92	2318	1275	1275	87	3436	1800	1800	179	5754
Elektrikere.....	1010	1010	240	6928	1171	1171	34	1012	2181	2181	274	7940
Grafisk Industri.												
Bogbindere	2600	2600	60	2486	950	278	26	817	3550	2878	86	3303
Typografer.....	2979	2979	66	1438	1900	1597	18	492	4879	4576	84	1930
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	201	201	10	234	1122	1122	132	2023	1323	1323	142	2257
Dansk Arbejdsmandsforb.												
Chaffører.....	900	900	48	1129	—	—	—	—	—	—	—	—
Fabrikarbejdere	2686	2686	343	9075	—	—	—	—	—	—	—	—
Jord- og Betonarb. ...	5000	5000	985	21852	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuske	2737	2737	178	4416	—	—	—	—	—	—	—	—
Lager- og Pakhusarb.	2785	2785	211	5402	—	—	—	—	—	—	—	—
Støberi- og Maskinabm.	2515	2515	283	7201	—	—	—	—	—	—	—	—
Dansk Arbejdsmandsf. iøvrigt.....	14377	10577	996	24325	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	31000	27200	3044	73400	45000	24400	1150	35000	76000	51600	4194	108400
Arb. Fagf. for Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	1241	1241	»	104	1241	1241	»	104
Kedel- og Maskinpass.	933	933	17	612	1341	1341	49	1348	2274	2274	66	1960
Kellnere.....	1220	1220	161	5000	810	810	64	2500	2030	2030	225	7500
Kvindel. Arbejderforb..	7500	7500	1052	18620	2907	2907	1065	22749	10407	10407	2117	41369
Handels- og Kontormdh	10700	10700	425	11561	11953	11953	308	9072	22653	22653	733	20633
Forsikringsfunkt Forb.	285	285	18	500	340	340	1	26	625	625	19	526
Landarbejdere.....	150	150	»	»	26000	26000	591	14164	26150	26150	591	14164
Tilsammen.	115296	111496	8757	234999	161018	138685	6716	184676	276314	250181	15473	419675

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos E. F. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 15 ✻ KØBENHAVN DEN 11. OKTOBER 1919 ✻ 16 AARGANG

Kongresser.

Resolutioner fra den internationale Arbejderkongres i Amsterdam.

II.

Socialisering.

Kongressen udtaler som sin Mening, at den som Følge af Krigen forøgede økonomiske Desorgansiation er opstaaet af Kapitalismens Magtløshed til at reorganisere Produktionen saaledes, at den kan sikre Folkemassernes Velvære.

I Anerkendelse af det store Arbejde, som Fagforeningerne har ydet for Arbejderne i Almindelighed og for de organiserede i Særdeleshed, erklærer Kongressen det for nødvendigt, at Proletariatets Bestræbelser og Aktion er rettet mod Socialisering af Produktionsmidlerne ud fra den Betragtning, at Fagforeningerne er den nødvendige Betingelse og Grundlaget for Socialiseringens Virkeliggørelse.

Med dette Formaal for Øje paalægger Kongressen det internationale Bureau at indsamle Oplysninger og stadig udvide disse for at holde sig underrettet om Resultatet af Socialiseringen af Produktionsmidlerne i en eller anden Industrigren i de Lande, hvor der er bleven socialiseret. Resultatet skal bringes til de tilsluttede faglige Landsforbunds Kundskab.

Kongressen fastslaar dog, at Produktionsmidlernes Socialisering kun kan sikre det almene og personlige Velvære for alle ved en normal videnskabelig organiseret Udvikling af Produktionen. Kongressen er af den Opfattelse, at kun paa denne Maade vil Socialiseringen være formaalstjenlig og mulig.

(Vedtaget med alle Stemmer mod Amerikanernes. De hollandske og tyske Syndikalister undlod dog at stemme).

Washingtonkonferencen.

I den sidste Tid har Bladene bragt Meddelelser om, at de og de Landes Fagorganisationer ikke vilde deltage i Washingtonkonferencen, hvis ikke Centrallandenes og Ruslands Organisationer ogsaa indbødes.

I den af Vestmagterne i Versailles vedtagne Fredstraktat er det, som Grundlag for Folkenes Forbund bestemt, at en Konference, hvortil alle Lande, med Undtagelse af Centrallandene og Rusland, skulde indbydes, afholdes i Washington i Oktober Maaned d. A. Til denne Konference kunde de indbudte Lande sende hver 4 Repræsentanter. 2 Repræsentanter for hvert Lands Regering og vedkommende Lands Arbejdsgiverorganisation 1 Repræsentant og Arbejderorganisation 1. Paa Fagforeningskongressen i Amsterdam behandledes Spørgsmaalet om Deltagelse i Konferencen i Washington, og det vedtoges at deltage i Konferencen, forsaavidt de Betingelser, som Fagkongressen i en Resolution opstillede, dels angaaende Repræsentationen til Konferencen i Washington og dels angaaende Arbejdet paa selve Konferencen, blev opfyldte af Vestmagterne. Bladenes Meddelelse om, at en Række af de faglige Landsorganisationer har nægtet at deltage i Konferencen, er derfor kun en simpel Følge af, at Amsterdammer-Resolutionens Krav ikke er opfyldte. Resolutionen lyder som følger:

»Det internationale Fagforbund, som bestaar af Repræsentanter for Landsorganisationerne i følgende Lande: Amerika, Tyskland, England, Østrig, Belgien, Danmark, Frankrig, Spanien, Holland, Luxemborg, Norge, Sverige, Schweiz og Ungarn, udtrykker sin dybeste Beklagelse over, at Arbejderprogrammet, saaledes som det blev ved-

taget paa Fagkonferencen i Bern Februar 1919, saagodt som paa intet Punkt er blevet imødekommet af Fredskonferencen i Versailles; det erkendes dog, at Versailles-Programmet vilde kunne blive Grundlaget for et Forbund, der ikke alene er et Forbund af Regeringerne, men tillige er et Folkenes Forbund.

Af denne Grund erklærer Kongressen sig beredt til at deltage i Konferencen i Washington paa følgende Betingelser:

1. At Repræsentanter for alle Landes Fagbevægelse bliver indbudte og tilstedes Adgang som ligeberettigede Deltagere i Konferencen, uden nogen som helst Undtagelse.

2. At som Repræsentanter for Arbejderklassen kun anerkendes de Repræsentanter, som tilhører det internationale Fagforbund, og som godkendes af dette.

Hvis disse Betingelser ikke opfyldes, saa er de paa denne Kongres repræsenterede faglige Landsorganiastioner forpligtet til ikke at deltage i Washingtonkonferencen.

Den internationale Fagkongres i Amsterdam erklærer endvidere, at i Tilfælde af, at Fagbevægelsen deltager i Washingtonkonferencen, er det en Pligt for Repræsentanterne energisk at virke for:

3. At Regeringen i hvert Lands Delegation kun faar en Repræsentant, saaledes som det er Tilfældet med Arbejdere og Arbejdsgivere.

4. At Beslutningerne, som Konferencen tager, er gyldige med almindeligt Flertal, altsaa med en Stemme over Halvdelen, og ikke behøver to Tredjedel, som Fredstraktaten bestemmer.

Den internationale Fagkongres erklærer, at denne Beslutning er bindende for alle de Landsorganisationer, som er repræsenterede i Amsterdam.«

(Resolutionen vedtoges med alle Stemmer imod Amerikanernes).

Folkenes Forbund.

Den internationale Fagforenings Kongres 1919 erklærer, at Folkenes Forbund bør hvile paa alle Folkeslags Villie og Medvirkning.

Folkene tør ikke mere gribe til Selvhjælp.

Paa den anden Side bør, for at styrke den internationale Retsfølelse, Folkenes Forbund blive et fra de enkelte Statsregeringers Tryk befriet Retssamfund.

Overgangen til Fredsordningen skal foregaa ved almindelig Afrustning. Folkenes Forbund skal udelukkende beskyttes ved den internationale Domstols udøvende Organer.

Folkenes Forbund bør have saavel lovgivende som dømmende Myndigheder, der er adskilte fra hinanden.

Den internationale Fagforenings Kongres udtrykker det bestemte Haab, at den lovgivende Myndighed for Folkenes Forbund maa fremgaa af Valg af Folkene.

Folkenes Forbunds Virksomhed skal ikke indskrænkes til det politiske Omraade, men ogsaa befordre Folkenes økonomiske Samkvem.

De økonomiske Opgaver for Folkenes Forbund skal være Styrkelse af Arbejdskraften, Arbejdernes Højnelse og Dannelse, Befordring af Arbejderbeskyttelsen og videnskabelig Organisation af Arbejdet, international Fordeling af de nødvendige Raastoffer saavel som Transport- og Betalingsvæsnets internationale Regulering.

Den internationale Fagforenings Kongres erklærer endvidere, at hvis Arbejderklassen vil forhindre, at Folkenes Forbund bliver Midtpunkt for Reaktion og Undertrykkelse, maa den organisere sig internationalt, saa den derved kan naa til en saadan Magtfuldkommenhed, at den kan blive et virksomt Kontrolorgan for Folkenes Forbund.

(Enstemmig vedtaget).

Den internationale Arbejdskonference i Washington.

Fra det internationale faglige Bureau har vi angaaende Arbejdskonferencen i Washington modtaget en saalydende Redegørelse:

Paa den sidste internationale Fagforbundskongres i Amsterdam blev det med saa godt som alle Stemmer besluttet, at Fagbevægelsen ikke skulde deltage i Washingtonkonferencen, hvis en Nation, der er interesseret i dennes

Beslutninger, udelukkes fra at deltage i den.

Denne Beslutning blev hovedsagelig truffet under Hensyn til den mulige Udelukkelse af Tyskland.

Men de Delegerede modsatte sig ogsaa den overvældende Repræsentation af Regeringerne, og de forlangte, at alene af Høflighedshensyn skulde en Fagorganisation, der repræsenterer 18,000,000 organiserede Arbejdere, af Regeringerne tages med paa Raad.

Det var nødvendigt at bibringe de interesserede Regeringer Kendskab til disse Anliggender, og af den Grund afsendtes den 9. August fra Bureauet følgende Brev:

Til d'Hrr. Medlemmer af Bureauet for Konferencen angaaende international Lovgivning i Arbejderspørgsmaalet.

I Bureauet for Fédération Internationale Syndicale's Navn — i hvilken Organisation det store Flertal af Verdens organiserede Arbejdere staar: over 18 Millioner —, tillader vi os at meddele Dem, gennem vedlagte Skrivelse, den Bestemmelse, der toges af denne Federations Generalkonference, der afholdtes 28. Juli—2. August i Amsterdam.

Denne vedtagne Bestemmelse kræver alle Landes Deltagelse i den nær forestaaende Konference i Washington, og at man anerkender som Repræsentanter for Arbejdet de Delegerede, der udpeges af de nationale Fagforbunds Hovedbestyrelser, for saa vidt som Forbundene er tilsluttede Fédération Syndicale Internationale. Det vil være Dem bekendt, at denne Bestemmelse, der støtter sig til en Dagsorden, vedlagt Protokollen over de konstituerende Møder, som Bureauet for International Lovgivning i Arbejderspørgsmaal har afholdt, gennem sit permanente Udvalg — at denne Bestemmelse, for at blive gyldig, skal være et Resultat af almindelige Forhandlinger, hvorfra intet enkelt Land kan udelukkes.

Saavel i Verdens organiserede Arbejderes egen Interesse som i selve Konferencens forventer vi, at Deres Medarbejde i denne Sag er os sikret.

Ærbødigst

Le Bureau de la Fédération Internation.

(sign.) W. A. Appleton, Præsident.

J. Oudegeest, Edv. Fimmen, Sekretærer.

Allerede den 6. August fandt en Forhandilng Sted mellem Hr. G. N. Barnes, Medlem af den engelske Regering, og Formanden for det internationale Fagforbund W. A. Appleton, der gav Udtryk for den Mening, at det vilde være ønskeligt, at de mest interesserede Regeringer drøftede Sagen med det internationale Bureau.

Den 12. August efter en Forhandling med Kollega C. Mertens, der tilfældigvis befandt sig i London, blev dette Forslag igen forebragt for Hr. Barnes. Den 18. August skrev Hr. Barnes et bifaldende Svar og meddelte samtidig, at ved Forhandlingerne vilde ogsaa Sir Malcolm Delevigne komme til Stede; den britiske Regerings Repræsentant i den Kommission, der en nedsat i Paris for at træffe Forberedelser til Konferencen i Washington. De Medlemmer af Bureauet, der ikke befandt sig i England, blev straks telegrafisk underrettet, og Minister Barnes blev anmodet om at instruere de betræffende Konsulater, saa de udstedte de nødvendige Pas.

Med Undtagelse af Jouhaux, der havde forladt Paris, og som man ikke kunde faa fat paa telegrafisk, kom alle Bureauets Medlemmer til Stede Lørdag den 23. August i »General Federation of Trade Union«s Lokaler i London.

De tiltraadte efter en Diskussion om Sagen Formandens Dispositioner og traf de nærmere Forberedelser for den Forhandling med den engelske Minister, der var stillet i Udsigt til den kommende Mandag.

Ved denne Forhandling blev det igen eftertrykkelig fastslaaet, at Bureauet maatte fastholde, at Tyskland og Østrig optages paa Listen over de Lande, der skulde indbydes til den internationale Konference i Washington, og yderligere blev det fordret, at den internationale Arbejderkonference ogsaa i Fremtiden maa søge Forbindelse med det internationale Fagforbund, hver Gang det drejer sig om et Spørgsmaal, som Fagbevægelsen i de forskellige Dele af Verden er interesseret i. Disse Anskuelser blev i sine Detailler forelagt Hr. Barnes i Mødet den 25. August.

De Meddelelser, Hr. Barnes fremkom med, gjorde Indtryk af, at det endnu ikke var Meningen at tillade Tysklands

Tilkaldelse, da dette vilde besværliggore det officielle Fredsforslag.

Hr. Barnes lovede at levere Bureauet en skriftlig Fremstilling af sine mundtlige Meddelelser. Bureauet vedtog, saasnart denne forelaa, at komme sammen igen og drøfte, hvad der nærmere skulde ske; denne Sammenkomst finder antagelig Sted i Amsterdam den 5. September.

Bureauet har til Hensigt at holde alle de tilsluttede Organisationer à jour med, hvad der videre sker.

W. A. Appleton. J. Oudegeest.
C. Mertens. Edv. Fimmen.

*

Under 4. Oktober har vi fra Bureauet modtaget et saalydende Telegram:

Vi har faaet officiel Meddelelse om, at Tysklands og Østrigs Regeringer har faaet Underretning om, at det er dem tilladt at komme til Washington med de samme Rettigheder som alle andre Nationer.

I Overensstemmelse med Amsterdammer-Resolutionens Beslutninger adviserer Bureauet dem at deltage i Konferencen.

Landsorganisationens Delegerede vil paa den amerikanske Landsorganisations Kontor modtage de nødvendige Anvisninger om en international Fagforeningskonference, som skal træde sammen før den officielle Konference.

Fimmen. Oudegeest.

Det fremgaar heraf, at den Beslutning, der blev taget af Kongressen i Amsterdam om, at Betingelsen for at deltage i Konferencen i Washington, nemlig at alle Lande skulde indbydes, nu er sket Fyldest, og det er derefter meddelt Indenrigsministeriet, at De samvirkende Fagforbund lader sig repræsentere ved Konferencen og som sine Repræsentanter har valgt Formanden og Peder Hedebol.

*

I Konferencen deltager for Danmarks Vedkommende følgende:

Som Regeringens Repræsentanter: Departementschef i Indenrigsministeriet H. Vedel, Formand for Delegationen, Formand for Arbejdsraadet, Kontorchef i Indenrigsministeriet Sv. Neumann, Næstformand for Delegationen.

Som Repræsentant for de danske Arbejdsgivere: Formand for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, Direktør J. C. Hauberg.

Som Repræsentant for de danske Arbejdere: Formand for De samvirkende Fagforbund i Danmark Carl F. Madsen.

Som Raadgiver for Regeringsrepræsentanterne: Landstingsmand, Raadmand Bramsnæs og tillige Suppleant for Regeringsrepræsentanterne: Folketingsmedlem, Fru Elna Munch eller i dennes Forfald Landstingsmedlem, Fru Marie Hjelmer, Folketingsmand, Toldinspektør Ivar Berendsen eller i dennes Forfald Fuldmægtig under Københavns Magistrat Bertel Dahlgaard, Kontorchef under Arbejds- og Fabrikstilsynet Sv. Trier.

Som Raadgiver og Suppleant for Arbejdsgivernes Repræsentant: Kontorchef i Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening Ørsted.

Som Raadgiver og Suppleant for Arbejdernes Repræsentant: Sekretær for De samvirkende Fagforbund, Folketingsmand P. Hedebol.

Som Sekretær for Delegationen: Fuldmægtig i Indenrigsministeriet R. Larsen.

Som Tolk for Delegationen: Sekretær i Indenrigsministeriet H. H. Schrøder.

Afrejsen finder Sted Torsdag den 16. Oktober.

Septemberforligets Revision.

Det paa Generalforsamlingen i April d. A. nedsatte Udvalg angaaende Septemberforligets Revision har til samtlige Forbund og enkeltstaaende Fagforeninger, som er tilsluttet De samvirkende Fagforbund i Danmark, udsendt et saalydende Cirkulære:

Som det vil være de ærede Organisationer bekendt, blev der paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i April Maaned d. A. vedtaget en saalydende Resolution:

»Der nedsættes et Udvalg til Revision af Septemberforligets Bestemmelser. Der fastsættes en Tidsfrist, indenfor hvilken de forskellige tilsluttede Forbund kan indsende Forslag om Ændringer eller Tilføjelser i Septemberforliget. De indsendte Forslag samarbejdes af Udvalget og

forelægges det førstkommende Repræsentantskabsmøde, som bemyndiges til at træffe Bestemmelse om, hvorvidt disse bør søges gennemførte, eller om Septemberforliget i det hele taget skal undergaa nogen Forandring eller Opsigelse.«

Af ovenstaaende vedtagne Resolution fremgaar det, at Udvalgets Opgave for det første skal være at indsamle fra Organisationerne de Forslag til Ændringer eller Tilføjelser i Septemberforliget, som man indenfor de forskellige Organisationer maatte have særligt Ønske om at faa tilført dette, og at Udvalget derefter, naar det indsendte Materiale er tilvejebragt, skal samarbejde de forskellige Forslag til Forelæggelse for Repræsentantskabet.

Efter at det af Generalforsamlingen nedsatte Udvalg paa et den 10. Juli afholdt konstituerende Møde har valgt Formanden for De samvirkende Fagforbund, Carl F. Madsen, til Udvalgets Formand med Elektriker Chr. J. Petersen som Sekretær, har man herpaa besluttet at udsende nærværende Cirkulære med Opfordring til de forskellige interesserende Forbund og Fagforeninger, der er tilsluttet De samvirkende Fagforbund, om saa snart som muligt at indsende de Forslag, som man kunde ønske ændret ved eller tilføjet Forliget af 5. September 1899 ved en eventuel Forhandling om dette Overenskomstdokuments Revision, hovrom Repræsentantskabet, naar Udvalget har samarbejdet disse, senere vil faa Lejlighed til at træffe endelig Beslutning.

Idet vi saaledes retter vor Opfordring til Organisationerne om at indsende eventuelle Forslag, anmoder vi om at faa saadanne tilstillet Udvalgets Formand under Adressen De samvirkende Fagforbund, Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal, saaledes at de kan være Udvalget i Hænde senest den 1. November d. A.

Vedlagt følger 1 Eksemplar af Septemberforliget.

Paa Udvalgets Vegne
Carl F. Madsen.
Chr. J. Petersen.

Vi gør opmærksom paa, at Fagforeninger, som kunde ønske at stille Forslag, maa indsende disse til det Forbund, hvoraf de er Afdeling.

Arbejdernes lokale Fællesorganisationer kan ogsaa indsende Forslag til Septemberforligets Revision direkte til De samvirkende Fagforbunds Kontor.

Arbejdsraadet.

Efter at den for Arbejdsraadets nuværende Medlemmer fastsatte Virketid af 6 Aar er udløben med Udgangen af September, har Indenrigsministeriet til Medlemmer af Arbejdsraadet for et Tidsrum af 6 Aar fra 1. Oktober udnævnt:

Efter Forslag af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening: Direktør C. Weitemeyer, København, Snedkermester C. Christensen, Frederiksberg, og Direktør H. Vestesen, Aarhus.

Efter Forslag af De samvirkende Fagforbund i Danmark: Tobaksarbejder Alfr. Christiansen, København, Maskinarbejder Chr. L. Jensen, København, og Skrædder K. Hvidtfeldt, Nyborg.

Efter Indstilling af Arbejdsforsikringsraadet: Kotorchef V. L. Faber.

Ministeriet har derhos udnævnt Professor ved Polyteknisk Læreanstalt J. F. Lundbye og fhv. Landbrugsminister, Landstingsmand Povl Christensen til Medlemmer af Arbejdsraadet, ligeledes for et Tidsrum af 6 Aar, medens Sundhedsstyrelsen for sit Vedkommende har valgt Professor, Dr. med. L. S. Friedericia til Medlem af Raadet.

Til Stedfortrædere for Raadets Arbejdsgiver-Medlemmer er valgt: Murermester N. P. Juul Petersen, København, Fabrikant H. Madsen, København, og Snedkermester J. Jensen, Aarhus.

Til Stedfortrædere for Raadets Arbejder-Medlemmer er valgt: Slagteriarbejder V. Hartmann, Frederiksberg, Fabriksarbejder Soph. Mortensen, København, og Snedker I. M. Jonassen, Horsens.

Arbejdsmændenes Dyrtidsforhandlinger.

Som meddelt i »Arbejderen« Nr. 12 d. Aarg. tilsendte Dansk Arbejdsmandsforbund under 13. September Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening 1ste Varsel om Strejke for en meget stor Del af Forbundets Med-

lemmer, og i en Skrivelse af 18. September protesterede Arbejdsgiverforeningen mod dette Strejkevarsels Lovlighed og bebuder Sagsanlæg ved Den faste Voldgiftsret med Paastand om Erstatning til sin Medlemmer for de Tab, disse maatte lide, forsaavidt den varslede Arbejdsstandsning iværksættes.

Dansk Arbejdsmandsforbund kunde imidlertid ikke anerkende Arbejdsgiverforeningens Protest, men indsendte 23. September 2det Varsel om Strejke fra 30. September ved normal Arbejdstids Ophør, af de af Forbundets Medlemmer, som beskæftiges hos eller overfor Medlemmer af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, med Undtagelse af de Tilfælde, hvor Stats- eller kommunale Myndigheder paaviser, at Standsning af den eller de paagældende Virksomheder direkte hindrer Samfundsfunktioner eller Befolkningens Forsyning med Levnedsmidler.

Ogsaa mod dette Strejkevarsels Lovlighed protesterede Arbejdsgiverforeningen, da det manglede den Bestemthed i Angivelsen af den varslede Arbejdsstandsnings Omfang, som maa kræves af et 2det Strejkevarsel i Henhold til Septemberforliget, men foreslog et Fællesmøde før Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret.

Et saadant Fællesmøde fandt Sted Fredag den 23. September, og paa dette kom man samtidig ind paa en Forhandling om en samlet Dyrtidsordning for de af Dansk Arbejdsmands Forbunds Medlemmer, som ikke forinden ved særlige Overenskomster havde faaet tilstaaet ekstra Dyrtidstillæg. Disse Forhandlinger, der strakte sig over flere Dage, bragte dog ikke nogen Løsning af Spørgsmaalet om Dyrtidstillæg til Arbejdsmændene.

Forligsmanden, som paa Afstand havde fulgt disse Forhandlinger, traadte nu til og fik Dansk Arbejdsmandsforbund til at udsætte den varslede Strejke i 8 Dage, hvorefter der atter, den 30. September, holdtes Fællesmøde mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen og Dansk Arbejdsmandforbund, men ogsaa dette Møde forblev resultatløst.

Dagen efter indkaldte Forligsmanden Parterne til Møde hos sig. Dette Møde varede næsten et Døgn, uden at man var kommen hinanden synderlig nærmere, og Forligsmanden arrangerede derfor senere et Møde mellem Formanden for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, Direktør S. C. Hauber og Formanden for Dansk Arbejdsmandsforbund M. C. Lyngsie, og her forelagde han et Mæglingsforslag, som baade Direktør Hauberg og M. C. Lyngsie underskrev under Forbehold af Arbejdsgiverforeningens Generalforsamlings og Dansk Arbejdsmandsforbunds Hovedledelses Godkendelse.

Mandag den 6. og Tirsdag den 7. Oktober holdt Dansk Arbejdsmandsforbunds Hovedbestyrelse Møde med de Forhandlingsudvalg, der i sin Tid blev nedsat til Udarbejdelse af Landsoverenskomsterne, for at tage Stilling til Forligsmandens Mæglingsforslag. Resultatet af dette Møde blev en Vedtagelse om at udsende Spørgsmaalet til Urafstemning. Denne Afstemning skal være tilendebragt Mandag den 13. Oktober Kl. 12 Middag.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kvinderne hos A/S Aalborg Mælkekomp.

Mellem A/S Aalborg Mælkekompagni og Kvindeligt Arbejderforbund er der opnaaet Enighed om en Overenskomst, der fik tilbagevirkende Kraft til d. 1. Juli 1919 og kan opsiges til Ophør en 1. April.

Arbejdstiden er normalt: For Kvinder ved Spandevask 7 Timer, i Flaskeafdelingen 6 Timer daglig.

For de ved Spandevask beskæftigede Kvinder er Lønnen 33 Kr. pr. Uge (7 Dage pr. Uge) og for de ved Flaskeskyldning beskæftigede 30 Kr. pr. Uge (7 Dage pr. Uge). Af Lønningerne er 4 Kr. at betragte som Dyrtidstillæg.

Overarbejde de første 3 Timer efter normal Arbejdstids Ophor betales med 50 pCt. Tillæg, derefter med 100 pCt.

De Kvinder, der har haft Ansættelse mindst ½ Aar i Virksomheden, erholder 5 Dages Sommerferie uden Afkortning i Lønnen.

Virksomheden holder Kvinderne ulykkesforsikrede ogsaa i de første 13 Uger efter Ulykkestilfældes Indtræden med en Dagpengeydelse af 3 Kr.

REDAKTION OG EKSPEDITION
Nørre Farimagsgade 49.1.S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 16 * KØBENHAVN DEN 18. OKTOBER 1919 * 16 AARGANG

Kongresser.

Dansk Arbejdsmandsforbund

afholdt sin 11te Kongres i København i Dagene 10.—25. August i Idrætshuset.

Kongressen, der aabnedes af Formanden M. C. Lyngsie, var den største, der nogensinde er afholdt af et dansk Arbejderforbund. Der var nemlig mødt 480 Delegerede fra Forbundets Afdelinger, 19 Hovedbestyrelsesmedlemmer, 3 Revisorer, 6 faste Funktionærer samt 13 fremmede Gæster, ialt var der saaledes 521 Deltagere til Stede ved Kongressen.

De samvirkende Fagforbund var resenpræsenteret af Hovedkassereren E. Svendsen.

I sin Aabningstale bød Lyngsie alle de mange Deltagere et hjerteligt Velkommen og gav en kort Redegørelse over det alvorlige Arbejde, der skulde foretages i de kommende Dage.

Som midlertidig Dirigent valgtes Forretningsfører Jens Larsen, Næstved, der gav Ordet til de fremmede, indbudte Repræsentanter.

Johansen fra Sverige bragte en Hilsen fra det svenske Grovarbejderforbund og udtalte, at man i Sverige saavel som i Danmark har en evindelig Kamp med Arbejdsgiverne og Kapitalisterne. Han omtalte endvidere den indre Strid imellem de forskellige Opfattelser indenfor Organisationen, takkede derefter for Indbydelsen og udtalte Haabet om et godt Resultat af denne Kongres' store Arbejde.

Ødegaard, Norge, vilde paa Norsk Arbejdsmandsforbunds Vegne bringe den danske Broderorganisation en hjertelig Hilsen med Tak for Indbydelsen. Det var første Gang, han var i dette Land, og han var blevet overmaade imponeret over denne Kongres eller Arbejderforsamling. Han gav derefter en Redegørelse over Forholdene i Norge, hvor Kampen jo var ligesom her, og noget lignende som vor svenske Kammerat havde beskrevet. Han udtalte Ønsket om, at der altid maatte herske et godt Forhold og god Forstaaelse imellem de norske og danske Arbejdere. Ogsaa han ønskede Kongressen Held og Lykke med dens Arbejde.

E. Svendsen, De samvirkende Fagforbund, omtalte den Maade, hvorpaa Kongressens Kæmpehal var udsmykket med de mange, mange Kampfaner for Arbejdsmændenes Organisation — dette er et Vidnesbyrd om den rivende Udvikling, Dansk Arbejdsmandsforbund er undergaaet, og som det har forstaaet at udnytte paa klog og dygtig Maade. Han vilde her for at fatte sig i Korthed paa alle de danske Gæsters Vegne takke for Indbydelsen og vilde onske, at disse Dages Forhandlinger og de dermed tagne Beslutninger maatte føres i Fordragelighed, saa at Resultatet maatte blive Held og Lykke ikke alene for Dansk Arbejdsmandsforbund, men for alle danske Arbejdere. Han pegede paa, hvor nødvendigt det i Fremtiden vilde være at knytte Næven imod Lovgivningsmagten og særlig Landstingets Flertal for at tvinge dem til at tage mere Hensyn til den arbejdende Befolkning i vort Land.

Et Leve for den danske Fagforenings Bevarelse imod Svig og Vold.

Efter hver enkelt af de Fremmedes Taler lød der vældig Applaudering som Kvittering herfor.

Formanden, Lyngsie oplyste, at vi ogsaa havde sendt Indbydelse til vort tyske Broderforbund, der var imidlertid ingen fremmødt, men der var kommen Hilsen med Beklagelse over, at det ikke var dem muligt af forskellige

Grunde, — de hilste os og ønskede os Held og Lykke med vort Arbejde.

Fra Østrig var ligeledes fremkommen Hilsen, de var heller ikke fremmødt af lignende Grunde som Tyskland.

Finland var ogsaa indbudt, men derfra havde vi ikke hørt noget endnu, dette skyldtes formodentlig de frygtelige Forhold, hvorunder de for Tiden lever.

Lyngsie udbad sig Kongressens Tilladelse til at sende de forskellige her omtalte Organisationer vor Hilsen. Dernæst takkede Lyngsie de fremmede Delegerede for deres venlige Udtalelser.

Kongressen gik derefter over til Fastsættelse af Forretningsordenen.

Den af Hovedbestyrelsen foreslaaede Forretnigsorden godkendtes med en Ændring stillet af Fabrikarbejderne, København, og en Tilføjelse til Punkt 3, gaaende ud paa, at Taletiden indskrænkedes til 10 Minutter for hver, med Undtagelse af Ordføreren, saavel Mindretallets som Flertallets Ordfører.

Mødetiderne blev sat til Kl. 8—$11^1/_2$ og $1^1/_2$—5.

Et Forslag om, at Bladet »Solidaritet« skulde omdeles paa de Delegeredes Pladser samt Adgang for en Repræsentant for Bladet forkastedes med alle Stemmer mod 30.

Til Sekretærer valgtes: Emil Jørgensen, København, Christensen, Voldby, H. P. Sørensen, Trælagerarbejderne, København, og L. P. Andersen, Kuskene, København.
førerne Jens Larsen, C. Drejer og Soph. Mortensen.

Herefter fik Lyngsie Ordet for at give Beretning om Virksomheden siden sidste Kongres i 1916.

Der forelaa en lang og udførlig, trykt Beretning, som Taleren henviste til, idet han gav forskellige supplerende Meddelelser. Om Forbundets Vækst oplyste han, at det den 1. Juli 1916 havde 240 Afdelinger med 47,692 Medlemmer. Den 1. April 1919 vår Afdelingernes Antal steget til 375 med et samlet Medlemsantal paa 85,690, heraf 425 halvtbetalende; Fremgangen siden sidste Kongres for 3 Aar siden har altsaa været 135 Afdelinger og ca. 38,000 Medlemmer.

Lyngsie omtalte de mange Lønbevægelser, der var ført i de forløbne 3 Aar, og som havde bragt Arbejdsmændene gode Resultater, nævnte blandt andet ogsaa den mellem Forbundet og Landarbejderforbundet indgaaede Overenskomst om, hvilke Arbejdere der kunde optages i de respektive Forbund, ligesom han henviste til et af Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Formerforbund vedtaget Forslag til Regler for Samarbejde mellem de to Forbund om Arbejde, der er flydende mellem disses Medlemmer.

Om den af Lyngsie aflagte Beretning førtes der en Diskussion, som strakte sig over ikke mindre end 6 Dage, og som sluttelig godkendtes med alle Stemmer mod 12.

Følgende Resolutioner vedtoges:

Idet Kongressen vedtager den aflagte Beretning, udtaler den:

Den Taktik, som Dansk Arbejdsmandsforbund hidtil har ført, maa paa Grund af den hastige Udvikling, det økonomiske Liv undergaar, siges at være ude af Stand til at sikre Arbejdsmændenes økonomiske Udvikling. Derfor maa denne Taktik undergaa en Forandring, og Kongressen udtaler, at Afdelingerne maa have saa megen Bevægelsesfrihed, at de hurtigt kan reagere mod den fortsatte systematiske Plyndring af Arbejderklassen.

*

Idet Kongressen udtaler, at alle for Haanden værende Chancer til Udnyttelsen af en foreliggende Lønsituation fuldtud bør benyttes, for saa vidt de tjener til virkelig Fremme af den foreliggende Sag og ikke virker til Skade for Forbundet i sin Helhed, opfordrer den Hovedbestyrelsen til uden Hensyn til alt opnaaede Resultater at virke hen til Fremskaffelsen af det for det givne Forhold bedst mulige Resultat.

*

Da det er en Kendsgerning, at 8 Timers Dagen er gennemført og skal træde i Kraft senest den 1. Januar 1920, dog med enkelte Undtagelser, ber bl. a. omfatter Kuskene, paalægger Kongressen den kommende Hovedbestyrelse at faa 8 Timers Dagen gennemført ogsaa for dette Fag, dog saaledes, at saafremt Forholdene kræver det, og det er en Nødvendighed, at Faget undertiden

som Følge heraf maa arbejde længere, at der da hjemles Fagets Udøvere Ret til at faa denne forøgede Arbejdstid betalt efter Regler for Overarbejde.

*

Kongressen kræver, at den mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Landarbejderforbundet oprettede Overenskomst overholdes fuldtud, og at Landarbejderforbundet afholder sig fra at optage Medlemmer og at afslutte Overenskomster paa de Omraader, der ifølge Overenskomsten tilhører Dansk Arbejdsmandsforbund.

Regnskaberne.

Hovedakssereren, Johs. Sørensen, forelagde det 3-aarige Regnskab, hvorefter Revisionskomitéens Ordfører, Emil Jørgensen, udtalte Revisorernes Anerkendelse af den Maade, paa hvilken Forbundet administreredes.

Formuefremgangen i Løbet af de 3 Aar var 729,148 Kroner.

Reorganisationsspørgsmaalet.

Lyngsie indledede med at sige, at dette var et af de vigtigste Punkter paa Kongressens Dagsorden. Han opfordrede Kongressen til at behandle Spørgsmaalet med Saglighed. Det var nye Tanker, der maatte prøves og overvejes.

Der var paa sidste Kongres nedsat et Udvalg, der skulde behandle Spørgsmaalet om Forbundets eventuelle Reorganisation. Udvalget havde delt sig i et Flertal og et Mindretal. Mindretallet ønskede en Omlægning af Arbejdsmaaden og anbefalede en Brancheinddeling i Stedet for den nuværende geografiske Ordning, hvorved Forbundet er inddelt i 3 Hovedafdelinger, nemlig en for København, en for Jylland og en for Øerne, med hver sin Forretningsfører, og saaledes at Lyngsie var Hoved-Forretningsfører.

Flertallet holdt paa den nuværende geografiske Ordning, som det vedtoges at bibeholde.

Forbundets Stilling til De samvirkende Fagforbund.

Der var fra nogle Afdelinger stillet Forslag om Forbundets Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund. Efter nogen Diskussion herom, og efter at et Forslag om at sende Spørgsmaalet til Urafstemning var forkastet, vedtog Kongressen med 294 Stemmer mod 190 Stemmer, at Forbundet vedblivende skal være tilsluttet De samvirkende Fagforbund.

Septemberforliget.

Nogle Afdelinger havde fremsat Forslag om Opsigelse af Septemberforliget — en af dem ønskede Urafstemning herom. De samvirkende Fagforbunds Repræsentant oplyste Kongressen om, at der angaaende Spørgsmaalet om Septemberforligets Revision var nedsat et Udvalg og anbefalede derfor, at man tog Forslaget tilbage.

Efter en kort Diskussion vedtoges en saalydende Resolution:

Kongressen vedtager at paalægge De samvirkende Fagforbund at fremskynde Arbejdet angaaende Septemberforliget saa meget som muligt.

Lovændringer.

Under dette Punkt behandledes en lang Række Forslag om Ændringer i Forbundets Love.

Bl. a. vedtoges det at forhøje Kontingentet til 1 Kr. 50 Øre om Maaneden, ligesom der vedtoges en Ændring af Repræsentationsretten. Endvidere vedtoges det at forhøje den nuværende Strejkeunderstøttelse med 75 pCt.

Valg af Tillidsmænd.

Til Formand genvalgtes M. C. Lyngsie med Akklamation.

Til Forretningsfører for Jylland og Fyn genvalgtes Carl Drejer.

Til Forretningsfører for Sjælland og Øerne genvalgtes Jens Larsen.

Til Forretningsførere uden bestemt Omraade valgtes Hans Nielsen, Aalborg, Vald. Petersen, Aarhus, og Axel Olsen, København.

Til 1ste Sekretær og Medlem af Hovedbestyrelsen valgtes Chr. Sørensen.

Til Hovedkasserer genvalgtes Johs. Sørensen.

De øvrige Sekretærer, Georg Hansen, Niels P. Hansen, P. Johansen, Otto Jespersen, N. C. Christensen og L. P. Olsen, genvalgtes ligeledes.

Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen valgtes for Jylland og Fyn: Vald. Petersen, Aarhus, Fr. Jensen, Tilst, Ravn,

Esbjerg, og Chr. Mikkelsen, Svendborg; for Sjælland og Øerne: H. P. Jensen, Hillerød, A. Petersen, Roskilde, Andr. Nielsen, Rønne, og Brodersen, Slagelse; for Københavns Vedkommende vil der senere paa et Fællesbestyrelsesmøde blive foretaget Valg af Medlemmer til Hovedbestyrelsen.

Henvendelse til Regering og Rigsdag.

Der var paa Kongressen nedsat et Udvalg paa 9 Repræsentanter, som skulde udarbejde en Henvendelse til Regering og Rigsdag, om ved en hurtig og haandfast Indgriben at sætte en Stopper for al Vareaager og mod rovgridske Producenter og Mellemhandlere.

Paa Udvalgets Vegne forelagde Lyngsie Forslag til en saadan Henvendelse.

Efter at Henvendelsen var diskuteret, vedtoges i Forbindelse hermed en saalydende Resolution:

Idet Kongressen vedtager Henvendelsen til Regering og Rigsdag angaaende Dyrtiden og de Foranstaltninger, der bør sættes i Værk for at imødegaa den, paalægger man Hovedbestyrelsen i Samarbejde med De samvirkende Fagforbund med al Kraft at virke for disse Kravs hurtige Fremme.

Dersom det skulde vise sig, at Statsmagten ikke er tilbøjelig til at forbedre Forholdene, udtaler Kongressen, at de danske Arbejdere bør tage under alvorlig Overvejelse ved de stærkeste Midler at tvinge Samfundet til at bøje sig.

Kongressen bemyndiger Hovedbestyrelsen til, hvis den finder det nødvendigt, at indkalde en ekstraordinær Kongres for at tage Beslutning om de Midler, der i Forbindelse med de øvrige organiserede Arbejdere skal anvendes i Kampen.

Kongressens Afslutning.

Lyngsie udtalte, at det, der var udrettet, var til Medlemmernes Gavn, og dette maatte de forstaa. Han rettede dernæst en Tak til alle, der havde medvirket til de opnaaede Resultater, hvorefter han sluttede med et Leve for Dansk Arbejdsmandsforbund, som kraftigt besvaredes, og ligeledes et »Leve Kongressen«.

Johansson (Sverige) udtalte sin Glæde og Tilfredshed med det af Kongressen foretagne. Han beundrede den Disciplin, der var tilstede i Forbundet. Takkede paa egne og Kammeraters Vegne for den Lærdom, de havde høstet her, og udtalte, at han skulde bringe noget af det med hjem til Gavn ogsaa for de svenske Arbejdere.

Lyngsie kvitterede med et kraftigt besvaret Leve for vort svenske Broderforbund.

E. Svendsen takkede paa samtlige danske Gæsters Vegne for de Dage, de havde tilbragt paa Kongressen. De havde glædet dem over de Resultater, der var indvundne, og pegede paa det Sammenhold, som dog trods alt var tilstede. Vi har i Fremtiden alt vort Sammenhold behov, lad os derfor holde sammen. Et Leve for Dansk Arbejdsmandsforbund som den banebrydende Organisation blev kraftigt applauderet.

Lyngsie takkede Gæsterne for de anerkendende Udtalelser, der var faldne, og udtalte sig om hver enkelt Organisation, de repræsenterede, og haabede paa fortsat godt Samarbejde.

Sluttelig rettede han en særlig Tak til Sønderjydernes Repræsentant, og heri laa Udtalelsen om, at de skulde blive hjertelig modtaget hos os den Dag, Grænsen flyttes. Sluttede med et Leve for vore sønderjydske Brødre.

Kraftige Hurraraab.

Kongressens Medlemmer afsang derefter en af Arbejdsmandssangene, og da denne var endt, erklærede Dirigenten Dansk Arbejdsmandsforbunds 11. Kongres for afsluttet.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 291.

Formerne i København og Vejle.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. Oktober 1919 i Sag Nr. 291: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Formerforbunds Vegne.

Ved Skrivelser af 19. og 25. August d. A. har Dansk Formerforbund givet henholdsvis 1. og 2. Strejkevarsel overfor følgende Virksomheder:

1) Firmaet Riedel & Lindegaard,
2) A/S Smith, Mygind & Hüttemeier,

3) A/S Titan,
alle af København, og
4) A/S C. M. Hess' Fabrikker, Vejle.

Strejkevarslet motiveredes med, at disse Firmaer paa et Mæglingsmøde med efterfølgende Timandsmøde ikke havde villet gaa med til en Forhøjelse af Akkorderne eller til et Dyrtidstillæg.

Den 3. September d. A. blev Strejken iværksat, men allerede inden dette Tidspunkt havde ifølge Klagernes Fremstilling i Løbet af en Uge ialt 29 af de hos A/S Hess' Fabrikker i Vejle arbejdende 82 Formere nedlagt Arbejdet.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark, har derefter ved her for Retten at indklage De samvirkende Fagforbund paastaaet Strejkerne kendte ulovlige og Dansk Formerforbund idømt Bod.

De Indklagede paastaar sig frifundne.

ad 1 og 2. Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Arbejdet hos Riedel & Lindegaard og hos A/S Smith, Mygind & Hüttemeier for Formernes Vedkommende hovedsagelig udføres i løse Akkorder, og der maa gives Klagerne Medhold i, at Uenighed om saadant Arbejdes Betaling ikke kan give Ret til Arbejdsstandsning, idet Arbejdet, hvor Enighed ikke opnaas, vil være at udføre efter de Betalingsregler, der indeholdes i Litr. A. Prg. 7, 2. Stk. i den i Faget gældende Overenskomst. De her omhandlede Strejker maa derfor anses ulovlige, og det indklagede Forbund findes i denne Anledning at maatte paalægges en Bod, der fastsættes til 400 Kr.

ad 3 og 4. Hos A/S Titan og hos A/S Hess' Fabrikker arbejder Formerne næsten alle i fast Akkord.

Fagets Overenskomst er oprettet den 27. Februar 1919 og er bindende, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. Februar, dog ikke før 1. Februar 1920, og indtil samme Tidspunkt maa de vedtagne Akkordpriser anses at være gældende.

De Indklagede har her anført, at de Forudsætninger, hvorunder denne Del af Overenskomsten blev indgaaet, ikke mere er til Stede, idet Dyrtidsprocenten siden da stadig har været stigende, og at det derfor har været berettiget ogsaa for Akkordarbejdernes Vedkommende at kræve et Dyrtidstillæg, som for A/S Titans Vedkommende blev fordret med 20 pCt.

Retten skal ikke her komme ind paa det almindelige Spørgsmaal, hvorvidt en indgaaet Lønoverenskomst i en lobende Overenskomstperiode fra nogen af Siderne kan fordres ændret paa Grund af Forandringer i det ved Overenskomstens Indgaaelse foreliggende Prisniveau, og i bekræftende Fald, hvorvidt en Fordring herom maatte kunne søges gennemført ved kollektiv Arbejdsstandsning. Thi et Krav med saa omfattende Følger maatte i hvert Fald fremsættes og søges afgjort af vedkommende Hovedorganisation under et for samtlige af Overenskomsten omfattende Virksomheder og Arbejdere, medens det maa være udelukket paa dette Krav at søge de vedtagne Akkorder forhøjede for enkelte Arbejdspladsers Vedkommende.

Begge de her omhandlede Strejker maa derfor anses ulovlige, men efter Omstændighederne finder Retten dog at kunne undlade i den Anledning at ikende Bod, da den rette Afgørelse af dette vanskelige Spørgsmaal kan have staaet det indklagede Forbund uklart.

Endnu bemærkes, at der ikke med den hos A/S Hess' Fabrikker skete Bortgang af 29 Formere ses at have foreligget Omstændigheder, der kunde gøre det berettiget at paalægge Forbundet Ansvar i Anledning heraf.

Sagens Omkostninger findes Forbundet at burde betale med 200 Kr.

Kendelse.

De paaklagede af Dansk Formerforbund iværksatte Strejker er ulovlige, og bør Forbundet til Klagerne betale en Bod af 400 Kr. samt i Sagsomkostninger betale 200 Kr.

Sag Nr. 292.

Formerne i Nykøbing M. og Aabyhøj.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. Oktober 1919 i Sag Nr. 292: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Formerforbunds Vegne.

Den 5. August d. A. forlod uden for-

udgaaet Varsel 6 Maskinformere, der hos Firmaet A/S N. A. Christensen & Co., Nykøbing Mors, var beskæftigede med Formning af Rør, deres Arbejde i Anledning af et ikke ogfyldt Krav om Forhøjelse af de for dette Arbejde gældende Akkordsatser.

Den 7. s. M. forlod ligeledes uden Varsel de hos A/S Danish Machine Company, Aabyhøj, arbejdende 8 Formere deres Arbejde, da Firmaet nægtede at imødekomme Arbejdernes Krav om Forhøjelse af de gældende Akkordpriser.

Under Henvisning hertil og under Fremhævelse af, at der ogsaa i det førstnævnte Tilfælde maa anses at foreligge en Arbejdsnedlæggelse, har Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark, ved her for Retten at indklage De samvirkende Fagforbund paastaaet Strejkerne kendt ulovlige og Dansk Formerforbund paa egne og de enkelte strejkende Formeres Vegne idømt Bod.

De Indklagede paastaar sig frifundne.

De Indklagede erkender, at der hos Danish Machine Company foreligger en Strejke, der som uvarslet er i Strid med Septemberforliget. Men det samme maa, uanset hvad de Indklagede i modsat Retning har anført, anses at foreligge i det andet i Sagen omhandlede Tilfælde, idet de 6 Arbejderes fælles Ophør med det paagældende Specialarbejde, der ikke skyldtes individuelle Grunde, men var et Led i deres samlede Optræden for at gennemtvinge deres samtidig fremsatte Lønkrav, maa anses som en Strejke.

Disse Strejker, der som uvarslede allerede af den Grund er ulovlige, findes at maatte paadrage hver af de paagældende Arbejdere en Bod, der bestemmes til 25 Kr., og som de vil have at udrede in solidum med det indklagede Forbund, der ikke ses at have udvist nogen virksom Bestræbelse for at faa Arbejdet genoptaget.

Sagens Omkostninger findes Forbundet at burde betale med 200 Kr.

Kendelse.

De ovennævnte Arbejdsstandsninger er ulovlige.

Til Klagerne bør Dansk Formerforbund i Bod betale 350 Kr. solidarisk med de efternævnte Formere (her følger Navnene paa 14 af Fagforeningens Medlemmer), *dog saaledes at det solidariske Ansvar for hver af Formerne begrænses til ialt 25 Kr.*

Sagens Omkostninger betaler Forbundet med 200 Kr.

Sag Nr. 293.

Murerne i Jylland og Østifterne.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. Oktober 1919 i Sag Nr. 293: Murerforbundet i Danmark og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.

Under Henvisning til Lov Nr. 31 af 12. April 1910 om Oprettelse af en fast Voldgiftsret § 4 A har Murerforbundet i Danmark og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening i Henhold til derom mellem Parterne truffen Aftale forelagt Den faste Voldgiftsret til Afgørelse en Tvist angaaende Forstaaelsen af følgende Bestemmelse i en den 14. Marts 1919 imellem Murerforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og Centralforeningen for Murermestre i Jylland og Østifterne afsluttet Overenskomst:

»Samtlige til de nugældende Priskuranter givne Tillæg og Dyrtidstillæg, herunder Augustreguleringen, bortfalder, og der ydes følgende Tillæg, hvori er indbefattet Erstatningen for den forkortede Arbejdstid:

Til Jyllands Priskurant ydes:

1. Murerarbejde ..... 70 pCt.
2. ..... osv. .....

Til Østifternes Priskurant betales yderligere 3 pCt. paa de tilsvarende Afsnit.

Af foranstaaende Tillæg er de 35 pCt. Dyrtidstillæg.«

Forbundet hævder, at da de 35 pCt. er Dyrtidstillæg, er den øvrige Del af Procenttillægget at betragte som et fast Tillæg, der først maa udregnes, hvorefter Dyrtidstillægget maa være at lægge til det saaledes fremkomne.

Der maa imidlertid gives Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening Medhold i, at det angivne Procenttillæg efter Overenskomstens Ordlyd naturligt forstaas som omfattende alt, hvad Svendene skulde have i Pristillæg, og efter

de under den mundtlige Domsforhandling fremkomne Oplysninger, kan det ej heller betvivles, at de vedkommende Parter ved Overenskomstens Oprettelse har været af samme Opfattelse, i hvilken Henseende navnlig maa anføres, at den omstridte Bestemmelse er indføjet efter Ønske af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, efter at der imellem Mestrene og Svendene var opnaaet Enighed om Overenskomstens øvrige Bestemmelser.

Den af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening hævdede Forstaaelse maa derfor anses som den rigtige.

Sagens Omkostninger vil Parterne have at betale hver med 75 Kr.

Kendelse.

Den omstridte Bestemmelse i den ovennævnte Overenskomst maa forstaas paa den af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening hævdede Maade.

Parterne betaler Sagens Omkostninger hver med 75 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene hos Smith, Mygind og Hüttemeier.

Ved et Mæglingsmøde den 29. August angaaende Forhøjelse af Timelønningerne opnaaedes forsaavidt Enighed, men denne ophørte, da Firmaet forlangte, at det ydede Tillæg skulde fradrages i det Tillæg, der eventuelt fremkom ved de Forhandlinger, der paagik om et almindeligt Dyrtidstillæg. Da det heller ikke ved det paafølgende Timandsmøde lykkedes at faa Arbejdsgiverne bort fra dette Standpunkt, tabte Arbejderne Taalmodigheden og forlod Arbejdet den 18. September uden Varsel.

Arbejdsgiverforeningen truede saa med at klage til Den faste Voldgiftsret, og der fandt derefter et Fællesmøde Sted den 4. Oktober, hvor Sagen ordnedes paa følgende Grundlag:

1) Arbejdet genoptages Mandag den 6. Oktober ved normal Arbejdstids Begyndelse.

2) Der optages Mandag Formiddag Forhandling i Henhold til de mellem Organisationerne gældende Regler for Behandling af faglig Strid (Mægling m. m.) indenfor den i Overenskomsterne fastsatte Frist mellem Mødernes Afholdelse. Hvad man under denne Forhandling enes om, faar tilbagevirkende Kraft til Mæglingsmødet den 29. August.

3) Opnaas ikke Enighed ved Møderne, forbeholder Dansk Arbejdsmandsforbund sig fri Ret til Lønsagens overenskomstmæssige Forfølgelse.

4) Klagen til Den faste Voldgiftsret tilbagekaldes.

Paa et Møde samme Eftermiddag vedtog de Strejkende at genoptage Arbejdet.

Pedicuristerne paa Badeanstalten „København".

Paa Badeanstalten »Kobenhavn« beskæftiges 3 Pedicurister (Fodplejere).

Disse har hidtil været ansat paa Kontrakter med 3 Maaneders Opsigelse og med en Løn, der bestod i 50 pCt. af det Beløb, som de indarbejdede.

Da de var utilfredse med denne Lønningsform, indmeldte de sig i Dansk Barber-, Frisør- og Parykmagerforbund og opsagde deres Pladser til den 1. September.

Fra Forbundets Side indledtedes saa Forhandlinger med Barbermesterforeningen, hvoraf Indehaveren af Barberstuen paa Badeanstalten »København« er Medlem, men Mesterforeningen var uvillig til at ville fastsætte særlige Lønninger for Pedicurister og hævdede, at disse Lønninger var ordnede i den almindelige Overenskomst for Barberforbundet. Forbundet varslede saa Strejke fra den 1. September, og der afholdtes derefter et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 29. August, men der opnaaedes ikke Enighed, hvorfor Strejken traadte i Kraft.

Efter Anmodning fra Barberforbundet afsendtes 2. Varsel om Sympatistrejke for 5 Barbersvende paa Badeanstalten, og denne Sympatistrejke iværksattes den 6. September.

Sagen kom paany til Behandling ved et Fællesmøde den 3. Oktober, hvor der oprettedes en Overenskomst, der fastslaar 8 Timers Arbejdsdag, 100 Kr. om Ugen + 5 pCt. af det indarbejdede Beløb (ca. 10 Kr.), 10 Dages Sommerferie med fuld Løn og 50 pCt. Tillæg for Overarbejde.

1. Maj er Arbejdstiden fra 8—12.

Iøvrigt gælder den mellem Mesterorganisationen og Forbundet afsluttede Overenskomst af 8. Maj d. A. §§ 7, 8, 10 og 11 ogsaa for Pedicuristerne. Overenskomsten gælder til 1. September 1920. Den løbende Strejke hæves, og Arbejdet genoptages snarest muligt og i samme Omfang som inden Arbejdsstandsningen.

Guld- Sølv- og Elektropletarbejderne hos A/S Carl M. Cohr.

Ved et Fællesmøde d. 17. September forhandledes om en Konflikt hos A/S Carl M. Cohr, Kobenhavn.

Anledningen til Konflikten var et uopfyldt Lønkrav og Uenighed om Forkortelse af Arbejdstiden, hvorfor Forbundet havde varslet Strejke fra d. 19. September.

Ved Fællesmødet enedes man om, at der straks skulde optages Forhandling mellem Parterne, dels om Lønspørgsmaalet, dels om Arbejdstiden, og at den varslede Strejkes Ikrafttræden udsattes, dog saaledes at Forbundet forbeholdt sig at lade Strejken træde i Kraft med 48 Timers Varsel, hvis Partsforhandlingerne ikke førte til noget Resultat.

Ved de mellem Parterne optagne Forhandlinger opnaaedes Enighed om de værende Stridsspørgsmaal, og den varslede Strejke aflystes.

Linoleumsarbejderne i København.

Efter at et af Linoleumsarbejderne i København rejst Lønkrav ikke var blevet imødekommet, nedlagde Arbejderne Arbejdet d. 16. August uden forudgaaende Varsel.

Arbejdsgiverforeningen klagede over denne Arbejdsstandsning, og der afholdtes et Fællesmøde, der dog ikke førte til noget Resultat. Arbejdsgiverforeningen indankede derefter Sagen for Den faste Voldgiftsret, der ved Kendelse af 17. September erklærede Strejken for ulovlig og idømte Linoleumsarbejdernes Afdeling en Bod af 2000 Kr.

Arbejdet blev herefter genoptaget, og ved et Fællesmøde d. 25. September forhandledes der om det af Arbejderne rejste Lønkrav.

Der opnaaedes Enighed om en Ordning, hvorved en Række af Overenskomstens Lønsatser forhøjes, og saafremt Fagforeningen ikke i indeværende Overenskomstperiode gør sig skyldig i noget Brud paa Overenskomsten af 5. Maj 1919, frafalder Arbejdsgiverne ethvert Krav paa Afdelingen og dennes Medlemmer til Betaling af den idømte Bod.

Dyrtidsforhandlingerne.

Børsteindustriarbejdsrne Landet over.

Ved et Fællesmøde d. 2. Oktober forhandledes mellem Børsteindustriarbejdernes Forbund og Fabrikantforeningerne indenfor Børsteindustrien for hele Landet angaaende et af Forbundet rejst Krav om Ydelse af et ekstra Dyrtidstillæg.

Man enedes om en Dyrtidsoverenskomst, hvorefter der for Resten af indeværende Overenskomstperiode ydes følgende Dyrtidstillæg til Prislisten af 1911 med vedtagne Tillæg:

Prislistens Afsnit A forhøjes fra 85 pCt. til 100 pCt. med Undtagelse af nogle Poster, der forhøjedes fra 80 pCt. til 95 pCt.

Prislistens Afsnit B forhøjes fra 85 pCt. til 100 pCt.

Prislistens Afsnit C forhøjes fra 85 pCt. til 100 pCt. med Undtagelse af nogle Poster, der forhøjedes fra 40 pCt. til 55 pCt.

Prislistens Afsnit D forhøjes fra 65 pCt. til 80 pCt. med Undtagelse af enkelte Poster, der forhøjedes fra 40 pCt. til 55 pCt.

Prislistens Afsnit E forhøjes fra 80 pCt. til 95 pCt.

Alle bestaaende Værkstedsakkorder forhøjes med 15 pCt.

Alle Time- og Ugelønninger forhøjes med 15 pCt.

Det ekstraordinære Dyrtidstillæg har tilbagevirkende Kraft fra og med 5. September 1919.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 17 * KØBENHAVN DEN 25. OKTOBER 1919 * 16 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Oktbr. 1919.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. November 1919.

Forretningsudvalget.

Den faste Voldgiftsret.

Murarbejdsmænd i København.
Sag Nr. 288.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. September 1919 i Sag Nr. 288: Dansk Arbejdsgiver og Mesterforening mod Murerarbejdsmændenes Fagforening.

En af Murerlavet mod Murersvende og Murerarbejdsmænd som Modtræk mod forskellige Arbejdsstandsninger iværksat Lockout afsluttedes ved en Overenskomst af 22. Maj, der tiltraadtes baade af Muerrsvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn og af Murerarbejdsmændenes Fagforening for København og Omegn.

I Overenskomstens Punkt 1 for Murerarbejdsmændenes Vedkommende forhøjedes Priskuranten, og Punkt 2 siger: »Timelønnen ved Opførelse af nye Bygninger, Ombygning- og Reparationsarbejde er pr. Arbejdstime i den normale Arbejdstid 120 Øre, hvoraf 25 Øre er Dyrtidstillæg«; hvorhos Overenskomsten under Forudsætning af, at de ovenstaaende Bestemmelser vedtages, blandt andet i Punkt B fortsatte:

»Lockouten hæves, og Arbejdet genoptages snarest og senest Tirsdag Morgen den 27. ds. saa vidt muligt i samme Udstrækning og med de samme Arbejdere, som var beskæftigede ved Arbejdets Standsning.« . . . .

Til Trods for denne Overenskomst vægrede Murerarbejdsmændene paa henved 19 forskellige nærmere angivne Byggepladser sig ved at genoptage Arbejdet, hvis der ikke tilsagdes dem betydelig højere Timeløn end den ovenanførte, og disse Standsninger, hvoraf nogle var ganske korte, andre mere langvarige, enkelte endog indtil 10 Dage, paadrog de paagældende Murermestre, foruden at de i større eller mindre Omfang saa sig nødtvungne til at gaa ind paa efter deres Mening uberettigede Krav, ogsaa andet Tab bl. a. Udredning af Spadserepenge til Murersvendene, hvortil adskillige af Mestrene ved faglig Voldgift kendtes pligtige.

Dette sidstnævnte Tab har Murerlavet søgt sig erstattet gennem Murerarbejdsmændenes bestaaende faglige Voldgiftsret, men da Murerarbejdsmændenes Fagforening nægtede at give Møde for Voldgiftsretten i en saadan Sag, har Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening ved at indklage Murerarbejdsmændenes Fagforening paastaaet denne ikendt Bod dels for Nægtelse af at gaa til faglig Voldgift, dels for de ulovlige Arbejdsstandsninger samt Erstatning for de ifølge Voldgiftskendelserne til Murersvendene udredede Spadserepenge.

De Indklagede benægter for det første, at de omtalte Arbejdsvægringer var i Strid med den afsluttede Overenskomst, idet denne efter deres Formening kun fastslog en Minimaltimeløn og iøvrigt overlod det paa hver Arbejdsplads til Parterne at blive enig om Lønnen; og at det ikke kunde være Meningen, at Arbejdsmændene skulde lade sig nøje med de 120 Øre pr. Time, begrunder de særlig paa, at dette, naar Reduktionen i Arbejdstiden, som Overenskomsten indeholder, tages i Betragtning, vilde betyde en Reduktion i Dagsfortjenesten.

Endvidere begrunder de den kollektive Arbejdsvægring som et berettiget Modtræk mod, at Murerlavet skulde have givet sine Medlemmer Forbud mod Frivilligt at yde Arbejdsmændene over de 120 Øre i Timen.

Dette sidste er benægtet af Murerlavet, og Bevis i saa Henseende er ikke ført af de Indklagede, om end der er Grund til at tro, at forskellige Mestre overfor deres Arbejdere har henskudt sig under Lavet paa en saadan Maade, at Arbejderne har forstaaet det, som om Lavet havde lagt Baand paa Aftalefriheden paa det enkelte Arbejdssted.

Naar henses til Overenskomstens ubetingede Angivelse af, at Timelønnen (ikke Minimallønnen) *er* 120 Øre, og at Arbejdet skal genoptages senest Tirsdag Morgen den 27. og endvidere til Indholdet af de nedennævnte i Faget gældende Regler for Afgørelse af Stridsspørgsmaal, kan der ikke være Tvivl om, at de kollektive Arbejdsstandsninger paa de nævnte Steder har været overenskomststridige. De nævnte Regler er saalydende:

»1. Enhver Uenighed, der maatte opstaa mellem Mester og Murerarbejdsmand om Forstaaelse af denne Priskurant eller om Fastsættelse af Betaling for Arbejde udenfor Priskuranten eller om Bedømmelse af Arbejdets rette Udførelse eller overhovedet om alle Forhold vedrørende Arbejdsstedet, maa ikke have Arbejdsstandsning til Følge, hverken fra Mestrenes eller fra Arbejdsmændenes Side.

2. Hvor der under ovenanførte Forhold maatte opstaa Uenighed mellem Mestre og Murerarbejdsmænd, skal Sagen, hvorom der er Uenighed, forelægges Parternes respektive Bestyrelser, der paa et Fællesmøde skulle forsøge at faa Parterne enige, og først naar dette viser sig at være uopnaaeligt, skal Sagen, naar blot en af Parterne eller en af Bestyrelserne forlanger det, afgøres ved Voldgift, der sammensættes og vælges efter nedenstaaende Regler.«

Der var altsaa for Arbejdsmændene rig Lejlighed til under Arbejdet dels ved enkeltvis Forhandling, dels gennem faglig Mægling og Voldgift at søge rimelige Krav gennemførte uden den Arbejdsstandsning, som de netop havde lovet at undlade, naar Timelønnen fastsattes til (eller i hvert Fald til mindst) 120 Øre, og der vilde være rigelig Adgang ad samme Vej til at faa klaret, om Lavet havde udstedt det af de Indklagede paaberaabte Forbud.

De Indklagede har dernæst hævdet, at selve Fagforeningen var uden Skyld i det skete, idet Foreningens Formand tværtimod har gjort sit til at faa bilagt de nævnte Konflikter. Imidlertid viser de talrige Overenskomstbrud en udbredt Mangel hos Medlemmerne paa Forstaaelse af deres Pligter ifølge den afsluttede Overenskomst; og at dette maa være Fagforeningens Bestyrelses Fejl og Ansvar fremgaar bl. a. deraf, at heller ikke dens Formand har forstaaet Medlemmernes Pligter i saa Henseende og derfor ikke har kunnet behørigt instruere dem desangaaende. Da der stadig i Faget synes nogen Uklarhed om Betydningen af Fastsættelsen af en Timelon (Minimal- eller Normallon), havde det været forsigtigst fra Lavets Side i Overenskomsten udtrykkelig at tage Forbehold mod Gentagelse af Stridigheder af lignnede Art, som tidligere ofte er forekommet. Dette kan der være Grund til at tage Hensyn til ved Fastsættelsen af de Indklagedes Ansvar, ligesom der ikke kan ses bort fra den af Klagerne ikke benægtede Mulighed, at enkelte Mestre kan have udtalt sig vildledende om Lavets Stilling, men, som anført, findes Overenskomstens Bestemmelser om Fremgangsmaaden i Tilfælde af Konflikt at være tilstrækkelig tydelige til, at en Misforstaaelse maa anses utilladelig.

Endelig har de Indklagede protesteret mod at skulle betale Spadserepenge til Mestrene. De har Ret i, at det ikke i og for sig kan være afgørende for dem, at Mestrene i andre dem uvedkommende Voldgiftssager er idømt de nævnte Spadserepenge, saafremt Spadserepengene til Murersvendene ikke i og for sig er et Tab for Mestrene, som de ved deres Arbejdsvægringer maatte have kunnet regne med. Men Afgørelsen af dette Spørgsmaal, hvorvidt det er Kotume, at Arbejderne i et Fag, som hindres i Arbejdets Fortsættelse ved Klassefællers Arbejdsvægring i samme

eller et andet Fag, derved faar Erstatningsret hos Mesteren, og hvorvidt i saa Fald Mesteren har Erstatningsret hos de paagældende Arbejdere (eller hos deres Organisation), der har hindret Arbejdet, er Spørgsmaal, der i den Grad hviler paa fagligt Skøn og faglige Sædvaner, at det i særlig Grad egner sig for faglig Voldgiftsafgørelse. Og dette gælder ganske særligt, naar Talen er om to saa nøje sammenhængende Fag som Murer- og Murerarbejdsmandsfaget, noget, der ogsaa har faaet sit Udtryk ved, at den samme Mand, der har medvirket som Opmand ved Afsigelsen af de omtalte Spadserepengekendelser i Murersvendenes Voldgiftsret, er valgt til Opmand i begge Fags Voldgiftsretter.

Det har derfor været uberettiget af de Indklagede at vægre sig ved at lade Spørgsmaalet afgøre af deres faglige Voldgift, og forinden Retten afgiver sin endelige Kendelse, findes den at burde henvise Spørgsmaalet om Spadserepenge til nævnte Voldgiftsret, og som Følge heraf afsiges følgende foreløbige

Kendelse.

Spørgsmaalet om Murermestrenes Erstatningskrav hos Murerarbejdsmændene for udbetalte Spadserepenge til Murersvendene i nærværende Sag Nr. 288 henvises til den mellem Murermestrene og Murerarbejdsmændene indstiftede faglige Voldgiftsret.

Dyrtidsforhandlingerne.

Arbejdsmænd hos Murermestre og Entreprenører i Provinserne.

Ved et Fællesmøde den 25. September forhandledes mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Centralforeningerne for Murermestre i Provinserne angaaende Ydelse af et ekstra Dyrtidstillæg.

Der opnaaedes Enighed om følgende Ordning:

Der ydes et ekstraordinært Dyrtidstillæg til den afsluttede Overenskomst af 23. Februar 1919, saaledes at Timelønnen inklusive det nye Dyrtidstillæg bliver 1 Kr. 40 Øre pr. Time.

Endvidere ydes der til de mellem Centralforeningerne og Dansk Arbejdsmandsforbund bestaaende Overenskomster et ekstraordinært Dyrtidstillæg af 25 pCt. til Arbejdernes nuværende Akkordfortjeneste.

Ved samme Fællesmøde opnaaedes Enighed med Entreprenørforeningerne i København og Provinserne om, at disse til de af dem beskæftigede Arbejdsmænd betaler det samme Dyrtidstillæg for Timelønnens Vedkommende, medens der om Tillæg til Akkordarbejderne træffes en Ordning, naar Forhandlingerne om Dyrtidstillæg til Jord- og Betonarbejderne i København er tilendebragt.

De ovennævnte Dyrtidstillæg faar tilbagevirkende Kraft fra den 13. September d. A.

Bødkerne Landet over.

Ved et Fællesmøde den 2. Oktober forhandledes mellem Bødkerforbundet og Bødkerlavet i København samt Centralforeningen af Bødkermestre i Provinserne om Ydelse af et ekstra Dyrtidstillæg.

Der opnaaedes Enighed om følgende Ordning:

Der ydes et ekstraordinært Dyrtidstillæg paa Timelønsarbejde af 20 Øre pr. Time for Værkstedsarbejde og 35 Øre pr. Time for Udearbejde.

Endvidere ydes der et ekstraordinært Dyrtidstillæg paa Akkorderne. Dette er nærmere fordelt paa Prislistens enkelte Afsnit og udgør ca. 15 pCt.

Samme Dag opnaaedes Enighed om en Dyrtidsoverenskomst mellem Bødkerforbundet og Foreningen af danske Oliemøller, Foreningen af danske Spiritusfabrikanters Arbejdsgiverafdeling og Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger, hvorefter der ydes et ekstraordinært Dyrtidstillæg til de af disse Foreningers Medlemmer beskæftigede Bødkere, saaledes at den fremtidige faste Ugeløn for disse bliver:

I København: Kr. 82,00 pr. Uge.

I Provinserne: Kr. 80,00 pr. Uge.

Samtlige Dyrtidtsillæg udbetales første Gang for den Lønningsuge, indenfor hvilken Overenskomsten er afsluttet.

Brolæggerne hele Landet.

Ved et den 10. Oktober afholdt Fællesmøde opnaaedes Enighed om følgende Dyrtidstillæg med det sædvanlige Forbehold.

For *Københavns* og *Nordre Birks* Vedkommende forhøjes Tillægget til Akkordpriserne fra 70 pCt. til 90 pCt., hvoraf 50 pCt. er Dyrtidstillæg.

Udbetalingen paa Akkorden forhøjes til Kr. 1,60 pr. Time, hvoraf 40 Øre er Dyrtidstillæg.

For *Provinsens* Vedkommende enedes man om, at der, med Undtagelse af Randers, ydes et Tillæg til de nu gældende Akkordfortjenester af 15 pCt.

For *Randers'* Vedkommende ydes et Tillæg af 10 pCt.

Timelønnen og Udbetalingen paa Akkord forhøjes til Kr. 1,60, hvoraf 40 Øre er Dyrtidstillæg.

Denne Overenskomst har tilbagevirkende Kraft fra Lørdag den 13. September d. A.

Gartnere og Arbejdsmænd ved Handelsgartnerier i København og Planteskoler i Danmark.

Ved et Fællesmøde den 25. September vedtoges følgende Dyrtidstillæg:

Alle overenskomstmæssige Timelønninger forhøjes med 30 Øre pr. Time med tilbagevirkende Kraft fra 1. September.

Glarmesterfaget Landet over.

Ved et Fællesmøde d. 2. September forhandledes om en Dyrtidsoverenskomst mellem Glarmestersvendenes Forbund og Glarmesterlavets Afdelinger for saavel København som Provinserne. Mødet forløb uden Resultat, og imidlertid stadsedes Arbejdet i Odense, Aarhus og København.

Efter at Arbejdet var genoptaget d. 7. Oktober, genoptoges Forhandlingerne ved et Fællesmøde samme Dag, og der opnaaedes nu Enighed om en Dyrtidsoverenskomst, hvorefter der for Resten af indeværende Overenskomstperiode betales følgende ekstraordinære Dyrtidstillæg:

København: Der gives et yderligere Tillæg til det allerede ydede ekstraordinære Tillæg (20 Øre) af 25 Øre i Timen, saa at det ekstraordinære Dyrtndstillæg ialt bliver 45 Øre.

Provinserne: Der gives et ekstraordinært Dyrtidstillæg af 35 Øre til Timelønningerne.

Til Akkordprislistens Satser ydes et Tillæg af 30 pCt.

Ordningen gælder fra den Dag, Arbejdet er genoptaget efter den uvarslede Strejke.

Glassliberne.

Ved en Forhandling den 11. August mellem Fabrikantforeningen af Glasslibere og Dansk Glasarbejderforbund opnaaedes Enighed om et Dyrtidstillæg til Glassliberne udner Forbehold af de respektive Organisationers Godkendelse. Arbejderne vedtog Forslaget, men det forkastedes af Arbejdsgiverne.

Der afholdets saa Fællesmøde paany den 15. Oktober, hvor man enedes om et Dyrtidstillæg af 30 Øre pr. præsteret Arbejdstime med tilbagevirkende Kraft fra 1. September.

Kedel- og Maskinpassere hele Landet.

Ved et Fællesmøde d. 6. Oktober forhandledes mellem Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund og de Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening tilsluttede Organisationer samt Enkeltvirksomheder, som beskæftiger Kedel-, Maskin- og Motorpassere, om Ydelse af et ekstra Dyrtidstillæg.

Der opnaaedes Enighed om en Ordning, hvorefter der til de overenskomstmæssigt vedtagne Ugelønninger gives et ekstraordinært Dyrtidstillæg af 16 Kr. pr. Uge.

Heri er inkluderet frivillige Dyrtidstillæg, der er givet efter Overenskomstens Afslutning.

Kemigraferne paa Reproduktionsanst.

Ved et Fællesmøde den 13. September mellem Dansk litografisk Forbunds Afdeling »Kemigrafen« og Reproduktionsanstalternes Principalforening enedes man om en Dyrtidsoverenskomst, hvorefter der til Overenskomsten af 4. Januar 1917 og senere Tillæg af 21. Juni 1919 ydes et ekstra Dyrtidstillæg til de personlige Lønninger, stort 17 Kr. ugentlig, for Resten af indeværende Overenskomstperiode.

Dyrtidstillægget faar tilbagevirkende Kraft fra 1. September d. A.

Sadelmagere, Tapetserere, Bygningstapetserere m. v. Landet over.

Ved Fællesmøder d. 4. og 11. September forhandledes mellem Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererfor-

bund og de modstaaende Arbejdsgiverforeninger om Ydelse af et ekstra Dyrtidstillæg for Resten af indeværende Overenskomstperiode.

Forhandlingerne, der berørte samtlige Brancher og Afdelinger indenfor Forbundet, med Undtagelse af Linoleumsarbejderne i København, førte ikke til noget Resultat ved disse to Møder; men ved et nyt Fællesmøde d. 27. September opnaaedes Enighed om en Dyrtidsoverenskomst.

Herefter ydes der følgende ekstra Dyrtidstillæg:

København. Tapetsererfagets Akkordpriskurants Tillæg til Overenskomsten af 1915 af 65 pCt. forhøjes til 90 pCt. Timelønningerne forhøjes med 32 Øre.

Sadelmagerfaget. Seletøjsarbejdernes Akkordpriskurant forhøjes med 25 pCt. Timelønningerne med 32 Øre.

Drivremmearbejdernes Akkordprisliste forhøjes med 15 pCt. Timelønningerne med 20 Øre.

Vognarbejdernes Akkordpriskurant forhøjes med 15 pCt. Timelønningerne med 20 Øre.

Rejsetøjs- og Porteføljearbejedre. Akkordpriskuranten forhøjes med 20 pCt.

Mandlige Timelønninger fra 150 til 175 Øre faar et Tillæg af 30 Øre pr. Time; fra 175 til 200 Øre 25 Øre pr. Time og over 200 Øre 20 Øre pr. Time.

Kvindelige Timelønninger under 100 Øre faar et Tillæg af 25 Øre pr. Time og over 100 Øre et Tillæg af 20 Øre pr. Time.

Bygningstapetserere. Til Akkordpriskuranten af 1919 ydes et Tillæg af 20 pCt. Timelønningerne forhøjes med 25 Øre.

Provinserne. Tapetserere, Sadelmagere, Bygningstapetserere og Linoleumsarbejdere betales efter de i København fra 1. April 1919 gennemførte Prislister med Tillæg af September 1919 minus 8 pCt. Timelønningerne forhøjes med 25 Øre.

Piskefabrikker. Akkordsatserne forhøjes med 20 pCt. Timelønningerne forhøjes med 25 Øre.

Samtlige Dyrtidstillæg med Undtagelse af Linoleumsarbejderes i Provinsen faar tilbagevirkende Kraft fra 1. September d. A.

For Linoleumsarbejdere i København er der truffet en særlig Ordning.

Skræddere og kvindelige Herreskræddere, hele Landet.

Ved et Fællesmøde den 1. Oktober fremkom sluttelig følgende Resultat, som Arbejdernes Repræsentanter indgik paa at forelægge for Arbejderne:

Fra 1. Oktober indføres den 48 Timers Arbejdsuge, og følgende Dyrtidstillæg bliver gældende:

Skrædderlauget: Der ydes de ugelønnede Svende et Dyrtidstillæg af 11 Kr. pr. Uge. Dyrtidstillægget til Akkordsatserne forhøjes fra 25 pCt. til 45 pCt.

Centralforeningen: Dyrtidstillægget for de ugelønnede Svende forhøjes med 14 Kr. pr. Uge, for de ugelønnede Kvinder med 7 Kr. pr. Uge, Dyrtidstillægget paa Akkordsatserne forhøjes fra 25 pCt. til 55 pCt.

Fabrikantforeningen: Dyrtidstillægget for akkordlønnede Arbejdere forhøjes fra 25 pCt. til 50 pCt. Der ydes et Dyrtidstillæg for Ugesvende og Tilskærere af 25 Øre pr. Time, for kvindelige Tilskærere, Syersker og Foertillæggersker 15 Øre pr. Time og for Elever af 6 Øre pr. Time. Alle Stigninger i Arbejdslønnen efter 1. Juni d. A. vil være at fradrage Tillægget.

Foreningen af Skræddermestre og Herrekonfektionister: Til ugelønnede Tilskærere ydes et Dyrtidstillæg af 8 Kr. ugentlig, til ugelønnede Svende af 12 Kr. ugentlig, til ugelønnede Kvinder af 4 Kr. ugentlig.

Prislisten for Akkordsyersker forhøjes fra 25 pCt. til 45 pCt. i Dyrtidstillæg.

Leverancepriskuranten: Dyrtidstillægget til Akkordsatserne forhøjes fra 25 pCt. til 50 pCt.

Ved Urafstemningen vedtoges Forslaget med 2146 St. mod 1734, hvorefter Strejken erklæredes hævet og Arbejdet genoptoges Mandag den 6. Oktober efter at have været standset i 5 Uger.

Snedkerne, Billedskærerne, Drejerne og Forgylderne.

Ved et Fællesmøde den 25. September opnaaedes Enighed om Dyrtidstillæg for ovenstaaende Fag for hele Landet.

1. Snedkerne.

a. Bygningssnedkerne i København.

For Haandprislisten, Samlingsprislisten og Inventarprislisten forhøjes

Dyrtidstillægget fra 80 pCt. til 110 pCt., Opstillingsarbejde og Gelænderarbejde fra 80 pCt. til 100 pCt., Skoleborde og Terps Patent fra 100 pCt. til 125 pCt. og Niels Larsens Skoleborde fra 90 pCt. til 115 pCt.

Maksimalgrænsen for Timelønnen hæves fra 1,75 til 2,10.

b. Ligkistesnedkerne i København.

Dyrtidstillægget forhøjes fra 112 pCt. til 135 pCt.

c. Møbelsnedkerne i København.

Timelønninger under 1,60 tillægges 25 Øre, over 1,60 20 Øre, saaledes at ingen af sidstnævnte bliver under 1,85.

Akkordarbejde faar et Tillæg af 15 pCt.; paa Møbelfabrikker og Specialvirksomheder 12 pCt.

d. Bygnings-, Møbel- og Ligkistesnedkerne i Provinserne.

Timelønninger under 1,35 tillægges 25 Øre, over 1,35 20 Øre, saaledes at ingen af sidstnævnte bliver under 1,60.

Akkordarbejde for Møbelsnedkere faar et Tillæg af 15 pCt., Møbelfabrikkerne og Specialvirksomheder 12 pCt.

Bygningssnedkerne som i København.

For Ligkisteprislisten og Skoleborde forhøjes Dyrtidstillægget fra 80 pCt. til 110 pCt.

2. Billedskærerne.

Faste Akkorder og frie Akkorder indgaaede før 1. April 1919 tillægges 15 pCt.

Timelønninger under 1,70 tillægges 25 Øre, over 1,70 20 Øre, saaledes at ingen af sidstnævnte bliver under 1,95.

3. Drejerne.

Der ydes et Dyrtidstillæg pr. præsteret Arbejdstime af 25 Øre under 1,60 og 20 Øre over 1,60, saaledes at ingen af sidstnævnte bliver under 1,85.

4. Forgylderne.

Timefortjenester paa 1,50 og derunder tillægges 20 pCt., over 1,50 15 pCt., saaledes at ingen af sidstnævnte bliver under 1,80.

Til Akkordpriserne tillægges det nuværende Dyrtidstillæg paa 20 pCt., for Lister, Politurarbejde og Slibning 20 pCt., Forgyldning 15 pCt. og for Rammer i Akkord 10 pCt.

Grønvold og Schou, Slagelse. Timelønninger tillægges 12 pCt., Akkorder 10 pCt.

For alle Fag tilbagevirkende Kraft fra 1. September.

Pianofortearbejderne.

Ved et Fællesmøde den 2. Oktober enedes Parterne om følgende Dyrtidstillæg:

Til Akkorderne ydes et Tillæg af 15 pCt.

Hos Hornung & Møller bliver Tillægget for Akkordsatsen »Bunden at indsætte« for opstaaende Pianoers Vedkommende at fastsætte til 25 pCt.

De for Akkordarbejderne gældende Timelønninger, der er beregnet efter Gennemsnitsfortjenesten, forhøjes ligeledes med 15 pCt., indtil ny Halvaars Beregning finder Sted pr. 1 Januar 1920.

A conto Udbetalingen (Kostpengene) forhøjes med Dyrtidstillægget, beregnet i Henhold til Overenskomstens § 3.

Til Arbejdere med fast Timeløn under Kr. 1,80 ydes et Tillæg af 25 Øre, til fast Timeløn over Kr. 1,80 lægges 20 Øre, dog saaledes at ingen af de sidstnævnte Lønninger bliver lavere end Kr. 2,05.

Disse Tillæg ydes med tilbagevirkende Kraft til den 1. September d. A., dog ikke for de Arbejderes Vedkommende, der har forladt en ufuldført Akkord.

Overgangsbestemmelse.

Paa Akkorder, som er paabegyndt før 1. September d. A., betales et Dyrtidstillæg af 25 Øre pr. Time for de Timer, der falder efter ovennævnte Dato.

Stenarbejderne hele Landet.

Efter et resultatløst Fællesmøde Mandag den 6. Oktober opstod der nogen Uro i Faget, og der blev da aftalt nyt Fællesmøde den 14. Oktober, hvor der vedtoges følgende Overenskomst under Forbehold af de respektive Organisationers Sanktion:

»*Timelønnen* forhøjes med 30 pCt., dog saaledes, at Timelønningerne for Bornholms Vedkom. bliver saaledes:

Stenkløvere Kr. 1,45, Stenhuggere Kr. 1,56, Slibere Kr. 1,45, Mestersmede Kr. 1,56, Smede Kr. 1,52, Smedehjælpere Kr. 1,40.

Med Hensyn til *Akkorderne* enedes man om, at Dyrtidstillægget forhøjes fra de nugældende 35 pCt. til 50 pCt.

Disse Dyrtidstillæg ydes med tilbagevirkende Kraft fra den 1. Oktober 1919.«

For Bornholms Vedkommende andrager Forhøjelsen paa Timelønnen ca. 40 pCt.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Oktober Maaned 1919.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. November 1919.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49,[1] Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Anth. Andersen.

K. E. BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 18 ✻ KØBENHAVN DEN 1. NOVEMBER 1919 ✻ 16 AARGANG

Dyrtidsforhandlingerne.

Arbejdsmændenes Dyrtidsforhandlinger.

Som meddelt i »Arbejderen« Nr. 15 havde Forligsmanden fremsat en Henstilling til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og Dansk Arbejdsmandsforbund om at tiltræde et Forslag til en Dyrtidsordning. Forslaget er saalydende:

Forligsmanden henstiller til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund at vedtage nedenstaaende Ordning vedrørende ekstra Dyrtidstillæg til de for Tiden overenskomstmæssigt gældende Lønninger:

Der ydes et ekstra Dyrtidstillæg pr. præsteret Arbejdstime, saaledes at de overenskomstmæssige Timelønninger (med eventuelle faste Tillæg) forhøjes efter nedenstaaende Regler:

Københavns:

Timelønninger til og med 114 Øre: 35 Øre, dog ikke over 145 Øre; paa 115—124 Øre: 30 Øre, dog ikke over 150 Øre; paa 125—134 Øre: 25 Øre, dog ikke over 155 Øre; paa 135 Øre og derover: 20 Øre, dog ikke over 160 Øre.

Provinserne:

Timelønninger til og med 104 Øre: 35 Øre, dog ikke over 135 Øre; paa 105—114 Øre: 30 Øre, dog ikke over 140 Øre; paa 115—124 Øre: 25 Øre, dog ikke over 145 Øre; paa 125 Øre og derover: 20 Øre, dog ikke over 145 Øre.

Uge- og maanedslønnede Arbejdere faar et tilsvarende Tillæg.

Akkordlønnede Arbejdere (herfra dog undtaget Slumpakkorder) faar indtil videre de samme Tillæg pr. præsteret Arbejdstime. Der optages straks Forhandlinger indenfor hver Branche-Gruppe om Omregning af Timetillægget til et tilsvarende procentvis Tillæg til Akkorderne, naar Parterne er enedes om en saadan Omregning, træder Procenttillægget i Stedet for Timetillægget.

Fra ovennævnte Dyrtidstillæg trækkes alt, hvad der er givet som ekstraordinært Tillæg efter Overenskomsternes Afslutning. Ingen kan faa mindre i Dyrtidstillæg, end der tidligere er ydet.

De Fag, der allerede har afsluttet endelig Dyrtidsordning, falder ganske uden for denne Aftale.

Aftalen gælder ikke Landbruget, Skovbruget, Jernindustrien og Træindustrien.

Paa saadanne Overenskomster, hvor der efter Krigens Udbrud er givet over 250 pCt. paa de overenskomstmæssige Lønninger før Krigen, gives dog intet Tillæg.

København, den 3. Oktober 1919.

(sign.) *Adolph Jensen.*

Vi meddelte tillige, at Dansk Arbejdsmandsforbunds Hovedbestyrelse havde vedtaget at udsende Forslaget — med nogle Ændringer — til Afstemning blandt Medlemmerne.

Resultatet af denne Afstemning, som forelaa den 16. Oktober, blev meddelt Forligsmanden i en saalydende Skrivelse:

»Hr. Forligsmandens Henstilling af 3. Oktober, indeholdende Forslag til en Dyrtidsordning for de af vore Medlemmer, der er beskæftiget hos Medlemmer af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, blev forelagt for vor samlede Hovedbestyrelse og de i de forskellige Brancher i sin Tid valgte Forhandlingsudvalg paa et Møde, der strakte sig over Dagene den 6. og 7. Oktober d. A.

Her viste det sig umuligt at faa Forslaget vedtaget, og ligeledes viste det sig umuligt at samle et Flertal for en uforbeholden Anbefaling af Forslaget ved Urafstemning blandt Medlemmerne.

Der stilledes fra de tilstedeværende Repræsentanters Side Betingelser for at gaa med til at anbefale Forslaget, og disse Betingelser gik ud paa

1) at Ordningen maatte have tilbagevirkende Kraft til 1. September d. A., jvfr. Vedtagelse mellem Hovedorganisationerne i sin Tid.,
2) at de almindelige Timelønninger i København paa Kr. 1,15 og i Provinserne paa Kr. 1,05 maatte sikres de 35 Øres Tillæg ubeskaaret, og at de øvrige Tal i den i Forslaget indeholdte Skala rettes i Overensstemmelse hermed, og
3) at de indførte Begrænsninger af Tillægene til saavel Timeløns- som Akkordsatser ændres derhen, at der mindst ydes det Tillæg paa 10 pCt., som fremstaar ved Statistisk Departements seneste Dyrtidstillæg.

Med kneben Majoritet sendtes derefter Forslaget til Urafstemning i vore Afdelinger med betinget Anbefaling, og det Resultat, der nu endelig foreligger af Urafstemningen, gaar ud paa,

at der ikke er afgivet en eneste ren Ja-Stemme,
at der er afgivet 5242 rene Nej-Stemmer, og
at der er afgivet 12,941 betingede Ja- eller Nej-Stemmer (endvidere er der afgivet 93 blanke og 31 ugyldige Stemmesedler).

Kravet om tilbagevirkende Kraft er knyttet til *alle* de betingede Stemmer *uden Undtagelse*, medens større Grupper har samlet sig ogsaa om de to andre af os her anførte Ændringskrav.

Herefter er vi altsaa nødt til at meddele, at det ikke har været os muligt at faa Forligsmandens Forslag vedtaget. Om der herefter kan opstaa Mulighed for at faa de af vore Medlemmer stillede Betingelser saa vidt opfyldt, saa vi kan forsvare at fortolke Afstemningsresultatet som en Vedtagelse, skal vi ganske henstille, men vi tilføjer, at hvis en Ordning ikke tilvejebringes senest i Løbet af Dagen i Morgen, vil Strejken uvægerligt blive etableret Lørdag Aften, idet det forudgaaende ganske afskærer os fra yderligere at udsætte Strejkens Ikrafttræden.

P. F. V.
Lyngsie.
Chr. Sørensen.«

Saasnart Forligsmanden havde faaet denne Skrivelse i Hænde, sammenkaldte han paany Parternes Repræsentanter til Møde hos sig den 17. Oktober, og efter 12 Timers Forhandlinger fremsatte han et nyt Forslag, som Arbejdsmændenes Repræsentanter tiltraadte, medens Arbejdsgiverne udtalte, at de maatte lade en Generalforsamling tage Stilling til Forslaget, der er saalydende:

»Efter at Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforenings Generalforsamling har vedtaget ikke at tage Stilling til mit Forslag af 3. f. M. angaaende Ydelse af ekstraordinært Dyrtidstillæg til de under Dansk Arbejdsmandsforbund hørende Arbejdere, og efter at jeg har modtaget Dansk Arbejdsmandsforbunds Skrivelse af 16. d. M., hvorefter Forslaget kun betingelsesvis er tiltraadt ved Urafstemningen blandt Forbundets Medlemmer, betragter jeg det nævnte Forslag som bortfaldet.

Det vil sikkert fra alle Sider erkendes, at en Arbejdsstandsning af det Omfang som den, der truer i Øjeblikket, vilke være ganske uoverskuelig i sine Virkninger og tillige urimelig i Betragtning af det, der reelt er Parterne imellem.

Under disse Omstændigheder mener jeg at burde tilskynde begge Parter til at vise saa megen gensidig Imødekommenhed, at en Ordning af Spørgsmaalet om Dyrtidstillæg kan opnaas uden Kamp.

Jeg skal derfor opfordre Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg til snarest gørligt at forelægge for en Generalforsamling nedenstaaende Forslag:

Til de overenskomstmæssige Timelønninger (med eventuelle faste Tillæg) ydes et ekstra Dyrtidstillæg pr. præsteret Arbejdstime efter nedenstaaende Regler:

Københavns:

Timelønninger til og med 115 Øre forhøjes med 35 Øre; paa 116 til 125 Øre forhøjes til 150 Øre; paa 126 til 130 Øre forhøjes med 25 Øre; paa 131 til 135 Øre forhøjes til 155 Øre; paa 136 til 140 Øre forhøjes med 20 Øre; paa 141 til 150 Øre forhøjes til 160 Øre; paa 151 Øre og derover forhøjes med 10 Øre.

Provinserne:

Timelønninger til og med 105 Øre

forhøjes med 35 Øre; paa 106 til 115 Øre forhøjes til 140 Øre; paa 116 til 120 Øre forhøjes med 25 Øre; paa 121 til 125 Øre forhøjes til 145 Øre; paa 126 til 130 Øre forhøjes med 20 Øre; paa 131 til 140 Øre forhøjes til 150 Øre; paa 141 Øre og derover forhøjes med 10 Øre.

Uge- og maanedslønnede Arbejdere faar et tilsvarende Tillæg. Akkordlønnede Arbejdere (herfra dog undtaget Slumpakkorder) faar indtil videre de samme Tillæg pr. præsteret Arbejdstime. Der optages straks Forhandling indenfor hver Branche-Gruppe om Omregning af Timetillægget til et tilsvarende procentvis Tillæg til Akkorderne. Naar Parterne er enedes om en saadan Omregning, træder Procenttillægene i Stedet for Timetillægene.

Fra ovennævnte Dyrtidstillæg trækkes alt, hvad der er givet som ekstraordinært Tillæg efter Overenskomsternes Afslutning. Ingen kan faa mindre i Dyrtidstillæg, end der tidligere er ydet.

Det ekstraordinære Dyrtidstillæg beregnes fra sidste Lønudbetalingsdag før 15. September. I saadanne Fag, hvor den nøjagtige Udregning af Beløbet for den hidtil forløbne Tid støder paa praktiske Vanskeligheder, kan der dog ved Forhandling mellem de paagældende Organisationer træffes Aftale om, at Beløbet udbetales med en rund Sum. Dyrtidstillægget i den hidtil forløbne Tid kan udbetales i Rater i Løbet af højst tre Lønudbetalingsdage.

De Fag, som allerede har afsluttet endelig Dyrtidsordning, falder ganske uden for denne Aftale.

Aftalen gælder ikke for Landbruget, Skovbruget, Jernindustrien og Træindustrien.

Paa saadanne Overenskomster, hvor der efter Krigens Udbrud er givet over 250 pCt. paa de overenskomstmæssige Lønninger før Krigen, gives dog intet Tillæg.

Under Forudsætning af, at ovenstaaende Opfordring efterkommes, skal jeg dernæst henstille til De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund at tiltræde Forslaget som efter Omstændighederne svarende til de Forudsætninger, hvorunder mit Forslag af 3. f. M. er tiltraadt, samt at drage Omsorg for, at den til Lørdag Aften den 18. ds. varslede Strejke ikke iværksættes.

Adolph Jensen.

Onsdag den 22. s. M. fandt denne Generalforsamling Sted, hvor Formanden, Direktør S. C. Hauberg, fremsatte en af et Flertal indenfor Hovedbestyrelsen vedtaget saalydende Resolution:

»Generalforsamlingen udtaler, at den betragter de i Forligsmandens Forslag af 17. ds. indeholdte Dyrtidstillæg, der rækker endnu videre end de i Forligsmandens Forslag af 3. Oktober indeholdte, som en direkte Fare for dansk Erhvervslivs Eksistens og Konkurrenceevne, og at den anser det for ganske uretfærdigt at paabyrde Arbejdsgiverne de meget betydelige Tab, der foraarsages ved Bestemmelserne om tilbagevirkende Kraft, et Tab, som de allerfleste Arbejdsgivere er ude af Stand til at faa dækket.

Naar Generalforsamlingen ikke destomindre akcepterer Mæglingsforslaget, sker dette udelukkende, fordi man erkender Berettigelsen af de Betragtninger, der fremsættes i Indledningen til Forligsmandens Mæglingsforslag, altsaa for at spare Samfundet for en stor Arbejdsstansdning.

I Forbindelse med Tiltrædelsen af Forligsmandens Mæglingsforslag paalægger Generalforsamlingen Forretningsudvalget at rette indtrængende Henvendelse til Stat, Kommune og regulerende Myndigheder om at give Adgang for Arbejdsgivere, der arbejder for Stat og Kommuner, eller hvis Fabrikata er prisregulerende, til at faa dækket de store Tab, som ved de ydede Dyrtidstillæg lægges paa dem, ogsaa for saa vidt angaar Bestemmelsen om den tilbagevirkende Kraft.«

Der udspandt sig en livlig Diskussion, hvori deltog en Snes Talere; under Diskussionen fremsatte Direktør Moritz Heinecke paa Jernindustriens Vegne følgende Udtalelse:

»Jern- og Metalindustriens Sammenslutning ønsker at bevare fuldstændig frie Hænder overfor de indenfor vor Organisation forestaaende Dyrtidsforhandlinger og anbefaler derfor — i Tilslutning til Forhandlinger, som i Dag har fundet Sted indenfor vor Organisation — de tilstedeværende Repræsen-

tanter for Jern- og Metalindustrien at undlade at deltage i Afstemningen paa Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling over Forligsmandens Forslag, som vi i alle Henseender anser for saare betænkeligt.«

Man gik derefter til Afstemning ved Navneopraab.

Den af Hovedbestyrelsen stillede Resolution vedtoges med 271 Stemmer mod 80 Nej-Stemmer, medens 86 svarede »stemmer ikke«.

Hermed er altsaa Forligsmandens Forslag vedtaget af alle Parter, og den truende Arbejdsmandskonflikt er dermed drevet over.

Barbererne i København.

Ved et Fællesmøde den 3. Oktober enedes Parterne fra og med den 4. Oktober om en ny Arbejdstidsordning, der gaar ud paa Indførelsen af 8 Timers Arbejdsdagen fra 8—6 med 2 Timers Middagspavse. Af Hensyn til de særlige Forhold i Faget bestemtes det, at Middagspavsen om Lørdagen kun er $1^1/_2$ Time, at der kan arbejdes til Kl. 7 Aften om Fredagen og til Kl. 9 Aften om Lørdagen, til Kl. 8 Aften Dagene før St. Bededag, Kristi Himmelfartsdag og Skærtorsdag samt fra 8 Morgen til 11 Formiddag 2den Pinsedag, 2den Juledag, Skærtorsdag og 2den Paaskedag, imod at der ydes en tilsvarende Fritid i den følgende Uge, eller imod at der for de paagældende Timer betales almindelig Timebetaling inklusive Dyrtidstillæg.

Samtidig enedes man om, at der fra og med den 3. ds. ydes et ekstraordinært Dyrtidstillæg af 10 Kr. pr. Uge for Resten af indeværende Overenskomstperiode; for Vikararbejde ydes et ekstraordinært Dyrtidstillæg af 20 Øre pr. Time. (Mindst 8 Timer).

Ovenstaaende Overenskomst blev indgaaet under Forbehold af de paagældende Organisationers Sanktion. Denne er nu givet, og den nye Ordning er saaledes traadt i Kraft.

Isoleringsarbejderne.

I Anledning af en uvarslet Arbejdsstandsning afholdtes et Fællesmøde den 13. Oktober, hvor man enedes om, at

»Isoleringsarbejderne genoptager Arbejdet Torsdag den 16. ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse i det for begge Parter videst muligt Omfang.

Der optages derefter Lørdag den 18. ds. Kl. $10^1/_2$ en Forhandling mellem Isoleringsfabrikantforeningen og Fagforeningen angaaende Ydelsen af et eventuelt yderligere Dyrtidstillæg, hvilken Forhandling samme Dag Kl. 2 tiltrædes af Hovedorganisationerne og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Under Forudsætning af ovenstaaende Aftales Overholdelse og Opnaaelse af en mindelig Ordning frafalder Arbejdsgiverne Indbringelse af Klage til Den faste Voldgiftsret over Strejken.«

Ved Mødet den 18. lykkedes det ikke de interesserede Parter at blive enige, men under Hovedorganisationernes Medvirken afsluttedes følgende Overenskomst:

Tillægene paa ialt 50 pCt. til Priskurantens Akkordsatser forhøjes til 100 pCt.

Til Timelønnen ydes et Tillæg af 40 Øre, saaledes at den samlede Timeløn for Rejsetid, Ventetid, Stilladsbygning og Lagerarbejde bliver Kr. 1,50, medens der ved Reparationsarbejder ydes et ekstra Tillæg af 40 Øre pr. Time, saaledes at den samlede Timeløn ved Reparationsarbejde bliver Kr. 1,90.

Kostpenge forhøjes til Kr. 6,00 pr. Dag.

Udbetaling paa Akkord: 2 Kr. pr. Time.

Overenskomsten træder i Kraft fra og med den 16. ds. Iøvrigt forbliver Overenskomsten uforandret.

Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejderne.

Efter et resultatløst Fællesmøde den 11. September afholdtes nyt Møde den 18. Oktober, hvor følgende Overenskomst vedtoges:

Faglærte, ugelønnede Svende i Drops- og Konfektfaget:

Der ydes begge Grupper et Tillæg af 18 Kr. pr. Uge.

Øvrige i Faget beskæftigede mandlige, ugelønnede Arbejdere:

Lønsatsen for det første halve Aar sættes midlertidigt ud af Kraft. De øvrige Longrupper ydes et Tillæg af 18 Kr. pr. Uge.

Der indføres en ny Longruppe for

saadanne Arbejdere, der har været beskæftiget ved Faget $1^1/_2$ Aar, denne Longruppe ligger 2 Kr. højere end den nærmest foregaaende.

Kvindelige ugelønnede Arbejdere:

Første Lønklasse sættes midlertidigt ud af Kraft, de øvrige Longrupper ydes et Tillæg af 10 Kr. pr. Uge.

Akkordlønnede, mandlige Arbejdere faar et ugentligt Tillæg af 10 Kr.

Akkordlønnede Kvinder faar et ugentligt Tillæg af 8 Kr.

Parterne er enige om, at de overenskomstmæssige Bestemmelser om det Omfang, hvori Overarbejde kan kræves udført, skal overholdes, og at de i Overenskomsten fastsatte Regler om Anvendelse af Akkord og Akkorders Fastsættelse ligeledes skal overholdes.

Vedtagelsen af 5. August om Akkordafsavnstillæg til Chokoladearbejdere bortfalder.

At man for de ufaglærte Arbejdere satte den laveste Ugeløn ud af Kraft og i Stedet lavede en højere Skala, betyder i Virkeligheden at de tre Skalaer har faaet Tillæg af henholdsvis 21, 18 og 20 Kr. ugentlig.

At laveste Skala for ugelønnede Kvinder sløjfedes betyder, at Lønningerne, der før var 22,00, 28,00 og 32,00 ugentlig, nu er hævede til 38,00 og 42,00; den laveste er saaledes hævet med 16,00 pr. Uge.

Den lange tilbagevirkende Kraft er en Følge af et af Fabrikanterne givet Tilsagn ved en lokal Forhandling den 5. August, hvor bl. a. det Akkordafsavnstillæg til Chokoladearbejderne paa 15,00 ugentlig, der nu bortfalder, vedtoges.

Tekstilarbejderne Landet over.

Ved Fællesmøder den 13. og 27. September forhandledes mellem Dansk Tekstilarbejderforbund og Tekstilfabrikantforeningen angaaende Ydelse af et ekstra Dyrtidstillæg, uden at disse Møder førte til noget Resultat.

Forhandlingerne genoptoges paa et Fællesmøde den 7. Oktober, og her opnaaedes Enighed om en Dyrtidsoverenskomst for Resten af af indeværende Overenskosmtperiode.

De hidtil ydede ekstraordinære, frivillige Dyrtidstillæg til de overenskomstmæssige Lønninger forhøjes saaledes, at det samlede ekstraordinære Dyrtidstillæg bliver:

Timelønnede Mænd over 18 Aar 30 Øre pr. Time.

Timelønnede Kvinder over 18 Aar 28 Øre pr. Time.

Unge Mennesker under 18 Aar 15 Øre pr. Time.

Akkordlønnede Mænd over 18 Aar 27 Øre pr. Time.

Akkordlønnede Kvinder over 18 Aar 25 Øre pr. Time.

Unge Mennesker under 18 Aar 15 Øre pr. Time.

Denne Ordning har tilbagevirkende Kraft fra 1. September d. A.

Træindustriarbejderne hele Landet.

Ved et Fællesmøde den 11. Oktober oprettedes nedenstaaende Overenskomst:

Alle Timelønninger til og med 105 Øre faar et Dyrtidstillæg af 25 Øre, Timelønninger over 105 Øre til og med 130 Øre faar et Dyrtidstillæg af 20 Øre, dog ikke under 130 Øre.

Alle Timelønninger over 130 Øre faar et Dyrtidstillæg af 15 Øre, dog ikke under 150 Øre.

Uge- eller Maanedslønninger faar et tilsvarende Dyrtidstillæg.

Tillægene beregnes efter de pr. 5. September d. A. bestaaende Timelønninger med tilbagevirkende Kraft fra denne Dato. Tillæg ydede efter dette Tidspunkt er indbefattet i ovennævnte Tillæg.

Akkorderne:

Til de pr. 1. Februar d. A. opregulerede Akkordpriser ydes følgende Dyrtidstillæg:

Til Pakkasseakkorderne i København 15 pCt., til Hellerup Skolæstefabrik 10 pCt., til Stavakkorderne 15 pCt., til Træskoakkorderne 15 pCt., til Paaslaaerakkorderne 15 pCt., til Pudser-, Træulds- og Cigarkasseakkorderne 15 pCt.

Desuden ydes der i Værktøjsgodtgørelse til Haandarbejderne paa Træskofabrikkerne 50 Øre pr. Mand pr. Uge.

Ovenstaaende Dyrtidstillæg har tilbagevirkende Kraft fra og med den 5. September d. A.

Alle indvarslede Mæglingsmøder bortfalder.

Træindustriarbejderne ved Snedkermestrene i Provinserne.

Det har hidtil været saaledes, at de ved Snedkermestre beskæftigede Medlemmer af Træindustriarbejderforbundet har faaet samme Tillæg som Snedkerne, men denne Gang nægtedes dette, hvorfor Træindustriarbejderforbundet sendte Strejkevarseler. Der afholdtes derefter Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 21. Oktober. Her frafaldt Snedkermestrene deres Standpunkt og indgik paa Træindustriarbejderforbundets Krav, hvorefter de udstedte Strejkevarsler toges tilbage.

Lønbevægelser og Konflikter.

Barbererne i Provinserne.

Tirsdag den 7. Oktober afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen angaaende Barberernes Overenskomstforhold i Provinserne.

Mødet var blevet indkaldt paa Foranledning af Barberernes Formand i Odense, men blev kun kortvarigt, da Mestrene fremsatte og fastholdt deres gamle Krav om, at Barberforbundet skulde garantere for, at de kooperative Forretninger i Provinserne tager samme Priser som Mestrene, og dette naturligvis blev afvist.

Smede hos Ingeniør Bruun, København.

Ved et Fællesmøde d. 6. September forhandledes om en Konflikt mellem Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Ingeniør Erik Bruun.

Arbejdsgiverforeningen paastod, at der forelaa en uvarslet Strejke, medens Forbundet hævdede, at de paagældende Smede var afskediget efter at have stillet Krav om højere Timeløn.

Man endes om at ordne Konflikten paa følgende Maade:

Arbejdet genoptages snarest muligt i paakrævet Omfang.

Forsmeden lønnes med 145 Øre pr. Time plus 37 Øre i Akkordafsavn plus 8 Øre i Augustregulering, saaledes at den samlede Timeløn bliver 190 Øre.

De andre Smede lønnes med 128 Øre pr. Time plus 37 Øre i Akkordafsavn plus 8 Øre i Augustregulering, saaledes at den samlede Timeløn bliver 173 Øre.

De hidtil ydede Gratialer bortfalder.

Under Forudsætning af, at Arbejdet optages i tilfredsstillende Omfang, tilbagekaldes Boycottingsvarslet, og Firmaet frafalder yderligere Retsforfølgning.

Den faste Voldgiftsret.

Valg af Medlemmer.

For 1920 og 1921 har De samvirkende Fagforbund til Medlemmer af Den faste Voldgiftsret genvalgt som Dommere: Formand for Dansk Arbejdsmandsforbund *M. C. Lyngsie*, Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund *J. A. Hansen* og i Stedet for Raadsformand, cand. jur. Gustav Philipsen, som har anmodet om Fritagelse for dette Hverv, nyvalgt Overretssagfører *Oscar Johansen*, der i en Aarrække har været Suppleant.

Som Suppleanter er genvalgt Landstingsmand, Kommunalrevisor *Martin Olsen*, Hovedkasserer for Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund *I. P. Nielsen*, Formand for Snedkerforbundet *Martin Petersen* og nyvalgt Folketingsmand, Overretssagfører *L. Jessen*, Viceskattedirektør, cand. jur. *Vilh. Buhl*, Sekretær i Dansk Arbejdsmandsforbund *Chr. Sørensen*, Formand for Formerforbundet *Arnold Nielsen* og Formand for Landarbejderforbundet *Oscar Levinsen*.

Af de hidtidige Suppleanter havde Formand for Skrædderforbundet *Vilh. P. Arup* bedt sig fritaget for Genvalg.

Murersvendene i København og Roskilde.

Sag Nr. 295.

Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. Oktober 1919 i Sag Nr. 295: Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.

Den 7. August d. A. modtog Arbejdsgiverforeningen fra Centralforeningerne for Murermestre i Jylland og

Østifterne Meddelelse om, at Murersvendene i Roskilde i stort Antal havde nedlagt Arbejdet, da de ikke fik et af dem stillet Krav om 25 pCt. Tillæg til Priskuranten og 2 Kr. Timen opfyldt. I Anledning af denne Strejke udsendtes der af Arbejdsgiverforeningen den 9. August 1ste og den 16. August 2det Boykottingsvarsel til Ikrafttræden den 25. August overfor de saaledes strejkende Svende, hvilke Varsler tilstilledes Murerforbundet, hvorunder Svendene i Konfliktøjeblikket hørte. Imidlertid var en Del af de paagældende Svende taget til København, hvor de allerede den 7. og 8. August havde indmeldt sig i den ikke under Murerforbundet hørende Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn. To af dem fik derefter Arbeide hos Murermester Schumacher, Godthaabsvej 90, først paa en Villa paa Richsvej og derefter paa Politibarakkerne ved Tøjhuset, medens to andre fik Arbejde paa Fischers Støvsugefabrik, Peter Bangsvej. Da imidlertid de paagældende Mestre i Begyndelsen af September blev bekendt med, at disse Svende var boykottede af Arbejdsgiverforeningen, gav de i Overensstemmelse med deres Pligter som Medlemmer af denne Svendene Afsked. Herimod protesterede Fagforeningen i Skrivelser af 8. og 10. September til Murerlauget; den forlangte de afskedigede Svende genantagne til Fuldførelse af deres Akkorder og meddelte samtidig, at den ikke vilde tillade andre af dens Medlemmer at optage det Arbejde, som formentlig rettelig tilkom de afskedigede Svende. Den 17. September afholdtes et forgæves Mæglingsmøde i Arbejdsgiverforeningen, paa hvilket Fagforeningen paany protesterede mod den skete Boykottings Lovlighed; den gør nemlig gældende, at den ikke i Overensstemmelse med Septemberforligets Pkt. 2 er blevet varslet om den paatænkte Boykotting af dens Medlemmer.

Fagforeningen har derefter under nærværende Sag paastaaet Arbejdsgiverforeningen paa Murerlaugets Vegne paalagt Bod for Brud paa Septemberforligets Pkt. 2, Erstatning til de afskedigede Svende og Sagens Omkostninger samt kendt pligtig at genantage Svendene til Fuldførelse af deres Akkorder.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet og har i en Kontraklage paastaaet Klagerne idømt dels Sagens Omkostninger, dels en Bod, fordi Fagforeningen uvarslet har iværksat en ulovlig Blokade paa Arbejdspladserne paa Richsvej og ved Tøjhuset med Hensyn til de af de afskedigede Svende begyndte Akkorder.

Som Sagen foreligger, maa der gaas ud fra, at den stedfundne Boykotting i sig selv har været berettiget som fremkaldt ved den i Roskilde iværskatte Strejke, samt at Boykottingen har været behørig varslet overfor Murerforbundet, der da heller ikke vides at have rejst nogen Indsigelse derimod. Spørgsmaalet bliver herefter kun, om den Omstændighed, at de paagældende Svende, forinden denne Boykotting — som enhver, der er kendt med Fagets Forhold, maatte være belavet paa — kunde varsles og iværksættes, var gaaet over i en anden Organisation, kunde medføre Pligt for Arbejdsgiverforeningen til ogsaa at give Varsel overfor denne sidstnævnte Organisation. Krav om saadan Varsling kan imidlertid ikke med Rette stilles. Efter Rettens Opfattelse maa Varselsreglerne være tilstrækkelig iagttaget, naar de iagttages overfor den Organisation, hvoraf de Arbejdere eller de Virksomheder, med Hensyn til hvilke Arbejdsstandsning varsles, er Medlemmer paa det Tidspunkt, da den Konflikt, der har givet Anledning til Varslingen, finder Sted. Den Organisation, der udsender Varslerne, vil som Regel ikke med nogen Sikkerhed kunne vide, hvorvidt den modstaaende Organisations Medlemmer efter Konfliktens Opstaaen vil søge eller har søgt over i andre Organisationer og i bekræftende Fald i hvilke. Man maa paa dette Omraade have en almindelig Regel at gaa efter, for at Varslingen kan ske med den fornødne Klarhed og Sikkerhed, og et almindeligt Krav om, at en Organisation i Konfliktstilfælde skulde sende Varsel ikke blot til den Organisation, med hvis Medlemmer Konflikten er opstaaet, men ogsaa til alle andre Organisationer, hvori disse kan tænkes mulig at ville søge over, vilde let medføre

en urimelig Vidtløftiggørelse af Varslingen og efter Omstændighederne være uopfyldeligt; et saadant Krav kan derfor ikke stilles. (Jfr. endvidere herved Princippet i Rettens Kendelse i Sag Nr. 118).

Idet det herefter maa statueres, at den i nærværende Sag omhandlede Boykotting har været behørig varslet, maa det videre antages, at de paagældende Svendes Afskedigelse har været berettiget, og heraf følger igen, at Fagforeningen har været uberettiget til at iværksætte Blokade som sket.

Under Hensyn til, at det her rejste Spørgsmaal ikke ses tidligere at have været forelagt Retten, finder denne at kunne undlade at paalægge nogen Bod. Derimod vil Hovedklagerne have at betale Sagens Omkostninger med 200 Kroner.

Kendelse.

Den ovenomhandlede delvise Blokade af Arbejdspladserne paa Richsvej og ved Tøjhuset er uberettiget.

Sagens Omkostninger betaler Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn med 200 Kr.

En Formandssag hos Sølvvarefirmaet Hansen og Andersen.

Sag Nr. 299.

Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. Oktober 1919 i Sag Nr. 299: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening for Foreningen af Sølvvarefabrikanter i Danmark og dennes Medlem, det københavnske Firma: Hansen & Andersen.

Den 1. Maj d. A. antog det københavnske Sølvvarefirma Hansen & Andersen en Sølv-Arbejder ved Navn Georg Bottos, der dog i de nærmest foregaaende $1^1/_2$ Aar havde drevet selvstændig Virksomhed, paa Kontrakt med en aarlig Løn af 7000 Kr. samt Overarbejdspenge og 3 Maaneders Opsigelse som »Værkfører og Tegner«, og saaledes at han ikke maatte være Medlem af nogen Arbejderorganisation. Da Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund blev bekendt med, at Bottos var ansat paa Kontrakt med det angivne Vilkaar, forlangte Forbundet dette Forhold ændret, og da Forhandlinger med Sølvvarefabrikantforeningen og Arbejdsgiverforeningen ikke førte til noget Resultat, har De samvirkende Fagforbund under denne Sag indklaget Arbejdsgiverforeningen paa Sølvvarefabrikantforeningens og Firmaet Hansen & Andersens Vegne og nedlagt Paastand om, at det statueres, at Bottos ikke er Formand i Septemberforligets Forstand.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet.

Efter det oplyste beskæftiger Firmaet i sin Fabrik for Tiden foruden Bottos kun 7 udlærte Arbejdere og 4 Lærlinge, hvorhos begge Firmaets Indehavere er faglærte og Deltagere i den daglige Virksomhed. Forholdet er endvidere det, at Bottos i hvert Fald i en meget væsentlig Del af sin Arbejdstid arbejder som Gravør og i det hele nærmest synes at indtage Stillingen som en særlig dygtig og kvalificeret Arbejder. Paa den anden Side er intet fremkommet, der klart og utvetydigt viser, at han optræder som Firmaets Tillidsmand i Forhold til Arbejderne. Herefter, og da det ikke under nærværende Sag kan tillægges Betydning, at Firmaet efter sin Forklaring i en nær Fremtid venter en Pressemaskine fra Tyskland, efter hvis Ankomst Virksomheden vil blive omlagt og Bottos Stilling som ledende træde tydeligere frem, kan Bottos ikke under de foreliggende Forhold anerkendes som Formand i Septemberforligets Forstand.

Sagens Omkostninger vil Arbejdsgiverforeningen paa Sølvvarefabrikantforeningens Vegne have at betale med 200 Kr.

Kendelse.

Georg Bottos kan ikke anses som Formand i Septemberforligets Forstand.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Foreningen af Sølvvarefabrikanter i Danmarks Vegne med 200 Kr.

Arbejdsløsheden
i Juni Maaned 1919.

Nedenstaaende Oplysninger om Arbejdsløsheden i Juni 1919 omfatter ialt 55 Fag eller Organisationer med ialt ca. 256,300 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang ca. 9,500 eller 3,7 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 244,200 eller 1,0 Dage pr. Medlem.

Af Fag, for hvilke Oplysninger mangler, nævnes: Forgyldere, Glarmestre, Stukkatører, Drejere, Kobbersmede, Metaltrykkere, Jern- og Metalslibere, Gørtlere og Metalarbejdere, Litografer og Gartnere.

Desuden er de meddelte Oplysninger ufuldstændige for Mølleriarbejdere, Sejlmagere, Børstenbindere, Stenarbejdere, Bogbindere, Typografer samt Dansk Arbejdsmandsforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Næringsmiddelindustri.												
Mølleriarbejdere	160	160	»	25	743	692	16	374	903	852	16	399
Bageri- & Konditoriarb.	1763	1763	481	10673	2010	2010	283	5984	3773	3773	764	16657
Sukkervarearbejdere	1073	1073	1	67	349	349	9	250	1422	1422	10	317
Bryggeriarbejdere	3431	3431	4	95	1837	1837	14	311	5268	5268	18	406
Slagteriarbejdere	1425	1425	236	7750	2741	2741	477	17004	4166	4166	713	24754
Skraatobaksarbejdere	335	335	»	»	808	808	15	291	1143	1143	15	291
Tobaksarbejdere	5270	5270	107	2841	3194	3194	49	1698	8464	8464	156	4539
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	3184	3184	23	1410	6727	6727	431	12883	9911	9911	454	14293
Sejlmagere	120	120	1	14	64	5	»	8	184	125	1	22
Rebslagere	76	76	5	150	290	290	3	61	366	366	8	211
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skræddere	8051	8051	25	313	5126	5126	62	1058	13177	13177	87	1371
Handskemagere	106	106	22	618	14	14	3	90	120	120	25	708
Hattearbejdere	1164	1164	181	3442	242	242	41	643	1406	1406	222	4085
Skotøjarbejdere	3933	3933	8	220	1338	1338	10	609	5271	5271	18	829
Barberere	590	590	61	1991	650	650	20	674	1240	1240	81	2665
Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	85	85	»	28	90	90	»	11	175	175	»	39
Murere	2125	2125	4	450	6315	6315	6	300	8440	8440	10	750
Murarbejdsmænd	1245	1245	»	578	—	—	—	—	1245	1245	»	578
Hustømrere	1575	1575	1	43	5581	5581	12	625	7156	7156	13	668
Skibstømrere	290	290	»	»	680	680	2	62	970	970	2	62
Snedkere	4480	4480	357	11721	4946	4946	71	2546	9426	9426	428	14267
Billedskærere	151	151	»	»	77	77	2	72	228	228	2	72
Malere	2820	2820	338	6552	3698	3698	28	883	6518	6518	366	7435
Sadelm. & Tapetserere	1098	1098	160	2470	659	659	32	650	1757	1757	192	3120
Skorstensfejere	64	64	»	»	63	63	»	»	127	127	»	»
Fajanceovnbyggere	13	13	5	98	—	—	—	—	13	13	5	98
At overføre	44627	44627	2020	51549	48242	48132	1586	47087	92869	92757	3606	98636

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Kbenh. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	44627	44627	2020	51549	48242	48132	1586	47087	92869	92759	3606	98636
Trævareindustri.												
Træindustriarbejdere .	836	836	16	470	3299	3299	57	1582	4135	4135	73	2052
Bødkere.....	251	251	»	»	485	485	30	828	736	736	30	828
Karetmagere	382	382	5	7	622	622	1	106	1004	1004	6	113
Korkskærere.....	225	225	1	45	35	35	»	»	260	260	1	45
Børstenbindere.....	270	270	»	34	300	43	»	»	570	313	»	34
Kurvemagere.....	193	193	20	609	36	36	»	»	229	229	20	609
Læder- og Lædervare-industri.												
Læder- og Skindarb...	208	208	9	220	236	207	2	82	444	415	11	302
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere.....	1303	1303	6	243	378	378	24	459	1681	1681	30	702
Stenarbejdere	185	185	»	»	440	231	»	»	625	416	»	»
Glasarbejdere	248	248	17	61	361	361	8	799	609	609	25	860
Forarbejdning af Metal og Filv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	901	901	1	143	318	318	5	72	1219	1219	6	215
Blikkenslagere.....	861	861	87	2695	613	613	6	336	1474	1474	93	3031
Urmagere	142	142	1	2	197	197	»	»	339	339	1	2
Instrumentmg. (chir.)...	38	38	»	»	—	—	—	—	38	38	»	»
Smede og Maskinarb .	10600	10600	910	23788	9731	9731	423	9755	20331	20331	1333	33543
Specialarbejdere.....	310	310	8	402	—	—	—	—	310	310	8	402
Formere	525	525	71	1491	1275	1275	89	2506	1800	1800	160	3997
Elektrikere.....	1000	1000	200	5712	1254	1254	19	705	2254	2254	219	6417
Grafisk Industri.												
Bogbindere.....	2625	2625	68	1594	950	438	45	880	3575	3063	113	2474
Typografer.....	2979	2979	25	1211	1900	1651	13	379	4879	4630	38	1590
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	209	209	2	92	1141	1141	16	400	1350	1350	18	492
Dansk Arbejdsmandsforb.												
Chauffører	900	900	28	486	—	—	—	—	—	—	—	—
Fabrikarbejdere.....	2686	2686	165	4202	—	—	—	—	—	—	—	—
Jord- og Betonarb. ...	5000	5000	549	13189	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuske	2737	2737	87	1652	—	—	—	—	—	—	—	—
Lager- og Pakhusarb.	2785	2785	127	2580	—	—	—	—	—	—	—	—
Støberi- og Maskinabm.	2515	2515	150	4061	—	—	—	—	—	—	—	—
Dansk Arbejdsmandsf. iøvrigt.....	14377	10677	594	11630	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	31000	27300	1700	37800	45000	24500	650	17800	76000	51800	2350	55600
Arb. Fagf. for Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	1350	1350	»	»	1350	1350	»	»
Kedel- og Maskinpass.	956	956	4	282	1353	1353	29	807	2309	2309	33	1089
Kellnere.....	1258	1258	61	2000	811	811	32	1000	2069	2069	93	3000
Kvindel. Arbejderforb..	7500	7500	210	4698	2907	2907	641	12688	10407	10407	851	17386
Handels- og Kontormdh	10857	10237	180	5592	11996	11446	170	4814	22853	21683	350	10406
Forsikringsfunkt Forb.	315	315	16	400	340	340	1	6	655	655	17	406
Landarbejdere.....	125	125	»	»	26500	26500	»	»	26625	26625	—	»
Tilsammen.	120929	116609	5638	141140	162070	139654	3847	103091	282999	256263	9485	244231

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal. Kbhvn. K
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos E. F. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 19 * KØBENHAVN DEN 8. NOVEMBER 1919 * 16 AARGANG

Kongresser.

Keramisk Forbund

afholdt Kongres paa »Gimle« Søndag den 31. August, Mandag den 1. og Tirsdag den 3. September.

Forretningsfører Flodin bød de Delegerede Velkommen og mindede om, at det netop var paa dette Sted, at Keramisk Forbund for 22 Aar siden dannedes. Han haabede, at disse Dages Forhandlinger skulde blive til Gavn for Forbundet og give gode Resultater for Medlemmerne. Der var 56 Delegerede til Stede. De repræsenterede de forskellige Afdelinger indenfor Forbundet. Desuden var 10 Hovedbestyrelsesmedlemmer samt Hr. Vilh. Nygaard fra De samvirkende Fagforbund til Stede, hvilke han ligeledes bød Velkommen.

Derefter valgte Kongressen Alfred Brenniche, København, og Carl Hansen, Næstved til Dirigenter.

Alfred Brenniche overtog Dirigenthvervet. Han oplæste Forretningsordenen, der godkendtes, hvorefter der foretoges Valg af Sekretærer. Hertil valgtes E. Jacobsen, Frk. Reimann, Schæfer og Skou.

Beretning.

Forretningsfører A. Flodin aflagde Beretning om Virksomheden siden sidste Kongres. Han omtalte Faren ved de lange Overenskomster; men for Keramisk Forbund havde det været en Umulighed at skabe korte Overenskomster, da man havde 20 à 30,000 Artikler at gennemgaa. Det tog hver Gang mange Maaneder at komme igennem Priskuranten.

Ved Augustreguleringen i 1918 havde hele Industrien opnaaet et Tillæg af $14^1/_2$, 15 og $15^1/_2$ Kr. ugentlig. For Blaamalerne var det en Stigning paa 100 pCt., idet de fik 15 Kr. i Tillæg om Ugen, men desuden fik Blaamalerne yderligere 14 og 15 pCt. Tillæg til Lønnen.

For Privatmalernes Vedkommende havde det været vanskeligt at opnaa Lønforhøjelser. Fabrikanterne paastod, at de ikke kunde konkurrere med Provinserne, idet Privatmalerne derude arbejdede billigere end Privatmalerne i København. Dette skyldtes først og fremmest, at Privatmalerne hidtil har været daarligt organiserede. Man havde derfor indenfor Forbundet taget fat paa en energisk Agitation ude i Provinserne, og denne har bevirket, at alle keramiske Arbejdere i Danmark nu findes indenfor Organisationens Rammer. Derved er det ogsaa blevet muligt at hæve Lønnen for alle Medlemmerne.

Pottemagerne har vi ogsaa faaet organiseret, og Timelønnen er derefter blevet hævet fra 45 til 73 Øre i Timen plus 42 Øre i Dyrtidstillæg, ialt 1 Kr. 15 Øre i Timen.

Der er i det hele for Pottemagernes Vedkommende opnaaet 100 pCt.s Lønforhøjelse. Overalt er det lykkedes at faa gennemført denne Forhøjelse.

Der er i Overenskomsten fastsat en Gennemsnitslon for keramisk Industri i Porcelænsafdelingen. Den er 1 Kr. 50 Øre i Timen plus 30 Øre i Dyrtidstillæg for faglærte. Det bliver 180 Øre i Timen. Lønnen er ens for Kvinder og Mænd for samme Arbejde.

Ved Overenskomstens Indgaaelse var de akkordlønnede faglærte Arbejdere lønnet 6 à 8 Kr. højere, end der stod i Overenskomsten.

Den time- og ugelønnede Arbejder er daarligst stillet indenfor Faget. Arbejdsmændene faar nu 1 Kr. 15 Øre i Timen.

Det var lykkedes at faa gennemført

2 Ugers Sommerferie i de gamle Fabrikker og 1 Uge i de nye Fabrikker.

Arbejdstiden for de enkelte Brancher ligger nu mellem 33 og 48 Timer om Ugen.

Porcellænsarbejderne og Pottemagerne havde været ude i en Strejke, der varede i 4 à 5 Uger. Denne Strejke havde medført de Lønforhøjelser, som jeg nu har omtalt.

Det er ligeledes første Gang, at vi har modtaget pekuniær Støtte fra De samvirkende Fagforbund; men jeg vil ikke undlade at bemærke, at vi under vore Lønforhandlinger har haft en meget stor Støtte i De samvirkende Fagforbund. Det har en mægtig moralsk Betydning, at vi var haft den store Landsorganisation i Ryggen. Jeg er yderst tilfreds med og glad for den moralske Støtte, som vi har modtaget fra De samvirkende Fagforbund.

Hr. Flodin sluttede sin udførlige Beretning med at rette en Tak til Forretningsudvalget, og i særlig Grad til Kasserer og Sekretær Einer Jensen for det store Arbejde, denne har udført.

Sekretær Vilh. Nygaard takkede for Indbydelsen og for de hjertelige Ord, som Formanden udtalte for De samvirkende Fagforbund, der nu talte en kvart Million Medlemmer. Krigen havde bevirket, at der var stærke Brydninger oppe. Det var ganske naturligt, at med den voldsomme Dyrtid maatte der ske en tilsvarende Lønstigning. Under Krigen var det lykkedes De samvirkende Fagforbund at faa gennemført 8 Timers Arbejdsdagen. Dette er en Sejr for Organisationen. Det glædede imidlertid Taleren, at man i dette Fag var naaet endnu længere ned med Arbejdstiden end til de 8 Timer.

Han omtalte derpaa den internationale Fagsammenslutning, som man nu var i Gang med at genopbygge, og udtalte, at i dette Arbejde har de nevtrale Landes Arbejdere en stor Opgave. Han sluttede med en Omtale af Arbejdsforholdene i Danmark og ønskede Kongressen til Lykke med dens Arbejde.

Der udspandt sig derefter en længere og meget indgaaende Diskussion om Beretningen, under hvilken der blev stillet følgende Resolution:

»Kongressen udtaler sin største Utilfredshed med det for Tiden i Keramikindustrien ydede Dyrtidstillæg, saavel i Form som i Indhold, da det er af en saadan Beskaffenhed, at det paa ingen Maade er i Stand til hverken at skabe Tilfredshed eller Arbejdsro.

Kongressen paalægger den ny Hovedbestyrelse ved de kommende Forhandlinger med Arbejdsgiverne om Ydelse af et passende Dyrtidstillæg at faa dette fastsat saaledes, at Lønforholdet indenfor Industrien kommer til at staa i Forhold til de nuværende Priser paa Livsfornødenhederne.«

Denne Resolution vedtoges enstemmigt, hvorefter Beretningen godkendtes, ligeledes enstemmigt.

Regnskabet.

Kasserer Einer Jensen fremlagde Regnskabet. De Delegerede ønskede ikke de enkelte Poster gennemgaaet. Det blev derpaa enstemmig godkent.

Fagblad.

Kongressen vedtog at overlade til Hovedbestyrelsen at træffe de fornødne Foranstaltninger til Oprettelsen af et Fagblad, der skal udkomme hvert Kvartal.

Køb af en Ejendom.

Fra Hovedbestyrelsen forelaa Forslag om at give den Bemyndigelse til at erhverve en passende Ejendom til Kontorer for Forbundet eller en Lejlighed i et Andelshus.

Forslaget anbefaledes af E. Jensen m. fl., hvorefter Kongressen vedtog at give Hovedbestyrelsen den ønskede Bemyndigelse.

Lovændringer.

Kongressen tog derefter fat paa Behandlingen af de Lovændringer, som et nedsat Udvalg havde gennemgaaet.

Hele Eftermiddagen medgik til Behandlingen af Udvalgets Indstillinger.

Valg af Tillidsmænd.

Til Forretningsfører genvalgtes A. Flodin med Akklamation.

Til Hovedkasserer genvalgtes Einer Jensen, ligeledes med Akklamation.

Til Næstformand genvalgtes E. Jacobsen.

Til Hovedbestyrelse valgtes: For Kø-

benhavn: M. C. Larsen, Frk. Thyra Manicus Hansen, Skou, Lindholm og H. Jacobsen. For Sjælland: C. Hansen, Næstved, og F. Poulsen, Roskilde. For Jylland: C. Petersen, Kolding.

Til Revisorer valgtes: Legér og H. H. Larsen.

Kongressens Dagsorden var dermed udtømt, og Forretningsfører A. Flodin takkede alle Delegerede for den mønsterværdige Maade, hvorpaa disse Dages Kongresforhandlinger havde været ført.

Dirigenten takkede for den gode Orden, der havde hersket under Kongressen. Han sluttede derpaa Kongressen med et Leve for Keramisk Forbund.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Efter Kongressens Slutning holdtes Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen.

Efter at Formanden, A. Flodin, havde budt de Delegerede Velkommen, valgtes Brenniche til Dirigent.

Formand Flodin aflagde derpaa Beretning om Kassens Virksomhed, hvorunder han nævnte to Sager, der var bleven behandlet i Nævnet.

Kasserer Einer Jensen gennemgik Arbejdsløshedskassens Regnskab. Den unormale Tid havde bevirket, at der var bleven stillet store Krav til Arbejdsløshedskassen, og der var da ogsaa af Lovgivningen blevet lavet en Del Love, som tog Sigte paa Arbejdsløshedskassen. I Regnskabsaaret fra 1. April 1918 til 1. April 1919 er der i Arbejdsløshedsunderstøttelse bleven udbetalt over 40,000 Kr.

Beretning og Regnskab blev enstemmig godkendt.

Derefter blev der foretaget enkelte Lovændringer, og sluttelig genvalgtes de afgaaende Tillidsmænd.

Arbejdsløshedsinspektør Frk. Black, der efter Indbydelse var kommet til Stede, ønskede Delegeretmødet til Lykke med den Maade, som Keramisk Forbunds Arbejdsløshedskasse altid var bleven administreret paa. Denne Kasse havde altid været paa den rigtige Side. Hun priste det gode Sammenhold, der herskede blandt Medlemmerne, og bad alle om at bevare dette Sammenhold til Værn mod ydre og indre Fjender.

Formand Flodin takkede Arbejdsløshedsinspektøren for de gode Ønsker for Kassen.

Derpaa sluttede Delegeretmødet.

Den faste Voldgiftsret.

Murarbejdsmænd paa Bornholm.

Sag Nr. 301.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 15. Oktober 1919 i Sag Nr. 301: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen paa Arbejdsmændenes Fagforening for Rønne og Omegns og 23 navngivne Arbejderes Vegne.

Den 31. Juli 1919 stillede Murerarbejdsmændenes Klub i Rønne overfor Bornholms Murermesterforening skriftligt Krav om, at Timelønnen — der efter en den 31. Marts 1919 mellem Murermesterforeningen og Arbejdsmændenes Fagforening for Rønne og Omegn indgaaet Overenskomst var 1 Kr. 5 Øre — forhøjedes til 1 Kr. 50 Øre, og at der gaves et Tillæg til de bestaaende Akkordprislister paa 45 pCt. Der krævedes Svar inden den 5. August, og da Svar ikke kom, udeblev samtlige Arbejdsmænd den 11. August fra Arbejdet. Sagen indberettedes straks til Arbejdsgiverforeningen, som den 12. August tilskrev Dansk Arbejdsmandsforbund og krævede Arbejdet genoptaget.

Arbejdet blev ikke genoptaget, og den 19. August sendte Murerarbejdsmændene Mesterforeningen en ny Skrivelse, hvori de meddelte, at de nu ikke mere stod ved deres oprindelige Forslag, men krævede 175 Øre pr. Time og 75 pCt. paa Akkorderne. Tilmed gjaldt dette Krav kun til den 25. August. »Dersom Arbejdet ikke var genoptaget til den Tid, vilde Kravet yderligere vokse.«

Trods forskellige Bestræbelser under skriftlige og mundtlige Forhandlinger lykkedes det ikke at faa Arbejdet i Gang. Tværtimod erklærede paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen Arbejdernes Tillidsmand, Peder Kofoed, den samme, som havde underskrevet Brevene fra Murerarbejdsmændene til Mestrene, at der kom ikke en Arbejdsmand i Arbejde, inden de

havde faaet gennemført, hvad de krævede.

Først da Mesterforeningen havde erklæret, at den, hvis Arbejdsgiverforeningen vilde sanktionere, at der gaves en Timeløn af 1 Kr. 70 Øre, hvad man ikke antog vilde ske, vilde betale en saadan Timeløn, blev Arbejdet genoptaget den 4. September. Sagen indberettedes straks telegrafisk til Arbejdsgiverforeningen, der ligeledes telegrafisk forkastede den trufne Ordning og forbød Mestrene at udbetale efter den. Dansk Arbejdsmandsforbund sendte derefter den 8. September et Strejkevarsel for de paagældende Arbejdsmænd.

Mod dette protesterede Arbejdsgiverforeningen i sædvanlig Form.

Ved det i denne Anledning afholdte Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen stillede Arbejdsgiverne Forslag til Arbejdsmændene om, at dersom de rolig vilde fortsætte Arbejdet, kunde de komme med ved de Forhandlinger, der vilde være at føre angaaende ekstraordinært Dyrtidstillæg til de af Centralforeningerne af Murermestre i det øvrige Land beskæftigede Murerarbejdsmænd, hvorved bemærkes, dels at Bornholms Murermesterforening ikke hører under Centralforeningerne, dels at Forhandlingerne med Centralforeningerne senere har ført til en Forhøjelse af Timelønnen til 1 Kr. 40 Øre og af Akkordpriserne med 25 pCt.

Uanset dette Tilbud om, at Murerarbejdsmændene i Rønne kunde komme med i de almindelige Dyrtidsforhandlinger, fremsendtes 2. Strejkevarsel, hvorefter Strejken traadte i Kraft den 23. September.

Under Henvisning til det her anførte har Arbejdsgiverforeningen paastaaet de Indklagede paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og ovennævnte Fagforenings Vegne og subsidiært de enkelte Arbejdere paalagt Bod for den den 11. August begyndte ulovlige Strejke og har endvidere paastaaet de Indklagede paa Forbundets og Fagforeningens Vegne paalagt Bod for den den 23. September iværksatte Strejke.

De Indklagede har som Undskyldning for de paagældende Arbejdsmænd henvist dels til den stigende Dyrtid, dels til disses Skuffelse over, at den betingelsesvis i Udsigt stillede Forhøjelse ikke blev godkendt af Arbejdsgiverforeningen. Til Forsvar for Forbundet og Fagforeningen har de Indklagede for det første henvist til, at Forbundet, saa snart det fik Underretning om Standsningen af 11. August, sendte et Medlem af sin Hovedbestyrelse til Rønne, og at det lykkedes denne paa en allerede den 16. August afholdt Generalforsamling i Rønne-Afdelingen at faa vedtaget en saalydende Resolution:

»Generalforsamlingen vedtager at henstille til Murerarbejdsmændene, at de straks genoptager Arbejdet, i modsat Fald maa Fagforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund fralægge sig alt Ansvar for de eventuelle Konsekvenser, en fortsat Arbejdsstandsning maatte medføre.«

Hvad dernæst Strejkevarslerne og Strejken af 23. September angaar, har de Indklagede henvist til, at Organisationerne over for den blandt Rønne-Arbejdsmændene herskende Stemning maatte anse Udsendelsen af Strejkevarsler for det efter Omstændighederne bedst egnede Middel til at hindre, at det den 4. September genoptagne Arbejde atter blev nedlagt, og iøvrigt regnede med, at Forholdene gennem Forhandling vilde blive bragt i Orden, inden den varslede Strejke skulde træde i Kraft.

Retten kan ikke finde, at der foreligger nogen undskyldende Omstændighed af Betydning for de paagældende Arbejdsmænd. Til Trods for, at der eksisterer en bindende Overenskomst fra dette Aars Foraar, fremsætter de allerede i Begyndelsen af August Lønkrav, der ikke retfærdiggøres ved Prisniveauet, og fremsætter dem ikke som Forhandlingsgrundlag, men som et egenmægtigt Ultimatum, der under Trusel om Arbejdsstandsning kræves efterkommet uden Indsigelse i Løbet af faa Dage. Retten maa derfor anse de paagældende Arbejdsmænd skyldige til Bod og fastsætter denne til 25 Kr. for hver. Det skal dog herved bemærkes, at det fra de Indklagedes Side under den mundlige Forhandling er gjort gældende, at af de i Klageskriftets Bilag opførte 23 Murerarbejdsmænd, var den sidstopførte — Herman Kofoed

— ikke i Arbejde, den Gang Arbejdsstandsningen den 11. August begyndte. Skønt denne Indsigelse burde være fremkommet allerede i det skriftlige Tilsvar, for at der kunde have været Tid og Lejlighed for Klagerne til at anstille den derefter nødvendige Undersøgelse, finder Retten, da Klagerne ikke med Sikkerhed turde bestride Rigtigheden af den fremsatte Indsigelse, ikke at burde paalægge den Paagældende nogen Bod.

Hvad dernæst Organisationernes Stilling angaar, kan Retten ikke erkende, at der fra disses Side er gjort tilstrækkeligt ved Fremkaldelse af Generalforsamlingens Beslutning af 16. August, til kvilken der jo ikke blev taget mindste Hensyn fra de Strejkendes Side. Det havde tværtimod været Organisationernes Pligt i Tiden fra den 16. August til Strejkens Ophør den 4. September at foretage yderligere og energiske Skridt for at fremtvinge den indgaaede Overenskomsts Overholdelse.

Endelig kan Retten ikke give de Indklagede Medhold i, at der har foreligget Berettigelse for Dansk Arbejdsmandsforbund til at udsende de omtalte Strejkevarsler, end sige til at lade en ny Strejke træde i Kraft den 23. September.

Da der maa gaas ud fra, at Dansk Arbejdsmandsforbund har haft Sagens Ledelse i sin Haand fra Midten af August, og da der paa den anden Side under Proceduren ikke er fremkommet nærmere Oplysning om den lokale Fagforenings Stilling under Konflikten, mener Retten alene at burde paalægge Forbundet den i denne Sag forskyldte Bod. Denne sættes til 400 Kr. Sagens Omkostninger vil de Indklagede have at betale paa Forbundets Vegne med 200 Kr.

Kendelse.

Til Klagerne, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Bornholms Murermesterforenings Vegne bør Dansk Arbejdsmandsforbund betale en Bod af 400 Kr. og nedennævnte 22 Murerarbejdsmænd en Bod af 25 Kr. hver (her følger Navnene paa de 22 indstævnede Murerarbejdsmænd).

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne med 200 Kr.

Dyrtidsforhandlingerne.

Arbejderne ved A/S Rengøringskompagniet for København og Frederiksberg.

Ved et Fællesmøde den 20. Oktober Kl. $10^1/_2$ angaaende Dyrtidstillæg til de ved Rengøring af Automobiler for A/S Taxamotorkompagniet beskæftigede mandlige Arbejdere opnaaedes Enighed om et Dyrtidstillæg af 20,00 pr. Uge med tilbagevirkende Kraft fra 2. Oktober d. A.

Ved et nyt Fællesmøde samme Dag Kl. 2 for de ved samme Firma og Arbejde beskæftigede Kvinder enedes man om et Dyrtidstillæg paa 10,00 pr. Uge med samme tilbagevirkende Kraft som for Mændene.

Bogbinderne i Papirvarebranchen.

Papirvarearbejdernes Fagforening og Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien er ved et Fællesmøde den 21. Oktober enedes om følgende Dyrtidsordning:

Til Timelønninger for mandlige Arbejdere, herunder ogsaa Poseskærere, der ikke er faguddannede Bogbindere: 16—18 Aar 15 Øre pr. Time, 18—20 Aar 25 Øre pr. Time, 20—22 Aar 35 Øre pr. Time, over 22 Aar 35 Øre pr. Time.

Standsere, Konvolutskærere og Poseskærere, der har været 2 Aar ved Faget, erholder dog et ekstra Dyrtidstillæg af 5 Øre mere pr. Time.

Dyrtidstillægget gives tilbagevirkende Kraft til 1. September.

Dansk Elektrikerforbund.

Den 25. Setpember afholdtes et Fællesmøde i Anledning af, at der hos 8 Firmaer var etableret Strejke. Ved Mødet enedes man om et Forlig, hvorved Gennemsnitslønnen hos de 8 Firmaer forhøjedes til 1 Kr. 20 Øre plus 30 Øre.

Den til Torsdag den 25. September varslede Lockout aflystes.

Endvidere enedes man i Henhold til Hovedorganisationernes Aftale om følgende Dyrtidsordning:

Det nuværende Tillæg til Landspriskuranten forhøjes fra 40 pCt. itl 60 pCt.

Ved alt Arbejde, som ikke udføres i Akkord, udbetales et Akkordafsavnstillæg af $33^1/_3$ pCt. af Timelønnen, eksklusive Dyrtidstillægget. Timelønnen og

Dyrtidstillægget (30 Øre) sammenlagt men Akkordafsavnstillægget kan ikke overstige 1 Kr. 90 Øre pr. Time.

For Ventetid ydes Tillægget ikke for de første 10 Timer i en Lønningsuge, men derimod for de overskydende Timer i samme Uge.

Handskemagerne Landet over.

Ved et Fællesmøde den 16. Oktober forhandledes mellem Handskemagerforbundet og Handskemagerlavet om Ydelse af et ekstra Dyrtidstillæg, og der opnaaedes Enighed om følgende Ordning:

Det nuværende Dyrtidstillæg af 40 pCt. for Tilskæring forhøjes til 65 pCt.

Dyrtidstillægget for Handskesyning forhøjes fra 35 pCt. til 70 pCt.

Dyrtidstillægget for Presning forhøjes fra 50 pCt. til 80 pCt.

Dyrtidsordningen har tilbagevirkende Kraft til 29. September.

Dansk Karetmagerforbund.

Ved et Fællesmøde den 17. Oktober enedes man om en Dyrtidsordning for Medlemmer af Karetmagerforbundet beskæftigede hos Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark, Karetmagermester-Foreningen og de københavnske Vognfabrikker.

De i Overenskomsten anførte Procenttillæg forhøjes med 18 pCt., saaledes at 48 pCt. forhøjes til 66 pCt. o. s. v.

Paa Hjularbejde forhøjes Procenttillægget med 20 pCt.

Paa Vognarbejdet forhøjes Procenttillægget med 15 pCt.

Akkordafsavnstillægget forhøjes fra 16 til 26 Øre pr. Time.

Timelønnen forhøjedes efter en glidende Skala.

Sydfynske Jernbaner:

Det ved Overenskomstens Afslutning ydede Tillæg paa 25 pCt., der senere er forhøjet til 30 pCt., forhøjes yderligere til 45 pCt.

Timelønningerne forhøjes med 12 Øre.

Lollands-Banen:

Timelønningerne forhøjes med 12 Øre.

Som Efterbetaling ydes der hver Arbejder 30 Kr.

Keramikere og Pottemagere.

Efter at et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 17. September endte uden Resultat, forsøgtes det ved lokale Forhandlinger at opnaa Enighed, og dette er resulteret i følgende Overenskomst, der underskreves den 11. Oktober:

Til de Medlemmer af Keramisk Forbund i Danmark, der omfattes af Overenskomster med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri af henholdsvis 6. Marts d. A., 14. Marts d. A. og 10. Juni d. A., ydes følgende ekstraordinære Dyrtidstillæg:

Gruppe A.

Timelønnede Arbejdsmænd 30 Øre pr. præsteret Time.

Timelønnede kvindelige Arbejdere 15 Øre pr. præsteret Time.

Timelønnede mandlige Gibsere 30 Øre pr. præsteret Time.

Drejere (K. P. F., Aluminia og B. & G.), Gibsere samt akkordlønnede Arbejdsmænd $16^2/_3$ pCt. af Ugefortjenesten inkl. overenskomstmæssigt Dyrtidstillæg.

Alle andre Mænd og Kvinder 15 pCt. af Ugefortjenesten inkl. overenskomstmæssigt Dyrtidstillæg.

Dyrtidstillægene træder i Kraft førstkommende Lønningsdag. Endvidere gives der 10 pCt. Dyrtidstillæg til de Lønninger, der er forfaldne fra og med 6. August til og med 8. Oktober, for det Personale, der førstkommende Lønningsdag endnu er beskæftiget i vedkommende Virksomhed.

Der ydes enhver voksen mandlig eller kvindelig Arbejder, der fra 1. August uden Afbrydelse har været beskæftiget i vedkommende Virksomhed indtil Julen 1919, et Gratiale af 20 Kr. at udbetale til Jul.

Gruppe B.

Timelønnede Arbejdsmænd 30 Øre pr. præsteret Time.

Timelønnede mandlige Gibsere 25 Øre pr. præsteret Time.

Timelønnede kvindelige Arbejdere 15 Øre pr. præsteret Time.

Akkordlønnede Arbejdsmænd $16^2/_3$ pCt. af Ugefortjenesten inkl. overenskomstmæssigt Dyrtidstillæg.

Alle andre Mænd og Kvinder 15 pCt.

af Ugefortjenesten inkl. overenskomstmæssigt Dyrtidstillæg.

Dyrtidstillægene træder i Kraft førstkommende Lønningsdag, samtidig bortfalder det under 6. August aftalte ekstraordinære 10 pCt.s Dyrtidstillæg.

For Aktieselskabet Porcellænsfabrikken »Norden« gælder ovenstaaende under Forbehold af, at der inden førstkommende Lønningsdag er opnaaet tilfredsstillende Arbejdsforhold ved Ovnene, ligesom Keramisk Forbunds Indsigelse mod, at der optages Forhandling med Arbejderne ved Lermøllen om de gældende Akkorders Regulering, bortfalder.

Gruppe C.

Timelønnede Mænd 25 Øre pr. præsteret Time.

Timelønnede Kvinder 15 Øre pr. præsteret Time.

Akkordlønnede Mænd 18 pCt. til den i Overenskomsten beholdte Priskurant inkl. overenskomstæmssigt Dyrtidstillæg.

Dyrtidstillæget træder i Kraft fra og med den 13. September.

De i Overenskomsterne omhandlede Karenstider vedrørende Timelønnen for Arbejdsmænd bortfalder.

Arbejdsgiverne forbeholder sig, at Udbetalingen af Dyrtidstillæg for den alt forløbne Periode først sker ved Lønudbetalingen den 24. Oktober, saafremt Tiden ikke maatte tillade tidligere Udbetaling.

Kurvemagerne Landet over.

Ved et Fællesmøde den 16. Oktober forhandledes mellem Kurvemagerforbundet og Kurvemagermesterforeningen om Ydelse af et ekstra Dyrtidstillæg.

Der opnaaedes Enighed om, at der for Resten af indeværende Overenskomstperiode ydes følgende ekstra Dyrtidstillæg:

Ugelønnede kvindelige Arbejdere erholder til de faste Lønninger et Dyrtidstillæg af 10 Kr. pr. Uge, hvortil yderligere lægges det hidtidige overenskomstmæssige Dyrtidstillæg paa 15 pCt.

Til de akkordlønnede kvindelige Arbejdere ydes et Dyrtidstillæg af 15 Øre pr. præsteret Arbejdstime.

For mandlige ugelønnede Arbejdere forhøjes Dyrtidstillæget fra 15 pCt. til 30 pCt.

For Schen- og Geschlagenarbejde forhøjes Dyrtidstillæget fra 15 pCt. til 30 pCt.

Paa den øvrige Priskurant forhøjes Dyrtidstillæget fra 15 pCt. til 25 pCt.

Dyrtidstillæget træder i Kraft straks, og der efterbetales til hver Arbejder et Beløb af 15 Kr.

Landarbejderne hele Landet.

Ved et Møde hos Forligsmanden den 16. Oktober enedes man mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug og Landarbejderforbundet om, at der til Lønningerne efter de gældende Overenskomster ydes nedenstaaende ekstraordinære Dyrtidstillæg:

Til Daglønnen for faste mandlige Arbejdere 120 Øre pr. Dag; til Malkekoner 40 Øre pr. Dag; til Akkorderne for Cikorierødder 15 Kr. pr. Td. Land; for Sukkerroer 10 Kr. pr. Td. Land; for Foderroer og fynske Botfelder 10 pCt.; til Tjenestekarlenes Minimalløn 6 og 8 Kr. pr. Maaned; til Daglejerkarlenes Minimalløn 30 Øre pr. Dag; til Landbrugets Lønarbejdere 14 Øre pr. Time og til Fodermestre paa mindre Gaarde 12 pCt., dog ikke under 6 Kr. pr. Uge.

Tillægene regnes fra Høsttillægenes Ophør, dog ikke før 15. September og ikke efter 1. Oktober; for Tjenestekarle fra 1. Oktober.

Rebslageriarbejderne Landet over.

Ved et Fællesmøde den 15. Oktober forhandledes mellem Dansk Rebslageriarbejderforbund samt Dansk Arbejdsmandsforbund og Foreningen af danske Rebslagerier, Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger samt De danske Rebslagermestres Centralforening om Ydelse af et ekstra Dyrtidstillæg.

Der opnaaedes Enighed om følgende Ordning for Resten af indeværende Overenskomstperiode:

Rebfabrikkerne: København: Faglærte og Ikke-Faglærte faar et Dyrtidstillæg af 35 Øre i Timen. Provinsen: Faglærte og Ikke-faglærte mandlige Arbejdere faar et Dyrtidstillæg af 30 Øre i Timen. Kvindelige Arbejdere faar et Dyrtidstillæg af 18 Øre i Timen.

Haandrebslagerierne: Der ydes et Dyrtidstillæg af 25 Øre i Timen.

Dyrtidsordningen har tilbagevirkende Kraft til 5. September d. A.

Dansk Skibstømrerforbund.

Ved et Fællesmøde den 20. Oktober enedes man om et Dyrtidstillæg af 25 Øre pr. Time til Skibstømrerne paa Træskibsværfter med Normalløn. Til disse Arbejdere udbetales et Beløb én Gang for alle af 30 Kr. pr. Mand til de Arbejdere, der har arbejdet paa vedkommende Arbejdsplads siden 1. September.

Stukkatørerne hele Landet.

Stukkatørernes Dyrtidsforhandlinger fandt Sted den 16. Oktober og endte med følgende Resultat, under Forbehold af Godkendelse af saavel Arbejdernes som Arbejdsgivernes Generalforsamlinger:

Akkorderne:

Det i Overenskomsten af 8. Maj d. A. ydede Tillæg af 70 pCt. forhøjes til 90 pCt.

Timelønnen:

Dyrtidstillægget hæves fra 40 pCt. til 50 pCt.

For *Stilladsarbejde* hæves Timelønnen fra 1 Kr. 20 Øre til 1 Kr. 60 Øre.

Disse Tillæg ydes med tilbagevirkende Kraft fra den 3. Oktober d. A.

Lønbevægelser og Konflikter.

Snedkerne hos A/S Smith, Mygind og Hüttemeier.

Efter at afholdte Mæglings- og Timandsmøder for at faa Lønnen for Snedkerne til at staa paa Højde med den, der fortjenes paa samme Arbejde andre Steder, ikke havde givet det ønskede Resultat, nedlagde Snedkerne Arbejdet den 13. Oktober.

Der afholdtes Fællesmøde om denne Sag Tirsdag den 28. Oktober, og her vedtoges følgende:

Arbejdet genoptages Torsdag Morgen. Den foreliggende Lønstrid søges afgjort ved en Forhandling mellem Organisationerne, som skal finde Sted Lørdag den 1. November.

Firmaet frafalder Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret, forsaavidt Arbejdet efter dets Genoptagelse Torsdag Morgen ikke igen standses paa overenskomststridig Maade.

Den faglige Landsorganisation i Finland

bestaar nu af følgende 21 Organisationer: Vej- og Vandbygningsarbejdernes Forbund, Træarbejderforbundet, Savværksindustriarbejderforbundet, Papirindustriarbejderforbundet, Ædelmetalarbejderforbundet, Bageriarbejderforbundet, Stenarbejderforbundet, Tekstilarbejderforbundet, Metalindustriarbejderforbundet, Bogbinderforbundet, Fabriks- og Grovarbejderforbundet, Murer- og Kakkelovnsmagerforbundet, Læderindustriarbejderforbundet, Beklædningsindustriarbejderforbundet, Transportarbejderforbundet, Handels- og Kontormedhjælpernes Forbund, Malerforbundet, Kuskenes Forbund, Finske Stats Jernvejs Værkstedsarbejderforbund, Restaurant-, Café- og Lejetjenerforbundet samt Dykkerforbundet.

Disse Organisationers Medlemstal var den sidste Juni d. A. 27,508, men er siden forøget til 30,000.

Før Borgerkrigen var Medlemstallet oppe paa 160,695, men Anledningen dertil skyldes, at der i Begyndelsen af 1917 var udbrudt Revolution i Rusland, og af den Grund strømmede der nye Medlemmer i stort Antal ind i Organisationerne. Men efter det, som foregik i Finland i 1918, er Medlemsantallet nu som nævnt atter bragt op paa 30,000, hvilket er et meget tilfredsstillende Resultat, og der er tillige det glædelige, at Medlemsantallet stiger langsomt, men sikkert.

Formand for den finske Landsorganisation (Suomen Ammattijärjestö) er *Matti Paasivuori, Cirkusgatan 3, Helsingfors.*

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 20 * KØBENHAVN DEN 15. NOVEMBER 1919 * 16 AARGANG

Den faste Voldgiftsret.

Slagteriarbejdernes Arbejdsstandsning paa Konservesfabrikkerne.
Sag Nr. 304.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 15. Oktober 1919 i Sag Nr. 304: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Slagteriarbejderforbunds og dette igen paa dets københavnske Afdelings og 372 navngivne Arbejderes Vegne.

Arbejdsgiverforeningen har paa sine Medlemmer, A/S De danske Vin- & Konservesfabrikkers og A/S De forenede Konservesfabrikkers Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Slagteriarbejderforbunds og dette igen paa dets københavnske Afdelings og 386 navngivne Arbejderes Vegne i Anledning af et Forhold, der fra Klagernes Side fremstilles saaledes:

Ifølge den i Faget gældende Overenskomst af 3. April 1919 var den ugentlige Arbejdsløn paa de to nævnte Fabrikker 50 Kr. for mandlige og 36 Kr. for kvindelige Arbejdere. Lønnen forhøjedes den 26. Juni samtidig med Arbejdstidens Forkortelse til 58 og 37 Kr. og den 14. Juli til 65 og 40 Kr. Endelig blev der den 6. August truffet en Ordning, der for A/S De danske Vin- & Konservesfabrikker gik ud paa et Løntillæg af 10 Kr. for mandlige og af 5 Kr. for kvindelige Arbejdere i Tiden fra 1. August til 30. September og for A/S De forenede Konservesfabrikker gik ud paa Ydelsen af et Gratiale paa henholdvis 70 og 35 Kr., der skulde udbetales den 18. September.

Til at indgaa paa disse Lønforhøjelser var Fabrikkerne tvungne derved, at Kravene fremsattes under Trusel om Strejke paa Tider, hvor Fabrikkerne laa inde med meget store Værdier af letfordærvelige Varer, og de sidste Løntillæg knyttedes da ogsaa til den udtrykkelige Betingelse, at der blev Arbejdsro.

Paa et Fællesmøde Lørdag den 27. September drøftedes paany Spørgsmaalet om Dyrtidstillæg, og da Mødet forløb resultatløst, nedlagde Arbejderne paa de 2 Fabrikker Arbejdet uden Varsel henholdsvis den 29. og 30. September. Arbejdsstandsningen, der for De danske Vin- & Konservesfabrikker omfattede 48 Mænd og 234 Kvinder og for De forenede Konservesfabrikker omfattede 26 Mænd og 78 Kvinder, blev iværksat midt i Arbejdstiden uden Varsel paa saa hensynsløs Maade som muligt, idet man forlod Værkstederne, medens Kedlerne stod over Ilden og efterlod Redskaber og afskrællet Frugt i en uordentlig Blanding.

Arbejdsgiverforeningen sammenkaldte saa Parterne til et Møde den 2. Oktober, hvor man enedes om følgende:

»Forbundet erkender Strejkens Ulovlighed. Under Forudsætning af, at Arbejdet genoptages i fuldt Omfang Lørdag den 4. ds. om Morgenen, erklærer Arbejdsgiverforeningen og de paagældende Virksomheder sig villige til samme Dags Eftermiddag Kl. 2 at genoptage Forhandlingerne.

Spørgsmaalet om, hvilken Erstatning der i Anledning af Strejken tilkommer de paagældende Virksomheder, afgøres ved en faglig Voldgift.«

Imidlertid modtog Arbejdsgiverforeningen den følgende Dag, altsaa den 3. Oktober, Meddelelse om, at de strejkende Arbejdere havde forkastet denne Ordning, og som Betingelse for overhovedet at optage Arbejdet krævede en Ugeløn paa Kr. 75,00 for Mænd og Kr. 45,00 for Kvinder.

Under Henvisning til det anførte har Klagerne paastaaet de Indklagede paa Slagteriarbejderforbundets Vegne, subsidiært de paagældende Arbejdere paalagt en Bod, der bl. a. kan tjene til Dækning af det Fabrikkerne ved Strejken paaførte betydelige Tab.

De Indklagede har erkendt Strejkens Ulovlighed, men har som en undskyldende Omstændighed for de paagældende Arbejdere anført, at disse følte sig i høj Grad brøstholdne ved, at de mistede et Dyrtidstillæg, som de hidtil havde oppebaaret. Med Hensyn til Forbundet og dettes Afdelings Stilling har de Indklagede henvist til, at disse har gjort alt, hvad de formaaede for at faa Arbejdet genoptaget. Saaledes er der afholdt en Række Møder med de Strejkende, og paa disse har saavel Forbundets Formand som Fagforeningens Formand søgt at formaa dem til at gaa i Arbejde. Endvidere har Organisationen bevirket, at der fra Anvisningskontoret efterhaanden er anvist ialt 45 Arbejdere Arbejde paa Fabrikkerne med den Virkning, at disse, da de nægtede at optage Arbejdet, har mistet deres Arbejdsløshedsunderstøttelse, og man har kun ophørt at gaa videre ad denne Vej, fordi det blev meddelt, at yderligere Arbejdsanvisning ikke vilde finde Sted, hvorimod man agtede at gaa frem efter Prg. 8 i Arbejdsløshedsloven af 30. November 1918. Endelig har man til Mandag den 13. Oktober — altsaa til et Tidspunkt efter denne Sags Procedure — indkaldt til et nyt Møde, og Fagforeningens Bestyrelse har erklæret at ville sætte sine Mandater ind paa at faa Arbejdet genoptaget.

Retten maa nu vel efter det oplyste gaa ud fra, at Forbundets og Fagforeningens Formænd personlig har gjort sig alvorlige Anstrengelser for at faa de ulovlig Strejkende til at genoptage Arbejdet; men Retten kan ikke erkende, at Organisationen under Forhold som de foreliggende dermed har opfyldt sin Pligt til at hævde indgaaede Overenskomsters Overholdelse. Overfor en saa alvorlig og saa omfattende Arbejdsstandsning som den heromhandlede maa det være Organisationens Pligt, saasnart det viser sig, at Formanden ikke paa egen Haand kan faa Forholdet i Orden — hvilket i nærværende Tilfælde viste sig allerede den 3. Oktober — at træde op som Helhed til Støtte for sin Formand og da først og fremmest derved, at den paa en hurtigst muligt indkaldt Generalforsamling tager bestemt Stilling imod de ulovligt Strejkende. Dette er i nærværende Tilfælde ikke sket. Tværtimod ligger det nær at antage, at den ulovlige Strejke har i betydelig Grad fundet moralsk Støtte hos Fagforeningens øvrige Medlemmer. Det er nemlig vanskeligt tænkeligt, at en Strejke af Karakter som den her paaklagede kan finde Sted uden paa Grundlag af en blandt Fagforeningens Medlemmer almindelig udbredt Mangel paa Forstaaelse af Betydningen af, at indgaaede Overenskomster holdes; og netop den Omstændighed, at den af Formanden foranledigede gentagne Anvisning af Arbejdsledige har vist sig resultatløs, peger meget bestemt i Retning af, at Strejken er baaret oppe af Fagforeningens Medlemmer i Almindelighed. Men under disse Omstændigheder maa Organisationen ogsaa betragtes som medansvarlig for, at Strejken ikke straks efter den 2. Oktober blev bragt til Ophør. Som Følge heraf vil der være at paalægge Fagforeningen en Bod, der efter Omstændighederne findes at kunne bestemmes til 4000 Kr.

Organisationens Medansvar for Strejkens Fortsættelse befrier selvfølgelig ikke de strejkende Arbejdere for deres Ansvar for den af dem egenmægtig iværksatte ulovlige Strejke, og disse vil derfor være at dømme solidarisk med Fagforeningen, dog at hver enkelts Ansvar findes at burde begrænses til 10 Kr.

Sagens Omkostninger vil de Indklagede have at udrede paa Slagteriarbejderforbundets Vegne med 200 Kr.

Kendelse.

Til Klagerne, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa A/S De danske Vin- & Konservesfabrikker og A/S De forenede Konservesfabrikkers Vegne bør Slagteriarbejderforbundets københavnske Afdeling og in solidum med denne efternævnte Arbejdere (her følger Navnene paa de 386 Strejkende), *dog saaledes, at det solidariske Ansvar*

for hver af Arbejderne begrænses til 10 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede paa Slagteriarbejderforbundets Vegne med 200 Kr.

Dyrtidsforhandlingerne.

Elektrikerne ved D. F. D. S.

I Anledning af, at D. F. D. S. paa en Anmodning fra Elektrikerne om at faa et lignende Dyrtidstillæg, som var opnaaet ved Installatørerne, svarede med at henvise til Forhandlinger med Arbejdsgiverforeningen, forlod Elektrikerne deres Arbejde den 13. og 15. Oktober.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 30. Oktober ordnedes Konflikten paa nedenstaaende Grundlag:

1) Arbejdet genoptages Lørdag den 1. November ved normal Arbejdstids Begyndelse. For saa vidt Arbejdet genoptages i tilfredsstillende Omfang, optages samme Dag eller Mandag den 3. November Forhandling om Forbedringer af Løn- og Arbejdsvilkaar ved Mæglingsmøde i Jern- og Metalindustriens Sammenslutning. Som Grundlag for Forhandlingen skal den under 25. September afsluttede Overenskomst mellem Installatørforeningerne og Forbundet tjene.

2) Under Forudsætning af, at Arbejdet genoptages og opretholdes i tilfredsstillende Omfang, tager Arbejdsgiverforeningen det udstedte Boycottingsvarsel tilbage og frafalder Sagens videre Forfølgelse.

3) Den Ordning, hvorom der maatte opnaas Enighed, faar tilbagevirkende Kraft til 1. November.

Dansk Hatte- og Bundtmagerforbund.

a) *Straahattesyerskerne.*

Den 22. September afholdtes Fællesmøde, der endte uden Resultat. 2 af Forbundets Afdelinger varslede derefter Strejke, og der optoges da en Forhandling mellem Parterne, som gav et tilfredsstillende Resultat, med tilbagevirkende Kraft fra 1. Juli.

b) *Buntmagerne i København.*

Ved et Fællesmøde, der afholdtes den 22. Oktober, hævdede Arbejdsgiverne, at da der for kun godt 3 Maaneder siden var indgaaet en Overenskomst, der fastsatte en Minimallon af 90,00 ugentlig, og der for ca. 14 Dage siden var givet et Tillæg af 5,00 ugentlig for Mændene og tilsvarende høje Lønninger og Tillæg for Kvinderne, kunde man ikke indgaa paa noget ekstra Dyrtidstillæg, men vilde dog forelægge Arbejdernes Krav for en Generalforsamling i Buntmagerlauget. Denne Generalforsamling fastholdt ovennævnte Standpunkt.

c) *Pelsberederne.*

Et Fællesmøde den 3. November for Pelsberederne hos A/S Hannibal Sander henviste Sagen til Forhandling mellem Parterne, da Firmaet ikke er Medlem af Arbejdsgiverforeningen for denne Afdelings Vedkommende.

Kvinderne paa Tændstikfabrikkerne.

Ved et Fællesmøde den 16. Oktober afsluttedes en Dyrtidsoverenskomst mellem Kvindeligt Arbejderforbund og de Virksomheder i København, der er Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, og som beskæftiger Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund. Undtaget fra denne Ordning var Tændstikfabrikkerne, der ikke vilde betale et saa højt Dyrtidstillæg, som de øvrige Virksomheder indgik paa.

Kvindeligt Arbejderforbund førte derefter særlige Forhandlinger med Foreningen af Tændstikfabrikker, uden at disse Forhandlinger dog førte til noget Resultat, hvorefter Forbundet fremsendte Strejkevarsel overfor Fabrikkerne.

Forhandlingerne om Dyrtidstillæg genoptoges da paa et Fællesmøde den 24. Oktober, som resulterede i, at Tændstikfabrikkerne maatte indgaa paa at yde det samme Tillgæ som de Virksomheder, der afsluttede Overenskomst den 16. September. (Referat i »Arbejderen« Nr. 14).

Papirindustriarbejderne hele Landet.

Ved et Fællesmøde den 23. Oktober forhandledes mellem Papirindustriarbejderforbundet og samtlige Papirfabrikker om en Dyrtidsoverenskomst.

Der opnaaedes Enighed om en Ord-

ning, hvorefter det hidtil ydede Dyrtidstillæg af 2 Kr. pr. Dag til Mænd og 1 Kr. 35 Øre pr. Dag til Kvinder forhøjes saaledes:

For mandlige Skiftarbejdere med 6 Kr. pr. Uge. For mandlige Dagarbejdere med 5 Kr. pr. Uge. For alle kvindelige Arbejdere med 2 Kr. 40 Øre pr. Uge.

Til mandlige Akkordarbejdere betales samme Tillæg som til mandlige Dagarbejdere.

Til kvindelige Akkordarbejdere betales samme Tillæg som til daglønnede kvindelige Arbejdere.

De forhøjede Dyrtidstillæg har tilbagevirkende Kraft fra den 12. September.

Endvidere fastsættes, at de bestaaende Satser for Overarbejde forhøjes med 40 Øre pr. Time for mandlige Arbejdere og med 25 Øre pr. Time for kvindelige Arbejdere. For Akkordarbejdere forhøjes Overarbejdssatsen for Mænd fra 55 Øre til 75 Øre og for Kvinder fra 30 Øre til 40 Øre pr. Time.

Snedkerne ved „Dansk Træindustri".

I Anledning af, at Snedkermestrene har hævdet, at Firmaet »Dansk Træindustri« maatte betragtes som en Specialvirksomhed og derfor kun skulde betale 12 pCt. i Dyrtidstillæg, og dette bestredes af Snedkerforbundet, der krævede de 15 pCt., som almindelige Møbelsnedkerier skal betale, afholdtes Fællesmøde den 27. Oktober, hvor følgende vedtoges:

Der nedsættes et Udvalg paa 4 Medlemmer — 2 fra hver Side — til at undersøge, om Arbejdet hos Firmaet »Dansk Træindustri« i Tiden siden den 3. Juli d. A. har været tilrettelagt som paa en Specialvirksomhed i Henhold til Bestemmelserne om Møbelfabrikker og Specialvirksomheder i Overenskomsten af 1. April 1919 og protokollerede Bemærkninger § 1, Punkt f.

Hvis Udvalget ikke enes, afgøres Spørgsmaalet af en af Udvalget valgt Opmand, eller, saafremt det ikke kan enes om dette Valg, af den faglige Voldgiftsret paa Grundlag af Udvalgets Undersøgelse.

I Tilfælde af, at man kommer til det Resultat, at Virksomheden ikke i det nævnte Tidsrum har været drevet som Specialvirksomhed, kan Udvalget sammen med Fabrikanten træffe Aftale om Arbejdets Tilrettelægning saaledes, at Virksomheden fremtidig kan blive anerkendt som Specialvirksomhed.

Kvindelige Snedkere hos Rammefabrikant M. L. Andersen.

I Anledning af, at ovennævnte Fabrikant havde nægtet at udbetale samme Dyrtidstillæg til sin kvindelige Polerere som vedtaget for det øvrige Snedkerfag, afholdtes Fællesmøde den 27. Oktober, hvor følgende vedtoges:

Til den med Rammefabrikant M. L. Andersen i Juni 1919 afsluttede Overenskomst ydes et Tillæg af 12 pCt. fra den 24. Oktober.

De Arbejdere, der har faaet Dyrtidstillæg udbetalt i Henhold til Snedkerfagets Dyrtidsoverenskomst af 25. September, beholder dette.

Naar Forbundet indgik paa, at Kvinderne ikke skulde have samme tilbagevirkende Kraft som fastsat for de øvrige Snedkere, skyldes det det senere Tidspunkt, Overenskomsten med Fabrikanten er indgaaet paa.

Keramikerne paa Bornholm.

Ved et Fællesmøde den 30. September angaaende Fornyelsen af Overenskomsten enedes man om, at Parterne skulde forsøge at enes ved lokal Forhandling. En saadan Forhandling blev derefter forsøgt, men gav intet Resultat, hvorfor nyt Fællesmøde afholdtes i Arbejdsgiverforeningen den 24. Oktober.

Paa dette opnaaedes Enighed om en ny Overenskomst, der i Hovedtrækkene gaar ud paa følgende:

Arbejdstiden er mellem Kl. 7 Morgen og Kl. 5 Aften, dog ikke over 8 Timer daglig.

Akkordpriserne reguleres for Fajancens vedkommende efter Takst Kr. 1,20 pr. Time og for de øvrige Branchers vedkommende efter Takst Kr. 1,40 pr.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 21 * KØBENHAVN DEN 22. NOVEMBER 1919 * 16 AARGANG

Den faste Voldgiftsret.

Tekstilarbejderne paa Wessel & Vetts Fabrikker.

Sag Nr. 309.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 12. November 1919 i Sag Nr. 309: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Tekstilarbejderforbunds Vegne.

I Anledning af en fra Dansk Tekstilarbejderforbunds Side fremkommen Klage over, at A/S Th. Wessel & Vetts Fabrikker forsøgte at holde seks nærmere angivne Arbejdere ude fra Forbundet, afholdtes der den 9. September d. A. Mæglingsmøde i Tekstilfabrikantforeningens Lokaler. Paa dette Mæglingsmøde erklærede man fra A/S Th. Wessel & Vetts Fabrikkers Side, at man ingensinde havde forlangt af de paagældende, at de skulde staa udenfor Fagforeningen, hvis de vilde bevare deres Stillinger, og at man heller ikke fremtidig agtede at stille nogen saadan Betingelse. Forbundets Mæglingsmand trak derefter Klagen tilbage.

I den følgende Tid forsøgte man fra Fabrikkernes Arbejderes Side at faa de paagældende seks Personer til at indtræde i Fagforeningen, men dette lykkedes ikke. Nogle af dem erklærede at være af den Formening, at de var Funktionærer; en enkelt — en Kvinde — fremkom med nedsættende Udtalelser om de øvrige af Fabrikkernes kvindelige Arbejdere.

Den 10. Oktober d. A. henvendte Arbejdernes Tillidsmænd sig til Direktøren paa Fabrikken og lod ham vide, at saafremt man ikke havde foranlediget de seks Personers Indtræden i Fagforeningen senest Mandag den 13. Oktober Kl. 12, vilde samtlige Arbejdere gaa. Direktøren afviste Spørgsmaalet som sig uvedkommende. Om Mandagen henvendte Tillidsmanden sig paany paa Kontoret. Han fik samme Svar som sidst, og samtlige Arbejdere — ialt 249 — forlod derefter Arbejdet Kl. 11.

Tekstilfabrikantforeningen protesterede straks saavel mundtligt som skriftligt overfor Dansk Tekstilarbejderforbund, og ved Forbundets Mellemkomst lykkedes det at faa Arbejdet genoptaget fra den 16. Oktober om Morgenen, saaledes at Arbejdsstandsningen kun havde varet ca. 2½ Dag.

Under denne Sag paastaar Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening nu paa Tekstilfabrikantforeningens Vegne De samvirkende Fagforbund paa Dansk Tekstilarbejderforbunds Vegne dømt til at betale Bod i Anledning af den ulovlige Strejke. Subsidiært har Klagerne paastaaet de paagældende Arbejdere idømt Bod.

De Indklagede erkender Strejkens Ulovlighed, men paastaar sig frifundet under Paaberaabelse af, at A/S Th. Wessel & Vetts Fabrikker selv har nogen Skyld i den ulovlige Strejke, idet man fra Fabrikkernes Side har indtaget en vaklende Holdning med Hensyn til Spørgsmaalet om de seks Arbejderes Stilling.

Hver af Parterne har paastaaet Modparten tilpligtet at betale Sagens Omkostninger.

Forelobig bemærkes, at man fra Forbundets Side maa antages at have gjort alt, hvad man var pligtig at gøre for at bringe den ulovlige Strejke til Ophor. Dette vil dog ikke kunne fritage Forbundet for Ansvar. I den i Faget gældende Hovedoverenskomsts Prg. 11 findes der nemlig en saalydende Bestemmelse:

»Tekstilfabrikantforeningen og Dansk Tekstilarbejderforbund bærer Ansvaret

for, at saavel vedtagne Løntariffer som nærværende Overenskomst i det hele overholdes og opfyldes henholdsvis fra Fabrikanternes og Arbejdernes Side.«

Da nu det passerede udgør en Overtrædelse af den nævnte Hovedoverenskomst, der i Prg. 2 indeholder en Henvisning til Reglerne om Behandling af faglig Strid, findes Forbundet — jfr. Rettens Kendelse i Sag Nr. 235 og 239 — at maatte betale den forskyldte Bod. Efter Indholdet af den af Klagerne nedlagte Paastand vil der herefter ikke være at paalægge de enkelte Arbejdere Bod.

Bodens Størrelse findes under Hensyn til, at den ulovlige Strejke kun blev kortvarig, men at det paa den anden Side drejede sig om et ret stort Antal Arbejdere, at kunne fastsættes til 800 Kr., hvilket Beløb tilfalder Arbejdsgiverforeningen paa A/S Th. Wessel & Vetts Fabrikkers Vegne.

Sagens Omkostninger vil de Indklagede have at betale med 200 Kr.

Kendelse.

Dansk Tekstilarbejderforbund bør til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa A/S Th. Wessel & Vetts Fabrikkers Vegne betale en Bod af 800 Kr. og bør derhos betale Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Undergartnere hos Havearkitekt Erstad Jørgensen.

Sag Nr. 311.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A 3, S. 264—266.

Aar 1919 den 7. November Kl. $3^1/_2$ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 311:

De samvirkende Fagforbund mod Dansk Anlægsgartner- og Havearkitektforening paa Firmaet Havearkitekt Erstad Jørgensens Vegne.

Konstitueret Næstformand, Docent, Dr. jur. K. Sindballe ledede Mødet.

For Klagerne mødte Sekretær i De samvirkende Fagforbund Vilh. Nygaard, Formand for Dansk Gartnerforbund J. P. Jacobsen og Bestyrelsesmedlem i Forbundet V. Petersen.

For de Indklagede mødte Havearkitekt H. Michael Larsen, Formand for Dansk Anlægsgartner- og Havearkitektforening, og Havearkitekt Erstad Jørgensen.

Der fremlagdes Klage af 28. Oktober med 3 Bilag og Tilsvar af 4. November 1919 med 2 Bilag.

Sagen drøftedes med Parterne.

Under Forhandlingerne fremsatte Havearkitekt Erstad Jørgensen den Udtalelse, at det slet ikke var hans Mening at benytte de paagældende Anlægsgartnere under eventuelle Arbejdsstandsninger, hvilket han var villig til at forpligte sig til ikke at gøre.

Herefter forligte Parterne Sagen saaledes, at Forbundet anerkendte, at Havearkitekt Erstad Jørgensen skulde være berettiget til at ansætte uden for Forbundet staaende Anlægsgartnere i Kredse, der havde naaet en saadan Størrelse, at der i Løbet af et Aar var udbetalt Løn til de i Kredsen beskæftigede Arbejdere for 6500 Arbejdstimer.

Opgørelse af Antallet af Kredsens Arbejdstimer skulde foretages pr. 1. Oktober, og for de nu ansatte Anlægsgartneres Stilling skulde Opgørelse pr. 1. Oktober d. A. være afgørende.

Fordi en Kreds midlertidig gik tilbage, skulde vedkommende Anlægsgartner ikke være forpligtet til at gaa ind i Forbundet, men naar Kredsen i $2^1/_2$ Aar havde været under det i nærværende Forlig angivne Niveau, skulde han ikke mere kunne anerkendes som Arbejdsleder.

I Overensstemmelse med de af Havearkitekt Erstad Jørgensen fremsatte Udtalelser, skulde de her som Arbejdsledere anerkendte Personer ikke kunne benyttes til Arbejde i Tilfælde af Arbejdsstandsninger.

Klagerne tog herefter Klagen tilbage.

Retten hævet Kl. $4^3/_4$ Em.

K. Sindballe.

E. Steincke.

Kongresser.

Forgylderforbundet i Danmark

har i Dagene 24.—25.—26. Oktober afholdt sin 13. Kongres og samtidig fejret 25 Aars Jubilæum, idet Forbundet blev stiftet den 26. Oktober 1894.

Paa Kongressen var til Stede, foruden Forretningsudvalget, 20 Repræsentanter fra 7 forskellige Afdelinger.

Forretningsføreren, Holger Christensen, aabnede Kongressen og bød de mødte Repræsentanter velkommen og

mindede om de Mænd, som havde staaet i Spidsen for Forbundet siden dets Stiftelse.

Efter Fastsættelse af Forretningsorden og Valg af Sekretærer aflagde Forretningsføreren en udførlig Beretning om Virksomheden i de forløbne Aar, specielt om de sidste Aars Overenskomster, som var afsluttede under Medvirkning af De samvirkende Fagforbund. Efter at forskellige Repræsentanter havde haft Ordet til Beretningen, godkendtes denne enstemmigt.

Regnskabet, der fremlagdes af Hovedkasserer Bjørn, godkendtes ligeledes enstemmigt.

Om Stillingen til Fagets Overenskomst førtes en meget indgaaende Debat.

Det vedtoges enstemmigt at opsige Overenskomsten og indlede Forhandling om en ny, alt under Hensyn til de Bestemmelser, som senere maatte blive vedtaget mellem Hovedorganisationerne.

Derefter behandledes de indkomne Forslag og Spørgsmaalet om Kontingentforhøjelsen, som vil blive udsendt til Urafstemning.

Efter at en Del meget gavnlige Forslag om Forbundets fremtidige Virksomhed var vedtaget, genvalgtes Forretningsudvalget med Akklamation. Med Ønsket om fortsat Fremgang til Kollegernes Bedste og Samarbejde med andre Organisationer sluttede Kongressen med Afsyngelsen af Socialisternes March.

Skandinavisk Arbejder-Kongres.

Forskellige Forhold har medført, at den til 1. December planlagte skandinaviske Arbejder-Kongres i København er udskudt til Afholdelse i *sidste Halvdel af Januar*. Indbydelse vil i de nærmeste Dage kunne ventes.

Overensstemmende med tidligere udsendt Meddelelse har den skandinaviske Konference, der er planlagt til Afholdelse i Stockholm den 8. December, intet at gøre med de socialdemokratiske Partier eller Fagorganisationer. Den afholdes af Bolscheviker og Splittelses-Elementer og bør ikke støttes af de paa socialistisk Grund staaende Organisationer.

Lønbevægelser og Konflikter.

Formerne hos J. G. A. Eickhoff og paa Motorfabrikken „Dan", Glostrup.

Ved et Fællesmøde den 4. November forhandledes om to Konflikter mellem Formerforbundet og Firmaet I. G. A. Eickhoff samt Motorfabrikken »Dan«, Glostrup.

Aarsagen til Konflikterne var bristede Forhandlinger om Tillæg til Akkordsatserne, og Arbejdet var standset begge Steder.

Der opnaaedes Enighed om, at Arbejdet genoptoges, og at der samtidig optoges Forhandlinger om de Stridsspørgsmaal, som har givet Anledning til Arbejdsstandsningen.

Kedelpassere paa Hedehusenes Skærvefabrik

har fra tidligere Tid været antagne paa Enkeltmands-Kontrakter, og efter at dette Forhold var ophørt, har der været ført nogle Forhandlinger, uden at man har opnaaet Enighed om Overarbejdsbetalingen.

Ved et Fællesmøde den 3. November 1919 enedes man om en Lønordning indtil 1. Februar 1920. Som Efterbetaling udbetales til Forbundets Fordeling 300 Kr.

Keramikerne paa Bornholm.

Ved et Fællesmøde den 30. September angaaende Fornyelsen af Overenskomsten enedes man om, at Parterne skulde forsøge at enes ved lokal Forhandling. En saadan Forhandling blev derefter forsøgt, men gav intet Resultat, hvorfor nyt Fællesmøde afholdtes i Arbejdsgiverforeningen den 24. Oktober.

Paa dette opnaaedes Enighed om en ny Overenskomst, der i Hovedtrækkene gaar ud paa følgende:

Arbejdstiden er mellem Kl. 7 Morgen og Kl. 5 Aften, dog ikke over 8 Timer daglig.

Akkordpriserne reguleres for Fajancens vedkommende efter Takst Kr. 1,20 pr. Time og for de øvrige Branchers vedkommende efter Takst Kr. 1,40 pr. Time som Norm for en Gennemsnitsarbejder.

Samtlige paa Fabrikkerne beskæftigede Medlemmer af Fagforeningen erholder en Sommerferie paa 6 Arbejdsdage med fuld Løn, for Akkordarbejderne beregnet efter de tre forudgaaende Maaneders Fortjeneste. For Arbejdere, som ikke er beskæftigede hele Aaret, beregnes Gennemsnitsfortjenesten efter det Antal Uger eller Dage, de har arbejdet, ligesom Sygeuger ikke medregnes. Feriepengene udbetales den sidste Lønningsdag forud for Ferien, der skal falde i Tiden mellem 1. Juni og 1. September.

Fabrikkerne maa kun benytte Medlemmer af Keramisk Forbund til Drejer-, Former- og Stobearbejde, herfra undtages dog Lærlinge.

Der ydes et Dyrtidstillæg af 20 pCt. for Fajancearbejdets og Pottemagerarbejdets vedkommende og 15 pCt. for det øvrige Arbejde.

Overenskomsten træder i Kraft fra 1. Oktober 1919 og gælder til 1. Marts 1920.

Skorstensfejersvendene paa Frederiksberg.

Hos Skorstensfejermester Chr. Pallesen, Frederiksberg, har der i nogen Tid været Strejke i Anledning af, at Pallesen, trods gentagne Henvendelser, stadig nægtede at forøge sit Folkehold, og endeligt fordi han antog en ikkefaglært Arbejder.

Ved et Fællesmøde den 27. Oktober enedes man om, at Arbejdet hos Chr. Pallesen genoptages den 29. Oktober.

De verserende Stridsspørgsmaal henvises til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret, hvor hver af Parterne udvælger 2 Mand som Voldgiftsmænd.

Endvidere er Parterne enige om til Opmand at udpege Hr. Branddirektør Brodersen, Frederiksberg.

Tekstilarbejderne hos A/S Goldschmidt & Nordholm.

Lørdag den 4. Oktober nedlagde 11 kvindelige Haspere hos A/S Goldschmidt & Nordholm Arbejdet uden Varsel. Anledningen til Strejken var, at Fabrikantforeningen havde nægtet at deltage i et Mæglingsmøde angaaende Forhøjelse af en Del Satser i Priskuranten i Henhold til en Bestemmelse i Hovedoverenskomsten.

Ved et Fællesmøde den 23. Oktober enedes man om, at de strejkende Haspersker genoptager Arbejdet snarest muligt; inden 3 Dage efter Arbejdets Genoptagelse afholdes Mæglingsmøde efter Reglerne for Behandling af faglig Strid.

Denne uvarslede Arbejdsstandsning kunde være undgaaet, dersom Tekstilfabrikantforeningen havde rettet sig efter Mæglingsreglerne.

Kvinderne hos A/S „Ama".

Ved et Fællesmøde den 25. Oktober forhandledes mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Præserveringsfabrikken A/S »Ama« om Oprettelse af en ny Overenskomst.

Den hidtil gældende Overenskomst var udløbet, og ved Partsforhandlinger var der ikke opnaaet Enighed om en ny Overenskomst, hvorefter Forbundet havde varslet Strejke, som skulde iværksættes den 29. Oktober.

Ved Fællesmødet opnaaedes Enighed om en ny Overenskomst, der er gældende til 1. Februar 1920, og som for Lønningernes Vedkommende har tilbagevirkende Kraft til den 12. September d. A.

Arbejdstiden er i Døgndrift 8 Timer pr. Døgn, i Dagdrift $8^1/_2$ Time daglig (Lørdag dog 8 Timer).

Timelønnen for Arbejdere i Døgndrift fastsattes til 65 Øre plus 25 Øre i Dyrtidstillæg, i Dagdrift til 60 Øre plus 25 Øre i Dyrtidstillæg.

Overarbejde de første 3 Timer efter normal Arbejdstids Ophør og Søndag indtil Kl. 12 betales med et Tillæg til Timelønnen og Dyrtidstillægget af 50 pCt., derudover med 100 pCt.

Som Regler for faglig Strid gælder Normen.

Dyrtidsforhandlingerne.

Kvindelige Bogbindere paa Rammefabrikkerne.

Efter et Fællesmøde den 27. Oktober om Dyrtidstillæg til de kvindelige Medlemmer af Bogbinderforbundet, der endte uden Resultat, afholdtes nyt Fællesmøde den 13. November, hvor nedenstaaende Overenskomst vedtoges.

1. Til de bestaaende Timelønninger ydes et ekstra Dyrtidstillæg af 16 Øre pr. præsteret Arbejdstime.

2. Ved Arbejde i Akkord ydes et ekstra Dyrtidstillæg af 10 Øre pr. præsteret Akkord-Arbejdstime.

3. Der optages en Revision af de daarligste Akkordsatser.

4. Der gives nærværende Ordnings Punkt 1 og 2 tilbagevirkende Kraft til den 17. Oktober d. A. for de Arbejdere, som Dags Dato er i Arbejde hos Foreningens Medlemmer.

Syerskerne hos Herrelingerifabrikanterne.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 10. November opnaaedes Enighed om følgende:

Til de overenskomstmæssige Akkordsatser af 14. Maj 1919 og 8. August 1919 ydes et ekstraordinært Dyrtidstillæg af 15 Øre pr. præsteret Arbejdstime eller Del deraf.

Ugelønnede Arbejdersker erholder efter 3 Maaneders Beskæftigelse til de overenskomstmæssige Ugelønninger i Henhold til Overenskomst af 14. Maj 1919 et ekstraordinært Dyrtidstillæg af 8 Kr. pr. Uge.

Overfor Arbejdersker i de første 3 Maaneder staar Foreningen frit med Hensyn til Fastsættelse af Dyrtidstillæg.

Hjemmesyerskerne erholder et ekstraordinært Dyrtidstillæg af 15 pCt.

Denne Overenskomst, der gælder for Resten af indeværende Overenskomstperiode, og som omfatter samtlige Foreningens Medlemmer, har tilbagevirkende Kraft til 3. Oktober d. A.

Adressefortegnelse

over Formændene for Arbejdernes lokale Fællesorganisationer.

Aalborg: Murer A. Axelsen, Priorsgade 4, 1.

Aarhus: Typograf Mart. Petersen, Strandvej 30 A, 2.

Aars: Slagteriarbejder J. Chr. Andersen.

Assens: Laur. Petersen, Ramsherred 47.

Assens pr. Mariager: E. Jensen.

Bandholm: Murer C. Godtfredsen, Havlykke pr.

Bogense: Snedker Andreas Hansen, Torvet.

Brønderslev: Emil Kristensen.

Esbjerg: Typograf L. Eicardt, Rolfsgade 6.

Faaborg: Bryggeriarbejder N. S. Nielsen, Adelgade.

Faxe: H. Petersen, Ejlertsensgade.

Faxe Ladeplads og Omegn: Jens P. Petersen, Huehøj.

Fredericia: Snedker Frantz Hansen, Dronningensgade 92.

Fredrikshavn: Maskinpasser P. Beck, Ørnevej.

Frederikssund: Murer J. Wolter, Oppesundsvej.

Fredriksværk: Redaktør L. Bram.

Glostrup, Taastrup og Omegn: H. Ejlersen, Soc.-Dem. Eksp.

Grenaa: Forretter Zacho Børresen, Grønland 32.

Hadsten: Tømrer S. Jensen Høgh.

Hadsund: Arbejdsmand Niels Bøgh.

Hammel: P. Bach-Nielsen.

Hasle: Arbejdsmand Martin Mortensen, Snogen.

Helsingør: V. Johansen, Stengade 37.

Herning: Arbejdsmand Jens Jensen, Møllevej 18.

Hillerød: Maskinarbejder C. V. Carlsen, Margrethevej 14.

Hjerm: Joh. Christensen.

Hjørring: Snedker Erik Wibrand, Kraghsvej 4, 1.

Hobro: Maskinarbejder J. Hansen, Vestervang, Onsildgade.

Holbæk: Maskinarbejder Bonde Petersen, Fasanvej 10.

Holbæk Amts 2. Valgkreds: Nauta, Kildehusene pr. Nykøbing Sj.

Holeby: Adolf Jørgensen.

Holstebro: Cigararbejder Anton Andersen.

Horsens: Skatteopkræver M. Jonassen, Kjeldsensgade 18.

Hørsholm: F. Nielsen, Nordsj. Soc.-Dem.

Kalundborg: Murer A. Thyme, St. Jørgensbjerg.

Kerteminde: Chr. F. Mogensen, Søndergade 56.

Kolding: Snedker Chr. Sørensen, Søndergade 8.

Kolind: Marius Knudsen, Kolindbro pr. Kolind.

Korsør: Chr. Jorgensen, Mollebjergsvej 21.

København: Carl F. Madsen, Kompagnistræde 14.

Koge: Redaktør Hansen, Social-Demokraten.

Lemvig: Karetmager K. H. Niebuhr, Biensvej.

Lyngby: Karl Petersen, Hovedgaden 44 (Telf. 446).

Logstør: Snedker C. Chr. Andersen, Østergade.

Maribo: H. P. Hansen, Refshalevej 8.

Middelfart: Tømrer E. Tønnesen, Hessgade.

Nakskov: Fattiginspektør Nielsen, Rødbyvej 10, 1.

Nyborg: K. Hvidtfeldt, Mellemgade.

Nykøbing F.: Kelner E. Nicolaisen, Frisegade 16. (Telf. 726).

Nykøbing M.: N. Chr. Haurum.

Nykøbing Sj.: Murer C. Andkilde, Villa »Gronnehave«.

Næstved: Snedker Carl Hansen, Lille Fredensvej 1.

Nørre Aaby: Snedker K. Fjeldgaard, Margaardsvej.

Nørresundby: Carl Jensen.

Odder: Typograf H. P. Hansen, »Viben«.

Odense: Cigararbejder H. Petersen, Gartnergade 17.

Randers: Chr. Christensen, Slyngborgvej 2.

Ribe: Ledvogter Chr. S. Petersen, Nørre Mark.

Ringkøbing: Arbejdsmand C. Thuesen, Tværvej 2.

Ringe: Handelsmand Jens B. Jensen, Brangstrup.

Ringsted: Slagteriarbejder Emil Jensen, Anlægsvej.

Roskilde: Typograf P. E. Borrild, Kastelsvej 11.

Rudkøbing: Assistent Marinus Larsen.

Rødby: Skrædder P. Petersen.

Rønne: Andr. Nielsen, Paradisgade 10.

Sakskøbing: Otto Petersen, Social-Demokraten.

Silkeborg: Niels Kusk, Ryesgade.

Sindal: C. Helgesen, Nørregade 8.

Skanderborg: Nic. Rehn, Borgergade 23.

Skelskør: Vilh. Christensen, Adelgade 35.

Skive: Tømrer Chr. Petersen, Østerbro 6.

Slagelse: Skomager Johs. Madsen, Lovegade 18.

Soro: Former Jacob Larsen, Torvet 38.

Stege: Hans J. Jacobsen, Peblingerende.

Storeheddinge: Jens Frandsen, Egestræde.

Struer: Murer Kristiansen, Bryggersgade 6.

Stubbekøbing: M. Pantan.

Svendborg: Cigararbejder F. Nikolajsen, Vestergade 33.

Sæby: Sagfører Bundgaard.

Torring: Konduktør T. K. Petersen.

Thisted: Arbejdsmand Chr. Iversen, Kastet 25.

Udbyneder og Raaby: K. N. Kilberg, Havndal St.

Varde: Murer M. Hansen, Slotsgade.

Vejen: Snedker Marius Jensen, Østerallé.

Vejle: Holger Larsen, Vejle Soc.-Dem., Dæmningen.

Viborg: Cigarmager C. Sørensen, Gothersgade 4, 1. Sal.

Vordingborg: Snedker Lohft-Rasmussen, Næstvedvej.

Vraa: K. J. Christiansen, Vraa Station.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49.1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 22 * KØBENHAVN DEN 29. NOVEMBER 1919 * 16 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Novbr. 1919.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. December 1919.

Forretningsudvalget.

Arbejdsforholdene i De forenede Stater i Nord-Amerika.

I

Som Telegrafen i den seneste Tid har meddelt, hersker der almindelig Uro blandt de amerikanske Arbejdere.

For at give Danmarks Befolkning et nogternt Billede af den Bevægelse, som rører paa sig blandt Amerikas Arbejdere, har Udenrigsministeriets Pressekonsulent i Washington tilsendt Ministeriet en indgaaende Beretning herom.

Denne Beretning, som er os tilstillet fra Indenrigsministeriet i den første Halvdel af Oktober Maaned, gaar ud paa følgende:

1) Grunden til den almindelige Uro blandt de amerikanske Arbejdere er utvivlsomt de stadig stigende Priser paa alle Livsfornødenheder. Under Krigen, da det fremfor alt gjaldt om at faa Produktionen forøget, gik Priserne, trods alle Regeringens Bestræbelser for at forhindre det, i Vejret paa alle Omraader, og Industri, Handel og Landbrug tjente store Penge. Ogsaa Arbejdernes Løn gik stærkt op, men Forøgelsen opslugtes for en stor Del af de højere Priser, og medens Arbejdsgiverne, Handelsstanden og Farmerne faktisk forbedrede deres Forhold, blev Arbejderne staaende paa samme Stade eller gik i nogle Tilfælde tilbage.

Forholdene er efter Krigen blevet endnu mindre gunstige for Arbejderne. Paa Grund af den uhyre Efterspørgsel efter amerikanske Levnedsmidler, fabrikerede Varer, Raaprodukter o. s. v. har Produktionen kunnet holdes oppe, og der hersker ingen Arbejdsløshed af Betydning. Men paa de almindelige Livsfornødenheder er Priserne stadig blevet højere, og skønt Arbejderne efter den gamle Maalestok tjener gode Penge, er de faktisk i ikke saa faa Tilfælde daarligere stillet end før, særlig da ogsaa Huslejen er steget enormt paa Grund af den almindelige Bolignød over hele Landet.

Dette har vakt almindelig Misfornøjelse blandt Arbejderne, og dertil kommer, at Arbejdsgiverne nu stiller sig langt mindre beredvillige og forstaaende overfor Arbejdernes Krav end under Krigen, da det jo for enhver Pris gjaldt om at bevare den industrielle Fred.

Karakteristisk for, hvordan Kapitalen ser paa Situationen, er det, at den bekendte Finansmand Otto Kahn erklærer, at Aarsagen til Dyrtiden hovedsagelig maa søges i de store Indkomstskatter. Der kan intet indvendes imod, at Skatterne hovedsagelig maa lægges paa de Rige, siger han, men at belaste Industri og Handel og derigennem det almindelige Forretningsinitiativ ved at lægge store Skatter først paa Aktieselskab og Korporationer og dernæst paa Enkeltmand tvinger Priserne abnormt i Vejret, idet en Forretning for blot at faa en normal Fortjeneste paa en Vare maa forlange dobbelt Pris for den af Publikum.

2) Resultatet af Arbejdernes Misfornøjelse med Forholdene har været Strejker over hele Landet. Der var været Strejker paa Jernbanerne, i Bygningsfagene, flere store Havnestrejker, Sporvognsstrejker i flere Byer, blandt andet i New York, ja selv en Skue-

spillerstrejke, hvorunder Teatrene i de fleste af de store Byer i Amerika blev lukkede af Skuespillerne, som til sidst satte deres Fordringer igennem.

Den værste Strejke var Politistrejken i Boston, hvor Byen i nogle Dage faktisk var uden Sikkerhedsværn af nogen Art, saa Forbryderelementerne fuldstændig fik Overtaget og regerede uindskrænket. Røverier midt om Dagen i Byens mest befærdede Gader hørte til Dagens Orden, Mord og Drab blev almindelige, og kun ved Militærets Hjælp lykkedes det omsider at faa ordnede Forhold bragt tilveje i denne By, der almindeligt anses for Amerikas Kultur-Centrum. Politistrejken i Boston vil næppe blive efterfulgt af lignende andre Steder, idet den vakte almindelig Harme og Indignation over hele Landet, og Præsident Wilson offentlig fordømte den i stærke Ord.

Det vakte almindelig Bekymring i alle de liberale Kredse, at Arbejderne mange Steder viste Ulyst til at følge deres Førere. I Kalifornien, Nevada og Arizona foranstaltede saaledes Jernbanearbejderne en Strejke, der var ganske ulovlig og blev erklæret mod deres Lederes Vilje. Denne Strejke blev saa meget alvorligere, som det i nogle Dage saa ud til, at den kunde true hele Kaliforniens Frugthost med total Ruin paa Grund af den fuldstændige Standsning af Transporten.

Efter Bemyndigelse af Præsident Wilson tog Jernbanernes Generaldirektør, Mr. Hines, imidlertid fat paa Strejken med haard Haand, og da de store Jernbanefagforeningers Ledere raadede Arbejderne til at give efter, fik Strejken en pludselig og hurtig Ende.

Den farligste Strejke, der paa det Tidspunkt, hvor Beretningen afgaves, truede Auerika, var i den store Staalindustri. Staaltrusten (The United States Steel Corporation), der altid hovedsagelig har beskæftiget indvandrende, uoplyste Arbejdere, ofte under Forhold, der lod meget tilbage at ønske, har nægtet at anerkende Arbejdernes Ret til at danne Fagforeninger for at stille Krav om forbedrede Forhold gennem disse. En stor Del af Staalarbejderne er ikke desto mindre blevet organiserede, og med Støtte af de samvirkende amerikanske Fagforbund (American Federation of Labor) truede da med den 22. September at begynde en Strejke, der vilde omfatte 300,000 Mand. Da Staaltrusten har anskaffet bevæbnede Vagtposter og Detektiver til at beskytte sine Værker og de Arbejdere, der vilde forblive i Tjenesten, ventedes der blodige Uroligheder, saafremt Strejken skulde blive til Virkelighed.

3) De stadige Krav om Lønforhøjelser naaede en Climax, da Arbejderne i Jernbaneværkstederne over hele Landet forlangte en Forhøjelse paa ca. 30 pCt. Præsident Wilson greb nu ind og erklærede i Budskaber til Arbejderne og til Publikum, at de stadige Lønforhøjelser kun vilde føre til forøgede Produktionsomkostninger, og deraf følger højere Priser paa alle Livsfornødenheder, saaledes at det hele intet vilde føre til. Det rigtige Middel maatte være at forøge Produktionen og bringe den abnormt høje Levefod ned til normal Basis.

Han anmodede derfor Arbejderne om at afvente Resultaterne af de Anstrengelser, Regeringen med Støtte af Autoriteterne i de forskellige Stater gjorde for at faa Priserne bragt ned. Saafremt disse Anstrengelser ikke skulde lykkes, vilde der altid være Tid nok til at skride til eventuelle Lønforhøjelser.

I et nyt Budskab paa Arbejdsdagen den 1. September gentog Præsident Wilson, hvad han havde sagt i sine tidligere Budskaber, og meddelte samtidig, at han vilde indkalde til en Konference mellem Kapital og Arbejde, paa hvilken der skulde diskuteres fundamentale Midler til at forbedre det ganske Forhold mellem Arbejdsgivere og Arbejdere og bringe hele Spørgsmaalet om Arbejdslønnen paa en anden Basis.

Konferencen, der senere er bleven fastsat til at tage sin Begyndelse den 5. Oktober i det hvide Hus, imødeses med store Forhaabninger fra alle Sider. Ifølge de foreløbige Meddelelser vil Handel og Industri, Bank- og Finanskredse, Landbrugsforeninger samt Fagforeningerne vælge 22 Repræsentanter til Konferencen, medens et lignende Antal vælges af Præsidenten, der allerede har anmodet 22 fremragende Mænd om at paatage sig dette Hverv,

deriblandt Rockefeller jun., Staaltrustens Præsident Gary, tidligere Rektor for Harvard Universitetet Dr. Eliot, de tidligere Ledere af Krigsindustri-Raadet Baruch og Drockings, Socialistlederne Charles Edvard Russel og John Spargo samt forskellige kendte Sagførere, Fabrikanter, Universitetsmænd, Landbrugsrepræsentanter etc.

Det lykkedes de moderate Arbejderledere at faa Jernbanearbejderne, som havde faaet tilstaaet en mindre Lønforhøjelse, til at afvente Resultatet af den kommende Konference, som ogsaa Arbejdsgiverne har udtalt deres Billigelse af.

Saavel i Senatet som i Repræsentanthuset havde der været stillet forskellige Forslag om en saadan Konference, men efter Præsidentens Budskab erklærede Kongressens Arbejderkomitéer sig tilfredse med hans Plan. Eks-Præsident Taft, der altid søger at yde Ret og Skel uden Partihensyn, har i Artikler udtalt Haabet om, at Konferencen maa føre til en ny Forstaaelse mellem Kapital og Arbejde. Da den offentlige Mening overvejende er i Favør af Konferencen, har Republikanerne gjort gode Miner til slet Spil, skønt deres Førere synes at frygte, at Wilson partipolitisk skal høste for megen Anerkendelse og Ære, saafremt Konferencen skulde føre til et heldigt Resultat.

4) Paa hvilket Grundlag det nye Forhold mellem Kapital og Arbejde i Amerika vil blive lagt, kan endnu ikke siges. Det synes dog at være den almindelige Mening, at Arbejderne under den nye Ordning maa have saavel Del i de forskellige Industriers Ledelse som Andel i deres Udbytte. Jernbanefagforeningernes store Sammenslutninger agiterer for deres Vedkommende stærkt for den saakaldte Plumb-Plan. Denne gaar ud paa, at Regeringen ved Hjælp af en Obligations-Udstedelse skal købe alle Jernbanerne til en Værdi, der fastsættes af Domstolene; Jernbanerne skal derefter styres af en Direktion paa 15 Mand, hvoraf 5 udnævnes af Præsidenten, 5 af de administrerende Jernbaneembedsmænd og 5 af Jernbanearbejderne; Jernbanetaksterne skal fastsættes af den mellemstatlige Handelskommission (Interstate Commerce Commission) og skal ikke være højere, end at de lige kan dække Omkostningerne; hvis der paa Grund af Ledelsens og Arbejdernes forøgede Dygtighed skulde fremkomme Overskud, skal dette deles lige mellem Regeringen og Jernbanepersonalet.

Denne Plan om Jernbanernes Nationalisering er undfanget af Jernbanefagforeningernes Sagfører, Hr. Plumb, og skønt De samvirkende Fagforbund endnu ikke officielt har anerkendt den, er den dog allerede blevet en Hovedhjørnesten i Arbejdernes Program. Fremragende Mænd fra begge politiske Lejre, f. Eks. den republikanske Guvernør Allen af Kansas og de demokratiske Eks-Guvernører Folk af Missouri og Dunne af Illinois har dannet en Sammenslutning for at fremme Planen.

Paa den anden Side bekæmpes den stærkt af de konservative Kredse, der i Plumb-Planen ser en Fare for hele det nuværende industrielle System, Arbejderne og deres Førere har nemlig erklæret, at Plumb-Planen ikke blot skal gælde Jernbanerne, men ogsaa snarest udstrækkes til at omfatte hele Minedriften, hvorefter Turen kan komme til de vigtigste Industrier, f. Eks. Staalindustrien.

En af Senatet nedsat Underkomité af det mellemstatlige Handelsudvalg (Interstate Commerce Committee) har fremsat Forslag om en anden Ordning af Jernbanespørgsmaalet. Dette Forslag, der efter Komitéens Formand har faaet Navn af Gumming-Planen, gaar ud paa, at Jernbanerne, som under Krigen blev overtaget af Regeringen, skal gives tilbage til de private Ejere, der imidlertid skal konsolideres i fra 20 til 35 Korporationer, saaledes at Konkurrencen mellem de forskellige Jernbaneselskaber saavidt muligt kan vedblive at bestaa, der skal oprettes et Transportraad bestaaende af 5 af Præsidenten valgte Medlemmer, og den mellemstatslige Handelskommission skal vedblivende have Opsynet med Jernbanerne og deres Kapitalisation, kunne fastsætte Jernbanetaksterne o. s. v.; en Komité bestaaende af 4 Medlemmer, der vælges af Jernbanemændene, og 4, der vælges af Jernbanernes administrerende Embedsmænd, skal ordne alle Forhold vedrørende Arbejdstid,

Lønninger o. s. v., som ikke kan bilægges paa anden Maade, dog saaledes at Komitéens Afgørelse først træder i Kraft, naar de bekræftes af Transportraadet; Strejker og Lockouter forbydes, og der indføres endelig et »Profit-Delings« System, hvorefter Arbejderne faar Andel i Udbyttet, naar dette gaar over et vist Punkt.

Lønbevægelser og Konflikter.

Litograferne (Kobbertrykkere) i Nationalbankens Seddeltrykkeri.

Den 1. Juli oprettedes en ny Overenskomst for Arbejderne i »Nationalbankens Seddeltrykkeri«, hvor der fastsattes en Ugeløn af 106 Kr. for Trykkerne og 82 Kr. for Hjælperne.

Et Krav om Dyrtidstillæg i Oktober Maaned blev mødt med Afslag fra Arbejdsgiveren, og Arbejderne vedtog saa at nægte at udføre Overarbejde. Da dette imidlertid var stærkt paakrævet, truede Arbejdsgiverne med Klage herover til Den faste Voldgiftsret. Ved Mødet, der gaar forud for Sagens Indbringelse, enedes man imidlertid om følgende:

Naar de i Overenskomsten forudsatte 2500 Ark pr. Dag præsteredes i den normale Arbejdstid, betales der en Præmie af Kr. 3,00 til Trykkere og Kr. 2,25 til Medhjælpere ved vedkommende Maskine.

Dette Tillæg gives paa Betingelse af, at der fra Arbejdernes Side ikke nægtes at udføre det til enhver Tid nødvendige Overarbejde eller lægges Firmaet Hindringer i Vejen for Antagelsen af den til enhver Tid fornødne Arbejdskraft.

Langwagen ansættes som Trykker, naar de to nye Maskiner kommer. Indtil da kan han dog i paakommende Tilfælde anvendes som Reservetrykker.

Denne Overenskomst blev imidlertid forkastet af de paagældende Arbejdere, og Arbejdsgiverforeningen har nu indbragt Klage til Den faste Voldgiftsret.

Dyrtidsforhandlingerne.

Snedkerne hos Tømmermestrene.

Da der enkelte Steder var opstaaet Stridsspørgsmaal om Tidspunktet for Ikrafttrædelse af Snedkerfagets Dyrtidstillæg, afholdtes et Fællesmøde den 17. November, hvor man enedes om følgende:

»1. Til den i Punkt 6 mellem ovennævnte Organisationer gældende Overenskomst anførte Timeløn og Dyrtidstillæg gives et ekstra Dyrtidstillæg af 40 Øre pr. Time, og

2. At der gives følgende ekstra Dyrtidstillæg paa Akkordarbejder, saaledes at Haandprislisten og Samlingsprislisten samt Afsnittet for Inventar forhøjes fra 80 pCt. til 110 pCt.; Opstillingsarbejder, herunder Gelænderprislisten, forhøjes fra 80 pCt. til 100 pCt.; og Skoleborde forhøjes fra 80 pCt. til 110 pCt.

De særilge Priser paa Bøgetræs-Gelænder forøges i samme Forhold.

Samtlige ovennævnte ekstra Dyrtidstillæg er gældende fra 13. September d. A. Dog skal det af Mestrene for nævnte Tidspunkt eventuelt erlagte ekstra Dyrtidstillæg ikke tilbagebetales.«

Procenttillægget til Akkordprislisterne er det samme, som er gældende for Snedkerfaget, hvorimod Timelønstillægget og den tilbagevirkende Kraft er som gældende i Tømrerfaget.

Ungdomsbevægelsen.

I Henhold til en mellem Socialdemokratisk Ungdomsforbund og det socialdemokratiske Parti tidligere indgaaet Overenskomst, er der ydet økonomisk Støtte til Ungdomsforbundet, og det er anbefalet Fagforeningerne ogsaa at yde Pengebevillinger.

Nu har Ungdomsforbundet imidlertid brudt med Partiet; ved en Uraftemning er Overenskomsten, efter Ledernes Anbefaling, kuldkastet. Ledelsen har dernæst stillet sig udenfor Partiet, oprettet en Afdeling af Bolschevikernes Partidannelse og er dermed traadt over i Rækken af Partiets og vore Organisationers Modstandere. Det maa under disse Omstændigheder anses for en Selvfølge, at der ikke kan ydes Bevillinger til det her omhandlede Ungdomsforbund.

Ved Meddelelse fra Partiets Ledelse

er tidligere udgivne Cirkulærer med Anbefaling for Ungdomsforbundet tilbagekaldte, og Fagforeningerne anmodes da herved om at handle saaledes, som Konsekvensen af Overenskomstens Ophævelse maa være.

Arbejdsløsheden
i Juli Maaned 1919.

Nedenstaaende Oplysninger om Arbejdsløsheden i Juli 1919 omfatter ialt 57 Fag eller Organisationer med ialt ca. 259,500 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang ca. 7,200 eller 2,8 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 191,500 eller 0,7 Dage pr. Medlem.

Af Fag, for hvilke Oplysninger mangler, nævnes: Glarmestre, Stukkatører, Drejere, Kobbersmede, Jern- og Metalslibere, Gørtlere og Metalarbejdere, Litografer og Gartnere.

Desuden er de meddelte Oplysninger ufuldstændige for Mølleriarbejdere, Sejlmagere, Bødkere, Børstenbindere, Læder- og Skindarbejdere, Stenarbejdere, Bogbindere og Typografer samt Dansk Arbejdsmandsforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Næringsmiddelindustri.												
Mølleriarbejdere	158	158	4	129	745	524	16	348	903	682	20	477
Bageri-&Konditoriarb.	1757	1757	412	9064	2012	2012	208	4576	3769	3769	620	13640
Sukkervarearbejdere	1079	1079	2	43	347	347	25	938	1426	1426	27	981
Bryggeriarbejdere	3760	3760	3	135	1738	1738	22	368	5498	5498	25	503
Slagteriarbejdere	1425	1425	174	5225	2718	2718	837	14946	4143	4143	1011	20171
Skraatobaksarbejdere	353	353	»	»	875	875	13	365	1228	1228	13	365
Tobaksarbejdere	5280	5280	86	2142	3386	3386	41	1668	8666	8666	127	3810
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	3264	3264	8	527	6883	6883	369	10202	10147	10147	377	10729
Sejlmagere	120	120	10	95	70	11	1	31	190	131	11	126
Rebslagere	76	76	3	137	286	286	1	55	362	362	4	192
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skræddere	7883	7883	17	640	5110	5110	49	621	12993	12993	66	1261
Handskemagere	106	106	22	875	14	14	7	146	120	120	29	1021
Hattearbejdere	1171	1171	90	4496	236	236	41	1067	1407	1407	131	5563
Skotøjarbejdere	3934	3934	8	199	1357	1357	14	335	5291	5291	22	534
Barberere	680	680	65	1816	650	650	91	2558	1330	1330	156	4374
Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	83	83	1	30	84	74	»	3	167	157	1	33
Murere	2125	2125	1	40	6224	6224	3	100	8349	8349	4	140
Murarbejdsmænd	1259	1259	»	»	—	—	—	—	1259	1259	»	»
Hustømrere	1622	1622	»	»	5505	5505	14	431	7127	7127	14	431
Skibstømrere	296	296	»	»	692	692	2	43	988	988	2	43
Snedkere	4498	4498	212	7061	4938	4938	73	2731	9436	9436	285	9792
Billedskærere	148	148	»	»	76	76	1	36	224	224	1	36
Forgyldere	143	143	2	38	102	102	1	15	245	245	3	53
Malere	2819	2819	324	8775	3682	3682	37	1326	6501	6501	361	10101
Sadelm. & Tapetserere	1110	1110	98	3747	725	725	22	748	1835	1835	120	4495
Skorstensfejere	64	64	»	»	63	63	»	»	127	127	»	»
Fajanceovnbyggere	13	13	3	60	—	—	—	—	13	13	3	60
At overføre	44626	44626	1045	45274	48538	48228	1888	43659	93744	93454	3433	68931

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	44626	44626	1045	45274	48538	48228	1888	43659	93744	93454	3433	68931
Trævareindustri.												
Træindustriarbejdere .	843	843	6	256	3340	3340	56	1504	4183	4183	62	1760
Bødkere	252	252	»	»	485	295	41	809	737	547	41	809
Karetmagere	388	388	»	7	606	606	3	35	994	994	3	42
Korkskærere.....	210	210	2	100	40	40	»	»	250	250	2	100
Børstenbindere	286	286	8	66	280	40	1	4	566	326	9	70
Kurvemagere	189	189	3	215	35	35	»	»	224	224	3	215
Læder- og Lædervare-industri.												
Læder- og Skindarb...	208	208	7	218	242	118	1	27	450	326	8	245
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere.....	1270	1270	5	213	410	410	5	291	1680	1680	10	504
Stenarbejdere	186	186	»	»	440	231	»	»	626	417	»	»
Glasarbejdere	248	248	18	384	360	360	10	382	608	608	28	766
Forarbejdning af Metal og Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv- og Elektro-pletarbejdere	910	910	10	198	322	322	1	39	1232	1232	11	237
Blikkenslagere.....	861	861	51	1462	645	645	4	243	1506	1506	55	1705
Metaltrykkere	127	127	5	104	4	4	»	»	131	131	5	104
Urmagere	140	140	»	»	202	202	»	»	342	342	»	»
Instrumentmg. (chir.)..	38	38	»	»	—	—	—	—	38	38	»	»
Smede og Maskinarb..	10600	10600	331	12001	10464	10464	358	9146	21064	21064	689	21147
Specialarbejdere.....	355	355	18	267	—	—	—	—	355	355	18	267
Formere	525	525	68	1705	1275	1275	95	2797	1800	1800	163	4502
Elektrikere.....	1000	1000	90	4010	1278	1278	12	346	2278	2278	102	4356
Grafisk Industri.												
Bogbindere.....	2625	2625	45	1354	835	256	15	532	3460	2881	60	1886
Typografer.....	2979	2979	5	345	1900	1601	11	278	4879	4580	16	623
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	203	203	2	71	1164	1164	14	392	1367	1367	16	463
Dansk Arbejdsmandsforb.												
Chauffører	900	900	21	405	—	—	—	—	—	—	—	—
Fabrikarbejdere	2686	2686	89	2093	—	—	—	—	—	—	—	—
Jord- og Betonarb. ...	5000	5000	255	7164	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuske	2737	2737	29	568	—	—	—	—	—	—	—	—
Lager- og Pakhusarb.	2785	2785	66	1401	—	—	—	—	—	—	—	—
Støberi- og Maskinabm.	2515	2515	68	1584	—	—	—	—	—	—	—	—
Dansk Arbejdsmandsf. iøvrigt.....	14377	10777	327	6885	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	31000	27400	855	20100	45000	24300	700	17000	76000	51700	1555	37100
Arb. Fagf. for Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	1310	1310	1	67	1310	1310	1	67
Kedel- og Maskinpass.	984	984	13	290	1369	1369	26	684	2353	2353	39	974
Kellnere.....	1268	1268	22	750	829	829	21	600	2097	2097	43	1350
Kvindel. Arbejderforb..	7500	7500	150	5204	2907	2907	450	10169	10407	10407	600	15373
Handels- og Kontormdh	11000	11000	151	4659	12208	12208	105	2799	23208	23208	256	7458
Forsikringsfunkt. Forb.	415	415	20	375	335	335	1	25	750	750	21	400
Landarbejdere.....	125	125	»	»	27000	27000	»	»	27125	27125	»	»
Tilsammen.	121961	118361	3430	99628	163803	141172	3819	91826	285764	259533	7249	191454

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos E. F. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i November Maaned 1919.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. December 1919.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49,[1] Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag. Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Anth. Andersen.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 23 ✻ KØBENHAVN DEN 6. DECEMBER 1919 ✻ 16 AARGANG

Arbejdsforholdene i De forenede Stater i Nord-Amerika.

II

Medens de amerikanske Arbejdsgivere ikke synes særligt begejstrede for Tanken om at give Arbejderne Del i Ledelsen af deres Virksomheder, er de gennemgaaende stemt for at lade Arbejderne faa Andel i Udbyttet, idet de mener, at dette er den bedste Maade at faa Produktionen forøget paa. Den bekendte Storkapitalist George W. Parkins, Morgans tidligere Kompagnon, har saaledes udtalt, at han saa den eneste Løsning paa de industrielle Uroligheder i, at man ikke nøjedes med at give Arbejderne Løn, men gav dem Andel i Udbyttet, da de først derved vilde føle, at de fik, hvad der tilkom dem af Industriens Fortjenester.

Iøvrigt har forskellige store Forretninger allerede indført et Systemt, der nærmer sig Profit-Delingen. Firmaer som Storslagterne Morris & Co., Postordre-Forretningen Sears, Rorbuck & Co., det verdenskendte Fatsmann Kodak Co o. a. har allerede i længere Tid givet deres Arbejdere Adgang til at erhverve Aktier i deres Virksomheder til en billig Penge, undertiden til en Kurs, der kun er $^1/_6$ af Dagens, og mener paa denne Maade at kunne gøre Arbejderne til interesserede Kompagnoner i deres Forretninger.

Det er imidlertid tydeligt, at Arbejdrne under Indflydelse af de store Omvæltninger i Udlandet, særlig i Rusland, ikke vil lade sig spise af med smaa Forbedringer eller binde sig til ikke stadig at søge Forholdet mellem Kapital og Arbejde ændret. En Komité, der var bleven nedsat af Præsidenten for Staten New Yorks Samvirkende Fagforbund, fremsatte en Plan om, at der paa Grund af de kritiske Forhold skulde være et halvt Aars Pavse, hvorunder alle Strejker ophørte, og al Kraft blev sat ind paa at forøge Produktionen. Dette Forslag, der blev hilst med stor Jubel af Pressen, blev imidlertid straks desavoueret af Formanden for Fagforbundene, som afskedigede Komitéens Medlemmer, der oven i Købet blv udstødt af Fagforeningerne.

Det ikke meget betydelige amerikanske Socialistparti blev paa sin National-Kongres i Chicago i Slutningen af August og Begyndelsen af September sprængt i to, idet den venstre Fløj, der aabent erklærede sig for Kommunismen, blev udstødt af det regulære Parti og dannede et særligt Rødt Parti.

Særlig kraftig er den radikale Arbejderbevægelse i de vestlige og specielt de nordvestlige Stater; ikke blot er det her de amerikanske Bolschevikker, de saakaldte I. W. W., har deres Hovedstyrke, men ogsaa de regulære Fagforeninger er meget radikale og har til Tider næsten aabentlyst truet md at ville indføre et rent Arbejder-Regimente. Dette kom stærkt frem under Præsident Wilsons Besøg i Seattle, hvor Luften ifølge Korrespondenternes Beskrivelser var fyldt med en saadan social Uro, at man endogsaa holdt Tropper parat til at gribe ind i Tilfælde af, at det skulde komme til ligefrem Opstand.

6) Det er t interessant Tidens Tegn, at der synes at være en Bevægelse i Gang for at faa dannet en Sammenslutning mellem den radikale Farmerforening, den saakaldte Non-Partisan League, der fuldstændig har Magten i North Dakota og er meget stærk i Minnesota, Nebraska og andre midtvestlige Stater, og Arbejderfagforbundene. Formaalet med denne Sammenslutning skulde være at samle Arbejderne og Farmerne i en upartisk politisk Alliance med det Formaal at faa

valgt en arbejdende Mand til Amerikas næste Præsident, og som dennes Kandidat nævnes allerede den af Non-Partisan League valgte Guvernør, Frazier, i North Dakota.

7) Under den om sig gribende sociale Uro i Amrika sætter mange deres Lid til De samvirkende ameriaknske Fagforbund (American Federation of Labor), som under den erfarne Samuel Gompers' Ledelse har styret en energisk, men moderat Kurs. Det menes at være Gompers, der har givet Wilson Idéen til den kommende Konference imellem Kapital og Arbejde, men ogsaa den socialt interesserede Indenrigssekretær Lano siges at have foreslaaet Præsidenten at afholde en saadan Konference.

American Federation of Labor omfatter de stærkeste Fagforeninger i Amerika med op imod ca. 3 Millioner Medlemmer. Sammenslutningen har altid været faglig, og Gompers, der i mange Aar har været dens Formand, modsætter sig konsekvent alle Forsøg paa at drage den ind i faste Partirammer. Kun faa af Lederne og intet større Procenttal af Medlemmerne er Socialdemokrater. Ved de sidste Valg har Sammenslutningen arbejdet energisk for Wilson.

Der blev i Begyndelsen af Aaret dannet et særligt amerikansk Arbejderparti, som fremkom med et længere Program for en særlig social Lovgivning, men siden ikke har ladet høre fra sig.

Kongresser.

Kurvemagerforbundet i Danmark

afholdt Søndag den 12. Oktober sin første Kongres i København, Rømersgade 22.

I Kongressen, der paabegyndtes Kl. 10 Fmd., deltog 2 Delegerede fra Aarhus Afdl., 5 Delegerede fra Københavns Afdl. og 7 Hovedbestyrelsesmedlemmer. Som Gæster var til Stede som Repræsentant for De samvirkende Fagforbund Sekretær Hans Jacobsen, som Repræsentant for Sverige Malmø-Fagforeningens Formand Per Larsson.

Forretningsfører August Pehrson bød samtlige Deltagere i Kongressen Velkommen.

Til Dirigent valgtes Arvid Schønstrøm og til Sekretærer W. Rosengren og Herman Jørgensen.

Beretning.

Forretningsføreren aflagde derefter Beretning over Virksomheden siden Forbundets Start den 1. Oktober 1918. Medlemstallet havde holdt sig nogenlunde konstant ved 250 Medlemmer. Der havde været en usædvanlig stor Import af færdige Møbler fra Udlandet til fabelagtige billige Priser, men samtidigt havde der været en stor Eksport til Sverige og Norge. Denne Eksport blev dog standset af et Udførselsforbud, der bevirkede stor Arbejdsløshed i Faget, men ved Henvendelse til De samvirkende Fagforbund og Regeringen var Forbudet blevet delvis hævet, hvorefter Situationen bedredes.

Forretningsføreren omtalte derefter udførligt Lønforhandlingerne i Foraaret 1919, der affødte en Strejke over hele Landet, som varede i 3 Maaneder. Resultatet af Strejken, der forløb udmærket, maatte betegnes som godt, idet der foruden betydelige Løntillæg, navnlig for København, der stod en Del tilbage for Aarhus, var opnaaet Enighed om 8 Timers-Dagens Gennemførelse og en ny Overenskomst for kvindelige Arbejdere. I Understøttelse var fra De samvirkende Fagforbund modtaget 8,140 Kr. Af Københavns Afdeling var laant 3,800 Kr., og et ekstra Strejkekontingent af de arbejdende Medlemmer havde indbragt 5,727 Kr.

Forretningsføreren omtalte derefter den Henvendelse, der var kommet fra Udvalget, der var nedsat angaaende Septemberforligets Revision, hvortil Forretnigsudvalget dog ingen Ændringer havde ønsket at indsende, og omtalte sluttelig de tilstundende Dyrtidsforhandlinger.

Efter Beretningens Aflæggelse oplæstes Forbundets Regnskab for Tidsrummet 1. Oktober 1918 til 31. Marts 1919, der balancerede med Kr. 7,573,97 og sluttede med en Beholdning af 6.027,49. For Øjeblikket var Kassebeholdningen Kr. 3,600.

Der udspandt sig nu en lang og interessant Diskussion, der navnlig drejede sig om de afsluttede Lønoverenskomster, og særlig de lave Lønnin-

ger, der var fastsat for Fagets kvindelige Arbejdere, kritiseredes. Efter Diskussionens Afslutning vedtoges følgende Resolution:

»Kongressen godkender Beretningen og Regnskabet, men udtaler, at i Fremtiden bør Aarhus Afdeling være repræsenteret ved Overenskomstforhandlinger. Tillige udtaler Kongressen, at ved kommende Overenskomsters Indgaaelse bør de kvindelige Tilretteres Løn væsentlig forhøjes.«

Lovændringer.

Der forelaa en Række Forslag til Ændringer af de bestaaende Love, som blev underkasett en grundig Diskussion.

Det vedtoges, at Hovedbestyrelsen kun kan udskrive et Ekstrakontingent af 50 Øre pr. Uge.

Endvidere vedtoges det:

At kontingentfri Medlemmer skal betale paalignet Ekstrakontingent.

Medlemmer af Fagforeningen maa ikke være Hjemmearbejdere.

Intet Medlem maa indgaa paa personlige Kontrakter uden Bestyrelsens Samtykke.

Indtægtsgrænsen for at staa som halvtbetalende Medlem hæves fra 20 til 40 Kr. ugentlig.

Voldgiftslove.

Kongressen gik derefter over til Behandlingen af Spørgsmaalet om nye Voldgiftslove.

Forretningsføreren anbefalede et Forslag herom, som efter en indgaaende Diskussion vedtoges.

Skandinavisk Kurvemagerforbund.

Der forelaa paa Kongressen Forslag om at nedsætte et Udvalg til at undersøge Muligheden af Dannelsen af et skandinavisk Kurvemagerforbund.

Efter nogen Diskussion vedtoges det at nedsætte et saadant Udvalg, og som Medlemmer hertil valgtes: Forretningsføreren, Formanden for den københavnske Afdeling Hjalmar Schønstrøm og Herman Jørgensen.

Lærlingespørgsmaalet

affødte en lang Diskussion, der kom til at dreje sig ikke alene om dette, men ogsaa om Indførelse af Delings- og Maskinarbejde i Faget og i Forbindelse hermed Beskæftigelse af Kvinder og ufaglært mandlig Arbejdskraft, og om det formaalstjenlige i at optage disse i Organisationen, hvilket der var en Del Modstand imod. Saavel Forretningsføreren som Repræsentanten for De samvirkende Fagforbund advarede dog imod, at man modsatte sig dette, og Diskussionen sluttede med følgende Vedtagelse:

»Hovedbestyrelsen søger efter Evne at regulere Lærlingeforholdene.«

Valg.

Man gik derefter over til at fastsætte Lønninger for Tillidsmændene og Valget af disse.

Til Forretningsfører valgtes August Pehrson. Til Repræsentanter for København valgtes: Georg Brandt, H. Knauerhase, Herman Grankvist og Herman Jørgensen.

Disse 5 udgør det kommende Forretningsudvalg.

Som Repræsentanter for Provinsen valgtes: Ernst Pehrson og Fritjof Nielsen.

Afslutning.

Repræsentanten for De samvirkende Fagforbund takkede derefter for det gode og interessante Møde, han havde overværet. Udtalte sin Glæde over og Anerkendelse af den Maade, hvorpaa Kongressen var forløbet, og ønskede Held og Lykke i Fremtiden til et enigt og stærkt Samarbejde.

Forretningsføreren takkede for Ønskerne samt for hans Nærværelse og Deltagelse paa Kongressen.

En Forespørgsel fra Ernst Pehrson om at faa Mærkesystemet indført ved Kontingentbetaling henvistes til Forretningsudvalget.

Dirigenten hæveed derefter Kongressen med en Tak til alle.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 312.

Barbererne og Frisørerne i Provins.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. November 1919 i Sag Nr. 312: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Barber-, Frisør- & Parykmager-Forbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa

De danske Provinsers Barber- & Frisørforenings Vegne og omvendt.

Den 1. Februar 1918 udløb den indtil da gældende Overenskomst mellem De danske Provinsers Barber- & Frisørforening og Dansk Barber-, Frisør- & Parykmager-Forbund, og siden da har der ikke været afsluttet nogen Overenskomst mellem de nævnte Organisationer. Forbundet udstedte den 14. Februar 1918 1. Strejkevarsel og den 28. s. M. 2. Strejkevarsel overfor Mestrene i nogle nærmere angivne Byer, og den saaledes varslede Strejke iværksattes den 7. Marts 1918. Barber- & Frisørforeningen udstedte paa sin Side den 12. og 20. Marts henholdvis 1. og 2. Lockout-Varsel overfor samtlige hos Foreningens Medlemmer beskæftigede Medlemmer af Forbundet, og den saaledes varslede Lockout traadte i Kraft den 27. Marts. Den 1. September 1918 hævedes Strejken for nogle af de Byers Vedkommende, i hvilke den var iværksat, og under 29. Januar 1919 meddelte Forbundet, at man Dags Dato havde hævet Strejken i de Byer, hvor den endnu var i Kraft, fordi det i det væsentlige var lykkedes at faa de i Konflikt værende Svende i Arbejde i permanente kooperative Forretninger og hos Mestre, med hvem man havde afsluttet Separat-Overenskomst, saaledes at man ikke mere havde nogen Interesse i at fortsætte Strejken. Den 7. Februar 1919 hævedes derefter ogsaa Lockouten. I den følgende Tid førtes der nu saavel under Hovedorganisationernes som Forligsmandens Medvirken forskellige Forhandlinger med det Formaal at faa en ny kollektiv Overenskomst bragt i Stand mellem de paagældende Organisationer, men disse Forhandlinger førte ikke til noget Resultat, idet man fra Mestrenes Side ikke vilde fravige et Forlangende om, at de i forskellige Byer eksisterende kooperative Barberstuer skulde gaa ind paa at overholde visse Minimumspriser for Betjeningen, hvilket Forlangende Forbundet erklærede ikke at kunne skaffe opfyldt, da de paagældende Stuer ikke ejedes af Forbundet, men af Arbejdernes Fællesorganisationer i de forskellige Byer. En direkte Forhandling mellem Mestrene og Indehaverne af de kooperative Struer førte heller ikke til noget Resultat.

Imidlertid var der i Januar 1919 mellem Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund truffet en generel Ordning vedrørende Arbejdstiden, ifølge hvilken Arbejdstiden i de Fag, hvor den hidtil havde været 10 Timer daglig eller mere, hvilket bl. a. gjaldt Barberfaget, skulde nedsættes til 9 Timer daglig og om Lørdagen til 8 Timer. Dog toges der Forbehold »for visse Arbejdere, saasom i Landbrug og Søfart«, og der var Enighed om, at der ikke fra Arbejdernes Side burde lægges Hindringer i Vejen for Udførelsen af Overarbejde i det Omfang, Virksomhedernes Krav gjorde nødvendigt. Endelig skulde den omtalte daglige Arbejdstid, hvis de enkelte Fag kunde enes derom, kunne omlægges til en ugentlig Arbejdstid, men Aftaler derom skulde dog i hvert enkelt Tilfælde have Hovedorganisationernes Godkendelse.

Den 19. Maj 1919 afholdt De danske Provinsers Barber- & Frisørforening ekstraordinært Delegeretmøde i Vejle. Her vedtoges det, at Helsøndagslukning indenfor Provinsforeningens Omraade skulde finde Sted fra og med den 1. Juni. Fra samme Dato skulde endvidere følgende Ordning af Svendenes Arbejdstid gennemføres.

»Svendenes Arbejdstid er fra Kl. 8 Form. til Kl. 7 Efterm. med to Timers Middag de fem første Søgnedage, om Lørdagen fra Kl. 8 Form. til Kl. 10 Efterm., ligeledes med to Timers Middag. Hvor der er indført 6-Lukning de fem Dage og 9-Lukning om Lørdagen, er Middagstiden kun 1 Time. Ifølge den mellem Hovedorganisationerne trufne Overenskomst maa Arbejdstiden om Lørdagen kun være 8 Timer, de overskydende 4 Timer skal derfor betragtes som Overarbejde . . ., men kan dog i Stedet udlignes med en Fridag en af Ugens øvrige Dage fra Kl. 1 Efterm., og saaledes at der ikke tilkommer Svenden Middagstid denne Dag.«

Under 22. Maj tilskrev Forbundet Mesterforeningen, at saafremt den ikke inden den 28. Maj havde indledet Forhandlinger med Forbundet, vilde man se sig nødsaget til paa egen Haand at gennemføre følgende Regler angaaende Arbejdstiden:

»Fra 1. Juni til 1. September er Arbejdstiden Mandag, Tirsdag, Onsdag,

Torsdag og Fredag fra Kl. 7½ Morgen til Kl. 6 Aften og om Lørdagen fra Kl. 7½ til Kl. 5 Eftermiddag.

Middagstiden er 1½ Time.

Paa Søn- og Helligdage arbejdes der ikke.

Arbejdet skal ophøre paa det fastsatte Klokkeslet uden Hensyn til, om der er Kunder i Forretningen eller ej.

Selv om der i en Uge indtræffer ekstra Helligdage, skal Arbejdstiden alligevel være som den foran fastsatte.«

Den ønskede Forhandling kom i Stand i Begyndelsen af Juni, men førte ikke til noget Resultat, idet Mesterforeningen som foran omtalt var uvillig til at træffe en Ordning, naar ikke samtidig Spørgsmaalet om de kooperative Barberstuers Betjeningspriser blev taget op til Løsning.

Forbundet meddelte nu de af sine Medlemmer, der var beskæftigede hos Medlemmer af Mesterforeningen, at Arbejdstiden fra og med den 20. Juni var som foran angivet, og at ingen Svend maatte udføre Overarbejde efter Kl. 6½ Efterm. de 5 første Dage i Ugen og efter Kl. 5½ Efterm. om Lørdagen. Det fremhævedes udtrykkeligt, at Arbejdstiden ikke maatte omlægges. Der gaves endvidere Svendene Anvisning paa at forlange en Løn, der laa adskilligt over den Løn, der hidtil var ydet, men Svendene skulde dog foreløbig nøjes med, hvad de hidtil havde faaet, hvis Mestrene ikke vilde give mere. Overhovedet indskærpedes det Svendene, at de ikke maatte nedlægge Arbejdet eller opsige deres Pladser, men de skulde holde Fyraften til de ovenfor angivne Tider.

Da nu Svendene vilde praktisere de dem af Forbundet givne Instrukser angaaende Arbejdstiden, blev et større Antal af dem afskediget. Af de hos Provinsmesterforeningen beskæftigede 146 Svende blev ialt 62 afskediget, deraf 31 uden Varsel, de øvrige med fra 6—16 Dages Opsigelse.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund nu paa Forbundets Vegne gjort gældende, at disse Masseafskedigelser konstituerer en i Strid med Septemberforligets Varselsbestemmelser iværksat Lockout, og har i Anledning heraf paastaaet Mesterforeningen idømt Bod og dømt til at udrede en ugentlig Erstatning af 45 Kr. til hver Svend, som er afskediget uden Varsel eller med mindre end 14 Dages Varsel, for den Tid han har gaaet ledig, samt til at tage de af de afskedige Svende, der endnu gaar ledige, i Arbejde igen. Endvidere paastaar Klagerne Provinsmesterforeningen idømt Bod for Overtrædelse af den mellem Hovedorganisationerne i Januar 1919 trufne generelle Ordning vedrørende Arbejdstiden.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening procederer paa De danske Provinsers Barber- & Frisørforenings Vegne til Frifindelse, for saa vidt angaar Spørgsmaalet om Overtrædelse af Septemberforliget, idet de gør gældende, at der ikke foreligger nogen Lockout. For saa vidt Sagen angaar Spørgsmaalet om Overtrædelse af den generelle Ordning vedrørende Arbejdstiden af Januar 1919, paastaar Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening principalt Sagen afvist i Henhold til Prg. 17, 5. Stk. i Loven om Den faste Voldgiftsret, subsidiært procederer de ogsaa for dette Spørgsmaals Vedkommende til Frifindelse. Under en Kontrasag har Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening dernæst gjort gældende, at Forbundets ovenfor omtalte Instruks til sine Medlemmer angaaende Arbejdstiden indeholder en Overtrædelse af Septemberforliget, og paastaaet De samvirkende Fagforbund idømt Bod herfor.

De samvirkende Fagforbund procederer i Kontrasagen til Frifindelse.

Begge Parter har paastaaet Modparten dømt til at betale Sagens Omkostninger.

Foreløbig bemærkes, at den nedlagte partielle Afvisningspaastand ikke vil kunne tages til Følge.

Hvad dernæst den af Mesterforeningen foretagne Gennemførelse af den generelle Arbejdstidsordning af Januar 1919 angaar, findes denne ikke i alle Punkter at være holdbar. Det kan ganske vist ikke siges at være i Strid med den generelle Ordning, at Mesterforeningen for de fem første Ugedages Vedkommende har fastlagt Arbejdstiden til Tiden fra Kl. 8 Form. til Kl. 7 Efterm. med 2 Timers Middag, respektive fra Kl. 8 Form. til 6 Efterm. med

1 Times Middag. Ej heller kan det statueres, at den for Lørdagen trufne Ordning med de 4 Timers Overarbejde er i Strid med den generelle Ordning. Derimod har Mesterforeningen ikke været berettiget til ensidigt at fastsætte, at de 4 overskydende Lørdagstimer kunde udlignes med en halv ugentlig Fridag, thi en Omlægning af den i den generelle Ordning fastlagte daglige Arbejdstid til en ugentlig Arbejdstid kunde Mesterforeningen efter Indholdet af den generelle Ordning ikke foretage paa egen Haand.

Noget Ansvar i Anledning af de stedfundne Afsedigelser findes der ikke at kunne paalægges Mesterforeningen. Den Ordning vedrørende Arbejdstiden, Forbundet gav sine Medlemmer Instruks om at gennemføre paa egen Haand, havde nemlig ikke Hjemmel i bestaaende Overenskomster. Noget Ansvar vil der ganske vist ikke kunne paalægges Forbundet i Anledning af dets Handlemaade, men om nogen ulovlig Iværksættelse af Lockout findes der under de foreliggende Omstændigheder ikke at have været Tale.

Derimod findes Mesterforeningen at bære Hovedansvaret for, at den generelle Ordning ikke er blevet gennemført som den skulde, og herfor findes der at burde paalægges Mesterforeningen — hvis Uvillighed til at indlade sig i Forhandling om Svendenes Løn- og Arbejdsvilkaar alene det i væsentlig Grad maa antages at skyldes, at der hersker uordnede Forhold i Faget —, en Bod, efter Omstændighederne, paa 300 Kr.

Sagens Omkostninger fastsættes til 300 Kr., der betales af Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse.

De danske Provinsers Barber- & Frisørforening bør til De samvirkende Fagforbund betale en Bod af 300 Kr.

Sagens Omkostninger betaler De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening med 150 Kr. hver.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd paa Kartoffelmelsfabrikken i Esbjerg.

Ved et Fællesmøde den 19. November forhandledes om Oprettelse af en ny Overenskomst mellem A/S Spangsbergs Mølles Kartoffelmelsfabrik og Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Esbjerg.

Der opnaaedes Enighed om en Overenskomst, som har tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober 1919 og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Der arbejdes i kontinuerlig 3-Holds Drift. Den effektive Arbejdstid er 48 Timer ugentlig.

Ugelønnen fastsættes til 50 Kr. plus et Dyrtidstillæg af 22 Kr.

Arbejde paa Søn- og Helligdage indtil Kl. 12 Middag betales med 50 pCt. Tillæg og derefter med 100 pCt. Tillæg.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder Normen.

Gørtlerne hos Aug. E. Jensen.

Hos Gørtlerfirmaet Aug. E. Jensen opstod Uoverensstemmelse om Dyrtidstillægets Størrelse, og da Enighed ikke kunde opnaas, og Tillidsmanden samtidig afskedigedes, nedlagde samtlige Gørtlere Arbejdet den 18. November.

Paa et den 29. November afholdt Fællesmøde bragtes Sagen ud af Verden paa nedenstaaende Grundlag:

Arbejdet genoptages af samtlige Arbejdere Mandag den 1. December ved normal Arbejdstids Begyndelse.

De foreliggende Stridsspørgsmaal, derunder Spørgsmaalet om Tillidsmandens Afskedigelse, gøres til Genstand for Behandling paa et Mæglingsmøde i Jernindustriens Sammenslutning.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 24 ❋ KØBENHAVN DEN 13. DECEMBER 1919 ❋ 16 AARGANG

Til
Danmarks organiserede Arbejdere

Hjælp sultende og nødlidende Kammerater og deres Børn i Østrig og Tyskland.

Fra det internationale faglige Sekretariat i Amsterdam meddeles det til De samvirkende Fagforbund, at Nøden i Østrig er ubeskrivelig stor, hvorfor den østrigske faglige Landsorganisation har henvendt sig til Sekretariatet med Bøn om, at de organiserede Arbejdere i andre Lande maa komme vore østrigske Klassefæller til Hjælp i denne deres Nødtilstand.

Nøden er uhørt stor allerede nu og bliver endnu værre i de kommende Maaneder. Hundredtusinder er bogstavelig talt nær ved at dø af Sult, og Tusinder og atter Tusinder er uigenkaldelig dømte til at lide Døden af Hunger og Kulde i den kommende Vinter, saafremt der ikke ydes hurtig Hjælp.

Det internationale faglige Sekretariat erindrer om, at de fagligt organiserede Arbejdere tidligere har hjulpet Kammerater i Belgien og Serbien, og beder nu paa det mest indtrængende om at hjælpe de østrigske Kammerater og deres sultende og frysende Hustruer og Børn.

Der behøves mange Millioner Kroner, for at Hjælpen kan blive effektiv, og De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har derfor med Tilslutning fra Partiets Hovedbestyrelse besluttet at anmode alle organiserede Arbejdere i Danmark — ogsaa de, som staar udenfor Landsorganisationen — om at yde deres Bidrag til de Nødlidende.

Vi haaber, at vor Anmodning om Bidrag vil blive modtaget af alle Arbejdere med Sympati og Forstaaelse, saa at vi sammen med Arbejderne i de Lande, som ikke er hærgede af Krigen, skal kunne redde i det mindste en Del af vore Kammerater fra Sultedøden.

Kammerater! Lad os enes om at søge at naa det størst mulige Resultat! De sultende Børn venter paa vor Hjælp! Den fattige maa hjælpe den endnu fattigere.

❋

Angaaende Anvendelsen af de indkomne Penge vil der blive truffet Aftale med det internationale faglige Sekretariat i Amsterdam, om der skal sendes kontante Penge til Østrig, eller om der for Pengene skal indkøbes Levnedsmidler i Danmark, som sendes direkte til den østrigske faglige Landsorganisation, saaledes at denne fordeler disse blandt de fagligt organiserede Arbejdere.

Ogsaa i Tyskland er Nøden meget stor, og som det vil være bekendt, har vore Organisationer allerede i nogen Tid medvirket ved Anbringelsen af tyske Børn hos Arbejderfamilier i Danmark. Til Fortsættelse af denne Virksomhed, der udkræver betydelige Midler til Rejseomkostninger for Børnene m. v., vil en Del af de indsamlede Penge blive anvendt, medens Hovedparten selvfølgelig under de forhaandenværende Forhold vil blive anvendt til Fordel for vore østrigske Kammerater.

Iøvrigt henleder vi Opmærksomheden paa, at der ogsaa fra andre Kredse i Samfundet iværksættes Indsamlinger, ligesom »Røde Kors« medvirker ved Overførelsen og Fordelingen.

Det gælder imidlertid om at fremskaffe det størst mulige Resultat af

Indsamlingen, og derfor henstiller vi — da denne ikke kan udvise noget Resultat straks —, at Fagforeningerne og Fagforbundene af egne Midler bevilger et Beløb, uafhængig af den personlige Indsamling, og indsender dette til *De samvirkende Fagforbunds Kasserer, E. Svendsen, Nørre Farimagsgade 49, 1., snarest muligt.*

Til Brug ved den almindelige Indsamling vil der blive udfærdiget Lister, som for Fagforeningernes Vedkommende kan rekvireres gennem det paagældende Fagforbund og for de politiske Foreningers Vedkommende gennem Socialdemokratisk Forbund.

København, den 15. December 1919

De samv. Fagforbund i Danmark.
Alfr. Christiansen.
Socialdemokratisk Forbund.
Sigv. Olsen.

Regeringen opretter et Socialraad.

Til Drøftelse af opstaaende sociale Spørgsmaal er oprettet et Raad — Socialraadet —, i hvilken Chefen for Indenrigsministeriets Socialdepartement og Chefen for Indenrigsministeriets Socialkontor tager Sæde som henholdsvis Formand og Næstformand, Raadet kommer iøvrigt til at bestaa af en Repræsentant for Handelsministeriet samt af Lederne af de Indenrigsministeriet underlagte sociale Institutioner og af et lige stort Antal Repræsentanter for Arbejdsgiver- og Arbejderinteresser indenfor de forskellige Erhverv.

Socialraadet kommer derefter til at bestaa af:

Departementschef i Indenrigsministeriet H. Vedel, Formand, Kontorchef i Indenrigsministeriet Sv. Neumann, Næstformand, hvorhos der endvidere i Raadet er indtraadt:

Departementschef i Handelsministeriet G. Busck-Nielsen med Kontorchef i samme Ministerium P. Herschend som Suppleant, Statens Forligsmand i Arbejderstridigheder, Departementschef Ad. Jensen, Arbejdsanvisningsdirektør J. Jensen-Sønderup, Direktør for Arbejds- og Fabrikstilsynet J. Lindberg, Sygekasseinspektør F. Wittrup, Arbejdsløshedsinspektør, Frk. C. Black, Formand for Arbejderforsikrings-Raadet G. Philipsen og Formand for Forsikringsraadet A. B. Kofod.

Som udpegede af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening:

Direktør S. C. Hauberg, Bogtrykker H. Langkjær og Oldermand C. J. Olsen.

Som udpegede af De samvirkende Fagforbund i Danmark:

Sekretær Alfr. Christiansen, Folketingsmand P. Hedebol og Formand for Bageri- og Konditoriarbejdernes Arbejdsløshedskasse J. P. Nielsen.

Som udpeget af Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation:

Medlem af Grosserer-Societetets Komité, Grosserer K. L. E. Jensen.

Som udpeget af Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk:

Oldermand, Murermester A. Wildt.

Som udpeget af Arbejdernes Fællesorganisation som Repræsentant for Haandværkets Medhjælperstand:

Sekretær Johs. Hansen.

Som udpeget af Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger:

Borgerrepræsentant *J. Johansen.*

Som udpeget af Industriraadet:

Direktør H. P. Prior.

Som udpeget af Fællesraadet for de kooperative Arbejderforetagender:

Bestyrer V. Walther.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene hos Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeningers

Lagre og Pakhuse har staaet organiseret i Handels- og Kontormedhjælpernes Forbund og arbejdede efter en med denne Organisation afsluttet Overenskomst.

Der var imidlertid de sidste Maaneder blevet antaget en Del nye Arbejdere, der var Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, og dette bevirkede, at ogsaa de førstomtalte overflyttedes til Dansk Arbejdsmandsforbund, hvorefter der optoges Forhandling den 27. November om en Lønordning omfattende samtlige Arbejdsmænd ved F. D. B.

Da der i Forretningen var en Del

Goder, som Arbejderne ønskede bibeholdt, f. Eks. Løn i Sygdomstilfælde og Pension, kunde man ikke gaa med til den i Aarhus gældende Overenskomst for Arbejdsmænd hos Lager-Grossisterne, men maatte kræve en særskilt Overenskomst.

Forhandlingerne i Fællesmødet resulterede i nedenstaaende Overenskomst:

Lønnen for Lagerarbejdere er:

1. Aar 275 Kr. om Maaneden,
2. Aar 290 Kr. om Maaneden,
derefter 306 Kr. om Maaneden.

Af disse Satser er 100 Kr. at betragte som Dyrtidstillæg.

Alle nuværende Goder bibeholdes.

Overarbejde betales paa samme Maade som hidtil.

Arbejdstiden er indtil 1. Januar $8^1/_2$ Time daglig, derefter nedsættes Arbejdstiden til 8 Timer.

Nærværende Overenskomst er gældende fra 1. November d. A. indtil 1. Februar 1920.

Brænderiarbejderne hos Spiritusfabrikanterne.

Ved et Fællesmøde den 11. November forhandledes mellem Brænderiarbejdernes Afdeling i Arbejdsmændenes Forbund for København og Omegn samt Arbejdsmændenes Fagforening for Slagelse og Omegn og Foreningen af danske Spiritusfabrikanters Arbejdsgiverafdeling om en Dyrtidsordning. Der opnaaedes Enighed om følgende:

Til de i Overenskomsten af 10. og 28. April 1919 fastsatte Lønninger lægges følgende ekstraordinære Dyrtidstillæg:

For Arbejdere i ren Dagdrift (48 Timer pr. Uge) 16 Kr. pr. Uge. For Arbejdere, der ikke har fri Søn- og Helligdage, men som erholder en ugentlig Fridag skiftevis, 16 Kr. pr. Uge. For Arbejdere i kontinuerlig Drift 22 Kr. pr. Uge. For Kuske 19 Kr. pr. Uge. For Chauffører 18 Kr. 50 Øre pr. Uge.

Heri er indbefattet de siden Overenskomstens Afslutning ydede Dyrtidstillæg. Disse ekstraordinære Dyrtidstillæg indgaar ikke i Beregningen af Tillæg for Over- og Natarbejde. Tillægene har for de i kontinuerlig Drift beskæftigede Arbejdere tilbagevirkende Kraft til sidste Lønudbetalingsdag før 15. September. For alle øvrige Arbejdere træder Tillægene i Kraft fra den 15. November. Den 14. November udbetales der disse Arbejdere (altsaa ikke de i kontinuerlig Drift beskæftigede) 35 Kr.

Bogbinderne i København.

I Anledning af, at Bogbinderlavet i København havde klaget til Arbejdsgiverforeningen over Arbejdsforholdene paa Bogbinderværkstederne, afholdtes der den 20. November et Fællesmøde under Medvirkning af Hovedorganisationerne.

Man enedes om, at Bogbinderforbundet samler de forskellige foreliggende Klagespørgsmaal og indbringer dem til Forhandling og Afgørelse i Henhold til de gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

De for Tiden rejste Krav om Ændringer i Prislisterne tages op til Forhandling. Denne Forhandling skal være tilendebragt til 1. December. Den skete Nægtelse af Overarbejde tilbagekaldes.

Børsteindustriarbejderne.

Mellem Børsteindustriarbejderforbundet og Foreningen af Fabrikanter i dansk Børsteindustri var der opstaaet Uenighed om Forstaaelsen af visse Punkter i den mellem Parterne den 2. Oktober afsluttede Dyrtidsoverenskomst.

Sagen kom til Behandling paa et Fællesmøde den 22. November, og man enedes her om at lade Striden afgøre ved en faglig Voldgiftsret.

Kedel- og Maskinpassere paa „Ama".

Ved et Fællesmøde den 20. November forhandledes om en mellem Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund og A/S »Ama« opstaaet Konflikt.

Der opnaaedes Enighed om en Ordning, hvorefter det nedlagte Arbejde genoptages og et af Arbejdsgiverforeningen udstedt Boycottigsvarsel tages tilbage.

Kvinder paa Aalborg Halmvarefabrik.

Ved et Fællesmøde den 17. November forhandledes mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Aalborg Halmvarefabrik

om Oprettelse af en ny Overenskomst.

Man opnaaede Enighed om en Overenskomst, der har tilbagevirkende Kraft til 15. September 1919 og uden Versel udløber 1. April 1920.

Arbejdstiden er $8^1/_2$ Time daglig, Lørdag 8 Timer.

Ugelønnen for Syersker er 40 Kr. og for Kakkere 30 Kr. Af disse Lønninger er 8 Kr. at betragte som Dyrtidstillæg.

Overarbejde i de første 3 Timer samt paa Søn- og Helligdage indtil Kl. 12 Middag betales med et Tillæg af 50 pCt., derefetr med 100 pCt.

Endvidere findes i Overenskomsten en Række Satser for Akkordarbejde.

Litograferne hos W. Brørup.

Foranlediget ved nogle Uoverensstemmelser mellem Litografisk Forbund og Firmaet W. Brørup i Horsens havde Forbundet iværksat Blokade overfor Firmaet.

Arbejdsgiverforeningen klagede herover, og Sagen kom til Behandling paa et Fællesmøde den 4. November, hvor man enedes om følgende:

Blokaden hos Firmaet W. Brørup hæves straks mod at til Gengæld Spørgsmaalet om denne Blokades Lovlighed samt Ansvaret herfor og de Forhold, der har givet Anledning til Blokaden, gøres til Genstand for Behandling ved en faglig Voldgiftsret.

Ved samme Møde behandledes nogle Uoverensstemmelser mellem Forbundet og Litografisk Principalforening angaaende Forstaaelsen af Overenskomsten af 4. Juli 1919, § 4. Man enedes om at lade disse Uoverensstemmelser afgøre af en faglig Voldgiftsret.

Stenarbejderne hos V. Handberg.

Stenarbejderforbundet havde begæret Stenhuggermester V. Handberg i Næstved indklaget for Den faste Voldgiftsret i Anledning af, at denne i Strid med Septemberforligets Bestemmelser om Formænd havde krævet af en Stenarbejder, at han ikke maatte være Medlem af Forbundet.

Denne Sag kom til Behandling paa et Fællesmøde den 15. November, og man enedes om følgende:

Stenhuggermester Handberg frafalder Kravet om, at den i hans Filial i Ringsted ansatte C. Lundstrøm skal være udenfor Fagforeningen, men det er samtidig en Aftale, at nævnte Lundstrøm under en eventuel Strejke er berettiget til at udføre alt det Arbejde, som ikke omfattes af Priskuranten for Stenhuggerfaget, hvilken Indrømmelse fra Forbundets Side gives under Hensyn til, at der ikke arbejder andre Stenhuggere paa nævnte Plads.

Tobaksarbejderne hos Cigaretfabrikantforeningen samt Skraa- og Røgtobaksfabrikantforeningen.

Ved den 1 August Maaned afsluttede Dyrtidsoverenskomst mellem Tobaksarbejderforbundet og de modstaaende Arbejdsgiverorganisationer fastsattes Dyrtidstillæget for de af Forbundets Medlemmer, som beskæftiges som Arbejdsmænd, til 11 Kr. 50 Øre pr. Uge, hvorved Ugelønnen blev 65 Kr.

Efter at Arbejdsmandslønningerne i Almindelighed havde faaet et højere Dyrtidstillæg ved Forligsmandens Forslag af 17. Oktober, fremsatte Forbundet Krav overfor Fabrikantforeningerne om et yderligere Dyrtidstillæg til Arbejdsmændene.

Medens det lykkedes Forbundet at naa en tilfredsstillende Ordning ved direkte Forhandling med Cigarfabrikantforeningen, var dette ikke Tilfældet med Hensyn til Cigaretfabrikantforeningen samt Skraa- og Røgtobaksfabrikantforeningen, hvorefter Sagen kom til Behandling paa et Fællesmøde den 20. November. Man opnaaede her Enighed om følgende:

Til de ugelønnede Arbejdsmænd paa Fabrikkerne i København gives et ekstra Dyrtidstillæg af 7 Kr. pr. Uge.

Til de ugelønnede Arbejdsmænd paa Fabrikkerne i Provinsen gives et ekstra Dyrtidstillæg af 2,20 Kr. pr. Uge.

Disse Dyrtidstillæg gives med tilbagevirkende Kraft fra Lønningsdagen i Ugen mellem den 1. og 8. November.

Det er en Forudsætning, at saafremt den almindelige Arbejdsmandsløn i Anledning af Arbejdstidens Regulering pr. 1. Januar 1920 maatte overstige Lønningerne efter ovenstaaende Ordning, vil de to Fabrikantforeninger være villige til at regulere i Overenskomstemmelse dermed.

Arbejdsløsheden
i August Maaned 1919.

Nedenstaaende Oplysninger om Arbejdsløsheden i August 1919 omfatter ialt 55 Fag eller Organisationer med ialt ca. 285,900 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang ca. 8.300 eller 3,2 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 182,900 eller 0,7 Dage pr. Medlem.

Af Fag, for hvilke Oplysninger mangler, nævnes: Forgyldere, Glarmestre, Stukkatører, Drejere, Kobbersmede, Jern- og Metalslibere, Instrumentmagere, Gartnere og Litografer.

Desuden er de meddelte Oplysninger ufuldstændige for Mølleriarbejdere, Sejlmagere, Brolæggere, Børstenbindere, Læder- og Skindarbejdere, Stenarbejdere, Elektrikere, Papirindustriarbejdere, Bogbindere, Typografer og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Endelig er der paa Grund af Strejker ingen Oplysninger meddelt om Bryggeriarbejdere i København.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Næringsmiddelindustri.												
Mølleriarbejdere	160	160	2	40	750	547	11	294	910	707	13	334
Bageri & Konditoriarb.	1757	1757	412	9083	2070	2070	219	4818	3827	3827	631	13901
Sukkervarearbejdere	1073	1073	5	126	311	311	7	274	1384	1384	12	400
Bryggeriarbejdere	—	—	—	—	1858	1858	19	325	1858	1858	19	325
Slagteriarbejdere	1500	1500	174	4250	2686	2686	681	13717	4186	4186	855	17967
Tobaksarbejdere	5300	5300	75	2104	3434	3434	37	2812	8734	8734	112	4916
Skraatobaksarbejdere	370	370	»	»	847	847	14	338	1217	1217	14	338
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	3351	3351	7	512	7011	7011	316	9389	10362	10362	323	9901
Sejlmagere	132	132	3	134	74	12	»	53	206	144	3	187
Rebslagere	72	72	4	56	286	286	5	120	358	358	9	176
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skræddere	7883	7883	12	390	5110	5110	89	1476	12993	12993	101	1866
Handskemagere	103	103	21	702	14	14	4	148	117	117	25	850
Hattearbejdere	1184	1184	80	2483	233	233	34	750	1417	1417	114	3233
Skotøjarbejdere	3944	3944	48	384	1358	1358	10	256	5302	5302	58	640
Barberere	680	680	63	2083	590	590	88	2068	1270	1270	151	4151
Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	78	78	2	31	84	78	»	8	162	156	2	39
Murere	2338	2338	1	25	6246	6246	413	5000	8584	8584	414	5025
Murarbejdsmænd	1259	1259	2	21	—	—	—	—	1259	1259	2	21
Hustømrere	1647	1647	»	10	5541	5541	41	733	7188	7188	41	743
Skibstømrere	—	—	—	—	684	684	3	40	684	684	3	40
Snedkere	4493	4493	227	5571	4973	4973	45	2238	9466	9466	272	7809
Billedskærere	143	143	3	30	78	78	»	16	221	221	3	46
Malere	2826	2826	425	9650	3645	3645	138	2481	6471	6471	563	12131
Sadelm. & Tapetserere	1110	1110	41	2485	725	725	27	691	1835	1835	68	3176
Skorstensfejere	64	64	»	»	63	63	1	7	127	127	1	7
Fajanceovnbyggere	14	14	»	49	—	—	—	—	14	14	»	49
At overføre	41481	41481	1607	40219	48671	48400	2202	48052	90152	89881	3809	88271

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	41481	41481	1607	40219	48671	48400	2202	48052	90152	89881	3809	88271
Trævareindustri.												
Træindustriarbejdere .	859	859	8	174	3437	3437	79	1469	4296	4296	87	1643
Bødkere	267	267	»	»	428	428	33	916	695	695	33	916
Karetmagere	292	292	»	»	607	607	3	38	899	899	3	38
Korkskærere.....	220	220	3	150	40	40	»	»	260	260	3	150
Kurvemagere	191	191	»	33	37	37	1	25	228	228	1	58
Børstenbindere	285	285	3	31	291	48	»	»	576	333	3	31
Læder- og Lædervare-industri.												
Læder- og Skindarb...	208	208	2	52	256	148	1	28	464	356	3	80
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere.....	1252	1252	4	69	380	380	9	225	1632	1632	13	294
Stenarbejdere	186	186	»	»	440	226	»	»	626	412	»	»
Glasarbejdere	250	250	97	1059	366	366	19	449	616	616	116	1508
Forarbejdning af Metal og Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	914	914	16	437	323	323	1	75	1237	1237	17	512
Blikkenslagere.....	861	861	58	1613	649	649	6	220	1510	1510	64	1833
Metaltrykkere	127	127	5	126	4	4	»	»	131	131	5	126
Urmagere	138	138	»	»	200	200	2	39	338	338	2	39
Smede og Maskinarb..	10600	10600	645	10275	10356	10356	312	8229	20956	20956	957	18504
Specialarbejdere.....	355	355	3	243	—	—	—	—	355	355	3	243
Formere	525	525	65	1814	1275	1275	98	2181	1800	1800	163	3995
Elektrikere.....	960	960	35	1480	1288	1250	4	198	2248	2210	39	1678
Grafisk Industri.												
Bogbindere.....	2650	2650	52	1717	830	237	10	509	3480	2887	62	2226
Typografer.....	2979	2979	48	425	1925	1615	12	329	4904	4594	60	754
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	205	205	1	24	1132	1117	14	339	1337	1322	15	363
Dansk Arbejdsmandsforb.												
Chauffører	900	900	41	503	—	—	—	—	—	—	—	—
Fabrikarbejdere	2686	2686	96	1551	—	—	—	—	—	—	—	—
Jord- og Betonarb. ...	5000	5000	337	5448	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuske.....	2737	2737	37	551	—	—	—	—	—	—	—	—
Lager- og Pakhusarb.	2785	2785	93	1524	—	—	—	—	—	—	—	—
Støberi- og Maskinabm.	2515	2515	59	871	—	—	—	—	—	—	—	—
Dansk Arbejdsmandsf. iøvrigt.....	14377	10677	278	4719	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	31000	27300	941	15167	45000	25700	896	19500	76000	53000	1837	34667
Arb. Fagf. for Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	1310	1310	»	»	1310	1310	»	»
Kedel- og Maskinpass.	1001	1001	13	382	1400	1400	24	534	2401	2401	37	916
Kellnere.....	1278	1278	37	825	808	808	27	625	2086	2086	64	1450
Kvindel. Arbejderforb..	7500	7500	206	6617	4920	4920	343	8563	12420	12420	549	15180
Handels- og Kontormdh	11345	11345	154	3450	13164	13164	116	2900	24509	24509	270	6350
Forsikringsfunkt Forb.	420	420	18	398	340	340	3	69	760	760	21	467
Landarbejdere.....	130	130	»	»	27500	27500	97	582	27630	27630	97	582
Tilsammen .	118479	114779	4021	86780	167377	146285	4312	96094	285856	261064	8333	182874

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos E. F. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 25 ❋ KØBENHAVN DEN 20. DECEMBER 1919 ❋ 16 AARGANG

Overenskomstforhandlingerne i 1920.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening har under 12. December tilstillet De samvirkende Fagforbund nedenstaaende Skrivelse:

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Foranlediget ved, at de løbende Overenskomster i betydeligt Omfang allerede er opsagt til de overenskomstmæssige Udløbstider, har Forretningsudvalget taget den derved fremkomne Situation under alvorlig Overvejelse og har derefter droftet Stillingen dels med Hovedbestyrelsen og dels med Repræsentanter for samtlige Fag og Enkeltvirksomheder, og man skal i Henhold til den saaledes stedfundne Drøftelse bemærke følgende:

Ved de Lønstigninger, der i de forløbne Aar har fundet Sted for alle Overenskomster, og navnlig ved de i dette Efteraar givne Dyrtidstillæg har man ikke alene dækket den konstaterede Dyrtid, men i de allefleste Tilfælde langt mere. Arbejdernes Fortjenester ligger saa godt som overalt mindst 3 Gange saa højt, som de laa i 1914, medens Statistisk Departements sidste Opgørelse af 1. August d. A. kun udviser en Stigning i Prisniveauet til lidt over det dobbelte af, hvad det var i 1914. De danske Arbejdere er herved naaet til at have de største Lønninger i hele Evropa, og allerede i længere Tid har dette Forhold indenfor dansk Erhvervsliv fremkaldt stor Bevægelse, navnlig hos en Del af Industrien, der allerede har faaet at føle, at Danmarks Konkurrenceevne overfor Udlandet er i allerhøjeste Grad svækket, for visse Industriers Vedkommende fuldkommen umuliggjort. Dette Forhold vil vise sig stærkere og stærkere, efterhaanden som Produktionen stiger i de tidligere krigsførende Lande, og navnlig den Dag, da Tyskland bliver i Stand til at producere nogenlunde regelmæssigt.

Tanken om nu at rejse Spørgsmaalet om en Nedsættelse af Lønningerne har derfor været stærkt fremme til Overvejelse. Imidlertid er man fra Arbejdsgiverforeningens Side paa det rene med, at et Krav om nu at nedsætte Lønningerne vilde møde megen Modstand og ikke vilde kunne gennemføres uden Uro og Kamp. Man har derfor — omend med de allerstørste Betænkeligheder — besluttet sig til at gaa med til en Forlængelse af de gældende Overenskomster for et Aar, idet vi dog heroverfor tager den Reservation, at det givne Tilbud eventuelt ikke kan opretholdes under hele Overenskomstperioden overfor saadanne Virksomheder, som allerede paa Grund af de nuværende Lønninger har mistet deres Konkurrenceevne.

I Henhold til det foran anførte maa Arbejdsgiverforeningens Stilling derfor være den, at udover en Forlængelse af samtlige gældende Overenskomster vil man ikke kunne strække sig, og følgelig vil man heller ikke kunne optage Forhandlinger indenfor noget enkelt Fag om Ændringer i Overenskomsterne. Ved en saadan almindelig uforandret Forlængelse af samtlige Overenskomster vilde man formentlig ogsaa undgaa den store Arbejdsuro, der fremkom under Overenskomstforhandlinger, og det vilde for dansk Erhvervsliv af alle Grene og ogsaa for Arbejderne selv være af den storste Betydning, om det kommende Aar kunde blive et roligt Arbejdsaar og ikke et Aar som det sidste, hvor Arbejdsuroen faktisk har ødelagt Arbejdsforholdene og Produktionen i stor Udstrækning.

Vi retter en indtrægende Opfordring

til Dem om at gøre Deres Medlemmer forstaaeligt, at dansk Erhvervsliv ikke taaler yderligere Stigninger i Lønningerne, og at denne Vej heller ikke fører til nogen Nedgang i det nuværende Prisniveau, men tværtimod tvinger Varepriserne yderligere op, medens roligt Arbejde og øget Produktion vil være et ufejlbarligt Middel til Regulering af Priserne. Hvis en saadan Opfordring alvorligt følges, er der endnu en Mulighed for, at dansk Erhvervsliv ikke vil bukke under overfor de konkurrerende Stater; men skal den hidtil anvendte primitive Fremgangsmaade: skiftevis at hæve Arbejdslønningerne og Varepriserne, fremdeles bringes i Anvendelse, da maa dette ubetinget føre til dansk Erhvervslivs Tilbagegang eller Ødelæggelse til lige stor Skade for Arbejdsgivere, Arbejdere og hele Samfundet.

Vi anmoder De samvirkende Fagforbund om at tage vore foranstaaende Bemærkninger under alvorlig Overvejelse og tilføjer, at vi, saafremt De samvirkende Fagforbund maatte ønske det, er rede til at drøfte Sagen nærmere mundtligt, idet vi bemærker, at vi agter at indkalde en ekstraordinær Generalforsamling til Fredag den 19. ds.

P. F. V.
S. C. Hauberg.
Carl Plum.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg behandlede Arbejdsgiverforeningens Skrivelse paa sit Møde den 12. December og vedtog at fremsende følgende Svarskrivelse:

Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.

I Besiddelse af det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 5. December d. A. har vort Forretningsudvalg behandlet det i Skrivelsen indeholdte, og skal vi tillade os at bemærke følgende:

Vi vil anse det for at være ørkesløst at polemisere skriftligt om den i Skrivelsen fremsatte Paastand om, at Arbejdernes Fortjeneste nu ligger mindst 3 Gange højere end i 1914, og den i samme Forbindelse skete Henvisning til, at Prisniveauet pr. 1. August 1919 kun er lidt over det dobbelte af, hvad det var i 1914, og det samme gælder Paastanden om, at Arbejderne i Danmark er de højst lønnede i Europa, og den dermed i Forbindelse paastaaede Svækkelse af den danske Industris Konkurrencedygtighed. En Drøftelse heraf vilde sikkert give større Udbytte, om den sker ved en mundtlig Forhandling.

Vi vil derfor kun beskæftige os med det, der er det centrale i det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse, nemlig Tilbudet om at forlænge de gældende Overenskomster i et Aar. Dette Tilbud fremtræder som et Ultimatum, idet man siger, at man ikke vil kunne optage Forhandlinger indenfor noget enkelt Fag om Ændringer i Overenskomsterne, og Arbejdsgiverforeningen har her præciseret et bestemt Standpunkt uden at kunne vide, hvilken Vej Udviklingen vil gaa. Rent bortset fra, at Arbejdsgiverforeningen endogsaa tager Forbehold i visse Tilfælde, hvor man reserverer sig imod, at Tilbudet kan opretholdes i hele Overenskomstperioden, kan vi ikke tiltræde Arbejdsgiverforeningens ensidigt tagne Standpunkt til de kommende Overenskomstforhandlinger, men maa forbeholde vore Organisationer Frihed til at forhandle om de Vilkaar, under hvilke Overenskomsterne indgaas.

Arbejdsgiverforeningen er jo ikke i Stand til at yde nogen Garanti for, at Stigningen i Prisniveauet ikke vil blive fortsat, endnu mindre for, at det vil blive forringet, og vi har ikke hidtil set nogen Bestræbelse fra Arbejdsgiverforeningens Side gaaende ud paa at begrænse dennes Medlemmers forøgede Udbytte, medens man nu forlanger af os, at vi skal være medvirkende til at standse vore Medlemmers Lønkrav og under Forhold, hvor alt ligger saa usikkert, som Tilfældet er, vil det være udelukket, at vi skal kunne forpligte vore Organisationer og deres Medlemmer, saaledes som Arbejdsgiverforeningen kræver.

Vi deler ejheller den ærede Arbejdsgiverforenings Tro paa, at en Forlængelse paa et Aar af de bestaaende Overenskomster vil skabe den attraaede Arbejdsro, denne vil langt sikrere opnaas ved, at Organisationernes Medlemmer

giver deres Tilslutning til de Overenskomster, som afsluttes.

Imidlertid er de Forhold, som danner Basis for Overenskomstbetingelserne og Forudsætningerne for deres Afslutning, saa mangeartede, at vi tror paa Nytten og Betimeligheden af en mundtlig Drøftelse mellem vore Forretningsudvalg om hele det foreliggende Spørgsmaal, hvorfor vi kan tiltræde Arbejdsgiverforeningens Forslag, hvorefter der optages en Forhandling herom mellem de to Organisationers Forretningsudvalg.

P. F. V.
Alfr. Christiansen.
E. Svendsen.

En Forhandling mellem de to Organisationers Forretningsudvalg har derefter fundet Sted paa et Møde den 17. December. Dette Møde blev af rent orienterende Art, og begge Parter fastholdt deres i ovennævnte Skrivelser indtagne Standpunkt.

Ved Mødets Slutning enedes man dog om at afholde et nyt Fællesmøde umiddelbart efter Nytaar.

Dyrtidsforhandlingerne.

Biograffunktionærerne i København.

Ved et Fællesmøde d. 23. August forhandledes om et af Funktionærerne ved Biografteatrene fremsat Krav om Dyrtidstillæg.

Der opnaaedes Enighed om, at der for Resten af indeværende Overenskomstperiode ydes følgende Dyrtidstillæg:

Operatører.

Til Lønsatsen 64 Kr. 50 Øre Tillæg 15 Kr. pr. Uge, til 57 Kr. 50 Øre Tillæg 13 Kr., til 50 Kr. 50 Øre Tillæg 11 Kr. 50 Øre, til 43 Kr. 50 Øre Tillæg 10 Kr., til 38 Kr. 50 Øre Tillæg 9 Kr.

Samme Tillæg ydes til de tilsvarende Satser for Anden-Operatører.

Kontrollører.

Til Lønsatsen 57 Kr. Tillæg 9 Kr. pr. Uge, til 51 Kr. Tillæg 8 Kr., til 44 Kr. 50 Øre Tillæg 7 Kr., til 38 Kr. 50 Øre Tillæg 6 Kr., til 34 Kr. Tillæg 5 Kr. 50 Øre, til 28 Kr. 50 Øre Tillæg 5 Kr.

Ovenstaaende forskellige Lønsatser svarer til den Arbejdstid, Funktionærerne har ved Teatrene.

Budene i København.

Den 22. August oprettedes en Overenskomst for Budene ved en Del københavnske Firmaer og Arbejdsgiverorganisationer. Denne Overenskomst omfattede Bude lige fra 14 Aars Alderen og sluttede med en Løn af 55,00, hvoraf de 10,00 betragtedes som Dyrtidstillæg, til Bude over 21 Aar.

Sidst i Oktober rejstes der af Budene ved A. C. Illum, Crome & Goldschmidt og Fonnesbech Krav om et Dyrtidstillæg, men et Fællesmøde herom den 8. November endte uden Resultat.

Der opstod saa en Del Uro i ovennævnte Firmaer, der foranledigede, at Sagen toges op paany, og ved et Fællesmøde den 4. December oprettedes nedenstaaende Overenskomst, der dog kom til at gælde ikke alene for de tre Firmaer, men for samtlige Firmaer, der er Medlemmer af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, som beskæftiger Bude over 18 Aar, der er Medlemmer af Budenes Organisation:

For Bude mellem 18 og 21 Aar: 40 Kr. i fast Løn + 20 Kr. i Dyrtidstillæg, ialt 60 Kr.; mellem 21 og 24 Aar: 45 Kr. i fast Løn + 20 Kr. i Dyrtidstillæg, ialt 65 Kr.; over 24 Aar: 48 Kr. i fast Løn + 20 Kr. i Dyrtidstillæg, ialt 68 Kr.

Naar Budene ikke er beskæftigede ved Budarbejde, er de pligtige til at udføre alt andet forefaldende Arbejde, der vedrører Virksomhedens Drift, ligesom de er pligtige til at udføre det Overarbejde, som Forretningens Tarv kræver.

Til Betalingen for Overarbejde i de forskellige Overenskomster lægges pr. præsteret Arbejdstime det i Dag givne yderligere Dyrtidstillæg divideret med det ugentlige Antal Arbejdstimer.

Hvor Arbejdstiden ikke allerede er 8 Timer eller inden 1. Januar 1920 bliver 8 Timer, nedsættes Arbejdstiden fra 1. Januar 1920 til 8 Timer uden Afkortning i ovenstaaende Lønsatser. Spørgsmaalet om Arbejdstiden for »Bladcentralen« optages til lokal Forhandling.

De ovennævnte Lønninger træder i Kraft fra og med Lørdag Morgen den 6. ds.

Udløbstiden for samtlige Overenskomster mellem Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen og Budenes Or-

ganisation fastsættes til 1. April 1920 med 3 Maaneders Opsigelse.

Dansk Læder- og Skindarbejderforbund.

Da det ikke var lykkedes at opnaa Enighed om Dyrtidstillæg til de i Læderindustrien beskæftigede Kvinder, afholdtes Fællesmøde herom den 6. December.

Der oprettedes en Overenskomst, der bestemmer, at der ydes Kvinderne et ekstra Dyrtidstillæg af 21 Øre pr. Time i København og 19 Øre i Provinserne.

Syerskérne hos A/S V. Wegener, Vejle.

Da Forhandlingerne om et Dyrtidstillæg til den løbende Priskurant ikke gav et for Dansk Skrædderforbund tilfredsstillende Resultat, varslede Forbundet Strejke fra den 20. November. Herimod protesterede Arbejdsgiverforeningen, og der afholdtes saa et Fællesmøde i Vejle den 17. November, hvor Sagen ordnedes ved, at der tillagdes Priskuranten et Dyrtidstillæg af 45 pCt. fra 1. November at regne.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kvinderne hos Hagen og Sørensen og F. Schur & Co.

Ved et Fællesmøde den 17. November forhandledes om en Dyrtidsordning for de af Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemmer, som beskæftiges hos ovennævnte Firmaer.

Der opnaaedes Enighed om følgende:

For Firmaet Hagen & Sørensen: De 3 Paalæggersker faar et Dyrtidstillæg af 3 Kr. pr. Uge udover, hvad de i Øjeblikket oppebærer. De øvrige Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund faar et Dyrtidstillæg af 5 Kr. pr. Uge.

For C. F. Schur & Co.: De to ældre Paalæggersker faar et Dyrtidstillæg af 5 Kr. 50 Øre pr. Uge udover, hvad de i Øjeblikket oppebærer. Den yngre Paalæggerske faar et Dyrtidstillæg af 7 Kr. 50 Øre pr. Uge. Eleven faar et Dyrtidstillæg af 10 Kr. pr. Uge.

Samtlige Dyrtidstillæg træder i Kraft fra og med den 17. November.

Præmiering af den mindre Industri.

Industriforeningen i København indbyder til Deltagelse i en Konkurrence mellem Genstande fremstillede af den mindre Industri. Denne Konkurrence er forbunden med en Præmiering ved et Tilskud fra Staten til Støtte for den mindre Industri. Ved Uddelingen af Præmierne vil der ikke alene blive taget Hensyn til Fabrikatets Godhed, men ogsaa til om Vedkommende har udvist særlig Energi ved at indføre bedre Arbejdsmetoder eller ved at fabrikere nye eller hidtil fra Udlandet indførte Genstande. Medarbejdere, som har haft fremragende Del i et godt Resultat, vil kunne erholde Medarbejderpræmier. Bedømmelsen finder Sted ved et af Industriraadet nedsat Udvalg, som eventuelt vil tilkalde den fornødne sagkyndige Bistand.

For at komme i Betragtning ved Præmieringen fordres, at den eller de Genstande, for hvilke der æskes Præmie, er egnet for Tilvirkning og Salg i større Mængder og udført af den Præmieæskende eller i dennes Virksomhed, samt at den Præmieæskende kan henvise til mindst 1 Aars Virksomhed med Tilvirkning af paagældende eller lignende Genstande. Præmie vil kun blive tildelt saadanne Virksomheder, for hvilke Præmiebeløbet kan faa Betydning som en pekuniær Støtte til Virksomhedens Fremme.

Adgang til Præmieæskningen staar aaben for Virksomheder fra hele Landet.

Anmeldelse om Deltagelse skal ske paa særlige Skemaer, som kan faas ved personlig eller skriftlig Henvendelse til Industriforeningens Sekretariat, Vestre Boulevard 18, København B. Skemaerne skal udfyldes nøjagtigt og maa være tilbagesendte under samme Adresse inden Anmeldelsesfristens Udløb, den 15. Januar n. A.

P. U. V.
John. Messerschmidt.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 26 ❋ KØBENHAVN DEN 27. DECEMBER 1919 ❋ 16 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Decbr. 1919.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Januar 1920.

Forretningsudvalget.

Overenskomstforholdene i 1920.

Under 22. December har Forretningsudvalget til Fagforbundene, der er tilsluttet De samvirkende Fagforbund i Danmark, udsendt et saalydende Cirkulære:

De samvirkende Fagforbund i Danmark
Cirkulære 42/19

Som det sikkert er de ærede Organisationer bekendt, tilsendte Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening under 5. ds. De samvirkende Fagforbund en Skrivelse angaaende Overenskomstforhandlingerne i 1920, paa hvilken Skrivelse De samvirkende Fagforbund svarede inden 12. ds. Om Indholdet af nævnte Skrivelser tillader vi os at henvise til »Arbejderen« Nr. 25 for 20. December d. A., hvor begge Skrivelser er gengivet.

Saaledes som forudset i Skrivelserne har begge Organisationers Forretningsudvalg været samlet til et Fællesmøde, hvilket Møde fandt Sted Onsdag den 17. ds.

Dette Møde var af rent orienterende Art, og begge Parter præciserede hver for sig yderligere deres i ovennævnte Skrivelser fremsatte Synspunkter.

Mødet sluttede med, at man enedes om at afholde et nyt Fællesmøde mellem de to Forretningsudvalg umiddelbart efter Nytaar til fortsat Drøftelse af Overenskomstforholdene i 1920.

Det er vor Hensigt umiddelbart efter dette Mødes Afholdelse at indkalde Repræsentantskabet til Drøftelse af Situationen, og vi beder derfor de ærede Organisationer være forberedt paa Indkaldelse af et ekstraordinært Repræsentantskabsmøde i første Halvdel af Januar Maaned.

P. F. V.
Under Formandens Bortrejse
Alfr. Christiansen.

Laanet til de tyske Fagforeninger.

I Anledning af forskellige i Dagspressen fremkomne Rygter om Anvendelsen af de Pengemidler, som de danske Fagorganisationer har vedtaget at laane Tysklands Fagorganisationer, har vort Forretningsudvalg til samtlige Fagforbund, der er tilsluttede De samvirkende Fagforbund i Danmark udsendt et saalydende Cirkulære:

De samvirkende Fagforbund i Danmark
Cirkulære 43/19

»Paa De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde den 24. September d. A. forelagde Forretningsudvalget en Anmodning fra Allgemeine Deutsche Gewerkschaftsbund om et Laan af De samvirkende Fagforbund i Danmark paa indtil 3 Millioner Kr. til Indkøb af Levnedsmidler i Danmark.

Repræsentantskabet bemyndigede Forretningsudvalget til at arbejde videre paa Sagen og søge den realiseret paa Grundlag af de foreliggende Vilkaar.

Forretningsudvalget har derefter forhandlet med Allgemeine Deutsche Gewerkschaftsbund og Arbejdernes Landsbank, og der er oprettet og underskrevet en Kontrakt med Deutsche

Gewerkschaftsbund om Vilkaarene for Ydelsen af Laanet eller Krediten.

Imidlertid er Valutakursen blevet yderligere forværret i Tysklands Disfavør, og der er ikke fra de tyske Fagforeningers Side stillet Krav om Optagelse af nogen Del af Laanet.

Foranlediget ved et fra Berlin til Blade i Danmark tilgaaet Telegram, hvorefter man vilde benytte Laanet til Indkøb af Raastoffer i Danmark, i første Linie Raastoffer til Tekstilfabrikker, har Forretningsudvalget igen behandlet Sagen, og man er enig i, at Laanet, om det benyttes, maa anvendes i det Øjemed, som er forelagt for Repræsentantskabet.

Forøvrigt har vi ikke fra Tyskland modtaget nogen Meddelelse om Tanken om at købe Raastoffer udover nævnte Telegram, som er optaget i Bladene, og om hvis Oprindelse vi intet Kendskab har.

Paa given Foranledning gør vi opmærksom paa, at der indtil nu *ikke er disponeret over noget som helst Beløb af det planlagte Laan*, og at der ikke vil blive disponeret over nogen Del deraf uden til det oprindeligt planlagte Øjemed, medmindre Repræsentantskabets Tilslutning hertil er indhentet.

P. F. V.
Under Formandens Bortrejse
Alfr. Christiansen.

Den faste Voldgiftsret.

(Sag Nr. 314.)
Murerne i Aalborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 10. December 1919 i Sag Nr. 314: Murerforbundet i Danmark mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Centralforeningerne for Murermestre i Jylland og Østifternes og Murermesterforeningen i Aalborgs Vegne.

Den 14. Marts d. A. afsluttedes der en Overenskomst mellem Murerforbundet i Danmark og Centralforeningerne for Murermestre i Jylland og Østifterne, der indeholdt Bestemmelser bl. a. om Arbejdstid og Arbejdsløn. For Akkordarbejdets Vedkommende opretholdtes den hidtil gældende Priskurant af 27. Maj 1916, dog at der gaves nærmere bestemte Tillæg til denne Priskurants Satser.

I Juni Maaned optoges der mellem Mestre og Svende i Aalborg Forhandlinger om en lokal Overenskomst som Supplement til den almindelige Overenskomst af 14. Marts. Disse Forhandlinger førte ikke til noget Resultat, og den 27. Juni etablerede Svendene i Anledning heraf en — som det maa antages — ulovlig Strejke, der omfattede samtlige Svende i Aalborg. Denne Strejke blev af Centralforeningerne straks paatalt overfor Murerforbundet, og det kom den 11. Juli til en Forhandling i det af Centralforeningerne og Murerforbundet nedsatte Fællesudvalg om Sagen. Denne Forhandling resulterede i, at det ulovligt nedlagte Arbejde skulde genoptages, hvilket ogsaa skete. Endvidere enedes man om, at der paany skulde optages Forhandling mellem Mestre og Svende i Aalborg om en lokal Overenskomst.

Det lykkedes herefter Mestrene og Svendene i Aalborg at komme til Enighed om en Række af de Spørgsmaal, hvorom der hidtil havde været Strid, og denne Enighed fandt Udtryk i en »lokal Overenskomst mellem Murermestrene i Aalborg og Murersvendenes Fagforening i Aalborg« af 17. Juli. Kun om to Spørgsmaal opnaaedes der ikke Enighed. Det ene angik et fra Svendenes Side rejst Krav om, at de, hvor Etageadskillelsen var af Hennebique, vilde have Akkorden opgjort og Akkordoverskudet udbetalt for hver Etage for sig. Det andet drejede sig om, hvorvidt Efterpuds og Hvidtning skulde udføres i Akkord. Angaaende det første Spørgsmaal hed det i Overenskomsten af 17. Juli:

»Mestrene tilbød at udbetale indtil 50 pCt. af Overskudet, Svendene forlanger 100 pCt. Da Enighed ikke opnaaedes, henvistes Sagen til Fællesudvalget.«

Angaaende det andet Punkt hed det:

»Svendene forlanger dette Arbejde udført i Akkord efter Overenskomst. Mestrene henholder sig til Priskurantens Side 59, Pkt. 2.

Sagen henvistes til Fællesudvalget.«

Den Bestemmelse i Priskuranten, Mestrene henviste til, lyder saaledes:

»Al Reparation og Hvidtning udføres efter Overenskomst eller i Dagløn.«

Angaaende Betydningen af, at de to Spørgsmaal, om hvilke der stadig var Strid, henvistes til Fællesudvalget, er der Uenighed mellem Mestre og Svende. Sagen er den, at Fællesudvalget dels fungerer som Forhandlings- og Mæglingsudvalg, dels som Voldgiftsret, der — eventuelt ved Opmandskendelse — med bindende Virkning for Parterne afgør foreliggende Stridsspørgsmaal. Ifølge de mellem Centralforeningerne og Forbundet vedtagne Regler for Behandling af faglig Strid kan nu saavel Spørgsmaal om Forstaaelsen af den gældende Overenskomst som andre Stridsspørgsmaal blive Genstand for voldgiftsmæssig Afgørelse af Fællesudvalget, men hvor Striden ikke angaar Forstaaelsen af den gældende Overenskomst, kræver dette Enighed mellem Parterne derom. I det foreliggende Tilfælde hævder Svendene nu, at saadan Enighed var opnaaet ved de Forhandlinger, der førte til Overenskomsten af 17. Juli, og at denne Enighed fandt Udtryk i Overenskomstens Bestemmelser om, at de to Stridspunkter skulde henvises til Fællesudvalget. Mestrene hævder derimod, at Meningen kun var, at de to Spørgsmaal skulde gøres til Genstand for Forhandling i Fællesudvalget.

Den 23. Juli kom Spørgsmaalene frem til Behandling paa et Møde i Fællesudvalget. Man enedes imidlertid om at udsætte Behandlingen af dem til et senere Møde, der skulde afholdes den 12. August, idet man vilde opfordre de lokale Mestre og Svende til endnu engang gennem nye Forhandlinger at søge at naa til Enighed. Dette sidste lykkedes imidlertid heller ikke denne Gang, og den 12. August kom Spørgsmaalene da paany frem til Behandling i Fællesudvalget. Her blev der fra Svendenes Side rejst Krav om en voldgiftsmæssig Afgørelse, men dette vilde Mestrene ikke gaa med til.

Under denne Sag har nu Murerforbundet nedlagt Paastand om, at Centralforeningerne kendes pligtige at lade de omtalte Spørgsmaal afgøre af Fællesudvalget som Voldgiftsret, samt at saavel Centralforeningerne som Mesterforeningen i Aalborg dømmes til at betale en Bod for Overtrædelse af den gældende Overenskomsts Bestemmelser om Behandling af faglig Strid.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening procederer paa Centralforeningernes og Mesterforeningen i Aalborgs Vegne til Frifindelse.

Begge Parter har paastaaet Modparten dømt til at betale Sagens Omkostninger.

De Indklagede gør i første Række gældende, at det drejer sig om nye Krav, der ikke har Hjemmel i afsluttede Overenskomster. Heri findes der at maatte gives de Indklagede Medhold. Fra Murerforbundets Side har man ogsaa kun støttet sit Forlangende om en voldgiftsmæssig Afgørelse paa, at Enighed om at søge en saadan skal være opnaaet. I saa Henseende henviser man dels til den lokale Overenskomst af 17. Juli, dels gør man gældende, at der paa Mødet i Fællesudvalget den 23. Juli var Enighed om, at de paagældende Spørgsmaal skulde afgøres af Udvalget som Voldgiftsret, hvis det ikke paa anden Maade lykkedes at komme til et Resultat.

Fra Mestrenes Side benægtes det, at den af Forbundet paastaaede Enighed var til Stede i Mødet den 23. Juli. Der foreligger fra Mødet en Protokol, men den indeholder angaaende de her omhandlede Spørgsmaal kun, at Behandlingen af dem udsattes.

Efter det saaledes foreliggende findes Klagerne ikke mod de Indklagedes Benægtelse at have ført tilstrækkeligt Bevis for, at der under de lokale Forhandlinger, der førte til Overenskomsten af 17. Juli, eller senere under Forhandlingerne i Fællesudvalgets Møde den 23. Juli har været Enighed om at henvise de paagældende Spørgsmaal til Voldgift. De Indklagede vil derfor være at frifinde.

Sagens Omkostninger, der fastsættes til 200 Kr., findes efter Omstændighederne at burde betales af Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger fastsættes til 200 Kr., der betales af Parterne med Halvdelen hver.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kvinder hos A/S Nordisk Fjerfabrik.

Ved et Fællesmøde den 8. December forhandledes der mellem Kvindeligt Arbejderforbund og A/S Nordisk Fjerfabrik i Frihavnen om Oprettelse af en Overenskomst.

Der opnaaedes Enighed om en Overenskomst, der har tilbagevirkende Kraft til 13. September og med 3 Maaneders Varsel kan opsiges til Ophør en 1. Maj.

Arbejdstiden er 8 Timer daglig saavel ved almindelig Dagdrift som ved To-Holdsdrift.

Lønnen er for Arbejdersker i Dagdrift og for Arbejdersker i det første Hold i To-Holdsdrift Kr. 37,00 pr. Uge plus 8 Kr. i ekstraordinært Dyrtidstillæg.

Arbejdersker i Aftenholdet erholder et Tillæg af 15 Øre pr. præsteret Arbejdstime.

Overarbejde betales de første 3 Timer efter normal Arbejdstids Ophør samt Søn- og Helligdage indtil Kl. 12 Middag med et Tillæg til den faste Grundløn af 50 pCt., Overarbejde herefter med 100 pCt.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder Normen.

Syersker ved M. J. Madsen, Vejle.

Ved et Fællesmøde i Vejle den 17. November opnaaedes der Enighed om at forlænge den imellem Dansk Skrædderforbund og Firmaet M. I. Madsen bestaaende Priskurant for Syersker, imod at det hidtil gældende Dyrtidstillæg af 30 pCt. forhøjes til 80 pCt. fra den 25. Oktober.

Sadelmagerne hos P. Christensen, København.

Mellem Sadelmagernes Fagforening og Sadelmagermester P. Christensen var der opstaaet en Strid om, hvorvidt et Stykke Arbejde, der var udført af en Svend, skulde betales med Timebetaling eller skulde udføres i Akkord plus Timebetaling for en vis Del af Arbejdet.

Efter at der forgæves var forhandlet mellem de paagældende Organisationer om Stridsspørgsmaalet, nedlagdes Arbejdet den 15. September af de hos P. Christensen arbejdende 4 Sadelmagersvende.

Denne Sag var til Behandling paa et Fællesmøde den 1. November, og man enedes om, at Mesteren skal betale den af Svenden krævede Pris — Kr. 35,00 — for det omhandlede Arbejde, hvorefter Arbejdet genoptoges.

Skotøjsarbejderne hos Cay Oxholm.

Ved et Fællesmøde den 27. November behandledes en Konflikt hos Skotøjsfabrikant Cay Oxholm.

Arbejderne havde nedlagt Arbejdet uden Varsel i Anledning af en formentlig Afskedigelse af Klubformanden.

Ved Fællesmødet enedes man om, at Arbejdet genoptages, og at Spørgsmaalet om Berettigelsen af Klubformandens Afskedigelse afgøres af en faglig Voldgiftsret.

Hvis Voldgiftsretten kommer til det Resultat, at Afskedigelsen har været uberettiget, tilkendes der Klubformanden Løn fra den Dag, Arbejdet er genoptaget, indtil Kendelsen falder.

Dyrtidsforhandlingerne.

Kvinder hos Gartner Carl V. Lange i Frederikssund.

Mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Gartner Carl V. Lange i Frederikssund var der forhandlet om Ydelse af et ekstra Dyrtidstillæg, uden at Enighed var opnaaet herom, idet Arbejdsgiveren bl. a. paaberaabte sig, at Overenskomsten angaaende de paagældende Arbejdere var afsluttet saa sent som i Juli, og hertil kom, at Virksomheden ikke mere beskæftigede kvindelige Arbejdere.

Sagen kom derefter til Behandling paa et Fællesmøde den 5. December, hvor man enedes om følgende:

Carl V. Lange indgaar paa at yde de kvindelige Arbejdere et Dyrtidstillæg af 10 Øre pr. Time for den Tid, disse har arbejdet efter den 1. September d. A.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i December Maaned 1919.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Januar 1920.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49,[1] Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Anth. Andersen.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 27 ✻ KØBENHAVN DEN 3. JANUAR 1920 ✻ 16 AARGANG

Held og Lykke for vore Organisationers Virksomhed i det kommende Aar.

Forretningsudvalget.

Arbejdernes Andel i Bedriftsledelser m. v.

I en Skrivelse af 16. December har Statsministeriet tilskrevet De samvirkende Fagforbund følgende:

I en hertil indkommet Skrivelse har den af Justitsministeriet nedsatte Kommission, der har til Opgave at udarbejde Udkast til Forslag til Lov om Foranstaltninger til Sikring af Overholdelse af Overenskomster mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer, udtalt, at den anser det for rettest, at den indskrænker sig til at beskæftige sig med Spørgsmaalet om, hvilke Foranstaltninger der vil kunne træffes til Sikring af Overholdelse af de nævnte Overenskomster i snævrere Forstand, idet den ikke tror, at den efter sin Sammensætning med Nytte vil kunne optage til Drøftelse Spørgsmaal om Indførelse af et repræsentativt System, hvorved der f. Eks. gives Arbejderne Indflydelse paa Forretningsledelsen eller Andel i Virksomhedernes Udbytte.

Under Henvisning hertil samt til, at den Tid nærmer sig, da de bestaaende store Overenskomster mellem Arbejdere og Arbejdsgivere udløber, skal man tillade sig at anmode De samvirkende Fagforbund i Danmark om for sit Vedkommende at ville udpege 3 Repræsentanter til en foreløbig og indledende Forhandlinger om, hvorvidt det maatte være betimeligt nu at bringe en Konference i Stand til Drøftelse af Spørgsmaalet, om en Ordning lader sig træffe saaledes, at Arbejderne faar Del i Arbejdsledelsen og eventuelt i Udbytte af Virksomhederne, hvor de er beskæftigede.

Det tilføjes, at man under D. D. har anmodet Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening om ligeledes for sit Vedkommende at ville udpege 3 Repræsentanter i det angivne Øjemed.

(sign.) *Zahle.*

Forretningsudvalget behandlede Skrivelsen paa sit Møde den 19. December og vedtog at imødekomme den fremsatte Anmodning.

Til at deltage i den i Skrivelsen omtalte Forhandling valgte Forretningsudvalget: Sekretær i De samvirkende Fagforbund Vilh. Nygaard, Formand for Snedkerforbundet Martin Petersen og Formand for Dansk Formerforbund Arnold Nielsen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 313.

Arbejdsmænd paa Harder Gummifabrik.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 17. December 1919 i Sag Nr. 313: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa A/S Harders Gummifabriks Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Fabrikarbejdernes Forbunds og 6 navngivne Arbejderes Vegne.

I Maj og Juni d. A. afsluttede Fabrikarbejdernes Forbund lokale Overenskomster med 4 Vulkaniseringsanstalter, deriblandt A/S Harders Gummifabrik, der paa dette Tidspunkt ikke

stod som Medlem af Arbejdsgiverforeningen. Overenskomsten med A/S Harders Gummifabrik afsluttedes den 22. Maj. Den indeholdt angaaende Lønnen følgende Bestemmelse:

»Timelønnen er 150 Øre.

For nyantagne Arbejdere fastsættes Lønnen til 115 Øre pr. Time de første 3 Maaneder.

Denne Bestemmelse gælder dog ikke for Arbejdere, der har været ved Faget før og kan udføre Arbejdet.«

I August nedlagde de paa de 4 Vulkaniseringsanstalter beskæftigede Arbejdere ulovligt Arbejdet, og dette førte til, at der den 30. August afholdtes et Møde mellem Fabrikarbejdernes Forbund og Gummiindustriforeningen, af hvilken Organisation de 4 Vulkaniseringsanstalter var Medlemmer. Her enedes man om at søge de lokale Overenskomster erstattet med en for Gummiindustriforeningens Medlemmer fælles Overenskomst. Det ulovligt nedlagde Arbejde blev derefter genoptaget den 1. September.

Den 20. September nedlagde Arbejderne paa A/S Harders Gummifabrik paany ulovligt Arbejdet, men ved Fagforeningens Mellemkomst bragtes denne Strejke til Ophør fra og med den 2. Oktober.

Imidlertid førte de mellem Fabrikarbejdernes Forbund og Gummiindustriforeningen paabegyndte Forhandlinger ikke til noget Resultat, og i Anledning heraf varslede Forbundet Strejke overfor Foreningen. Denne Strejke traadte i Kraft den 7. Oktober. Senere har Arbejderne sluttet Overenskomst med tre af de betydeligste af de paagældende Virksomheder, idet disse er indgaaet paa at betale Arbejderne en Timeløn af 170 Øre og 5 pCt. af den samlede Bruttoindtægt. For A/S Harders Gummifabriks Vedkommende vedvarer Strejken derimod, idet denne Virksomhed, der den 12. August var blevet optaget i Arbejdsgiverforeningen, ikke har villet indgaa paa tilsvarende Betingelser.

Under denne Sag paastaar Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening nu den fra og med den 7. Oktober hos A/S Harders Gummifabrik etablerede Strejke kendt ulovlig og De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Fabrikarbejdernes Forbunds Vegne idømt Bod for dens Iværksættelse. De hævder, at den lokale Overenskomst af 22. Maj stadig er gældende, og at Strejken er iværksat i Strid med Septemberforligets Varselsbestemmelser.

De Indklagede procederer til Frifindelse. De erkender, at Septemberforligets Varselsbestemmelser ikke er overholdt, men de anfører til Undskyldning herfor, at A/S Harders Gummifabrik stadig stod som Medlem af Gummiindustriforeningen, overfor hvilken Forening Strejken blev varslet, og at de ikke har været opmærksomme paa, at Fabriken paa det paagældende Tidspunkt havde indmeldt sig i Arbejdsgiverforeningen. De henviser endvidere til, at Strejken vel er varslet den 23. September til Ikrafttræden den 30. September, men at den desuagtet først blev iværksat den 7. Oktober, saaledes at Fabrikken i Realiteten har faaet det Varsel, den havde Krav paa. Hvad dernæst Spørgsmaalet om Overtrædelse af den lokale Overenskomst af 22. Maj angaar, hævder de Indklagede, at man paa det den 30. August afholdte Forhandlingsmøde enedes om, at denne Overenskomst ligesom de andre lokale Overenskomster, man havde sluttet, skulde falde bort, uanset hvorledes det gik med Forhandlingerne om en fælles Overenskomst. At dette var Meningen, støtter de Indklagede bl. a. paa, at man paa det omtalte Møde forhandlede om, hvilken Betaling der skulde ydes Arbejderne i Tiden, indtil man fik den nye Fællesoverenskomst i Stand.

Mod Klagernes Benægtelse kan Retten nu ikke finde det bevist, at man fra Fabrikkens Side er indgaaet paa at annullere den lokale Overenskomst af 22. Maj, uanset om det skulde lykkes at naa til Enighed om en Fællesoverenskomst eller ej. Allerede som Følge heraf maa det altsaa statueres, at den paaklagede Strejke er ulovlig, og at Fabrikarbejdernes Forbund er pligtig til uopholdeligt at hæve den. Da de Indklagede imidlertid kan have været i god Tro, baade med Hensyn til Spørgsmaalet om Strejkevarslingens formelle Lovlighed og med Hensyn til Spørgs-

maalet om den lokale Overenskomsts fortsatte Gyldighed, findes de under de foreliggende Omstændigheder — og idet det forudsættes, at Arbejdet straks efter denne Kendelses Afsigelse genoptages, i hvilket Tilfælde Fabrikkens Direktør under Domsforhandlingen har erklæret, at han i Overensstemmelse med et af ham tidligere med Arbejdsgiverforeningens Sanktion fremsat Tilbud vil forhøje den i Overenskomsten af 22. Maj hjemlede Timeløn af 1 Kr. 50 Øre til 1 Kr. 70 Øre — at kunne fritages for at betale nogen Bod.

Sagens Omkostninger vil de Indklagede have at betale med 200 Kr.

Kendelse.

Den paa A/S Harders Gummifabrik etablerede Strejke er ulovlig og bør uopholdelig hæves.

Sagens Omkostninger fastsættes til 200 Kr., der betales af de Indklagede.

Sag Nr. 315.

Jern- og Metalsliberne paa Metalvarefabrikkerne „Union" og „Victoria".

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 17. December 1919 i Sag Nr. 315: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustriens Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Jern- og Metalsliberforbunds og dette igen paa dets københavnske Afdelings og nogle navngivne Arbejderes Vegne.

I Juli Maaned begyndte de paa A/S »Union« i Kastrup beskæftigede Slibere — efter at nogle Lønforhandlinger var endt resultatløst — en systematisk Nedsættelse af deres Arbejdsydelse i en saadan Grad, at de end ikke paa deres Akkorder kunde holde den i Faget vedtagne Timeløn, medens de hidtil havde kunnet tjene betydeligt mere ved Akkordarbejde end ved timelønnet Arbejde. Som Følge heraf kom Arbejderne i Gæld til Fabrikken, idet denne udbetalte Arbejderne Timelønnen som Forskud paa Akkordfortjenesten. Der førtes i Anledning af det passerede forskellige Forhandlinger, bl. a. afholdtes der den 11. August et Fællesmøde mellem Hovedorganisationerne, men det lykkedes ikke at komme til Enighed.

I den følgende Tid iværksatte Arbejderne en Affolkning af Fabrikken, og Arbejdet standsedes saaledes ganske. Efter 5 Ugers Forløb lykkedes det imidlertid ved lokal Forhandling at naa til en Forstaaelse, saaledes at Arbejdet genoptoges. Med Hensyn til de Beløb, Arbejderne var kommet til at skylde Fabrikken — 50—100 Kr. pr. Mand — enedes man om, at Beløbene efterhaanden skulde afdrages i Ugelønnen, men nærmere Aftale om Størrelsen af de Rater, i hvilke Afdragene skulde ske, blev ikke truffet.

Nogen Tid efter, at Arbejdet var genoptaget, meddelte Fabrikken, at man fra 1. November agtede at tilbageholde 5 pCt. af de skyldige Beløb i hver Uges Løn. Dette gav Anledning til ny Uro. Og samtidig opstod der Uenighed om Gennemførelsen af den mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Jern- og Metalsliberforbund aftalte Dyrtidsordning. Ifølge denne skulde der gives et Tillæg af 25 pCt. til de Akkordpriser, der var indførte ved en Overenskomst fra Februar i Aar. Hvor der derimod efter den nævnte Overenskomst var givet Tillæg til Akkordpriserne, skulde disse Tillæg nu fradrages i de 25 pCt., dog at det nye Tillæg — bortset fra et ganske særligt Tilfælde — ikke skulde kunne gaa ned under 5 pCt. Sliberne paa »Union« hævdede imidlertid, at det fra Fabrikkens Side var lovet dem, at de Tillæg, der var ydet dem efter Februar-Overenskomsten, ikke skulde komme i Betragtning ved Gennemførelsen af den nye Dyrtidsordning. Rigtigheden heraf nægtede man fra Fabrikkens Side, og man vilde ikke indgaa paa at fravige den mellem Forbundet og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning trufne Dyritdsordning. Herefter nedlagde samtlige Slibere hos »Union« Arbejdet Mandag den 10. November Kl. 10 Fm., efter at de allerede Lørdag den 8. November var udeblevet, som det maa antages for at holde Møde om den foreliggende Situation.

Direktøren for A/S »Union« er tillige Indehaver af Metalvarefabrikken »Victoria«. Her er indrettet et mindre Sliberværksted, hvor en mere betroet Sliber, Edv. Nielsen, der er Sekretær for Forbundets københavnske Afdeling,

var beskæftiget tilligemed to andre Slibere, der undervises af ham. I andre Afdelinger af Fabrikken beskæftiges ialt 5 Slibere.

Lørdag den 8. November udeblev nu ogsaa samtlige paa »Victoria« beskæftigede Slibere, som det maa antages for at holde Møde sammen med Sliberne fra »Union«. Mandag den 10. November mødte de paany med Undtagelse af Edv. Nielsen. Om Tirsdagen mødte ogsaa han. Fra Fabrikkens Side meddeltes det ham nu, at han maatte betragte sig som afskediget, naar han havde fuldført sin Akkord, da man ikke vilde finde sig i hans stadige Mandagsforsømmelser. Han forlod derefter straks Fabrikken, en Time efter forlod de af ham underviste Slibere deres Arbejde, og fra og med Onsdag den 12. November har samtlige paa »Victoria« beskæftigede Slibere nedlagt Arbejdet. I en af Edv. Nielsen »paa samtlige Sliberes Vegne« underskrevet Skrivelse meddeltes det Direktøren for »Union«, at samtlige paa »Union« og »Victoria« beskæftigede Slibere enstemmigt havde besluttet ikke at ville arbejde, før visse i Skrivelsen nærmere angivne Krav var opfyldt, eller der ved en eventuel Forhandling var naaet et tilfredsstillende Resultat.

Under denne Sag paastaar nu Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening Forbundet eller subsidiært dettes københavnske Afdeling og de enkelte Arbejdere in solidum tilpligtet at betale en Bod for gentagen Overtrædelse af den gældende Overenskomst samt til at betale Sagens Omkostninger.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Foreløbig bemærkes, at de Indklagede ikke bestrider den ulovlige Karakter af de Arbejdsstandsninger, der er Tale om. Der bliver altsaa kun Spørgsmaal om, hvor Ansvaret for det passerede kan lægges, og om Størrelsen af den forskyldte Bod.

Fra Forbundets Side anfører man, at man ikke har ydet de paagældende Arbejdere nogen Art af Støtte, men at man tværtimod har søgt at paavirke dem til at genoptage Arbejdet og i det hele ophøre med deres ulovlige Færd. Man anfører endvidere, at der ikke kunde være Tale om at sætte andre Arbejdere i de ulovligt Strejkendes Sted, da der ikke i Faget fandtes Arbejdsledige, der var i Stand til at udføre det paagældende Arbejde.

Efter det saaledes foreliggende, der ikke er bestridt fra Klagernes Side, findes der ikke at kunne paalægges Forbundet noget Ansvar for de begaaede Ulovligheder.

Derimod vil Forbundets københavnske Afdeling ikke kunne fritages for Ansvar for det passerede. De Indklagede har vel gjort gældende, at heller ikke Afdelingen har ydet de Strejkende nogen Støtte, men tværtimod søgt at faa dem til at genoptage Arbejbejdet, idet Spørgsmaalet har været bragt frem paa en Generalforsamling i Afdelingen, hvor man vedtog at opfordre Arbejderne til at genoptage Arbejdet. Denne Generalforsamling er imidlertid først afholdt den 8. December. Og det er oplyst, at Tillidsmænd indenfor Afdelingen og et Medlem af Afdelingens Bestyrelse paa forskellig Maade har gjort sig medskyldig i de begaaede Ulovligheder. Afdelingens Sekretær er som allerede omtalt optraadt paa samtlige Strejkendes Vegne overfor »Union«s Direktør; det er endvidere oplyst, at han har indsamlet Penge til de Strejkende blandt andre Arbejdere. Arbejdernes Tillidsmand paa »Union«, J. Hyhne, er tillige Repræsentant i Afdelingen. Endelig har Afdelingens Kasserer, V. Sørensen, der tog sin Afsked fra A/S »Union« nogle Dage før, den anden Strejke udbrød, deltaget aktivt i den første Strejke.

Den Bod, der efter det saaledes foreliggende vil være at paalægge Afdelingen, findes passende at kunne ansættes til 2000 Kr. De enkelte strejkende Arbejdere vil derhos være at domme solidarisk med Fagforeningen, dog at hver enkelts Ansvar findes at burde begrænses til 75 Kr. for deres Vedkommende, der kun har deltaget i den ene Strejke, og til 125 Kr. for deres Vedkommende, der har deltaget i begge Strejker.

V. Sørensen, der tog sin Afsked nogle Dage før den sidste Strejkes Udbrud, vil efter det foreliggende kun kunne dømmes for Deltagelse i den første Strejke.

Sagens Omkostninger vil de Indklagede have at betale med 200 Kr.

Kendelse.

Dansk Jern- og Metalsliberforbunds københavnske Afdeling bør til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa A/S »Union«s og Fabrikken »Victoria«s Vegne betale en Bod af 2000 Kr.

In solidum med Afdelingen, dog saaledes at det solidariske Ansvar for hver enkelt begrænses til 75 Kr., bør efternævnte Arbejdere betale Boden (her følger Navnene paa 13 Arbejdere).

In solidum med Afdelingen, dog saaledes at det solidariske Ansvar for hver enkelt begrænses til 125 Kr., bør efternævnte Arbejdere betale Boden (her følger Navnene paa 9 Arbejdere).

Sagens Omkostninger vil de Indklagede have at betale med 200 Kr.

Sag Nr. 319.

Et Formandsspørgsmaal paa Københavns Klichefabrik.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 20. December 1919 i Sag Nr. 319: De samvirkende Fagforbund paa Litografisk Forbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Reproduktionsanstalternes Principalforenings og denne igen paa Københavns Klichéfabriks Vegne.

Imellem Firmaet Københavns Klichéfabrik og Kemigraf Ernst Brødermann blev der den 28. September d. A. oprettet en saalydende Engagementskontrakt:

»1.

Herr Brødermann antages som *teknisk Leder* af Kobenhavns Klichéfabrik fra 1. Oktober d. A. at regne.

2.

I sin Stilling er Herr Brødermann forpligtet til at lede Anstalten paa en for Firmaet tilfredsstillende Maade og deltage i det forefaldende Arbejde, alt efter Forretningens Behov, og særlig til enhver Tid drage Omsorg for, at Arbejdet leveres færdigt til den paa Arbejdssedlen angivne Tidsfrist, sørge for god Orden samt Økonomi med Raavarer etc.

Al Medhjælp af Personale engageres og afskediges af Herr Brødermann.

3.

Sor Vederlag tillægges der Herr Brødermann fast Gage aarlig Kr. *3600*, desuden: 2 pCt. af Omsætningen indtil Kr. 100,000, 3 pCt. af Omsætningen over Kr. 100,000, dog er der garanteret Herr Brødermann en Mindsteindtægt af Kr. 7000,00, der udbetales med $^1/_{12}$ hver Maaned.

Ved Omsætning forstaas alt Kliché-, Stereotypi- og Retouchearbejde, der udgaar fra Værkstederne.

4.

Denne Kontrakt er uopsigelig foreløbig til 1. Januar 1921, men kan derefter opsiges med 3 Maaneders Varsel fra begge Sider.«

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund nu gjort gældende, at denne Kontrakt kun er oprettet, fordi man har ønsket at holde Brødermann udenfor Fagforeningen, og at dette sidste ikke er berettiget, da Brødermann ikke indtager en Stilling som Formand i Septemberforligets Forstand. Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening hævder derimod, at under Henvisning til Kontraktens Indhold og Brødermanns hele Stilling som Arbejdsleder i Virksomheden, at det efter Septemberforliget er berettiget at holde ham udenfor Fagforeningen.

Det er oplyst, at Brødermann i ca. 10 Aar har været knyttet til Kobenhavns Klichéfabrik. De første Aar stod han som Medlem af Fagforeningen, men allerede i 1912 udmeldte han sig, hvilket Skridt ikke var foranlediget ved noget derom fremsat Ønske fra Firmaets Side. Hans Stilling har i de forløbne Aar udviklet sig gradvis, saaledes at hun nu — efter hvad der en Enighed om mellem Parterne — staar som Virksomhedens mest betroede Mand paa Værkstedet. At han nu fra 1. Oktober d. A. at regne er ansat som »teknisk Leder«, betegner efter det oplyste heller ikke nogen pludselig og betydelig Ændring.

Efter det saaledes foreliggende kan der ikke tillægges Oprettelsen af Kontrakten nogen særlig Vægt som Støtte for det af de Indklagede indtagne Standpunkt. Afgørende for det foreliggende Spørgsmaals Besvarelse maa det derimod blive, om Brødermann allerede før den 1. Oktober har indtaget en Stilling som Arbejdsleder i Septemberforligets Forstand.

Det er oplyst, at Virksomheden for Tiden beskæftiger 5 Arbejdere og 3 Lærlinge foruden Brødermann. Af de 5 Arbejdere er to Fotografer, to Ætsere og en Retouchør. Herefter vilde det vanskeligt kunne statueres, at Virksomheden havde Brug for en egentlig Arbejdsleder ved Siden af Principalen, hvis denne sidste selv var faglært. I det foreliggende Tilfælde forholder det sig imidlertid saaledes, at Indehaveren af Københavns Klichéfabrik for det første ikke selv er faglært, og at han dernæst ikke selv kan lede Værkstedets Arbejde, fordi han tillige har anden Virksomhed og ofte er borte fra Klichéfabrikken indtil en Uge ad Gangen. Men under disse Omstændigheder findes det, at Virksomhedens Indehaver maa have Ret til at have en udenfor Fagforeningen staaende Stedfortræder, der som hans Tillidsmand kan lede Arbejdet. Og den Omstændighed, at Brødermann til Stadighed arbejder med, kan ikke blive afgørende herimod, særlig da det efter det oplyste maa antages, at det i lignende Virksomheder, hvor der er en fagkyndig Principal, er almindeligt, at denne til Stadighed deltager i Arbejdet.

Sagens Omkostninger fastsættes til 200 Kr., der findes at burde betales af Klagerne.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 200 Kr.

Dyrtidsforhandlingerne.

Kuske i Læderindustrien og paa Kødfoderfabriken „Grand Danois".

Et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 10. December behandlede en Strid, der var opstaaet mellem Kuskenes Fællesforbund og Firmaerne indenfor Læderindustrien samt Kødfoderfabrikken »Grand Danois«.

Ved de Forhandlinger, der førtes midt i Oktober angaaende Dyrtidstillæg til Kuskene opnaaedes Enighed om et Dyrtidstillæg paa 18 Kr. ugentlig, saaledes at Ugelønnen hævedes fra 62 Kr. til 80 Kr. Men det blev under Forhandlingerne præciseret, at der var enkelte Kuske, der havde mere end 62 Kr., og at disse ogsaa skulde have de 18 Kr.s Tillæg. Ovennævnte Firmaers Kuske havde tidligere henholdsvis 68 Kr. og 70 Kr. i Ugeløn, og nu er de 18 Kroners Dyrtidstillæg nægtet disse Kuske, og Arbejdsgiverne hævder, at havde de været vidende om, at der fandtes saa høje Lønninger, burde dette have været dem meddelt, da de i saa Fald ikke var indgaaet herpaa; de havde kun været bekendt med, at Grossererne betalte 2 Kr. over den almindelige Ugeløn.

Fællesmødet henviste Sagen til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejderne ved D. F. D. S. Odense.

Paa Grund af de særlige Forhold ved Odense Havn, nemlig at D. F. D. S.'s Rute- og Eksportbaade kun ligger i Havnen nogle faa Timer hver Gang, forlangte Arbejderne en højere Timelon, end der sædvanlig betales for Havnearbejde. Da Selskabet ved Overenskomstforhandlingerne nægtede at indgaa herpaa, iværksattes en Strejke, der varede flere Maaneder.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 5. December opnaaedes Enighed om et Grundlag for en Overenskomst under Forbehold af Arbejdernes Sanktion, men denne forkastedes.

Den 12. December afholdtes saa et nyt Fællesmøde, der resulterede i et Forslag, der akcepteredes af Arbejderne.

Denne Overenskomst gaar i Korthed ud paa samme Timeløn plus Dyrtidstillæg, som betales i den øvrige Havn, men Arbejderne er garanteret Betaling for mindst 5 Timer hver Dag, de er antaget til Arbejde, baade ved Rutebaadene og Eksportbaadene.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 28 ❋ KØBENHAVN DEN 10. JANUAR 1920 ❋ 16 AARGANG

Ekstraordinært Repræsentantskabsmøde 12. Januar 1920

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab er indkaldt til ekstraordinært Møde i *Odd Fellow-Palæet, Bredgade 28, Kobenhavn,*

Mandag den 12. Januar 1920 Kl. 10 Form.

Den foreløbige *Dagsorden* er:

Overenskomstsituationen i 1920.

Den skandinaviske Arbejderkongres i København 21.—23. Januar 1920.

Komitéen for Samarbejdet mellem de skandinaviske Arbejderpartier samt den danske Organisationskomité for Kongressen i Kobenhavn 21.—23. Januar 1920 har nu holdt Møde og fastsat følgende

Dagsorden:

1. Kongressens Aabning.
2. Hovedkomitéens Beretning ang. Mandaterne. Navneopraab.
3. Valg af 4 Ordstyrere, 4 Sekretærer og 1 Generalsekretær.
4. Vedtagelse af Forretningsorden og Dagsorden.
5. Valg af Udvalg.
6. Beretning fra Komitéen for det skandinaviske Samarbejde om Virksomheden siden sidste Kongres.
7. Socialiseringsproblemet.
8. Industrielt Demokrati. Bedriftsraad m. v.
9. Stillingen til Internationale.
10. Det fremtidige skandinaviske Samarbejde.
11. Gensidig Støtte under faglige Konflikter.
12. Sociallovgivningen.
13. Andre foreliggende Forslag:
    a) Dyrtiden.
    b) Fagbevægelsens Selvhjælpsvirksomhed.
    c) Kooperationen.

*

Kongressen afholdes i Forsamlingsbygningen, Enghavevej 40.

*

Indkvarteringen.

Organisationerne bedes henlede de Delegeredes Opmærksomhed paa, at de, der ønsker at faa reserveret Hotelplads, maa indsende Meddelelse herom senest *Torsdag den 15. Januar,* men paa Grund af de vanskelige Hotelforhold bedes saa mange sam muligt skaffe sig Logi hos Bekendte.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 317.

Kobbertrykkerne i Nationalbankens Seddeltrykkeri.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 17. December 1919 i Sag Nr. 317: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Kobenhavns Bogtrykkerforenings Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk litografisk Forbunds Vegne.

Den 25. Juni d. A. oprettedes der mellem Kobenhavns Bogtrykkerforening og Dansk litografisk Forbund en Overenskomst om Arbejdsforholdene i Nationalbankens Seddeltrykkeri's Kobbertrykkeri, der bl. a. indeholdt følgende Bestemmelser:

»1.

Ugelonnen for de beskæftigede Kobbertrykkere fastsættes til Kr. 79,50 plus Kr. 26,50 i Dyrtidstillæg og for de mandlige Medhjælpere til Kr. 55,50 plus Kr. 26,50 i Dyrtidstillæg. For ny

ansatte Arbejdere er Lønnen det første Aar 10 pCt. lavere.

Den normale Præstation sættes til 2500 Ark pr. Dag pr. Maskine. Hvad der før den ordinære Arbejdstids Ophør trykkes herudover, beregnes efter vedkommende Trykkers eller Medhjælpers ordinære Ugeløn.

2.

Firmaet forpligter sig til ikke at beskæftige nogen i Kobbertrykkeriet paa lavere Vilkaar, end der er fastsat i denne Overenskomst.

3.

Arbejdstiden er 8 Timer og skal lægges indenfor Tidsrummet Kl. 7 Morgen til Kl. 6 Aften.

4.

Overarbejde betales med 50 pCt. ekstra de første 4 Timer efter Arbejdstidens Ophør, derefter med 100 pCt. ekstra. For Søn- og Helligdage ydes et Tillæg af 100 pCt.

Overarbejdsgodtgørelse beregnes saavel af den faste Løn som af Dyrtidstillæget.

. . . . . .

7.

Det paahviler Arbejderne at overholde Arbejdstiden og i enhver Henseende efter bedste Evne at fremme Arbejdet efter Forretningens Tarv.«

Overenskomsten skulde træde i Kraft den 1. Juli og skulde ikke kunne opsiges til Ophør før den 1. Juli 1921.

Nogle Maaneder efter, at denne Overenskomst var afsluttet, rejste saavel Kobbertrykkere som Medhjælpere — Virksomheden beskæftiger 6 af de første og 9 af de sidste — Krav om Dyrtidstillæg. I Anledning heraf førtes der forskellige Forhandlinger mellem Parterne, men det lykkedes ikke at komme til Enighed. Fra Virksomhedens Side hævdes det nu, at Arbejderne herefter har foretaget en Række ulovlige Skridt overfor Virksomheden. De har systematisk nægtet Overarbejde, de skal have iværksat en systematisk Nedsættelse af Arbejdsydelsen, og de skal have blokeret Virksomheden for Tilgang af ny Arbejdskraft. Endelig har man fra Kobbertrykkernes Side erklæret, at saafremt Firmaet som paatænkt lod en Medhjælper ved Navn Langwagen, der i mange Aar har været beskæftiget hos Firmaet, overgaa til at være Kobbertrykker, vilde Følgen blive en øjeblikkelig Arbejdsstandsning.

I Anledning af det passerede klagede Arbejdsgiverforeningen ved Skrivelse af 8. November til De samvirkende Fagforbund, og den 18. November blev Sagen derefter gjort til Genstand for Forhandling paa et Møde mellem Hovedorganisationerne. Her lykkedes det de Tilstedeværende at komme til Enighed, og herom optoges en saalydende Protokol:

»Ved et Fællesmøde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, Københavns Bogtrykkerforening og Dansk litografisk Forbund enedes man om følgende Tillæg til den for »Nationalbankens Seddeltrykkeri« gældende Overenskomst:

Naar de i Overenskomsten forudsatte 2500 Ark pr. Dag præsteres i den normale Arbejdstid, betales der en Præmie af 3 Kr. til Trykkere og Kr. 2,25 til Medhjælpere ved vedkommende Maskine.

Dette Tillæg gives paa Betingelse af, at der fra Arbejdernes Side ikke nægtes at udføre det til enhver Tid nødvendige Overarbejde eller lægges Firmaet Hindringer i Vejen for Antagelsen af den til enhver Tid fornødne Arbejdskraft.

Langwagen ansættes som Trykker, naar de to nye Maskiner kommer. Indtil da kan han dog i paakommende Tilfælde anvendes som Reservetrykker.«

Protokollen blev underskrevet af en Repræsentant for De samvirkende Fagforbund, en Repræsentant for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, en Repræsentant for Københavns Bogtrykkerforening samt af Formanden for Dansk litografisk Forbund. Under 21. November fremsendte sidstnævnte imidlertid følgende Skrivelse til Københavns Bogtrykkerforening:

»Vi tillader os at meddele, at vi i Gaar har holdt Møde med vore Medlemmer, beskæftigede i »Nationalbankens Seddeltrykkeri«. Overenskomsten af 18. ds. blev forelagt og enstemmig forkastet.«

Under denne Sag paastaar nu Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Københavns Bogtrykkerforenings Vegne De samvirkende Fagforbund paa Dansk litografisk Forbunds Vegne idømt Bod for Overtrædelse af Overenskomsten af 25. Juni og af Septemberforligets Punkt 4.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Hvad først Spørgsmaalet om Langwagens Ansættelse som Kobbertrykker angaar, gør de Indklagede gældende, at det her drejer sig om et lille Fag, der vil blive ødelagt, hvis det skal være tilladt at antage ufaglært Arbejdskraft. I den gældende Overenskomst findes der ganske vist intet om, at ufaglærte Arbejdere ikke maa anvendes som Kobbertrykkere. Dette var derimod Tilfældet med den tidligere Overenskomst, og man har fra Forbundets Side ikke været opmærksom paa, at den paagældende Bestemmelse ikke var kommet med i den nye Overenskomst. Forbundet vil ogsaa til enhver Tid være i Stand til at skaffe Virksomheden det fornødne Antal faglærte Kobbertrykkere. For Tiden er der ganske vist her i Landet kun en arbejdsløs Mand i Faget, og Firmaet har erklæret at have Anvendelse for to Mand, men det vil nu som altid være let for Forbundet at fremskaffe egnet Arbejdskraft fra Tyskland eller Østrig.

Overfor det saaledes fra de Indklagedes Side anførte gør Klagerne gældende, at der ikke fra deres Side er Tale om noget Forsøg paa at ødelægge Faget, idet man altid vil foretrække faglærte Arbejdere, naar saadanne kan skaffes her fra Landet. I det foreliggende Tilfælde drejer det sig imidlertid om en ca. 40aarig Medhjælper, der i mange Aar har ønsket at blive Kobbertrykker, og som er fuldt kvalificeret til at paatage sig en Kobbertrykkers Arbejde. Ham ønsker man at ansætte og mener at have Ret dertil, da den tidligere Bestemmelse om, at kun faglærte Arbejdere maa anvendes — hvilken Bestemmelse man fra Virksomhedens Side med velberaad Hu har sørget for at faa slettet — ikke gælder mere.

Efter det saaledes foreliggende finder Retten at maatte give Klagerne Medhold i, at det vil være et alvorligt Brud paa Septemberforligets Punkt 4, om man ved nogen Art af kollektiv Tvang vil søge at hindre Nationalbankens Seddeltrykkeri i at ansætte Langwagen som Kobbertrykker.

Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet om de Overtrædelser af den gældende Overenskomst, der skal være begaaet fra de Indklagedes Side, er der ikke om den paastaaede Blokade oplyst tilstrækkeligt til, at de Indklagede, der benægter at have blokeret Firmaet, vil kunne dømmes paa dette Grundlag. Derimod synes det at være rigtigt, at de paagældende Arbejdere paa overenskomststridig Maade har nedsat deres Arbejdsydelse. Det er ganske vist oplyst, at forefaldende Maskinskader har sinket Arbejdet en Del, men den Nedsættelse med Hensyn til Kvantum af udført Arbejde, der efter det oplyste faktisk har fundet Sted, synes ikke at kunne forklares som en Følge af Maskinskaderne alene. Og i hvert Fald foreligger der en ulovlig Optræden, tilmed fra Forbundets Side, med Hensyn til den absolute Nægtelse af at udføre Overarbejde. Forbundet erkender, at en saadan Nægtelse har fundet Sted, og at man fra Forbundets Side har støttet Arbejderne deri. Som Motiv anfører man, at det under Forhandlingerne om Dyrtidstillæg blev benyttet som Argument mod Arbejderne, at de havde stor Fortjeneste ved Overarbejde. Dette kan dog naturligvis ikke hjemle Forbundet Ret til at optræde som sket. Og om noget Misbrug i Retning af at kræve for meget Overarbejde fra Virksomhedens Side har der efter det oplyste ikke været Tale. Det har nemlig ikke været muligt at fremskaffe nye Maskiner, og de paagældende Arbejdere maa antages at have været imod, at man gik over til en Arbejdsordning med Arbejde i skiftende Hold.

Den Bod, Forbundet efter det anførte har forskyldt ved sin Optræden, findes passende at kunne ansættes til et Beløb af 500 Kr.

Sagens Omkostninger vil de Indklagede have at betale med 200 Kr.

Kendelse.

Nationalbankens Seddeltrykkeri er

berettiget til at ansætte Langwagen som Kobbertrykker.

Dansk litografisk Forbund bør til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Nationalbankens Seddeltrykkeris Vegne betale en Bod af 500 Kr.

Sagens Omkostninger fastsættes til 200 Kr., der betales af de Indklagede.

Lønbevægelser og Konflikter.

Chaufførerne hos Gyldendal.

I Anledning af, at A/S Gyldendals Boghandel nægtede at forhandle med Chaufførernes Fogforening om en Overenskomst for de hos Firmaet beskæftigede Chauffører, blev der varslet Strejke til den 29. December. Nævnte Dato afholdtes imidlertid et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, der resulterede i, at der opnaaedes Enighed om en Overenskomst, hvorefter Strejkne kunde bortfalde.

Ugelønnen inklusive Dyrtidstillæg fastsattes til 82 Kr., og der gennemførtes en af Chaufførerne ønsket Form for Betaling af Overarbejde samt gratis Levering af Skindbeklædning.

Denne Overenskomst fik tilbagevirkende Kraft fra 12. September 1919 og udløber 1. Marts 1920.

Chauffører i Motorbranchen.

I Oktober indledede Chaufførernes Fagforening Forhandling med Firmaet F. Bülow & Co. om en Overenskomst, men da Firmaet var Medlem af en Sammenslutning, der kalder sig Motorbranchens Arbejdsgiverforening, blev der optaget Forhandling med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, men da denne Forhandling intet Resultat gav, varsledes Strejke til den 20. December.

Der afholdtes saa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 20. December, og her opnaaedes Enighed om, at den mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Chaufførernes Fagforening bestaaende Overenskomst ogsaa skulde gælde for Medlemmer af Motorbranchens Arbejdsgiverforening, dog med et Par Tilføjelser, der bestemmer højere Diæter for Landture, og fastslaar, at Chaufførerne faar udleveret gratis Skindbeklædning.

Den varslede Strejke blev derefter aflyst.

Udlandet.

Storkonflikt i Sverig.

I Sverige er det jo nu kommen til aaben Konflikt i Jernindustrien. Fra Fredag den 2. Januar er der Strejke paa en Række Fabrikker saavel i Stockholm som i Provinserne, og flere er fulgt efter fra Mandag. Blandt de standsede Fabrikker er flere store, saaledes i Stockholm Gasaccumulator, Atlas-Diesel, Volta, de Laval, i Malmø Scania Vabis, i Helsingborg Svensk elektromekanisk Industri o. s. v.

Onsdag den 7. Januar nedlægges forventelig Arbejdet paa yderligere en Række Virksomheder, saa de Strejkendes Antal vil komme op paa ca. 8000.

Striden staar dels om Lønspørgsmaalet, særlig Akkordpriserne, og om Arbejdstidens Inddeling, efter at Loven om 8 Timersdagen nu er traadt i Kraft.

Masseopsigelser i Norge.

Medens en stor og voksende aaben Konflikt saaledes er kommen til Udbrud i Sverige, er en Række store Overenskomster bleven opsagt i Norge. Dette gælder saaledes Metalarbejdere, Typografer, Arbejderne ved Norsk Hydro m. fl., ialt omfattende ca. 40,000 Mand. Disse Overenskomster udløber alle den 31. Marts.

Arbejdsløsheden
i September Maaned 1919.

Nedenstaaende Oplysninger om Arbejdsløsheden i Septbr. 1919 omfatter ialt 55 Fag eller Organisationer med ialt ca. 256,400 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang ca. 8,400 eller 3,3 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 186,800 eller 1,4 Dage pr. Medlem.

Af Fag, for hvilke Oplysninger mangler, nævnes: Stukkatører, Skorstensfejere, Ovnsættere, Drejere, Kobbersmede, Jern- og Metalslibere, Gørtlere og Metalarbejdere, Litografer og Gartnere.

Desuden er de meddelte Oplysninger ufuldstændige for Mølleriarbejdere, Brolæggere, Bødkere, Læder- og Skindarbejdere, Bogbindere, Typografer og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Endelig er der paa Grund af Strejke ingen Oplysninger meddelt om Skrædderne.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Næringsmiddelindustri.												
Mølleriarbejdere	162	162	2	119	743	666	14	242	905	828	16	361
Bageri & Konditoriarb.	1790	1790	435	7060	2083	2083	369	7380	3873	3873	804	14440
Sukkervarearbejdere	1078	1078	5	78	334	334	5	92	1412	1412	10	170
Bryggeriarbejdere	3864	3864	27	201	1761	1761	16	353	5625	5625	43	554
Slagteriarbejdere	1500	1500	176	4650	2705	2705	679	14938	4205	4205	855	19588
Tobaksarbejdere	5341	5341	31	1226	3482	3482	33	1004	8823	8823	64	2230
Skraatobaksarbejdere	352	352	»	»	970	970	6	207	1322	1322	6	207
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	3416	3416	6	188	7145	7145	254	6705	10561	10561	260	6893
Sejlmagere	134	134	»	»	73	73	»	»	207	207	»	»
Rebslagere	70	70	»	»	294	294	8	176	364	364	8	176
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Handskemagere	101	101	13	383	14	14	7	145	115	115	20	528
Hattearbejdere	1183	1183	26	781	246	246	44	940	1429	1429	70	1721
Skotøjarbejdere	3990	3990	17	330	1352	1352	10	319	5342	5342	27	649
Barberere	680	680	66	2331	690	690	102	2678	1370	1370	168	5009
Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	78	78	»	»	83	71	1	7	161	149	1	7
Murere	2374	2374	1	25	6304	6304	67	1675	8678	8678	68	1700
Murarbejdsmænd	1420	1420	25	750	—	—	—	—	1420	1420	25	750
Hustømrere	1648	1648	3	30	5513	5513	44	904	7161	7161	47	934
Skibstømrere	359	359	»	»	677	677	3	40	1036	1036	3	40
Snedkere	4574	4574	167	6200	4966	4966	65	1000	9540	9540	232	7200
Billedskærere	145	145	1	141	76	76	1	10	221	221	2	151
Forgyldere	142	142	2	34	101	101	1	27	243	243	3	61
Glarmestre	172	172	»	»	198	198	»	»	370	370	»	»
Malere	2825	2825	588	12753	3631	3631	143	2807	6456	6456	731	15560
Sadelm. & Tapetserere	1115	1115	87	1079	730	730	35	461	1845	1845	122	1540
At overføre..	38513	38513	1678	38359	44171	44082	1907	42110	82684	82595	3585	80469

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	38513	38513	1678	38359	44171	44082	1907	42110	82684	82595	3585	80469
Trævareindustri.												
Træindustriarbejdere .	861	861	7	162	3447	3447	50	991	4308	4308	57	1153
Bødkere	260	260	11	65	482	307	37	907	742	567	48	972
Karetmagere	381	381	»	»	620	620	8	139	1001	1001	8	139
Korkskærere.....	220	220	3	100	40	40	»	»	260	260	3	100
Børstenbindere	298	298	8	129	285	285	10	172	583	583	18	301
Kurvemagere	190	190	»	»	42	42	»	19	232	232	»	19
Læder- og Lædervare-industri.												
Læder- og Skindarb...	208	208	3	69	256	240	2	56	464	448	5	125
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere.....	1274	1274	3	41	383	383	1	107	1657	1657	4	148
Stenarbejdere	190	190	»	»	222	222	3	33	412	412	3	33
Glasarbejdere	248	248	19	460	372	372	38	844	620	620	57	1304
Forarbejdning af Metal og Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	921	921	8	281	328	328	1	10	1249	1249	9	291
Blikkenslagere.....	862	862	24	1132	635	635	6	135	1497	1497	30	1267
Metaltrykkere	126	126	3	63	5	5	»	»	131	131	3	63
Urmagere	136	136	»	»	202	202	»	»	338	338	»	»
Instrumentm. (cnir.) ..	38	38	»	»	—	—	—	—	38	38	»	»
Smede og Maskinarb..	9600	9600	671	16005	10316	10316	285	7976	19916	19916	956	23981
Specialarbejdere.....	355	355	2	39	—	—	—	—	355	355	2	39
Formere	500	500	65	1580	1250	1250	113	3192	1750	1750	178	4772
Elektrikere.....	930	930	»	650	1293	1293	3	89	2223	2223	3	739
Grafisk Industri.												
Bogbindere.....	2700	2700	22	1000	818	483	25	551	3518	3183	47	1551
Typografer.....	2979	2979	25	815	1900	1581	14	378	4879	4560	39	1193
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	213	213	1	29	1139	1139	9	330	1352	1352	10	359
Dansk Arbejdsmandsforb.												
Chauffører	900	900	54	955	—	—	—	—	—	—	—	—
Fabrikarbejdere	2686	2686	142	2241	—	—	—	—	—	—	—	—
Jord- og Betonarb. ...	5000	5000	340	5907	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuskene.....	2737	2737	115	1808	—	—	—	—	—	—	—	—
Lager- og Pakhusarb.	2785	2785	139	2572	—	—	—	—	—	—	—	—
Støberi- og Maskinabm.	2515	2515	20	989	—	—	—	—	—	—	—	—
Dansk Arbejdsmandsf. iøvrigt.....	14377	10677	353	6298	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	31000	27300	1163	20770	45000	27400	908	19700	76000	54700	2071	40470
Arb. Fagf. for Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	1310	1310	»	»	1310	1310	»	»
Kedel- og Maskinpass.	1010	1010	12	235	1402	1402	26	585	2412	2412	38	820
Kellnere.....	1344	1344	141	2550	820	820	81	1725	2164	2164	222	4275
Kvindel. Arbejderforb..	7500	7500	96	3850	4980	4980	269	7041	12480	12480	365	10891
Handels-og Kontormdh	11972	11972	133	3600	13725	13725	127	3200	25697	25697	260	6800
Forsikringsfunkt Forb.	420	420	15	505	340	340	»	11	760	760	15	516
Landarbejdere.....	130	130	18	286	27500	27500	300	3695	27630	27630	318	3981
Tilsammen.	115379	111679	4131	92775	163283	144749	4223	93996	278662	256428	8354	186771

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos E. F. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 29 * KØBENHAVN DEN 17. JANUAR 1920 16 AARGANG

Overenskomstforholdene i 1920.

Under 14. Januar har Forretningsudvalget udsendt følgende Cirkulære:

Til

Forbundene, som er tilsluttede De samvirkende Fagforbund.

Som meddelt i Cirkulære Nr. 42/19 modtog De samvirkende Fagforbund under 5. December f. A. en Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, hvori tilkendegives, at Arbejdsgiverne ikke i indeværende Aar kan give nogen Lønforhøjelse, at man ikke kan gaa videre end til at forny de gældende Overenskomster paa et Aar, idet der endog heroverfor er taget den Reservation, at det givne Tilbud ikke kan opretholdes under hele Overenskomstperioden overfor Virksomheder, som allerede paa Grund af de nuværende Lønninger har mistet deres Konkurrenceevne, og det tilføjes, at der heller ikke vil kunne optages Forhandlinger indenfor noget enkelt Fag om Ændring i Overenskomsterne.

Den Stilling, Arbejdsgiverforeningen saaledes har taget, motiveres bl. a. med, at Arbejdsgiverne ikke blot har dækket Dyrtiden, men i de fleste Tilfælde givet langt mere, og at Fortjenesten ligger 3 Gange saa højt som i 1914, samt at Konkurrenceevnen med Udlandet er svækket i høj Grad og for visse Industriers vedkommende umuliggjort.

De samvirkende Fagforbunds Stilling hertil blev meddelt Arbejdsgiverforeningen den 12. December f. A. og gik ud paa, at man ikke kan tiltræde Arbejdsgiverforeningens Beslutning, men maa forbeholde vore Organisationer Frihed til at forhandle om de Vilkaar, under hvilke Overenskomsterne indgaas, og at Tiderne i det hele taget er altfor usikre til, at vi kan fraskrive os Retten til i det kommende Aar at kræve Forbedring af vore Løn- og Arbejdsvilkaar.

Den 17. December traadte Forretningsudvalgene for de to Hovedorganisationer sammen for at drøfte Situationen, og dette Møde fortsattes den 7. Jan. d. A. Ved Mødets Slutning nedsattes et mindre Udvalg, som fortsatte Forhandlingerne de paafølgende Dage. Da Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter under disse Forhandlinger fastholdt sit Standpunkt om, at der ingen Forhandling kan finde Sted mellem Fagene, gjorde vort Udvalg Forsøg paa at finde en Løsning, der under et kunde bringe en Ordning tilveje, og fremsatte i den Hensigt et Forslag, hvori der kræves Adgang til Dækning for Prisstigningen under Overenskomsternes Forløb, Forhandling om Dyrtidstillægenes Overgang til de faste Lønsatser, Optagelse af de Priskurantforhandlinger, hvorom der er truffet Aftale, Adgang til Forhandling om forældede Overenskomster og andre særlige Misforhold, om Arbejdernes Deltagelse i Bedrifternes Ledelse, om Ferie m. v.

Arbejdsgiverforeningens Svar herpaa maa nærmest betegnes som negativ, idet man til de vigtigste Punkter havde sagt enten rent ud Nej eller givet Svaret en saadan Form, at det var ganske uantageligt. Forhandlingerne endte derfor ogsaa uden noget Resultat.

Den 12. ds. var Repræsentantskabet samlet til Møde, og paa dette gjorde Formanden, Carl F. Madsen, rede for de Forhandlingsmøder, der har fundet Sted i Arbejdsgiverforeningen, og gennemgik det Forslag, som Arbejdernes Repræsentanter har fremsat til Grundlag for de fortsatte Forhandlinger.

Resultatet af Diskussionen blev, at

Repræsentantskabet bestemt nægtede at akceptere det af Arbejdsgiverforeningen indtagne Standpunkt, medens Mødet derimod bemyndigede Forretningsudvalget til at fortsætte Forhandlingerne paa Grundlag af det Forslag, som vort Forretningsudvalg havde forelagt. Der var saaledes fuld Enighed om, at en Fornyelse af Overenskomsterne kun er mulig, naar Arbejderne sikres Adgang til Dækning for fortsat Stigning af Prisniveauet (Dyrtiden), ligesom der maa aabnes Mulighed for lokale Forhandlinger om forældede Overenskomster, eller andre særlige Misforhold m. m. Naar Resultatet af de saaledes paatænkte Forhandlinger foreligger, afholdes paany Repræsentantskabsmøde, og indtil da vil ingen Overenskomster kunne fornyes, med mindre de nævnte Indrømmelser kan opnaas.

P. F. V.
Carl F. Madsen.
Alfr. Christiansen.

Statens Forligsmand i Arbejdsstridigheder.

Under 22. December f. A. har Indenrigsministeriet efter Ansøgning fritaget Departementschef Adolph Jensen for det ham overdragne Hverv som Statens Forligsmand i Arbejdsstridigheder, hvorefter Ministriet efter Indstilling af Den faste Voldgiftsret har udnævnt Landsdommer Axel Rasmussen til for et Tidsrum af 2 Aar at varetage Hvervet som Forligsmand.

*

Den saaledes afgaaede Forligsmand har under 23. December f. A. tilsendt De samvirkende Fagforbund en Skrivelse saalydende:

Under 22. d. M. har Indenrigsministeriet efter mit Ønske fritaget mig for Hvervet som Statens Forligsmand i Arbejdsstridigheder.

Det var ikke uden Betænkelighed, at jeg for 5½ Aar siden overtog Forligsmands-Stillingen, men det er mig en Glæde at kunne udtale, at jeg ikke har haft Grund til at angre, at jeg lod mig bevæge dertil. Naar jeg med Tilfredsstillelse kan se tilbage paa Arbejdet i disse Aar, skyldes det imidlertid først og fremmest det stærke Ønske om Fredens Bevarelse, som jeg stedse har mødt hos Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer, og uden hvilket Forligsmandens Gerning aldrig vil kunne lykkes.

Dette har jeg ved min Fratrædelse fra Stillingen ønsket at fremhæve overfor De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening som repræsenterende den langt overvejende Del af de Fagorganisationer, jeg under min Forligsmands-Virksomhed er kommen i Berøring med.

Sluttelig maa jeg have Lov til at udtale min Tak for den Tillid, hvormed jeg er bleven mødt — en Tillid, der baade har gjort mig Gerningen lettere og skaffet mig mange personlige Venner i begge Lejre.

(sign.) *Adolph Jensen.*

I Erkendelse af at være Departementschefen Tak skyldig for hans Virksomhed som Forligsmand, har De samvirkende Fagforbund under 14. d. M. tilsendt ham følgende Skrivelse:

Hr.
Departementschef Adolph Jensen.

Vort Forretningsudvalg, som i Dag har været samlet til Møde, føler Trang til at takke Dem for den Virksomhed, De har udfoldet i det overordentlig vanskelige Hverv som Statens Forligsmand i Arbejdsstridigheder.

Vi erkender i fuldt Maal, at Stillingen som Forligsmand i Almindelighed er saare vanskelig, men i det sidst forløbne Aar har den været det i særlig Grad, og vi maa i højeste Grad være Hr. Departementschefen taknemmelig for det store Arbejde, som er udført af Dem i denne særlig vanskelige Periode, hvorved utvivlsomt er hidført Forstaaelse om Overenskomster, hvor der ellers var størst Udsigt til oprivende faglige Kampe.

Det er med Beklagelse, at vi har erfaret, at De har ment ikke mere at kunne bestride Hvervet som Forligsmand, men vi forstaar Deres Ønske

om at faa nogen Hvile efter det byrdefulde Arbejde, og det er derfor med Oprigtighed, vi fremsender til Dem vor bedste Tak for Deres Virksomhed.

Paa Forretningsudvalgets Vegne
Carl F. Madsen.
Alfr. Christiansen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Fabriksarbejderne hos A/S Joseph Levin & Co.

Efter Arbejdstidens Nedsættelse til 8 Timer daglig, var der opstaaet Uoverensstemmelse mellem Fabrikarbejdernes Forbund og A/S Joseph Levin & Co. om Tidspunktet for Arbejdstidens Afslutning og Hvilepavsernes Længde.

Sagen kom til Behandling paa et Fællesmøde den 6. Januar, hvor man enedes om, at Arbejdstiden de første 5 Ugedage lægges mellem Kl. 7 og $4^1/_2$ med $1^1/_2$ Times Spisetid, om Lørdagen mellem Kl. 7 og 4 med 1 Times Spisetid.

Lager- og Pakhusarbejdere hos Firmaet H. Pens, København.

Ved et Fællesmøde den 5. December 1919 forhandledes mellem Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening og Firmaet H. Pens om Oprettelsen af en Overenskomst.

Der opnaaedes Enighed om en Overenskomst, der med 3 Maaneders Varsel kan opsiges til Ophør en 1. Maj.

Arbejdstiden fastsættes til $50^1/_2$ Time ugentlig. Lønnen for Arbejdere over 20 Aar fastsættes til 57 Kr. ugentlig plus et Dyrtidstillæg af 18 Kr. Lønnen for Arbejdere under 20 Aar fastsættes til 54 Kr. ugentlig plus et Dyrtidstillæg af 18 Kr.

Overarbejde de første 3 Timer efter normal Arbejdstids Ophør betales med 150 Øre plus 35 Øre i Dyrtidstillæg pr. Time. Efterfølgende Timer samt Arbejde paa Søn- og Helligdage betales med 2 Kr. plus 35 Øre i Dyrtidstillæg pr. Time.

Opsigelsesfristen mellem Firmaet og den enkelte Arbejder er fra begge Sider 1 Uge til en Lønningsdag.

For Ulykkestilfælde holdes Arbejderne forsikrede for de første 13 Uger efter Ulykkestilfældets Indtræden med en Dagpenge af 3 Kr.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder Normen.

Tekstilarbejderne paa Hørsholm Klædefabrik.

Hørsholm Klædefabrik havde afskediget to af Tekstilarbejderforbundets Medlemmer, og da Forbundet formente, at Afskedigelserne var en Hævnakt fra Fabrikken overfor Arbejderne, fordi disse havde paatalt visse Forhold paa Fabrikken, varslede Forbundet Strejke.

Sagen kom derefter til Behandling paa et Fællesmøde den 6. December 1919, og man opnaaede her Enighed om, at de foreliggende Stridsspørgsmaal saavel som de Aarsager, der menes at ligge til Grund for disse, henvises til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret. Forbundet aflyser den varslede Strejke.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 327.
Arbejdsmænd paa A/S Dansk Soyakagefabrik.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. Januar 1920 i Sag Nr. 327: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Oliemøllernes Fagforenings Vegne mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Foreningen af danske Oliemølleres og denne igen paa A/S Dansk Soyakagefabriks Vegne og omvendt.

A/S Dansk Soyakagefabrik fremstiller Foderstoffer og Olie paa to forskellige Maader, dels i et Presseanlæg og dels i et Ekstraktionsanlæg. I Presseanlæget har der undertiden været arbejdet med 8, undertiden med 9 Presser i hvert af de 4 Batterier. Driften er kontinuerlig. Ifølge Tillægsoverenskomst af 7. April 1919 beskæftiges i Anlæget med 35 Minutters Pressetid 30 Mand pr. Vagt. Betalingen er 1 Kr. 50 Øre pr. Time, men — hedder det i den nævnte Tillægsoverenskomst — »benyttes der 9 Presser, gives der samtlige Arbejdere et Tillæg til Timelønnen af 5 Øre«.

Som Følge af Forhold, foranledigede ved Krigen, var Presseanlæget standset i Tiden fra Juni 1917 til April 1919. I April 1919 sattes det i Gang igen med Mandskab, der — som det maa antages — for en væsentlig Del ikke tidligere havde været beskæftiget i Presseanlæget. I Tiden fra April til Oktober 1919 arbejdedes der kun med 8 Presser i hvert Batteri, da man kun havde sparsomme Mængder af Raastoffer til Disposition. Fra og med den 27. Oktober fik Arbejderne derimod Ordre til at tage den 9. Presse med. Men da Tillidsmanden den 29. Oktober paa Arbejdernes Vegne meddelte Driftslederen, at Arbejderne vilde kræve et Produktionstillæg udover de overenskomstmæssige 5 Øre, hvis de vedblivende skulde arbejde med 9 Presser, erklærede Driftslederen, at Kravet jo var ganske uberettiget, men at han indtil videre kunde gaa med til, at Arbejderne nøjedes med at tage 8 Presser. Den næste Dag satte Arbejderne derefter den 9. Presse fra.

Tirsdag den 2. December meddeltes det Arbejderne, at det nu var nødvendigt at gaa over til at arbejde med 9 Presser, hvis Anlæget stadig skulde kunne holdes i Gang med Fordel. Fra og med den 4. December om Morgenen maatte man derfor forlange, at Arbejderne tog den 9. Presse med. Vilde de ikke det, maatte man skride til at standse Anlæget med Ugens Udgang. Den 4. December lod Arbejderne alligevel den 9. Presse staa urørt, og det meddeltes da saavel Tillidsmanden som Formanden for Oliemøllernes Fagforening, at Anlæget vilde blive standset om Lørdagen, hvilket derefter ogsaa skete.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund nu paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Oliemøllernes Fagforenings Vegne gjort gældende, at A/S Dansk Soyakagefabrik har iværksat en ulovlig Lockout, hvorfor de paastaar Fabrikken idømt en Bod af en saadan Størrelse, at den kan give de udelukkede Arbejdere — ialt 93 — Erstatning for den Løn, de har mistet. De samvirkende Fagforbund gør endvidere gældende, at de paagældende Arbejdere ikke var i Stand til at tage 9 Presser med en Pressetid af 35 Minutter, hvorfor de paastaar Fabrikken tilpligtet at søge Spørgsmaalet om Berettigelsen af det fra Fabrikkens Side rejste Krav afgjort gennem Mægling og eventuelt Voldgift.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening procederer paa Foreningen af danske Oliemølleres og denne igen paa A/S Dansk Soyakagefabriks Vegne til Frifindelse. Under en Kontrasag har de Indklagede derhos paastaaet Klagerne idømt Bod i Anledning af, at Oliemøllernes Fagforening den 9. Decbr. uden forudgaaet Varsel har indrykket en Meddelelse i »Soc.-Dem.«, hvorefter Tilgang til Arbejdspladsen var forbudt Foreningens Medlemmer, indtil anden Meddelelse forelaa.

De samvirkende Fagforbund procederer i Kontrasagen til Frifindelse.

Som Grund til, at man ikke fra Fabrikkens Side har begæret den foreliggende Strid behandlet efter Reglerne for Behandling af faglig Strid, anfører man, at der ikke var noget at mægle om, da Arbejdernes Undladelse af at tage den 9. Presse med betegnede et utvivlsomt Brud paa den gældende Overenskomst. Selv om det skulde være blevet konstateret, at Arbejderne ikke var i Stand til at tage den 9. Presse med, vilde man iøvrigt have set sig nødsaget til at standse Presseanlæget, da dette ikke mere kunde betale sig, naar der kun arbejdedes med 8 Presser, saa ogsaa af den Grund var enhver Mægling hensigtsløs. Derimod kunde der naturligvis have været Tale om ved Søgsmaal til Den faste Voldgiftsret at søge de paagældende Arbejdere tilpligtet at arbejde med 9 Presser. Naar man ikke er gaaet denne Vej, beror det paa, at man ikke havde nogen nævneværdig Interesse i at søge den Obstruktion fra Arbejdernes Side, man mener fandt Sted, bragt til Ophør. Thi selv om der arbejdedes med 9 Presser, vilde Selskabets Fortjeneste ved at holde Presseanlæget i Gang være minimal. Man foretrak derfor at standse Virksomheden, hvad man maatte være berettiget til. Om nogen Lockout er der altsaa ikke Tale, hvilket ogsaa fremgaar af, at der ikke er etableret nogen Boykot-

ning af de paagældende Arbejdere, idet man tværtimod har været parat til at give ca. 20 af dem andet Arbejde.

Der findes at maatte gives de Indklagede Medhold i, at det maa staa en Arbejdsgiver frit for at standse sin Virksomhed, naar den ikke mere kan rentere, eller han af andre Grunde ikke mere har Interesse i at fortsætte den. Der vil derfor heller ikke kunne være Tale om at tilpligte Soyakagefabrikken at indlade sig paa Mægling i Anledning af den fra Arbejdernes Side rejste Paastand om, at de med en Pressetid af 35 Minutter ikke evner at tage den 9. Presse med. Det maa nemlig antages, at Fabrikken af Rentabilitetsgrunde ikke ønsker at fortsætte Driften af Presseanlægget, med mindre den har Sikkerhed for, at der vil blive arbejdet med 9 Presser, og en Mægling vil derfor være unyttig.

Af det udviklede følger, at de Indklagede maatte frifindes under denne Sag, hvis det var rigtigt, hvad de har gjort gældende under Proceduren, at den af dem etablerede Standsning af Presseanlægget ikke havde Karakter af et Kampskridt, men var en i Forhold til Arbejderne ganske neutral Handling. Det er imidlertid oplyst, at dette ikke fuldt ud var Tilfældet. Det maa vel antages, at de Indklagede ikke har iværksat nogen formelig Boykotting. Men ikke desmindre foreligger der flere Vidnesbyrd om, at man i Arbejdsgiverkredse har haft den Opfattelse, at der ogsaa efter Anlægets Standsning forelaa en Konflikt, hvilket maa antages at have givet sig Udslag i, at andre Arbejdsgivere har nægtet at tage de afskedigede Arbejdere i Arbejde. Og det kan efter det Retten forelagte ikke antages, at Soyakagefabrikkens Ledelse har været uden Indflydelse paa, at den omtalte Opfattelse kom frem.

Spørgsmaalet bliver herefter, om Soyakagefabrikken vilde have været berettiget til gennem en uvarslet Arbejdsstandsning at søge en Opfyldelse af Overenskomsten fra Arbejdernes Side fremtvunget. Klagerne har som allerede omtalt gjort gældende. at det slet ikke vilde være Arbejderne muligt at tage den 9. Presse med indenfor den fastsatte Pressetid, idet dette vilde forudsætte en Øvelse, som de paagældende Arbejdere ikke alle var i Besiddelse af. De anfører i denne Sammenhæng, at det kun var tilsyneladende, at man i Dagene 27.—29. Oktober tog 9 Presser, idet der er blevet Kager siddende tilbage i Presserne. Hvis Lønnen var blevet sat i Vejret, mener Klagerne derimod, at det vilde have været muligt at knytte Arbejderne fastere til Virksomheden, saa de havde faaet den fornødne Øvelse. Det oplyste kan dog ikke paa nogen Maade bevise, at der ikke foreligger Overenskomstbrud fra Arbejdernes Side. Men selv om det antages, at det vilde have været Arbejderne muligt at tage den 9. Presse med, i hvilket Tilfælde Fabrikken jo maatte kunne kræve, at de ogsaa gjorde det, følger deraf ikke, at Fabrikken vilde have været berettiget til at anvende Arbejdsstandsning som Reaktion mod den i saa Fald foreliggende Obstruktion. Der er vel ingen Tvivl om, at Obstruktion fra Arbejdernes Side vil kunne have en saadan Karakter, at den maa kunne imødegaas med en — uvarslet — Arbejdsstandsning. I det foreliggende Tilfælde var Forholdet imidlertid det, at Arbejderne, over hvis Virksomhed Fabrikken ellers ikke havde haft Grund til at klage, trykkede sig ved uden Lønforhøjelse at sætte deres Arbejdspræstation tilvejrs.

Der er ingen Grund til at tro, at denne Arbejdernes Holdning, forudsat at den ikke var berettiget, ikke skulde kunne være ændret uden Anvendelse af Selvtægt. I hvert Fald vilde det have været Virksomhedens Pligt først at forsøge en anden Vej, saa meget mere som dette kunde være sket i Løbet af November 1919, efter at man var gaaet ind paa indtil videre at fravige Kravet om, at den 9. Presse skulde tages med. Men naar det saaledes maa antages, at Soyakagefabrikken ikke vilde have været berettiget til at gribe til Selvtægt, findes Fabrikken at have handlet uberettiget ved — som omtalt — i hvert Fald at bidrage til, at den Opfattelse kom frem blandt Arbejdsgivere, at der ogsaa efter Anlægets Standsning verserede en Konflikt. Soyakagefabrikken har herved benyttet en efter det an-

førte i og for sig legitim Arbejdsstandsning paa en illegitim Maade.

Nærmere Oplysning om, i hvilket Omfang Fabrikkens retsstridige Adfærd har tilføjet de paagældende Arbejdere Tab, foreligger ikke under Sagen. Den Bod, Fabrikken findes at have forskyldt, vil efter samtlige foreliggende Omstændigheder kunne ansættes til et Beløb af 3000 Kr., der tilfalder Klagerne paa de paagældende Arbejderes Vegne.

Hvad den af Oliemøllernes Fagforening iværksatte Blokade angaar, har Klagerne ikke bestridt, at den som uvarslet var ulovlig. Da det maa antages, at den kun har været rettet mod selve Presseanlæget, men ikke mod Soyakagefabrikkens øvrige Virksomhed, findes der dog at kunne ses bort fra Paalæggelse af Bod.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.

Kendelse.

A/S Dansk Soyakagefabrik bør til Klagerne, De samvirkende Fagforbund, paa de under Sagen omhandlede Arbejderes Vegne, betale en Bod af 3000 Kroner.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Udlandet.

Den faglige Situation i Sverrig.

Som bekendt foregaar der indenfor den mekaniske Værkstedsindustri i Sverige en omfattende Konflikt, som for hver Dag antager større og større Dimensioner.

Aarsagen til denne Strid er foranlediget ved Arbejdsgivernes Forsøg paa at reducere Lønnen for Arbejderne som Følge af Arbejdstidens Forkortelse. Den af Rigsdagen sidste Aar vedtagne Lov om 8 Timers-Dagen traadte i Kraft den 1. Januar og bragte de mekaniske Værksteders Arbejdere en Nedsættelse af Arbejdstiden paa 4 Timer om Ugen og ved Jernbrudene 9 Timer om Ugen. Medens Arbejderne, som det var at vente, var begejstrede ved Loven, var Arbejdsgiverne meget misfornøjede med den. Arbejdsgiverne har derfor ogsaa paa alle Maader søgt at vanskeliggøre Lovens Gennemførelse og nægtet Arbejderne den Lønkompensation, som er nødvendig, for at de skal undgaa en Reduktion i Fortjenesten. Paa Arbejdernes Fordring om, at de ved 8 Timers Arbejdsdagens Indførelse skulde erholde en Forhøjelse af Timelønnen og Akkordsatserne, som var tilsvarende Arbejdstidsforkortelsen, har Værkstedsforeningen svaret, at Akkordarbejderne, som udgør 80 pCt. af Arbejdsstyrken, skulde skaffe sig den Kompensation, som var mulig, ved at arbejde mere.

Arbejderne forklarer heroverfor, at de vel forstaar Tidens Krav og er vidende om Nødvendigheden af et intensivt Arbejde paa alle Omraader for at genopbygge det, som Krigen har ødelagt eller forstyrret, men de peger ogsaa paa, at de under Krisen for største Delen selv har maattet skaffe sig den med Hensyn til Dyrtiden nødvendige Lønforhøjelse gennem en uafbrudt stigende Arbejdsintensitet, saaledes at baade Mennesker og Maskiner blev pressede til det yderste. Topgrænsen er saaledes forlængst naaet, og det er derfor forstaaeligt, at der hos Arbejderne opstaar en voldsom Bitterhed overfor Arbejdsgivernes overlegne og hovmodige Afvisning og Henvisning til et i de fleste Tilfælde umuligt Merarbejde.

Stockholms Metalarbejdere har i Anledning af Striden den 12. ds. holdt et stort Møde og paa dette vedtaget at henvende sig til Regeringen for at henlede dens Opmærksomhed paa Forholdene, og for at pege paa, at Hadet og Bitterheden mod dem, som har drevet Arbejderne ud i denne Konflikt, allerede har faaet et Omfang, som bærer en alvorlig Fare i sig for Fremtiden, og som, hvis Konflikten skal blive langvarig, kan ende i en Katastrofe.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49.1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Pelersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 30 * KØBENHAVN DEN 24. JANUAR 1920 * 16 AARGANG

Engelsk Lov om Industridomstole.

Det engelske Parlament har nylig faaet forelagt et Forslag til Lov om Industridomstole.

Et Eksemplar af dette Lovforslag er tilsendt os fra Indenrigsministeriet, og da det har stor Interesse for danske Arbejdere, gengiver vi nedenstaaende dets Ordlyd:

Lov om Industridomstole 1919 (9 & 10 Georg 5. Kap. 69.)

Odrning:

I. *Industridomstole.*

Afsnit 1. Deres Sammensætning.
Afsnit 2. Henvisning af Arbejdsstridigheder til Industridomstole eller Voldgift.
Afsnit 3. Industridomstolenes Virkemaade og Bestemmelser angaaende Voldgift.

II. *Undersøgelsesdomstole.*

Afsnit 4. Undersøgelse af Arbejdsstridigheder.
Afsnit 5. Beretninger.

III. *Fortsat Gyldighed af visse Lønbestemmelser* (midlertidig Ordning) *efter Loven af 1918.*

Afsnit 6. Fortsat Gyldighed af 8 & 9 Georg 5., Kap. 61.

IV. *Almindelige Bestemmelser.*

Afsnit 7. Betaling og Udgifter.
Afsnit 8. Bestemmelse af Ordet: »Arbejdsstridighed«s Betydning.
Afsnit 9. Om Anvendelse af Sagfører eller anden juridisk Hjælp.
Afsnit 10. Loven i dens Forhold til Kronen.
Afsnit 11. Bestemmelse angaaende Lovens Anvendelse paa Stridigheder indenfor Landbruget.
Afsnit 12. Om dens Anvendelse paa Skotland og Irland.
Afsnit 13. Indberetning til Parlamentet.
Afsnit 14. Lovens Benævnelse i kortfattet Form.

Tillæg.

Kapitel 69.

Lov om Oprettelse af en Industridomstol og en Undersøgelsesdomstol for Arbejdsstridigheder, med Hensyn til saadannes Bilæggelse, samt om foreløbig fortsat Gyldighed af Loven om Arbejdsløn af 1918 (midlertidig Ordning). — (20. Novbr. 1919).

Vi, Kong Georg d. 5te, o. s. v., o. s. v.

I.

Industridomstole.

1. (1) Med det Formaal at bilægge Arbejdsstridigheder oprettes der ved nærværende Lov en staaende Industridomstol af Personer, der udnævnes af Arbejdsministeren (der i denne Lov blot omtales som »Ministeren«); af disse Personer skal nogle være uhildede, neutrale Personer, og andre skal være Repræsentanter for Arbejdsgiverne, atter andre skal repræsentere Arbejderne, ligesom Ministeren yderligere skal udnævne en eller flere Kvinder til Medlemmer af denne Domstol.

(2) Deres Embedstid skal vare saa længe, som Ministeren bestemmer ved deres Udnævnelse.

(3) Til at behandle de Sager, der maatte blive henvist til denne Domstol, sammensættes den af saa mange Medlemmer af Domstolen, som dens Præsident skønner fornødent i de enkelte Tilfælde.

(4) Denne Domstols Præsident og Formændene for dens enkelte Afdelinger skal altid være én af de uhildede, neutrale Personer, der omtaltes ovenfor, og de udnævnes af Ministeren enten ved en almindelig Ordre eller ved

ved særlig Udnævnelse for den enkelte Person.

2. (1) Arbejdsstridigheder, der kommer ind under denne Lov, hvad enten de allerede er indtraadte eller maa befrygtes, kan forelægges Ministeren af enhver af Stridens Parter, og han skal derefter undersøge Sagen og foretage, hvad der synes ham nødvendigt for at forlige og ordne den.

(2) Ministeren kan da, hvis Parterne samtykke,

(a) enten henvise Sagen til Industridomstolen,

eller

(b) overgive Sagen til Voldgift ved en eller flere af ham udnævnte Personer,

eller

(c) overgive Sagen til en Voldgiftsret af lige mange Repræsentanter for vedkommende Arbejdsgivere og Arbejdere; som Formand for denne Ret skal en uhildet, neutral, af Ministeren udnævnt Person fungere; i den Hensigt, og for at lette Udnævnelsen af saadanne Personer, skal Arbejdsministeren lade optage Lister over Personer, som han maatte finde egnede til at være Medlemmer af saadanne Voldgiftsretter; i disse skal der ogsaa være Kvinder.

(3) Ministeren kan raadspørge Industridomstolen i enhver Sag, der angaar eller berøres af Arbejdsstridigheder, saavel i Almindelighed som i ethvert særligt Tilfælde, hvor han maatte skønne det nødvendigt.

(4) Hvis der indenfor en Industri allerede haves en Ordning, der tilsigter Forlig eller Voldgift i Tilfælde af Stridigheder angaaende Fag- og Lønspørgsmaal, enten i hele Faget eller i nogen Del deraf, og som repræsenterer et betydeligt Antal af Fagets Arbejdsgivere og Arbejdere, da skal Ministeren ikke bringe dette Afsnits Bestemmelser til Anvendelse, med mindre begge Partier samtykker heri, og det ikke er lykkedes at bilægge Stridigheder gennem den nævnte private Ordning.

3. (1) Ministeren kan fastsætter eller bemyndige Industridomstolen til at fastsætte Regler angaaende denne Domstols Virekmaade, og disse Regler kan bl. a. bestemme, at den foreliggende Sag i visse Tilfælde henvises til et enkelt Medlems Undersøgelse, eller at Domstolen skal arbejde i to eller flere Afdelinger, og yderligere bestemme, at den kan tilkalde Bisiddere til at udfylde eventuelle ledige Pladser blandt dens Medlemmer, for at den uhindret kan vedblive sit Arbejde, og for at Fortolkningen af forelagte Kendelser kan ske uden ny Indberetning eller Betænkning.

(2) Ministeren kan ogsaa fastsætte Regler angaaende den Fremgangsmaade, der skal følges, naar Sager overgives til Afgørelse ved Voldgift af en eller flere af Ministeren udnævnte Personer.

(3) Voldgiftsloven af 1889 finder ikke Anvendelse paa nogen Henvisning til Industridomstolen eller til Voldgift ifølge nærværende Lov.

(4) Kan Medlemmerne af Industridomstolen ikke enes om en Kendelse, afgøres Sagen af deres Formand, der da handler med en Opmands fulde Myndighed.

(5) Naar en Arbejdsstrid, der er forelagt Industridomstolen, omfatter Løn- eller Arbejdstidspørgsmaal eller iøvrigt Bestemmelser eller Betingelser angaaende Arbejdsforhold, der er ordnede efter en anden Lov end nærværende, maa Retten ikke afgive nogen Kendelse, der strider mod en saadan Lovs Bestemmelser.

II.

Undersøgelsesdomstole.

4. (1) Foreligger eller befrygtes nogen Arbejdsstrid, er Ministeren berettiget til, hvad enten denne Strid er forelagt ham efter nærværende Lovs første Afdeling eller ikke, at undersøge Stridens Aarsag og Omstændigheder og til, hvis han skønner dette formaalstjenligt, at henvise Undersøgelsen til en særlig Undersøgelsesdomstol, der offentlig eller for lukkede Døre skal, efter eget Skøn, undersøge de den forelagte Sager og Spørgsmaal og indberette herom til Ministeren.

(2) En saadan Undersøgelsesdomstol til det her nævnte Formaal (benævnes her: »Undersøgelsesdomstolen«) skal bestaa af en Formand og saadanne andre Personer, som Ministeren skøn-

ner det formaalstjenligt at udnævne, og kan ogsaa være én enkelt af Ministeren udnævnt Person.

(3) Denne Undersøgelsesdomstol virker ogsaa, selv om enkelte Medlemmer har lovligt Forfald eller udtræder af andre Grunde.

(4) Ministeren kan fastsætte Regler for dens Arbejdsmaade, derunder ogsaa dens Myndighed til at indstævne Vidner, Antal af Medlemmer for at være beslutningsdygtig, Nedsættelse af særlige Komitéer og Ret til at forlange Fremlæggelse for den af Dokumenter og andre skriftlige Bevismidler, som den skønner nødvendige til Oplysning af og Fremme for dens Arbejde.

(5) En Undersøgelsesdomstol er fremdeles berettiget til, indenfor de ved denne Lov fastsatte Bestemmelsers Rækkevidde, at paabyde, at Personer, den maatte antage bekendt med noget Punkt eller Del af den behandlede Sag, skal skriftlig eller paa anden Maade meddele den saadanne Sagen berørende Enkeltheder, som Domstolen skønner nødvendige at faa oplyst; ligeledes er den berettiget til at indstævne dem til mundtlig Forklaring for Domstolen, eventuelt med Edsaflæggelse, og Domstolen skønner selv, om en saadan Edsaflæggelse skal være nødvendig.

5. (1) En Undersøgelsesdomstol kan ogsaa indsende midlertidige og foreløbige Indberetninger.

(2) Enhver Indberetning fra en Undersøgelsesdomstol, ligesom ogsaa Indberetning fra Mindretal indenfor Domstolens Medlemmer, skal snarest forelægges Parlamentet.

(3) Ministeren kan baade før og efter en saadan Indberetnings Fremkomst og baade før og efter, den er forelagt Parlamentet, offentliggøre eller lade offentliggøre paa enhver Maade, han skønner hensigtsmæssig, enhver Meddelelse eller Oplysning, som Domstolen har modtaget eller faaet, eller ethvert Resultat eller Beslutning, Domstolen har opnaaet eller vedtaget, medens dens Undersøgelse stod paa.

Det skal dog paases, at saadanne Indberetninger fra Minister eller Domstol ikke maa indeholde Oplysninger, Domstolen eller Ministeren har modtaget om rent private Forhold i en Fagforening eller industriel Virksomhed (enten personlig, Firma eller Aktieselskab), med mindre dette sker med Fagforeningsformandens eller Firmachefens o. s. v. udtrykkelige Samtykke; heller ikke maa noget enkelt Medlem af Domstolen eller nogen anden Person, der berøres af Undersøgelsen og maaske derved er blevet bekendt med saadanne Enkeltheder, røbe til andre, hvad der saaledes er kommet til hans Kundskab, med mindre der haves udtrykkelig Indvilligelse heri, som ovenfor omtalt.

III.

Fortsat Gyldighed af visse Bestemmelser angaaende Lønforhold (midlertidig Ordning). *Lov af 1918.*

6. (1) Loven af 1918 angaaende midlertidig Ordning af Lønforhold, hvorover findes særlige Bemærkninger i Tillæget til denne Lov, skal fremdeles være i Kraft med de Ændringer, Tillægets 2den Spalte indeholder, indtil den tredivte Dag i September nittenhundrede og tyve.

Hvis, før denne Lovs Vedtagelse, nogen Sag er blevet overgivet til Ordning efter Lønloven af 1918 (midlertidig Ordning) og endnu ikke er ordnet efter denne Lovs Bestemmelser og af de ifølge den udnævnte Personer, da kan Ministeren beordre Sagen overført til den her omhandlede Industridomstol, og i saa Tilfælde træder denne Domstols Kendelse i Stedet for en Kendelse af den ifølge den midlertidige Lov udnævnte Voldgiftsret.

IV.

7. Omkostningerne ved denne Lovs Anvendelse for Ministerens, Industridomstolens og Undersøgelsesdomstolens Vedkommende afholdes ved Parlamentsbevilling.

8. I denne Lov forstaas ved: *Arbejdsstrid*, enhver Strid mellem Arbejdsgiver og Arbejder eller mellem Arbejdere i Sager angaaende Arbejde eller Arbejdsløshed, Forstaaelse af Arbejdsoverenskomster eller Arbejdsbetingelser i det hele.

Ved »Arbejder« forstaas i denne Lov enhver Person, der ifølge Kontrakt arbejder for nogen Arbejdsgiver, hvad

enten det er Haandarbejde eller Kontorarbejde, og hvad enten en saadan Kontrakt er mundtlig eller skriftlig eller blot er underforstaaet ifølge de almindelige Arbejdsforhold, og hvad enten det er en almindelig Kontrakt om Ydelse af en vis Tjeneste, en Kontrakt om Lærlingeforhold eller en ren personlig Kontrakt angaaende Udførelse af noget særligt Arbejde eller anden Tjenesteydelse.

9. I Kraft af nærværende Lov skal der endvidere fastsættes Bestemmelser angaaende eventuel juridisk Bistand under Forhandlingerne ved Industridomstolen, eller under Forhandling med Voldgiftsmand eller Undersøgelsesdomstol, og de paagældende Personer kan under Sagens Behandling kun repræsenteres af Sagførere i det Omfang, som disse Regler fastslaar.

10. Nærværende Lov finder ikke Anvendelse for den britiske Hærs, Flaades og Luftflaades vedkommende, dog saaledes at den er gyldig for Arbejdere, der af disse Institutioner anvendes paa samme Maade som hos en privat Arbejdsgiver.

11. Under Arbejdsstrid i Landbruget skal Arbejdsministeren tage sine Forholdsregler ifølge denne Lov i Forbindelse med Ministeriet for Landbrug og Fiskeri.

12. (a) Med Hensyn til Skotland indtræder i denne Lov Ordet *oversman* (Opmand) i Stedet for Ordet »umpire« (engelsk for: Opmand) — ligeledes bliver det det skotske Landbrugs- og Fiskeridepartement, der træder til i Tilfælde af Arbejdsstrid paa disse Omraader.

(b) Paa samme Maade forholdes i Irland med Hensyn til det irske Landbrugs- og Fiskeridepartement.

13. Ministeren skal fra Til til anden aflægge Beretning til Parlamentet om hans Virksomhed efter denne Lov.

14. Denne Lov benævnes i Korthed saaledes: Loven om Industridomstole, 1919.

Tillæg.

Ændringer.

Naar denne Lov træder i Kraft, ophører Retten til at betale efter en anden Tarif end den fastsatte, dog at tidligere fastsatte Tarifer kan ændres indtil umiddelbart for denne Lovs Ikrafttræden, og at Kendelser fra den her indførte Industridomstol angaaende Tarifer naturligvis til enhver Tid er den gyldige Tarif indenfor det paagældende Omraade.

Naar denne Lov træder i Kraft, overføres endnu ikke afgjorte Stridigheder som Regel til den nye Industridomstol.

Som en Følge heraf ophæves de tidligere Bestemmelser angaaende Tarifforhold.

Naar denne Lov træder i Kraft, henvises de paagældende Sager, der fremkommer efter dette Tidspunkt, alle til Industridomstolen, der altsaa erstatter den tidligere midlertidige Voldgiftsret.

Den faste Voldgiftsret.

Formanden, Nationalbankdirektør, Dr. jur. C. Ussing fratræder.

Efter Ønske har Rettens hidtidige Formand, Dr. jur. Ussing, fratraadt sin Stilling, og paa et Dommermøde den 17. Januar 1920 er Dr. jur. E. Tybjerg valgt som Formand for Den faste Voldgiftsret.

Den faste Voldgiftsrets Retsbog siger herom:

Aar 1920 den 17. Januar Kl. 9¼ Fm. afholtes Dommermøde til Valg af Formand i Anledning af, at Retsformand, Dr. jur. C. Ussings Ønske om at fratræde som Formand, hvorom han tidligere havde tilskrevet Retten.

Til Stede som Dommere var de ordinære Dommere, de Herrer Lyngsie, Henriques, J. A. Hansen, Ballin, Oskar Johansen og Einar Jørgensen.

J. A. Hansen ledede Mødet.

J. A. Hansen refererede de af Dr. Ussing til Sekretæren sendte Skrivelser af 20. September og 23. December f. A. bl. a. om hans — af Helbredshensyn dikterede — Ønske om at fratræde som Formand, idet J. A. Hansen varmt fremhævede den store Taknemmelighedsgæld, Retten stod i til Dr. Ussing for alt, hvad Dr. Ussing ved sit grundlæggende og sit senere udmærkede Arbejde i det hele havde været for Retten, hvortil samtlige Dommere sluttede sig.

Derefter valgtes enstemmig Første-Næstformand, Højesteretsassessor, Dr. jur. E. Tybjerg til Rettens Formand fra og med 1. Februar d. A. at regne,

medens Anden-Næstformand, Professor, Dr. jur. K. Sindballe fra samme Tidspunkt enstemmig valgtes til Første-Næstformand.

Valget af en ny Anden-Næstformand udsattes, for at Dommerne forinden kunde faa Lejlighed til at konferere herom med Retsformand, Dr. Tybjerg.

Dommermødet hævet Kl. $9^3/_4$.

J. A. Hansen.

E. Steincke.

Sag Nr. 324.

Tobaksarbejdernes Krav om Dyrtidstillæg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. Januar 1920 i Sag Nr. 324: De samvirkende Fagforbund paa Tobaksarbejderforbundet i Danmarks Vegne mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Foreningen af Skraa- og Røgtobaksfabrikanter i Danmarks og Cigaretfabrikantforeningen af 1914's Vegne.

Den 13. August d. A. afholdtes der paa Hotel Dagmar et Møde mellem Repræsentanter for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien i Danmark, Cigaretfabrikantforeningen af 1914, Foreningen af Skraa- og Røgtobaksfabrikanter, Tobaksarbejderforbundet i Danmark og Skraatobaksarbejdernes Forbund i Anledning af et fra Arbejdernes Side fremsat Krav om Dyrtidstillæg. Under Forhandlingerne henviste Arbejderrepræsentanterne til, at A/S A. M. Hirschsprung & Sønner allerede Lørdag den 9. August havde udbetalt sine Arbejdere 10 Kr. hver, og at samme Firma havde lovet hver Arbejder et Tillæg af 10 Kr. om Ugen, indtil man var naaet til en endelig Dyrtidsordning. Man henstillede, at en lignende foreløbig Ordning blev indført overalt. Formanden for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien i Danmark, Fabrikant E. Nobel, der ledede Mødet, afviste dette Forslag, men erklærede, at Arbejderne kunde være rolige — den Ordning, man vilde komme til, skulde ikke give A/S A. M. Hirschsprung & Sønners Arbejdere nogen Fordel fremfor de øvrige Arbejdere.

I Kontinuation af Forhandlingerne paa det omtalte Møde blev der udarbejdet et Forslag angaaende Dyrtidstillæg, der skulde have tilbagevirkende Kraft fra Lørdag den 9. August. Dette Forslag blev gjort til Genstand for en Urafstemning mellem de paagældende Fagforbunds Medlemmer, og Urafstemningen gav til Resultat, at Forslaget vedtoges. Da den trufne Ordning herefter skulde føres ud i Livet, blev der i Henhold til Bestemmelsen om, at Ordningen skulde have tilbagevirkende Kraft fra den 9. August, af de forskellige Virksomheder efterbetalt Dyrtidstillæg for 3 Uger. Ogsaa A/S A. M. Hirschsprung & Sønner efterbetalte sine Arbejdere fuldt Dyrtidstillæg for 3 Uger, skønt Firmaet efter det passerede — som det maa antages — vilde have været berettiget til at afkorte 3 Gange 10 Kr. i det Beløb, Firmaet i Henhold til den trufne Dyrtidsordning vilde have at efterbetale.

Fra Forbundenes Side blev der nu gjort gældende, at Arbejderne i andre Virksomheder i Henhold til det af E. Nobel givne Tilsagn om, at A/S A. M. Hirschsprung & Sønners Arbejdere ikke skulde have nogen Fordel fremfor de øvrige Arbejdere, maatte have Krav paa hver at faa 30 Kr. udbetalt én Gang for alle foruden det overenskomstmæssige Dyrtidstillæg. Medlemmerne af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien i Danmark har ogsaa — efter Henstilling fra Sammenslutningens Bestyrelse — imødekommet dette Krav, men Foreningen af Skraa- og Røgtobaksfabrikanter i Danmark og Cigaretfabrikantforeningen af 1914 har nægtet at efterkomme det.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund nu paa Tobaksarbejderforbundets Vegne paastaaet Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Foreningen af Skraa- og Røgtobaksfabrikanter i Danmarks og Cigaretfabrikantforeningen af 1914's Vegne dømt til at betale de af Tobaksarbejderforbundets Medlemmer, der beskæftiges hos Medlemmer af de nævnte Fabrikantforeninger, 30 Kr. hver.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Til Støtte for deres Paastand har de Indklagede i første Række gjort gældende, at det af Fabrikant Nobel paa Mødet den 13. August givne Tilsagn kun kunde forbinde Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindu-

strien i Danmark, men ikke de to andre Fabrikantforeninger. Heri vil der dog ikke kunne gives de Indklagede Medhold, da de tilstedeværende Repræsentanter for de to andre Fabrikantforeninger ikke tog noget som helst Forbehold overfor Fabrikant Nobels Udtalelser. Derimod fører en anden Betragtning til, at de Indklagede maa have Medhold under denne Sag. Det kan ikke antages at have været Fabrikant Nobels Mening at tilsige andre Virksomheders Arbejdere en Ligestilling med A/S A. M. Hirschsprung & Sønners Arbejdere, uanset hvilke Dispositioner det nævnte Selskab fremtidig maatte træffe til Fordel for sine Arbejdere. Fabrikant Nobels Tilsagn maatte medføre, at de øvrige Virksomheders Arbejdere fik Krav paa ikke at faa mindre ved den endelige Dyrtidsordning, end A/S A. M. Hirschsprung & Sønner betalte sine Arbejdere. Dette har de paagældende Arbejdere imidlertid heller ikke faaet, idet de ved den endelige Dyrtidsordning opnaaede Ret til tre Ugers Efterbetaling. At A/S A. M. Hirschsprung & Sønner saa ikke har fradraget de tidligere ydede 30 Kr., da Efterbetalingen fandt Sted, kan ikke influere paa de øvrige Virksomheders Retsstilling, da dette var en frivillig Disposition fra Selskabets Side, som Fabrikant Nobel umuligt kunde forudse, da han gav det omtalte Tilsagn. Ej heller kan den Omstændighed, at den ene af de tre Fabrikantforeninger frivilligt og uafhængigt af de to andre er ingaaet paa at følge det af A/S A. M. Hirschsprung & Sønner givne Eksempel, forpligte de to andre Fabrikantforeninger til at gøre det samme.

Sagens Omkostninger fastsættes til 200 Kr., der findes at burde betales af Klagerne.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 200 Kr.

Hjælp det ulykkelige Centralevropa!

Nøden i Østrig og Tyskland er ubeskrivelig. Befolkningen sulter og fryser, og de mindst modstandsdygtige er bukket under for Sultedøden. Særlig blandt Arbejderne er Nøden stor, og de Lidelser, vore Klassefæller har gennemgaaet, er ubeskrivelige.

Freden er sluttet, men Mellemeuropas Valutaforhold er saa fortvivlede, at det saa godt som er umuligt for disse Lande at indføre og betale de vigtigste Livsfornødenheder.

Der maa hjælpes!

De samvirkende Fagforbund har udsendt Lister til Organisationerne for at faa organiseret Indsamlinger i de forskellige Fagforeninger. Støt denne Listeindsamling. Har du ikke givet dit Bidrag, saa gør det saa hurtigt som muligt. Agiter paa din Arbejdsplads for Indsamlingen, saaledes at Hjælpen kan blive saa stor som muligt; men husk, at hurtig Hjælp er dobbelt Hjælp.

Kammerater! Sæt Kraft ind paa denne Hjælpeaktion! Vis, at Arbejderklassen ikke har glemt sin Solidaritetspligt. Eders Kammerater lider Hungersnød som Følge af den Krig, Kapitalisterne bragte Verden ud i. Saml Penge ind!

De indsamlede Beløb indsendes gennem de enkelte Fagforbund til De samvirkende Fagforbunds Hovedkasserer *E. Svendsen, Nørrefarimagsgade 49.*

Tag et sultent Barn.

Fra vore Broderorganisationer i Tyskland og Østrig fik De samvirkende Fagforbund Anmodning om at bringe Arbejderbørn bort fra de hungrende Byer hertil Landet. Forskellige private Komitéer har allerede gjort meget paa dette Omraade; men der klages over, at det saa godt som udelukkende er Børn fra andre Samfundsklasser, der nyder godt af Hjælpen.

De samvirkende Fagforbund efterkom Anmodningen, og allerede nu har ca. 3500 Børn haft Ophold her i Landet; men der er mange endnu, som trænger til Pleje.

Arbejdere, tag et Barn! Gør godt mod en af disse smaa ulykkelige Stakler, der har lidt saa utroligt meget. Du vil selv have Glæde deraf.

Send hurtigst muligt Meddelelse til Kommitéen om, at du ønsker et Barn. Dermed yder du din store Indsats i vor Hjælpeaktion. Send Besked om Pladser til *J. P. Nielsen, Falkonerallé 122, København F.*

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 31 * KØBENHAVN DEN 31. JANUAR 1920 * 16 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Januar 1920.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Februar 1920.

Forretningsudvalget.

Overenskomstforholdene i 1920.

Forhandlingerne mellem Hovedorganisationerne sprængt.

Det af Hovedorganisationerne nedsatte Forhandlingsudvalg genoptog sine Forhandlinger den 26. Januar. Der blev fra begge Sider gjort Rede for den Stilling, som dels Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse og dels De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab havde taget til de fremlagde Forslag. Efter en længere Diskussion om Muligheden af at ændre noget i de hidtil indtagne Standpunkter, enedes man om at overveje de faldne Udtalelser og saa atter mødes den 29. Januar.

Nævnte Dag blev der fra begge Sider gjort Forsøg paa at stille noget op, som kunde bringe Enighed tilveje, men da Arbejdsgiverforeningen stadig fastholdt sit Standpunkt om, at der ingen Forhandlinger maa føres mellem Organisationerne, selv ikke i saadanne Tilfælde, hvor Lønningerne er reducerede som Følge af, at Arbejdstiden er forkortet, eller hvor Lønningerne er uanstændig lave og Overenskomsterne forældede, var det allerede af den Grund umuligt at naa til Enighed.

Men ogsaa de andre Punkter, som vi har stillet som Betingelse for en generel Ordning, har Arbejdsgiverne stillet sig afvisende overfor. Resultatet er derfor blevet, at Parterne, sent Torsdag Aften, gik fra hinanden uden at aftale nyt Møde.

Repræsentantskabet vil i den Anledning blive indkaldt til Møde Mandag den 9. ds. Kl. 10 Fm. i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22.

Ekstraordinært Repræsentantskabsmøde

I Anledning af den foreliggende faglige Situation har Forretningsudvalget besluttet at indkalde Repræsentantskabet til Møde

Mandag den 9. ds. Kl. 10 Form.
eventuelt Tirsdag den 10.

i Forsamlingsbygn. Rømersgade 22.

Udlandet.

Den faglige Situation i Sverrig.

I Anledning af Striden indenfor den mekaniske Værkstedsindustri havde Forligsmanden, Rigsdagsmand Kvarazelius, indkaldt Parterne til Møde for at forsøge, om der var Mulighed for at faa Striden bilagt. Han opgav imidlertid sine Forsøg, fordi det viste sig, at Betingelser endnu ikke var til Stede.

Derefter har Forligsmanden henvendt sig til Regeringen og henstillet til denne, at der maatte blive nedsat en særlig Komité med den Opgave at søge Mæglingen fuldendt. Regeringen har imødekommet Anmodningen og har foruden Kvarazelius valgt Generaldirektør Elmquist og Direktør Allan Cederborg.

Dette Mæglingsudvalg har senere holdt Møde med Parterne, og man havde ventet, at det skulde komme til Forlig, men dette kom imidlertid ikke, derimod kom Kommissionen med følgende Henstilling til Parterne:

Da der synes Udsigt til at faa bilagt

Konflikterne indenfor Træindustrien, hos Rørledningsfirmaerne og ved Trollhätten, og da Forhandlingerne om Uoverensstemmelser indenfor Værkstedsindustrien og ved Jernbruget, paa Grund af Materialets Mængde, samt den knap tilmaalte Tid, ikke har kunnet tilvejebringes, henstiller Forligsmanden, for at skaffe sig Tid til sit Arbejde, at Arbejdsgiverforeningen udsætter den bebudede Lockout til Mandag den 9. Februar 1920 under Betingelse af, at Arbejderne paa deres Side hæver de iværksatte Arbejdsstandsninger senest Tirsdag den 27. Januar.

Parternes Forhandlingsudvalg lovede paa hver sit Omraade at søge Forslaget gennemført.

Arbejdsgiverne godkendte Forslaget, men paa et Møde, som Hovedbestyrelsen for Metalindustriarbejderforbundet afholdt i Stockholm den 25. Januar, vedtoges det *ikke* at tiltræde Forslaget. Som Grund anføres i en udsendt Redegørelse, at medens Hovedbestyrelsen var samlet, indløb der en Masse Meddelelser om, at Værkstedsforeningen forsaavidt havde forvansket Kommissionens Forslag, som man blot havde meddelt, at Strejkerne skulde hæves og Arbejdet allerede genoptages om Mandagen. Dette virkede stærkt ophissende, fordi de strejkende Arbejdere af helt naturlige Grunde opfattede det hele som en Manøvre fra Arbejdsgiverne for at sprænge Sammenholdet.

Strejkerne ved Værkstederne skulde saaledes i Overensstemmelse med den tagne Beslutning fortsættes.

Svensk Arbejdsgiverforenings Bestyrelse, som var samlet Mandag den 26. Januar med Lederne for Værkstedsforeningen og Jernbrugsforbundet, besluttede som Følge af den af Metalarbejderforbundet tagne Beslutning, at Lockouten skal træde i Kraft paa hver Arbejdsplads saa hurtigt, som det kan ske, dog saaledes, at den skal være gennemført den 2. Februar 1920 om Morgenen hos samtlige Værkstedsforeningens Medlemmer og hos samtlige til Jernbrugsforbundet tilsluttede Brug.

Samme Dag havde Forligskommissionen en Konference med Hovedbestyrelsen for Metalarbejderforbundet, og denne medførte, at Hovedbestyrelsen afholdt Møde Tirsdag Formiddag og vedtog nu at godkende Forligsforslaget imod, at Tiden for Arbejdets Genoptagelse udsattes til Torsdag den 29. ds. og iøvrigt, for det Tilfælde, at der skulde opstaa Vanskeligheder, at der da gaves Mulighed for at faa disse ordnede. Dette dog under Forudsætning af, at Svensk Arbejdsgiverforenings Proklamation om Lockout den 2. Februar toges tilbage.

I Anledning af den saaledes foreliggende Situation har Svensk Arbejdsgiverforenings Hovedbestyrelse været samlet Onsdag og har sendt Forligskommissionen en Skrivelse, hvori det bl. a. siges: Vi kunne ikke gaa med til at ophæve Lockouten, uden at der ydes Garanti for, at Strejkerne samtidig ophører. Men nogen saadan Garanti findes ikke i Forbundets Skrivelse, men det forudsættes, at selv om Lockouten hæves, vil en Del Strejker kunne fortsættes.

Under disse Forhold vil man ikke kunne tilbagekalde Lockouten, men fastholder, at først naar alle Strejker er ophævede og Arbejdet genoptaget, vil Lockouten kunne ophæves i den Tid, som anses for nødvendig for Forhandlingens Afslutning eller indtil den 9. Februar. Saafremt Arbejdet er genoptaget Torsdag den 29. eller Fredag den 30. Januar hos Værkstedsforeningens Medlemmer, vil der den 31. ds. blive udsendt Meddelelse om Lockoutens Ophør i Tiden til den 9. Februar.

Svensk Social-Demokraten opfordrer Arbejderne til, trods Arbejdsgivernes udæskende Magtsprog, at holde Hovederne kolde. Forstand og Klogskab byder saaledes, at det besluttes at gaa tilbage til Arbejdet, saaledes som Forbundet har anbefalet det. Vil saa Arbejdsgiverne fortsætte Striden, maa de gøre det, men saa indtræder der da ogsaa en helt anden Situation.

Strejken er af store Dimensioner, da den omfatter ca. Halvdelen af Værkstedsindustrien. Den anden Halvdel af Industrien kommer til ved Lockouten, hvilken samtidig omfatter hele Jernbrugsindustrien med sine 25,000 à 30,000 Arbejdere.

Man kan saaledes gaa ud fra, at Striden indenfor Jernindustrien berører over 90,000 Arbejdere.

Lønbevægelser og Konflikter.

Keramikerne paa Grønlandsk Grafit Kompagni.

I November 1919 afsluttede Keramisk Forbund en Overenskomst med Grønlandsk Grafit Kompagni. Firmaet havde dog betinget sig, at Overenskomsten skulde sanktioneres af Arbejdsgiverforeningen, hvilket denne imidlertid nægtede.

Keramisk Forbund sendte derefter Strejkevarsler, og der kom saa et Fællesmøde i Stand den 8. Januar, Dagen for Strejken skulde træde i Kraft.

Paa dette Møde tilbød Arbejdsgiverforeningen, at Pottemagerfagets almindelige Priskurant ogsaa skulde være gældende for Grønlandsk Grafit Kompangi, men dette kunde Forbundet ikke tiltræde, hvorfor Mødet endte uden Resultat. Men da det paa Mødet blev oplyst, at Firmaet sandsynligvis ret snart vilde ophøre med sin Virksomhed med Keramik, aflyste Forbundet Strejken.

Den 9. skandinaviske Arbejderkongres

i København den 21.-23. Jan. 1920.

I Dagene 21., 22. og 23. Januar afholdtes i Folkets Hus, Enghavevej 40, den 9de skandinaviske Arbejderkongres med følgende

Dagsorden:

1. Kongressens Aabning.
2. Hovedkomitéens Beretning angaaende Mandaterne. Navneopraab.
3. Valg af 3 Ordstyrere, 3 Sekretærer og 1 Generalsekretær.
4. Vedtagelse af Forretningsorden og Dagsorden.
5. Valg af Udvalg:
   a) Udvalg I til Behandling af Dagsordenens Punkter 7 og 8 samt 13 a og 13 c.
   b) Udvalg II til Behandling af Dagsordenens Punkt 9.
   c) Udvalg III til Behandling af Dagsordenens Punkt 10.
   d) Udvalg IV til Behandling af Dagsordenens Punkt 11 og Punkt 13 b.
   e) Udvalg V til Behandling af Dagsordenens Punkt 12.
6. Beretning fra Komitéen for det skandinaviske Samarbejde om Virksomheden siden sidste Kongres.
   (Indleder: Ole O. Lian, Norge).
7. Socialiseringsproblemet.
   (Indledere: Ole O. Lian, Norge, Gustav Möller, Sverige, og C. N. Hauge, Danmark).
8. Industrielt Demokrati (Bedriftsraad m. v.).
   (Indledere: Ole O. Lian, Norge, Oskar Hagmann, Sverige, og J. P. Nielsen, Danmark).
9. Stillingen til Internationale.
   (Indleder: Hjalmar Branting, Sverige).
10. Det fremtidige skandinaviske Samarbejde.
    (Indledere: Carl F. Madsen, Danmark, og Ole O. Lian, Norge).
11. Gensidig Støtte under faglige Konflikter.
    (Indleder: Rich. Hansen, Norge).
12. Sociallovgivningen.
    (Indleder: Th. Stauning, Danmark).
13. Andre foreliggende Forslag:
    a) Dyrtiden.
    b) Fagbevægelsens Selvhjælpsvirksomhed.
    c) Kooperationen.

Kongressens Aabning.

Kongressen aabnedes med Velkomsttaler af *Carl F. Madsen* paa de fagorganiserede danske Arbejderes Vegne og af *Th. Stauning* paa det danske socialdemokratiske Partis Vegne.

Mandaterne godkendes.

Paa Mandatudvalgets Vegne aflagde Hovedkasserer Oscar Johansen Beretning.

Fra Sverige var mødt 80 Delegerede, repræsenterende 313,279 fagligt organiserede Medlemmer og 29 Repræsentanter for 149,503 Medlemmer af det svenske socialdemokratiske Arbejderparti, ialt 109 Delegerede fra Sverige.

Fra Norge var mødt 76 Delegerede, repræsenterende 143,000 Medlemmer.

Fra Danmark var mødt 98 Delegerede for De samvirkende Fagforbunds 262,536 Medlemmer, fra Forbund udenfor Landsforbundet 17 Delegerede, repræsenterende 54,278 Medlemmer, ialt 316,814 faglige Medlemmer. Hertil kommer 31 Delegerede for Fællesorganisationer, 59 Delegerede for Partiets 115,000 Medlemmer og 4 Delegerede fra de kooperative Foretagender, ialt 208 Delegerede fra Danmark.

Fra Finland var mødt 3 Delegerede, repræsenterende 40,000 fagligt og 45,000 politisk organiserede Arbejdere.

Som Kongressens Gæst var indbudt I. M. Johansen, Formanden for de samvirkende Brugsforeninger.

Samtlige Mandater godkendtes.

Kongressens Konstituering.

Til Kongressens Ordstyrere valgtes Ole O. Lian, Norge, Hjalmar Branting, Sverige, og Vilh. Nygaard, Danmark.

Til Sekretærer valgtes: Aarøe, Norge, Conrad Jønsson, Sverige, og Hans Jacobsen, Danmark, samt som Generalsekretær Alsing Andersen, Danmark.

Det vedtoges at sammensætte Udvalgene med 5 Medlemmer fra hvert af Landene Norge, Sverige og Danmark samt 1 Medlem fra Finland, der jo ikke var saa talrigt repræsenteret. Endvidere vedtoges det at henvise samtlige Spørgsmaal til Udvalgsbehandling, saa snart Indledningsforedragene var holdt, saaledes at Diskussionen først fandt Sted, naar Udvalgenes Indstilling forelaa.

Sekretariaterne havde stillet Forslag om Udvalgenes Sammensætning. Disse Forslag blev fulgt, for Sveriges, Finlands og Danmarks Vedkommende enstemmigt, for Norges Vedkommende med stor Majoritet, idet enkelte Ændringsforslag blev forkastede.

Beretning om skandinavisk Samarbejde.

Det paahvilede Formanden for den norske faglige Landsorganisation, Ole O. Lian, at aflægge Beretning om Virksomheden siden den sidste skandinaviske Kongres i Stockholm 1912.

Ole O. Lian udtalte bl. a.:

Kongressen i Stockholm 1912 vedtog enstemmigt at fortsætte det skandinaviske Samarbejde og nedsatte med det Formaal for Øje en Komité paa 12 Medlemmer. Komitéen holdt sit første Møde i Gøteborg 11. og 12. Oktober 1913.. Det vedtoges at indbyde den finske Arbejderbevægelse til at deltage i Samarbejdet. Lian dvælede i sine supplerende Oplysninger til de foreliggende trykte Beretninger navnlig ved det Arbejde, som paa det danske Socialdemokratis Initiativ paabegyndtes allerede i 1914, for om muligt at samle Internationale og holde alle Nationers arbejdende Befolkning frem til fælles Aktion for en varig Folkefred. Gennem Konferencer har iøvrigt en Række vigtige faglige og sociale Spørgsmaal været Genstand for Drøftelse og fælles Beslutning, ligesom den Hjælp, der ydedes de finske Arbejdere, udsprang af det skandinaviske Samarbejde.

Beretningen godkendtes med alle Stemmer mod 3.

Forholdene i Finland.

Da Lian havde sluttet sin Beretning, fik to af de finske Repræsentanter, *Wiik* og *Arthuri Aalto*, Ordet for at omtale de politiske og faglige Forhold i Finland.

Hilsen fra England og Tyskland.

Hovedredaktøren for det engelske Dagblad »Daily Herald«, Mr. *Landsbury«*, som var kommen til Stede paa Kongressen for at bringe Deltagerne en Hilsen fra Englands Arbejdere, fik nu Ordet for at ønske Skandinaviens Arbejdere Held til Løsningen af den uhyre Opgave, der nu paahvilede Arbejderklassen i hele Verden: at skabe Fred mellem Folkene gennem Rettens Sejr og social Fred i Landene ved Socialismens Sejr.

Redaktøren af de tyske socialdemokratiske Kvinders Blad »Die Gleichheit«, Fru *Jucharz*, bragte en Hilsen fra det tyske Socialdemokrati og en hjertelig Tak for den Barmhjertighedsgerning, som Skandinavien havde udvist overfor tyske Børn.

Socialiseringen.

Om dette Punkt indledede paa Norges Vegne *Ole O. Lian*, paa Sveriges Vegne *Gustav Møller* og paa Danmarks

Vegne *C. N. Hauge*, hvorefter det om dette Punkt nedsatte Udvalg fik Spørgsmaalet til Behandling.

Det næste Punkt paa Dagsordenen,

Industrielt Demokrati,

indlededes af *Oskar Hagmann*, *Ole O. Lian* og *J. P. Nielsen*, henholdsvis for Sverige, Norge og Danmark.

Dette Punkt blev henvist til Behandling i det om Socialiseringen nedsatte Udvalg.

Om disse to Punkter forelagde Udvalget en saalydende

Resolution:

Det er Socialdemokratiets Opgave at erobre den økonomiske og politiske Magt med det Formaal at gøre Produktionsmidlerne til hele Folkets Ejendom og socialisere Produktionen.

Til Opnaaelse af dette Formaal organiserer Arbejderne sig paa tredobbelt Vis, nemlig fagligt som Producenter, kooperativt som Forbrugere og politisk som Statsborgere. Ingen af disse Organisationsformer *alene* er tilstrækkelig. De udfylder og støtter hinanden og bør samvirke saa inderligt som muligt, samtidigt med at der gøres et Oplysnings- og Selvopdragelses-Arbejde, som modner Arbejderklassen til administrativ Indsigt og Evne.

Kongressen opfordrer Arbejderklassen til et stærkt fagligt og politisk Arbejde for at erobre Samfundsmagten, saaledes at Overgangen fra Kapitalisme til Socialisme kan ske uden Anvendelse af voldsomme Midler. Det socialistiske Samfund, der er en højere og ædlere Organisation end det nuværende, maa udvikles organisk i Pagt med det økonomiske og kulturelle Fremskridt, opbygget af en Arbejderklasse, der stadig højner sit materielle, intellektuelle og moralske Niveau og disciplinerer og dygtiggør sig til sit store Kald, nemlig at afløse Lønarbejdet i Kapitalisternes Tjeneste med Samarbejdet mellem frie og ligeberettigede Parthavere i Produktion og Omsætning.

Til Forberedelse heraf vil Arbejdernes stigende Deltagelse i Bedrifternes Ledelse være nyttig og nødvendig, ligesom den vil modvirke Faren for Bureaukratismen i den nuværende Stats-, Kommune- og privat Stordrift. Den Medbestemmelsesret, der allerede gennem Fagforeningernes Indflydelse er naaet paa Arbejdsvilkaarene, bør i stigende Grad udvides til Medbestemmelsesret i selve Virksomheden, hvorved Arbejderne vinder Indsigt i den paagældende Bedrift, faar forøget Interesse i dens Trivsel og forøget Ansvarsfølelse, ligesom Indsigt i Regnskaberne vil lette Adgangen til i stadig højere Grad at sikre dem Udbyttet af deres Arbejde, hvad der atter øger Arbejdsglæden og Ansvarsfølelsen.

Organisationen af Kontroludvalg (Bedriftsraad), der skal fremme en saadan Udvikling, bør ske saaledes, at Fagorganisationerne ikke derved splittes eller svækkes, men tværtimod støttes og styrkes. Der bør sikres dem Indflydelse paa Kontroludvalgenes (Bedriftsraadenes) Sammensætning. I disse bør der være Repræsentanter, som mere og mere kan uddanne sig til sagkyndige baade i administrativ og finansiel Henseende. Samtidig bør *Samfundets* Interesse sikres ved et Erhvervsraad (økonomisk Landsraad), eventuelt i Forbindelse med Distriktsraad eller særlige Raad for de forskellige Industrigrene, med det Formaal at gennemføre den fornødne Kontrol med Erhvervslivet, søge Privatkapitalen i stadig højere Grad afløst af Samfundskapital og fremskynde en planmæssig stadig mere besparende og ydedygtig Organisation af Produktionen. I Erhvervsraadet (det økonomiske Landsraad) bør foruden Produktionens Udøvere ogsaa Samfundets og Forbrugernes Interesser være repræsenterede.

Den samfundsmæssige Organisation af Erhvervslivet tilsigter en planmæssig Anvendelse af Arbejdskraft, Raastoffer, Energi og tekniske Hjælpemidler i det arbejdende, forbrugende Folks Interesse. Socialiseringen maa i første Linie omfatte den fortrustede Industri samt Kraftkilderne og Raastofforsyningen, ligesom man af al Kraft maa fremme Kooperationen.

Det industrielle Demokrati bør saaledes være et Led i Socialiserings-Processen. Kongressen advarer mod Forestillingen om, at Samfundets økono-

miske Omdannelse kan foregaa fra den ene Dag til den anden, saavelsom mod Tendenserne til Oprettelse af Gruppeejendom og Gruppevirksomheder, der ikke er undergivne Samfundets Kontrol. Kongressen fastholder, at *Demokratiet* maa være Grundlaget og *Socialismen* Maalet for Arbejderklassens Frigørelsesbestræbelser.

Verdenskrigen med dens Kæmpefallit for det kapitalistiske og militaristiske System har i de store Masser fremkaldt en Følelse af, at det ikke er Umagen værd at arbejde Rigdom frem paany uden Sikkerhed mod, at denne Rigdom atter bortødes under frygtelige Lidelser for Folkene. Det er Socialdemokratiets Opgave at lede denne Følelse ind i et frugtbrignende, organiseret Leje til maalbevidst Arbejde for en ny og højere Samfundsorden, hvori Arbejdernes Stilling bliver principielt forandret gennem Socialismen, og for en ny og højere Verdensorden, hvor de demokratiske og socialistiske Folk organiseres i et virkeligt Folkeforbund til gensidig Hjælp i Stedet for til vild Konkurrence og blodig Krig.

Kongressen opfordrer Arbejderne i de skandinaviske Lande til stadig kraftigere Samvirke paa ovenstaaende Grundlag.

Resolutionen vedtoges med alle Stemmer imod 6.

Det fremtidige skandinaviske Samarbejde.

De i Norge herskende Forhold gav dette Punkt er særlig Aktualitet, og de norske Splittelsestendenser søgte da ogsaa at faa Tag i Kongressen, men dette lykkedes dog ikke.

Om dette Punkt indledede for Norge *Ole O. Lian*, for Danmark *Carl F. Madsen* og for Sverige *P. Albin Hansson*.

Den fra Udvalget om dette Punkt udarbejdede Resolution er saalydende:

Kongressen beslutter at fortsætte det paabegyndte Samarbejde mellem Arbejderorganisationerne i de skandinaviske Lande, om det onskes, ogsaa udvidet til at omfatte Finland. Den ved Kongressen i Stockholm 1912 indstiftede Komité til Fremme af dette Samarbejde besluttes det at opretholde, saaledes at Fagforeningernes Centralorganisation og det socialdemokratiske Parti i hvert Land hver udpeger et Medlem til Komitéen. Skulde den ene af disse Organisationer ikke ønske at vælge noget Medlem, kan den anden Organisation i samme Land besætte den derved ledige Plads.

Forsaavidt baade den faglige og den socialdemokratiske Organisation i et af Landene vægrer sig ved at fortsætte Samarbejdet, ophører dette ikke af den Grund imellem de øvrige Lande.

Ved Siden af den Virksomhed, som den her omhandlede Komité udøver, tilraades det Fagorganisationerne at udvikle Samarbejdet saavel mellem de enkelte Landsforbund som mellem Landsorganisationernes Ledelser.

Det paalægges den skandinaviske Komité at undersøge, om nye Repræsentationsregler for de skandinaviske Kongresser er fornødne og i saa Fald at forelægge Forslag herom for de i Komitéen repræsenterede Organisationer. Saadant Forslag bør være formet saaledes, at Kongressens Størrelse holdes indenfor rimelige Grænser.

Med Hensyn til Tiden for Afholdelse af skandinaviske Kongresser overlades det Komitéen paa passende Tid at fremsætte Forslag derom, ligesom de enkelte Landes Hovedorganisationer ogsaa kan fremsætte Forslag.

Resolutionen vedtoges med alle Stemmer mod 25.

Stillingen til Internationale.

Da det havde vist sig unødvendigt at udpege en Indleder fra hvert Land om dette Punkt, fordi Synspunkterne fra de forskellige Lande her faldt ganske sammen, var det blevet overladt til *Hj. Branting* fra Sverige at være eneste Indleder.

Branting fastslog i sin Indledningstale Trofasthed mod Demokratiets Grundsætninger, og ved Afstemningen om den af Udvalget foreslaaede Resolution viste det sig, at kun ca. 50 af Kongressens 400 Deltagere stemte imod Resolutionen, der er saalydende:

Resolution angaaende Stillingen til Internationale.

Arbejdernes Internationale kræver fra gammel Tid af de tilsluttende Partier:

at de erkender Klassekampen mellem Arbejdere og Kapitalister som en historisk Nødvendighed,

at de søger at samle Arbejderne til Erobring af den politiske Magt for ved dens Hjælp at kunne erstatte den kapitalistiske Samfundsordning med den socialistiske,

at de i denne politiske Kamp ogsaa anvender parlamentarisk Aktion.

Kongressen holder fast ved alle disse prøvede Grundsætninger. Den afviser alle Forsøg paa at føre Arbejderne bort fra den Vej, som gennem Demokratiet fører til Socialismens Virkeliggørelse. De store Omvæltninger har demokratiseret Verden som aldrig før og derved gjort disse Veje lettere fremkommelige end nogensinde før.

Kongressen udtrykker som sin Overbevisning, at en varig socialistisk Ordning til Folkets Lykke aldrig kan bygges paa en Minoritets Diktatur, men maa bygges paa Folkeflertallets Tillid og frit udtrykte Villie. Naar Demokratiets Vej ligger aaben og banet for Arbejderklassen, bliver Trusel med revolutionære Tvangsmidler meningsløse og kun egnet til at forvirre og forsinke Arbejderklassens samlede Fremmarch.

Kongressen holder derfor fast ved det Internationale, som hviler paa de her udtrykte Grundsætninger, og for hvis Oprettelse og Genopbyggelse ikke mindst Skandinaviens Arbejderpartier har søgt at virke. Kongressen opfordrer alle dem, som i de forskellige Lande træder i Skranken for den demokratiske Socialismes Sprog, til at sætte al Kraft ind paa den videre Udvikling af dette Internationale, der staar aabent for alle, som slutter sig til de her angivne Grundsætninger, for derigennem over hele Verden at samle Arbejderklassens Magt til et urokkeligt Værn for Freden, for Folkenes Frihed og Ret og for Indførelsen af en ny og bedre Samfundsordning i Socialismens Tegn.

Gensidig Støtte under faglige Konflikter.

Dette Spørgsmaal blev belyst af *Richard Hansen*, Norge, der omtalte den gensidige Hjælp, der paa saa udmærket Maade hidtil er ydet. Den burde udvides til Hjælp efter faste Aftaler mellem Landsorganisationerne, og han stillede Forslag i den Retning.

Fra Udvalget, der var nedsat om dette Punkt fremsattes følgende Resolution, som enstemmig vedtoges:

Resolution angaaende gensidig Støtte under faglige Konflikter.

Da Udviklingen af Arbejdernes saavel som Arbejdsgivernes Organisationer har medført, at de faglige Kampe ikke længere indskrænker sig til de enkelte Fag, men i alle Lande mere og mere antager Karakter af en Kraftprøve mellem de arbejdende og besiddende Klasser, er det en bydende Nødvendighed for de fagorganiserede Arbejdere, uanset Nationalitet, at finde de mest praktiske Former for Udnyttelsen af sin Solidaritet.

Idet Kongressen fuldt ud erkender den store Betydning, som de bestaaende Overenskomster mellem Fagforbundene har haft, finder den, at denne Gensidighed bør udvikles videre, saa den ogsaa gøres gældende mellem de faglige Hovedorganisationer.

Kongressen henstiller derfor til Landsorganisationerne i de skandinaviske Lande snarest at optage til speciel Drøftelse og eventuel Gennemførelse Spørgsmaalet om gensidig obligatorisk Støtte under større Konflikter.

*

Dagsordenens Punkt 13 b tager Sigte paa det samme Spørgsmaal, som omhandles i foranstaaende Udtalelse, og har derfor fundet sin Afgørelse i Forbindelse med, hvad her er udtalt.

Sociallovgivningen.

Dette Punkt paa Dagsordenen indledes af *Th. Stauning* og henvistes til Udvalg Nr. V, der enedes om at forelægge Kongressen følgende Forslag til Resolution:

Den skandinaviske Arbejderkongres anerkender Betydningen af en veludviklet Sociallovgivning og opfordrer Arbejderne til, sideordnet med den økonomiske og politiske Frigørelseskamp, at udøve en kraftig Aktion for en dybtgaaende social Lovgivning, der yder Arbejderklassen den Forsikring og Beskyttelse, som er paakrævet under de herskende økonomiske Forhold.

Det intimest mulige Samarbejde paa dette Lovgivningsomraade — ogsaa med Hensyn til Lovenes Administration — er i saa høj Grad i Arbejdernes fælles Interesse, at Kongressen ikke blot opfordrer til fortsat Samarbejde mellem Arbejderpartierne, men ogsaa til Fremme af det Samarbejde, der kan udvikles gennem Landenes parlamentariske System.

Resolutionen vedtoges enstemmig.

Sympatitilkendegivelser overfor de forskellige smaa, undertrykte Folkeslag.

Henimod Kongressens Afslutning forelagde *Hj. Branting* følgende Forslag til Vedtagelse:

Kongressen hilser med Tilfredsstillelse den af Finlands Rigsdag vedtagne Amnestilov, som omsider gengiver 3000 fængslede fra Borgerkrigen 1918 Friheden og samtidig gengiver henved 40,000 Arbejdere deres borgerlige Rettigheder. Men Bekymring har Kongressen set, at der endnu paa Sagens sidste Stadium gøres Forsøg paa at forhindre Amnestiens Ikrafttræden. Kongressen maa nemlig betragte den politiske Amnesti som et første yderst vigtigt Skridt til at læge de Saar, som Borgerkrigen har tilføjet Finlands Folk. Hvis Amnestiloven atter skydes ud i det uvisse, vil det paa skæbnesvanger Maade vanskeliggøre det Genrejsningsarbejde, til hvilket Kongressen sender Finlands Arbejdere sine bedste Ønsker.

*

Kongressen udtrykker hele den nordiske Arbejderklasses Harme og Forbitrelse over det barbariske Rædselsregimente, som stadig tillades overfor Ungarns ulykkelige og vildledte Arbejderklasse og opfordrer de Magter, som dikterer dette Lands Skæbne, til med Kraft at standse den sejrende Kontra-Revolutions Fremfærd.

*

Kongressen udtaler sin harmfulde Protest mod de grufulde Jødepogromer i Ukraine og andre Steder i Østeuropa og sin Forvisning om, at de socialdemokratiske Arbejdere vil vende sig med af Kraft mod dette Udslag af barbarisk Racehad.

*

Kongressen sluttede sig enstemmig til disse Udtalelser.

8-Timers Dagen i Sverige.

Kongressen vedtog enstemmig følgende Protest mod de svenske Konservatives Forsøg paa at berøve de svenske Arbejdere dette Gode:

Kongressen, som med Forbavselse har erfaret, at der fra ledende Side i det svenske Højre er fremført Forslag i Rigsdagen om at berøve den svenske Industri-Arbejderklasse den nylig erhvervede lovfæstede 8 Timers Dag, nedlægger sin energiske Protest imod en saadan Udfordring, idet den udtaler sin Forvisning om, at det vil lykkes Sveriges Arbejderklasse sejrrigt at tilbageslaa dette reaktionære Forsøg.

Afslutningen.

J. M. Johansen, der paa De samvirkende Brugsforeningers Vegne havde været Kongressens Gæst, takkede i hjertelige Ord, idet han fremholdt Kooperationens Betydning for Arbejderbevægelsen.

Paa de svenske, norske og finske Delegeredes Vegne takkede *Hj. Branting* for den elskværdige, gæstfri Modtagelse, de fremmede havde mødt i Danmark, hvorefter *Th. Stauning* sagde Gæsterne Tak for de forløbne Dages Samvær og udbragte et med jublende Hurraraab besvaret Leve for Sammenholdet mellem Nordens Arbejdere.

Til Slut takkede Dirigenten, *Vilh. Nygaard* for den efterfølgelsesværdige Maade, paa hvilken Kongressen var forløbet, og udbragte et Leve for Arbejdernes Internationale.

Og hele Forsamlingen sang nu — hver paa sit Sprog — »Internationale«, hvorefter den 9de skandinaviske Arbejderkongres erklæredes for afsluttet.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Januar Maaned 1920.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Februar 1920.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49,[1] Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Anth. Andersen

F. E. BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 32 * KØBENHAVN DEN 7. FEBRUAR 1920 * 16 AARGANG

Overenskomstforholdene i 1920.

I forrige Nummer af »Arbejderen« meddelte vi, at de mellem Hovedorganisationerne førte Forhandlinger var afbrudte, og at der intet nyt Møde var aftalt.

Den 30. Januar, altsaa Dagen efter, at Forhandlingerne var afbrudte, modtog vi fra Arbejdsgiverforeningen følgende mærkelige Aktstykke:

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark.

I Tilslutning til de i Gaar afsluttede Forhandlinger i det af de to Hovedorganisationer nedsatte Fællesudvalg ønsker Arbejdsgiverforeningen at understrege, at man ikke ser sig i Stand til at fravige det Standpunkt, man har taget i Skrivelsen til De samvirkende Fagforbund af 5. December f. A., *nemlig at de i indeværende Foraar udløbende Overenskomster maa forlænges 1 Aar uforandret.* Vi skal ikke komme nærmere ind paa her at begrunde vort Standpunkt, men skal nøjes med at pege paa, *at* der gennem Dyrtidstillæg er givet Arbejderne rigelig Dækning for Dyrtidsstigningen, i de allerfleste Tilfælde langt udover, og *at* de danske Arbejdslønninger med de i Aarenes Løb givne Dyrtidstillæg hører til de højeste i Europa.

Naar De samvirkende Fagforbund nu ved Forhandlingerne i Gaar har opstillet Krav om, at der ved Overenskomsternes Forlængelse skulde kunne rejses Krav indenfor hvert eneste Fag om Ændring i Overenskomsternes almindelige Bestemmelser, forsaavidt Arbejderne maatte anse disse for forældede, og om Ændringer i Lønsatserne, forsaavidt Arbejderne maatte anse dem for ikke at være tilstrækkelige, betyder dette jo kun, at man i Virkeligheden vil faa Overenskomstforhandlinger over hele Linien paa Kravet om forhøjede Lønninger, og naar De samvirkende Fagforbund oven i Købet har udtalt, at Arbejderne skulde være berettigede til at strejke paa saadanne Kravs Gennemførelse, vilde den Arbejdsro, som Arbejdsgiverforeningen har tilsigtet ved Kravet om Overenskomsternes uforandrede Forlængelse, blive ganske illusorisk.

Arbejdsgiverforeningen understreger ligeledes, at vi ikke er i Stand til at gaa ind paa De samvirkende Fagforbunds Krav om, at der — uanset hvorledes Forholdene i Verden udvikler sig — skal ske en Augustregulering, forsaavidt Dyrtiden stiger, medens der ikke skal finde nogen Nedgang Sted, hvis Dyrtiden synker.

Endelig er Arbejdsgiverforeningen heller ikke i Stand til at imødekomme De samvirkende Fagforbunds Krav om Indførelse af 1 Uges Ferie for samtlige Arbejdere. Arbejdstiden i Danmark er nu paa en enkelt Undtagelse nær nede paa højst 8 Timer, og den Arbejdstidsforkortelse som blev givet sidste Aar, har i Virkeligheden ramt dansk Erhvervsliv haardt. Hvis man under de nuværende Forhold, hvor det her i Landet som overalt i Verden gælder at fremme Produktionen i størst muligt Omfang for at forbedre Landets hele Status, vil gaa med til den yderligere Arbejdstidsforkortelse, der ligger i at give Ferie over hele Linien, vilde Arbejdsgiverforeningen efter vor Mening handle ganske uforsvarligt overfor dansk Erhvervsliv.

Vi beklager i høj Grad, at man har anset det for rigtigt fra Arbejdernes Side at opstille Krav, som man maatte vide, Arbejdsgiverforeningen ikke er i Stand til at gaa ind paa, og vi haaber,

at De samvirkende Fagforbund vil underkaste hele Spørgsmaalet en grundig Overvejelse.

Vi benytter Lejligheden til at udtale vor Beklagelse over, at De samvirkende Fagforbund erklærer sig ude af Stand til at hindre, at der fra 1. Februar iværksættes Strejke hos Andelsslagterierne, en Strejke, der i første Række vil ramme den store Befolkning, i anden Række Producenterne af Svin, og endelig og ikke mindst vil hindre en Eksport, der mere end nogen anden skulde bidrage til at ophjælpe Danmarks økonomiske Stilling paa Valutamarkedet.

P. F. V.
H. Langkjær.
Sophus Agerholm.

Dette Aktstykke maa forbavse i høj Grad, thi det maa jo nemlig erindres, at Arbejdsgiverforeningen har forhandlet med Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i en Række af Møder, ja endog under disse opfordret til at fremsætte Forslag til Løsning af de Spørgsmaal, vi havde fremdraget. Vi havde derfor god Grund til at gaa ud fra, at Arbejdsgiverforeningen havde revideret sit Standpunkt om, at den kun vilde indgaa paa at forny Overenskomsterne et Aar uden Forandring. I Tillid dertil fremsatte vi vort Forslag og søgte at forhandle os tilrette derom, stadig i Haab om at naa en Ordning, der tog rimelig Hensyn til begge Sider.

Vi havde tilbudt at forny Overenskomsterne paa et Aar imod, at Arbejdsgiverforeningen tillod, at Arbejdsgiverne ikke reducerede Lønnen som Følge af den forkortede Arbejdstid, at den Stigning af Priserne, som eventuelt finder Sted i Tiden fra 1. Februar til 1. August, tillægges de til den Tid bestaaende Lønninger, at der optages en Forhandling om en Omregulering af Dyrtidstillægene til fast Løn, at der foretages Revision af Priskuranter, hvorom der allerede forud er truffet Aftale, at der, hvor der kan paavises at være særlige Bestemmelser i Overenskomsterne, som er forældede, eller der er Lønninger, som er særlig lave, set i Forhold til det almindelige Lønniveau, optages lokal Forhandling om Ændringer i disse Forhold; at der tilstaas Medlemmerne en Uges Sommerferie med Løn, og at der optages Forhandling om Kravet om Arbejdernes Andel i Ledelsen af Virksomhederne og Kontrol med disses Drift.

Det var disse Krav, vort Repræsentantskab gav sin Tilslutning i Haab om, at det saa skulde blive muligt at naa til Enighed med Arbejdsgiverforeningen, men man forstaar nu, at Forhandlingerne fra Arbejdsgivernes Side ikke har været helt alvorlige; thi ellers vilde det ikke have været muligt at affatte en Skrivelse som den ovenfor gengivne. Arbejdsgiverforeningen kender jo vort Standpunkt, den ved, at vi hverken vil eller kan fraskrive vore Organisationer deres Ret til at søge Medlemmernes Vilkaar forbedret, og at man derfor maa vælge, enten at træffe en Ordning med De samvirkende Fagforbund, der paa en Gang afgør Sagen, eller lade Organisationerne selv forhandle sig tilrette. Arbejdsgiver-Terrorisme eller Diktatur bøjer vore Organisationer sig ikke for. Vil Arbejdsgiverforeningen derfor, som den saa smukt siger, gavne Samfundets Interesser, maa den forandre Signaler; thi ellers kan det hænde, at det Samfund, som Arbejdsgiverforeningen synes at have saa kærlig Omsorg for, gaar tunge Tider i Møde.

Udlandet.

Lockouten i Sverrig.

De Forsøg, Forligskommissionen har gjort paa at hidføre en Ordning af Konflikten indenfor Jernindustrien og Jernbrudene i Sverige, førte ikke til det ventede Resultat. Arbejdet blev ikke genoptaget de Steder, hvor det var vedtaget, og som Følge deraf blev den af Arbejdsgiverforeningen bebudede Lockout iværksat den 2. Februar. Strejkerne omfattede ca. 25,000 Arbejdere paa forskellige Omraader. Ved Jernbrudene, hvor Overenskomsterne er opsagte, er der Uenighed dels om Kompensation for Arbejdstidens Nedsættelse, dels angaaende en Del Bestemmelser i den ny Overenskomst. Endvidere foreligger

der aaben Konflikt mellem de forskellige Arbejdergrupper og Trollhættens elektrokemiske Arbejdsgiverforening samt mellem Metalindustriarbejderforbundet og Rørledningsfirmaernes Rigsforbund. Den største Konflikt foregaar dog hos Værkstedsforeningens Medlemmer. Arbejdsgiverne vilde nemlig kun give Kompensation til Timelønnen for Arbejdstidens Nedsættelse, hvorimod Akkorderne skulde blive uforandrede. Da imidlertid det store Flertal arbejder paa Akkord — ca. 80 pCt. — skulde altsaa Flertallet ingen Kompensation have. Det, de svenske Arbejdere kæmper for, er saaledes ikke for at opnaa højere Løn, men for at bevare den Løn, de hidtil har haft, altsaa for at forhindre en Lønreduktion.

I den Kamp, vore svenske Kammerater fører, vil de utvivlsomt finde Forstaaelse og Offervillighed hos alle danske Arbejdere.

De i Konflikten inddragne omfatter ca. 90,000 Arbejdere.

Lønbevægelser og Konflikter.

Fabrikarbejderne hos Blauenfeldt & Tvede.

Firmaet Blauenfelt & Tvede havde, i Lighed med andre Virksomheder, foretaget en forholdsmæssig Reduktion af Ugelønningerne ved Overgangen fra 50½ Timers til 48 Timers ugentlig Arbejdstid.

Arbejderne havde protesteret herimod og opsagt deres Pladser med 8 Dages Varsel, hvorefter Sagen kom til Behandling paa et Fællesmøde den 14. Januar.

Ved Fællesmødet enedes man om følgende:

Arbejdsgiverforeningen fastholder sit principielle Standpunkt om, at Arbejdsgiveren — da Arbejderne skal bære Omkostningerne ved Nedgangen til de 8 Timer — er berettiget til at fradrage forholdsmæssigt i Ugelønnen, men under Hensyn til Lønforholdene i den her omhandlede Virksomhed indgaar man paa følgende Ordning:

Ugelønnen bliver — som fastsat i Overenskomsten af 28. Februar 1919 — henholdsvis 38 plus 12 Kr. og 40 plus 12 Kr., hvortil kommer det ved Forliget af 17. Oktober 1919 indrømmede Dyrtidstillæg af 35 Øre pr. Time, og de samlede Ugelønninger bliver herefter henholdsvis Kr. 66,80 og Kr. 68,80.

De foretagne Opsigelser tilbagetages.

Sukkerhusarbejderne paa „Phønix".

Ved Indførelsen af 8 Timers Arbejdsdagen pr. 1. Januar 1920 havde Arbejderne paa Sukkerrafinaderiet »Phonix« paa egen Haand foretaget en Omlægning af Arbejdstiden og samtidig inddraget en af de overenskomstmæssige Spisepavser.

Denne Sag kom til Behandling paa et Fællesmøde den 17. Januar, og man enedes her om følgende Ordning:

Idet Arbejdernes Repræsentanter erkender, at den af dem egenmægtigt trufne Ordning af Arbejdstiden er overenskomststridig, enes Parterne om, at Arbejdstiden fra og med Mandag den 19. ds. lægges fra Kl. 6 Morgen til Kl. 3 Efterm. med som sædvanlig 2 halve Timers Spise- og Hvilepavser (Lørdag dog som hidtil).

Arbejdsmændene paa Briketfabriken „Jylland".

Mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Brande og Briketfabrikken »Jylland« var der opstaaet Strid om det Arbejdsmændene tilkommende Dyrtidstillæg i Henhold til Forliget af 17. Oktober 1919, idet Fabrikken hævdede, at der var foretaget en Omlægning af Akkorderne, som skulde være Erstatning for Dyrtidstillægget, hvilket Arbejderne bestred var Tilfældet.

Sagen kom til Behandling paa et Fællesmøde den 13. Januar 1920, og man enedes her om følgende Ordning:

De timelønnede Arbejdere faar med tilbagevirkende Kraft fra 12. September 1919 at regne udbetalt 35 Øre i Dyrtidstillæg pr. Time, for saa vidt dette Dyrtidstillæg ikke allerede er afregnet.

De Arbejdere, der har været beskæftiget ved Tipvognsakkordarbejdet, faar med tilbagevirkende Kraft fra 12. September 1919 at regne udbetalt 35 Øre i Dyrtidstillæg pr. Time.

Arbejderne ved Trilningsakkorderne faar med tilbagevirkende Kraft fra 12. September 1919 udbetalt 35 Øre i Dyr-

tidstillæg pr. Time, indtil den af Virksomheden paastaaede Akkordomlægning har fundet Sted, og med Hensyn til denne Akkordomlægning forbeholder Arbejdsmandsforbundet at undersøge dette Spørgsmaal nærmere.

Bogbinderne paa Oscar Møllers Bogbinderi og Protokolfabrik.

Fra Indehaveren af ovenstaaende Firma er der gennem Bogbinderlauget i København til Arbejdsgiverforeningen indsendt en meget lang og omfattende Klage over overenskomststridig Optræden og Affolkning af Fabrikken.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 20. Januar bestred Arbejderne bestemt, at der forelaa nogen Affolkning, men at Grunden til de uheldige Arbejdsforhold var, at Firmaet for kort Tid siden havde ansat en Værkfører, der var ganske uduelig og absolut ikke evnede at lede Virksomheden.

Mødet endte med, at Arbejdernes Repræsentanter erklærede at være villig til at sende Firmaet den forhaandenværende ledige Arbejdskraft, og Indehaveren vil saa selv en Tid tage Del i den daglige Ledelse paa Værkstederne for derved ved Selvsyn eventuelt at blive overbevist om Værkførerens Umulighed.

Drejerne paa J. C. Jørgensens Møbelfabrik i Odense.

I Drejerfagets Overenskomst findes en Bestemmelse, der paalægger Arbejderne i en dertil anskaffet Arbejdsbog at indføre det Arbejde, de har udført i Ugens Løb, og Prisen herfor samt det Antal Arbejdstimer, de har haft i den paagældende Uge.

En skønne Dag forlangte Firmaet imidlertid af dets to Drejere, at de skulde indføre i Arbejdsbogen, hvor lang Tid hvert enkelt Stykke Arbejde tog. Da dette var i Modstrid med Overenskomsten og vilde paaføre Arbejderne et ret stort Tidsspilde, nægtede de dette, men blev saa afskedigede, og det sagdes til dem, at saa længe de ikke vilde indgaa paa Firmaets Forlangende, var der intet Arbejde for dem.

Denne Optræden opfattede Drejerforbundet som en uvarslet Lockout paa et overenskomststridigt Krav og vilde indklage Firmaet for Den faste Voldgiftsret og kræve Firmaet idømt Bod og Erstatning.

Der afholdtes saa et Fællesmøde om Sagen i Arbejdsgiverforeningen den 17. Januar, men ved et Uheld var Firmaet ikke direkte repræsenteret.

Man enedes saa om at henvise det foreliggende Spørgsmaal til Behandling paa et Mæglingsmøde i Odense. For saa vidt en saadan Mægling ikke maatte føre til Stridens Løsning, er man enige om at betragte dette Møde som det forberedende Møde, der skal afholdes mellem Hovedorganisationerne inden Sagens eventuelle Indbringelse for Den faste Voldgiftsret.

Snedkerforbundet og Snedkerlaugets Kortkontor.

Snedkerlauget i København har et saakaldt Kortkontor, som bl. a. har til Opgave at give Oplysninger om Afskedigelsesgrunde og Timefortjeneste, naar en Svend skifter fra et Sted til et andet.

Der har ofte været Grund til at klage over Kontorets Virksomhed, og da Firmaerne Cathrine Horsbøll & Co. og Anders Nielsen notorisk havde givet Kontoret misvisende Oplysninger, blokeredes disse for Tilgang af Arbejdskraft.

Herover klagede Snedkerlauget, og der afholdtes saa Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 14. Januar, hvor man enedes om følgende:

Den uvarslede Blokade overfor Firmaerne Cathrine Horsbøll & Co. og Anders Nielsen hæves straks.

Skulde dette ikke finde Sted i tilfredsstillende Omfang, forbeholder Arbejdsgiverforeningen sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Angaaende Forbundets Klage over Kortkontorets Virksomhed henvises denne til Forhandling mellem Snedkerlaugets faglige Afdelinger og Snedkerforbundets københavnske Afdelinger.

Syersker i „Varehuset“ i Odense.

I November 1919 førtes der en Forhandling om en ny Priskurant imellem ovenstaaende Firma og Dansk Skræddersforbund.

Der opnaaedes Enighed, men da

Forbundet senere sendte Indehaveren Priskuranten til Underskrift, nægtede han at underskrive, idet han paastod, at det tilsendte ikke var i Overensstemmelse med det vedtagne, men at der var foretaget forskellige Tilføjelser og Rettelser.

Dansk Skrædderforbund benægtede dette og sendte Firmaet et Strejkevarsel til den 16. Januar 1920.

Samme Dag afholdtes saa et Fællesmøde i Odense, og her opnaaedes Enighed, hvorfor Strejken ikke blev iværksat.

Forligsmandsinstitutionen.

Forligsmandens Stedfortræder.

Under 3. Februar d. A. har Indenrigsministeriet efter Ansøgning fritaget Departementschef K. Riis-Hansen for Hvervet som Stedfortræder for Statens Forligsmand i Arbejdsstridigheder, hvorhos Ministeriet efter Indstilling af Den faste Voldgiftsret har udnævnt Kontorchef i det statistiske Departement Johs. Dalhoff til for et Tidsrum af 2 Aar at varetage Hvervet som Stedfortræder for Forligsmanden.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 288.

Murerarbejdsmændene i København. Spørgsmaal om Spadserepenge.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets endelige Kendelse af 28. Januar 1920 i Sag Nr. 288: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod Murerarbejdsmændenes Fagforening.

Efter at Murerarbejdsmændene paa forskellige herværende Byggepladser havde iværksat kollektive Arbejdsvægringer, og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening i den Anledning under Fremsættelse af forskellige Paastande havde indklaget Murerarbejdsmændenes Fagforening her for Retten, blev et af de under Sagen inddragne Spørgsmaal ved Rettens foreløbige Kendelse af 26. September og supplerende Kendelse af 11. November f. A. henvist til den mellem Murermestrene og Murerarbejdsmændene indstiftede faglige Voldgiftsret, nemlig Spørgsmaalet om Murerarbejdsmændenes Ansvar for de i Sagen omhandlede Arbejdsvægringer, derunder Spørgsmaalet om, hvorvidt Murermestrene havde Erstatningskrav hos Murerarbejdsmændene for udbetalte Spadserepenge til Murersvendene.

Derefter blev der i den nævnte faglige Voldgiftsret den 4. December f. A. afsagt seks Kendelser — i Sagerne Nr. 172 til 177 —, hvorved forskellige navngivne Murerarbejdsmænd under Hensyn til de til Svendene udbetalte Spadserepenge idømtes Bøder og Omkostninger til nedennævnte Mestre at indbetale paa Murerlaugets Kontor inden 15 Dage fra Kendelsens Dato, hvorhos Murerarbejdsmændenes Fagforening tilpligtedes »at sørge for, at dette sker«.

Mestrene og de idømte Beløb i de seks Sager var som følger:

Til	1)	Andr. Wildt, Carl J. Hansen og Ernst Jensen	Kr. 387,20
»	2)	Vilh. Kohler	» 596,00
»	3)	E. Rothe, H. Schumacher, C. Schiøtz og Martin Olsen ..	» 1458,50
»	4)	A. V. Andersen....	» 879,75
»	5)	Mikkelsen-Sørensen	» 483,75
»	6)	A. H. Jespersen ...	» 340,00
			Ialt Kr. 4145,20

Klagerne begærer nu endelig Dom i Sagen, og under Henvisning til, at intet af de saaledes idømte Beløb er bleven betalt, paastaar de for denne Undladelse af at efterkomme de afsagte faglige Voldgiftskendelser Murerarbejdsmændenes Fagforening i Form af Bod idømt de paalagte Beløb, ialt altsaa 4145 Kr. 20 Øre, hvorhos de gentager de øvrige i Sagen oprindelig nedlagte Paastande, nemlig at Fagforeningen idømmes *dels* Bod for i sin Tid at have vægret sig ved at lade det paagældende Erstatningsspørgsmaal afgøre ved den faglige Voldgiftsret, *dels* denne Sags Omkostninger.

De Indklagede har protesteret imod, at de faglige Voldgiftskendelser lægges til Grund for Den faste Voldgiftsrets Dom, men da den faglige Voldgiftsret i Henhold til Rettens ovennævnte foreløbige Kendelser og Fagets særlige Voldgiftsregler har været kompetent til at dømme Fagforeningen som sket, og da der efter de hos den faglige Vold-

giftsrets Opmand indhentede yderligere Oplysninger ingen Tvivl er om, at Kendelserne paalægger Fagforeningen at betale Boderne, saafremt de enkelte Fagforeningsmedlemmer ikke efterkommer Kendelserne, og da det er in confesso, at dette sidste ikke er sket, vil — selvfølgelig under Bibeholdelse af Fagforeningens Regres til vedkommende enkelte Medlemmer — den heromhandlede Del af Klagernes Paastande være at tage til Følge.

Hvad dernæst angaar Paastanden om, at de Indklagede idømmes Bod for i sin Tid at have vægret sig ved at lade deres ovenomhandlede Ansvar bedømme af den faglige Voldgiftsret, findes den omtalte Nægtelse ganske vist ikke at have været stemmende med Fagets Regler for Behandling af faglig Strid, men da de Indklagedes heromhandlede Holdning ikke kan opfattes som et Forsøg paa at unddrage sig en fredelig, retlig Afgørelse af Spørgsmaalet, men nærmest kun som Udtryk for den Opfattelse, at Sagens retlige Afgørelse hørte hjemme ikke for den faglige, men for Den faste Voldgiftsret, og da Spørgsmaalet ikke tidligere er afgjort, og en fejlagtig Opfattelse af Kompetenceforholdet mellem de forskellige Retter som Regel faar sin tilstrækkelige Følge ved Idømmelse af Sagsomkostninger, findes der ingen Anledning til for det heromhandlede Forhold at idømme Bod. Sagens Omkostninger vil de Indklagede have at betale med 500 Kr.

Kendelse.

Murerarbejdsmændenes Fagforening bør til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Murerlaugets Vegne betale i Bod 4145 Kr. 20 Øre og betale Sagens Omkostninger med 500 Kr.

Sag Nr. 303.
Smede- og Maskinarbejdere hos Isidor Bernstein.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 29. Oktober 1919 i Sag Nr. 303: Københavns Metalarbejderforbund mod Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa egne og Firmaet Isidor Bernsteins Vegne.

Den 21. September 1919 indgav 9 Maskinarbejdere, hvoraf de 4 var Medlemmer af »Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund«, medens de 5 havde udmeldt sig af dette og samtidig indmeldt sig i det i Juli d. A. oprettede uden for De samvirkende Fagforbund staaende »Københavns Metalarbejderforbund«, en Klage til Retten over, at de, efter at de havde ophørt at arbejde paa Firmaet Isidor Bernsteins Fabrik, var blevet boycottede af Arbejdsgiverforeningen. Det blev tilkendegivet Klagerne, at ifølge Loven om Den faste Voldgiftsret kan Klager fra enkelte Arbejdere kun indbringes gennem deres Organisation, og Københavns Metalarbejderforbund har derefter i Skrivelse af 8. Oktober d. A. erklæret, at Forbundet gjorde sine Medlemmers Klage til sin og ønskede at procedere den. Der er saa modtaget skriftligt Tilsvar fra de Inklagede, hvoraf fremgaar, at de paagældende Arbejdere ikke er boycottede, men at der den 4. September d. A. er tilstillet De samvirkende Fagforbund et ikke senere tilbagekaldt 1. Boycottingsvarsel vedrørende disse Arbejdere. Sagen er derefter blevet mundtlig procederet for Retten, dog kun forsaavidt Spørgsmaalet om Sagens Afvisning angaar, idet de Indklagede i første Række har paastaaet Sagen afvist under Henvisning til, at der ikke af Arbejdsgiverforeningen, Jernindustriens Sammenslutning eller Firmaet er sluttet nogen Overenskomst med Københavns Metalarbejderforbund.

Da Rigtigheden heraf er erkendt af Klagerne, der derhos har erklæret, at de for indeværende Tid ikke anser sig retlig bundet ved de mellem Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Jernindustriens Sammenslutning indgaaede Overenskomster, og da der saaledes ikke under nærværende Sag kan være Spørgsmaal om Brud paa en mellem Parterne indgaaet Overenskomst, mangler Retten Befojelse til under denne Sag at tage det paaklagede Forhold under Paakendelse.

Kendelse.

Denne Sag afvises.

Sag Nr. 310.
Telefonarbejderne i Jylland.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. November 1919 i Sag Nr. 310: Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark mod Dansk

Arbejdsgiver- og Mesterforening paa De samvirkende Telefonselskabers og disse igen paa Jydsk Telefon-Aktieselskabs Vegne.

Mellem Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark og Jydsk Telefon-Aktieselskab blev der den 16. December 1918 truffet en Overenskomst, hvorved man gik bort fra det i Selskabets tidligere Praksis fulgte Tantième-System. I Overenskomsten fandtes bl. a. følgende Bestemmelser vedrørende dag- og maanedslønnede Funktionærer:

»1. Løn- og Arbejdsregulativer for Provins Sjælland med et Tillæg af 25 pCt. fastsættes for Jydsk Telefon-Aktieselskabs Funktionærer, gældende fra 1. Januar 1919, hvorefter Tantièmen bortfalder.

De Funktionærer, der har oppebaaret Tantième, erholder for 1918 40 pCt. Tantième til den i 1918 fortjente faste Løn.

2. I Dyrtidstillæg udbetales til gifte 720 Kr. og til ugifte 480 Kr.«

For Tilfælde, hvor den nye Ordning vilde medføre, at en Funktionær gik tilbage i Løn, var det bestemt, at Differencen skulde udlignes gennem et personligt Tillæg.

De »Løn- og Arbejdsregulativer for Provins Sjælland«, der henvistes til i Overenskomsten, var Kobenhavns Telefon-Aktieselskabs Løn- og Arbejdsregulativer for Provinsen af 1. Januar 1917. Til den i disse Regulativer hjemlede Løn var der paa det Tidspunkt, da Overenskomsten mellem Centralorganisationen og Jydsk Telefon-Aktieselskab afsluttedes, dels kommet et Dyrtidstillæg af 720 Kr. for gifte og 480 Kr. for ugifte, dels — ifølge Overenskomst af 26. Oktober 1918 — et »midlertidigt Løntillæg« paa 25 pCt. af den regulativmæssige Løn. Indholdet af den mellem Centralorganisationen og Jydsk Telefon-Aktieselskab sluttede Overenskomst var altsaa for Lønspørgsmaalets Vedkommende dette, at Funktionærerne i Jydsk Telefon-Aktieselskab, bortset fra personlige Tillæg, skulde have samme Vederlag for deres Arbejde som Funktionærerne i det kobenhavnske Selskabs Provins-Afdeling. Men medens de 25 pCt. for sidstnævnte Afdelings Vedkommende udtrykkeligt var betegnet som et midlertidigt Løntillæg, var dette ikke Tilfældet i Overenskomsten af 16. December 1918.

Forstaaelsen af sidstnævnte Overenskomst, der var ret uklart affattet, gav snart Anledning til Stridigheder mellem Parterne. En Række saadanne Stridigheder fandt deres Afslutning gennem en af Parterne den 28. Januar 1919 underskrevet »Forklaring« til Overenskomsten. Senere opstod der Tvist angaaende et nyt Punkt, idet Centralorganisationen under 25. Marts 1919 protesterede imod, at Jydsk Telefon-Aktieselskab udbetalte en Del af Lønnen — de 25 pCt. — under Betegnelse »midlertidigt Løntillæg«, hvilket ikke mentes at have Hjemmel i Overenskomsten. Jydsk Telefon-Akteselskab svarede herpaa under 2. Maj 1919, at det efter den omtalte »Forklaring« til Overenskomsten var givet, at Meningen med Overenskomsten var at ligestille Funktionærerne i Jydsk Telefon-Aktieselskab med Funktionærerne i Kobenhavns Telefon-Aktieselskabs Provins-Afdeling. Herefter lod man fra Centralorganisationens Side Spørgsmaalet hvile; det havde paa det daværende Tidspunkt ikke nogen praktisk Betydning.

Under 3. Juli 1919 fremsatte De samvirkende Telefonselskaber — en nydannet Organisation, der omfattede en Række Telefonselskaber, bl. a. Kobenhavns Telefon-Aktieselskab og Jydsk Telefon-Aktieselskab — overfor Centralorganisationen et Forslag angaaende Ydelse til Selskabernes Funktionærer af et overordentligt Dyrtidstillæg, hvis Størrelse skulde bero paa Størrelsen af den Løn, vedkommende Funktionær havde. Ved nogle til Forslaget knyttede Eksempler var det vist, hvilken Aarsindtægt forskellige Funktionærer efter Forslaget vilde faa. Af disse Eksempler, der dog efter Bogstaven kun tog Sigte paa Forholdene i Kobenhavns Telefon-Aktieselskab, for saa vidt som de henviste til et Regulativ af 1917 og en Overenskomst af 26. Oktober 1918, fremgik det, at Størrelsen af det overordentlige Dyrtidstillæg fra Selskabernes Side forudsattes at skulle bero paa Størrelsen af den Løn, vedkommende havde ifølge Regulativet af 1917, uden Hensyn til de senere ydede Tillæg.

Den 8. Juli afholdtes der et Møde

mellem Centralorganisationen og De samvirkende Telefonselskaber, hvor man naaede til Enighed om Størrelsen af det overordentlige Dyrtidstillæg, der skulde ydes, paa Grundlag af det fra De samvirkende Telefonselskabers Side fremsatte Forslag. Der foretoges enkelte Ændringer i Forslaget, men disse Ændringer er uden Betydning for denne Sags Afgørelse.

Mellem Parterne er der nu opstaaet Uenighed om Størrelsen af det overordentlige Dyrtidstillæg, som Funktionærerne i Jydsk Telefon-Aktieselskab i Henhold til Overenskomsten af 8. Juli 1919 kan gøre Krav paa. For Københavns Telefon-Aktieselskabs Vedkommende fremgik det som nævnt af de til Selskabernes Forslag af 3. Juli knyttede Eksempler, at Tillægets Størrelse skulde bero paa Størrelsen af den regulativmæssige Løn uden Hensyn til senere Tillæg, navnlig ogsaa uden Hensyn til det ved Overenskomsten af 26. Oktober 1918 fastsatte 25 pCt.s Tillæg. Ogsaa for de øvrige unde De samvirkende Telefonselskaber hørende Selskabers Vedkommende, med Undtagelse af Jydsk Telefon-Aktieselskab, er der mellem Parterne Enighed om, at det overordentlige Dyrtidstillægs Størrelse skal bero paa Størrelsen af vedkommende Funktionærs Løn uden Hensyn til det 25 pCt.s Tillæg, som ogsaa disse Selskaber i Slutningen af 1918 indgik paa at yde. Kun for Jydsk Telefon-Aktieselskabs Vedkommende gøres det fra Centralorganisationens Side gældende, at det 25 pCt.s Tillæg ifølge Indholdet af Overenskomsten af 16. December 1918 Punkt 1 er en Del af den faste Løn, ikke som for de andre Selskabers Vedkommende et midlertidigt Løntillæg. Og da Rigtigheden af denne Opfattelse bestrides fra De samvirkende Telefonselskabers Side, har Centralorganisationen under denne Sag dels paastaaet Dom for, at de 25 pCt. for Jydsk Telefon-Aktieselskabs Vedkommende er en Del af den Løn, hvis Størrelse er afgørende for Beregningen af det overordentlige Dyrtidstillæg, dels i al Almindelighed paastaaet det fastslaaet, at de 25 pCt. er en Del af den faste Grundløn.

Begge Parter har paastaaet Modparten dømt til at betale Sagens Omkostninger.

Foreløbig bemærkes, at Retten ikke i al Almindelighed kan afgøre, om de 25 pCt. efter Overenskomsten af 16. December 1918 maa opfattes som en Del af Grundlønnen, da der ikke fra Parternes Side er gjort nærmere Rede for, i hvilke Henseender en saadan Afgørelse muligt kunde være af Betydning for deres retlige Mellemværende.

Hvad Spørgsmaalet om Beregningen af det overordentlige Dyrtidstillæg angaar, findes der at maatte gives De samvirkende Telefonselskaber Medhold. Det er oplyst, at man fra de forskellige Telefonselskabers Side har tilstræbt at gennemføre en Lønpolitik, hvorefter Lønsatserne overalt uden for København blev de samme. Hvorledes man nu end vil fortolke Punkt 1 i Overenskomsten af 16. December 1918, betød denne Overenskomst et Skridt i den tilstræbte Retning, thi bortset fra de personlige Tillæg oppebar det jydske Selskabs Funktionærer efter den ganske samme Vederlag for deres Arbejde som de i Københavns Telefon-Aktieselskabs Provins-Afdeling ansatte Funktionærer. Centralorganisationen kan nu ikke antages at have været uvidende om, at man fra Selskabernes Side stræbte mod det omtalte Maal. Men herefter kunde Centralorganisationen ikke med nogen Føje tænke sig Muligheden af, at det med Forslaget af 3. Juli 1919 kunde være Selskabernes Mening at tilbyde noget, der gik ud paa, at Jydsk Telefon-Aktieselskabs Funktionærer skulde have et større Dyrtidstillæg end de andre Selskabers Funktionærer. Og da der heller ikke fra Centralorganisationens Side har været rejst Spørgsmaal herom under Forhandlingerne den 8. Juli, findes de Indklagede at maatte frifindes under denne Sag.

Sagens Omkostninger fastsættes til 300 Kr., der efter Omstændighederne findes at burde betales af Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 33 ✻ KØBENHAVN DEN 14. FEBRUAR 1920 ✻ 16 AARGANG

Overenskomstforholdene i 1920.

Repræsentantskabsmødet den 9. og 10. Februar.

Foranlediget ved, at Forhandlingerne med Arbejdsgiverforeningen om Overenskomstforholdene var afbrudte, havde Forretningsudvalget indkaldt Repræsentantskabet til ekstra Møde i Dagene den 9. og 10. Februar.

Formanden, Carl F. Madsen, erindrede om Mødet den 12. Januar, hvor der vedtoges en Resolution, i hvilken man opfordrede Organisationerne til ikke at afgive Strejkevarsler, og man bemyndigede Forretningsudvalget til at forhandle videre paa Grundlag af det godkendte Forslag og forelægge Resultatet for Repræsentantskabet.

Med Undtagelse af Slagteriarbejderne paa Andelsslagterierne har alle Organisationer rettet sig efter Beslutningen.

Formanden meddelte derefter Resultatet af de Forhandlinger, som er ført med Arbejdsgiverforeningen siden Repræsentantskabsmødet den 12. Januar.

Arbejdsgiverforeningen har ikke været til at flytte fra det Standpunkt, som den har indtaget, nemlig ikke at optage Forhandling om de enkelte Overenskomster og ikke at ville foretage Ændringer i disse. Gik derefter over til at referere Forhandlingerne om de enkelte Punkter i det af Arbejderne stillede Forslag.

Angaaende Augustreguleringen har Arbejdsgiverforeningen ikke stillet sig helt afvisende, men vil dog have en anden Form end af os foreslaaet. Det sværeste Punkt, og det hvorpaa Forhandlingerne er strandet, er Punktet om Muligheden for at kræve Ændringer i Overenskomsterne under særlige Forhold. Efter at Forhandlingerne var afbrudte har Arbejdsgiverforeningen tilstillet os en Skrivelse, i hvilken man fastholder sit i Skrivelse af 5 December 1919 fremsatte Standpunkt, og meget tyder paa, at Arbejdsgiverforeningerne i de skandinaviske Lande mener, at Tidspunktet til at byde Arbejderne Trods nu er inde.

Forretningsudvalget er enigt om ikke at kunne gaa ind paa Arbejdsgiverforeningens diktatoriske Krav om, *at de i indeværende Foraar udløbende Overenskomster maa forlænges et Aar uforandrede.*

Forretningsudvalget har dog igen overvejet Situationen og har udarbejdet et nyt Forslag til en Ordning med Arbejdsgiverforeningen.

Om det er muligt at faa Arbejdsgiverforeningen til at indgaa paa dette, var det umuligt at have nogen begrundet Mening, men man maatte mene, at Arbejdsgiverforeningens Stilling blev vanskelig, saafremt vi sammensætter Forslaget, og Arbejdsgiverne afslaar det.

Taleren motiverede nærmere de enkelte Punkter i Forslaget. Det er sikkert saaledes, at der ikke for Tiden er Rum for en almindelig Lønforhøjelse; men det er lige saa sikkert, at Arbejdsgiverforeningen ikke alene kan bestemme over Arbejdsforholdene.

Formanden vilde paa Forretningsudvalgets Vegne anbefale det foreliggende Forslag.

Forsamlingen, der talte ca. 300 Repræsentanter for samtlige Oranisationer under De samvirkende Fagforbund, sluttede sig enstemmigt til Forretningsudvalgets Opfattelse af Arbejdsgivernes Standpunkt som uantageligt.

Derefter tog Repræsentantskabet fat paa en meget indgaaende Drøftelse af Situationen. En meget lang Række Talere havde Ordet for at tolke de i de forskellige Fag herskende Synspunkter.

Paa Forretningsudvalgets Vegne gav J. A. Hansen og Lyngsie kraftige og oplysende Indlæg i Sagen.

Ved en foretagen Afstemning ved Navneopraab blev Forretningsudvalgets Forslag forkastet.

Der blev derefter, ligeledes ved Navneopraab, stemt over et af Forretningsfører i Dansk Arbejdsmandsforbund C. Drejer stillet saalydende Forslag:

»Overfor Arbejdsgiverforeningens absolute Fastholdelse af Kravet om betingelsesløs Fornyelse af de opsagte og udløbne Overenskomster udtaler Repræsentantskabsmødet, at De samvirkende Fagforbunds Stilling maa være den, i det væsentligste at staa paa Forslaget af 9. Januar.«

Dette Forslag vedtoges.

Umiddelbart efter Repræsentantskabets Møde samledes Forretningsudvalget for i Overensstemmelse med den trufne Beslutning at affatte Svaret til Arbejdsgiverforeningen.

*

De samvirkende Fagforbunds Svarskrivelse

har følgende Ordlyd:

Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsgiverforening.

I Skrivelse af 30. f. M. meddeler den ærede Arbejdsgiverforening, at den ikke vil fravige det Standpunkt, som er fremsat i Arbejdsgiverforeningens Skrivelse af 5. December f. A. til De samvirkende Fagforbund, nemlig at de i indeværende Foraar udløbende Overenskomster maa forlænges et Aar uforandret, og opfordrer derefter vort Forretningsudvalg til endnu en Gang at overveje den ved de afbrudte Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne værende Situation.

Arbejdsgiverforeningen beklager sig over, at De samvirkende Fagforbund har fremsat uopfyldelige Krav, men denne Beklagelse er meget søgt og kun et Forsøg paa at lægge Ansvaret for de sprængte Forhandlinger over paa os, men dette vil næppe lykkes.

De samvirkende Fagforbunds Forhandlingsudvalg har netop prøvet at finde Midlet til at komme over den vanskelige Overenskomstsituation, men Arbejdsgiverforeningen har ikke bistaaet det heri, og vi forstaar nu bedre, hvorfor det har været umuligt at finde Udveje, naar Stillingen har været den, at man fra Arbejdsgiverforeningens Side absolut intet vilde.

Vi vil i denne Forbindelse pege paa, at vi under Forhandlingerne har erklæret os villige til at søge gennemført en generel Ordning, men paa vore Forslag har Arbejdsgiverforeningen enten givet et pure Afslag eller har fremsat Modforslag, der maa betegnes som ubrugelige.

Imidlertid har vort Forretningsudvalg igen overvejet Situationen og søgt vort Repræsentantskabs Tilslutning til et af os udarbejdet Grundlag for fortsatte Forhandlinger. Denne Tilslutning har vi ikke opnaaet, men Repræsentantskabet har derimod vedtaget følgende:

»Overfor Arbejdsgiverforeningens absolute Fastholdelse af Kravet om betingelsesløs Fornyelse af de opsagte og udløbne Overenskomster udtaler Repræsentantskabsmødet, at De samvirkende Fagforbunds Stilling maa være den, i det væsentligste at staa paa Forslaget af 9. Januar d. A.«

I Henhold til den saaledes tagne Beslutning tillader vi os indtrængende at opfordre Arbejdsgiverforeningen til at ændre sit Standpunkt, thi kun derved kan der skabes den Ro i Arbejdsforholdet, som hele Samfundet for Tiden er saa stærkt interesseret i. En diktatorisk Ordning af Overenskomstforholdene, saaledes som Arbejdsgiverforeningen har besluttet, er uigennemførlig, og hvis Kravet derom opretholdes, staar Samfundet sikkert overfor faglige Kampe af et Omfang som ingensinde tidligere.

Før Arbejdsgiverforeningen har revideret dette sit Standpunkt, vil der næppe være nogen farbar Vej for fortsatte Forhandlinger, men under Forudsætning af, at Arbejdsgiverforeningen, i alles velforstaaende Interesser, vil indse det nødvendige heri, erklærer vi os villige til at fortsætte Forhandlingerne om en samlet Ordning af Overenskomstforholdene.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

Forslag til Overenskomst

mellem *Dansk Arbejdsgiverforening* og *De samvirkende Fagforbund i Danmark.*

I den Resolution, som Repræsentantskabet vedtog den 10. Februar, udtales: »at De samvirkende Fagforbunds Stilling maa være den i det væsentligste at staa paa Forslaget af 9. Januar«.

Da det formentlig vil være af Interesse for Medlemmerne at kende dette Forslag, gengiver vi nu dette.

Forslaget er saalydende:

De samvirkende Fagforbund maa fastholde sit i Skrivelse af 12. December f. A. fremsatte Standpunkt overfor Dansk Arbejdsgiverforenings Forslag om at forlænge de i indeværende Aar udløbende Overenskomster uændrede. Men til en Løsning af den vanskelige faglige Situation vil vi foreslaa og anbefale vore tilsluttede Organisationer at forny Overenskomsterne imod, at Arbejdsgiverforeningen indgaar paa følgende:

1) At der ikke som Følge af den pr. 1. Januar 1920 skete Nedsættelse af Arbejdstiden til 48 Timer ugentlig maa foretages nogen Reduktion af de maaneds-, uge-, dag- og faste timelønnede Arbejderes Løn.

2) Saafremt Statistisk Departements Prisstatistik pr. 1. August 1920 viser en Stigning af Dyrtidsprocenten i Forhold til Prisstatistiken pr. 1. Februar 1920, gives der til den Tid de bestaaende Lønninger (Maaneds-, Uge-, Dag-, Time- og Akkordløn) et Tillæg af lige saa mange Procent, som Dyrtidsstigningen andrager.

3) Til Fornyelse af saadanne Overenskomster, som enten allerede er opsagte eller vil blive opsagte paa lovlig Maade til Udløb i indeværende Aar, kan der, naar en af Parterne maatte ønske det, optages Forhandlinger under de sædvanlige Former, sigtende til:

a) at ombytte bestaaende Dyrtidstillæg eller Dele deraf med faste Lønsatser, faste Akkordpriser eller Priskuranter;

b) Revision af saadanne Priskuranter, hvorom der allerede forud for nærværende er truffet Aftale om, at en saadan Revision bør finde Sted eller anses for ønskelig;

c) hvor det kan paavises, at der er Bestemmelser i Overenskomsterne, der er forældede, eller at der er Lønninger, som er særlig lave set i Forhold til det almindelige Lønniveau, skal der optages en lokal Forhandling om en Ændring af disse Forhold.

4) Alle Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening forpligter sig til at give de hos disse beskæftigede Arbejdere, som er Medlemmer af De samvirkende Fagforbund, en Uges Sommerferie med fuld Løn.

Ferien, der skal omfatte mindst 6 Arbejdsdage i Forbindelse med 2 Søndage, gives i Tiden mellem 1. Juni og 1. September.

5) Arbejdsgiverforeningen indgaar paa, at der optages en Realitetsforhandling om det af Arbejderne rejste Krav om, at der gives Arbejderne Andel i Ledelsen af Virksomhederne og Kontrol med disses Drift.

Forhandlingerne herom føres af et Fællesudvalg, bestaaende af et lige Antal Arbejdsgiver- og Arbejderrepræsentanter, og Udvalgets Arbejde skal være tilendebragt senest den 1. Oktober 1920.

Man er enige om at anmode Regeringen om, paa Grundlag af det af denne allerede foretagne, at udnævne en Formand og en Sekretær for Udvalget.

En Judas.

Paa det den 9. og 10. Februar afholdte Repræsentantskabsmøde forefaldt en Tildragelse, der ikke burde kunne ske.

Det er noget, enhver kan forstaa, at de Forhandlinger, der føres, og de Forslag, der stilles, ikke kan komme til Offentlighedens Kundskab, uden at dette kan faa uheldige, ja skæbnesvangre Følger.

Paa det afholdte Møde, der jo var af usædvanlig Vigtighed, blev det da ogsaa særlig indskærpet de tilstedeværende Repræsentanter at udvise den største Forsigtighed, saaledes at intet kunde komme til Offentlighedens Kundskab, saa længe Mødets Forhandlinger ikke var tilendebragte.

Det vakte derfor stærk Harme, da det paa Mødets anden Dag oplystes, at Dagbladet »Solidaritet« havde set sig i Stand til at bringe det af Forretningsudvalget stillede Forslag in extenso.

Da dette Forslag var udleveret til enhver af de mødte Repræsentanter, maatte der altsaa være en af disse, der havde spillet det i Hænderne paa »Solidaritet«s Redaktion.

Dansk Arbejdsmands Forbunds Formand fattede Mistanke til en af Arbejdsmændenes Repræsentanter, Ole Christensen, Skævinge, der ved tidligere Lejligheder har lagt udprægede syndikalistiske Anskuelser for Dagen.

Han henvendte sig da til ham og forespurgte ham, om han var i Besiddelse af det ham udleverede Forslag, men det viste sig, at dette ikke var Tilfældet, men paastod han, at det befandt sig i hans Logi.

Ved en nærmere Undersøgelse konstateredes Urigtigheden heraf, hvorimod det fandtes i Lommen paa en anden bekendt Syndikalist, Elias Nielsen, som Ole Christensen havde boet sammen med om Natten. Det er hermed givet, at selv om det ikke kan bevises, at Ole Christensen paa forræderisk Vis har udleveret Forslaget til Brug for »Solidariet«, saa taler Sandsynligheden dog stærkt herfor, og i hvert Fald er der udvist en beklagelig og fordømmelig Mangel paa Forsigtighed i et Tilfælde, hvor det af Hensyn til Arbejderklassens Interesser var indskærpet at udvise Forsigtighed.

Det passerede førte da ogsaa med sig, at Dansk Arbejdsmandsforbunds Formand overfor Repræsentantskabet erklærede, at Ole Christensen ikke oftere kom til at deltage i Repræsentantskabets Møder som Repræsentant for Arbejdsmændene.

Efter dette maa vi haabe, at Muligheden for en Gentagelse af den beklagelige Hændelse ikke længere er til Stede, men da Syndikalisterne uden Hensyn til den Skade, de dermed kan forvolde Arbejderne, benytter sig af alt, hvad de kan faa fat i, henstilles det til Forbundene at udvise den største Skønsomhed i Valget af deres Repræsentanter, og til Repræsentanterne at udvise den størst mulige Varsomhed med at indlade sig med Personer, som de ikke fuldt ud ved, at de kan stole paa, og forøvrigt beholde den Viden, de kommer i Besiddelse af, for sig selv, da det modsatte kan komme til at skade den Stand, som man ved saadanne Lejligheder er kommet sammen for at gavne.

Den faste Voldgiftsret.

Valg af 2den Næstformand.

I »Arbejderen« Nr. 30 meddelte vi, at Den faste Voldgiftsret havde skiftet Formand, og at der var valgt en ny 1ste Næstformand.

Nu har Retten ogsaa foretaget Valg af 2den Næstformand, og hertil er Landsdommer Poul Hansen valgt.

* *

Sag Nr. 320.

Keramikerne hos Firmaet Møller & Bøgely's Kunst-Keramik Brænderi.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 20. December 1919 i Sag Nr. 320: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industris Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Keramisk Forbunds Vegne og omvendt.

Mellem Firmaet Møller & Bøgely's Kunst-Keramik-Brænderi i Skotterup og Keramisk Forbund var der den 18. September 1918 afsluttet en Overenskomst, der af hver af Parterne skulde kunne opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Oktober. Denne Overenskomst var af Keramisk Forbund ogsaa paa lovlig Maade opsagt til Ophør den 1. Oktober 1919, og det var ikke lykkedes Parterne at komme til Enighed om en ny Overenskomst, da Firmaet den 8. September blev optaget som Medlem af Dansk Pottemagermesterforening af 1894 og dermed kom ind under Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri. Sammenslutningen gjorde nu overfor Forbundet gældende, at Møller & Bøgely efter sin Indmeldelse i Dansk Pottemagermesterforening maatte kunne paaberaabe sig denne Forenings Overenskomst af 6. Marts 1919 med Keramisk Forbund fra det Øjeblik af, da Firmaets specielle Overenskomst med

Forbundet udløb. Derimod protesterede man fra Forbundets Side, og under 18. September fremsendte Forbundet 1. Strejkevarsel overfor Virksomheden. Under 25. September fremsendtes 2. Strejkevarsel, hvorefter Strejken skulde træde i Kraft den 2. Oktober. Imidlertid forsøgte man ved forskellige Forhandlinger, der tildels førtes under Hovedorganisationernes Medvirken, at komme til en Forstaaelse, og dette gav Anledning til en Udsættelse af Strejkens Ikrafttræden, idet Forbundet dog betingede sig Ret til herefter at iværksætte Strejken med 48 Timers Varsel. Forhandlingerne førte ikke til noget Resultat, og efter forudgaaende Varsel af 22. Oktober iværksattes Strejken den 24. Oktober.

Fra og med den 12. November har Arbejdsgiverforeningen i Henhold til derom givne Varsler af 23. Oktober og 12. November iværksat Boykotting af de hos Firmaet Møller & Bogely omkring 1. Oktober beskæftigede Medlemmer af Keramisk Forbund.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening nu paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industris Vegne paastaaet den etablerede Strejke kendt ulovlig og De samvirkende Fagforbund paa Keramisk Forbunds Vegne idømt Bod for dens Iværksættelse.

De samvirkende Fagforbund procederer til Frifindelse og har under en Kontrasag paastaaet Arbejdsgiverforeningens Boykotting kendt ulovlig for 6 af de paagældende Arbejderes Vedkommende og Arbejdsgiverforeningen tilpligtet i Anledning heraf at betale en Bod, der kan dække det Tab i Arbejdsfortjeneste, de 6 Arbejdere har lidt.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening procederer i Kontrasagen til Frifindelse.

Hvad Hovedsagen angaar, har de Indklagede gjort gældende, at den iværksatte Strejke er lovlig, og heri findes der at maatte gives dem Medhold. Det er oplyst, at Firmaet Møller & Bogely ikke hidtil har fabrikeret en eneste af de Ting, der nævnes i den mellem Keramisk Forbund og Dansk Pottemagermesterforening afsluttede Overenskomsts Priskurant. En Del af de under Dansk Pottemagermesterforening organiserede Virksomheder forfærdiger vel Keramik, men angaaende Udførelsen af dette Arbejde er der oprettet Særoverenskomster mellem Forbundet og de enkelte Firmaer. Fra Klagernes Side har man ogsaa — saavel under Proceduren som under de foregaaende Forhandlinger — erkendt, at der maatte træffes særlige Aftaler vedrørende Lønnen for Modellører, Malere og Keramikmalerinder. Men da 10 af de 13 Medlemmer af Keramisk Forbund, som Firmaet beskæftigede omkring den 1. Oktober, hører under disse Rubrikker, viser ogsaa denne Klagernes Erkendelse, at Møller & Bogely's Virksomhed i væsentlig Grad afviger fra de Virksomheder, man har haft for Øje, da den ovenfor nævnte Overenskomst af 6. Marts 1919 blev afsluttet. Under disse Omstændigheder findes Firmaet ikke ved sin Indtræden i Pottemagermesterforeningen at have erhvervet sig Ret til at paaberaabe sig den omtalte Overenskomst.

Hvad dernæst Spørgsmaalet om Boykottingens Lovlighed angaar, anfører De samvirkende Fagforbund, at én af de seks Arbejdere har taget sin Afsked, og at de andre fem er afskediget af Firmaet før Strejkens Ikrafttræden. Firmaet gør heroverfor gældende, at der ikke er Tale om nogen egentlig Afskedigelse, men at den Omstændighed, at den ene Arbejder — en Drejer af svensk Herkomst, der maa antages at have søgt og faaet Arbejde i Sverige — tog sin Afsked, bevirkede, at man maatte tilkendegive de andre 5, der var beskæftiget med den kunstneriske Udsmykning af Firmaets Frembringelser, at de rimeligvis vilde komme til at »spadsere«, da man ikke kunde skaffe dem Arbejde. Afgørende for Bedømmelsen af det foreliggende Spørgsmaal findes det at være, at vedkommende Drejer først har taget sin Afsked, og at de fem andre først har faaet den omtalte Tilkendegivelse efter, at Strejken var varslet fra Keramisk Forbunds Side. Den Mulighed kan ikke anses for udelukket, at vedkommende Drejer er taget bort, fordi der var Udsigt til Strejke. Det er endvidere en meget nærliggende Mulighed, at det havde

været muligt at erstatte den Drejer, der rejste bort, med en anden, hvis Strejken ikke havde været overhængende, saaledes at man vedblivende havde kunnet beskæftige samtlige Arbejdere. Under Hensyn hertil maa Retten imidlertid finde, at Arbejdsgiverforeningen efter Strejkens Iværksættelse maatte være berettiget til at boykotte alle de Arbejdere, der var knyttet til Virksomheden, da Forbundet varslede Strejken.

Sagens Omkostninger fastsættes til 300 Kr., hvoraf Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening findes at burde betale 200 Kr., De samvirkende Fagforbund 100 Kr.

Kendelse.

Saavel den af Keramisk Forbund hos Firmaet Møller & Bøgely iværksatte Strejke som den af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening iværksatte Boykotting er lovlig.

Sagens Omkostninger betales med 200 Kr. af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og med 100 Kr. af De samvirkende Fagforbund.

Sag Nr. 335.

Smede- og Maskinarbejdere hos Entreprenør Erik Bruun.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A., Side 16—17.

Aar 1920 den 5. Februar Kl. 3 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 335: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds egne og 5 strejkende Arbejderes Vegne.

Retsformanden, Dr. jur. E. Tybjerg ledede Mødet.

For Klagerne mødte Sekretær i Arbejdsgiverforeningen W. Elmquist, Entreprenør Constantin Olsen som Medlem af Bestyrelsen for Entreprenørforeningen og Ingeniør Erik Bruun for Firmaet Erik Bruun.

For de Indklagede mødte Sekretær i De samvirkende Fagforbund Vilh. Nygaard, Hovedkasserer i Smedeforbundet A. Johansen, Sekretær i samme Vilh. Christensen og Formand for Forbundets Afdeling 4 samt Arbejder hos Firmaet Erik Bruun, G. Lander.

Der fremlagdes Klage af 20. Januar 1920 med 3 Bilag og Tilsvar af 27. s. M.

Efter at Sagen var drøftet med Parterne foreslog Retsformanden følgende

Forlig.

De Indklagede erkender, at den uvarslede Arbejdsstandsning den 11. December f. A. har været ulovlig.

Ingeniør Erik Bruun tiltræder Dyrtidsordningen for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien af 29. Oktober 1919, saaledes at der udover de allerede betalte 12 Øres Dyrtidstillæg pr. Time ydes de heromhandlede Svende 6 Øre pr. Time for Tidsrummet fra Arbejdets Genoptagelse indtil Dyrtidsordningen udløber. Endvidere betaler Hr. Bruun til Forbundet 200 Kr. til fuld Afgørelse af den bestaaende Divergens for Tiden fra den 12. September til den 11. December f. A. Forbundet sørger for, at Arbejdet genoptages snarest muligt og senest paa Lørdag Morgen ved Arbejdstidens Begyndelse.

Parterne vedtog dette Forlig, hvorefter Klagen toges tilbage.

Retten hævet Kl. $4^{3}/_{4}$ Em.

E. Tybjerg.

E. Steincke.

Lønbevægelser og Konflikter.

Skand. Sadelmager- og Tapetserer-forbund.

Den 19. Januar standsede Sadelmagerne paa The Dominion Belting Co.s Remmefabrik Arbejdet uden Varsel i Anledning af, at et rejst Lønkrav ikke var imødekommet. Den 28. Januar blev Sagen behandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om, at Arbejdsgiverforeningen frafalder at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret, dersom Arbejdet bliver genoptaget senest Lørdag den 31. Januar. Angaaende Lønspørgsmaalet skal der forhandles med Firmaet.

Arbejdet blev genoptaget den 31. Januar, og Firmaet er indgaaet paa en Lønordning, der tilfredsstiller Arbejderne.

Arbejdsløsheden
i Oktober Maaned 1919.

Nedenstaaende Oplysninger om Arbejdsløsheden i Oktbr. 1919 omfatter ialt 56 Fag eller Organisationer med ialt ca. 270,000 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang ca. 9,900 eller 3,7 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 222,000 eller 0,8 Dage pr. Medlem.

Af Fag, for hvilke Oplysninger mangler, nævnes: Stukkatører, Drejere, Korkskærere, Kobbersmede, Jern- og Metalslibere, Gørtlere og Metalarbejdere, Elektrikere, Litografer og Gartnere.

Desuden er de meddelte Oplysninger ufuldstændige for Mølleriarbejdere, Sejlmagere, Rebslagere, Brolæggere, Børstenbindere, Stenarbejdere, Bogbindere, Typografer og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Næringsmiddelindustri.												
Mølleriarbejdere	162	162	»	26	797	494	16	302	959	656	16	328
Bageri- & Konditoriarb.	1790	1790	435	7060	2083	2083	369	7380	3873	3873	804	14440
Sukkervarearbejdere	1080	1080	12	266	345	345	15	314	1425	1425	27	580
Bryggeriarbejdere	3600	3600	76	1421	1750	1750	47	744	5350	5350	123	2165
Slagteriarbejdere	1450	1450	194	5840	2669	2669	635	15246	4119	4119	829	21086
Skraatobaksarbejdere	420	420	1	25	1013	1013	13	174	1433	1433	14	199
Tobaksarbejdere	5337	5337	33	3473	3505	3505	157	2605	8842	8842	190	6078
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	3512	3512	17	477	7282	7282	218	5378	10794	10794	235	5855
Sejlmagere	134	134	»	»	73	9	2	19	207	143	2	19
Rebslagere	62	62	2	51	290	264	12	173	352	326	14	224
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skræddere	8280	8280	23	112	5277	5277	16	312	13557	13557	39	424
Handskemagere	102	102	16	516	14	14	5	55	116	116	21	571
Hattearbejdere	1157	1157	1	710	246	246	9	320	1403	1403	10	1030
Skotøjarbejdere	4026	4026	20	406	1341	1341	14	503	5367	5367	34	909
Barberere	680	680	62	2192	690	690	103	2734	1370	1370	165	4926
Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	78	78	1	10	84	72	1	28	162	150	2	38
Murere	2340	2340	2	50	6184	6184	41	1025	8524	8524	43	1075
Murarbejdsmænd	1453	1453	60	1840	—	—	—	—	1453	1453	60	1840
Hustømrere	1644	1644	36	456	5551	5551	76	1379	7195	7195	112	1835
Skibstømrere	370	370	»	»	680	680	10	145	1050	1050	10	145
Snedkere	4571	4571	128	4750	4975	4975	78	2345	9546	9546	206	7095
Billedskærere	143	143	2	19	75	75	5	32	218	218	7	51
Forgyldere	141	141	3	56	107	107	»	27	248	248	3	83
Glarmestre	172	172	»	»	198	198	4	36	370	370	4	36
Malere	2827	2827	781	17337	3629	3629	332	5818	6456	6456	1113	23155
Sadelm. & Tapetserere	1120	1120	68	829	735	735	32	469	1855	1855	100	1298
Skorstensfejere	64	64	»	»	63	63	»	19	127	127	»	19
Fajanceovnbyggere	14	14	2	30	»	»	—	—	14	14	2	30
At overføre	46729	46729	1975	47952	49656	49251	2210	47582	96385	95980	4185	95534

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	46729	46729	1975	47952	49656	49251	2210	47582	96385	95980	4185	95534
Trævareindustri.												
Træindustriarbejdere.	878	878	5	114	3473	3473	88	1553	4351	4351	93	1667
Bødkere.....	255	255	2	68	457	457	50	853	712	712	52	921
Karetmagere	382	382	»	»	626	626	15	249	1008	1008	15	249
Børstenbindere	270	270	8	288	265	92	7	131	535	362	15	419
Kurvemagere.....	190	190	»	»	46	46	»	»	236	236	»	»
Læder- og Lædervare-industri.												
Læder- og Skindarb...	208	208	»	14	280	280	3	78	488	488	3	92
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere.....	1298	1298	5	171	384	384	4	101	1682	1682	9	272
Stenarbejdere	189	189	»	»	430	60	»	»	619	249	»	»
Glasarbejdere	248	248	19	460	373	373	21	503	621	621	40	963
Forarbejdning af Metal og Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	946	946	4	260	350	350	1	95	1296	1296	5	355
Blikkenslagere.....	874	874	23	885	671	671	9	226	1545	1545	32	1111
Metaltrykkere	129	129	1	49	3	3	»	»	132	132	1	49
Urmagere	136	136	3	40	—	—	—	—	136	136	3	40
Iustrumentm. (cmir.) ..	38	38	»	»	—	—	—	—	38	38	»	»
Smede og Maskinarb..	9600	9600	604	16142	10623	10623	393	9533	20223	20223	997	25675
Specialarbejdere.....	355	355	5	76	—	—	—	—	355	355	5	76
Formere	500	500	74	1803	1250	1250	116	3240	1750	1750	190	5043
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	213	213	»	»	1155	1155	8	215	1368	1368	8	215
Grafisk Industri.												
Bogbindere.....	2700	2700	3	477	818	381	9	341	3518	3081	12	818
Typografer.....	2979	2979	29	775	1900	1458	7	336	4879	4437	36	1111
Dansk Arbejdsmandsforb.												
Chauffører	900	900	36	799	—	—	—	—	—	—	—	—
Fabrikarbejdere	2686	2686	130	2762	—	—	—	—	—	—	—	—
Jord- og Betonarb. ...	5000	5000	384	5890	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuskene.....	2737	2737	12	301	—	—	—	—	—	—	—	—
Lager- og Pakhusarb.	2785	2785	84	1427	—	—	—	—	—	—	—	—
Støberi-og Maskinabm.	2515	2515	33	465	—	—	—	—	—	—	—	—
Dansk Arbejdsmandsf. iøvrigt.....	14377	10377	232	4456	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	31000	27000	911	16100	45000	29000	1592	31600	76000	56000	2503	47700
Arb. Fagf. før Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	1242	1242	3	43	1242	1242	3	43
Kedel- og Maskinpass.	1008	1008	4	70	1460	1460	28	530	2468	2468	32	600
Kellnere.....	1348	1348	225	5525	834	834	105	2600	2182	2182	330	8125
Kvindel.Arbejderforb..	7800	7800	286	6706	4980	4980	313	8283	12780	12780	599	14989
Handels-ogKontormdh	12790	12790	120	3825	13720	13720	164	4075	26510	26510	284	7900
Forsikringsfunkt Forb.	420	420	13	364	340	340	2	41	760	760	15	405
Landarbejdere.....	50	50	14	385	28000	28000	444	7197	28050	28050	458	7582
Tilsammen.	123533	119533	4333	102549	168336	150509	5592	119405	291869	270042	9925	221954

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 34 * KØBENHAVN DEN 21. FEBRUAR 1920 * 16 AARGANG

Den faglige Situation.

Den faglige Situation kræver først og fremmest Klarhed. Overfor de mange Forsøg paa gennem Fortolkninger og Forvrængninger at give et falsk Billede af Stillingen kan det være paakrævet og gavnligt paany at fastslaa de enkle Kendsgerninger.

De samvirkende Fagforbund stillede sig fra første Færd paa det Standpunkt, at der skulde gives Organisationerne selv Ret til at forhandle om Indholdet af de nye Overenskomster. Arbejdsgiverforeningen holdt derimod paa, at dens enkelte Organisationer ikke maatte indlade sig paa Forhandlinger og ved en bestemt Parole i saa Henseende forhindrede den, at saadanne Forhandlinger kunde optages. Arbejdsgiverforeningen stillede kategorisk Krav om uændret Fornyelse af samtlige Overenskomster.

De samvirkende Fagforbund afviste den 12. December f. A. bestemt dette Forlangende. Men da Arbejdernes Landsorganisation selvfølgelig af al Magt ønskede at bidrage til at undgaa en for hele Samfundet ødelæggende Storkamp, formulerede den i et Forslag af 9. Januar de Betingelser, som den maatte stille for at anbefale Organisationerne at forny de udløbne Overenskomster paa et Aar. Disse Betingelser var i Korthed følgende:

1) Der maatte ikke foretages nogen Reduktion af maaneds-, uge-, dag- og faste timelønnede Arbejderes Løn i Anledning af den pr. 1. Januar skete Indførelse af 48 Timers-Ugen.

Herimod gjorde Arbejdsgiverforeningen gældende, at der jo staar i den i Maj f. A. indgaaede Overenskomst om Arbejdstiden, at Arbejderne selv skulde bære Udgiften ved den Del af Arbejdstidsforkortelsen, som skulde finde Sted pr. 1. Januar 1920. De samvirkende Fagforbund strakte sig saa vidt som til at indrømme, at det kunde have sit Forblivende herved i den Tid efter 1. Januar, hvori de løbende Overenskomster gjaldt. Men længere kunde Bestemmelsen selvfølgelig ikke gælde. Det kunde ikke tolereres, at Bestemmelsen blev brugt til at indføre Reduktioner i de nye Overenskomster. Om dette Punkt var der ikke opnaaet Enighed, da Forhandlingerne sprængtes.

2) De samvirkende Fagforbund krævede, at der — saafremt den officielle Prisstatistik den 1. August 1920 viser en Stigning af Dyrtidsprocenten i Forhold til Statistiken af 1. Februar 1920 — skulde ske en Forhøjelse af Lønnen med samme Procent, som Dyrtidsstigningen androg. Ogsaa dette i høj Grad rimelige Forlangende modsatte Arbejdsgiverne sig.

3) De samvirkende Fagforbund krævede, at der — naar en af Parterne ønskede det — skulde gives Adgang til Forhandlinger under sædvanlige Former om de Overenskomster, som er eller bliver lovligt opsagte til Udløb i indeværende Aar. Saadanne Forhandlinger skulde tage Sigte paa:

a) at ombytte bestaaende Dyrtidstillæg eller Dele deraf med faste Lønsatser, faste Akkordpriser eller Priskuranter. Hertil var Arbejdsgiverforeningen ikke helt uvillig, naar Ordningen kunde ske generelt.

b) Revision af Priskuranter, hvorom der allerede forud var truffet Aftale om, at Revision burde finde Sted. Selv i saadanne Tilfælde havde Arbejdsgiverforeningen enten helt forhindret Forhandlinger eller bragt dem til at strande. Paa dette Punkt var Arbejdsgiverforeningen imidlertid nu imødekommende.

c) Optagelse af lokal Forhandling

om Ændring af saadanne Overenskomster, der indeholder Bestemmelser, som paaviseligt er forældede, eller Lønninger, som er særlig lave set i Forhold til det almindelige Lønniveau. Paa dette Hovedpunkt var Arbejdsgiverforeningen urokkelig. Den fastholdt, at alle Overenskomster skulde fornyes uændrede under Paaskud af, at ellers kunde jo alle Fag paaberaabe sig forældede Bestemmelser eller særlig lave Lønninger. De samvirkende Fagforbund kunde paa ingen Maade frafalde sit Krav og kunde ikke anse det for forsvarligt at tilraade Fag, der ikke har holdt Trit med de almindelige Stigninger at forlænge de gældende Vilkaar endnu et Aar. Det viste sig her umuligt at komme hinanden nærmere under Forhandlingerne.

4) De samvirkende Fagforbund stillede — i Overensstemmelse med Generalforsamlingens Beslutning — Krav om en Uges Sommerferie med fuld Løn for alle hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen beskæftigede Arbejdere, som er Medlemmer af De samvirkende Fagforbund. Under Hensyn til den nylig stedfundne Arbejdstidsforkortelse og Arbejdsgivernes absolute Modstand erklærede De samvirkende Fagforbund sig dog villigt til at skyde dette Krav noget ud i Fremtiden.

5) De samvirkende Fagforbund stillede Krav om, at Arbejdsgiverforeningen skulde indgaa paa en Realitetsforhandling om Oprettelsen af Bedriftsraad. Dette Krav blev frafaldet under Henvisning til, at Arbejdsgiverforeningen har erklæret at ville tiltræde det af Statsministeren om dette Spørgsmaal foreslaaede Nævn.

Som det tydeligt fremgaar af denne Redegørelse sprængtes Forhandlingerne navnlig paa de to Hovedpunkter: 1) Revision af Overenskomster med forældede Bestemmelser og særlig lave Lønninger og 2) Adgang til Erstatning for de yderligere Prisstigninger, som eventuelt maatte vise sig ved Dyrtidsstatistiken den 1. August.

Det var derfor naturligt, at De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg efter Forhandlingernes Sprængning maatte koncentrere sit Arbejde om paa disse to Punkter muligvis at finde en saadan Formulering af Arbejdernes Krav, at det kunde berede Vejen for nye Forhandlinger og for en fredelig Løsning.

Hertil sigtede den Resolution, som Forretningsudvalget forelagde for Repræsentantskabet, der i Dagene den 10. og 11. ds. drøftede den alvorlige Situation.

Arbejdsgiverforeningen havde udtalt Frygt for, at Kravene om Revision af Overenskomsterne skulde føre ud i Konflikter, som kunde drage Storkampen efter sig. Forretningsudvalget foreslog derfor Oprettelsen af et Nævn til Afgørelse af de Stridspunkter, som det maatte vise sig umuligt at løse gennem lokale Forhandlinger eller gennem Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne.

Arbejdsgiverforeningen havde modsat sig en Augustregulering i indeværende Aar. Arbejderne kan ikke frafalde Adgangen til Erstatning for yderligere Prisstigninger. Forretningsudvalget foreslog derfor den Udvej at give Organisationerne Adgang til — hvis Statistiken 1. August viser yderligere Stigning — at opsige Overenskomsterne med 14 Dages Varsel. Derved vilde dette Stridsspørgsmaal være udskudt og vilde kunne behandles paa Grundlag af de til den Tid herskende Forhold.

Repræsentantskabet mente imidlertid ikke, at der var nogen Udsigt til paa denne Maade at bane Vejen og vedtog derfor, at De samvirkende Fagforbund skulde blive staaende paa det Standpunkt, som Forretningsudvalget havde udtrykt i sit Forslag af 9. Januar og som i alt væsentligt er det videste Tilbud, som det er muligt at give.

Enhver uhildet Medborger maa indrømme, at Arbejdernes faglige Landsorganisation under Opfyldelsen af sin Pligt til Varetagelse af Arbejdernes berettigede Interesser har vist den mest udprægede Fredsvilje i Forstaaelsen af, at vort Lands økonomiske Situation ikke opfordrer til oprivende Storkamp. Vi nærer ingen Tvivl om, at hele den organiserede Arbejderklasse staar enigt bag denne nøgterne Vurdering af Samfundets og Tidens Krav. Viser det sig ikke muligt at naa til en tilfredsstillende fredelig Løsning, vil Ansvaret helt og fuldt falde paa Arbejdsgiver-

foreningen og de Kræfter, som virker bag ved denne.

De afbrudte Forhandlinger genoptages.

Som meddelt i forrige Nr. sendte vort Forretningsudvalg samme Dag, som Repræsentantskabsmødet sluttede, en Skrivelse til Arbejdsgiverforeningen, hvori man meddelte, hvilken Stilling Repræsentantskabet havde taget med Hensyn til Overenskomstsituationen i indeværende Foraar.

Under 14. ds. har Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsgiverforening nu meddelt vort Forretningsudvalg, at de afbrudte Forhandlinger kan genoptages, og henstiller, at dette sker paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen Tirsdag den 17. Februar Kl. 2 Eftm.

Arbejdsgiverforeningens Skivelse er saalydende:

Under den 10. ds. har det ærede Forretningsudvalg givet Arbejdsgiverforeningen Meddelelse om, at De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab har vedtaget følgende Resolution:

»Overfor Arbejdsgiverforeningens absolute Fastholdelse af Kravet om betingelsesløs Fornyelse af de opsagte og udløbende Overenskomster, udtaler Repræsentantskabsmødet, at De samvirkende Fagforbunds Stilling maa være den, i det væsentligste at staa paa Forslaget af 9. Januar d. A.«

Paa Foranledning heraf undlader man ikke at meddele, at Arbejdsgiverforeningen vil være villig til at genoptage de afbrudte Overenskomstforhandlinger indenfor det af De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen nedsatte Udvalg, idet man gaar ud fra, at det vil være lettest under saadan mundtlig Forhandling at klargøre sig, hvorvidt det vil være muligt at naa til en generel Ordning.

Forsaavidt det ærede Forretningsudvalg maatte være enig med os heri, tillader vi os at foreslaa, at Udvalget sammentræder Tirsdag den 17. ds. Kl. 2 Eftm. her i Arbejdsgiverforeningen.

P. F. V.

Einar Jørgensen.

Ørsted.

Fællesudvalget har derefter været samlet til Møde den 17. og 18. ds., men paa Grund af Arbejdsgivernes urimelige Stejlhed endte Forhandlingerne uden Resultat. I næste Numer skal vi gøre nærmere Rede for den nu foreliggende Situation.

Prisstigningens Indflydelse paa Leveomkostningerne.

(Efter „Statistiske Efterretninger").

Med ca. et halvt Aars Mellemrum har Det statistiske Departement siden Juli 1915 foretaget Beregninger over Prisstigningens Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget. Den sidste Beregning foretoges i Juli 1919, og Resultatet blev offentliggjort i »Statistiske Efterretninger« Nr. 11, 1919. Beregningerne er nu ført op til Januar 1920.

Grundprincippet i de foretagne Beregninger har været, at man er gaaet ud fra Forbruget i en Husholdning, saaledes som dette var for Krigen, og derefter har beregnet, hvad dette Forbrug vilde koste, betalt med de til de forskellige Tidspunkter gældende Priser. Det Forbrug, som er benyttet ved Beregningerne, er opstillet i Overensstemmelse den i 1909 udarbejdede Statistik over Husholdningsregnskaber for Arbejderfamilier i Hovedstaden paa gennemsnitlig 5 Personer og med en samlet aarlig Udgift i Juli 1914 paa gennemsnitlig 2000 Kr.

Under Krigsperioden har Forbruget til forskellige Tider været stærkt forskudt, dels paa Grund af forskellig Prisstigning paa de enkelte Varer og dels paa Grund af Rationering. Dette er der ved de tidligere Beregninger taget noget Hensyn til, men ved de sidst foretagne Beregninger har man set bort herfra med Undtagelse af saadanne Forskydninger i Forbruget, som maa antages at blive varige, saaledes Erstatning af fint Brød med grovere Brød og et udvidet Margarineforbrug ved Indskrænkning af Smørforbruget.

Ved den nye Lønningslov for Statens Tjenestemænd af 12. September 1919 blev der fastsat bestemte Regler for Beregningen af Prisniveauets Bevægelser til Brug ved Fastsættelse af Dyrtidstillæg for Statens Tjenestemænd. Disse Beregninger skal omfatte Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning

Udgifterne i et Husholdningsbudget for en Arbejderfamilie i Hovedstaden, beregnet efter Priserne ved hver enkelt af de foretagne Undersøgelser.

Fødevarer:	Juli 1914	Juli 1915	Juli 1916	Febr. 1917	Juli 1917	Febr. 1918	Juli 1918	Jan. 1919	Juli 1919	Jan. 1920
	Kr	Kr	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr	Kr.	Kr	Kr.
Flæsk og Kød	234	328	420	380	370	402	483	473	569	704
Mælk, Ost og Æg	290	377	424	500	496	492	499	525	612	424
Margarine, Smør og Fedt										345
Fisk, fersk og salt	30	30	38	34	42	41	42	42	60	52
Brød	153	199	194	252	284	264	264	233	269	314
Mel, Gryn og lign.	33	56	59	70	80	80	82	80	85	107
Kartofler, Grøntsager, Frugt	54	65	65	68	82	95	120	124	143	122
Sukker, Urtekram, Øl m. v.	156	164	186	198	226	268	287	290	277	319
Tilsammen	950	1219	1386	1502	1580	1642	1777	1767	2015	2387
Klæder, Fodtøj, Vask	270	297	432	460	513	567	702	810	837	899
Bolig, Vedligeholdelse	330	330	342	363	375	404	426	431	457	477
Brændsel, Belysning	100	130	175	197	220	275	275	268	292	392
Skatter, Kontingenter o. lign.	210	210	210	210	210	210	210	270	340	375
Andre Udgifter	140	140	173	190	196	224	245	252	280	308
Tilsammen	1050	1107	1332	1420	1514	1680	1858	2031	2206	2451
Ialt.	2000	2326	2718	2922	3094	3322	3635	3798	4221	4838

samt Bolig, altsaa Hovedposterne i et almindeligt Husholdningsbudget. Da disse Beregninger skal foregaa efter de samme Principper som Departementets tidligere Beregninger, er Resultatet deraf indgaaet i Beregningerne for det samlede Husholdningsbudget for Januar 1920, og for de Poster, som ikke indgaar under de nævnte Hovedposter i det særlige Tjenestemandsbudget, er der foretaget en særskilt Beregning.

Medens de tidligere Opgørelser over Udgifterne blev foretaget paa Grundlag af Gennemsnitspriser for Hovedstaden alene, skal Tjenestemandsopgørelserne efter Loven foregaa paa Grundlag af Gennemsnitspriserne for Hovedstaden, Provinsbyerne og mindst 100 Landkommuner med større bymæssig Bebyggelser. Der er saaledes skabt et bredere prisstatistisk Grundlag for Beregningerne, men den reelle Betydning heraf er ikke større, end at Resultaterne umiddelbart kan sammenlignes med de tidligere Beregninger. Som Departementet tidligere har gjort opmærksom paa, er der mindre Forskel paa Prisniveauet i Hovedstaden og det øvrige Land nu end før Krigen, og for Udgiftsposters Vedkommende, hvor der i Beregningerne ikke er anvendt absolute Priser, men Stigningsprocenter, saaledes ved Husleje, har Stigningen været størst uden for Hovedstaden.

Foranstaaende tabellariske Oversigt indeholder Tal for Udgifternes Størrelse i et Normalbudget, der i 1914 var paa 2000 Kr., efter de til de forskellige Tidspunkter foretagne Beregninger over Prisstigningens Indflydelse. I Januar Maaned 1920 var Udgifterne paa et Budget, der i Juli 1914 androg 2000 Kr., steget til 4838 Kr. En ikke ringe Del af Stigningen siden Juli 1919 — særlig indenfor Fødevaregruppen — skyldes Ophævelse af tidligere Regulering og Bortfald af offentlige Tilskud til at holde Priserne nede og, den væsentligste Stigning er foregaaet i Tidsrummet Juli—November 1919.

Procentvis vil Prisstigningen fremgaa af hosstaaende Tal, idet Udgiften efter Priserne i Juli 1914 er sat lig 100.

For Fødevarer andrager den samlede Prisstigning indtil Januar 1920 herefter 151 pCt., for de øvrige Udgifter 133 pCt., og den samlede Prisstigning for hele Aarsbudgettet udgør 142 pCt.

	Udgifter til Fødevarer	Andre Udgifter	Samtlige Udgifter
Juli 1914	100	100	100
Juli 1915	128	106	116
Juli 1916	146	127	136
Februar 1917	158	135	146
Juli 1917	166	144	155
Februar 1918	173	160	166
Juli 1918	187	177	182
Januar 1919	186	193	190
Juli 1919	212	210	211
Januar 1920	251	233	242

For de enkelte Grupper i Budgettet vil den relative Udgiftsforøgelse paa forskellige Tidspunkter siden 1914 fremgaa af nedenstaaende Tabel, hvor

Udgifterne i Juli 1914 er sat til 100, og de følgende Tidspunkters Udgifter er beregnede i Forhold hertil.

Udgiftsstigning.

Udgifterne i 1914 = 100.

	Juli 1914	Juli 1915	Juli 1916	Juli 1917	Juli 1918	Juli 1919	Jan. 1920
Fødevarer	100	128	146	166	187	312	251
Klæder, Fodtøj, Vask	100	110	160	190	260	310	333
Bolig, og Vedligeholdelse	100	100	104	114	129	138	145
Brændsel og Belysning	100	130	175	220	275	292	392
Skatter, Kontingenter	100	100	100	100	100	162	179
Andre Udg.	100	100	124	140	175	200	220
Ialt...	100	116	136	155	182	211	242

Herefter har Stigningen paa Fødevarer altsaa været 151 pCt., for Klæder, Fodtøj og Vask 233 pCt., for Bolig og Vedligeholdelse 45 pCt., for Brændsel og Belysning 292 pCt., for Skatter, Kontingenter o. s. v. 79 pCt. og for andre Udgifter 120 pCt.

Men Hensyn til Prisbevægelsen indenfor de enkelte Varegrupper og Udgiftsposter siden Juli 1919 skal gøres følgende Bemærkninger:

For Fødevarer har der været Stigning paa alle Varegrupper med Undtagelse af Fisk og Grønsager. Disse to Grupper viser nogen Nedgang i Forhold til Juli 1919. For Grønsager er Nedgangen en sædvanlig Følge af, at Efteraars- og tidlige Vinterpriser ligger lavere end Sommerpriserne.

Kødpriserne har været noget lavere end i Juli, men Priserne for Flæsk og Svinekød er steget stærkt, efter at de tidligere Statstilskud er faldet bort, og dette har bevirket en Stigning i den samlede Udgift til Flæsk og Kød.

For Mælk, Ost og Æg, saavel som for Smør og Margarine har der været Prisstigning siden Sommeren, og Udgifterne i disse Grupper er derfor voksede.

Varegrupperne Brød, Mel og Gryn viser ligeledes højere Udgifter, idet de fleste Varer indenfor Gruppen er blevet dyrere siden Juli 1919. Stigningen i den sidste Gruppe under Fødevarer, Sukker, Urtekram, Øl o. s. v., skyldes især Prisstigningen paa Sukker, Kaffe, Te og Hvidtøl.

Prisbevægelsen for Klæder, Fodtøj o. s. v. er beregnet paa Grundlag af Oplysninger, som Departementet har modtaget ved Henvendelse til en Del større Handels- og Produktionsfirmaer, der beredvilligt har givet saadanne Oplysninger. Det bemærkes, at der er lagt Vægt paa at faa Oplysninger ikke alene fra Hovedstaden, men ogsaa fra det øvrige Land. For de fleste Manufakturvarer har de indsamlede Oplysninger vist nogen Prisstigning. For nyt Fodtøj er der ikke beregnet nogen Prisstigning i Forhold til Juli 1919, derimod har der været Stigning for Reparationer.

Med Hensyn til Huslejen er der regnet med en Stigning paa 20 pCt. i Forhold til Huslejen i 1914. En saadan Forhøjelse er tilladt i den sidste Huslejelov, og den svarer ogsaa til de statistiske Oplysninger, der foreligger. De 20 pCt. er regnet som en gennemsnitlig Stigning for hele Landet; i Hovedstaden vil Stigningen formentlig være lidt lavere, men til Gengæld har Stigningen været større i Provinsbyerne. — For Vedligeholdelse og Nyanskaffelse af Inventar er regnet med en Stigning af 200 pCt. fra 1914.

Ved Beregningen af Udgifter til Brændsel og Belysning er der taget Hensyn til, at de fleste Kommuner har ydet nogen Nedsættelse i Priserne for et vist Kvantum Brændsel. Forbruget af Gas og Elektricitet er ansat til væsentlig at dækkes af de tidligere Ratioeringskvanta i Hovedstaden. Den Gennemsnitspris, som er anvendt ved Udgiftsberegningen for Gas og Elektricitet, er noget højere end Hovedstadens Pris, da Provinskommunerne gennemgaaende har en noget højere Pris.

Udifterne til Skatter, Kontingenter o. s. v. er beregnet noget højere end i Juli 1919. Stigningen skyldes især en almindelig Tendens til at forøge Forenings- og Forsikringskontingenter.

Den sidste Gruppe Andre Udgifter rummer en Række forskellige Poster, hvoraf nogle (f. Eks. Tobak, Fortæring udenfor Hjemmet o. s. v.) er undergaaet en betydelig Stigning, medens andre Poster har været Genstand for mindre Prisstigning. Som et Gennemsnit er der for hele Gruppen regnet med en Prisstigning paa 120 pCt.

Judas-Bladet.

Den synkende Skude »Solidaritet«, der kun har den Opgave at nedrakke og udsaa Mistænkeliggørelse af vore faglige og politiske Ledere og at søge at ødelægge vore Organisationer, et Arbejde som Bladet har udført i flere Aar, er nu atter ude om sig. Paa Repræsentantskabsmødet den 9. og 10. Februar havde Forretningsudvalget udarbejdet et Forslag, som var noget afvigende fra Forslaget af 9. Januar, men forinden det blev forelagt Arbejdsgiverne, ønskede Forretningsudvalget at gøre Repræsentantskabet bekendt dermed og søge dettes Tilslutning til at forelægge det for Arbejdsgiverforeningen. Endnu forinden Repræsentantskabet havde taget Standpunkt til Forslaget, fandtes dette optaget i »Solidaritet«. Der havde saaledes været en »Judas« paa Mødet og forraadt Mødets Forhandlinger. Han fik da ogsaa sin velfortjente Straf og vil ikke oftere faa Adgang til Repræsentantskabets Møder.

Alle hæderlige Arbejdere vil naturligvis vende sig med Foragt mod saadan Spionage og Forræderi. »Solidaritet« synes at have en Følelse af at have vovet sig for langt ud, men i Stedet for aabent at vedkende sig dette, fremsætter det for at aflede Opmærksomheden fra sit Forræderi den ene løgnagtige Beskyldning mod De samvirkende Fagforbund efter den anden. Med den største Frækhed skrives, at det Forslag, der forelagdes Repræsentantskabet den 9. og 10. Februar, kendte Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg fuldt ud og allerede havde givet det sin Tilslutning, samt at Forretningsudvalgets Medlemmer paa Mødet erklærede at ville nedlægge deres Mandater, hvis Forslaget ikke blev vedtaget. Disse frække Paastande er fuldkommen Opdigt. Det sidste Forhandlingsmøde med Arbejdsgiverforeningen fandt Sted den 29. Januar, og da sprængtes Forhandlingerne. Den 31. Januar rejste Arbejdsgiverne til Kristiania til Raadslagning med Arbejdsgiverne i Norge og Sverige, og de kom først tilbage i Slutningen af den paafølgende Uge. Naar det i denne Forbindelse erindres, at Repræsentantskabet traadte sammen allerede Mandag den 9. Februar, maa enhver kunde indse, hvor løgnagtig denne Paastand er, og ligesaa løgnagtig er Paastanden om, at Forretningsudvalget vilde gaa, hvis Forslaget blev forkastet. Et saadant Spørgsmaal har overhovedet slet ikke foreligget.

Paa Mødet blev der spurgt, om Forretningsudvalget kunde tage Drejers Forslag, hvis dets eget blev forkastet. Formandens Svar herpaa lød: Dette Spørgsmaal maa man ikke forlange Svar paa, da det ikke er behandlet, og fordi Forretningsudvalget ganske naturligt ønsker sit Forslag vedtaget.

Vi overlader hermed vore Læsere at bedømme »Solidaritet«s Skriverier, og vi er ikke i Tvivl om deres Dom, og at de vil forstaa, at Bladets Opgave ikke er at gavne Arbejderne, men at gøre dem, deres Organisationer og Tillidsmænd al den Skade, som det vel er muligt. At dette ogsaa er ved at gaa op for Arbejderne, er der meget der tyder paa, bl. a. dette, at Bladets Oplag stadig gaar ned ad Bakke. Dette er maaske ogsaa Grunden til de voldsomme og sidste Krampetrækninger, »Judas«-Bladet foretager.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 321.

Formerne hos A/S L. Lange & Co. Svendborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 29. December 1919 i Sag Nr. 321: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Formerforbunds Vegne og dette igen paa dets Afdeling i Svendborgs og 60 navngivne Arbejderes Vegne.

Den 28. August d. A. nedlagde samtlige hos A/S L. Lange & Co. i Svendborg beskæftigede Formere uden Varsel Arbejdet i Anledning af, at Selskabets Direktør havde afbrudt en lokal Forhandling om Akkordforhøjelser. Selskabet klagede straks til Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien, der lod Klagen gaa videre til Dansk Formerfor-

bund. Forbundet afsendte ogsaa samme Dag en Skrivelse til dets Afdeling i Svendborg, der bl. a. indeholdt følgende Passus:

». . . . den gyldne Regel ved saadanne Lejligheder er altid: Arbejdets Genoptagelse og dernæst Forhandling. Gaa derfor i Arbejde og se at faa Lange til at genoptage Forhandlingerne.«

Samtidig meddelte Forbundet, der ogsaa fra sin Afdeling i Svendborg havde faaet Meddelelse om det passerede, Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, at Formerne var villige til at genoptage Arbejdet, saa snart Aktieselskabets Direktør vilde genoptage de af ham selv afbrudte Forhandlinger. Sammenslutningen erklærede imidlertid under 30. August, at man ikke mente, det vilde være til nogen Nytte at genoptage Forhandlingerne lokalt, hvorimod man var villig til at lade Striden blive Genstand for Forhandling mellem Organisationerne, saa snart Arbejdet var genoptaget.

Forbundet foranledigede herefter, at Arbejderne tilbød at gaa i Arbejde, naar der samme Dag, som Arbejdet genoptoges, kunde blive afholdt et Mæglingsmøde paa Fabrikken. Fra Fabrikkens Side erklærede man som Svar herpaa, at man forlangte Arbejdet genoptaget uden Betingelser. Dette Standpunkt fandt Støtte hos Sammenslutningen, og Konflikten gik derefter til Behandling af Hovedorganisationerne.

Den 16. September afholdtes der i Arbejdsgiverforeningen Fællesmøde om Sagen, og her enedes man om, at Formerne skulde genoptage Arbejdet den 18. September om Morgenen, og at de afbrudte Forhandlinger skulde genoptages samme Dag. Arbejdsgiverforeningen og Sammenslutningen forbeholdt sig at indbringe Spørgsmaalet om Erstatning for det Tab, der var tilføjet Virksomheden, for Den faste Voldgiftsret.

I Overensstemmelse med den trufne Aftale blev Arbejdet genoptaget den 18. September om Morgenen.

Under denne Sag paastaar Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening nu principalt Dansk Formerforbund, subsidiært dette Forbunds Afdeling i Svendborg, og i begge Tilfælde de enkelte Arbejdere, der har deltaget i Strejken, idømt Bod.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Foreløbig bemærkes, at der ikke er Tvivl om, at den iværksatte Strejke var ulovlig. Spørgsmaalet bliver altsaa kun, hvor Ansvaret kan lægges, og hvor stor en Bod der er forskyldt.

Hvad først Spørgsmaalet om Forbundets Ansvar angaar, kan der ikke være Tale om at paalægge Forbundet Ansvar for Strejkens Iværksættelse, da de paagældende Arbejdere for saa vidt maa antages at have handlet paa egen Haand. Klagerne har derimod gjort gældende, at Forbundet maa være medansvarlig for, at det varede saa længe, inden det lykkedes at faa Strejken bragt til Ophør, idet man ikke fra Forbundets Side er optraadt tilstrækkelig energisk over for de Strejkende. Efter det foreliggende findes det dog betænkeligt at paalægge Forbundet nogen Bod. Den i Faget gældende Overenskomst henviser nemlig i vidt Omfang Spørgsmaal om Fastsættelse af Akkordpriser til Afgørelse ved lokal Forhandling, og det fra Sammenslutningens Side indtagne Standpunkt, hvorefter man vel vilde gaa med til en organisationsmæssig Forhandling angaaende de foreliggende Stridspunkter, men ikke vilde gaa med til en Genoptagelse af de lokale Forhandlinger, kan derfor være kommet Forbundet noget paa tværs og have gjort det vanskeligt for Forbundet at fremtvinge Arbejdets Genoptagelse.

For Afdelingens Vedkommende er Forholdet det, at et Flertal af Afdelingens Medlemmer har deltaget i Strejken, idet Afdelingen kun har ca. 80 Medlemmer, hvoraf 60 er beskæftiget hos A/S L. Lange & Co. Allerede som Følge heraf findes det at maatte paalægges Afdelingen som saadan Ansvar for det skete. Bodens Størrelse findes efter Omstændighederne at kunne fastsættes til 1500 Kr.

Solidarisk med Afdelingen vil endvidere de enkelte Arbejdere være at domme, dog at det solidariske Ansvar for hver enkelt findes at burde begrænses til 25 Kr.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 200 Kr.

Kendelse.

Til Klagerne, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa A/S L. Lange & Co.s Vegne bør Dansk Formerforbunds Afdeling i Svendborg og in solidum med denne nedennævnte Arbejdere betale en Bod af 1500 Kr, nemlig: (her følger Navnene paa de indstævnede Arbejdere), *dog saaledes, at det solidariske Ansvar for hver af Arbejderne begrænses til 25 Kr.*

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 200 Kr.

Udlandet.

8-Timersdagens Gennemførelse i Tyskland.

Rigsdepartementet for økonomisk Demobilisering har i en Forordning af 28. Noember 1918 bestemt, at den regelmæssige daglige Arbejdstid for Fagarbejdere — eksklusive Pavser — ikke maa overskride 8 Timer. Afvigelse herfra kan ske, naar der f. Eks. ved Overenskomst fastsættes en kortere Arbejdstid paa Dage, som ligger forud for Søn- og Helligdage, men de saaledes indvundne Arbejdstimer skal da fordeles paa de øvrige af Ugens Hverdage. For Samfærdselsfagene træffes særlige Bestemmelser. Andre forholdsvis uvigtige Undtagelser kan kun foretages i Virksomheder, hvor Arbejdet ikke kan afbrydes.

For Overtrædelse af Bestemmelserne fastsættes Bøder paa indtil 2000 Mk. eller, i Mangel af Bødens Erlæggelse, Fængsel i indtil 6 Maaneder. I Gentagelsestilfælde forhøjes Straffen. Hvor en Overskridelse af 8 Timers Arbejde nødvendiggør det, hvad jo ikke altid kan undgaas, maa dette altid kun ske i Forstaaelse med de Avtoriteter, der har med Lovens Overholdelse at gøre. Arbejderne og Funktionærerne vaager naturligvis over, at Bestemmelserne ogsaa overholdes, om nødvendigt med deres Organisations Hjælp.

En Del Arbejdere og Funktionærer har ved Overenskomst med Arbejdsgiverne ogsaa allerede opnaaet en endnu kortere Arbejdstid. I Bjergværkerne er der allerede indført 7 Timers-Skifte.

Den internationale Arbejdskonference i Washington bringer altsaa ikke ved sin Beslutning til Gunst for 48-Timers-Ugen Tysklands Arbejdere noget nyt, men vi kan forsaavidt glæde os over Beslutningen, som den kan hjælpe 8-Timers-Dagens lovmæssige Fastsættelse i de forskellige Lande paa Gled. For Tyskland har denne Beslutning derfor heller ikke været nødvendig, thi som vi hører, har Forarbejderne til en saadan Lov allerede været i Gang i lang Tid.

Meddelelser.

Ledigt Legat i Industriforeningen.

Den 28. April d. A. uddeles af Enkefru I. E. E. Olsens Legat for Haandværkslærlinge, der tilhører Haandværkerforeningen og Industriforeningen i København, 2 Portioner paa hver 100 Kr. aarlig i 2 Aar til Haandværkslærlinge særlig af Maskin- og Byggefagene.

Legatet er bestemt for Uddannelse af Lærlinge i de to sidste Læreaar.

Blanketter til Ansøgninger kan afhentes paa Industriforeningens Kontor (9—4) indtil den 15. Marts d. A.

Ny Fællesorganisation.

I *Tarm* er der dannet en lokal Fællesorganisation omfattende Sadelmagernes og Tapetserernes Fagforening, Drejernes Fagforening, Snedkernes Fagforening, Tømrernes Fagforening, Murernes Fagforening, Arbejdsmændenes Fagforening samt Socialdemokratisk Forening.

Fællesorganisationens Formand er: Arbejdsmand Antonius Caspersen, Tarm.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 35 * KØBENHAVN DEN 28. FEBRUAR 1920 * 16 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Februar 1920.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Marts 1920.

Forretningsudvalget.

Overenskomstforholdene 1920.

Efter Repræsentantskabsmødet den 9. Februar sendte vort Forretningsudvalg en Skrivelse til Arbejdsgiverforeningen, hvori der gjordes Rede for den paa Mødet tagne Beslutning og tillige opfordrede Arbejdsgiverforeningen til at ændre sit diktatoriske Krav om, at de i indeværende Foraar udløbende Overenskomster maa forlænges et Aar uforandrede.

Den 14. Februar modtog vi en Svarskrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, hvori den erklærede sig villig til at genoptage de afbrudte Forhandlinger, og i Henhold dertil samledes Fællesudvalget paany den 17. Februar og fortsatte Forhandlingerne den 18. Februar.

Det Spørgsmaal, der optog den meste Tid, var vort Krav om, at der skal gives Organisationerne Adgang til Forhandling, hvor det kan paavises, at der er Bestemmelser i Overenskomsterne, som er forældede, eller at der er Lønninger, som er særlig lave set i Forhold til det almindelige Lønniveau. Den naturligste Maade at løse Sagen paa, var efter vor Formening, at de kontraherende Parter traadte sammen for at prøve de Krav, der eventuelt kom til at foreligge; thi hvem kan vel bedre end Arbejderne og Arbejdsgiverne i de vedkommende Fag udtale sig om Fagets Anliggender. Vi nærer da ogsaa den Tro, at der ved en saadan Forhandling vil kunne opnaas Enighed i de aller fleste Fag om de rejste Spørgsmaal; her er jo nemlig ikke Tale om et almindeligt Fremstød af Lønnen, men kun om en Regulering af visse uheldige Arbejdsvilkaar, og skulde der saa endelig være nogle Spørgsmaal tilbage, maatte de jo kunne behandles paa samme Maade som hidtil, med Bistand af Hovedorganisationerne.

Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter gør her overfor gældende, at dersom man gav Adgang til Forhandling, som krævet af De Samvirkende Fagforbund, vilde det ende i en almindelig Forhandling om alle Overenskomster. Arbejdsgiverne ser imidlertid afgjort fejl, thi naar undtages et Par Forbund, der stiller videregaaende Krav, er de øvrige, som hidtil er indkomne, af en, efter vor Formening, ret maadeholdende Beskaffenhed. Det maa imidlertid erkendes, at vi mangler den Klarhed, der er nødvendig, for at vi med Vægt kan tilbagevise Arbejdsgivernes Betænkeligheder. Saafremt Forhandlingsudvalget var i Stand til, af de ca. 1200 Overenskomster, at lægge et ringe Antal deraf paa Arbejdsgivernes Bord med Løfte om, at der ikke vilde komme flere efter, saa vilde Situationen hurtigt afklares, men saa længe et saadant Materiale ikke foreligger, stritter Arbejdsgiverne imod den krævede Forhandling. Til Løsning af Kravet har der været fremsat forskellige Tanker, men disse har man maattet opgive. Nu foreligger der en ny Tanke fra Arbejdsgiverforeningen gaaende ud paa, at de Organisationer, der mener at have en urimelig lav Fortjeneste, som enten skyldes forældede Bestemmelser i Overenskomster eller lave

Lønsatser, samt Virksomheder, som paastaar, at de som Følge af de nuværende Lønninger ikke kan konkurrere, skal meddele dette til Hovedorganisationerne senest 14 Dage før Overenskomsternes Udløbstid. De Krav, der da fremsættes, skal behandles og afgøres af et Nævn, bestaaende af 3 Repræsentanter valgt af hver af de to Hovedorganisationer og en Opmand.

Arbejdsgiverforeningen har altsaa stillet Sagen saaledes op, at der ogsaa for Nævnet kan indbringes Begæringer om Lønreduktioner; man forlanger saaledes, at Arbejderne ikke blot skal nøjes med den Løn, de har, men stiller end og en Lønreduktion i Udsigt. Ved den Tanke, lad os kalde den saaledes, som Arbejdsgiverforeningen er fremkommet med, vil det kun i ringe Grad blive Arbejdernes Organisationer, der faar Indflydelse paa Sagerne. Repr. for disse kan ganske vist være til Stede under Sagernes Forhandling, men Afgørelsen ligger hos Nævnet. Det ligger i Sagens Natur, at en Tanke som den fremførte er uigennemførlig; thi man kan dog ikke helt og holdent overlade nogle faa Mennesker at bestemme over Arbejdernes Løn- og Arbejdsvilkaar. Men Tanken er i sig selv umulig; thi lad os blot tænke den Mulighed, at der kom til at foreligge Begæring om Forandringer i 100 Overenskomster, som jo ikke er noget stort Tal i Forhold til samtlige Overenskomster, og der kunde behandles en Sag hver Dag, vilde der gaa over 3 Maaneder inden den sidste Sag kom frem for Nævnet.

Til de øvrige Krav, som vi har stillet, har Arbejdsgiverforeningen ogsaa vist meget ringe Forstaaelse, og ved Slutningen af Mødet Onsd. Aften d. 18. meddelte Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter, at de paany havde drøftet vore Krav, men at disse var uantagelige, og at man maatte fastholde sit Standpunkt; kunde De samvirkende Fagforbund ikke tiltræde dette, maatte Forhandlingerne afbrydes. Inden Parterne skiltes enedes man om at gøre Rede for de førte Forhandlinger overfor Hovedorganisationernes Forretningsudvalg, og saa give hinanden telefonisk Medd. d. 20. Febr. og forhøre, om der var Grundlag for nærmere Forhandling. Men allerede Torsd. Middag fik Arbejdsgiverforeningen Besked om, at vort Forretningsudvalg ikke kunde holde Møde om Fredagen, og denne Meddelelse blev slaaet op til et stort Nummer om afbrudte Forhandlinger m. m. Vi maa antage, at der har været Brug for at lave hele dette Postyr, bl. a. for at aflede Opmærksomheden fra Kernen i Sagen, den nemlig, at Arbejdsgiverforeningen ved sin Beslutning og sit Standpunkt under Forhandlingerne har søgt at kvæle alt Liv mellem vore faglige Organisationer. Saa let gaar det nu ikke.

Den 23. Februar holdt vort Forretningsudvalg nemlig Møde og vedtog at sende Arbejdsgiverforeningen en saalydende Skrivelse:

Forretningsudvalget
for Dansk Arbejdsgiverforening!

I Henhold til den paa Mødet den 18. ds. trufne Aftale, hvorefter saavel Arbejdsgiverforeningen som De samvirkende Fagforbunds Forhandlingsudvalg, overfor de respektiev Organisationers Forretningsudvalg, skulde redegøre for de om Overenskomstsituationen førte Forhandlinger, har vort Forretningsudvalg i Dag afholdt Møde, og der er her aflagt Beretning om Forhandlingernes Forløb og de af de to Parter fremsatte Forslag til en generel Ordning af Overenskomsternes Fornyelse.

Vort Forretningsudvalg har enstemmigt sluttet sig til det af vore Repræsentanter i Forhandlingsudvalget indtagne Standpunkt, og man vil saaledes ikke kunne tiltræde det af Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter under Forhandlingerne fremsatte Forslag til en generel Ordning.

Under Forudsætning af, at Arbejdsgiverforeningen vil fravige sit Standpunkt til Fornyelsen af Overenskomsterne, betragter vi ikke Forhandlingerne som afbrudte, men er villige til at fortsætte disse, og imødeser vi det ærede Forretningsudvalgs Meddelelse desangaaende.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

Efter at denne Skrivelse var behandlet af Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg og forelagt et d. 23. Febr. afholdt Hovedbestyrelsesmøde, modtog vort Forretningsudvalg fra Arbejdsgiverforeningen en saalydende Skrivelse:

Forretningsudvalget
for De samvirkende Fagforbund
i Danmark!

Herved undlader man ikke at anerkende Modtagelsen af det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 23. ds. og skal, efter at Overenskomstsituationen har været gjort til Genstand for Drøftelse paa vort Hovedbestyrelsesmøde i Dag og i Henhold til de Beslutninger, som der blev taget, bemærke følgende:

Man skal først tillade sig at genkalde i det ærede Forretningsudvalgs Erindring Arbejdsgiverforeningens Standpunkt, hvormed man gjorde Forretningsudvalget bekendt i sin Skrivelse af 5. December f. A. Man gjorde her opmærksom paa, at hele den økonomiske Situation var ved at antage en saa alvorlig Karakter, at enhver Tanke om en almindelig Lønhævning ved Overenskomsternes forestaaende Udlob var umulig. Denne Opfattelse har vist sig at være fuldstændig rigtig, og vi er endog formentlig endnu kun i Begyndelsen af en Nedgangsperiode, hvis Virkninger utvivlsomt vil spores langt kraftigere i den nærmeste Fremtid. Under disse Omstændigheder maatte vi have begrundet Haab om, at Arbejderne paa deres Side vilde indse Nødvendigheden af at resignere med Hensyn til nye Lønkrav. Ihvorvel man ganske vist maa erkende, at De samvirkende Fagforbunds sidste Forslag til en generel Overenskomst viser Bestræbelser i den antydede Retning, maa man paa den anden Side meget beklage, at Forslaget tillige aabner Muligheden for en almindelig Optagelse af Overenskomstforhandlinger indenfor Underorganisationerne. Herpaa kan Arbejdsgiverforeningen ikke indlade sig. Der er siden 1914 ydet de danske Arbejdere meget betydelige Lønforhøjelser, og de danske Arbejderlønninger ligger desuden betydeligt højere end Lønninger i andre Lande. Arbejdsgiverforeningen maa derfor sætte den aldeles uoverskridelige Grænse for de kommende Forhandlinger, at saadanne kun kan optages, hvor det virkelig dokumenteres, at væsentlige Misforhold af en eller anden Grund er til Stede, idet man ikke tør anse det for udelukket, at saadant undtagelsesvis kan være Tilfældet.

Om Formen for Forhandlinger angaaende Rettelsen af saadanne Misforhold er Arbejdsgiverforeningen villig til at genoptage Forhandlinger indenfor Fællesudvalget, ligesom man er villig til at drøfte Formerne for en evt. August-Regulering, idet man dog bør fastholde Kravet om, at en saadan ikke kan fastslaas som ubetinget, idet hele den foreliggende økonomiske Situation til den Tid kan være af en saa alvorlig Karakter, at Reguleringen maa bortfalde. En detailleret Gennemgang af de øvrige Punkter i det foreliggende Forslag skal vi ikke her indlade os paa, men udtale vor Villighed til i al Almindelighed at forhandle paa disse Punkter. Men vi maa udtrykkelig betone, at Forudsætningen for en generel Ordning maa være, at den kommer til at omfatte samtlige vore Medlemmer, som beskæftiger Arbejdere, der er organiserede under De samvirkende Fagforbund.

Forsaavidt De samvirkende Fagforbund efter at være blevet gjort bekendt med denne vor Stilling ønsker en Genoptagelse af Forhandlingerne indenfor Fællesudvalget, erklærer vi os villige hertil, idet vi tilføjer, at Arbejdsgiverforeningen maa anse det for nødvendigt, at et endeligt Resultat i positiv eller negativ Retning tilvejebringes i en meget nær Fremtid.

P. F. V.
S. C. Hauberg.
Ørsted.

Vort Forretningsudvalg, som har holdt Møde den 27. Februar, har vedtaget at svare følgende:

Forretningsudvalget
for Dansk Arbejdsgiverforening.

I Besiddelse af Dansk Arbejdsgiverforenings Skrivelse af 24. ds. har vort Forretningsudvalg paa sit Møde i Dag behandlet det deri indeholdte, og skal vi bemærke følgende:

Efter at have underkastet hele den foreliggende Situation en nøje Drøftelse maa vort Forretningsudvalg udtale, at det ikke kan tiltræde de i Skrivelsen fremsatte Betragtninger, men da Arbejdsgiverforeningen bl. a. erklærer at der om saadanne Overenskomster, hvor der hersker Misforhold, kan optages en Forhandling, og at man ogsaa er villig til at forhandle om Formen for Optagelse af denne Forhandling, formener vi, at der vil være Grund til at prøve, om der er Mulighed for at komme til en Forstaaelse, hvorfor vi erklærer os villige til at genoptage Forhandlingerne.

Saafremt den ærede Arbejdsgiverforening maatte være enig med os i Betimeligheden heraf, imødeser vi Forslag om Dag og Tid for Afholdelse af et Fællesmøde.

P. F. V.
Carl F. Madsen.
Alfr. Christiansen.

Arbejdslønnen i Industrien.

Juli Kvartal 1919 (September Maaned).

Efter det for Juli Kvartal d. A. foreliggende lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening er stillet til Raadighed for Det statistiske Departement, er udarbejdet omstaaende Tabel om Arbejdslønnen i en Række større og mindre Fag, der tilsammen kan siges at repræsentere Industrien og Haandværket som Helhed. I Tabellen findes anført Antallet af de i de enkelte Fag beskæftigede Arbejdere, henholdsvis i København og Provinsen, ved Kvartalets Slutning, den 27. September; endvidere den gennemsnitlige Fortjeneste pr. Time (i visse Fag pr. Uge), der er beregnet saaledes, at man for de Fag, som i Oktober Maaned har faaet Dyrtidsoverenskomst med tilbagevirkende Kraft for en Del af Juli Kvartal har ladet dette Tillæg indgaa i de anførte Beløb for Fortjenesten. Tallene angiver saaledes i Almindelighed den gennemsnitlige Timefortjeneste ved Udgangen af Juli Kvartal (September Maaned), da de Lønforhøjelser var traadt i Kraft, som var Resultatet af de mellem Hovedorganisationerne i August og September førte Forhandlinger om Løntillæg til Dækning af den pr. Juli konstaterede Prisstigning. Tabellen indeholder desuden Tallene for Gennemsnitsfortjenesten i 1914 i de Fag, for hvilke Oplysninger herom foreligger.

For Tabellens Gruppering af Fagene er den Industrigruppe og det Fag, som Arbejdsgiveren tilhører, lagt til Grund, og indenfor denne Gruppering har der dernæst fundet en Deling Sted efter Arbejdernes Fag eller Uddannelse og en Deling mellem mandlige og kvindelige Arbejdere. De i Tabellen anførte Beløb for Gennemsnitsfortjenesten pr. Time eller pr. Uge er beregnede efter den samlede Udbetaling, fordelt paa det Antal Timer, resp. Uger, der er arbejdet i, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistiken omfatter denne Gang 100600 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen. Tallet er større, end det har været i noget foregaaende Kvartal, hvilket er en Følge af, at Beskæftigelsesgraden ved Udgangen af September i flere store Fag var større, end den havde været ved Udgangen af Juni. Eksempelvis skal anføres, at Arbejdertallene var, henholdsvis for Juni og for Septemb., i Cigarindustrien 4500 og 5400, i Tekstilindustrien 5500 og 6900, i Snedkerfaget 3600 og 4500, i Jord- og Betonfaget 3600 og 4400; i Metalindustrien var Antallet af Smede henholdsvis 10600 og 11600, af ufaglærte Arbejdere, mandlige og kvindelige, 9000 og 11400. Teglværksindustriens Arbejdertal er gaaet stærkt frem, men paa den anden Side er der en Del Fag, for hvilke Statistiken nu omfatter et mindre Antal Arbejdere end før, eller som denne Gang helt har maattet udgaa.

Til samlet Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles foranstaaende Tabel (Side 19), der viser Hovedtrækkene i Lønbevægelsen fra 1914 til September 1919. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det dog bemærkes, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere,

ikke ganske de samme Fag og altsaa ikke den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal; for 1914 omfatter Statistiken saaledes ca. 60 000 Arbejdere, for Januar Kvartal 1919 ca. 52 000, for April Kvartal ca. 95 000 og for Juli Kvartal ca. 100 000 Arbejdere. Der bliver derved nogen Ulighed mellem de beregnede Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Tabellens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag.

Af Tabellen fremgaar det, at Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under et i September 1919 var naaet op til 169,6 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 202,1 Øre, for Arbejdsmænd 166,9 Øre og for Kvinder 104,1 Øre. For de i København beskæftigede 48 200 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 180 6 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 218,2 Øre, for Arbejdsmænd 187,6 Øre og for Kvinder 108,0 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Statistiken 52 400 Arbejdere, hvis Timefortjeneste var gennemsnitlig 159,5 Øre; for faglærte Arbejdere var Timefortjenesten i Provinsen 183,4 Øre, for Arbejdsmænd 155,1 Øre og for Kvinder 97,6 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinsen er saaledes 35 Øre pr. Time for faglærte Arbejdere, 32 Øre pr. Time for Arbejdsmænd og ca. 10 Øre pr. Time for Kvinder.

	Antal Arb. Sept. 1919	Gennemsn. Timefort·			
		Juli Kv. 1919 (Sept.	Apr. Kv. 1919 (Juni)	Jan. Kv. 1919	Aaret 1914
København		Øre	Øre	Øre	Øre
Fagl. Arbejdere	23242	218,2	166,9	142,4	67.1
Ufagl. —	13398	187,6	135,2	118,4	47,5
Ialt Mænd.	36640	203,4	154,9	133,0	61,0
Kv. Arbejdere.	11569	108,0	81,0	66,0	32,3
Samt. Arbejdr..	48209	180,6	136,8	119,3	54,4
Provinsen					
Fagl. Arbejdere	22001	183,4	138,1	117,0	54,8
Ufagl. —	23565	155,1	119,0	99,0	40,8
Ialt Mænd.	45566	168,8	128,5	108,0	48,2
Kv. Arbejdere.	6874	97,6	73,8	53,1	25,7
Samt. Arbejdr..	52440	159,5	122,0	103,7	44,9
Hele Landet.					
Fagl. Arbejdere	45243	202,1	152,3	131,0	61,3
Ufagl. —	36963	166,9	125,0	107,8	45,5
Ialt Mænd.	82206	184,2	140,1	120,6	55,0
Kv. Arbejdere.	18443	104,1	78,5	62,4	29,6
Samt. Arbejdr..	100649	169,6	129,1	112,3	50,2

De her anførte Lønninger, der hviler paa de i Foraaret 1919 trufne Overenskomster med de sig dertil sluttende senere Aftaler om Dyrtidstillæg, kan efter den Beregningsmaade, der som foran omtalt er anvendt, i det store og hele næppe være væsentlig afvigende fra de Lønninger, der endnu betales, idet der kun undtagelsesvis vil være indtraadt overenskomstmæssige Forandringer i Lønningsreglerne i Løbet af de sidste Maaneder. Dog maa det erindres, at Akkordfortjenesten og i visse Fag ogsaa Timefortjenesten kan forandres i Løbet af en Overenskomstperiode.

Fra Juni til September 1919 steg den gennemsnitlige Timefortjeneste med 40 Øre for samtlige de af Lønstatistiken omfattede Arbejdere under et; Stigningen var noget større i København end i Provinsen, nemlig henholdsvis 44 og 37 Øre; for ufaglærte Arbejdere er Forskellen i Fortjenestens Stigning ret stor, idet denne var 52 Øre i København og 36 Øre i Provinsen.

Sammenligner man Arbejdslønnen i September 1919 med Lønningerne i Aaret 1914, viser de sig at være stegne med gennemsnitlig 237,8 pCt., nemlig fra 50,2 til 169,6 Øre pr. Time. Stigningen er større for de ufaglærte end for de faglærte, mandlige Arbejdere, henholdsvis 266,8 og 229,7 pCt. og bl. a. som Følge heraf større i Provinsen end i København (250,2 mod 233,4 pCt.), idet Statistiken omfatter forholdsvis flere ufaglærte Arbejdere for Provinsen end for København. Stigningsprocenten for de kvindelige Arbejderes Fortjeneste er i København 234,4 pCt. og i Provinsen 279,8 pCt.

Ved Sammenligningen af Timefortjenesten i 1914 og i September 1919 maa tages i Betragtning, *dels at Arbejdstiden er gaaet ned fra ca. 10 Timer til 8 à 8½ Time, dels at Pengenes*

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Antal Arb. pr. 27/9 1919	Gennemsn. Timefortj. Sept 1919	Gennemsn. Timefortj. Aaret 1914	Antal Arb. pr. 27/9 1919	Gennemsn. Timefortj. Sept. 1919	Gennemsn. Timefortj. Aaret 1914
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustri:						
Møllersvende	31	155.7	49.0	208	146.8	40.8
Arb. i Møllerier, ufaglærte	—	—	—	112	140.5	36.0
Bagersvende	904	157.7	59.3	765	147.5	41.2
Arb. i Chokoladef. faglærte Mænd.	64	199.5	65.4	15	170.2	—
— ufaglærte —	137	175.2	43.7	27	176.3	—
— Kvinder	692	100.4	28.0	141	87.3	—
Slagteriarb. faglærte Mænd	—	—	—	119	150.8	—
— ufaglærte —	—	—	—	341	145.2	—
— Kvinder	—	—	—	53	84.3	—
Arbejdsm. i Fedevareforretninger	204	161.5	48.8	33	157.3	—
Kv. Arbejdere i —	234	90.7	29.7	—	—	—
Arbejdsm. i Konservesfabriker	92	148.4	41.5	20	142.6	—
Kv. Arbejdere i —	166	93.2	—	40	96 5	—
Arbejdsm. i Margarinefabriker	26	143.8	47.5	405	141.2	42.4
Kv. Arbejdere i —	—	—	—	192	83.2	26.0
Arbejdsm. i Sukkerfabriker	327	173.6	58.3	1116	154.9	42.5
Kv. Arbejdere i —	29	94.8	24.0	74	65.1	24.0
Arbejdsm. i Spritfabriker	100	137.5	47.0	331	134.2	38.0
Kv. Arbejdere i —	25	79.2	34.5	15	90.3	24.0
Tobaksindustri:						
Arb. i Cigarfabr., fagl. Mænd	862	184.7	57.7	921	164.4	52.1
— ufagl. Mænd	38	142.3	45.0	61	133.9	41.5
— Kvinder	2354	125.3	36 0	1165	102.9	27.0
Arb. i Cigaretfabr. Kvinder	211	102.5	—	338	95.4	—
Arb. i Skraa- og Røgtobaksfabr. ufagl. Mænd	79	174.7	—	316	173.4	—
Kvinder	337	109.7	26.0	744	94.9	—
Tekstilindustri:						
Tekstilarbejdere { Mænd	745	151.1	42.5	1885	151.5	39.8
Tekstilarbejdere { Kvinder	1751	118.2	30.7	2510	108.4	26.0
Sejlmagersvende	20	178.9	—	—	—	—
Rebslagersvende	11	136.8	47.0	13	129.2	42.2
Ufagl. Mænd i Rebslagerier	27	139.1	42.5	21	109.6	37 1
Kvinder i —	117	86.4	24.5	27	64.7	21.9
Possementmagersvende	24	242.6	—	—	—	—
Kv. Possementmagere	25	81.9	—	—	—	—
Beklædningsindustri:						
Skræddersvende	275	144.6	58.0	79	116.7	44.5
Syersker	806	88.6	34.2	115	71.1	22.0
Hattemagersvende	64	227.1	77.5	—	—	—
Skotøjsarbejdere { Mænd	1142	206.1	56.5	—	—	—
Skotøjsarbejdere { Kvinder	945	116.2	32.7	—	—	—
Bygnings- og Møbelindustri:						
Murersvende	1586	290.0	86.0	2910	201.7	57.5
Murarbejdsmænd	1255	228.8	61.5	2883	169.1	45.5
Stenhuggersvende	168	224.8	69.9	—	—	—
Ufagl. Arbejdere i Stenhuggerfaget	87	147.2	48.0	—	—	—
Tømrersvende	1279	313.7	83 6	2142	182.4	52.1
Arbm. hos Tømrere	60	178.9	48.5	123	154.0	43.8
Malersvende	1425	181.8	72.0	844	151.2	51.5
Stukkatørsvende	86	228.9	76 1	—	—	—
Bygningssnedkersvende	994	223.6	75.4	2442	175.4	51.2
Møbelsnedkersvende	1051	205.0	60.2			
Billedskærersvende	34	185.9	64 5	—	—	—
Sadelmager- og Tapetserersvende.	196	234.4	58.0	105	161.6	57.3
Træindustri:						
Træindustriarb., fagl. Mænd	386	201.2	60.1	1100	159.6	47.9
— ufagl. Mænd.	288	152.7	40.8	485	136.2	37.9

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Antal Arb. pr. 27/9 1919	Gennemsn. Timefortj.		Antal Arb. pr. 27/9 1919	Gennemsn. Timefortj.	
		Sept. 1919	Aaret 1914		Sept. 1919	Aaret 1914
Træindustriarb., Kvinder	86	82.6	—	66	90.6	34.6
Børstenbindersvende	94	168.4	—	106	142.8	48 0
Jordarbejde etc. og Keramisk Industri.						
Jord- og Betonarbejdere	2015	231.0	60.0	2453	143.5	42.7
Brolæggersvende	47	299.9	113.7	19	118 7	50.0
Brolæggerarbejdsmænd	152	216.8	—	—	—	—
Arb. ved Tegl- og Kalkværker	—	—	—	2302	163.0	41.5
Arb. ved Cementfabr, Mænd	—	—	—	927	161 0	46.0
Arb. ved Grusgrave og Skærvefabr.	24	160.1	40 0	112	169.9	45.0
Læderindustri:						
Garversvende	137	226 9	—	100	201.1	—
Garveriarbejdere Mænd	178	194.5	—	283	177.1	—
— Kvinder	16	134.4	—	23	110.5	—
Fagl. Arb. i Lædervarefabr.	118	196.0	—	—	—	—
Kv. Arb. i —	47	122.9	—	—	—	—
Jern- og Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	361	205.9	62.1	298	154 2	50.3
Cicelører	64	212 7	—	13	174.3	—
Elektrikere	675	202.7	66.3	623	195.6	61.0
Formere	379	234 7	69.3	783	208.3	64.6
Gu'darbejdere	134	177.4	—	12	165.9	—
Gørtlere	136	208.2	56 8	43	191.2	54 6
Kobbersmede	38	226.7	72.3	68	191.2	56.5
Malersvende	185	218.0	89.8	147	187.5	65.1
Metalslibere	119	218.0	54.9	55	180.7	—
Metaltrykkere	79	233.1	60.5	7	181.9	58.3
Skibstømrere	238	248.4	78.2	434	197.6	57.2
Smede- og Maskinarbejdere	6233	218.5	61.7	5424	193.6	55.0
Træarbejdere	470	221.5	70.7	751	180.9	53.7
Ufaglærte Arbejdere, Mænd	4244	177.5	48.5	4983	162.1	45.6
— Kvinder	1705	100.9	30.6	528	87.9	26.8
Kemisk Industri:						
Farversvende	32	145.3	—	12	136.5	—
Arb. i Oliemøller	84	131.0	43.4	—	—	—
Arb. i Tændstikfabr., Mænd	104	144.0	—	—	—	—
— Kvinder	148	85.6	—	—	—	—
Arb. i Svovlsyrefabr.	38	148.9	50.0	586	147.5	46.2
Arb. i forsk. Virksomheder, Mænd	145	148.0	46 6	—	—	—
— Kvinder	353	91.3	27 8	75	76.3	—
Papirindustri- og grafiske Fag:						
Arb. i Papirfabriker, Mænd	186	153.8	43.8	755	167.9	36.0
— Kvinder	40	99.1	30.1	248	84.6	24.7
Typografer	1854	210 9	78.0	1098	180.5	64 3
Ufagl. Arb. i Bog- og Avistrykkerier	138	159.4	57.1	60	126.4	45.8
Kv. Arb. i —	520	99.1	35.2	121	78.4	23.1
Bogbindersvende	178	196.5	50.5	125	154.4	43.7
Bogbinderjomfruer	604	98.9	26.9	183	84.4	20.0
Litografisk Etabl., fagl. Mænd	174	194.7	67.2	97	170.7	60.7
— ufagl. Mænd	57	143.4	41.5	24	118.0	37.0
— Kvinder	129	100.3	31.8	55	70.3	26.3
Papirvarefabr., Kvinder	229	104.2	—	30	92.0	—
Forskellige Fag:						
Arbejdsmænd ved Transport	479	146.8	45.0	1189	148.8	41.0
Kuske	1622	78.07[1])	—	958	77.54[1])	—
Chaufførere	103	72.18[1])	—	51	71.18[1])	—
Fyrbødere	238	77.19[1])	—	409	75.68[1])	—

[1]) Kr. pr. Uge gennemsnitlig.

Værdi har forandret sig, saaledes at 1 Krone i Efteraaret 1919 svarede til omkring 45 Øre i 1914.

Den gennemsnitlige Timefortjeneste indenfor de enkelte Fag og Arbejdergrupper, som Statistiken omhandler, fremgaar af omstaaende Tabel, hvortil henvises. Det skal bemærkes, at af Tabellen er udeladt enkelte Smaagrupper, tilsammen omfattende ca. 1800 Arbejdere, der er medregnede i de foran omtalte Tal for »samtlige Arbejdere«. Udeladelserne vil være ganske uden Betydning for de beregnede gennemsnitlige Lønninger og er sket, enten fordi de paagældende Arbejdere tilhører et i sig selv ganske lille Fag, eller fordi de kun repræsenterer en ringe Del af Fagets hele Arbejdertal.

Lønbevægelser og Konflikter.

Chauffører hos Kulimportørerne.

Der har gennem længere Tid igennem forskellige Instanser været forhandlet om Løn- og Arbejdsforhold for de hos Kulimportørerne i København beskæftigede Chauffører. Den 23. Februar kom Sagen sluttelig til Forhandling under Medvirken af Hovedorganisationerne.

Man enedes her om, at den mellem A/S Det danske Kulkompagni og Chaufførernes Fagforening gældende Overenskomst af 30. April f. A. med Dyrtidsordning af 1. November f. A. udvides til at omfatte samtlige under Forningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn staaende Kulfirmaer, som beskæftiger Medlemmer af Chaufførernes Fagforening. For Ugelønnens Vedkommende faar Tiltrædelsen tilbagevirkende Kraft til 13. Septbr. f. A.

Chaufførerne ved Nordisk Læderfabrik.

Da det efter flere forgæves Forsøg viste sig umuligt at opnaa Enighed om en Overenskomst for Chaufførerne ved ovennævnte Firma, varslede Dansk Arbejdsmandsforbund Strejke overfor Firmaet fra 5. Januar.

Arbejdsgiverforeningen protesterede imod, at Kuskene ogsaa blokerede Firmaet, hvilket bevirkede, at saa godt som alle Fabrikkens Arbejdere, ca. 70, blev arbejdsløse. For at faa Strejken hævet, afholdtes Fællesmøde den 10. og 19. Januar, men først i et Møde den 2. Februar lykkedes det at opnaa Enighed om en Overenskomst for Chaufførerne, saaledes at Strejken kunde hæves.

Overenskomsten fik tilbagevirkende Kraft for Lønnens Vedkommende fra 13. September 1919.

Kuskene hos A/S Aalborg Mælkekompagni.

Mellem Kuskenes Fagforening i Aalborg og A/S Aalborg Mælkekompagni var der opstaaet en Uoverensstemmelse i Anledning af, at Selskabet havde foretaget en Omlægning af Arbejdsmetoden; idet man var gaaet fra at sælge Mælken i Flasker til at sælge den i løst Maal. Kuskene paastod at lide et Tab herved, da denne Salgsmaade gav et ret stort Svind. Endvidere stillede man Krav om, at de Kuske, som selv holdt sig med Hest, skulde have en Godtgørelse herfor udover den, de hidtil havde faaet.

Denne Sag kom til Behandling paa et Fællesmøde den 5. Februar, og man enedes her om følgende:

I Anledning af, at Kompagniet delvis er gaaet over til Salg af Mælk i løs Maal i Stedet for, som i Overenskomsten forudsat, at sælge Mælk i Flasker, ydes der en Svindgodtgørelse af 3½ pCt. paa Vægten i løs Maal. Denne Ordning har tilbagevirkende Kraft til Datoen for den nye Ordnings Indførelse.

De 3 hos Kompagniet ansatte Kuske, der selv holder Hest, falder fra Dags Dato ind under den bestaaende Overenskomst og erholder som Godtgørelse for selv at holde Hest 2 Kr. pr. Arbejdsdag.

Elektrikere i Aalborg og Nørresundby.

Fra Arbejdsgiverforeningen var fremsat Klage over, at Elektrikerne i Aalborg m. fl. Byer afholdt Klubmøder i Arbejdstiden, endvidere klagede man over forskellige andre Arbejdsstandsninger.

Denne Klage kom til Behandling paa

et Fællesmøde den 21. Februar, og man enedes her om at afslutte Sagen paa følgende Maade:

Dansk Elektrikerforbund misbilliger og erkender Ulovligheden af de i den senere Tid gentagne Gange, under Paaberaabelse af Klubmøder, paa forskellige Arbejdspladser iværksatte Arbejdsstandsninger, og Forbundet vil gennem sine respektive Afdelinger af yderste Evne drage Omsorg for, at saadanne Arbejdsstandsninger ikke gentages oftere. Forbundet tilsiger derfor ogsaa Sammenslutningen sin ubetingede Støtte til Overholdelse af rolige Arbejdsforhold og erkender i Anledning af det under Sagen fremdragne Forhold hos Nørresundby Installationsforretning, at Luftledningsmontage skal foregaa efter gammel Praksis.

Saafremt Forbundets Bestræbelser i ovennævnte Henseende ikke har et for Sammenslutningens Medlemmer tilfredsstillende Resultat, forbeholder Sammenslutningen sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret over de paaklagede Forhold med Krav om Bod og Erstatning.

Træindustriarbejderne hos H. C. Justesen og Gottfredsen i Randers.

Træindustriarbejderforbundet stillede i December 1919 Krav om Timelønsforhøjelse for 4 Arbejdere paa H. C. Justesens Stolefabrik og for 2 Arbejdere paa Gottfredsens Møbelfabrik i Randers.

Paa et Mæglingsmøde i Randers den 30. December var det imidlertid umuligt at faa Firmaerne til at yde noget som helst, og Træindustriarbejderforbundet varslede derfor Strejke overfor Firmaerne til Ikrafttræden den 5. Februar om Aftenen.

Imod dette Strejkevarsels Lovlighed protesterede Arbejdsgiverforeningen, og der aftaltes saa et Fællesmøde den 3. Februar, og dette resulterede i et Tilbud paa 9 Øre til Gottfredsens og 15 Øre til H. C. Justesens Arbejdere pr. Time til Fordeling efter Firmaernes Skøn.

Dette Forslag lovede Træindustriarbejderforbundet at forelægge for Arbejderne og ikke at iværksætte Strejken, forend Arbejdernes Svar foreligger.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 322.

Provinstypografernes Dyrtidsordning.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Januar 1920 i Sag Nr. 322: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Organisationen af Bladudgivere i Provinsernes og Dansk Provins-Bogtrykkerforenings Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typograf-Forbunds Vegne.

Den gældende Minimaltarif for Arbejdere i Bogtrykkerierne i Danmarks Provinsbyer, der traadte i Kraft den 1. Juli 1919 og gælder til 1. Juli 1921, indeholder en saalydende Bestemmelse:

»De nu vedtagne Lønninger med tilhørende Dyrtidstillæg dækker en Dyrtidsprocent paa 110 (Statistisk Departements Opgivelse). Skulde den yderligere stige, tillægges der yderligere 1 Kr. i Dyrtidstillæg for hver fulde 3 Procent, som Stigningen andrager.«

I November 1919 opstod der Strid mellem de kontraherende Parter — Dansk Typograf-Forbund paa den ene Side og Organisationen af Bladudgivere i Provinserne og Dansk Provins-Bogtrykkerforening paa den anden Side — om Forstaaelsen af denne Bestemmelse. Arbejdsgiverne hævdede, at Typograferne ikke kunde gøre Krav paa noget yderligere Dyrtidstillæg, før Statistisk Departements Opgørelse pr. 1. Februar 1920 fremkom, da den pr. 1. August 1919 fremkomne Opgørelse ikke efter den indgaaede Overenskomsts Indhold hjemler dem nogen Tillæg, og da man ikke havde noget Grundlag for en Bedømmelse af, hvilken Stigning af Dyrtidsprocenten der maatte være foregaaet siden da. Fra Forbundets Side hævdede man derimod, at det var utvivlsomt, at der var foregaaet en væsentlig Stigning af Dyrtidsprocenten, og at Typograferne derfor maatte have et skønsmæssigt fastsat Tillæg, med mindre Arbejdsgiverne vilde tilsige dem, at det Tillæg, der vilde blive at fastsætte paa Grundlag af Statistisk Departements Opgørelse pr. 1. Februar 1920, skulde have tilbagevirkende Kraft.

Den saaledes opstaaede Strid gav

Anledning til, at Typograferne i en Række Byer foretog en kollektiv Opsigelse af deres Pladser, og at de hist og her nægtede at udføre Overarbejde. Opsigelserne er dog overalt taget tilbage igen, og det maa antages, at ogsaa Nægtelsen af at udføre Overarbejde er ophørt.

Under denne af Dansk Arbejdsgiverforening paa Organisationen af Bladudgivere i Provinsernes og Dansk Provins-Bogtrykkerforenings Vegne anlagte Sag er det omtalte Fortolkningsspørgsmaal nu indbragt til Den faste Voldgiftsrets Paakendelse.

Typograferne kunde nu under ingen Omstændigheder være berettiget til ved nogen Art af kollektiv Tvang at søge deres Opfattelse af den omtalte Bestemmelse ført igennem, da Minimaltarifen indeholder den sædvanlige Bestemmelse om, at alle Stridigheder angaaende Forstaaelsen af en foreliggende Priskurant med almindelige Bestemmelser eller af en almindelig mel-Organisationerne bestaaende Overenskomst i fornødent Fald skal forelægges en Voldgiftsret til Afgørelse.

For saa vidt angaar det rejste Fortolkningsspørgsmaal findes der at maatte gives Klagerne Medhold. Efter den citerede Bestemmelse i Minimaltarifen kan Arbejdsgiverne kun være pligtige at give Typograferne et yderligere Dyrtidstillæg, naar og for saa vidt Statistisk Departements halvaarlige Opgørelse udviser en Stigning af Dyrtidsprocenten, da der i den citerede Passus af Minimaltarifen henvises til Statistisk Departements Opgivelse, og der ellers vilde mangle fast Grundlag for Beregningen. Og skulde et ved en Stigning motiveret Tillæg kunne kræves givet med tilbagevirkende Kraft, matte der have foreligget en udtrykkelig Aftale derom.

Sagens Omkostninger fastsættes til 200 Kr., der findes at burde betales af de Indklagede.

Kendelse.

Den gældende Minimaltarif for Arbejdere i Bogtrykkerierne i Danmarks Provinser hjemler ikke Arbejderne Ret til yderligere Dyrtidstillæg før fra det Tidspunkt, da der foreligger en af Statistisk Departement konstateret Stigning af Dyrtidsprocenten.

Sagens Omkostninger betales af de Indklagede med 200 Kr.

Fagforeningernes Hjælp til Centralevropa.

Vi har faaet den glædelige Meddelelse fra »Røde Kors«, at Fagforeningernes første Tog med Levnedsmidler velbeholden er ankommet til Wien. Dette Tog medførte 120 Kasser Flæsk, 70 Tdr. Kød, en Mængde Konserves og 15,000 Daaser Børnemel samt en Waggon fyldt med Tøj.

Da der i de sidste Dage er indkommet meget store Bidrag fra Dansk Jernbaneforbund, Kuskenes Fællesforbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund m. fl., er det gørligt allerede i denne Uge at afsende flere Waggoner med Levnedsmidler samt en Del Tøj.

Nøden i Wien er overordentlig stor, og det gælder derfor om, at Interessen for at hjælpe de Nødlidende ikke svækkes et Øjeblik.

Der er hidtil indkommet 200,000 Kr., men det er Meningen, *at Indsamlingen skal fortsættes indtil Udgangen af Marts.* Det er derfor en beklagelig fejl Opfattelse, der raader hos nogle, at Indsamlingen er tilendebragt.

Til dem, der endnu ikke har ydet deres Bidrag til at lindre Nøden for deres Kammerater i Centraleuropa og for de sultne og frysende, underernærede Wienerborn, retter vi derfor den mest indtrængende Appel: Giv, og giv snart! Penge saavel som Tøj.

Pengebidrag bedes indsendt til De samvirkende Fagforbunds Kasserer, E. Svendsen, Nørre Farimagsgade 49, hos hvem Forbundene kan rekvirere Indsamlingslister til Brug ved Indsamlingen paa Værksteder og Fabrikker.

Tøjpakker bedes derimod sendt til Tøjindsamlingens Kontor, Kristen Bernikowsgade 2.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Februar Maaned 1920.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Marts 1920.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49,[1] Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Anth. Andersen.

F.E.BORBING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 36 * KØBENHAVN DEN 6. MARTS 1920 * 16 AARGANG

Valuta-Fællesraadet.

De samvirkende Fagforbund har den 6. Marts udsendt følgende Cirk.:

Til Organisationerne indenfor De samvirkende Fagforbund. De kooperative Virksomheder indenfor Arbejderpartiet samt til andre interesserede Organisationer og Fællesorganisationer indenfor Arbejderpartiet.

I December Maaned f. A. modtog De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg fra Handelsministeriet Indbydelse til at vælge 2 Repræsentanter til det af Regeringen oprettede Fællesraad angaaende Miseren i vore Valutaforhold. Hertil valgte Forretningsudvalget d'Hrr. Lyngsie og J. A. Hansen samt som Suppleanter Hovedkasserer Svendsen og Sekretær Vilhelm Nygaard.

Vore Repræsentanter traadte straks i Funktion i Fællesraadet, som beskæftiger sig med alle Spørgsmaal vedrørende Im- og Eksport (navnlig er det her Importen, det drejer sig om). Specielt beskæftiger Raadet sig med at bevilge eller nægte Valuta til ethvert Indkøb af Varer m. m. i Udlandet, kort og godt, med alle Spørgsmaal, hvor det drejer sig om at skaffe Valuta. Denne Opgave er naturligvis særlig Bankernes, men Spørgsmaalet om Bevilling eller Afslag afgøres af Arbejdsudvalget eller Fællesraadet, eventuelt i Samraad med den overordentlige Kommission.

Forhandlingerne i Fællesraadet, som ikke alene drejer sig om de nævnte specielle Forhold, omfatter ogsaa vor hele økonomiske Stilling i al Almindelighed, og allerede i Begyndelsen af Januar valgtes der Udvalg til at tiltræde den overordentlige Kommission ved Undersøgelser og Beslutninger vedrørende Importen samt vor Eksport til Udlandet. Angaaende Behandlingen af Spørgsmaalet vedrørende Importen valgte Fællesraadet J. A. Hansen til for Arbejdernes Vedkommende sammen med flere at tiltræde den overordentlige Kommission.

Men allerede i Slutningen af Januar meldte Direktørerne for de 5 store Banker, som er dem, der fra første Færd har virket som Arbejdsudvalg med Hensyn til de daglige Bevillinger og Afslag vedrørende Andragender om Valuta, at de ikke saa sig i Stand til alene at bære Ansvaret for denne omfattende og for vort Erhvervsliv indgribende Virksomhed, og de anmodede derfor Fællesraadet om at supplere dem med 5 Repræsentanter, saaledes at »5-Mands-Raadet« blev til et »10-Mands-Raad«, og saaledes at de forskellige Hovederhverv og Organisationer blev repræsenterede. Til Medlem af dette udvidede Arbejdsudvalg valgte De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg J. A. Hansen med Lyngsie som Suppleant, og samtidig besluttedes det at bemyndige de 2 saaledes valgte Repræsentanter til at antage en Sekretær, og hertil er senere engageret Ekspeditionssekretær og Bestyrer af Jern- og Metalarbejdernes Anvisningskontor, Hr. Johannes Kjærbøl, og det er Hensigten, om saadant maatte vise sig ønskeligt, at gaa til en Udvidelse gennem Antagelse af nødvendig, lønnet Medhjælp.

Det har hurtigt vist sig, at Opgaverne er omfattende og mange, og det skal her bemærkes, at »Industriraadet«, som under hele Krigen har opretholdt et Sekretariat, til Tider omfattende flere Hundrede Personer, atter har taget meget kraftigt fat og derved sikret Industriraadet en Hovedindflydelse paa alle de Spørgsmaal, som vedrører

Industrien, d. v. s. i første Linje Arbejdsgiverinteresserne. Men ogsaa de ovrige Hovederhverv, Landbruget og Handelen saavel som den overordentlige Kommission har taget fat ved Hjælp af Sekretærer og det nødvendige Kontorapparat, dels for at kunne fremskaffe de nødvendige, detaillerede Oplysninger om, hvad der er nødvendigt eller ikke nødvendigt af Import o. s. v., dels for at skaffe Adgang til at øve Indflydelse for de respektive Interessekredse.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har derfor atter taget Sagen op til Drøftelse, idet Arbejderorganisationerne allerede har begyndt at rette Henvendelser til vore Repræsentanter vedrørende deres specielle, faglige Interesser, særlig med Henblik paa, at Nægtelse af Import let medfører Arbejdsløshed og andre Vanskeligheder paa Arbejdsmarkedet, og man har derfor vedtaget at oprette et foreløbigt mindre Sekretariat, som er installeret hos *De samvirkende Fagforbund, Nørre Farimagsgade 49, 1. Sal,* og det saaledes oprettede Sekretariat ledes og tilses af de ovenfor nævnte 2 Repræsentanter og 2 Suppleanter, nemlig d'Hrr. Lyngsie og J. A. Hansen samt Svendsen og Nygaard.

Sekretariatet vil foreløbig være aabent for Henvendelser hver Søgnedag mellem Kl. 4 og 5 (Lørdag dog fra Kl. 3-4).

Breve bedes sendt under Adresse:
De samvirkende Fagforbunds Repræsentation i Valutaraadet Nørre Farimagsgade 49.

Sekretariatet har faaet tildelt følgende specielle Opgaver:

1) At modtage Klager og Henvendelser fra Arbejderpartiets Organisationer og Institutioner vedrørende alle herhenhørende Forhold for derefter at befordre eventuelle Klager og Krav videre til det ovenfor omtalte Arbejdsudvalg og til selve Valutafællesraadet.
2) Ved forekommende Tvivlsspørgsmaal, som dagligt fremkommer i Arbejdsudvalget ved Afgørelsen af Importspørgsmaal og andre Spørgsmaal, i videst mulig Udstrækning at forelægge disse for de interesserede Organisationer til Udtalelse eller Erklæring, hvorefter de af vore Organisationer eller Institutioner indtagne Standpunkter af vore Repræsentanter forelægges for Arbejdsudvalget eller Fællesraadet.

Forretningsudvalget tillader sig ved nærværende at bringe denne Foranstaltning til vore Organisationers og Arbejderpartiets øvrige Institutioners Kendskab, idet vi iøvrigt, om saadant maatte vise sig nødvendigt, forbeholde os at indkalde til Møder for Repræsentanter for samme, enten for at gøre Rede for de vekslende Situationer eller for at fatte eventuelle Beslutninger, hvis dette maatte vise sig formaalstjenligt, og iøvrigt beder vi vore Organisationer og Institutioner om at benytte sig af det saaledes oprettede Sekretariat, som vil bestræbe sig for til det yderste at træde i Skranken for de mangeartede Interesser, som opstaar i den øjeblikkelige for hele Befolkningen farlige Situation.

Hvor længe det vil vise sig nødvendigt at lade dette Sekretariat fungere, kan vi ikke udtale os om for nærværende, eller om, hvorvidt yderligere Udvidelser maatte vise sig nødvendige, men Forretningsudvalget er i alt Fald besluttet paa at lade det fungere indtil videre, og saa længe vi lever under Trykket af den forhaandenværende Valutasituation.

P. F. V.
Carl F. Madsen.
Alfr. Christiansen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 316.

Dansk Arbejdsmandsforbunds og Landarbejderforbundets Strejkevarsler. (Skovbrugsarbejdet).

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. Februar 1920 i Sag Nr. 316: Dansk Arbejdsgiverforening paa Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrugs Vegne mod De samvirkende

Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Landarbejderforbundets Vegne.

I Løbet af første Halvdel af 1919 førtes der mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Landarbejderforbundet paa den ene Side og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug paa den anden Side en Række Forhandlinger angaaende Lønforhold for de ved Skovbrug beskæftigede Arbejdere. Disse Forhandlinger førtes den 21. Juli til en foreløbig Afslutning, idet Repræsentanter for de forskellige Organisationer enedes om en Overenskomst, der fastslog detaillerede Akkordsatser og fastsatte Timelønnen til 90 Øre pr. Time. Overenskomsten var imidlertid indgaaet under Forbehold af Organisationernes Sanktion, og fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side blev der rejst Krav om en Revision af Akkordsatserne. I Anledning heraf afholdtes der den 23. Juli et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor det lykkedes at komme til Enighed.

I Efteraaret 1919 blev der — efter Fremkomsten af Statistisk Departements August-Opgørelse af Prisstigningen i det sidst forløbne Halvaar — indenfor de forskellige Fag truffet Aftale om Ydelsen af et Dyrtidstillæg til Arbejderne. Men for Skovbrugsarbejdernes Vedkommende lykkedes det ikke at komme overens om et saadant Tillæg. Arbejdsgiverne tilbød at give de timelønnede Arbejdere et Tillæg af 5 à 6 Øre pr. Time, men de vilde ikke give noget Tillæg til Akkorderne. Fra Arbejdernes Side forlangte man derimod et Tillæg, svarende til hvad de uden for Land- og Skovbrug beskæftigede Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund havde opnaaet, det vil sige et Tillæg af 35 Øre pr. præsteret Arbejdstime.

For de ved Landbrug beskæftigede Arbejderes Vedkommende opnaaedes der Enighed om et Tillæg af 14 Øre pr. Time.

Under 14. November fremkom der nu saavel fra Dansk Arbejdsmandsforbund som fra Landarbejderforbundet Varsel om Strejke, omfattende de af de to Forbunds Medlemmer, der var beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug. Under 22. November fremkom andet Strejkevarsel, lydende paa, at Strejken skulde træde i Kraft fra og med Lørdag den 29. November ved normal Arbejdstids Ophør.

Paa Forligsmandens Foranledning udsattes den saaledes varslede Strejke. Meningen var, at Parterne skulde indsamle Materiale til Bedømmelse af, hvorledes de i Overenskomsten fastsatte Akkordsatser virkede i Praksis, og at Forhandlingerne derefter skulde genoptages. Dette sidste er ogsaa sket i Januar 1920, men der foreligger endnu ikke noget endeligt Resultat af disse Forhandlinger. Strejken er ikke iværksat, men der foreligger ikke fra de to Forbunds Side nogen Tilbagekaldelse af de udstedte Strejkevarsler.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening nu paa Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrugs Vegne paastaaet det fastslaaet, at der ikke lovligt kan iværksættes Strejke i Henhold til de af de to Forbund givne Varsler. Dansk Arbejdsmandsforbund og Landarbejderforbundet procedere til Frifindelse, idet de gør gældende, at Forudsætningerne for den indgaaede Overenskomst som Følge af den stadige Stigning af Prisniveauet er bristet.

Hvad først de i den omtalte Overenskomst fastsatte Akkordsatser angaar, er det oplyst, at det under de forudgaaende Forhandlinger havde været Meningen, at Arbejderne skulde kunne tjene omkring 1 Kr. 10 Øre i Timen ved Akkordarbejde. Arbejdsgiverne hævder nu, at Arbejderne i Virkeligheden kan tjene adskilligt mere paa de aftalte Akkorder, og det er ikke under Sagen godtgjort, at denne Paastand er urigtig. Hertil kommer, at det paa det Tidspunkt, da Strejkevarslerne fremkom, endnu ikke kan have været muligt at bedømme med blot nogenlunde Sikkerhed, hvorledes Akkorderne vilde virke i Praksis. Men allerede som Følge heraf findes de indklagede Forbund ikke at have været berettigede til at strejke for at faa Akkordsatserne forhøjede.

Men heller ikke for Timelønsaftalens Vedkommende kan der siges at have

foreligget bristende Forudsætninger. Det drejer sig i det foreliggende Tilfælde om en Overenskomst, der kan opsiges — og er opsagt — til Ophør den 1. Maj 1920, altsaa om en kortvarig Overenskomst. Paa det Tidspunkt, da Overenskomsten afsluttedes, havde endvidere den senere konstaterede Prisstigning allerede fundet Sted. Herefter kunde de indklagede Forbund ikke uden at have taget Forbehold ca. 3 Maaneder efter Overenskomstens Afslutning med Rette gøre gældende, at der forelaa bristende Forudsætninger, og der findes derfor i det hele at maatte gives Klagerne Medhold i denne Sag.

Saaledes som Sagen foreligger for Retten, findes Sagens Omkostninger, der fastsættes til 300 Kr., at burde deles lige mellem Parterne.

Kendelse.

Der kan ikke lovligt iværksættes Strejke i Henhold til de under denne Sag omhandlede Strejkevarsler.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

Sag Nr. 336.

Typografernes Hellignatsarbeide.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. Februar 1920 i Sag Nr. 336: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typograf-Forbunds og dettes københavnske Afdelings Vegne.

En Maanedstid før sidste Jul fremkom der fra Stereotypører og Trykkere ved nogle af de københavnske Dagblade forskellige Krav, der efter Proceduren maa antages at have bundet dels i Ønsket om at faa fri en Del af Julen og da særlig Juleaften, dels i Ønsket om at faa en højere Betaling for Helligdagsarbejde end den, der hidtil var beregnet paa Grundlag af Fagets Tarif. Samtidig stilledes en Arbejdsstandsning ved de paagældende Blade i Helligdagene i Udsigt. I den Anledning afholdtes der den 9. December f. A. et Fællesmøde mellem Dansk Typograf-Forbund og Københavns Bogtrykkerforening. Paa Mødet, der endte uden nogen Vedtagelse, henledte Bogtrykkerforeningens Formand Forbundets Opmærksomhed paa Sagen og bad Forbundet sørge for, at dets Medlemmer opgav den i Udsigt stillede Arbejdsstandsning. Derefter førtes en Del Forhandlinger mellem Repræsentanter for de paagældende Arbejdere og Repræsentanter for Bladene, hvilke dog heller ikke førte til nogen Enighed, og Bogtrykkerforeningen sendte derfor den 22. December Typograf-Forbundet følgende anbefalede Skrivelse:

> »Trykker- og Stereotypi-Personalerne i de Ferslewske Blade, »Berlingske Tidende« og »Politiken« har overfor Firmaerne fremsat forskellige Krav om Forandringer i de gældende Tarifbestemmelser vedrørende Arbejdet paa mellemliggende Helligdage. Kravene er blevet afvist, og vi maa anmode det ærede Forbund om at sørge for, at den til Støtte for Kravene fra Personalernes Side adviserede ulovlige Arbejdsvægring ikke bringes til Udførelse, og vi forbeholder os paa vore Medlemmers Vegne vor Ret i videste Omfang, hvis Arbejdsnægtelsen finder Sted.«

Herpaa fik Foreningen ikke Svar paa anden Maade end derved, at Formanden for Forbundets københavnske Afdeling den 23. December telefonerede, at han intet kunde have at skaffe med denne Sag, der drejede sig om det gamle Spørgsmaal om Dispensation fra Helligdagslovens Bestemmelser.

Da derefter de paagældende Arbejdere udeblev fra Arbejdet ved »Berlingske Tidende«, »Politiken« og de Ferslewske Blade i Nætterne mellem den 24. og 25., den 25. og 26. og den 26. og 27. December, var disse Blade ude af Stand til at udkomme, samtidig med at de har maattet udbetale sædvanlig Ugeløn til de udeblevne Arbejdere.

Arbejdsgiverforeningen har derfor paa Københavns Bogtrykkerforenings Vegne under Henvisning til, at det fra Arbejdernes Side udviste Forhold maa betragtes som stridende mod den gældende Overenskomst og mod Septemberforliget, nedlagt Paastand om Bod og Erstatning og har paa Grundlag af en Opgørelse fra de 3 Blad-Firmaer

over, hvad der i det hele er udbetalt i Løn til deres tekniske Personale for de heromhandlede Helligdage, hvilket ialt udgør 13,095 Kr. 13 Øre, gjort gældende, at Erstatningen ikke kan sættes lavere end til dette Beløb.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet under Henvisning til, at Typograf-Forbundet som Organisation altid har indtaget det Standpunkt, at man nødvendigvis maatte respektere Helligdagsloven, og at Arbejdsvægringen paa den af Helligdagsloven forbudte Tid ikke kunde være ulovlig.

Heroverfor maa det imidlertid være tilstrækkeligt at henvise til, *at* der i Helligdagsloven Nr. 134 af 22. April 1904 § 5 var optaget og i Fabrikslovens Nr. 143 af 29. April 1913 § 26 er gentaget en særlig Bestemmelse for Dagblade, der er saalydende:

> »Sætning og Trykning af Dagblade er forbudt paa Folkekirkens Helligdage fra Kl. 9 Morgen til Kl. 12 Aften«,

at der ved Indenrigsministerens Bekendtgørelse Nr. 134 af 2. Februar 1918 »Indtil videre under de herskende overordentlige Forhold« er givet Tilladelse til Sætning og Trykning af Morgen-Dagblade fra Kl. 10 til Kl. 12 Aften paa Søn- og Helligdage, samt *at* der under Sagen intet er oplyst om, at der her i Byen fra Myndighedernes Side er lagt nogen Hindring i Vejen for Arbejde i Bladenes Trykkerier til de Tider, hvorom der her under Sagen er Spørgsmaal.

Da det derhos fra Klagernes Side uimodsagt er anført, at det Arbejde, der ønskedes udført i Julenætterne, ikke var andet, end hvad det i flere Aar har været Praksis at udføre, maa den paaklagede Arbejdsvægring betegnes som overenskomststridig.

Hvad Forbundets Stilling til denne Arbejdsvægring angaar, skal fremhæves, at Forbundet paa et tidligt Stadium blev bekendt med, at den truede, og at det derfor havde været Forbundets Pligt at gøre, hvad det kunde for at afværge den, eventuelt ved at foranledige de rejste Spørgsmaal gjort til Genstand for faglig Mægling og Voldgift, forsaavidt der maatte være Mulighed for gennem en anden Forstaaelse af Tarifen end den hidtidige at naa til et for dets Medlemmer gunstigere Resultat, eller gjort til Genstand for organisationsmæssig Forhandling, forsaavidt det drejede sig om at opnaa en eller anden Ændring i Tarifen. Forbundet synes imidlertid at have forholdt sig passivt og særlig ses det ikke at have gjort noget som helst — trods de gentagne Opfordringer fra Bogtrykkerforeningens Side — for at søge Arbejdsvægringen afværget. Forbundet findes herved at være blevet medansvarligt for denne.

Det fremsatte Erstatningskrav er paa forskellig Maade blevet kritiseret af de Indklagede, og Klagerne har da ogsaa indrømmet, at der i det anførte Lønningsbeløb maa gøres forskellige Fradrag, men de har paa den anden Side fremhævet, at Standsningen paa anden Maade — bl. a. ved det mistede Haandsalg i Helligdagene — har paaført dem Tab, saaledes at det samlede Tab i Virkeligheden overstiger det af dem nævnte Beløb. Iøvrigt har Klagerne udtalt, at det for dem er Hovedsagen at faa slaaet fast, at den stedfundne Arbejdsvægring har været ulovlig, hvorfor de da ogsaa paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen har tilbudt at forlige Sagen, mod at Forbundet erkendte Arbejdsvægringens Ulovlighed og betalte 1000 Kr. i velgørende Øjemed.

Som Sagen saaledes foreligger og under Manglen af et virkeligt Grundlag for Erstatningens Beregning, fastsætter Retten den af Typograf-Forbundet forskyldte Bod til 2000 Kr. Forbundet vil derhos have at betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

Dansk TypografForbund bør til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa de ovennævnte Blad-Firmaers Vegne betale en Bod af 2000 Kr. Sagens Omkostninger betaler Forbundet med 300 Kr.

Lærlingelønningerne.

Begrundet i det fortsat stigende Prisniveau, rettede De samvirkende Fagforbund i sin Tid en Henvendelse

Fag	1. Læreaar	2. Læreaar	3. Læreaar	4. Læreaar	5. Læreaar	Anmærkning
Bagerfaget	Kr. pr. Ug.	Kr. pr. Ug.	Kr. pr. Ug.	Kr. pr. Ug.	Kr. pr. Ug.	
København	8	10	12	14	—	+ Kost og Logi.
Provinsen	2	4	6	8	—	+ Kost og Logi.
Barber- og Frisørfaget						
København	9	12	15	18	—	
Provinsen	6	10	15	20	—	
Billedskærerfaget						
København og Provinsen	7	8	10	12	15	Akkord.
Blikkenslagerfaget						
København og Provinsen	7	9	12	15	18	Sjældent Akkord.
Bogbinderfaget						
København	10	12	14	16	18	
Provinsen	8	10	12	15	18	
Bogtrykfaget						
København og Provinsen	12	14	16	18	20	
Brolæggerfaget						
København	15	18	20	22	24	
Bødkerfaget						
København	6	8	10	12	15	Akk. fra 4. Læreaar.
Børstenbinderfaget						
København og Provinsen	10	12	15	18	—	Sjældent Akkord.
Chokolade og Sukkerv.industsi						
København	12	14	17	20	—	
Cigarindustrien	8	15	25	30	—	Akk fra 3. Læreaar.
Drejerfaget						
København og Provinsen	8	11	14	18	—	Akk. fra 4. Læreaar (sjældent).
Elektrikerfaget	Ø. pr. T.	Ø. pr. T.	Ø. pr. T.	Ø. pr. T.	Ø. pr. T.	
København og Provinsen	12	15	18	21	24	Akkord.
Elektropletfaget	Kr. pr. Ug.	Kr. pr Ug.	Kr. pr. Ug.	Kr. pr. Ug.	Kr. pr Ug.	
København	8	10	12	15	18	Gæl. ikke f. Slib. o. Forsølvere. Akk. f. 3. L.aa.
Farverier						
København	10	15	18	22	—	
Fedevareforr. og Pølsefabrikker						
København	14	16	20	24	—	
Forgylderfaget	10	12	15	20	—	Akk. fra 3. Læreaar.
Gartnerfaget						
København	18	24	30	36	42	
Provinsen	11½	13	15	ca. 30	ca. 30	
Glarmesterfaget						
København og Provinsen	12	15	18	22	—	
Glassliberfaget	15	20	25	30	—	
Guldsmedefaget						
København	8	10	12	15	18	Akk. fra 3. Læreaar.
Hattemagerfaget						
København	6	8	10	12	—	Akk. fra 2. Læreaar.
Gørtlerfaget						
København	8	10	12	15	18	Akk. fra 5. Læreaar.
Jernindustrien	Ø. pr. T.	Ø. pr. T.	Ø. pr. T.	Ø. pr. T.	Ø. pr. T.	
København og Provinsen:						
Formerlærlinge	16	20	26	32	40	Desuden tidlig Adg. til Akkord.
Grovsmedelærlinge	16	20	26	32	—	
Kedelsmedelærlinge	16	20	26	32	—	
Klejnsmedelærlinge	14	17	20	23	26	
Kobbersmedelærlinge	18	21	24	28	32	
Maskinarbejderlinge	12	15	18	21	24	
Nittere og Stemmere	20	24	30	36	—	
Skibssmedelærlinge	16	20	26	32	—	
Skibstømrerlærlinge	16	20	24	30	36	
Snedkerlærlinge (Model)	14	18	22	26	30	
Karetmagerfaget	Kr. pr. Ug.	Kr. pr. Ug.	Kr. pr. Ug.	Kr. pr. Ug.	Kr. pr. Ug.	
København	8	10	12	15	20	
Kemigraffaget						
København	10	12	15	18	20	
Keramisk Industri						
København	9	12	15	18	22	

Fag	1. Læreaar	2. Læreaar	3. Læreaar	4. Læreaar	5. Læreaar	Anmærkning
Kobbersmedefaget	Kr. pr. Ug.	Kr. pr. Ug.	Kr. pr. Ug.	Kr. pr. Ug.	Kr. pr. Ug.	
København	9	12	15	18	20	
Kurvemagerfaget						
København	10	13	16	20	—	Akkord.
Lædervareindustri						
København	10	14	17	20	—	Sjældent Akkord.
Pianofortefaget						
København	8	10	12	16	20	Sjældent Akkord.
Malerfaget						
København	8	10	12	14	16	
Murerfaget						
København	10	14	18	22	—	
Provinsen	10	12	15	18	—	
Possementmagerfaget						
København	10	12	14	16	18	
Pottemagerfaget	7	8	9	10	12	Akk. fra 3. Læreaar.
Sadelmager- og Tapetsererfaget						
København	10	12	15	18	22	
Provinsen	8	10	12	15	18	
Skomagerfaget						
København og Provinsen	10	12	15	18	—	Hvis Kost og Logi: 8 Kr. mindre pr. Sats.
Skotøjsindustri						
København: Mænd	12	15	18	22	—	
Kvinder	12	14	16	—	—	Sjældent Akkord.
Skraa- og Røgtobakfabrikation						
København og Provinsen	6	9	12	15	—	Akk. fra 3. Læreaar.
Skrædерfaget						
København og Provinsen	9	12	16	20	24	Provinsen: Akkord i sidste Læreaar
Slagterfaget						
Provinsen	17	19	23	28	—	
Snedkerfaget						
København (Møbel)	8	10	12	16	20	
Provinsen (Bygning og Møbel)	8	10	12	16	20	Akkord.
Stenhuggerfaget						
København og Provinsen	8	10	12	15	18	Akk. fra 2. Læreaar.
Stentrykfaget						
København og Provinsen	10	12	14	16	18	
Stukkatørfaget						
København og Frovinsen	10	12	14	17	20	
Sølvvareindustri						
København og Provinsen	8	10	12	15	18	Akkord.
Træskibsbyggerier	8	10	12	15	18	Sjældent Akkord.
Tømrerfaget						
København	10	14	18	22	—	
Provinsen	10	12	15	18	—	

Paa Forespørgsel derom meddeler Arbejdsgiverforeningen, at den ikke kan forpligte sine Medlemmer med Hensyn til Lærlingelønninger, hvorfor ovenstaaende kun kan betegnes som en Henstilling til Medlemmerne.

til Dansk Arbejdsgiverforening om at medvirke til, at de bestaaende Lærlingelønninger forhøjes betydeligt.

Arbejdsgiverforeningen svarede, at den havde sin Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold, og at det var Genstand for Overvejelser.

Disse Overvejelser førte til Nedsættelsen af en Kommission, og om det Resultat, denne er kommet til, meddeles følgende i Arbejdsgiverforeningens Medlemsblad:

Arbejdsgiverforeningens Lærlingekommission blev nedsat den 10. Oktober 1919, og allerede den 13. December forelaa dens Betænkning, der var bygget paa et righoldigt statistisk Materiale, hvorved der var tilvejebragt Oplysning dels om selve Lærlinglønnen, dels om Tilgangen til de forskellige Fag.

Af den Lønstatistik, som Kommissionen har fremskaffet, og som omfatter 11,100 Lærlinge, fremgaar det, at

den gennemsnitlige Ugeløn i Begyndelsen af Juli Kvartal 1919 i København for 5500 Lærlinge var 11,25 Kr., i Provinsen for 5600 Lærlinge 11,75 Kr. og for samtlige 11,100 Lærlinge 11,60 Kr.

Med Hensyn til Tilgangen til Fagene klager saa godt som alle Organisationerne over, at der for Tiden er alt for ringe Tilgang af Lærlinge, og at Grunden hertil i første Instans maa tilskrives den uforholdsmæssigt høje Løn, som betales til unge Mennesker, der tager Beskæftigelse som Bude og Arbejdsdrenge m. v.

Med Hensyn til en Forhøjelse af Lønnen er det langt overvejende Antal Organisationer villig til en Regulering af Lønningerne i opadgaaende Retning.

Under disse Forhold har Kommissionen ikke taget i Betænkning at foreslaa en almindelig Forhøjelse af Lærlingelønningerne i saa godt som alle Fag. De foreslaaede Lønninger maa opfattes som Minimallønninger, saaledes at det staar Arbejdsgiveren frit for i særlige Tilfælde at betale en højere Løn.

Selve Lønsatserne har man fastsat under Hensyntagen til:

1) Fagets Behov for Lærlinge sammenholdt med den faktiske Tilgang af Lærlinge;
2) Lønnen i Faget sammenholdt med Lønnen i andre Fag;
3) Fagets Muligheder for at bære en Lønforhøjelse;
4) Adgangen for Lærlingene til at forhøje Ugefortjenesten ved Akkord og andre Tillæg;
5) Hurtigheden, hvormed Faguddannelsen opnaas;
6) Værdien af Lærlingenes Arbejdsydelse;
7) De Fordele og Fremtidsmuligheder, herunder Adgang til Livsstillinger udenfor det egentlige Fag, den faglige Uddannelse byder Lærlingene.

Det af Kommissionen fremsatte og af Arbejdsgiverforeningens Hovedgeneralforsamling tiltraadte Forslag til Minimallønsatser er foranstaaende.

Lønbevægelser og Konflikter.

Snedkerne hos Hermam Hansen, Stege, forlangte en højere Timeløn, men da dette nægtedes og der samtidig var Uoverensstemmelse om Akkordbetalingen for nogle amerikanske Skriveborde, ophørte 4 Svende med Arbejdet efter at have gjort deres Akkorder færdig.

Paa Trods af at et lige saa stort Antal Svende blev tilbage og Snedkerforbundet ikke lagde Hindringer i Vejen for, at Mesteren kunde faa anden Arbejdskraft, opfattede Arbejdsgiverne det passerede som en ulovlig Strejke og udstedte Boycottingsvarsel over for de 4 Mand.

Snedkerforbundet protesterede herimod uden Resultat, og da Boycottingen blev effektiv for en af de paagældende Svende, blev der aftalt et Fællesmøde til den 25. Februar, hvor Sagen afgjordes ved Vedtagelsen af følgende Overenskomst:

Forbundet erklærer, at Adgangen til at søge Arbejde paa det paagældende Værksted er fri for Forbundets Medlemmer.

Arbejdsgiverforeningen hæver Boycottingen. Parterne forbeholder sig Ret til at indbringe den foreliggende Sag for Den faste Voldgiftsret.

Spørgsmaalet om Betaling for de amerikanske Skriveborde afgøres ved faglig Mægling.

Forligsmandsinstitutionen.

Forligsmanden, Landsdommer Axel Rasmussen, fratræder sin Stilling.

Fra Indenrigsministeriets Afdeling for sociale Sager vedrørende Arbejdsforhold har vi under 21. Febr. d. A. modtaget Meddelelse om, at Forligsmanden, Landsdommer Axel Rasmussen efter Ansøgning er fritaget for det ham overdragne Hverv som Statens Forligsmand i Arbejdsstridigheder.

Arbejdsløsheden
i November Maaned 1919.

Nedenstaaende Oplysninger om Arbejdsløsheden i November 1919 omfatter ialt 55 Fag eller Organisationer med ialt ca. 274 400 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang ca. 18 000 eller 6,6 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 390 800 eller 1,4 Dage pr. Medlem.

Af Fag, for hvilke Oplysninger mangler, nævnes: Stukkatører, Ovnsættere, Drejere, Stenarbejdere, Kobbersmede, Jern- og Metalslibere, Gørtlere og Metalarbejdere, Litografer og Gartnere.

Desuden er de meddelte Oplysninger ufuldstændige for Mølleriarbejdere, Sejlmagere, Rebslagere, Skibstømrere, Læder- og Skindarbejdere, Bogbindere, Typografer og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Kbenh. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Næringsmiddelindustri.												
Mølleriarbejdere	160	160	5	145	792	636	22	551	952	776	27	696
Bageri-&Konditoriarb.	1784	1784	490	7840	2100	2100	401	7218	3884	3884	891	15058
Sukkervarearbejdere	1075	1075	15	312	333	333	31	852	1408	1408	46	1164
Bryggeriarbejdere	3502	3502	86	1415	1728	1728	79	1726	5230	5230	165	3141
Slagteriarbejdere	1450	1450	429	4540	2535	2535	631	17097	3985	3985	1060	21637
Skraatobaksarbejdere	414	414	1	30	1018	1018	20	316	1432	1432	21	346
Tobaksarbejdere	5320	5320	56	1119	3521	3521	95	2505	8841	8841	151	3624
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	3720	3720	23	777	7509	7509	286	7223	11229	11229	309	8000
Sejlmagere	134	134	»	»	73	4	»	7	207	138	»	7
Rebslagere	64	64	1	18	286	257	19	248	350	321	20	266
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skræddere	8280	8280	6	87	5277	5277	17	170	13557	13557	23	257
Handskemagere	101	101	8	280	14	14	3	87	115	115	11	367
Hattearbejdere	1206	1206	2	85	282	282	4	263	1488	1488	6	348
Skotøjarbejdere	4053	4053	19	407	1371	1371	18	447	5424	5424	37	854
Barberere	680	680	70	1733	690	690	116	3839	1370	1370	186	5572
Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	79	79	»	744	82	82	7	451	161	161	7	1195
Murere	2349	2349	6	6587	6335	6335	406	10150	8684	8684	412	16737
Murarbejdsmænd	1453	1453	227	15711	—	—	—	—	1453	1453	227	15711
Hustømrere	1633	1633	96	1584	5621	5621	271	5235	7254	7254	367	6819
Skibstømrere	377	377	»	»	674	607	25	539	1051	984	25	539
Snedkere	4562	4562	230	5512	5052	5052	119	2730	9614	9614	349	8242
Billedskærere	145	145	2	53	74	74	2	45	219	219	4	98
Forgyldere	142	142	1	15	109	109	»	»	251	251	1	15
Glarmestre	172	172	»	»	198	198	»	»	370	370	»	»
Malere	2820	2820	970	22860	3636	3636	1201	22063	6456	6456	2171	44923
Sadelm. & Tapetserere	1120	1120	110	1489	735	735	43	520	1855	1855	153	2009
Skorstensfejere	64	64	»	»	63	63	»	»	127	127	»	»
At overføre..	46859	46859	2853	73343	50108	49787	3816	84282	96967	96646	6669	157625

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	46859	46859	2853	73343	50108	49787	3816	84282	96967	96646	6669	157625
Trævareindustri.												
Træindustriarbejdere .	882	882	24	444	3474	3474	153	3483	4356	4356	177	3927
Bødkere	249	249	4	97	455	455	53	1295	704	704	57	1392
Karetmagere	375	375	»	»	613	613	31	629	988	988	31	629
Koksbærere	210	810	9	300	40	40	1	20	250	250	10	320
Børstenbindere	270	270	10	179	265	265	4	257	535	535	14	436
Kurvemagere	190	190	1	1	43	43	»	»	233	233	1	1
Læder- og Lædervareindustri.												
Læder- og Skindarb...	209	209	»	»	300	258	4	109	509	367	4	109
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	1254	1254	5	49	396	396	9	207	1650	1650	14	256
Stenarbejdere	244	244	23	341	375	375	24	489	619	619	47	830
Forarbejdning af Metal og Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	966	966	9	287	364	364	7	47	1330	1330	16	334
Blikkenslagere	360	860	45	1006	677	677	12	277	1537	1537	57	1283
Metaltrykkere	126	126	1	30	3	3	»	»	129	129	1	30
Urmagere	131	131	1	24	203	203	1	21	334	334	2	45
Smede og Maskinarb..	9600	9600	679	16497	10712	10712	587	13139	20312	20312	1266	29636
Specialarbejdere	355	355	7	169	—	—	—	—	355	355	7	169
Formere	525	525	70	1672	1225	1225	111	2781	1750	1750	181	4453
Elektrikere	940	940	»	»	1299	1299	2	116	2239	2239	2	116
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	214	214	»	»	1187	1187	8	200	1401	1401	8	200
Grafisk Industri.												
Bogbindere	2700	2700	10	271	818	434	11	163	3518	3134	21	434
Typografer	2979	2979	45	554	1950	1566	8	235	4929	4545	53	789
Dansk Arbejdsmandsforb.												
Chauffører	900	900	49	867	—	—	—	—	—	—	—	—
Fabrikarbejdere	2686	2686	159	2640	—	—	—	—	—	—	—	—
Jord- og Betonarb. ...	5000	5000	1036	12821	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuskene	2737	2737	41	602	—	—	—	—	—	—	—	—
Lager- og Pakhusarb.	2785	2785	126	2006	—	—	—	—	—	—	—	—
Støberi- og Maskinabm.	2515	2515	76	1174	—	—	—	—	—	—	—	—
Dansk Arbejdsmandsf. iøvrigt	10377	10377	363	6060	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	27000	27000	1850	26170	45000	29000	2864	71600	72000	56000	4714	97700
Arb. Fagf. for Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	1260	1260	80	3005	1260	1260	80	3005
Kedel- og Maskinpass.	1021	1021	10	234	1469	1469	32	728	2490	2490	42	962
Kellnere	1361	1361	209	5225	840	840	98	2450	2201	2201	307	7675
Kvindel. Arbejderforb..	7800	7800	244	4826	4990	4990	493	13869	12790	12790	737	18695
Handels- og Kontormdh	13331	13331	135	3375	14078	14078	141	3525	27409	27409	276	6900
Forsikringsfunkt Forb.	420	420	11	294	340	340	3	69	760	760	14	363
Landarbejdere	55	55	32	648	28000	28000	3191	51799	28055	28055	3223	52447
Tilsammen.	121126	121126	6287	136036	170484	153253	11744	254795	291610	274379	18031	390831

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal. Kbhvn. K
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 37 ❋ KØBENHAVN DEN 13. MARTS 1920 ❋ 16 AARGANG

Overenskomstforholdene 1920.

De Forhandlinger, som nu i lang Tid har været ført mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, har endnu ikke bragt Klarhed i Situationen. Fra begge Sider er man fuldkommen paa det rene med Situationens Alvor, og dette forklarer, hvorfor Parterne ikke forlængst har givet op, men stadig er traadt sammen for at finde Veje, som kunde bringe over det døde Punkt. Det er Arbejdsgiverforeningens diktatoriske Beslutning om, at alle Overenskomster skal forlænges uforandret et Aar, og at der ingen Forhandling maa føres mellem de kontraherende Parter om Ændringer i Overenskomsterne, som har sat Forhandlingsmaskineriet i Staa. De samvirkende Fagforbunds Stilling her overfor har hele Tiden været, at Organisationerne maatte have fuld Frihed til at træffe Beslutning om, under hvilke Vilkaar man vilde forny Overenskomsterne, mens vi dog ikke vilde undslaa os for en Forhandling om hele Overenskomstforholdet og ved et Møde med Arbejdsgiverforeningen den 9. Januar fremsattes der fra vor Side et Forslag til Overenskomst, som gik ind paa Tanken om at forny Overenskomsterne paa et Aar imod visse Indrømmelser, bl. a. at der skulde gives Adgang til Forhandling om forældede Overenskomster og om Lønninger, som ikke staar paa Højde med det almindelige Lønniveau. Det er navnlig om dette Spørgsmaal, Striden staar, hermed skal det dog ikke være sagt, at der er Enighed om de øvrige Punkter, thi det er langt fra Tilfældet, men Forhandlingerne har i det væsentligste drejet sig om vort Krav, at der maatte gives Luft for Forhandling mellem de om Overenskomsterne kontraherende Organisationer.

Arbejdsgiverne har imidlertid holdt stædigt fast paa, at den af Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling tagne Beslutning ikke kunde fraviges, og først ved et Møde den 2. Marts er der gjort et lille Tilløb til Ændring i Stillingen. Forhandlingerne endte nemlig nævnte Dag med en Erklæring fra Arbejdsgiverne om, at de nu vilde udarbejde et Forslag til en ny Overenskomst, og dette blev os tilsendt næste Dag.

Forslaget gaar ud paa, at Overenskomsterne skal forlænges et Aar, og at Ændringer kun undtagelsesvis kan foretages, og kun, naar det kan paavises, at Overenskomsterne giver Fagets Arbejdere som Helhed en særlig lav Fortjeneste.

Krav om Ændringer skal indsendes inden 15. Marts. Hvis intet Krav indsendes, betragtes Overenskomsten som forlænget uforandret.

Til Forslaget er knyttet en Bestemmelse om, at saafremt Parterne ikke kan blive enige, skal Hovedorganisationerne forhandle om Sagerne.

Strejker og Lockouter maa ikke iværksættes saa længe der forhandles, løbende Strejker skal hæves, Strejkevarsel maa kun fremsættes af Hovedorganisationerne og eventuelle Ændringer træder først i Kraft den Dag, man er enige.

Det vil heraf ses, at Adgangen til Forhandling er indskrænket til det mindst mulige og at den er uden Betydning for Arbejderne. Det, vi ønsker, er jo at faa rettet de Punkter i Overenskomsterne, som virker særlig uheldige, og derfor giver de vedkommende Arbejdere en for ringe Fortjeneste, og at der gives Adgang til at hæve de lavere

Lønninger, men Arbejdsgiverforeningen lukker af for saadan Forhandling.

For at faa Tilladelse til at tale med Arbejdsgiverne skal det bevises, at Lønnen som Helhed for Fagets Arbejdere er for ringe. Naar man nu ved, hvorledes Arbejdsgiverforeningen laver sin Løn-Statistik, nemlig ved at slaa det hele i Sæk og uddrage Gennemsnittet deraf, vil man jo let indse det umulige i at naa det, som har Interesse for Arbejderne, og saa skal man oven i Købet for at naa til Forhandling med Arbejdsgiverne om denne Skueret indgaa paa at skaffe Arbejdsgiverne Arbejdsro over hele Linien, medens der forhandles, og at Varsler om Strejker fremtidig kun kan fremsættes af De samvirkende Fagforbund.

For at faa Sagen til at glide, er der givet Tilbud om en Augustregulering, saaledes at hvis Dyrtiden stiger yderligere, gives der 2 Øre i Timen for hver 3 Point, Dyrtiden stiger over 242 Point, men Arbejdsgiverne forbeholder sig at reducere Dyrtidstillægget paa samme Maade, hvis Priserne gaar nedad.

Endvidere forbeholder Arbejdsgiverne sig at lade et Nævn afgøre, om de økonomiske Forhold til den Tid er saaledes, at det maa anses forsvarligt at yde Dyrtidstillæg.

Disse Punkter er selvsagt de vigtigste i de Forhandlinger, der er ført, men den Maade, Arbejdsgiverforeningen søger disse løst paa, er af en Beskaffenhed, som er ganske umulig. Vort Forretningsudvalg har derfor ogsaa vedtaget at meddele Arbejdsgiverforeningen, at vi ikke kan tiltræde Forslaget.

Skrivelsen er saalydende:

Forretningsudvalget for
Dansk Arbejdsgiverforening.

Herved anerkender vi Modtagelsen af det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 3. ds., bilagt et af Arbejdsgiverforeningen stillet »Forslag til en generel Overenskomstordning mellem De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening«.

Vort Forhandlingsudvalg har drøftet det i Forslaget indeholdte, hvorefter vort Forretningsudvalg har været samlet til Møde, og skal vi tillade os at meddele, at Forretningsudvalget ikke kan tiltræde eller anbefale vore tilsluttede Organisationer at akceptere det fremsatte Forslag.

Uden at komme ind paa Enkeltheder i Forslaget vil vi ikke undlade at bemærke, at det forekommer os, at Bestemmelserne i Forslaget ikke indeholder noget ud over de under de mundtlige Forhandlinger fremsatte Tanker; men endog i visse Tilfælde forringer det af Arbejdsgiverforeningen senest givne Tilbud, hvorefter der kunde optages Forhandlinger om Enkeltheder i Overenskomsterne, naar man blot kunde enes om Begrænsningen heraf.

Som ovenfor nævnt har vi ikke kunnet tiltræde det af Arbejdsgiverforeningen fremsatte Forslag, men da vi stedse er gaaet til Forhandlingerne med det Formaal, at fremskaffe en Mulighed for en Ordning, hvorved vi kunde komme over den vanskelige Situation, vil vi ikke undlade at meddele, at vi stadig staar ved vort Forslag af 18. Februar og er villige til at søge dette gennemført i vore tilsluttede Organisationer, for saa vidt Arbejdsgiverforeningen kan tiltræde Forslaget.

Saafremt Arbejdsgiverforeningen ikke kan dette, maa vi fralægge os ethvert Ansvar for de Følger, der kan flyde heraf; idet vi maa hævde, at Arbejdsgiverforeningen maa bære det fulde Ansvar for, at denne ved sine Beslutninger har bevirket, at de om Overenskomsterne kontraherende Parter ikke har faaet Lejlighed til at forhandle om Overenskomsternes Fornyelse paa normal Maade.

Endvidere maa vi hævde, at Arbejdsgiverforeningen ikke ved de Forhandlinger, som er ført mellem Hovedorganisationerne, har villet gøre de Indrømmelser til os, som var en Nødvendighed for at naa til en generel Ordning, der var gennemførlig for vore Organisationer.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

De samvirkende Fagforbunds Grænseudvalgs Kendelse af 6/2 1920.

Den 22. Oktober 1919 sendte Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening ved Københavns Sporveje en Skrivelse til disses Direktør, hvori klagedes over Forfremmelse af en ikke-faglært Arbejder til Stillingen som Montør ved Sporvejenes Vagtstation i Ahlefeldtsgade. Skrivelsen besvaredes af Sporvejsdirektøren under 24. Oktober, og der henvistes til, »at Sporvejene ved enhver Lejlighed har hævdet deres Ret til at lade ikke faglærte Hjælpere avancere til Montør«. Samtidig bemærkes det: »Derimod vil Maskinarbejdere blive foretrukne i Tilfælde, hvor Maskinarbejdere og Hjælpere iøvrigt staar lige«.

Endvidere bemærker Sporvejsdirektøren, at man ikke kan betragte en Maskinarbejder som »faglært« paa Luftledningsomraadet, og at det for Sporvejene kun gælder om at faa den i hvert enkelt Tilfælde bedst kvalificerede Mand, hvorfor man ikke kan indgaa paa, »at Smedene skulde have en Eneret til at komme i Betragtning ved Besættelse af Montørpladser«.

»Sporvejene har i fuld Overensstemmelse hermed de 2 sidste Gange udnævnt Maskinarbejdere til Montører, medens man nu, da der ikke for Tiden fandtes Maskinarbejdere, som skønnedes kvalificerede, udnævnte Montørmedhjælper H. Janns, der ifølge sin 10-aarige Uddannelse er i Besiddelse af de Kundskaber og den Dygtighed, der set fra Sporvejenes Synspunkt gør ham faglært og kvalificeret til Stillingen«, o. s. v.

Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening nægtede imidlertid at lade sig nøje med det af Sporvejsdirektøren indtagne Standpunkt, og Sagen bragtes frem for saavel De samvirkende Fagforbund som Københavns Magistrat, og efter nogen forudgaaet Forhandling, hvorunder Maskinarbejderne, som havde truet med Arbejdsstandsning, var indgaaet paa at udsætte denne paa ubestemt Tid, medens Sagen indankedes for De samvirkende Fagforbunds Grænseudvalg, har Magistraten under 12. November f. A. tilskrevet De samvirkende Fagforbund og meddelt, at »der ikke fra Magistratens Side haves noget at erindre imod, at det paagældende Udvalg betragtes som en Voldgiftsret, hvis Kendelse vil være forbindende ogsaa for Magistraten under Forudsætning af, at Københavns Sporveje faar Lejlighed til at udtale sig overfor Udvalget, inden Afgørelsen træffes«.

Den 12. December har Grænseudvalget dernæst optaget Sagen til Behandling, og til Stede var saavel Sporvejsdirektøren som Repræsentanter for det kommunale Arbejderforbund og Repræsentanter for Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening. Kommunalt Arbejderforbunds Repræsentanter gjorde under Forhandlingerne gældende, at man ikke følte sig som Part i Sagen, men at man ønskede at forklare sin Stilling til samme, og denne Stilling gik i nærværende Sag i samme Retning som Sporvejsdirektørens, nemlig at ogsaa de ikke-faglærte burde have Adgang til Stillingen som Montør.

Efter de Grænseudvalget forelagte Oplysninger maa Forholdene denne Sag vedrørende ved Sporvejenes Vagtstation i Ahlefeldtsgade anses for at være følgende:

Under Vagtstationen er der et Mekanikerværksted, hvor der for Tiden beskæftiges 6 Maskinarbejdere eller Mekanikere, medens der samtidig ved Stationen er ansat 7 Montører, den ene af de 7 Montører er ikke faglært i dette Ords almindelige Betydning, men ansattes for et Par Aar siden efter 15 Aars Arbejde paa Stedet, og derudover havde han i ca. 2 Aar været beskæftiget hos Firmaet »Union«, som i sin Tid indrettede Københavns Sporveje til Drift ved Hjælp af elektriske Luftledninger.

Den ikke-faglærte Montør beskæftiges selvfølgelig ikke paa Værkstedet, da dette Arbejde ligger udenfor hans Evner, og ikke heller ved Nyanlæg, medens de 6 faglærte Montører beskæftiges med alt forefaldende Ledningsarbejde og med Arbejde paa Værkstedet, naar der ikke er Ledningsarbejde til dem. De 6 Maskinar-

bejdere, der ikke har Montørbetegnelsen, beskæftiges ogsaa hyppigt ved Arbejde paa Ledningerne, dels selvstændigt, dels under Ledelse af en Montør. Grænseudvalget anser det derfor som en Selvfølge, som ogsaa fremhævet af Sporvejsdirektøren overfor Fagforeningen, at det i Reglen bliver disse Folk, der forfremmes til Montører, som betegner en mere betroet og bedre lønnet Stilling, og som kræver mekanisk Uddannelse, hvis de skal kunne paatage sig hvilket som helst Arbejde ved Ledningsnettet.

Sammen med de fagligt uddannede Folk beskæftiges der ved Vagtstationen ca. 25 Arbejdsmænd, dels som Kuske, dels ved Transport af Materiel og Værktøj, dels som Haandlangere under Arbejdet. Herunder kan den ikkefaglærte vel erhverve sig en vis Grad af Kendskab til Ledningsnettet, men de har ingen Adgang til Uddannelse i egentligt Mekanikerarbejde og vil som Følge deraf altid staa i en Særstilling ved Siden af de faglærte, hvis Virksomhed har sin egentlige og naturlige Basis i Værkstedsarbejdet.

Grænseudvalget vil ingensinde give Bestræbelser Medhold, sigtende til at skabe Eneret for nogen paa nogen Art af Arbejde, men er paa den anden Side klar over de gentagne Vanskeligheder, som er opstaaet ved at forfremme en ikke-faglært til Montør, hvor han i visse Tilfælde kan komme i den Situation at skulle forestaa Ledelsen af et Arbejde, som han ifølge sin Uddannelse ikke selv er i Stand til at udføre, — i alt Fald hvis han sættes til Arbejdet ved Nyanlæg eller ved Reparation af Kabler, og dette vil, som Forholdene nu en Gang er, altid medføre Vanskeligheder.

Kommunen maa først og fremmest anses for interesseret i ikke alene at skaffe sig de dygtigste Folk, hvilket er resulteret i, at Ledelsen ved Vagtstationen i et bestemt Tilfælde har krævet aflagt en Prøve, der bestod i Udførelse af et nyt Ledningsanlæg, men Kommunen er tillige interesseret i altid at kunne have det fornødne Antal kvalificerede at vælge imellem, og Grænseudvalget er derfor enig i at afgøre Sagen derhen, at der ogsaa for de ikke-faglærtes Vedkommende maa kræves Bevis for faglige Kvalifikationer, derigennem at disse under behørig Kontrol sættes til selvstændig Udførelse af Nyanlæg.

Konklusion:

Det maa anses for rigtigt i Almindelighed at ansætte Folk med mekanisk Uddannelse ved Montørstillingen.

Ved Undtagelse fra denne Regel eller i Tvivlstilfælde bør vedkommende under behørig Kontrol sættes til Udførelse af Arbejde paa Prøve, som er egnet til at bevise de nødvendige Kvalifikationer.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 332.

Transportarbejderne i København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. Februar 1920 i Sag Nr. 332: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod Dansk Transportarbejderforbund.

Parterne, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn paa den ene Side og Dansk Transportarbejderforbund paa den anden Side, er enige om, at Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og Transportarbejderforbundet i deres indbyrdes Forhold er bundne ved de mellem nævnte Arbejdsgiverforening og Havnearbejdernes Fællesforbund i 1919 indgaaede Overenskomster.

Arbejdsgivernes Klage i nærværende Sag angaar en Række uvarslede Arbejdsstandsninger, der i December 1919 og Januar 1920 har fundet Sted ved Losning og Ladning i Københavns Havn i Forbindelse med Fremsættelse af overenskomststridige Krav.

Saaledes standsede den 2. Januar 31 Mand Indladningen af Hørfrøsække i Barkskibet »Alexandra« for »Københavns Stewedore Comp.« (Entreprenør Søren Olsen), og Indladningen genoptoges først den 10. Januar ved Hjælk af 38 andre. Endvidere iværksattes nogle — dog kortvarige — Standsninger ved Losningen af Kul fra M/S »Svendborgsund« (8 Mand) og M/S »Agathe« (10

Mand) for Christiansholms Fabrikker og af Olie i Blikdunke fra den japanske Damper »Yerimo Maru« (48 Mand) for Firmaet Werner & Jørgensen. Endelig standsede 16 Mand den 8. Januar Losning og Indladning af Stykgods i S/S »Hammershus« for det Østbornholmske Dampskibsselskab, saaledes at Skibet, der foretager planmæssige Ture med Post og Passagerer, den 9. maatte afgaa næsten tomt for Stykgods, efter at Afsendernes Vogne havde holdt og ventet forgæves i mange Timer.

Klagerne har anført, at der ved disse Standsninger i det hele er forvoldt Ulemper, Forsinkelser og Tab af stort Omfang, og har opgivet dels forskellige betydelige Beløb, som de fornævnte Firmaer eventuelt kan blive nødt til at betale som Overliggedagspenge, dels et Beløb af 3125 Kr., som det, hvortil det Østbornholmske Dampskibsselskab har opgjort sit Fragttab. Og Klagerne har paastaaet Forbundet paalagt en Bod, der kan dække det deres Medlemmer tilføjede Tab. Subsidiært har Klagerne paastaaet Forbundet kendt pligtigt at fremkomme med behørig Navnefortegnelse over de Medlemmer, der har iværksat disse Arbejdsstandsninger, idet Klagerne kun — og nærmest ved et Sammentræf af tilfældige Omstændigheder — har kunnet skaffe sig en Fortegnelse over de ved den japanske Damper beskæftigede Mand, medens det iøvrigt er en af Forbundets Medlemmer fulgt Taktik ikke ved Mønstringen at ville give saadanne Oplysninger, at de senere kan identificeres.

Det indklagede Forbund har erkendt, at de heromhandlede Arbejdsstandsninger har været ulovlige, og at særlig det ved »Hammershus« fremsatte Krav om 50 pCt. Tillæg paa Grund af Regnvejr savner enhver Støtte i Overenskomsten. Iøvrigt har Forbundet som undskyldende Omstændighed henvist til, at Arbejdet saavel ved »Alexandra« paa Grund af dette Skibs — for en Sejler, der skal losses ved Haandspil, usædvanlige — Størrelse, og ved »Yerimo Maru« paa Grund af dets Lossegrejers slette Tilstand og Besætningens Optræden, var af en noget særlig Beskaffenhed; men Forbundet har erkendt, at Arbejderne ikke derfor burde have standset, men i Overensstemmelse med almindelig Skik have forlangt Syn og Skøn af en Repræsentant for Arbejdsgiveren og en Repræsentant for Forbundet til Fastsættelse af Betalingen. Forbundet har videre henvist til, at ved »Svendborgsund« havde det paagældende Hold, da det standsede, arbejdet $1^1/_4$ Døgn i Træk, samt at ved »Agathe« de paagældende Arbejdere er blevet straffet ved, at et Resttilgodehavende af 9 à 10 Kr. pr. Mand er blevet udbetalt de 10 Arbejdere, der optog Arbejdet. Endelig og navnlig har Forbundet paaberaabt sig, at det ved sin Fomand i alle de nævnte Tilfælde har gjort alt, hvad der stod i dets Magt for snarest at faa Arbejdet i Gang igen, og at dette ogsaa er lykkedes, for »Alexandra«s Vedkommende derved, at Forbundet selv garanterede dem, der optog Arbejdet, et vist Beløb i Dyrtidspenge.

Forbundet har derfor paastaaet sig frifundet.

Med Hensyn til Klagernes subsidiære Paastand har Forbundet erklæret, at det ikke er i Stand til at opgive, hvilke de paagældende Medlemmer er, bortset fra 4 — to fra »Alexandra« og to fra »Hammershus« — som Forbundet i Anledning af det Forefaldne har »stoppet«, hvilket vil sige, at deres Medlemskort fremtidig ikke afstemples ved Kontingent-Betaling, saaledes at de ikke vedblivende vil kunne betragtes som Medlemmer af Forbundet — en Foranstaltning, hvis Virkning efter det under Proceduren Fremkomne, dog synes at være noget problematisk. De øvrige Medlemmer vil Forbundet først lidt efter lidt være i Stand til at faa paapeget.

Paa dette Punkt maa Retten anse Forbundets Standpunkt for uholdbar.

Naar to Organisationer indgaar en kollektiv Overenskomst, er det selvfølgelig Pligt for hver af dem at gøre, hvad den kan til Sikring af Overenskomstens Overholdelse, og naar en Organisation som Transportarbejderforbundet ved Arbejdsforhold, som de i en Havn foreliggende, tolererer en Tilstand, under hvilken de enkelte Arbejdere, der tilsidesætter Overenskomsten, hverken af Arbejdsgiveren eller af For-

bundet kan identificeres, saa har en saadan Organisation ikke fyldestgjort, hvad der med Rimelighed kan kræves af den. Den har tværtimod ved saaledes at medvirke til at dække over de ansvarlige virket til at undergrave hele Overenskomstforholdet.

Herved har Forbundet paadraget sig et Ansvar, for hvilket der vil være at paalægge det en Bod. Denne findes dog kun at burde sættes til 2000 Kr., nemlig under Hensyn dels til de virksomme Bestræbelser, der er udfoldet fra Forbundets Formands Side for at faa det standsede Arbejde genoptaget, dels til Rettens Forventning om, at Forbundet af nærværende Sag vil tage Anledning til at sørge for, at det her kritiserede Forhold snarest muligt ændres.

Den idømte Bod vil være at tillægge Arbejdsgiverforeningen, uden at Retten paa Grundlag af de den forelagte Oplysninger er i Stand til at angive, hvorledes Beløbet bliver at fordele mellem de paagældende Firmaer. Det maa blive Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforenings eller den ved samme repræsenterede Forenings Sag at fordele Beløbet forholdsvis i Henhold til de nærmere Oplysninger, der maatte fremkomme for den angaaende Størrelsen af det Tab, som hvert af de omtalte Firmaer faktisk har lidt eller maa antages at have lidt.

Sagens Omkostninger vil Forbundet have at betale med 300 Kr.

Kendelse.

De Indklagede, Dansk Transportarbejderforbund, bør til Klagerne, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Kobenhavns Havn betale en Bod af 2000 Kr. Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 334.

Tekstilarbejderne paa Vejle Dampvæveri.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. Februar 1920 i Sag Nr. 334: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Tekstilarbejderforbunds Vegne og dette igen paa dets Vejle-Afdelings Vegne.

Arbejdsgiverforeningen har paa Tekstilfabrikantforeningens og Vejle Dampvæveris Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Tekstilarbejderforbundets og dettes Vejle-Afdelings Vegne og nedlagt Paastand *dels* om, at Farvemester Vollert Hansen og Slettermester Jens A. Jensen paa Vejle Dampvæveri anerkendes som Formænd i Septemberforligets Forstand, *dels* om, at der paalægges de Indklagede Bod i Anledning af den Adfærd, der er udvist under en fra Arbejdernes Side forrige Efteraar iværksat Aktion for at tvinge de to Mestre til at indmelde sig i Fagforeningen.

De Indklagede har bestridt, at de to som Mestre betegnede Mænd kan anses som Formænd i Septemberforligets Forstand og har paastaaet sig frifundet.

Det er oplyst, at Vejle Dampvæveri beskæftiger ca. 80 Arbejdere, deraf langt de fleste indenfor Væveriet, der ledes af en Vævermester, medens Hansen leder Fabrikkens Farveri, og Jensen leder dens Sletteri og Tørreri. Disse Afdelinger beskæftiger kun henholdsvis 2 à 3 og 5 à 7 Arbejdere. Baade Hansen og Jensen har arbejdet i Fabrikken i en lang Aarrække uden at være Medlemmer af Fagforeningen; de er ansat med 3 Maaneders Opsigelse, faar en fast maanedlig Løn og et aarligt Gratiale, hvilket ialt i 1919 for Hansens Vedkommende har udgjort 4877 Kr. og for Jensens Vedkommende 4887 Kr. — en Løn, der dog ikke skal være væsentlig forskellig fra, hvad en dygtig, akkordlønnet Arbejder indenfor Faget kan opnaa. Ingen af de to Mestre deltager i Akkorder, hvorved dog maa bemærkes, at det fra de Indklagedes Side uimodsagt er gjort gældende, at der overhovedet ikke arbejdes i Akkord paa Fabrikken. Ingen af de to Mestre har Ret til at antage eller afsedige Arbejdere. De har hver for sig Tilsynet med en Del Maskiner og deltager begge Dagen igennem personlig i Arbejdet. Naar Klagerne ikke desto mindre hævder, at de to Mænd maa anses som Formænd i Septemberforligets Forstand, er det særlig under Henvisning til dels, at disse Mænd paa egen Haand træffer de fornødne Dis-

positioner henholdsvis med Hensyn til Farvning og Sletning, dels og navnlig at de har Tilsynet med og Ansvaret for de i deres respektive Afdelinger beskæftigede Arbejdere.

Klagerne har imidlertid ikke godtgjort, at dette Ansvar giver sig noget særligt effektivt Udtryk, og har ej heller ved Oplysninger angaaende Forholdene i andre tilsvarende Fabrikker godtgjort, at der indenfor Faget er nogen bestemt traditionsmæssig, almindelig anerkendt Ordning med Hensyn til saadanne Mestres Stilling at tage Hensyn til. Retten kan herefter kun betragte de to Mestre som særlig teknisk dytige og betroede Arbejdere og kan ikke anerkende dem som Mestre i Septemberforligets Forstand.

Hvad den paaklagede »Aktion« angaar, er det oplyst, at man ved Begyndelsen af denne fra Arbejdernes Side fremsatte Ønske om at faa Spørgsmaalet om de to Mestres Stilling afgjort ved Voldgift, men at man fra Arbejdsgivernes Side med Urette undlod at imødekomme dette Ønske. Naar man derefter fra Arbejdernes Side skal have iværksat Opløb udenfor Mestrenes Bolig og truet dem med »at blive fulgt hjem«, hvis de ikke indmeldte sig i Fagforeningen, er saadan Adfærd naturligvis forkastelig, og ganske særlig uheldigt er det, at disse Tvangsmidler synes at være sat i Scene af Arbejdernes Tillidsmand, der tilmed er Sekretær i den stedlige Fagforening.

Imidlertid mener Retten ikke i den Anledning at kunne paalægge de Indklagede nogen Bod. Derimod findes, som Sagen foreligger, dens Omkostninger at burde fordeles mellem Parterne, saaledes at hver betaler Halvdelen.

Kendelse.

Vollert Hansen og Jens A. Jensen kan ikke anerkendes som Formænd i Septemberforligets Forstand.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Tekstilfabrikantforeningens Vegne med 200 Kr. og De samvirkende Fagforbund paa Dansk Tekstilarbejderforbunds Vegne med 200 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kvinderne hos De Ferslewske Blade.

Ved et Fællesmøde den 19. Februar behandledes et af de hos de Ferslewske Blade ved Pakning og Tælling beskæftigede Kvinder rejst Krav om Forhøjelse af Timelønnen.

Arbejdsgiverne vilde ikke indgaa paa en Forhøjelse af Timelønnen, men man enedes om følgende Ordning:

De for Pakkersker og Tællersker gældende Bestemmelser om Løn- og Arbejdsforhold af 25. Juli f. A. indgaar i den gældende Overenskomst for Avisbude ved de Ferslewske Blade. De paagældende Arbejdersker erholder det Avisbudene sidst tilstaaede Dyrtidstillæg af 5 Kr. pr. Uge, naar de kun beskæftiges ved Morgenarbejde, 6 Kr., naar de tillige beskæftiges ved Eftermiddagsarbejde. Dette Tillæg regnes fra 1. December 1919.

Ny Forligsmand.

Fra Indenrigsministeriets Afdeling for sociale Sager vedrørende Arbejdsforhold har vi modtaget Meddelelse om, at Departementschef *K. Riis-Hansen* under 10. Marts er udnævnt til Statens Forligsmand i Arbejdsstridigheder.

Adressefortegnelse

over

Forbundene som tilsluttet De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Arbejdsmandsforbund, Dansk. H. C. Andersensgade 14, St., K. Telf. 2140.

Kommunalt Arbejderforbund. Colbjørnsensgade 7, St., B. Telf. Vester 2735.

Kvindeligt Arbejderforbund. Blaagaardsgade 21, N. Telf. 5132.

Bageri- og Konditoriarbejderforbundet. Falkonerallé 122, St. Telf. Nora 3451.

Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggernes Forbund. C. Klüver, Rømersgade 22. Telf. 8005.

Bogbinderforbundet. Rosengaarden 12, K. Telf. Byen 4293, 10761.

Brolæggerforbund, Dansk. A. Bjerregaard, Munkensvej 9, 3. Sal, L. Telf. Taga 1418 y.

Bødkerforbundet. Krystalgade 24, 2. Sal, K. Telf Byen 2919.

Børsteindustriarbejderforbundet i Danmark. V. B. Jørgensen, Ahornsgade 5 A, 1., N.

Drejerforbundet. M. Arnsfeldt, Solitudevej 5 A, 2. Sal, N. Telf. Nora 1275.

Elektrikerforbund, Dansk. Jagtvej 100, St., N. Telf. 7918.

Forgylderforbundet. Holger Christensen, Guldbergsgade 4, N.

Formerforbund, Dansk. Vester Søgade 2, B. Telf. Byen 2125.

*) Funktionærforbund, Dansk Fr. Hagengaard, Mansasvej 14, Valby. Telf. Valby 810 x.

Gartnerforbund, Dansk. Baggesensgade 27, St., N. Telf. Nora 2720 x.

Giarmestersvendenes Forbund. Rømersgade 22, 2. Sal, K. Telf. Byen 605 x.

Glasarbejderforbund, Dansk. C. J. Olsen, Søvangs Allé 17, Kastrup. Telf. Kastrup 153.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund. C. Schou, Rømersgade 22, 4. Sal o. G., K. Telf. Byen 605 y.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet. C. Madsen, Vester Søgade 2, B. Telf. Byen 1002 y.

Handskemagerforbundet. Ludvig Nielsen, Birkegade 15 B, 4. Sal, N.

Hatte- og Buntmagerforbund, Dansk. Th. Sundby, Nørrebrogade 51, St. o. G., N. Telf. Nora 3884 y.

Husassistenternes Forbund. Frk. Marie Christensen, Rosengaarden 14, K. Telf. 6774.

Jernbaneforbund, Dansk. Charles Petersen, Istedgade 30. Telf. 4482.

Jern- og Metalsliberforbund, Dansk. Vester Søgade 2, B.

Karetmagerforbund, Dansk. Thuresensgade 6, St., K. Telf. 1904 x og Godth. 479 y.

Kedel- og Maskinpasserforbund, Dansk. Mølle Allé 21, 1. Sal. Telf. Valby 322 y.

Keramisk Forbund. Allégade 15. Telf. Godth. 1455 u.

Korkskærernes- og Sortererskernes Forbund. V. Nørregaard, Mysundegade 22, St. Telf. Roskilde 170.

Kurvemagerforbundet i Danmark. Aug. Pehrson, Sleipnersgade 104.

Landarbejderforbundet. Oskar Levinsen, Willemoesgade 54, Ø. Telf. 13,338.

Litografisk Forbund, Dansk. Larslejstræde 1. Telf. Byen 3575.

Læder- og Skindarbejderforbund, Dansk. A. Thaarup, Holger Drachmannsvej 3, St.

*) fh. Forsikringsfunktionærernes og Inkassatorernes Forbund.

Malerforbundet. Rømersgade 24, 1. Sal, K. Telf. 10385.

Metaltrykkerforbund, Dansk. C. Holst, Bergthorasgade 12, 4. Sal. Telf. Sundby 2793 y.

Mølleriarbejderforbund, Dansk. N. J. Andersen, Smallegade 30, St. Telf. Godth. 1690 y.

Papirindustriarbejderforbundet. Martin Olsen, Lisbjergbakken, Næstved. Telf. Næstved 856.

Privatbanefunktionærernes Forbund, N. Th. Brix, Nykjærvej, Aalborg.

Rebslageriarbejderforbund, Dansk. Jacob Sørensen, Brønderslev.

Sadelmager- og Tapesererforbund, Skand. Graabrødretorv 13. Telf. Byen 206.

Skibstømrerforbund, Dansk. H. P. Rasmussen, Nyborg Landevej, Svendborg.

Skorstensfejersvendenes Forbund. Rich. Lindahl, Folkvarsvej 33, 1. Sal, F.

Skotøjarbejderforbund, Dansk. Rømersgade 22, 2. Sal, K. Telf. Byen 607.

Skrædderforbund, Dansk. Hauserplads 14, 1. Sal, K. Telf. 10518.

Slagteriarbejderforbund, Dansk. Nørrebrogade 84, N. Telf. Nora 558.

Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk. Vester Søgade 2, B. Telf. 5121, 8221.

Snedkerforbundet, Rømergade 22, 4. Sal. Telf. 4215.

**) Soigneringss-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund, Dansk. Nansensgade 82. Telf. 11,518.

Stenarbejderforbund, Dansk. Janus Iqsen, Vang pr. Hasle.

Stukkatørernes Forbund. F. W. Jensen, Holtegade 11, 1. Sal, L.

Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdernes Forbund. J. D. Becker, Guldbergsgades Forl. 101, 3. Sal. Telf. Nora 789 y.

Tekstilarbejderforbund, Dansk. Julius Blomsgade 4, 2. Sal, L. Telf. Taga 1066.

Tobaksarbejderforbundet. Rømersgade 22, 3. Sal, K. Telf. Byen 606.

Træindustriarbejderforbundet. Nørrebrogade 15, 1. Sal, N. Telf. Nora 462.

Typografforbund, Dansk. Vestergade 5, B. Telf. 4331.

**) fh. Dansk Barber- Frisør- og Parykmagerforbund.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 38 * KØBENHAVN DEN 20. MARTS 1920 * 16 AARGANG

Overenskomstforholdene 1920.

Arbejdsgiverforeningen truer.

Arbejdsgiverforeningen har afholdt Generalforsamling den 12. Marts, og Forretningsudvalget har overfor denne gjort rede for det Standpunkt, det har indtaget overfor De samvirkende Fagforbund om en generel Ordning af Overenskomsterne. Som det var at vente, har Generalforsamlingen i et og alt godkendt det Standpunkt, Arbejdsgiverne havde stillet sig paa, og den var meget misfornøjet med De samvirkende Fagforbund, fordi det ikke har kunnet slutte sig dertil, og har under Hensyn til den uholdbare Situation, som er skabt ved Arbejdsgiverforeningens Beslutning om, at Organisationerne ikke maa forhandle, bemyndiget Hovedbestyrelsen til i Henhold til Lovenes § 24 at foretage de Skridt, som det er fornødent for at bringe hele Situationen til en hurtig og for Arbejdsgiverforeningen tilfredsstillende Afslutning.

Bemyndigelsen, som Hovedbestyrelsen har faaet, gaar ud paa, at den kan bestemme, om der skal foretages Lockout, og i bekræftende Fald da, i hvilket Omfang den skal erklæres.

Det er altsaa det foreløbige Resultat, Arbejdsgiverforeningen har faaet ud af sin diktatoriske Beslutning om, at der ingen Forhandling maa finde Sted mellem Organisationerne, og at de fleste Overenskomster enten er udløbne eller bringes til Ophør i Løbet af 14 Dage. Det er meget forstaaeligt, at denne Situation virker ret ubehageligt for Arbejdsgiverne; thi de har jo vanskeligt ved at disponere, fordi de aldrig kan vide, hvilken Dag der udbryder Konflikt i deres Virksomheder, eller hvorledes den ender, men det er Vanskeligheder, som Arbejdsgiverforeningen har skaffet sine Medlemmer, og som den alene bærer Ansvaret for.

De samvirkende Fagforbund har ikke onsket Kamp med Arbejdsgiverforeningen, derom vidner tilfulde de Forslag, vi har givet Arbejdsgiverforeningen til Løsning af den faglige Situation, men vi maa paa den anden Side værne de tilsluttede Organisationers Ret til at være medbestemmende om de Løn og Arbejdsvilkaar, deres Medlemmer skal arbejde under, og dette burde Abrejdsgiverforeningen lære at indse, inden det bliver for sent.

Til de faglige Organisationer.

Fra herværende bolschevistiske Foreninger er der udsendt en Henvendelse til Fagforeningerne om under forskellige Former at yde Støtte til Raads-Republiken i Rusland.

Foranlediget ved modtagne Forespørgsler desangaaende skal vi oplyse, at der paa rette Sted arbejdes for Optagelse af Handelsforbindelsen o. l. med Rusland, og forsaavidt dette Lands Regering stiller sig paa et civiliseret Standpunkt, lykkes det antagelig at faa den Side af Sagen i Orden.

Med Hensyn til den af de herværende Bolscheviker ønskede Penge-Indsamling maa vi fraaraade Ydelse af Bidrag, der ganske unddrages Kontrol. Det synes ogsaa ejendommeligt, at der er Trang til Penge, eftersom Rusland hidtil har ydet store Pengebidrag til Bolschevik-Agitation baade i Danmark og andre Steder. Det maa derfor antages, at der ogsaa er Penge til Raadighed til Indkøb af de Fornødenheder, som tiltrænges.

Hvis der imidlertid er Pengetrang i

Rusland, maa det være rimeligt at forlange en Henvendelse fra Ruslands Organisationer, og ikke blot fra nogle Personer i Danmark, hvis Virksomhed ikke nyder Tillid i danske Arbejderorganisationer.

Der har hidtil været Enighed om, at Indsamlinger til Udlandet bør være under fornøden Kontrol, ligesom der bør ydes en vis Garanti fra internationale Organisationer. Der foretages saaledes i Øjeblikket en Indsamling til nødlidende Klassefæller i Udlandet, men denne foregaar selvfølgelig under Medvirkning af og under Kontrol af den faglige internationale Organisation. Er der Trang for Pengebidrag til Klassefæller i Rusland, maa vi forlange, at en Indsamling undergives lignende Kontrol, som andre underkaster sig, og da der ikke foreligger nogen Art af betryggende Oplysninger, fraraades det de danske Arbejdere at støtte de herværende Bolschevikers Indsamling.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

Direktør S. C. Hauberg død.

Formanden for Dansk Arbejdsgiverforening, Direktør S. C. Hauberg, er afgaaet ved Døden den 7. Marts. Direktør Hauberg havde besluttet sig til at fratræde som Formand for Arbejdsgiverforeningen ved dennes til den 12. Marts indkaldte Generalforsamling; men Døden indhentede ham saaledes forinden, han fik udført sin Beslutning.

Direktør Hauberg, som blev noget over 71 Aar, havde været Arbejdsgiverforeningens Formand siden 1911.

Ny Formand i Arbejdsgiverforeningen.

Som Formand i Dansk Arbejdsgiverforening, i Stedet for afdøde Direktør Hauberg, er valgt Bogtrykker H. Langkjær, som har været Næstformand i Arbejdsgiverforeningen fra 1918.

Lønbevægelser og Konflikter.

Budene hos Kaffehandler Carl Christiansen, Værnedamsvej 17.

Ovenstaaende Firma har to Bude, for hvilke der blev sluttet en Overenskomst sidste Sommer med Varighed til 1. August 1920.

Den 4. December blev der imidlertid oprettet en almindelig Overenskomst for Bude, som skulde være gældende for alle Arbejdsgiverforeningens Medlemmer, der beskæftiger Medlemmer af Budenes Organisation.

Firmaet nægtede dog at rette sig herefter under Paaberaabelse af sin lobende Overenskomst, og at det ikke var Medlem af Arbejdsgiverforeningen den 4. December.

Da det viste sig umuligt at forhandle sig til en tilfredsstillende Ordning med Firmaet, afholdtes Fællesmode i Arbejdsgiverforeningen den 3. Marts, hvor der opnaaedes Enighed paa nedenstaaende Grundlag:

Arbejdstiden er 48 effektive Arbejdstimer ugentlig i Tiden fra Kl. 8 Morgen til lovbefalet Lukketid. Udover Arbejdstiden har Budene 2 Timers Spise- og Hviletid, som ikke er bestemt fastlagt og ikke behøver at falde samtidig for begge Bude.

En af de første 4 Dage i Ugen tilstaas der hvert af Budene Frihed fra Kl. 2 Eftm., dog ikke samtidigt.

Iøvrigt forbliver den for Firmaet gældende Overenskomst af 19. September f. A. fremdeles gældende.

Som Regler for Behandling af faglig Strid indføres den mellem Hovedorganisationerne gældende Norm.

Nærværende Ordning har for Lonnens Vedkommende tilbagevirkende Kraft til 6. December f. A.

Murarbejdsmændene paa Bornholm.

Den 13. August modtoges en Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, hvori der klages over, at samtlige Murerarbejdsmænd paa Bornholm havde standset Arbejdet, da en Anmodning om et besetmt Dyrtidstillæg var blevet nægtet.

Klagen videresendtes til Dansk Ar-

bejdsmandsforbund, der i den Tid afholdt Kongres, og Forbundet sendte sit bornholmske Hovedbestyrelsesmedlem til Rønne, og der afholdtes en Generalforsamling i Arbejdsmændenes Fagforening, hvor det vedtoges, at Arbejdet skulde genoptages.

Murerarbejdsmændenes Klub nægtede dog at respektere denne Vedtagelse og fortsatte Strejken og tilskrev Murermesterforeningen den 19. August, at hvis Arbejdernes Krav ikke var imødekommet inden den 25. August, vilde Kravet yderligere blive forhøjet.

Der afholdtes saa Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 30. August, hvor man forsøgte at faa Arbejdernes Repræsentanter til at genoptage Arbejdet paa Grundlag af, at der blev truffet Aftale om en midlertidig Udbetaling til Timelønnen af 1,50, men at der ellers blev samme Ordning for Bornholm som for det øvrige Land efter de almindelige Dyrtidsforhandlinger. Endvidere skulde der forhandles lokalt om en Revision af Akkordpriserne. Da de bornholmske Repræsentanter erklærede ikke at ville gaa i Arbejde paa dette Grundlag, men fastholdt deres Krav om 1,75 i Timen, blev det ikke forelagt Arbejdsgiverne, der fastholdt, at denne Sag maatte afgøres sammen med de almindelige Dyrtidsforhandlinger og paa samme Maade, og Mødet afbrødes.

Der fandt nogle Dage senere en lokal Forhandling Sted, hvor Murermestrene indgik paa at ville betale Kr. 1,70 i Timeløn, hvis de kunne faa det sanktioneret af Arbejdsgiverforeningen, og paa dette Grundlag blev Arbejdet genoptaget. Arbejdsgiverforeningen nægtede imidlertid Sanktion, og dette foranledigede, at Dansk Arbejdsmandsforbund nu varslede Strejke til Ikrafttræden den 22. September.

Arbejdsgiverforeningen protesterede mod Strejkens Lovlighed, og der aftaltes nyt Fællesmøde til den 13. September.

Paa dette Møde, der betragtedes som det forberedende Møde for Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret, fastholdt Arbejdsgiverne deres Standpunkt, hvorfor Mødet endte uden Resultat, og Strejken iværksattes derefter den 22. September.

Den 15. Oktober afsagdes Dommen ved Den faste Voldgiftsret, hvor Strejken erkendtes ulovlig, og saavel Forbundet som de enkelte Arbejdere idømtes Bod.

Herefter genoptoges Arbejdet igen, og der optoges derefter lokal Forhandling, der dog ikke bragte noget Resultat, og for tredie Gang maatte der saa afholdes Fællesmøde, og dette fandt Sted den 31. Oktober.

Arbejdsgiverne stod stadig paa det Standpunkt, at den almindelige Dyrtidsordning, der var truffet mellem Centralforeningerne af Murermestre i Provinserne og Dansk Arbejdsmandsforbund den 25. September, ogsaa skulde gælde for Bornholm, og dette hovede Arbejdernes Repræsentanter at ville forelægge paa en Generalforsamling i Rønne den 3. November.

Her blev det vedtaget paa den Betingelse, at den Arbejderne idømte Bod ikke inddreves.

Snedkerne paa A/S Fr. Baggers Møbelfabrik i Aarhus.

Paa ovennævnte Virksomhed opstod Strejke, foranlediget ved Uoverensstemmelse om Merbetaling for Udførelse af enkelte Stykker, da Priserne var fastsatte efter Dusin.

Paa et Mæglingsmøde i Januar Maaned enedes man om, at Arbejdet skulde genoptages og Stridsspørgsmaalet henvises til Forhandling mellem Parterne; lykkedes det ikke Parterne at blive enige, skulde der saa igen afholdes Mæglingsmøde.

Det aftaltes saa, at Mesterforeningens Formand og Fagforeningens Formand skulde mødes paa Virksomheden en bestemt Dag og Tid for at faa konstateret, om Enighed var opnaaet.

Fagforeningens Formand var paa Grund af Bortrejse forhindret, og i hans Sted mødte saa Næstformanden.

Dennes Tilstedeværelse paa Værkstedet blev imidlertid saa unaadigt optaget af d'Hrr. Fr. Bagger & Søn, at de viste ham ud af Værkstedet, og efter at han havde efterkommet dette, gik de paa en Trappeafsats over til Haandgribeligheder, der bl. a. medførte en

blodig Næse og knuste Lorgnetter for Arbejdernes Tillidsmand.

Af Harme over denne bølleagtige Optræden nedlagde Arbejderne straks Arbejdet, hvorefter der afholdtes nyt Mæglingsmøde i Aarhus den 3. Febr., hvor Snedkerforbundet krævede, at d'Hrr. Bagger skulde indbetale en Bod paa 100 Kr., der skulde tilfalde de nødlidende i Østrig.

Mødet endte uden Resultat, og der afholdtes saa Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 25. Febr., hvor man enedes om følgende:

Strejken hos Hr. Bagger hæves.

Arbejdet genoptages snarest muligt. Man er enig om ikke at gøre det til en Betingelse, at de samme Svende, som er holdt op, atter skal genoptage Arbejdet hos Hr. Bagger, men de enkelte eller samtlige maa være stillet frit, om de vil begynde eller ej, hvorimod det er Fagforeningens Pligt at skaffe Hr. Bagger den Arbejdskraft, han ønsker, ligesom de Svende, som eventuelt ikke genoptager Arbejdet hos Hr. Bagger, maa have fri Adgang til at søge Arbejde andetsteds.

Den forhaandenværende Uoverensstemmelse om Tillæg for mindre Antal Stykker afgøres af det lokale Mæglingsudvalg i Henhold til de ved Forhandlingerne den 3. ds. faldne Udtalelser.

Organisationerne er enige om, at Spørgsmaalet om Optrinet paa Hr. Baggers Værksted henvises til Afgørelse ved Fagets Voldgiftsret.

Udlandet.

Storkonflikten indenfor Jernindustrien i Sverrig afsluttet.

Den langvarige Konflikt indenfor Jernindustrien i Sverige er nu bragt til Afslutning, idet begge Parter har sluttet sig til et Forslag, som var stillet af Forligskommissionen. Forslaget er saalydende:

Forligskommissionens Henstilling i Værkstedskonflikten.

A. Kompensation for forkortet Arbejdstid.

1) Paa Arbejdspladser, hvor Arbejdstiden har været 52 Timer pr. Uge, forhøjes for hver Arbejder den til ham erlagte Timeløn inklusive Dyrtidstillæg, hvor dette erlægges med et vist Beløb pr. Time, med $8^1/_3$ pCt. og paa Arbejdspladser, hvor Arbejdstiden har været mindre end 52 Timer pr. Uge, i Forhold hertil. De saaledes forhøjede Timelønninger erlægges med tilbagevirkende Kraft for al præsteret Arbejdstid efter den 1. Januar 1920.

2) Vedrørende Akkorder med dertil hørende Dyrtidstillæg — saavel saadanne, som er optaget i faste Akkordprislister, som øvrige, enkelte eller Fællesakkorder, ligesom Tidspræmieakkord — optages straks, i Henhold til Regler for Behandling af faglig Strid, Forhandlinger paa hver Arbejdsplads for at træffe en lignende Ordning af Udjævning af Lønsatserne for at forebygge Lønreduktioner, og skal Forhandlingerne herom være afsluttet snarest muligt.

For saa vidt derved ikke anden Overenskomst træffes, skal være gældende:

a) at ved alt Akkordarbejde, hvor begge Parterne overensstemmende samstemmer i, at der, som Følge af maskinelle Anlæg eller Arbejdsordningen, ikke kan opnaas Forøgelse af Arbejdsintensiteten ved forkortet Arbejdstid, og ejheller gennem forbedrede maskinelle eller andre Foranstaltninger kan forhindres en Reduktion af Lønnen, skal der foretages en Udjævning af Akkordlønsatserne i samme Udstrækning som for Timelønsarbejde;

b) at ved alt andet Akkordarbejde skal Forhøjelse foretages, hvor Arbejdstiden har udgjort 52 Timer pr. Uge, med 4 pCt., og hvor Arbejdstiden har været mindre end 52 Timer pr. Uge, i Forhold hertil.

3) Kompensation erholdes dog ikke ved de Arbejdspladser, hvor Lønforholdene allerede ved Overenskomst er regulerede med Hensyn til den nye forkortede Arbejdstid.

B. Øvrige Spørgsmaal.

4) Arbejdstiden skal udnyttes i den Hensigt at opnaa den højst mulige Produktivitet. Saaledes maa Arbejderne ikke modsætte sig Bortfalden af eventuelt forekommende betalte Pav-

ser (Kaffepavser e. l.) og Vaskepavser (tvätminuter). Hvor Stemplingskontrol er eller bliver indrettet, maa Stemplingen ikke gøre Indgreb i Arbejdstiden, men Kontrollen skal anordnes og tillempes saaledes, at unødig Tidsspilde eller Besværligheder for Arbejderne ikke forvoldes.

5) Da Arbejdsgiverne anser det for nødvendigt, bør Arbejderen, forsaavidt han ikke er forhindret heri, arbejde paa Overtidsarbejde i den Udstrækning, som ifølge den gældende Lov er tilladt. Meddelelse om, at der skal arbejdes paa Overtid, skal finde Sted i god Tid, ligesom Meddelelse om at være forhindret i at arbejde paa Overtid skal gives i god Tid.

6) Som ordinær Arbejdstid regnes ogsaa saadan forlænget Arbejdstid, som for visse Slags af Arbejderne kan blive medregnet ifølge Arbejdstidslovens Paragraf 5, Punkt 1.

7) Ved Arbejde i To-Skift er Arbejdsgiveren berettiget — hvor ej anden Overenskomst derom træffes ifølge Overenskomstens § 13, Punkt 2, uden ekstra Erstatning — at forlægge disse mellem Kl. 5 Form. og 11 Efterm. paa en saadan Maade, at Arbejdstiden bliver 48 Timer pr. Uge i Gennemsnit i en Tid af 3 Uger.

8) Følgende Tider skal gælde, hvor Parterne ikke enes om en anden Inddeling:

Ved En-Skiftarbejde:

I Tiden 1. Oktbr.—31. Marts:

Mandag—Fredag
7,30 Form.—5 Efterm.
med en Pavse, som, hvis Arbejdsgiveren kræver det, skal udgøre 1 Time.
Lørdag
7,30 Form.—1 Efterm.
uden Pavse.

I Tiden 1. April—30. Septbr.

Mandag—Fredag
7 Form.—4,30 Efterm.
med en Pavse, som, hvis Arbejdsgiveren kræver det, skal udgøre 1 Time.
Lørdag
7 Form.—12,30 Efterm.
uden Pavse.

Ved To-Skiftarbejde:

Mandag—Fredag:
Første Skift Kl. 5 Form.—2 Efterm.
Andet Skift Kl. 2 Efterm.—11 Efterm. med ½ Times Pavse til hvert Skift.
Lørdag:
Første Skift Kl. 5 Form.—11 Form. med ½ Times Pavse.
Andet Skift Kl. 11 Form.—4,30 Efterm. uden Pavse.

9) Alle nu fremsatte (indleverede) Lønkrav anses hermed for færdigtbehandlede ifølge Overenskomstens §§ 4 og 5 og kan saaledes ikke ifølge Overenskomstens § 8 paany fremsættes, inden den i Overenskomsten fastsatte Frist af 3 Maaneder er forløbet.

10) Ingen Trakasserier af nogen Slags maa i Anledning af Konflikten forekomme fra nogen af Siderne.

11) I de Dele, som ikke her ovenfor er særskilt behandlet, har det sit Forblivende ved, hvad Parterne foreløbigt enedes om ved Forhandlingerne den 8.—12. Decbr. 1919.

12) Godkendes dette Forslag fra begge Sider, optages Arbejdet overalt, hvor det er nedlagt, i det Omfang, som ske kan, snarest muligt og senest Mandag den 1. Marts 1920. Forudværende Arbejdere har Fortrinsret til Ansættelse, i hvilken Hensigt de anmelder dem dertil senest den 8. Marts 1920.

Svar paa dette Forslag skal afgives i Arbejdsraadets Lokaler Mandag den 23. Februar 1920 Kl. 2 Efterm., og bør, til det viser sig, om Enighed opnaas eller ikke, Indholdet af dette Forslag hemmeligholdes for Pressen og udenforstaaende.

Stockholm, den 12. Februar 1920.

Henning Elmquist. Allan Cederborg.
S. H. Kvarnzelius.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 338.

(Lærerne paa Skrædderlaugets Fagskole).

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 4. Marts 1920 i Sag Nr. 338: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Skræderforbunds Vegne og dette igen for Skrædernes Fagforening af 1873.

I 1913 oprettede Skræderlauget i Ko-

benhavn en Fagskole til Uddannelse af Skræderlærlinge. Skolen ledes af en Bestyrelse paa 5 Medlemmer med Bistand af en Inspektør. Bestyrelsen antager saavel Lærere som Elever. Lærernes Antal er for Tiden 4, Elevantallet synes i den senere Tid at have ligget mellem 25 og 30. Eleverne antages ved sædvanlig Lærlingekontrakt med en Læretid af 4½ Aar. Lærerne er ansat paa Kontrakt med en fast maanedlig Løn — for Tiden 350 Kr. — samt 5 pCt. af den Sum, som Eleverne indtjener til Skolen, og med 3 Maaneders Opsigelsesvarsel til den 1. i en Maaned. Et fremlagt Regnskab for 1918 viser en samlet Indtægt af ca. 35,500 Kr., hvoraf Lærerne og Eleverne har indtjent ca. 26,000 Kr. Arbejdet udføres for Laugets Mestre, men ved Valget af Arbejde tages Hensyn til Lærlingenes Uddannelse. Skolen faar et aarligt Statstilskud af 2000 Kr. Desuden faar Lærerne af Staten et ikke ubetydeligt Dyrtidstillæg paa samme Maade som Lærerne ved tekniske Skoler.

Fagskolens Lærere har været dels forhenværende Mestre, dels Svende; nogle af Lærerne har staaet i Fagforeningen, andre ikke. Saa længe Skolen har bestaaet, har der ikke været nogen almindelig Arbejdsstandsning i Faget, før der den 1. September 1919 udbrød en Strejke, der varede i 5 Uger. Skrædernes Fagforening af 1873 forlangte da, at Lærerne skulde forlade deres Arbejde paa Skolen, saa længe Konflikten varede. For ikke at udsætte sig for Ubehageligheder rettede Lærerne sig efter dette Forlangende, men Klagerne protesterede paa Laugets Vegne mod det fremsatte Krav og forbeholdt sig at indbringe Spørgsmaalet derom for Den faste Voldgiftsret, hvad nu er sket under nærværende Sag.

De Indklagede hævder, at Skolen i Virkeligheden i første Række maa opfattes som et Slags Fællesværksted for Laugets Mestre og gør gældende, at ligesom rundt paa de enkelte Værksteder de ugelønnede Svende, der særlig har med Lærlingenes Uddannelse at gøre, ikke kan forlanges holdt udenfor Fagforeningen, saaledes kan Lauget heller ikke have Ret til at fordre disse Fagskole-Lærere holdt udenfor Fagforeningen med Frihed til at arbejde under Konflikter.

Hvis de Indklagede havde Ret i, at Uddannelsen paa Skolen ganske maatte sættes i Klasse med Uddannelsen paa de enkelte, private Værksteder, og at Skolen som Følge deraf kun var at anse som et Lauget tilhørende Fællesværksted, maatte der gives dem Medhold i deres Opfattelse af Lærernes Stilling.

Anderledes derimod, hvis Skolen i første Række maa betragtes som en virkelig Fagskole, der har sin selvstændige, samfundsmæssige Værdi som saadan og derunder ogsaa Værdi for Faget og dets Udøvere som Helhed.

Da nu Skolen, som anført, er statsanerkendt derigennem, at den paa forskellig Maade understøttes af Staten, maa den opfattes som Skole, og de skolemæssige Krav ske Fyldest. Men dertil hører, at Lærerne er knyttet til den paa en saadan Maade, at de kan udføre deres Gerning uforstyrret af faglige Konflikter. Fagforeningens Krav om Arbejdsstandsning har derfor været uberettiget ikke blot for de Læreres Vedkommende, der ikke var Medlemmer af den, men ogsaa for de Læreres Vedkommende, der var Fagforeningsmedlemmer. Iøvrigt forstaar det sig af sig selv, at en saadan Skole i saa stort Omfang som blot muligt bør søge at undgaa direkte eller indirekte at øve Indflydelse paa Udfaldet af faglige Stridigheder.

Sagens Omkostninger findes at burde udredes af Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse.

Saa længe Skræderlaugets Fagskole er statsunderstøttet som Fagskole er de ved den ansatte Lærere ikke berettigede til at være Medlemmer af Fagorganisationen med den Virkning, at de derved kan unddrage sig fra under Arbejdsstandsninger eller andre faglige Konflikter at opfylde de Pligter, som de ved deres Kontrakt med Skolen har paataget sig.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Københavns Skræderlaugs Vegne med 150 Kr. og De samvirkende Fagforbund paa Dansk Skræderforbunds Vegne med 150 Kr.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 39 * KØBENHAVN DEN 27. MARTS 1920 * 16 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Marts 1920.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. April 1920.

Forretningsudvalget.

Overenskomstforholdene 1920.

Arbejdsgiverforeningen varsler Lockout.

—

Repræsentantskabet bemyndiger Forretningsudvalget til at foretage Modtræk.

Den Beslutning, Arbejdsgiverforeningen fattede i December Maaned om, at der ingen Forhandling maatte føres mellem Arbejdsgiverne og Arbejdernes Organisationer, og at der ikke maatte ydes Arbejderne noget som helst Lontillæg i indeværende Aar, vil, hvis Beslutningen opretholdes, faa de alvorligste Følger. Resultatet er foreløbig blevet, at ingen af de ca. 800 opsagte Overenskomster er fornyede, og at over 100,000 Arbejdere er uden overenskomstmæssige Aftaler. At en saadan Situation er højst generende for Arbejdsgiverne er forstaaelig; men de Vanskeligheder, som Tid efter anden optaarner sig, er kun en Følge af den tagne Beslutning, og Arbejdsgiverforeningen bærer alene Ansvaret for disse. Arbejdsgiverforeningen maa dog forstaa, at den ikke ved en Beslutning kan paatvinge vore faglige Organisationer sin Villie. I den tagne Beslutning ligger jo ikke blot Spørgsmaalet, om der kan ydes Arbejderne noget mere i Løn, men der ligger ogsaa det langt vigtigere Spørgsmaal, om vore Organisationer i Fremtiden skal have nogen Medbestemmelsesret om Arbejdernes Løn- og Arbejdsvilkaar. Det, der strides om, bunder saaledes i Virkeligheden langt dybere, end det ved første Øjekast ser ud til.

De mange Forhandlinger, der har været ført mellem Hovedorganisationerne, har ikke bragt nogen Løsning af Striden, og Skylden derfor maa alene tilskrives Arbejdsgiverforeningen, fordi den ikke har været til at rokke ud af Stedet. Et saakaldt Forslag, som blev tilsendt De samvirkende Fagforbund den 3. Marts, maa nærmest betegnes som en Haan mod vore Organisationer. Vi kan vanskelig finde andet Udtryk derfor.

Situationen er imidlertid nu stærkt tilspidset, idet begge Hovedorganisationer staar i fuld Kampstilling overfor hinanden. Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling har vedtaget en Resolution, hvis sidste Del lyder saaledes:

> »Under Hensyn til hele den foreliggende uholdbare Overenskomstsituation, derunder ganske særligt Slagteristrejken, bemyndiger Generalforsamlingen, i Henhold til Lovenes Paragraf 24, Hovedbestyrelsen til at foretage de Skridt, den maatte anse som fornødne for at bringe hele Situationen til en hurtig og for Arbejdsgiverforeningen tilfredsstillende Afslutning.«

I Tilslutning dertil har vi under 19. ds. modtaget en længere Skrivelse, hvori det meddeles, at man nu vil gribe til Lock-out for at hidføre en Afslutning af Arbejdsuroen. Altsaa ved Lockout tvinge Arbejderne til uden Betingelse at forny Overenskomsterne. Men saa let gaar det ikke.

Vort Repræsentantskab, som var indkaldt til Møde den 22. Marts, var nemlig fuldkommen enig om at tage Kampen op med Arbejdsgiverforeningen, hvis det ikke kan være andet. Formanden gjorde paa Mødet Rede for hele Situationen og anbefalede paa Forretningsudvalgets Vegne en Resolution, som efter en kort Diskussion blev enstemmig vedtaget.

Resolutionen er saalydende:

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab, samlet til Møde den 22. Marts, godkender Forretningsudvalgets Standpunkt ved de med Arbejdsgiverforeningen førte Forhandlinger om Overenskomsternes Fornyelse, som, hvis dette var tiltraadt af Arbejdsgiverforeningen, vilde have muliggjort Forhandling mellem de om Løn og Arbejdsvilkaar kontraherende Parter og derved skabt Mulighed for en Fornyelse af opsagte Overenskomster.

Repræsentantskabet fastslaar, at Arbejdsgiverforeningens Beslutning om, at der for Tiden intet Løntillæg kan gives Arbejderne, og at der som Følge heraf heller ingen Forhandling kan optages mellem Arbejdsgivernes og Arbejdernes Organisationer om Forandringer i Arbejdernes Løn- og Arbejdsvilkaar, har medført, at det overenskomstmæssige Forhold enten er ophørt eller i en nær Fremtid vil ophøre for over 100,000 Arbejdere, og at den, efter Arbejdsgiverforeningens Paastand værende Arbejdsuro, ene skyldes Arbejdsgiverforeningens diktatoriske Beslutning.

Repræsentantskabet erkender ikke Rigtigheden af Arbejdsgiverforeningens Begrundelse for sin Beslutning, derunder Paastanden om, at Arbejderne har faaet mere end Dækning for Prisstigningen, og kan derfor ikke tiltræde Arbejdsgiverforeningens Krav om at forlænge Overenskomsterne uforandrede et Aar; men maa kræve, at der gives Organisationerne Adgang til Forhandling om Forhøjelse af for lave Lønninger og om nødvendige Ændringer i de opsagte og udløbende Overenskomster, ligesom der maa skabes Sikkerhed for Ydelsen af et passende Dyrtidstillæg fra 1. August 1920, saafremt yderligere Prisstigning til den Tid konstateres.

Skulde Arbejdsgiverforeningen fremdeles nægte at indgaa herpaa, bemyndiges Forretningsudvalget til at iværksætte eller sanktionere saadanne Foranstaltninger og Beslutninger fra de tilsluttede Organisationers Side, som maatte paakræves for at hidføre en for Arbejderne tilfredsstillende Ordning af den foreliggende Situation.

I en Skrivelse til Arbejdsgiverforeningen, hvori ovennævnte Resolution er gengivet, henstilles endnu en Gang at imødekomme vort Krav, da vi i Tilfælde af at Arbejdsgiverforeningen fastholder sit i Skrivelsen af 19. Marts fremsatte Standpunkt maa fralægge os ethvert Ansvar for Følgerne, der maatte flyde deraf.

Majdemonstrationen.

Under 27. Marts er der til samtlige Fagforbund og Arbejdernes lokale Fællesorganisationer udsendt et saalydende Cirkulære:

Til

samtlige Fagorganisationer
i Danmark.

Siden vi udsendte vor sidste Opfordring til Organisationerne om at foranstalte Demonstrationer for Gennemførelsen af Kravet om den 8 Timers Arbejdsdag, er vi naaet et stort Skridt frem imod Kravets Realisation.

Der har da ogsaa lydt enkelte Røster om, at nu var det ikke længere nødvendigt at foretage de i de sidste 30 Aar afholdte 1. Maj-Demonstrationer.

Den Overenskomst, der vedtoges mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund den 17. Maj 1919, var jo saaledes, at den sikrede den allerstørste Del af Industriens Arbejdere 8 Timersdagen senest den 1. Januar 1920.

Som en anden Grund til at undlade Demonstration med Arbejdshvile den 1. Maj angaves den, at 1. Maj i Aar falder mellem to Helligdage, idet nemlig Store Bededag er den sidste April, og den 2. Maj er en Søndag.

Da disse Røster kom Forretningsudvalget for Øre, besluttede dette at foretage en Undersøgelse af, hvorledes man

stillede sig til dette Spørgsmaal i andre Lande, og hvis Lejlighed dertil gaves da at forelægge Spørgsmaalet for et Repræsentantskabsmøde.

Paa vore Spørgsmaal til Tyskland og det internationale Bureau i Amsterdam har vi paa Grund af de urolige Forhold ikke faaet noget Svar, men fra Sverige og Norge har vi faaet oplyst, at Demonstrationerne den 1. Maj afholdes som hidtil.

Forretningsudvalgets Stilling var den, at vi ikke kunde anerkende Berettigelsen af Talen om, at Kravet om 8 Timersdagen er gennemført, da denne jo ikke er naaet til alle Arbejdere; den gælder jo f. Eks. hverken for Landarbejdere eller for Arbejderne i Skibsfarten og er heller ikke, som af os krævet, gennemført ved Lov.

Der er jo af Regeringen til Forberedelse heraf nedsat en saakaldet »Arbejdstidskommission«, men de i denne værende Arbejdsgiverrepræsentanters Sindelag tyder paa, at der endnu skal kæmpes haardt og maaske længe for at faa Loven om 8 Timersdagen gennemført for alle Arbejdere.

Dagen er jo ogsaa benyttet til Demonstration for andre Kravs Gennemførelse, og mere end nogensinde er der i Aar Anleding til at samles under de røde Faner for at demonstrere for Samfundets Demokratisering og for et fredeligt Samarbejde mellem Lande og Nationer. Fra det internationale Arbejdersekretariat i Amsterdam er der ogsaa udgaaet Opfordring til alle Lande om at paase, at Regeringerne gennemfører de paa Konferencen i Washington tagne Beslutninger, og om fornødent agitere blandt Arbejderne for disse Kravs Gennemførelse.

I Overensstemmelse med de her anførte Betragtninger forelagdes Sagen for Repræsentantskabsmødet den 22. Marts med Forretningsudvalgets Anbefaling om at stemme for, at der foranstaltes Majdemonstrationer med Arbejdshvile den 1. Maj i Lighed med tidligere Aar.

Repræsentantskabet sluttede sig hertil med stor Majoritet.

Fagforeningerne opfordres derfor til i Forbindelse med de socialdemokratiske Partiforeninger og gennem Fællesorganisationerne at foretage de fornødne Forberedelser med Procession gennem Gaderne, hvortil Politiets Tilladelse skal indhentes.

Fællesorganisationerne anmodes om fortrinsvis at drage stedlige Kræfter frem som Talere ved Majdemonstrationerne.

Festtegn og Sange vil kunne faas til Anskaffelsespris hos De samvirkende Fagforbunds Kasserer, E. Svendsen, Nørre Farimagsgade 49, 1., København K.

Der vil senere blive tilsendt Fællesorganisationerne Bestillingsseddel og Prove paa Festtegn og Sange.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Hans Jacobsen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Daglønnede Arbejdere paa A/S Nordisk Fjerfabrik.

I Anledning af en uvarslet Arbejdsstandsning, der dog kun strakte sig over 1 Dag, afholdtes der et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 10. Marts, hvor man enedes om, at der inden 3 Dage skulde optages en Forhandling mellem Parterne om en Akkordpris for det Arbejdes Vedkommende, der foreligger for Tiden.

Kuskene hos Møllekompagniet „Cerena".

Kuskene hos ovennævnte Firma har hidtil ingen særskilt Overenskomst haft, men Firmaet havde givet mundtligt Tilsagn om at ville betale det samme som andre lignende Firmaer.

Efter Gennemførelsen af det sidste Dyrtidstillæg vilde Firmaet imidlertid ikke følge med længere og indmeldte sig i Arbejdsgiverforeningen.

Der varsledes derefter Strejke til Ikrafttræden den 14. Februar, og den 11. Februar afholdtes saa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der oprettedes følgende Overenskomst:

De i den almindelige Overenskomst mellem Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening og Kuskenes Fællesforbund bestaaende almindelige Bestemmelser bliver ogsaa gældende for

Akts. Møllekompagniet »Cerena«, dog saaledes, at de der bestaaende Arbejdsforhold ikke forringes for Arbejderne.

Paa Grund af Arbejdets særlige Karakter gives der et ugentligt Tillæg af 3 Kr. til Lønnen, saaledes at den samlede ugentlige Udbetaling inklusiv Dyrtidstillæg bliver ialt Kr. 85,00. Denne Lønordning faar tilbagevirkende Kraft fra 1. Oktober 1919 at regne.

Arbejdsmænd hos A/S Det sydfynske Jernbaneselskab, Odense.

Ved et Fællesmøde den 11. Februar behandledes en Uoverensstemmelse mellem Akts. Sydfynske Jernbaner og de hos dette beskæftigede Arbejdsmænd. Der opnaaedes ikke noget Resultat, idet Selskabet ønskede Repræsentanter for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund tilkaldt.

Et nyt Møde afholdtes den 17. Februar, hvor Repræsentanter for saavel Arbejdsmandsforbundet som Smedeforbundet var til Stede.

Parterne blev paa Mødet enige om, at Arbejdsmændenes Timeløn forhøjes med 5 Øre, naar de har Fællesakkorder med Smedene.

Smedenes Dyrtidstillæg til Akkorder forhøjes fra 25 % til 30 %.

Forhandlingerne strandede imidlertid paa Spørgsmaalet om Efterbetaling.

Parterne er senere paa et Møde i Odense den 19. Februar blevet enige om, at Selskabet, foruden ovennævnte Tillæg, indgaar paa at betale 200 Kr. til Fordeling mellem Arbejdsmændene.

Kemigraferne hos Jacob Andersen.

Reproduktionsanstalternes Principalforening har klaget over, at Litografisk Forbunds Afd. »Kemigrafen« øjensynlig iværksætter en Affolkning af Jacob Andersens Reproduktionsanstalt, idet Afdelingens Medlemmer hos Firmaet nægter at arbejde sammen med en hos Firmaet ansat Formand Rønholdt.

Klagen blev behandlet paa et Fællesmøde den 1. Marts. Fagforeningens Repræsentanter fremsatte her en Kontraklage over Principalforeningen i Anledning af, at denne uden Varsel havde blokeret de tidligere Arbejdere hos Firmaet.

Sagen afsluttedes med følgende Forlig:

Idet Fagforeningen beklager den overfor Firmaet Jacob Andersen iværksatte Affolkning, erklærer Principalforeningen, at den ikke paa nogen Maade vil lægge Hindringer i Vejen for — og vil underrette sine Medlemmer om dette Standpunkt — at de 5 Folk, der har forladt deres Pladser hos Firmaet Jacob Andersen, faar Beskæftigelse, hvor der maatte være Brug for dem indenfor Principalforeningen.

Fagforeningen vil derefter saa vidt muligt drage Omsorg for, at de ledige Pladser hos Jacob Andersen snarest bliver besat.

Sporvognsfunktionærerne hos A/S Nordsjællands Sporveje.

I Anledning af, at Arbejdstiden for Selskabets kørende Personale er ca. 25 Minutter længere pr. Uge end i København, er der opstaaet en Strid mellem Kommunalt Arbejderforbund og Aktieselskabet. Forbundet formener nemlig under Forhandlingerne at være lovet samme Lønninger og samme Arbejdstid som gælder for Københavns Kommune.

Denne Sag behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 16. Marts, og man enedes her om at indbringe Sagen til Afgørelse for en faglig Voldgiftsret, hvortil hver af Parterne vælger 2 Voldgiftsmænd. Disse vælger atter Opmanden. Saafremt Enighed om hans Valg ikke opnaas, udpeges han af Formanden for Den faste Voldgiftsret.

Voldgiftsmændene træder sammen senest 5 Dage efter, at de er valgt.

Ind- og Udmeldelser.

Dansk Plejepersonale-Forbund som bestaar af Plejepersonalet paa Statens Sindssygeanstalter, har for nogen Tid siden anmodet om Optagelse i De samvirkende Fagforbund.

Paa Repræsentantskabsmødet den 22. Marts behandledes denne Sag, og paa Forslag af Forretningsudvalget vedtoges det at optage Forbundet.

Dette tæller mellem 400 og 500 Medlemmer.

Kongresser.

Dansk Mølleriarbejderforbund afholder Kongres i Forsamlingsbygningen Koldinggade 4 i Dagene 1.—3. April.

Arbejdsløsheden
i December Maaned 1919.

Nedenstaaende Oplysninger om Arbejdsløsheden i December 1919 omfatter ialt 55 Fag eller Organisationer med ialt ca. 273,300 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang ca. 39,700 eller 14,5 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 781,000 eller 2,9 Dage pr. Medlem.

Af Fag, for hvilke Oplysninger mangler, nævnes: Forgyldere, Stukkatører, Drejere, Kobbersmede, Metaltrykkere, Jern- og Metalslibere, Gørtlere og Metalarbejdere, Gartnere og Kelnere.

Desuden er de meddelte Oplysninger ufuldstændige for Mølleriarbejdere, Sejlmagere og Rebslagere, Murere, Skibstømrere, Bødkere, Børstenbindere, Læder- og Skindarbejdere, Bogbindere, Typografer og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Kbenh. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Næringsmiddelindustri.												
Mølleriarbejdere	158	158	5	158	795	529	23	584	953	687	28	742
Bageri- & Konditoriarb.	1813	1813	355	7064	2112	2112	476	10472	3925	3925	831	17536
Sukkervarearbejdere	1070	1070	289	2050	350	350	51	729	1420	1420	340	2779
Bryggeriarbejdere	3482	3482	47	1429	1728	1728	58	1808	5210	5210	105	3237
Slagteriarbejdere	1450	1450	393	5520	2649	2649	771	15633	4099	4099	1164	21153
Skraatobaksarbejdere	413	413	»	3	1020	1020	52	746	1433	1433	52	749
Tobaksarbejdere	5320	5320	500	2104	3511	3511	265	3156	8831	8831	765	5260
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	3718	3718	196	2103	7658	7658	525	10260	11376	11376	721	12363
Sejlmagere	125	125	»	»	83	16	»	»	208	141	»	»
Rebslagere	64	64	2	35	280	255	24	410	344	319	26	445
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skræddere	8280	8280	58	938	5277	5277	33	432	13557	13557	91	1370
Handskemagere	1219	1219	4	95	305	305	6	52	1524	1524	10	147
Hattearbejdere	102	102	8	224	14	14	3	93	116	116	11	317
Skotøjarbejdere	4066	4066	22	648	1398	1398	43	713	5464	5464	65	1361
Barberere	680	680	64	1853	690	690	121	3999	1370	1370	185	5862
Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	80	80	61	1015	78	78	57	869	158	158	118	1884
Murere	2345	2345	941	6618	6324	6178	4474	111850	8669	8523	5415	118468
Murarbejdsmænd	1500	1500	650	15279	—	—	—	—	1500	1500	650	15279
Hustømrere	1593	1593	325	5050	5661	5661	1247	15940	7254	7254	1572	20990
Skibstømrere	406	406	»	»	649	510	11	275	1055	916	11	275
Snedkere	4586	4586	259	5824	5015	5015	295	5902	9601	9601	554	11726
Billedskærere	138	138	3	71	73	73	5	53	211	211	8	124
Glarmestre	182	182	4	36	190	190	3	28	372	372	7	64
Malere	2821	2821	1149	27282	3591	3591	2081	41897	6412	6412	3230	69179
Sadelm. & Tapetserere	1064	1064	148	2425	690	690	103	1120	1754	1754	251	3545
Skorstensfejere	64	64	»	»	63	63	»	»	127	127	»	»
Ovnsættere	14	14	3	72	»	»	»	»	14	14	3	72
At overføre..	46753	46753	5486	87906	50204	49561	10727	227021	96957	96314	16213	314927

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	46753	46753	5486	87906	50204	49561	10727	227021	96957	96314	16213	314927
Trævareindustri.												
Træindustriarbejdere .	885	885	1	124	3482	3482	801	5549	4367	4367	802	5673
Bødkere	255	255	13	230	472	437	134	1822	727	692	147	2052
Karetmagere	377	377	1	16	620	620	49	947	997	997	50	963
Korkskærere	210	210	52	800	40	40	4	100	250	250	56	900
Børstenbindere	265	265	31	250	270	73	40	141	535	338	71	391
Kurvemagere	202	202	2	54	37	37	»	»	239	239	2	54
Læder- og Lædervare-industri.												
Læder- og Skindarb...	208	208	1	19	298	208	1	26	506	416	2	45
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere.....	1354	1354	11	158	397	397	9	235	1751	1751	20	393
Stenarbejdere	185	185	»	»	425	425	21	262	610	610	21	262
Glasarbejdere.....	247	247	34	371	375	375	30	734	622	622	64	1105
Forarbejdning af Metal og Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv- og Elektro-pletarbejdere	944	944	10	238	366	366	5	90	1310	1310	15	328
Blikkenslagere.....	867	867	88	1750	664	664	29	374	1531	1531	117	2124
Urmagere	130	130	»	6	190	190	1	9	320	320	1	15
Instrumentmagere	38	38	1	27	—	—	»	—	38	38	1	27
Smede og Maskinarb..	9600	9600	665	16199	10752	10752	775	19476	20352	20352	1440	35675
Specialarbejdere.....	600	600	12	226	—	—	—	—	600	600	12	226
Formere	525	525	61	1719	1250	1250	303	4891	1775	1775	364	6610
Elektrikere	945	945	24	124	1280	1280	4	157	2225	2225	28	281
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	223	223	1	24	1194	1194	8	173	1417	1417	9	197
Grafisk Industri.												
Bogbindere	2750	2750	60	694	820	600	8	170	3570	3350	68	864
Typografer	2979	2979	65	1284	1950	1618	22	315	4929	4597	87	1599
Dansk Arbejdsmandsforb.												
Chauffører	900	900	50	1030	—	—	—	—	—	—	—	—
Fabrikarbejdere	2686	2686	223	4171	—	—	—	—	—	—	—	—
Jord- og Betonarb. ...	5000	5000	1717	21446	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuskene.....	2737	2737	100	1518	—	—	—	—	—	—	—	—
Lager- og Pakhusarb.	2785	2785	174	3315	—	—	—	—	—	—	—	—
Støberi- og Maskinabm.	2515	2515	135	2662	—	—	—	—	—	—	—	—
Dansk Arbejdsmandsf. iøvrigt.....	14377	10377	428	8118	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	31000	27000	2827	42260	45000	29000	9500	207400	76000	56000	12327	249660
Arb. Fagf. for Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	1260	1260	316	4009	1260	1260	316	4009
Kedel- og Maskinpass	1020	1020	31	267	1471	1471	50	968	2491	2491	81	1235
Kvindel. Arbejderforb..	7800	7800	591	9682	4990	4990	672	15434	12790	12790	1263	25116
Handels- og Kontormdh	13685	13685	111	2625	14085	14085	159	4050	27770	27770	270	6675
Forsikringsfunkt Forb.	450	450	12	285	375	375	4	66	825	825	16	351
Landarbejdere.....	70	70	53	1500	28000	28000	5773	117778	28070	28070	5826	119278
Tilsammen.	124567	120567	10244	168838	170267	152750	29445	612197	294834	273317	39689	781035

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Marts Maaned 1920.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. April 1920.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49,[1] Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

F.E.BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 40—41 ❋ KØBENHAVN DEN 10. APRIL 1920 ❋ 16 AARGANG

Overenskomstforholdene 1920.

Generalstrejken proklameres.
Vore Krav gennemføres.

Den forløbne Uge har fagligt og politisk set været enestaaende i den danske Arbejderbevægelse.

Arbejdsgiverforeningen havde som bekendt varslet Lockout mod over 100,000 Arbejdere, og De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab havde paa et Møde den 22. Marts givet Forretningsudvalget Bemyndigelse til at træffe de fornødne Modforanstaltninger. Den 27. Marts modtog vi Arbejdsgiverforeningens 2. Varsel, hvorefter Lockouten skulde træde i Kraft den 9. April.

Forinden Forretningsudvalget havde faaet Lejlighed til at træffe sine Modforanstaltninger indløb der Meddelelse om, at Kongen den 29. Marts havde foretaget et Statskup ved at afskedige Regeringen. Samme Dag traadte en Kreds af ledende Mænd for vore faglige og politiske Organisationer sammen til Raadslagning om den ved Statskupet skabte Situation, og vedtog at sende en Deputation til Kongen med Krav om at genindsætte den afskedigede Regering, og, hvis han nægtede dette, da at foranledige sammenkaldt en Generalforsamling i De samvirkende Fagforbund med Forslag om Iværksættelse af Generalstrejke. Kongens Svar forelaa Dagen efter og gik ud paa, at han ikke vilde imødekomme Anmodningen, og umiddelbart derpaa udnævntes Ministeriet Liebe.

Generalforsamlingen i De samvirkende Fagforbund blev derefter, som besluttet af Forretningsudvalget, afholdt den 31. Marts. Efter at Formanden for De samvirkende Fagforbund, Carl F. Madsen, havde aflagt Beretning om den faglige Situation, derunder om nogle Forhandlinger, der Dagen forud var ført hos Forligsmanden, gav Partiets Formand, Th. Stauning, Beretning om den politiske Situation, hvorefter Generalforsamlingen enstemmig vedtog en saalydende Resolution:

»Idet Generalforsamlingen med Harme har modtaget Efterretningen om det af Kongen forøvede Statskup og bifalder de Modforanstaltninger, som er iværksat af Socialdemokratiet, beslutter Mødet:

At opfordre Fagorganisationerne til Iværksættelse af almindelig Strejke med det Formaal at fremtvinge Rigsdagens Indkaldelse, Tilvejebringelse af en ny Valglov og derefter Valg paa ærligt Grundlag.

Samtidig maa imidlertid den faglige Konfliktsituation løses, Lockout-Varslerne maa annulleres, og De samvirkende Fagforbunds gentagne Gange fremsatte Krav maa gennemføres — derunder Iværksættelse af Forhandling mellem Organisationerne, Sikring af Dyrtidstillæget i August og Optagelse af Forhandlinger om Arbejdernes Deltagelse i Bedriftsledelsen.

Til Fremme af disse Formaal opfordres Organisationerne til straks at skride til Iværksættelse af de fornødne Forberedelser, saaledes at Strejken kan være effektiv i fuld Udstrækning senest fra Tirsdag Morgen den 6. April.

Fra den almindelige Strejke gøres kun følgende Undtagelser:

1) Tjeneste ved Hospitaler, Alderdomshjem, Børnehjem og andre Stiftelser, hvor Syge, Invalider, Vanføre o. l. har Ophold.

2) Vand- og Gasforsyninger.

3) Borgernes Sikkerhedstjeneste samt

4) alle Virksomheder, der ejes af Arbejderorganisationer, samt de demokratiske Blade, der bekæmper Statskupets Regering.

Organisationerne maa ufortøvet skride til Iværksættelse af de for denne Beslutning fornødne Skridt. Overalt maa der opfordres til ubetinget Opretholdelse af Ro og Orden. Ingen Rolighedsforstyrrelse maa taales, og Arbejderorganisationerne fralægger sig ethvert Ansvar for Handlinger, der bryder denne Regel.«

Endvidere vedtoges det at kræve almindelig politisk Amnesti.

Natten derpaa blev Stauning af den provisoriske Regering anmodet om Forhandling, og denne Forhandling fortsattes sammen med et Antal Arbejderrepræsentanter Skærtorsdag til langt ud paa Aftenen, uden at der dog opnaaedes Enighed. Langfredag var der atter Forhandling med nogle af Regeringens Medlemmer, men ogsaa denne Forhandling forblev uden Resultat. Regeringen holdt stadig fast ved at ville regere til der var foretaget nye Valg til Rigsdagen, og at disse Valg skulde foregaa efter den gamle, uretfærdige Valglov samt at Regeringen vilde fortsætte, selv om den ikke kunde vinde Tilslutning hos Rigsdagen.

Sagen var dermed stillet paa Spidsen, og Sammenstødet syntes uundgaaeligt, men efter Opfordring af den radikale Gruppe afholdt Københavns Borgerrepræsentation Møde Lørdag den 3. April og vedtog med 34 Stemmer imod 15 Stemmer (Højre), at henvende sig til Kongen og overrække ham en saalydende Udtalelse:

»Med dyb Bekymring ser Borgerrepræsentationen de Begivenheder, der i disse Dage fører vort Samfund hen mod en opløsende Kamp.

Vi nærer det Haab, at denne Kamp endnu vil kunne undgaas, hvis der dannes et Ministerium af Mænd, der er uden Ansvar for den opstaaede Strid, og som kan ventes at opnaa parlamentarisk Tilslutning.

Vi opfordrer endnu i sidste Øjeblik Kongen til at yde Medvirken hertil for at afværge den forestaaende Generalstrejke, som kan faa skæbnesvangre Følger for Landets Hovedstad.

Borgerrepræsentationen beslutter at overbringe Kongen sin Udtalelse personlig og ufortøvet.«

Efter at Beslutningen var vedtaget begav Borgerrepræsentationen med Undtagelse af Højre sig til Kongen. Borgerrepræsentanternes Gang fra Raadhuset til Amalienborg blev et Triumftog. Tordnende Hurraraab lød ustandseligt, og fra kraftige Struber tonede »Socialisternes Marsch«, »Internationale«, »Marseillaisen« og andre Arbejdersange. Ved Ankomsten til Amalienborg stod Arbejdermasserne som en Mur, og i et Øjeblik var Politispærringen sprængt og Amalienborg Slotsplads fuldt besat.

Medens Deputationen opholdt sig hos Kongen tonede Hurraraabene ustandseligt udenfor. Ved Kongens Side var Statsminister Liebe, og denne førte Ordet. Hans Tale var i højeste Grad udæskende og fornærmende imod Borgerrepræsentationen, og den lovede ikke nogen heldig Udgang af Henvendelsen. Kongen lovede dog at overveje Sagen endnu en Gang, og nogle Timer senere lod Kongen Formanden for Partierne kalde til Forhandling med det Resultat, at Ministeriet Liebe benad Morgenstunden var afskediget.

Der var Enighed om Dannelsen af et Ministerium med Støtte fra et Rigs-

dagsflertal til Gennemførelsen af en retfærdig Valglov samt Rigsdagens Indkaldelse. Endelig gennemførtes Amnesti.

Dermed var Kravene fra den politiske Side opfyldt. Tilbage var Kravene fra Fagforbundene, men ogsaa disse blev løste paa en heldig Maade, Forligsmanden sammenkaldte nemlig Paaskedag Forretningsudvalgene for Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund til Møde og stillede ud paa Natten et Mæglingsforslag, som tiltraadtes af begge Parter.

I Forslaget er vort Krav om Forhandling mellem Organisationerne om Ændring i de udløbende Overenskomster gennemført, saaledes som det er forlangt, og et Augusttillæg er sikret. Disse to Punkter var vore Hovedfordringer, men desuden er vort Krav om Forhandling om Arbejdernes Deltagelse i Bedriftsledelsen ført igennem.

Det er imidlertid en Betingelse, at de varslede Strejker aflyses, og at de iværksatte Strejker hæves, thi uden at dette sker, kommer der ingen Forhandling i Gang.

Saa snart der i den faglige Strid var opnaaet Enighed, blev Generalstrejken aflyst.

Resultatet af Aktionen er blevet, at alle vore Krav er gennemført, baade de politiske og de faglige. I det yderste Øjeblik bøjede vore Modstandere sig for Arbejdermasserne. Arbejdsgiverne har nu faaet en Advarsel, hvoraf de forhaabentlig vil drage Lære og forstaa, at man ikke ustraffet kan udæske den danske Arbejderstand.

Det er vort Haab, at Arbejderorganisationernes Medlemmer genoptager Arbejdet i fuldt Omfang, og at den ved Forliget skabte Basis for fagvise Forhandlinger maa kunne føre til et for vore Organisationer tilfredsstillende Resultat; idet vi udtrykkeligt gør opmærksom paa, at Undladelse af at genoptage det nedlagte Arbejde uvægerligt vil have til Følge, at de i Forliget forudsatte fagvise Forhandlinger ikke vil kunne blive optaget, og et enkelt eller enkelte Fags Vægring ved at respektere Forliget vil kunne blive skæbnesvangert for samtlige Fag.

Forligsmandens Mæglingsforslag.

Mellem De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening stiller Forligsmanden følgende Forslag:

De i indeværende Aar udløbende Overenskomster med de dertil hørende Priskuranter fornyes paa et Aar fra deres Udløbstid under følgende Vilkaar:

1) Overenskomster med de dertil hørende Priskuranter, som enten allerede er opsagte eller vil blive opsagte, paa lovlig Maade til Udløb i indeværende Aar, kan, naar en af Parterne maatte ønske det, optages til Forhandling under de sædvanlige Former, sigtende til:

a. Revision af saadanne Priskuranter, for hvilke der allerede forud for nærværende er truffet overenskomstmæssig Aftale om, at en saadan Revision skal finde Sted.

b. Ændring af de udløbende Overenskomster med de dertil hørende Priskuranter i saadanne Tilfælde, hvor der i disse forefindes forældede Bestemmelser, eller hvor der er Lønninger, som er særlig lave, set i Forhold til det almindelige Lønniveau, og som ikke er grundede i særlige Forhold.

Ved de Forhandlinger, som i Henhold til det foregaaende maatte finde Sted mellem de tilsluttede Organisationer, har begge Hovedorganisationer Ret til at lade sig repræsentere.

Saa længe Forhandlinger mellem to modstaaende Organisationer paa Grundlag af nærværende Overenskomst ikke har været forsøgt, maa Strejke eller Lockout ikke varsles eller iværksættes.

2) Af Time-, Dag-, Uge-, Maaneds- og Akkordlønninger vil fremtidig mindst de $^2/_3$ være at regne som fast Løn og Resten som Dyrtidstillæg.

3) Saafremt Det statistiske Departements Prisstatistik pr. 1. August 1920 viser en Stigning af Dyrtidsprocenten i Forhold til Prisstatistiken pr. 1. Februar 1920, gives der til den Tid de bestaaende Lønninger (Time-, Dag-, Uge-, Maaneds- og Akkordlønninger) et Dyrtidstillæg af 2 Øre pr. Time pr. 3 Points, som Dyrtidsstigningen andrager.

4) Under Hensyn til, at 8-Timers Dagen lige er gennemført i alle Fag i Haandværk og Industri, og i Betragtning af hele den foreliggende Situation, udskydes foreløbig en Løsning af Feriespørgsmaalet, men dette vil paa et senere Tidspunkt være at optage til Forhandling mellem Hovedorganisationerne.

5) Der optages en Forhandling angaaende Spørgsmaalet om Arbejdernes Andel i Ledelsen af Virksomhederne og Kontrol med disses Drift.

Forhandlinger herom føres af et Fællesudvalg, bestaaende af et lige Antal Arbejdsgiver- og Arbejderrepræsentanter, og Udvalgets Arbejde skal være tilendebragt inden indeværende Aars Udgang.

Den til 9. April 1920 overfor Medlemmer af De samvirkende Fagforbund varslede Lockout aflyses, ligesom alle løbende Strejker hæves, og alle Strejkevarsler tages tilbage.

København, den 5. April 1920.

K. Riis-Hansen.

Ovenstaaende Mæglingsforslag tiltrædes.

For Arbejdsgiverforeningen: *H. Langkjær.*

For De samvirkende Fagforbund: *Carl F. Madsen.*

Jern og Metalindustrien.

I Tilslutning til Forhandlingerne hos Forligsmanden angaaende Jern- og Metalindustriens Værkstedspriskuranter, har vi fra Arbejdsgiverforeningen modtaget en saalydende Skrivelse:

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark

I Tilslutning til det af Statens Forligsmand i Arbejdsstridigheder D. D. stillede og af Hovedorganisationerne tiltraadte Forslag til en generel Overenskomstordning, tillader vi os herved med Hensyn til Jernindustrien at bemærke følgende:

Jern- og Metalindustriens Værkstedspriskuranter betragtes som opsagte og kan af hver af Parterne forlanges reviderede. Forhandlingerne herom vil da straks være at optage. Revisionen skal være tilendebragt senest to Maaneder efter at Kravet er fremsat, men de reviderede Prislister træder i Kraft, saa snart Enighed om dem er opnaaet.

P. F. V.

(sign.) *H. Langkjær.*

(sign.) *Sophus Agerholm.*

8-Timersdagen.

(Beretning fra det internationale Arbejderkontor).

Arbejdernes Krav om 8 Timers Dagen er paa en slaaende Maade bleven demonstreret siden Krigens Udbrud, og i det forløbne Aar er der i de fleste Lande opnaaet afgørende Resultater. Love, som fastsætter Arbejdsdagen til 8 Timer er siden Vaabenstilstanden blevet vedtaget i følgende Lande:

Czeko-Slovakiet, Finland, Frankrig, Tyskland, Østrig, Holland, Norge, Polen, Portugal, Spanien, Sverige og Schweiz.

Endvidere er Forslag gaaet til Parlaments-Behandling i Belgien, Italien og Rumænien.

Nogle Love gengiver i Detailler de Industrier og Arbejdsklasser, som er indbefattede i Betingelserne for Arbejdsdagen. Saadanne Love er: »Ny-Syd-Wales«' Lov (1916), som anvendes i alle Industrier og er beskyttede af Voldgiftsloven af 1912, den »Norske« Lov (1915), den »Czeko-Slovakiske« Lov (1918), den »Hollandske« Lov (1919), den »Schweiziske« Lov (Juni 27., 1919) og de i Uruguay og Ny-Zeeland.

I andre Lande er Betingelserne lovfæstede, men som Regel tillades dog faa Undtagelser. I Loven, som det franske Parlament vedtog i April 1919, er Enkelthederne overladt til Afgørelse ved Administrationen, men i Princippet er fastslaaet, at enhver Afvigelse fra 8 Timers Dagen skal godtgøres, saaledes at det normale Maksimum opretholdes.

Love af samme Slags gælder ligeledes i Equador, Finland, Tyskland, Østrig, Panama, Polen, Portugal, Rusland og Sverige.

I nogle Lande er Spørgsmaalet om Arbejdsdagens Forkortelse beskyttet ved Lov, i hvilken Princippet er Industriel-Voldgift eller Anvendelsen af kollektive Aftaler. Adskillige af disse Love fordrer, at Voldgiftsretten eller Løn-Kontoret, som er autoriserede til at grundlægge en Minimums-Løn for hvert Fag, ogsaa skal være i Stand til at grundlægge en Maksimums-Arbejdsdag. I adskillige Lande har Resultatet af disse Love været, at 48 Timers Ugen er sikret Arbejderen. De mest karakteristiske Eksempler af denne Slags Lovgivning er Voldgifts-Loven i Australien, i Canada og visse andre Syd-Amerikanske Stater.

Foruden disse Love, som i Almindelighed grundlægger en Maksimums-Arbejdsdag, er der endelig i nogle Lande Love, som anvendes udelukkende i visse Industrier eller Grene af Industrier.

Blandt de nyeste Love af denne Slags kan nævnes »den danske Lov«, omfattende Fabrikker, som arbejder kontinuerligt og den italienske Lov vedrørende Jernbanerne.

Alle disse Love tillader visse Afvigelser; den franske Lov om 8 Timers Dagen overlader Enkelthederne ved Anvendelsen og ved Undtagelserne til at blive afgjort ved Administration. Andre Love giver udtrykkelig vedtagne Undtagelser, nogle foreløbige, andre permanente. De fleste af dem sikrer sig imod Anvendelse under Naturbegivenheder og Krig. Undtagelser er ligeledes sikrede for Arbejde, der skal udføres før eller efter almindeligt Arbejde, og mod visse Sæson-Forretninger i Løbet af Sæsonen.

Hvorledes er nu Situationen i de forskellige Lande i det hele taget?

Tyskland: Tilegnelsen af 8 Timers Dagen og af den engelske »week-end« (fem og en halv Arbejdsdag) er almindelig. I de fleste Industrier er Arbejds-Ugen ikke over $46^1/_2$ Time og ofte ikke over 44. For at modarbejde Nedgangen i Produktionen forsøger Arbejdsgiverne at sikre en $46^1/_2$ Times Uge; deres Ambition er begrænset til dette. Statsadministrationen forlanger, at Arbejderne skal arbejde 8 fulde Timer og gør Genaabningen af Jernbanens Reparationsværksteder afhængige af denne Betingelse. Metalarbejderne er villige til at akceptere dette Forhold, men nægter absolut at udføre Overarbejde. Derfor maa Raporterne, som har cirkuleret i Frankrig, om at Arbejdsdagen i Tyskland er forlænget, betragtes som urigtige. Endvidere umuliggør Manglen af Raamaterialer og Kul samt Vanskeligheden ved Transport en Forlængelse af Arbejdsdagen; paa det nuværende Tidspunkt vilde Virkningen heraf blive at Antallet af Arbejdsløse forøges.

I Minerne er Arbejdsdagen blevet indskrænket til 7 Timer for underjordisk Arbejde. Kun i de »Silesian« Miner fortsættes med 8 Timers Dagen. Minerne i »Ruhr« forlanger end- og en Indskrænkning til 6 Timer, men de er gaaet ind paa for nylig at udsætte deres Forlangende. I visse Fabrikker, som er særlig godt forsynede med Raaprodukter, er Arbejderne gaaet ind paa at udføre Overarbejde. Dette er Tilfældet i »Thyssen«-Fabrikkerne, men for 7 Timers Overarbejde i Løbet af 2 Uger forlanger Arbejderne 50 Mark og 2 Pund Fedt. Rigskansleren, Hr. Bauer, rejste for nylig til Essen for at overtale Arbejderne til at akceptere en $8^1/_2$ Times Dag. Resultatet af hans Rejse er endnu ikke bekendt.

Belgien: Et Forslag til Indskrænkning af Arbejdsdagen er forelagt Parlamentet, men er endnu ikke blevet behandlet; uafhængig af dette Forslags Afgørelse er 8 Timers Princippet allerede anvendt paa kemiske Værksteder, i Kulminerne, i Trykkeri- og Bogbinderindustrien, i Bryggerierne, i Skrue- og Møtrikfabrikkerne, i Blæserierne, i Møbelfabrikkerne og i offentlige Erhverv. Det synes dog, at den belgiske Minearbejder er tilbøjelig til at gaa med til en 9 Timers Arbejdsdag.

Forenede Stater: Reguleringen af Ar-

bejdsdagen er en Sag for Stats-Lovgivning; Forbunds Lovgivningen maa ikke blande sig deri, og visse Forsøg herpaa er blevet erklærede for ulovlige af »Hojesteret«. I det hele taget har Stats-Lovgivningen ikke fastsat en Maksimums-Arbejdsdag. I omtrent alle de sydlige Stater arbejdes 60 Timer. Kun i Montana, Oregon og Alaska er Arbejdsdagen indskrænket til 8 Timer, medens Minnesota og Syd-Carolina har fastsat en 10 Timers Minimums-Dag. Princippet af 8 Timers Dagen er ikke destomindre anvendt i alle Regeringens Virksomheder, som er blevet meget talrige under Krigen. Den har været i Kraft paa Jernbanerne siden 1. Januar 1917, og i »United Steel Corporation« siden 1. Oktbr. 1917. I Følge »*The American Federationist*« nod kun 12 pCt. af Arbejderne godt af 8 Timers Dagen i 1914, medens i Dag 500,000 Jernbanearbejdere, det samme Antal Minearbejdere, Kød-Pakkere, Klædearbejdere, Snedkere, Tømrere, Trykkeriarbejdere og Statsansatte nyder godt deraf. Samtidig tager Tekstilarbejderne Del i en aktiv Kampagne i samme Retning.

Storbritannien: Et almindeligt Forslag om 8 Timers Dagen, er blevet forelagt Parlamentet af Regeringen. Men dette Forslag, som ikke omfatter Medlemmerne af en Arbejders Familie, der arbejder hjemme, Tjenestefolk, Sømænd eller Landarbejdere, er Fagforeningerne Modstandere af og har indtil nu hindret det i at komme frem til Diskussion. Det er ventet, at Regeringen i Løbet af næste Samling vil fremkomme med et nyt Forslag for at imodekomme Fagforeningernes Krav. I Mellemtiden er 8 Timers Dagen indført i alle Hoved-Industrierne i Landet, særlig ved Transport- og Jernbanevæsen — og 48 Timers Ugen er anvendt paa mekaniske Værksteder og Skibsbyggerierne, i Metalindustrien, i Tekstilindustrien etc. 7 Timers Dagen er indført i Minerne.

Italien: Efter et Forslag, som »Deputy Turati« gjorde den 10. Maj sidste Aar, har Regeringen nu fremsat et Udkast, hvilket inkluderede Landarbejdere. I Mellemtiden sikrer kollektive Kontrakter 8 Timers Dagen for Metalarbejdere, Tekstilarbejdere, kemiske Arbejdere (?), Trykkeriarbejdere og Landarbejdere i Lombardiet og Emilia. Endvidere har Regeringen lovet at indføre 8 Timers Dagen for Statsansatte fra den 1. Juli 1920.

Rusland: 8 Timers Dagen var fastsat ved Lov af Bolschewikerne kort Tid efter, at de kom til Magten, men et Radiotelegram fra Moskow (dateret 11. Februar) meddeler, at for at forbedre de økonomiske Forhold i Landet, var Regeringen i Færd med at forlænge Arbejdsdagen til 10 eller maaske 12 Timer. 10 Timers Dagen er blevet genindført paa Jernbanerne og i visse Byer, som f. Eks. Nisnij-Nowgorod, paa Fabrikkerne. Ved Forordning af 13. Februar er dette blevet almindeligt. Endvidere er den ugentlige Hviledag blevet undertrykket.

Hidtil er den almindelige Vedtagelse af 8 Timers Dagen blevet forsinket ved international Konkurrence, af Frygt for at skade sig selv paa Verdens-Markedet .

Washington-Konferencen, som var sikret ved Fredstraktaten og som blev holdt i Oktober 1919, havde til Formaal at imødegaa denne Indvending og gøre det muligt at faa de samme Principper indført over hele Verden.

Denne Konference udarbejdede Udkastet til en Lov om 8 Timers Dagen, som de 41 Stater, der var repræsenterede ved denne, lovede at fremlægge for respektive Parlamenter til Stadfæstelse inden for et Aar. Denne Lov indbefatter alle industrielle Foretagender, det vil sige alle Fabrikker, hvori en Arbejder arbejder for en Arbejdsgiver. Denne Lov stadfæster Undtagelser fra Lande, i hvilke klimatiske Forhold eller daarlig Udvikling af industrielle Organisationer vilde gøre dens Anvendelse umulig. Kina, Persien og Siam er udelukkede fra Loven, Grækenland og Rumænien har faaet indrømmet en vis Tid til dens Gennemførelse og visse specielle Foranstaltninger anvendes i Britisk Indien og i Japan.

Det er overdraget det internationale Arbejder-Kontor Udførelsen af Beskrivelsen af disse Maader. Det er Meningen paa andre Konferencer, som skal afholdes i 1920 og 1921, at udvide disse Begyndelsesgrunde til andre, saaledes Sømændenes og Landarbejdernes.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 343.

En Formandssag paa Porcellænsfabrikken »Norden«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 10. Marts 1920 i Sag Nr. 343: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri og denne igen for A/S Porcelænsfabrikken »Norden« i Valby.

Porcelænsfabrikken »Norden« begyndte sin Virksomhed i 1917. Den fremstiller saa godt som udelukkende smaa Porcelænsgenstande til elektroteknisk Brug og beskæftiger henved 400 — mandlige og kvindelige — Arbejdere. Den havde fra først af to store Ovne (hver 70 m^3), der benyttedes i Vekseldrift og passedes af 10 Arbejdere under Ledelse af 2 Formænd. I Slutningen af 1919 har Fabrikken yderligere indrettet og taget i Brug to endnu større Ovne (hver 105 m^3), der ligeledes benyttes i Vekseldrift og passes af 16 Arbejdere under Ledelse af 2 Formænd.

De i Massevis formede Smaagenstande opstilles i en Mængde Skaale (»Kapsler«) med forskellig Kanthøjde, og disse Kapsler stables i Ovnen inden Brændingen. Vekseldriften af hvert Par Ovne foregaar paa den Maade, at hele vedkommende Arbejdshold i Løbet af to Ugedage fylder den ene Ovn, hvorefter 2 Mand murer Ovnen til og fyrer. Fyringen og dermed Brændingen fortsættes Natten igennem og den følgende Dag, hvorefter Ovnen i Løbet af de næste to Døgn svaler af og sluttelig paa Ugens 6te Dag tømmes af ca. $^3/_4$ af Arbejdsholdet. Den Ugedag, hvor den ene Ovns Afsvaling begynder, gaar hele Arbejdsholdet i Gang med at fylde den anden Ovn, og der arbejdes derefter videre Ugen rundt med denne anden Ovn paa samme Maade som med den forstomtalte. Da Formanden ved hver Ovn har Tilsyn baade med Ovnens Fyldning, med Brændingen og med Ovnens Tømning, og da Tilsynet med Brændingen kræver fortsat Arbejde Natten igennem, har Formanden umiddelbart efter Brændingen fri i 2 Døgn i Træk, nemlig medens Afsvalingen foregaar, og Forholdet er i det hele ordnet saaledes, at, skønt det samme Arbejdshold, som angivet, passer begge Ovne, og hver Ovn har sin Formand, har Deltagerne i Arbejdsholdet hver for sig til enhver Tid kun med den ene af Formændene at gøre.

Men disse 4 Formænd (af Fabrikken benævnet »Brændere« eller »Overbrændere«) er der oprettet Kontrakter, hvorefter de oppebærer maanedlig Løn og en saakaldt »Tantième«, kun kan opsige og opsiges med 3 Maaneders Varsel til den 1ste i en Maaned og ikke maa være Medlemmer af nogen Arbejderorganisation.

Klagerne har nu under nærværende Sag paa Keramisk Forbunds Vegne gjort gældende, at disse 4 »Brændere« ikke kan anses som Formænd i Septemberforligets Forstand, og har til Støtte herfor særlig henvist til, at det af dem udførte Arbejde ikke kræver nogen videre forudgaaende fagteknisk Uddannelse, at de efter den Maade, hvorpaa de deltager i Arbejdet, rettere maa betegnes som betroede Arbejdere end som virkelige Arbejdsledere, og at man paa andre Porcelænsfabrikker ikke kender Anvendelse af Formænd i tilsvarende Omfang. Saaledes er der hos Bing & Grøndahl kun én Formand til 4 Ovne, paa Den kgl. Porcelænsfabrik kun én Formand til 5 Ovne, medens der paa »Dansk Porcelænsfabrik«, en nyere Fabrik, som har 2 Ovne og for en stor Del fremstiller lignende Genstande som »Norden«, for Tiden overhovedet ikke ved Ovnene findes nogen udenfor Organisationen staaende Formand.

Heroverfor har Klagerne fremhævet, at der ingen for »Norden« afgørende Sammenligninger kan anstilles med de gamle Fabrikker, der fremstiller Genstande af en anden Art og virker med mindre Ovne og en gennem mange Aar indarbejdet Arbejderbestand.

Hvad dernæst »Dansk Porcelænsfabrik« angaar, har dens Direktør under Sagen oplyst, at denne Fabrik er adskillig mindre end »Norden« og i det hele har haft roligere Arbejdsforhold end denne, og videre har han forklaret, at han for sin Del — efter at et Ovnhold en Gang havde ødelagt en Brænding — netop overfor Forbundet har hævdet Nødvendigheden af og opnaaet Forbundets Anerkendelse af, at to

Brændere holdtes udenfor Organisationen. De Paagældende overholdt dog ikke denne deres Forpligtelse, og det beror nærmest paa tilfældige Omstændigheder, at han for sin Del foreløbig ikke har ført dette Spørgsmaal videre.

Som Sagen saaledes foreligger og henset til de ret sparsomme Oplysninger, der under Sagen er fremkommet om de nærmere Forhold paa »Dansk Porcelænsfabrik«, kan Retten ikke under nærværende Sag have nogen Mening om, hvorledes Formandsspørgsmaalet bør løses for denne Fabrik, og kan heller ikke drage nogen Slutning fra, hvorledes Forholdene for Tiden faktisk er dér.

Hvad »Norden« angaar, er der mellem Parterne Enighed om, at som Ovnene dér er, vilde en Løsning, hvorefter der for Fabrikken anerkendtes Ret til at holde 2 Formænd ved de 4 Ovne, ikke være af nogen Værdi for denne. Og Spørgsmaalet staar herefter paa, om hele Ordningen — som af Klagerne krævet — skal omlægges saaledes, at Overtilsynet med alle 4 Ovne overlades til en enkelt Formand, eller om Fabrikken har et berettiget Krav paa at bibeholde den bestaaende Ordning med 4 Formænd.

De Indklagede har givet en ret indgaaende Beskrivelse af disse 4 Formænds Virksomhed og har nærmere forklaret den store Betydning, som det af disse Formænd udøvede Ovn-Tilsyn har for den hele Virksomhed. Der er paa Grund af Ovnenes Størrelse, den samlede betydelige Værdi af de i hver Ovn opstillede mangfoldige Smaating og Kullenes Dyrtid, forbundet en stor økonomisk Interesse med hver enkelt Brænding. Ukyndig Adfærd eller Sløseri fra en enkelt Arbejders Side ved Opstillingen i Kapslerne, disses Transport og Stabling i Ovnen eller ved selve Brændingen kan, naar Brændingen som Følge deraf helt eller delvis ødelægges, afstedkomme stort Spild af Værdier. Noget Værn i saa Henseende ydes ikke gennem det benyttede Lønningssystem. Vægten maa ligge paa et effektivt Tilsyn fra Personer, der staar uafhængige overfor de paagældende Arbejdere. Retten er herefter naaet til den Opfattelse, at den af de 4 »Brændere« udøvede Virksomhed i første Række maa betegnes som et arbejdsledende Tilsyn i Arbejdsgiverens Interesse, et Tilsyn, som har været saa meget mere paakrævet, som Fabrikken er ny og har lidt under urolige Arbejderforhold.

Da det endvidere uimodsagt er anført, at disse 4 »Brændere« — der ifølge den ovenfor omtalte intense Ovndrift i Virkeligheden kun fungerer skiftevis 2 ad Gangen — foretager Fællesakkordens Fordeling mellem de i Ovnarbejdet deltagende Arbejdere, har Ret til at antage og afskedigeArbejdere og fungerer ved Akkord- og andre Forhandlinger med Ovnarbejderne sammen med Fabrikkens Administration som dennes betroede Tillidsmænd og Repræsentanter, medens de ikke selv er interesserede i nogen Akkord, maa Retten anerkende disse 4 »Brændere« som Formænd i Septemberforligets Forstand.

Endnu skal bemærkes, at Klagerne under Sagen har udtalt Frygt for, at disse Formænd under Konflikter skal blive benyttede som almindelige Arbejdere. I den Anledning har imidlertid Fabrikken afgivet bindende Tilsagn om, at noget saadant ikke skal ske under lovlige Arbejdsstandsninger.

Endvidere har Klagerne fremhævet, at Fabrikken har Grundareal nok til at opføre ialt indtil 12 Ovne, og udtalt Frygt for, at Anerkendelsen af de 4 nuværende »Brændere« som Formænd skal medføre Nødvendigheden af ogsaa fremtidig at anerkende en Formandsstilling for hver ny Ovn. Fabrikken har heroverfor erklæret, at den ikke har projekteret nogen Udvidelse. Retten skal herom bemærke, at naar flere Ovne projekteres og bygges, maa Formandsspørgsmaalet blive Genstand for ny Forhandling og eventuelt Voldgift under Hensyn til samtlige til den Tid foreliggende Forhold.

Sagens Omkostninger findes at burde udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

De 4 ovenomtalte »Brændere« hos A/S Porcelænsfabrikken »Norden« i Valby anerkendes som Formænd i Septemberforligets Forstand.

Sagens Omkostninger betales af Klagerne paa Keramisk Forbunds Vegne med 150 Kr. og af de Indklagede paa Fabrikken »Norden«s Vegne med 150 Kroner.

F. E. BORDING KØBENHAVN.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 42 * KØBENHAVN DEN 17. APRIL 1920 * 16 AARGANG

Overenskomstforholdene 1920.

Arbejdets Genoptagelse.
Forhandlingerne paabegyndes.

Det mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund indgaaede Forlig bestemmer, at den til den 9. April 1920 overfor Medlemmer af De samvirkende Fagforbund varslede Lockout aflyses, ligesom alle løbende Strejker hæves og alle Strejkevarsler tages tilbage.

Umiddelbart efter, at Forliget var indgaaet, blev Generalstrejken aflyst gennem den socialdemokratiske Presse og der blev af De samvirkende Fagforbund udsendt Telegrammer til Fællesorganisationerne Landet over, indeholdende Meddelelse om, at der var afsluttet Forlig og at Generalstrejken var aflyst, og endelig blev der 3. Paaskedag, altsaa Dagen efter at Forliget var indgaaet, tilsendt samtlige Forbund et saa stort Antal Eksemplarer af Forliget, at hver Afdeling kunde faa et Eksemplar samt et Cirkulære i hvilket der gjordes rede for de førte Forhandlinger og hvori der tillige rettedes en kraftig Opfordring om at genoptage Arbejdet straks, fordi en Vægring heraf kunde have til Følge, at de Forhandlinger, der var sikrede Organisationerne ved Forliget vilde blive forsinkede.

Det er imidlertid indlysende, at en Situation som den, der var skabt ved den af Arbejdsgiverforeningens gennem flere Maaneder ydede Modstand mod at lade Organisationerne træde i Forhandling med deres Arbejdsgivere om Løn- og Arbejdsvilkaarene, Truslen om General-Lockout og Beslutningen om Generalstrejke, maa levnes fornoden Tid til at Sindene atter kan falde til Ro.

Arbejdsgiverforeningens Formand, Hr. Bogtrykker Langkjær, og Næstformanden, Hr. Ingeniør Einar Jørgensen, blev da ogsaa, forinden Forliget blev underskrevet, gjort opmærksom paa de Vanskeligheder, der vilde være at overvinde, og at det derfor var nødvendigt at vise nogen Taalmodighed, og hermed var man indforstaaet. Forstaaelse af Vanskelighederne ved at faa bragt Bud til de hundrede Tusinde Arbejdere og at faa disse til at gaa i Arbejde igen har ikke desmindre manglet; thi allerede den 6. April, altsaa Dagen efter at Forliget var underskrevet med De samvirkende Fagforbund, kom der en Klageskrivelse fra Arbejdsgiverforeningen over, at Arbejderne i en Række Virksomheder ikke var gaaet i Arbejde, og denne er senere suppleret med flere Fortegnelser over Steder, hvor Arbejdet ikke var genoptaget. Det hele har været ret overfladisk stillet op. I en Skrivelse fortælles saaledes, at Fabrikarbejderne strejker, bagefter nævnes de enkelte Virksomheder, hvor Fabrikarbejderne strejker, Meddelelse sendes ud til Offentligheden, som skal bibringes den Opfattelse, at det staar rent galt til med de mange Strejker, men det er kun en Forløber for det, der skulde komme. Næste Akt var nemlig en Proklamation til Offentligheden om, at der paa Grund af de mange Strejker ikke kunde optages Forhandling om Ændringer i Overenskomsten.

Arbejdsgiverforeningen, der i over 3 Maaneder har nægtet Arbejdernes Or-

ganisationer Forhandling, men som ved Forliget af 5. April blev tvunget dertil, benyttede sig straks af nogle løbende Strejker til hensynsløst at trænere Sagen ved ogsaa at nægte de Organisationer, som tiltraadte Overenskomsten, Forhandling. At en saadan Optræden kun skaber fornyet Uro blandt Arbejderne, er forstaaeligt, og denne har da ogsaa givet sig Udslag paa forskellig Maade. Flere Organisationer har saaledes allerede paany afsendt Strejkevarsel for derved at fremtvinge Forhandling.

Nu turde der vel i og for sig være stærk Tvivl om, hvorvidt det Paabud, Arbejdsgiverforeningen har givet sine tilsluttede Organisationer om, at de ikke maa forhandle, retslig set er lovligt. Men det er ikke Fortolkninger og Sagsanlæg, det kommer an paa, men om Handling og Forhandling for derved at skaffe de Goder hjem til Medlemmerne, som er nødvendig, og som er sikred dem ved Forliget, og jo hurtigere der bringes ordnede Forhold til Veje, desto hurtigere vil Forhandlingerne kunne paabegyndes. For mulig at faa Forhandlingerne paabegyndt i Fag, hvori der ingen Arbejdsstandsning finder Sted, afholdtes der den 12. ds. en Konference mellem Formændene og Næstformændene for de to Hovedorganisationer. Ved Konferencen pegede Arbejdsgiverforeningens Formand paa, at det var navnlig de af Bagerforbundet, Fabrikarbejderforbundet og Gartnerforbundet iværksatte Strejker, som var særlig generende. Bagestrejken var imidlertig gledet over paa andre Hænder, saa den kunde der nu ses bort fra, og saasnart de af Fabrikarbejderforbundet og Gartnerforbundet iværksatte Strejker var hævede, vilde der kunne optages Forhandling. Gartnerne vedtog samme Aften at hæve Strejken, og Fabrikarbejderforbundet vedtog paa en Generalforsamling Dagen efter at hæve Strejken fra Lørdag Morgen den 17. April.

I Tilsutning til det givne Tilsagn modtog vi den 16. April en Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, som er saalydende:

»Efter at Gartnerne nu er gaaet i Arbejde, og efter at De samvirkende Fagforbund har meddelt os, at Fabrikarbejderne har vedtaget at optage Arbejdet, og efter at Oliemøllerne har tiltraadt et af Den faste Voldgiftsret stillet Forslag om Arbejdets Genoptagelse førstkommende Mandag, vil Arbejdsgiverforeningen i Dag meddele sine Underorganisationer og Enkeltvirksomheder, at der, naar Arbejderorganisationer overfor dem stiller Krav om Ændringer i bestaaende Overenskomster, kan optages Forhandling herom paa Grundlag af den under 5. ds. mellem De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening vedtagne Forligsmands-Ordning.

Det er os imidlertid bekendt, at der foruden de ovennævnte større Arbejdsstandsninger, der nu er bragt til Ophør, endnu rundt omkring i Landet opretholdes mindre Arbejdsstandsninger i forskellige Fag, og vi gaar ud fra som en Selvfølge, at De samvirkende Fagforbund med alle de Midler, der staar til deres Raadighed, vil søge disse Konflikter bragt til Ophør, idet vi understreger, at det er en Selvfølge, at der ikke kan finde nogen som helst Forhandling Sted indenfor Fag og Virksomheder, hvis Arbejdere befinder sig i Strejke.

Da der desuden indenfor nogle Fag er udstedt Strejkevarsel, undlader vi ikke at gøre opmærksom paa, at det naturligvis ogsaa er en Forudsætning for Optagelse af Forhandling indenfor disse Fag, at Strejkevarslerne tages tilbage.

Vi gør sluttelig den Bemærkning, at vi naturligvis reserverer os alt fornødent med Hensyn til at gøre retslig Ansvar gældende saavel for en Fortsættelse af de foran omtalte Strejker som for de nys omtalte Strejkevarsler.

P. F. V.
H. Langkjær. /Sophus Agerholm.

Det fremgaar af ovennævnte Skrivelse, at Arbejdsgiverforeningen vil meddele sine tilsluttede Organisationer, at naar Arbejderorganisationerne stiller

Krav om Ændringer i de bestaaende Overenskomster, kan der paa Grundlag af Overenskomsten af 5. April optages Forhandling.

Arbejdsgiverforeningen peger paa, at der endnu er nogle spredte Strejker, som maa bringes til Ophør, og understreger, at der ikke vil blive optaget Forhandling i Fag og Virksomheder, hvori Arbejderne strejker, Vi maa derfor gentage vor Opfordring til Organisationerne om i Medlemmernes velforstaaede Interesse at bringe saadanne Konflikter til Ophør. Ligeledes henstiller vi til de Organisationer, som har fremsendt Strejkevarsel, om at tage disse tilbage; thi derved er der ogsaa straks aabnet Adgang til Forhandling.

Forbundene anmodes nu om, da der endelig er aabnet Adgang til Forhanding, at træffe de fornødne Anstalter til, at saadanne kan finde Sted, hvor det findes paakrævet, og saaledes som det findes udtrykt i Forliget af 5. April 1920, Punkt 1. b.

Da det vil være umuligt for De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg at delegere Medlemmer til alle de Møder, der formentlig vil finde Sted i den kommende Tid, maa vi, selv om der møder Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen, anmode Forbundene om selv at føre Forhandlinger, og kun, hvis der er Punkter som det ikke er muligt at naa til Enighed om, at forlange Bistand fra De samvirkende Fagforbund paa samme Maade som hidtil.

Det aarlige ordinære Repræsentantskabsmøde.

Til Repræsentantskabets Medlemmer!

I Henhold til De samvirkende Fagforbunds Love, § 29, skal Repræsentantskabet mindst en Gang om Aaret sammenkaldes til ordinært Møde. Dette aarlige Repræsentantskabsmøde har hidtil altid været afholdt i Slutningen af April Maaned, og Traditionen tro havde Forretningsudvalget besluttet at Repræsentantskabsmødet i Aar skulde afholdes Mandag den 26. og eventuelt Tirsdag den 27. April.

Imidlertid har Regeringen fastsat Valg til Folketinget til den 26. April, hvorfor vi har set os nødsaget til at forlægge Repræsentantskabsmødet til en anden Dag.

Da den foreliggende Situation endnu ikke er helt afklaret, idet Arbejsgivernes Organisationer ikke har optaget Forhandlinger med de forkellige Fags Organisationer, og der derfor naar som helst kan komme til at foreligge en Situation som Repræsentantskabets Medlemmer maa tage Stilling til, har Forretningsudvalget vedtaget at se Tiden an, og med kort Varsel indkalde til Repræsentantskabsmøde, som vil blive det ordinære aarlige.

Men da Lovene giver Repræsentantskabets Medlemmer Ret til at stille Forslag til dette Mødes Dagsorden, og da disse Forslag skal være vort Forretningsudvalg ihænde senest 8 Dage forinden Modets Afholdelse, har vi maattet sætte en Tidsfrist for disse Forslags Indsendelse, og denne Frist er sat til *den 22. April d. A.*

I Henhold til foranstaaende maa Repræsentantskabets Medlemmer altsaa være forberedt paa at blive kaldt til Møde med kort Varsel.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

/Alfr. Christiansen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 326.

Arbejdsmænd ved Kulindgivning for Dampskibsselskabet af 1866 paa Bornholm.

Udskrift af Kendelse i Sag Nr. 326.

Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og denne igen paa Aktieselskabet Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866's Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen paa Arbejdsmændenes Fagforening for Rønne og Omegns Vegne.

Den 26. Marts 1919 afsluttedes der mellem Aktieselskabet Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866 og Arbejdsmændenes Fagforening for Rønne og Omegn en Overenskomst angaaende Indgivning af Bun-

kerkul i Rønne, der traadte i Kraft den 1. April 1919 og tidligst kunde opsiges til Ophør den 1. April 1920. Denne Overenskomst indeholder i § 1 en saalydende Bestemmelse:

»Selkabet fylder alle sine Bunkerkul i Rønne, forsaavidt Ladninger kan faas direkte fra England eller Tyskland.«

Det hedder endvidere i samme Paragraf, at Kulfyldningen »sker mindst 4 Gange ugentlig«, og ifølge § 6 skal den af Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm for Behandling af faglig Strid komme til Anvendelse.

Foruden denne Overenskomst havde Dampskibsselskabet med Arbejdsmændenes Fagforening for Rønne og Omegn afsluttet en Overenskomst angaaende Losning af Kul, der imidlertid i Henhold til lovlig Opsigelse udløb den 1. September 1919. Det er ikke senere lykkedes at faa nogen ny Overenskomst i Stand angaaende Losningsarbejdet, og siden 4. September 1919 har der for dette Arbejdes Vedkommende verseret en lovlig varslet Strejke, der dog for saa vidt ikke har været effektiv, som Selkabet ikke siden Strejkens Ikrafttræden har faaet nogen Kuldamper til Bornholm.

I sidste Halvdel af November 1919, da Dampskibsselskabet kun havde ca. 100 Tons Bunkerkul tilbage i Rønne, og da det var usikkert, hvornaar en ny Ladning kunde fremskaffes, fandt Selskabets Direktion det uforsvarligt at fortsætte med udelukkende at indtage Bunkerkul i Rønne, og Selskabet lod derfor Københavns Bunkerkuldepot indgive Kul i det ene af Selskabets Skibe. Den 22. November, da der skulde udbetales Løn for den foregaaende Uge, forlangte Arbejderne imidlertid, som det maa antages med Støtte fra Fagforeningens Side og under Trudsel om øjeblikkelig Arbejdsstandsning, Betaling for 4 Fyldninger eller ialt for 450 Tdr., skønt der i den paagældende Uge kun var fyldt Kul 3 Gange. Dampskibsselskabet udbetalte derefter Differencen, stor 63 Kr. 50 Øre, under Protest. Den næste Uge fyldtes der kun Kul 2 Gange i Rønne, men ved Ugens Udgang udbetalte Dampskibsselskabet paany Løn for 4 Fyldninger, idet Differencen, der androg 94 Kr. 36 Øre, ogsaa denne Gang udbetaltes under Protest.

I den følgende Tid har Selskabets Skibe indtaget alle deres Bunkerkul i København.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening nu paastaaet De Samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Arbejdsmændenes Fagforening for Rønne og Omegns Vegne idømt Bod for Brud paa Septemberforliget og den gældende Overenskomst § 6 samt tilpligtet at tilbagebetale Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866 det af dette under Protest udbetalte Beløb, ialt 157 Kr. 86 Øre.

De Indklagede procederer til Frifindelse og hævder derhos, at Dampskibsselskabet i Henhold til Overenskomkomsten maa være pligtig at udbetale Fagforeningen et Beløb, svarende til Arbejdslønnen for 4 Kulfyldninger ugentlig i Tiden fra den 1. December 1919 til Overenskomstens Udløb, uanset at der i Tiden efter 1. December 1919 slet ikke er indgivet Bunkerkul i Selskabets Skibe i Rønne. Man henviser i saa Henseende til, at det i Tiden efter den nævnte Dato meget vel har været muligt at faa nye Kul frem direkte fra England eller Tyskland, men at Selskabet ikke har villet fragte nogen Damper paa Grund af den verserende Losningsstrejke.

Efter de Indklagedes Fremstilling havde man under de Forhandlinger, der førte til den gældende Overenskomst af 26. Marts 1919, fra Arbejdernes Side lagt Vægt paa, at der skulde betales for 4 Kulfyldninger om Ugen, selv om der til Tider fyldtes mindre end normalt, fordi det paagældende Arde, der udføres af faste Folk, er i høj Grad uregelmæssigt og kræver, at Arbejderne skal være disponible til enhver Tid, saaledes at det bliver vanskeligt for dem at skaffe sig andet Arbejdet. Det er ogsaa oplyst, at Dampskibsselskabet i Sommeren 1919, da Farten København—Bornholm paa Grund af Havnestrejken i København blev omlagt, til en Fart Ystad—Bornholm, gik ind paa at betale Arbejderne Løn for 4 normale Fyldninger om Ugen. Herefter finder Retten det paa det foreliggende Grundlag betænkeligt at give Klagerne Medhold med Hensyn til det af dem rejste Tilbagesøgningskrav.

Noget Krav om Betaling for 4 Fyld-

ninger om Ugen for Tiden efter den 1. December 1919 findes de indklagede derimod ikke med Rette at kunne rejse, da Dampskibsselskabet ikke har forlangt, at Arbejderne skulde være til Disposition, og da der paa Grund af den verserende Losningsstrejke, som det ikke trods opnaaet Enighed mellem Hovedorganisationerne er lykkedes at bringe til Afslutning, ingen nye Kul kunde skaffes frem til Supplering af Selskabets Bunkerkuldepot i Rønne.

Truslen om Iværksættelse af øjeblikkelig Arbejdsstandsning, hvis Selskabet ikke efterkom Arbejdernes Lønkrav, findes at have været ulovlig, allerede fordi Arbejderne burde have søgt deres Krav gennemført ad den Vej, Normen for Behandling af faglig Strid anviser. Efter samtlige foreliggende Omstændigheder vil der dog kunne ses bort fra Paalæggelse af Bod, men de Indklagede findes at burde betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være, men kan ikke for Tiden efter 1. December 1919 gøre Krav paa Betaling for Kulfyldning.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 333.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. Februar 1920 i Sag Nr. 333: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod Dansk Tømrerforbund saavel paa dettes egne Vegne som for dets Afdelinger, Fællesforeningen for Tømrer- og Snedkernes Fagforeninger paa Bornholm og Tømrer- og Snedkerforeningen for Rønne og Omegn.

Den 31. Marts 1919 afsluttedes under Medvirkning af Dansk Tømrerforbund og Arbejdsgiverforeningen en Overenskomst mellem Bornholms Tømrer- og Snedkermesterforening og Tømrer- og Snedkerforeningen for Rønne og Omegn. I denne Overenskomsts § 31 hedder det:

»Forbundet garanterer, at de ved denne Overenskomst fastsatte Arbejdsbetingelser fuldt ud overholdes af dets Medlemmer, ogsaa hos uorganiserede Mestre og andre Arbejdsgivere, ligesom det forpligter sig til ikke at afslutte Overenskomster paa Bornholm paa ringere Vilkaar.

Denne Bestemmelse gælder ogsaa event. Ændringer i Overenstemmelse med Paragraf 11.«

§ 11 handler om Arbejdstiden. Derimod taler hverken § 31 eller Overenskomsten iøvrigt om eventuelle ekstraordinære Dyrtidstillæg under Overenskomstperioden.

Forholdet paa Bornholm er dette, at fornævnte under Arbejdsgiverforeningen hørende »Bornholms Tømrer- og Snedkermesterforening« omfatter en Del af disse Fags Mestre i Rønne, medens de øvrige Mestre i Rønne og Mestrene i Bornholms andre Byer hører under en Forening, som hedder »Centralforeningen for Tømrer- og Snedkermestre paa Bornholm«, og som staar udenfor Arbejdsgiverforeningen. Denne Centralforening tiltraadte imidlertid Overenskomsten mellem Tømrerforbundet og Arbejdsgiverforeningen af 31. Marts 1919, og forsaavidt er Forholdet ubestridt i Orden som stemmende med den citerede § 31.

Senere har imidlertid Bornholms Tømrer- og Snedkermesterforening tiltraadt en Dyrtidsordning af 20. September 1919 for det øvrige Land, hvorved der gaves Svendene et ekstraordinært Dyrtidstillæg af 40 Øre til de overenskomstmæssige Timelønninger, og det saaledes, at denne Ordning fik tilbagevirkende Kraft til 13. September 1919, dog med en Undtagelse, forsaavidt angik Svende, der havde standset Arbejdet.

Den af Arbejdsgiverforeningen paa Bornholms Tømrer- og Snedkermesterforenings Vegne under nærværende Sag rejste Klage gaar nu ud paa, at Tømrerforbundet har misligholdt sine Pligter efter § 31 derved, at Forbundet ikke har sørget for, at der ved en den 3. November 1919 mellem de bornholmske Svendes Fællesforening og de bornholmske Mestres Centralforening truffet Ordning om Betaling af samme ekstraordinære Dyrtidstillæg af 40 Øre er givet denne Ordning tilbagevirkende Kraft til 13. September. Klagerne har gjort gældende, at Mestrene under Bornholms Mesterforening derved er blevet svækket i Konkurrencen med Mestrene i Centralforeningen, og Kla-

gerne har paastaaet de Indklagede paalagt en Bod, der i det mindste vilde kunne tjene som Erstatning for det Beløb, som dets Mestre som Følge af dette 40 Øers Tillæg i Tiden fra 13. September til 3. November 1919 har maattet betale ekstra i Svendelon, hvilket Beløb er opgjort til 12,321 Kr.

Tømrerforbundet har paastaaet Frifindelse under Henvisning til, at § 31 ikke paalægger det nogen Pligt med Hensyn til eventuelle ekstraordinære Dyrtidstillæg under Overenskomstperioden, og iøvrigt til, at Forbundet ikke desto mindre har gjort sig betydelige Anstrengelser for at opnaa samme Stilling overfor Centralforeningen som overfor Bornholms Mesterforening, saaledes at det først efter en Arbejdsstandsning — tilmed en Arbeidsstandsning af tvivlsom Lovmæssighed — lykkedes at formaa Centralforeningen til at gaa ind paa de 40 Øres Tillæg, hvorimod man ikke var i Stand til at formaa Centralforeningen til at give Tillægs-Vedtagelsen tilbagevirkende Kraft.

Retten maa give Forbundet Medhold i, at det i § 31 indeholdte Løfte efter sin Ordlyd ikke omfatter eventuelle ekstraordinære Dyrtidstillæg under Overenskomstperioden, og finder det derhos betænkeligt at anse den i § 31 indeholdte Garanti som stiltiende omfattende ogsaa saadanne eventuelle Dyrtidstillæg, med Hensyn til hvilke Forbundet, saa længe Overenskomsten med Centralforeningen gjaldt, ikke havde fri Bestemmelsesret. Allerede som Følge heraf vil Forbundet være at frifinde. Der er herefter ingen Grund for Retten til at udtale sig om den af Klagerne opstillede Skadeberegning, der er blevet stærkt kritiseret fra de Indklagedes Side.

Sagens Omkostninger findes Klagerne at burde betale med 300 Kr.

Kendelse.

De Indklagede, Dansk Tømrerforbund, bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Bornholms Tømrer- og Snedkermesterforenings Vegne, med 300 Kr.

Sag Nr. 344.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. Marts 1920 i Sag Nr. 344: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark:

En den 1. Januar d. A. begyndt Telefonstrejke afsluttedes ved, at »De samvirkende Telefonselskaber« og »Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark« tiltraadte og underskrev et af Trafikministeren den 10. Februar d. A. stillet Forligsforslag, i hvis § 1 det hedder, at »Den af Centralorganisationen iværksatte Strejke ophører, og Arbejdet genoptages saavidt muligt i samme Omfang som før Strejken og foreløbig paa de senest gældende Vilkaar«, og i hvis § 7 det bestemmes, at »Selskaberne og Centralorganisationen er ansvarlige for, at der ikke fra nogen af Siderne finder nogen Art af Fortrædigelse Sted i Anledning af de i Forbindelse med Strejken staaende Forhold«.

»De samvirkende Telefonselskaber« er en Sammenslutning af Jysk Telefonselskab, Forenede sydjyske Telefonselskaber, Fyns kommunale Telefonselskab, Lolland-Falsters Telefonaktieselskab og Københavns Telefon-Aktieselskab.

Ved Fyns kommunale Telefonselskab mødte Arbejderne — efter Forligets Vedtagelse — den 17. Februar og forlangte i Henhold til Forliget Forskud udbetalt for Resten af Februar, inden de genoptog Arbejdet. Da disse Penge var betalt, begyndte Arbejdet, men straks efter indberettede en Telefonmester, at en Reservearbejder, som ved Strejkens Begyndelse havde arbejdet direkte under ham ved Udvidelsen af Odense Central, og nu var beordret til at fortsætte Arbejdet, havde erklæret, at han ikke kunde arbejde under eller modtage Ordre fra Telefonmestrene. Denne Reservearbejder blev derfor midlertidig hjemsendt, indtil Spørgsmaalet om hans Forbliven eller ikke-Forbliven kunde blive forelagt rette Vedkommende til Afgørelse. Omtrent samtidig indberettedes, at en anden Telefonarbejder og en Holdfører havde nægtet at udføre Ordrer fra fornævnte Telefonmester og vendt Ryggen til, naar han talte til dem. Kl. ca. 11 fik Selskabet Meddelelse om, at samtlige

Telefonarbejdere paa Fyen havde forladt Arbejdet paa Grund af Reservearbejderens Hjemsendelse.

Der holdtes allerede samme Dag — altsaa den 17. Februar — mellem Repræsentanter for Parterne to Møder, paa hvilke det foreholdtes Arbejderne, at deres Optræden var i Strid med Forliget, men uden Resultat, idet Centralorganisationens Afdelingsformand gjorde gældende, at Telefonmestrene under Strejken havde gjort Strejkebrydertjeneste ved at hjælpe Ingeniørerne med Rejsning af Stænger og Traadtrækning.

Sagen indberettedes til Arbejdsgiverforeningen, af hvilken »De samvirkende Telefonselskaber« er Medlem, og som havde deltaget i Forligsforhandlingerne, og Arbejdsgiverforeningen tilskrev straks Centralorganisationen om i Henhold til Forliget at sørge for, at denne Konflikt uopholdelig bragtes til Ophør.

Centralorganisationens Formand og Næstformand rejste derefter til Odense og holdt den 18. Februar Møde med Telefonselskabet og Centralorganisationens Fyens-Afdeling, men ligeledes uden Resultat. Dog maa de udbetalte Forskud antages at være blevet tilbagebetalt.

Arbejdsgiverforeningen tilbod saa den 19. Februar at holde Møde til Sagens Behandling den 20. Februar, men Centralorganisationen svarede, at den i denne Sag ikke havde noget at forhandle med Arbejdsgiverforeningen om. Derimod henvendte Centralorganisationen sig til Telefonselskaberne for at faa et Møde uden Arbejdsgiverforeningens Mellemkomst, men fik paa denne Henvendelse Afslag.

Arbejdsgiverforeningen har derefter paa De samvirkende Telefonselskaber og Fyens kommunale Telefonselskabs Vegne (jfr. Loven om Den faste Voldgiftsret Nr. 536 af 4. Oktober 1919 § 4 D) anlagt nærværende Sag og paastaaet Centralorganisationen paalagt en Bod, der er tilstrækkelig stor til at kunne tjene som Erstatning for den Fyens kommunale Telefonselskab ved den ulovlige Arbejdsstandsning forvoldte Skade.

De indklagede har paastaaet Frifindelse, idet de for det første har erklæret, at de ikke kan anerkende Arbejdsgiverforeningen som kompetent Repræsentant for Fyens kommunale Telefonselskab og har henvist til, at hvis det af dem ønskede Mæglingsmøde mellem de Parter, der har underskrevet Forliget, altsaa Centralorganisationen og De samvirkende Telefonselskaber, var kommet i Stand, vilde der have været Udsigt til en Løsning af Striden.

Hertil skal kun bemærkes, at det stemmer med Sagens Natur og almindelig Praksis, at en Hovedorganisation kan træde til som Varetager af den Underorganisations Interesser, der søger dens Bistand.

De Indklagede har dernæst gjort gældende — iøvrigt i daarlig Overensstemmelse med deres nysomtalte Standpunkt — at Forliget, og specielt dets § 7, ikke kan være bindende for Centralorganisationen, da det har vist sig, at »De samvirkende Telefonselskaber« i Virkeligheden ikke — som forudsat af Centralorganisationen ved Forligets Indgaaelse — er en fast Organisation, der hæfter for sine enkelte Medlemmer paa lignende Maade, som Centralorganisationen hæfter for sine Afdelinger.

Med Hensyn til dette Punkt er oplyst, at Centralorganisationen allerede i April 1919 udbad sig Oplysning om Sammenslutningen mellem Selskaberne, og derpaa under 15. April 1919 fik til Svar, at Forholdet var dette, at de 5 forannævnte Selskaber under Benævnelsen »De samvirkende Telefonselskaber« var traadt sammen for at søge tilvejebragt ensartede Arbejds- og Lønvilkaar samt for i Forening at forhandle med de forskellige Sammenslutninger blandt Personalet; Sammenslutningen havde endnu ikke faaet nogen fast Organisation, og der var ikke truffet særlige Aftaler udover, at der var nedsat et staaende Udvalg med Selskabernes Direktører som Medlemmer og under Ledelse af Direktøren for Københavns Telefon-Aktieselsk., bistaaet af Overingeniør Michelsen som Direktørens Stedfortræder. Siden da har Centralorganisationen afsluttet Dyrtidsoverenskomster med De samv. Telefonselskaber og haft Voldgiftssag med disse (jfr. nedennævnte Kendelse af 18. September 1919) og har hverken i Anledning heraf eller i Anledning af de Forhandlinger, der førte til Febru-

ar-Forliget, interesseret sig for De samvirkende Telefonselskabers indre Organisationsforhold. Da der nu endvidere intetsomhelst er fremkommet, der kunde give Grund til at tro, at De samvirkende Telefonselskaber ikke skulde have baade Vilje og Evne til paa deres Side at opfylde Forliget, for hvis Opfyldelse de enkelte Selskaber maa antages at hæfte solidarisk, maa Centralorganisationens heromhandlede Indsigelse betegnes som hørende til den Art processuelle Paafund, som Den faste Voldgiftsret ikke er vant til at møde under Proceduren for den, og som er lidet værdige for en Organisation, tilmed en saa stor og betydningsfuld Organisation som Centralorganisationen for Telefonstanden.

De Indklagede har endelig anført, *at* ifølge Forligets § 1 skulde Arbejdet foreløbig genoptages paa de hidtil gældende Vilkaar, *at* Telefondirektør Johannsen paa De samvirkende Telefonselskabers Vegne i Maj 1919 havde lovet, at Arbejdslederne ingensinde under Strejke vilde blive benyttet som Strejkebrydere, *at* dette Løfte ikke er blevet holdt under Strejken i Aar, idet det fynske Selskab har ladet sine 4 Mestre udføre Strejkebryderarbejde og *at* der derfor heller ikke kan tales om nogen Fortrædigelse i Strid med § 7 fra Organisationens fyenske Afdelings Side, fordi denne har vægret sig ved at tage mod Ordre fra disse Mestre.

Fra Klagernes Side har man heroverfor fremhævet, at Spørgsmaalet: »Arbejdsledere« under Forhandlingen i Maj 1919 viste sig saa indviklet og vidtløftig, at man maatte henvise dets Løsning til et særligt Udvalg, og at dette Udvalg naaede til Enighed om bl. a. at anerkende Telefonmestre som Arbejdsledere, medens en Mængde andre herhenhørende Spørgsmaal først fik deres endelige Afgørelse ved en Kendelse af 18. September 1919. Videre har Klagerne anført, at Strejken paa Fyen ikke omfattede Telefonistinderne, at man derfor maatte sørge for at holde i hvert Fald Hovedledningerne i Orden, og at dette Arbejde udførtes af Selskabets unge Ingeniører under Ledelse af Telefonmestrene, som netop derved ikke udførte Arbejde af anden Art end det for dem sædvanlige Formandsarbejde. Retten skal om hele dette Punkt bemærke, at Centralorganisationen maa antages vel ikke i Enkelthederne, men dog i det Hele og Store at have været bekendt med, hvorledes Selskaberne havde forholdt sig med Hensyn til Udførelse af Arbejde under Strejken, og at Centralorganisationen, naar den har tiltraadt Forligets § 7, derfor maa antages at have taget Stillingen, som den var, og forpligtet sig til at sørge for, at der ikke af det, der var foregaaet under Strejken, toges Anledning til Fortrædigelse af nogen Art. Men iøvrigt kan tilføjes, at det Oplyste ikke giver Hjemmel for at betegne det af Mestrene udførte Arbejde som Strejkebryder-Arbejde. Det maa tværtimod antages, at Mestrene har holdt sig indenfor de Grænser for Formands-Arbejde, som er angivet i Rettens Kendelse af 28. Maj 1913 i Sag Nr. 98. Betegnelsen af Mestrene som Strejkebrydere er derfor uberettiget.

Idet det herefter maa statueres, at Centralorganisationens fynske Afdeling har begaaet et groft Brud paa Forligets § 7, og idet Centralorganisationen ifølge Paragraffens Indhold er ansvarlig herfor, vil der være at paalægge Centralorganisationen en Bod.

Til Oplysning om den af Fyns kommunale Telefonselskab lidte Skade har Klagerne fremlagt en Skadeberegning, paa hvilken den samlede Skade er opgjort til mindst ca. 14600 Kr. Denne Beregnings Rigtighed er imidlertid bestridt af de Indklagede og ikke nærmere dokumenteret; dog synes det at fremgaa af den og af de i Forbindelse dermed under Proceduren givne Oplysninger, at den lidte Skade i hvert Fald ikke er ubetydelig.

Under disse Omstændigheder mener Retten at burde sætte Boden til et Beløb af 5000 Kr. De Indklagede vil derhos have at betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

De Indklagede, Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark, bør til Klagerne, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Fyns kommunale Telefonselskabs Vegne betale en Bod af 5000 Kr. Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 43 * KØBENHAVN DEN 24. APRIL 1920 * 16 AARGANG

Overenskomstforholdene 1920.

Forhandlingerne paabegyndes.

I forrige Nr. af »Arbejderen« meddelte vi, at Arbejdsgiverforeningen havde taget Forbudet mod Forhandling mellem Organisationerne tilbage, hvilket var tikendegivet De samvirkende Fagforbund i Skrivelse af 16. April.

Imidlertid var vi blevet opmærksom paa en Artikel i Arbejdsgiverforeningens Meddelelsesblad »Arbejdsgiveren«, som gav Anledning til at frygte, at Arbejdsgiverforeningen nu paa anden Maade søgte at trække Forhandlingerne i Langdrag.

Som Følge deraf sendte vi under 17. April en Skrivelse til Arbejdsgiverforeningen, hvori advares mod at trænere Forhandlingerne. Skrivelsen var saalydende:

Forretningsudvalget for
Dansk Arbejdsgiverforening.

I Skrivelse af 16. ds. meddeler det ærede Forretningsudvalg, at det vil meddele sine Underorganisationer og Enkeltvirksomheder, at der, naar Arbejderorganisationerne overfor disse stiller Krav om Ændinger i de bestaaende Overenskomster, kan optages Forhandling herom paa Grundlag af Overenskomsten af 5. April d. A., undtagne er dog Fag og Virksomheder, hvis Arbejdere befinder sig i Strejke, samt Fag, hvor der er varslet Strejke.

Vore tilsluttede Organisationer er straks gjort bekendt med Skrivelsens Indhold, og der er rettet en kraftig Opfordring til disse om at bringe eventuelle Konflikter til Ophør, ligesom vi har henstillet til de Organisationer, der har fremsendt Strejkevarsler, at tage disse tilbage.

For at der nu ikke atter skal skabes Uro blandt Arbejderne, er det nødvendigt, at der optages Forhandling saa hurtigt som Forholdene tillader, thi ethvert Forsøg paa at trænere Forhandlingerne vil kunne fremkalde en Situation, hvis Rækkevidde ikke kan overses, og som vi allerede nu maa fralægge os ethvert Ansvar for.

Vore Bemærkninger fremsættes som Følge af nedenstaaende Bemærkninger i »Arbejdsgiveren« for 9. April d. A.:

> »Men da Arbejdsgiverforeningen har Ret til at lade sig repræsentere ved Forhandlingerne, maa ingen Forhandling aftales, før vedkommende Fag eller Enkeltvirksomhed har spurgt Arbejdsgiverforeningen, om den ønsker at sende en Repræsentant til Forhandlingerne, og før Arbejdsgiverforeningens Svar herpaa foreligger.«

I Norm for Regler for Behandling af faglig Strid er der fastsat bestemte Frister, indenfor hvilke Forhandlingerne skal optages, og vi gaar ud fra, at Arbejdsgiverforeningen ved de Forhandlinger, der nu skal optages mellem Organisationerne, er enig med os i, at de fastsatte Frister maa overholdes.

P. F. V.
Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

Som Svar herpaa modtog vi under 19. April en saalydende Skrivelse:

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark.

I Besvarelse af det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 17. ds. skal vi herved meddele, at Arbejdsgiverforeningen ikke ønsker at gøre noget Forsøg paa at trænere Forhandlingerne. Det fremgaar jo iøvrigt ogsaa af Begyndelsen af det af det ærede Forretningsudvalg citerede Stykke, idet dette begynder saaledes: »Vi henleder Opmærksomheden paa, at ingen Organisation kan nægte at indlade sig i Forhandling, naar dette kræves, og at Forhandlingerne bør fremmes saa meget som muligt«. Efter at den omtalte Meddelelse til Medlemmerne har været aftrykt i »Arbejdsgiveren«, er der tilsendt vore Medlemmer en Instruks for Forhandlingerne, som vil findes i »Arbejdsgiveren« for indeværende Uge, og i denne Instruks staar der udtrykkelig, at naar en Arbejderorganisation ønsker Forhandling, skal vore Medlemmer erklære sig villige til at optage Forhandling, men Møde maa dog ikke aftales med kortere Varsel end mindst 3 Døgn. »Uopholdelig efter Mødets Fastsættelse sendes der Arbejdsgiverforeningen (for Provinsens Vedkommende telegrafisk, for Københavns Vedkommende telefonisk og skriftlig) Underretning om Sted og Tid for Mødet, saaledes at Arbejdsgiverforeningen kan træffe Bestemmelse om, hvorvidt den vil lade sig repræsentere eller ej.«

Det ærede Forretningsudvalg vil heraf se, at der ikke fra vor Side udfoldes nogensomhelst Bestræbelse for at forsinke Forhandlingerne, men paa den anden Side har Arbejdsgiverforeningen jo lige fra Forhandlingernes Begyndelse hævdet, at man vilde have Ret til at lade sig repræsentere ved Underorganisations-Forhandlingerne, og Møderne maa derfor nødvendigvis aftales med saa lang Frist, at vi er i Stand til at træffe Afgørelse om, hvorvidt vi vil sende en Repræsentant eller ej.

Sluttelig skal vi bemærke, at vi ikke er i Stand til at se, at Normen for Regler for Behandling af faglig Strid har noget med den foreliggende Sag at gøre, idet der jo ikke her er eller kan blive Tale om Benyttelse af disse Regler.

P. F. V.
Einar Jørgensen.

Sophus Agerholm.

Forhandlingerne paabegyndes.

I de sidste Dage er der afholdt en Række Møder i forskellige Fag. Dette er saaledes Tilfældet for Skrædderfaget, Landarbejderne, Malerfaget, Træindustriarbejderne, Skotøjarbejderne, Barbererne m. fl.

Barbererne i Provinsen.

For muligt at naa til en Løsning af Barberkonflikten i Provinsen har Forligsmanden gjort følgende Henstilling til begge Hovedorganisationer:

»Efter at det er oplyst for Forligsmanden, at der endnu ikke er tilvejebragt ordnede overenskomstæmssige Tilstande mellem Foreningen af danske Barber- og Frisørmestre i Provinsen og Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbund, skal Forligsmanden herved, da noget saadant maa anses at stride imod de sædvanlige Forhold og den mellem Hovedorganisationerne eksisterende Praksis, opfordre De samvirkende Fagforbund til at foranledige, at der snarest optages en Forhandling til Tilvejebringelse af en Overenskomst.

K. Riis-Hansen.

Grænsestrid

mellem Jord- og Betonarbejderne og Blikkenslagerne.

Paa det store Bygningskompleks, som Nørrebros Andelsboligforening opfører ved Guldbergsgade opstod der Strid om, hvem af ovennævnte Arbejdere, der skulde udføre Arbejdet med Udførslerne fra Stammen til Brøndene fra Spildevandsledningerne.

Arbejdet var givet til en Blikkenslagermester Andersen, der vilde lade det udføre af sine egne Svende, og Udgravninger o. s. v. stillede han selv med Arbejdsmænd til. De paa Byg-

ningen beskæftigede Jord- og Betonarbejdere følte sig brøstholdne herover og standsede Arbejdet.

Sagen kom derefter til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 17. April.

Her enedes man om, under Hensyn til at Blikkenslager Andersen har Arbejdet i sin Entreprice, udføres Arbejdet af dennes Svende, men Opgravning, Gennemhugning o. s. v. udføres af de paa Pladsen beskæftigede Jord- og Betonarbejdere.

Det aarlige ordinære Repræsentantskabsmøde

vil efter Forretningsudvalgets Beslutning blive afholdt Mandag den 10. og eventuelt ogsaa Tirsdag den 11. Maj i Forsamlingsbygningen, Enghavevej 40, med følgende

Dagsorden:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskabet.
3. Lønforholdene paa Kontoret.
4. Indkomne Forslag.
   a: Fagorganisationerne og de politiske Valg.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 341.

Smede- og Maskinarbejdere paa »Atlas«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Marts 1920 i Sag Nr. 341: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds og enkelte Arbejderes Venge.

I den Virksomhed (Maskinfabrik og Jernstøberi), der drives af det under »Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark« hørende Aktieselskab »Atlas«, har der tidligere til Kontrol af Arbejdstiden været anbragt Ure, der virkede ved, at hver Arbejder ved Ankomst og Bortgang trykkede paa en Knap. For ca. 3 Aar siden vilde Selskabet gaa over til Anvendelse af nye Ure, nemlig elektriske Ure af System Strømberg, der alle drives paa samme Ledning og derfor virker sikrere og nøjagtigere, hvorhos deres Pasning er lettere for Selskabet. Hver Arbejder maa, naar han passerer et saadant Ur, tage det for ham bestemte, i en Kasse ved Uret anbragte, nummererede Kort, stikke det ind i Uret, der paastempler Tiden, tage det ud igen og atter lægge det paa Plads. Det samme Kort benyttes Ugen igennem. Paa Grund af Krigstidens Vanskeligheder modtog Selskabet fra Amerika, hvor Urene var bestilt, foreløbig kun 2 Ure med Tilbehør. Af disse blev det ene ophængt i Værktøjsafdelingen, hvor ca. 30 Mand stemplede det, medens det andet er benyttet af Selskabets over 100 Lærlinge. Begge Ure har efter Selskabets Fremstilling fungeret udmærket og ikke givet Anledning til Klage i de ca. 3 Aar, hvori de har været anvendt.

Da Selskabet i Begyndelsen af November 1919 havde modtaget Resten af de bestilte Ure og begyndt at opstille dem, vægrede Arbejderne sig ved at benytte dem. Sagen var Genstand for et Mæglingsmøde den 25. November 1919, hvor Selskabet gik ind paa at give Arbejderne en daglig Respittid af 6 Minutter i Anledning af den Tid, der kunde medgaa til Urenes Benyttelse.

Da dette Forslag ikke tilfredsstillede Arbejderne, kom Sagen til Behandling paa et Timandsmøde den 9. December 1919, paa hvilket Selskabet gjorde den Indrømmelse, at Arbejderne skulde være fri for at trække Kontrolurene ved Frokosttidens Begyndelse. Heller ikke denne Ordning tilfredsstillede Arbejderne, der vedblivende nægtede at trække Urene. Denne Vægring synes dog at have staaet i en vis Forbindelse med Arbejdernes Misfornøjelse med og Mistro overfor nogle af Selskabet imidlertid opstillede elektriske »Kronografer«, ved Hjælp af hvilke Formændene paa hver Arbejders Kort afstempler Tiden for hver Akkords Paabegyndelse og Fuldendelse.

Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. Januar 1920 enedes man om, at Selskabets Direktør skulde tage en Samtale om de paagældende Forhold med Tillidsmændene og enkelte andre Repræsentanter for Arbejderne, som Tillidsmændene maatte ønske at have med, idet man iøvrigt gik ud fra, at Sagen dermed gik i Orden, saaledes som afgjort ved Timandsmødet den 9. December.

Et saadant Møde kom dog ikke i Stand, idet Tillidsmændene meddelte,

at de ikke kunde faa andre Repræsentanter blandt Arbejderne med hertil, da disse erklærede, at de overhovedet ikke vilde betjene Kotrolurene.

Sagen blev derefter indbragt for nærværende Ret ved Klage af 19. Februar 1920, og, efter at der den 4. Marts var holdt forberedende Møde, fandt der igen et Møde Sted mellem Parterne, nemlig den 10. Marts. Referatet af dette Møde lyder saaledes:

»Ved et Møde D. D. i Jernindustriens Sammenslutning, foranlediget ved Aftale i Den faste Voldgiftsret den 4. Marts 1920, fremsattes der fra Arbejdernes Side forskellige Betænkeligheder vedrørende de indførte Kronografer, som navnlig mundede ud i Frygt for, at Ventetid ikke vilde blive betalt paa samme Maade som tidligere.

Foranlediget heraf og for at imødegaa disse Betænkeligheder, fremsatte Aktieselskabet Atlas følgende Forslag til Sagens Løsning:

Paa Betingelse af, at Arbejderne betjener Kontrolurene af System Strømberg, saaledes som fastslaaet paa Mæglings- og Timandsmødet henholdsvis 25. Novbr. og 9. Decbr. 1919, indgaar Aktieselskabet Atlas nu, efter at Kronograferne er indført, paa, at Ventetid, foraarsaget ved manglende Værktøj eller manglende Materialier til en given Akkord, betales efter Coefficenten ved den paagældende Maskine.

Aktieselskabet er indforstaaet med, at Op- og Nedspænding af Værktøj og Arbejdsstykker indgaar i Akkorden som hidtil.

Forbundets Repræsentanter anbefalede Arbejderne at modtage ovennævnte Tilbud, men Arbejdernes Repræsentanter ønskede følgende Ændring vedrørende Betjeningen af Kontrolurene:

Forsøgsvis indskrænkes Kravet om Betjening af Kontrolurene til at gælde ved Arbejdstidens Begyndelse og Afslutning, Morgen og Aften.

Aktieselskabet kunde ikke tiltræde denne Ændring.

Forbundets Repræsentanter lovede at forelægge Firmaets Forslag for Arbejderne og at give Sammenslutningen Meddelelse om Resultatet heraf.«

Den 15. Marts modtog Sammenslutningen fra Forbundet Meddelelse om, at et Klubmøde for de i Sagen interesserede Arbejdere havde forkastet det paa Mødet den 10. Marts af Selskabet fremsatte Forslag med alle Stemmer mod Tillidsmændenes.

Under Henvisning til, hvad der saaledes er foregaaet, har Klagerne nedlagt Paastand paa, »*at* Smede- og Maskinarbejderne hos A/S »Atlas« kendes pligtige til at trække de af Aktieselskabet installerede Kontrolure, og *at* De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne ikendes en Bod for den hidtil opretholdte Vægring ved at trække disse Ure, en Vægring, som er et Brud paa Arbejdsgiverens Ret efter Septemberforligets Punkt 4 og opretholdt paa Trods af gentagne Forhandlingsmøder, hvor man maatte mene at være naaet til Enighed om Spørgsmaalet.«

Subsidiært har Klagerne paastaaet Boden paalagt Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund solidarisk med de enkelte Arbejdere.

De Indklagede har procederet til Frifindelse.

Til Støtte for deres Paastand har Klagerne særlig fremhævet, at den heromhandlede Kontrolforanstaltning ligger indenfor de i Rettens Kendelse af 25. Oktober 1913 i Sag Nr. 106 angivne Grænser, og at saadanne Kontrolure da ogsaa i ikke ringe Omfang benyttes i andre industrielle Virksomheder, samt at Arbejderne paa »Atlas« til Benyttelsen af de gamle Kontrolure kun havde en Respittid af 3 Minutter til 6 Afkontrolleringer (Morgen, Frokost, Middag, Aften), medens der nu ved de nye Ure er tilbudt dem 6 Minutter (Ankomst, Tilbagekomst efter Frokostpavsen, Ophør), hvorhos Klagerne har oplyst, at den norske Arbejdsret i December 1919 har konstateret, at A/S Kværner Bruk har været berettiget til at indføre Kontrol ved Hjælp af saadanne Kontrolure ved Arbejdets Afslutning Middag og Aften, uden at Arbejderne kunde forlange, at denne Kontrol skulde foregaa i Arbejdstiden.

De Indklagede paa deres Side har fremhævet, *at* det, de indvender mod de nye Ure, alene er dette, at deres Benyttelse tager betydelig mere Tid end de gamle, samt *at* man ingen Slutninger kan drage fra de nye Ures 3-aarige Benyttelse i Værktøjsafdelingen, idet alt Arbejder der er Timebetaling, og

Respittiden saaledes i Virkeligheden godtgøres af Arbejdsgiveren, medens den, hvor Arbejdet er Akkord, kun foreløbig og tilsyneladende godtgøers af Arbejdsgiveren gennem den ugentlige Forskudsbetaling, medens den i Virkeligheden kommer til at forløbe for Arbejderens egen Regning, da han jo intet Arbejdsresultat kan frembringe i den Tid, hvori han gør Brug af Respiten.

Retten kan imidlertid ikke gaa ud fra, at de Indklagedes Anbringende om, at Benyttelsen af de nye Ure kræver betydelig mere Tid end Benyttelsen af de gamle, i Virkeligheden er rigtig. Der er intet fremført til nærmere Støtte derfor, og det strider mod, hvad der er oplyst om de nye Ures Indretning, om de paa »Atlas« hidtil indvundne Erfaringer og om Erfaringerne andet Steds fra. Retten maa derfor antage, at Benyttelsen af de nye Ure paa den af Selskabet tilbudte Maade ikke kan medføre nævneværdig Ulempe for Arbejderne, og at Urene derfor ligger indenfor de i Kendelse Nr. 106 angivne Grænser for berettigede Kontrolforanstaltninger. Paa den anden Side mener Retten ikke at burde paalægge nogen Bod, da Forbundet synes at have gjort, hvad det kunde, for at søge at bringe Sagen i Orden, og da Retten ikke kan bortse fra den Mulighed, at der ingen Vægring vilde være fremkommet fra Arbejdernes Side, hvis Selskabet allerede samtidig med de nye Ures og Kronografernes Installation havde tilbudt de Lempelser, som det under Forhandlingerne sukcessivt har indrømmet.

Sagens Omkostninger findes derimod at burde paalægges Forbundet.

Kendelse.

Smede- og Maskinarbejderne hos A/S »Atlas« er pligtige at trække de af Selskabet installerede nye Kontrolure paa de af Selskabet i Møderne den 25. November og 9. December 1919 og den 10. Marts 1920 tilbudte Vilkaar.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne med 300 Kr.

Sag Nr. 349.
Murarbejdsmændene i København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. Marts 1920 i Sag Nr. 349: Arbejdsgiverforeningen mod Murarbejdsmændenes Fagforening og enkelte af dennes Medlemmer.

Arbejdsgiverforeningen har paa Københavns Murer- og Stenhuggerlavs og Murermester A. Fugmann's Vegne indklaget Murarbejdsmændenes Fagforening i Anledning af en af 3 af dennes Medlemmer d. 21. Februar d. A. uden Varsel iværksat Arbejdsstandsning paa Murermester Fugmann's Byggeplads paa Hjørnet af Klovermarksvej og Amagerbrogade og har paastaaet Fagforeningen, subsidiært de paagældende Murerarbejdsmænd personlig, paalagt Bod for Overtrædelse af Septemberforliget og af den i Faget trods stedfunden Opsigelse vedblivende gældende Overenskomst.

Fagforeningen har paastaaet Frifindelse.

Efter de for Retten afgivne Forklaringer maa Forholdet i Hovedtrækkene antages at have været følgende:

Engang før afvigte Jul begyndte de paagældende Murerarbejdsmænd Stilladsarbejdet ved nævnte Byggeforetagende, idet der af Mesteren tilsagdes dem en Timebetaling af 1 Kr. 85 Øre (Betalingen er ifølge Priskuranten med Oktober-Tillæg 1 Kr. 40 Øre), hvortil kommer akkordmæssigt Tillæg i Overensstemmelse med Priskuranten. Under Arbejdet henvendte Arbejderne sig flere Gange til Fugmanns Repræsentant, Murermester Eising, og krævede Lønforhøjelse, men fik Afslag. I Midten af Februar meddelte Murerformanden, der forestod de ugentlige Løn-Udbetalinger, Murermester Eising, at han »for at faa det til at glide« havde maattet love 3 Stilladsmænd hver et 14 Kr.s Tillæg for den paagældende Uge, og at han (Murerformanden) vilde blive nødt til at betale dette Beløb af sin egen Lomme, hvis Mesteren ej vilde betale det. Eising nægtede at godkende denne Ordning, og Beløbet, de 42 Kr., blev saa opført paa Ugelisten som betalt à conto Akkord-Tillægget. Da Stilladsmændene imidlertid den 20. Februar erfarede, at de ikke fremtidig vilde faa disse 14 Kr., standsede de fra og med den 21. Februar Arbejdet, hvilket har haft til Følge, at hele Byggearbejdet siden har ligget stille, hvorved 5 Murersvende og 2 Arbejdsmænd er blevet arbejdsløse.

Medens Murerformanden har forklaret, at han netop kun havde lovet de 14 Kr. for selve den paagældende Uge, har de to Stilladsmænd, der har givet Møde i Retten, forklaret, at han udtrykkelig havde lovet Beløbet som vedvarende Uge-Tillæg. Denne Uoverensstemmelse maa dog blive uden Betydning for Sagens Afgørelse, da det af Stilladsmændenes egen Forklaring fremgik, at de i hvert Fald har været paa det Rene med, at Murerformanden ingen Bemyndigelse havde til at give et saadant Løfte med forbindende Virkning for Eising. Under en Samtale om Lønforhøjelse, som Eising d. 19. Februar havde paa Arbejdspladsen med Stilladsmændene, omtalte ingen af disse dette Tillæg.

Under de efter Standsningen stedfundne Forhandlinger er der intet gjort fra Fagforeningens Side for at bringe Standsningen til Ophør. Tvertimod har Fagforeningens Formand paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man fra Arbejdsgivernes Side krævede Arbejdet genoptaget, men samtidig erklærede sig villig til at lade selve Spørgsmaalet om Betalingen afgøre ved Mægling og Voldgift efter Overenskomstens Regler, støttet Arbejdernes Vægring herimod og deres Krav om uopholdelig og indtil Voldgiftssagens Afgørelse at faa betalt de 14 Kr. pr. Uge.

Ved denne Optræden har Fagforeningen gjort sig medansvarlig for Arbejdsstandsningen. Fagforenings-Formanden har vel til sin Undskyldning anført, at der her var Tale om Reduktion af en éngang lovet Ugeløn, men denne Undskyldning kan ikke tages for god. Det er nemlig lidet rimeligt, at Fagforenings-Formanden ikke hurtig skulde være bleven klar over, at der ikke forelaa noget Eising forbindende Tilsagn om en Forhøjelse af Timelønnen, og i hvert Fald kunde han med Lethed have skaffet sig en saadan Klarhed.

Efter Omstændighederne og under Hensyn til, at der fra Klagernes Side intet er oplyst om Størrelsen af det Mesteren ved den ulovlige Standsning paaførte Tab, findes den af Fagforeningen forskyldte Bod dog ikke at burde sættes højere end til 500 Kr., hvorhos Fagforeningen vil have at betale Sagens Omkostninger.

Det er en Selvfølge, at det er Fagforeningens Pligt uopholdelig at bringe denne Arbejdsstandsning til Ophør.

Kendelse.

Murerarbejdsm. Fagforening bør til Arbejdsgiverforeningen paa Murermester A. Fugmann's Vegne betale en Bod af 500 Kr. Sagens Omkostninger betaler Fagforeningen med 300 Kr.

Sag Nr. 342.

Glasarbejderne paa A/S Kronborg Dansk Vindues Glasværk, Helsingør.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A—4, Side 36—38. Aar 1920 den 11. Marts Kl. 3 Em. holdt Retten Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 342:

De samvirkende Fagforbund paa Dansk Glasarbejderforbunds Vegne mod A/S Kronborg, Dansk Vindues Glasværk, Helsingør.

Retsformand, Dr. jur. *E. Tybjerg*, ledede Mødet.

For Klagerne mødte Sekretær i De samvirkende Fagforbund Vilh. Nygaard, Forretningsfører for Dansk Glasarbejderforbund C. J. Olsen, Sekretær i Forbundet F. Ljungberg og Formand for Forbundets Helsingør-Afdeling Johan Wedin.

For de Indklagede mødte Bogholder H. A. Frederiksen.

Der fremlagdes Klage af 18. Februar 1920 med 3 Bilag og Tilsvar af 26. Februar 1920 med 9 Bilag.

Bogholder Frederiksen oplyste paa Anledning, at han har med den regnskabsmæssige Del af Selskabets Afvikling at gøre og mødte efter Anmodning af Selskabets Driftsleder, Direktør Sophus R. Jørgensen af Herning (Bestyrelsens Formand er Direktør P. Mathiesen i Aarhus), men Komparenten har ingen Fuldmagt til at forlige Sagen.

Klagerne berigtigede deres Klageskrift derhen, at Vederlag for Bolig og Brændsel — efter hvad der nu er oplyst — er udbetalt indtil den 20. Marts 1919. Sagen drejede sig saaledes kun om Garantilon for Tiden for 20. Februar til 20. Marts 1919. Klagerne oplyste endvidere, at naar Sagen først nu

bringes frem for Den faste Voldgiftsret, er det fordi de paa deres Henvendelser til Selskabet aldrig har kunnet faa et bestemt Svar, men er blevne holdt hen med, at Sagen var i Cirkulation og lignende.

Retsformanden bemærkede, at Striden formentlig rettest burde søges afgjort ved Hjælp af den i Overesnkomstens § 9 omtalte Voldgift, bestaaende af 2 af A/S Kronborg og 2 af N. F. F. Helsingør-Afdeling valgte Medlemmer samt en af disse valgt Formand eller eventuelt Statens Forligsmand eller en af ham udvalgt Opmand, Klagerne erklærer, at de er rede til at lade Sagen afgøre ved en saadan Voldgift, idet dog de bemærkede, at ifølge senere mundtlig Forhandling er det ikke længere N. F. F. men Dansk Glasarbejderforbund, der vælger de to Medlemmer.

Formanden bemærkede, at Sagen nu bliver udsat i 14 Dage for at give Parterne Lejlighed til at nedsætte en saadan faglig Voldgift.

Bogholder Frederiksen lovede at give Direktør Jørgensen Meddelelse herom.

Retten hævet Kl. 4 Em.

E. Tybjerg.

E. Steincke.

Sag Nr. 345.
Litograferne i København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A—4, Side 46—47.

Aar 1920 den 9. April Kl. 4,25 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 345:

Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Litografisk Forbunds Vegne.

Anden Næstformand, Landsdommer Poul Hansen ledede Mødet.

For Klagerne mødte Sekretær C. Ekman, Formand for Dansk litografisk Principalforening Ingeniør K. V. Koch, Bestyrelsesmedlem i Foreningen Litograf L. Jentzsch og Sekretær i Forningen C. Levin samt Direktørerne Winther og Sødring for Firmaet Kruckow-Waldorff.

For de Indklagede mødte Sekretær i De samvirkende Fagforbund Vilh. Nygaard, Formand for Dansk Litografisk Forbund S. E. Frederiksen og Bestyrelsesmedlem i Afdelingen »Litografen« Backhausen-Jensen.

Der fremlagdes Klage af 23. Februar 1920 med 3 Bilag og Tilsvar af 8. Marts 1920.

Efter nogen Forhandling mødte Litograf T. W. Johansen.

Forbundet erkender, at de nu tilbagetagne Opsigelser i sin Tid har været ulovlige.

Samtidig tilbyder Forbundet, at Johansen kan indmelde sig alene mod Betaling af en Kontingent-Restance af 7 Kr. og altsaa uden at betale den Bøde stor 200 Kr., som antages i Virkeligheden at være Grunden til hele Misstemningen mellem ham og Forbundet.

Johansen vil overveje dette Tilbud.

Klagerne ønsker herefter at tage Klagen tilbage, og Sagen er dermed bortfaldet.

Efter at dette var skrevet, og Johansen havde forladt Mødet, mødte han igen, medens de øvrige Mødende endnu var tilstede, og siger, at han har talt med sin Sagfører, og at han herefter modtager Forbundets Tilbud, idet han dog forbeholder sig at fortsætte en af ham paabegyndt civil Erstatningssag mod Forbundet.

Retten hævet Kl. $5^1/_2$ Em.

Poul Hansen.

E. Steincke.

Sag Nr. 354.
Oliemøllerne i København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A—4, Side 48—50.

Aar 1920 den 15. April Kl. 4. Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 354:

Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af danske Oliemøllere mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Oliemøllernes Fagforenings Vegne.

Anden Næstformand, Landsdommer Poul Hansen ledede Mødet.

For Klagerne mødte Fuldmægtig i Arbejdsgiverforeningen C. Plum og Sekretær i Foreningen af danske Oliemøllere Overretssagfører P. Klahn.

For de Indklagede mødte Sekretær i De samvirkende Fagforbund Vilh. Nygaard, Formand for Dansk Arbejds-

mandsforbund M. C. Lyngsie, Formand for Oliemøllernes Afdeling Sofus Larsen og Næstformand i Afdelingen Vald. Olsen.

Der fremlagdes Klage af 29. Marts 1920 med 4 Bilag og Tilsvar af 14. April 1920.

Efter nogen Forhandling stillede Retsformanden følgende Forslag til forligsmæssig Ordning:

Oliemøllernes Fagforening hæver senest Mandag den 19. ds. alle de løbende Strejker overfor Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, derunder ogsaa Blokade overfor Soyakagefabrikens Presseanlæg. Arbejdet genoptages samme Dag.

Udner nævnte Forudsætning aabnes der Forhandlinger paa Grundlag af Forligsmandsordningen af 5. April d. A., i hvilken Henseende Møde allerede nu berammes til Torsdag den 22. ds.

Forslaget tiltraadtes af begge Parter.

Sagen er hermed bortfaldet.

Retten hævet Kl. 4,54.

Poul Hansen.

E. Steincke.

Sag Nr. 355.

Kvinder paa Øresunds chem. Fabr.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A—4, Side 50—51.

Aar 1920 den 15. April Kl. 5 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 355:

Dansk Arbejdsgiverforening for Øresunds chemiske Fabrikker mod De samvirkende Fagforbund paa Kvindeligt Arbejderforbunds og dette igen paa en Række navngivne Arbejderskers Vegne.

Anden Næstformand, Landsdommer Poul Hansen ledede Mødet.

For Klagerne mødte Fuldmægtig i Arbejdsgiverfroeningen C. Plum, Sekretær i Industrifagene Fogh og Ingeniør H. Tuxen for Øresunds chemiske Fabrikker.

For de Indklagede mødte Sekretær i De samvirkende Fagforbund Vilh. Nygaard og Formand for Kvindeligt Arbejderforbund Fru Sofie Rasmussen og Formand for Forbundets Afdeling I Fru Magda Jehl.

Der fremlagdes Klage af 31. Marts 1920 med 6 Bilag og Tilsvar af 13. April 1920.

Efter nogen Forhandling stillede Retsformanden følgende Forligsforslag:

Kvindeligt Arbejderforbund giver Tilsagn om Arbejdets Genoptagelse paa Øresunds chemiske Fabrikker senest Mandag den 19. ds.

Under Forudsætning af dette Tilsagns Opfyldelse optages der Forhandlinger paa Grundlag af Forligsmandsordningen af 5. ds. Disse Forhandlinger føres jævnsides med Forhandlingerne med de øvrige kvindelige Arbejdere i København, men paabegyndes senest Lørdag den 24. ds.

Under Forhandlingerne optages ogsaa Spørgsmaalet om Indførelse af Akkordordninger paa visse af Fabrikkens Omraader.

Begge Parter tiltraadte dette Forslag.

Sagen var hermed bortfaldet.

Poul Hansen.

E. Steincke.

Meddelelse fra Kassereren.

I Henhold til Lovens § 18 skal Administrationsbidraget indbetales forud 2 Sange aarligt, hver Gang med Halvdelen, inden Udgangen af hvert Aars April og Oktober Maaneder.

Ved nærværende tillader jeg mig at anmode de Organisationer, som endnu ikke har indbetalt Bidraget for 1ste Halvdel 1920 om inden denne Maaneds Udgang at indsende Beløbet til Undertegnede. — Det halvaarlige Administrationsbidrag er 30 Øre for heltbetalende og 15 Øre for halvtbetalende Medlemmer.

Den 17. April 1920.

E. Svendsen,
Kasserer.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Pelersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 44 * KØBENHAVN DEN 1. MAJ 1920 * 16 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for April 1920.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Maj 1920.

Forretningsudvalget.

Overenskomstforholdene 1920.

Arbejdsgiverforeningens Beslutning i December Maaned f. A. om kun at ville forlænge de gældende Overenskomster for et Aar og endda saaledes, at Tilbudet eventuelt ikke kunde opretholdes under hele Overenskomstperioden overfor visse Virksomheder, og at der ikke kunde optages Forhandling indenfor noget enkelt Fag om Ændringer i Overenskomsterne, blev ved Forliget af 5. April fuldstændig kuldkastet.

Som Betingelse for at faa Overenskomsterne fornyet har Arbejdsgiverforeningen maattet indvillige i, at der optages Forhandling mellem de kontraherende Parter om Ændringer i de løbende Overenskomster, med de dertil hørende Priskuranter, og om forældede Bestemmelser eller Lønninger, som er for lave set i Forhold til det almindelige Lønniveau. Arbejdsgiverforeningen har desuden maattet indrømme Arbejderne en Augustregulering, hvis Dyrtiden fremdeles stiger, af 2 Øre pr. Time for 3 Points. Ved Opgørelsen i Februar var vi oppe paa 242 Points; hvilket er at forstaa saaledes, at hvad der i 1914 kostede 100 Øre, kostede i 1919 242 Øre. Saafremt Priserne stiger f. Eks. med 24 Points fra Februar til August, skal der ske en Forhøjelse af Lønnen med 16 Øre pr. Time for samtlige Arbejdere. Dersom der ingen Dyrtidsstigning finder Sted til August, hvilket unægtelig var at foretrække, faar Arbejderne ganske naturlig heller intet Dyrtidstillæg, men efter alle Solemærker at dømme vil Prisstigningen sikkert fortsættes endnu en Tid.

Forliget bestemmer endvidere, at mindst de $^2/_3$ af Lønnen skal være fast Løn og kun $^1/_3$ regnes som Dyrtidstillæg. Som Fortjeneste betyder denne Bestemmelse ikke noget, men ved Lønnens Afregning vil det formentlig betyde en Lettelse for Medlemmerne.

Det meget interessante Spørgsmaal, der er oppe i Tiden om Arbejdernes Andel i Ledelsen af Virksomhederne og Kontrol med disses Drift, har Arbejdsgiverne ogsaa maattet indgaa paa at forhandle om.

Feriespørgsmaalet blev ikke løst, men ogsaa herom har Arbejdsgiverforeningen givet Tilsagn om Forhandling.

Endelig blev Arbejdsgiverforeningens sværeste Skyts, Truslen om General-Lockout, som var det Vaaben, der skulde tvinge os til at antage Arbejdsgiverforeningens diktatoriske Beslutning, slaaet ud af Haanden paa vore Modstandere, forinden det var taget i Brug.

Det ligger i Sagens Natur, at det Forlig, som Arbejdsgiverforeningen maatte underskrive den 5. April, og som er lige det stik modsatte at det, der var besluttet paa Generalforsamlingen i December Maaned, er tiltraadt med den største Modvillie. Dette har da ogsaa givet sig Udslag paa forskellig Maade baade i Tale, Skrift og under de hidtil førte Forhandlinger. Hvorledes Arbejdsgiverforeningen opfatter Forliget, faar man et godt Be-

greb om gennem en »*Instruks for Arbejdsgiverforeningens Medlemmer*«. I denne fortæller man ganske ugenert, i Strid med Sandheden og med stærk fremhævet Skrift: »at samtlige Overenskomster i Henhold til den generelle Ordning er fornyede paa et Aar fra deres Udløbstid«, medens Sandheden er, at Overenskomsterne først er fornyede fra det Tidspunkt, de fastsatte Vilkaar er opfyldte, og det er de først, naar der er ført Forhandlinger mellem Parterne og opnaaet Enighed om, hvad der skal staa i Overenskomsterne. Dette gælder baade de forældede Bestemmelser og Lønninger, der er for lave, set i Forhold til det almindelige Lønniveau. Ja der er endog Adgang for Organisationerne til, hvis der ikke opnaas Enighed ved Forhandling, at iværksætte Arbejdsstandsning for derved at føre deres Krav igennem.

I Instruksen anvises Arbejdsgiverne, hvorledes de skal forholde sig under Forhandlingerne. Arbejderne har Pligt til at paavise, at der i Overenskomsterne eller Priskuranterne forefindes forældede Bestemmelser, hvilket i og for sig er en naturlig Ting, mindre naturlig bliver Anvisningen om, hvad der forstaas ved »Lønninger, som er særlig lave, set i Forhold til det almindelige Lønniveau«. Arbejdsgiverforeningen forklarer, at der ikke kan tages Hensyn til Lønninger indenfor samme Fag, men at der kun kan tales om særlig lave Lønninger, hvis Fagets Lønninger, i Forhold til Lønninger indenfor nærbeslægtede Fag, maa siges at ligge særlig lavt. Den Fortolkning af Overenskomsten staar udelukkende for Arbejdsgiverforeningens Regning, da den ingenlunde er godkendt af De samvirkende Fagforbund. Meningen fra vor Side har netop været, at hvis der i Priskuranten var Bestemmelser, som bevirkede, at Fortjenesten for visse Brancher indenfor Faget var for lav, eller de fastsatte Time- eller Ugelønninger var særlig lave i Forhold til de øvrige Arbejdere indenfor Faget, eller Fagets Lønninger som Helhed var for lave, skulde der ske en Forandring heri i opadgaaende Retning.

Fortolkningen, som Arbejdsgiverforeningen giver denne Bestemmelse, falder sammen med et Forslag, som deres Repræsentanter fremsatte under Forhandlingerne, og som de ikke kunde gennemføre. Ikke desmindre er man nu dristig nok til at fortolke Overenskomsten saaledes, som den var ønsket af Arbejdsgiverne, men ikke, som den kom til at foreligge.

Arbejdsgiverforeningen fortæller ligeledes, »at den generelle Overenskomst ikke indeholder noget som helst, hvorpaa et Krav om tilbagevirkende Kraft af hvilken som helst Udstrækning, vil kunne støttes«.

Hensigten med denne Forklaring er at bibringe Arbejdsgiverne den Opfattelse, at vi har fraskrevet os Retten til at fremsætte Krav om, at de opnaaede Fordele skal have tilbagevirkende Kraft. Det er imidlertid lige saa urigtigt som alt andet, der er fremsat i Instruksen. Under Forhandlingerne hos Forligsmanden var Spørgsmaalet fremme, men af Hensyn til Vanskeligheden ved at finde en passende Løsning af Sagen, navnlig for de Fag, hvis Overenskomster udløb allerede til Januar, Februar og Marts, henstillede han, at lade Fagene selv afgøre dette Spørgsmaal.

Naar Arbejdsgiverforeningen behøver at gribe til en saadan Fortolkning af Forliget, maa det vel være fordi, man har Brug for den overfor Medlemmerne for derved at styrke sin Position og for at hindre Arbejderne i at naa de Fordele, som Forliget sikrer dem.

Arbejdsgiverforeningens Instruks til Medlemmerne har øvet den tilsigtede Virkning, vore Organisationers Tillidsmænd er ved Forhandlingerne blevet præsenteret for Arbejdsgiverforeningens urigtige Fortolkninger af Forliget, og Resultatet af Forhandlingerne er blevet, at de næsten alle er gaaet i Stykker.

Naar man nu ser paa, hvorledes Arbejdsgiverforeningen stadig stiller sig overfor Arbejderne, er det ikke at forbavses over, at der skabes Arbejdsuro, og at man mere og mere ser med Mistro paa Arbejdsgivernes gode Villie til at skabe den Ro, som man paastaar er en Nødvendighed for vort Samfund.

Den faste Voldgiftsret.

Sag No. 346.
Tekstilarbejderne paa A/S Th. Wessel & Vetts Væverier.

3 Formandssager.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 7. April 1920 i Sag Nr. 346: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Textilfabrikantforeningens og denne igen paa dens Medlem Akts. Th. Wessel og og Vett's Vegne.

Den 23. Oktober 1919 tilskrev Dansk Forretterforening 3 paa Aktieselskabet Th. Wessel & Vetts Fabriker i Landskronagade beskæftigede saakaldte »Vævermestre« S. P. Nielsen, G. Richter og S. Johansen om, at de burde indmelde sig i Organisationen. Den 25. s. M. protesterede Tekstilfabrikantforeningen paa Aktieselskabets Vegne mod Forretterforeningens Henvendelse. Den 27. s. M. oprettede Aktieselskabet med S. P. Nielsen følgende skriftlige Kontrakt:

»Undertegnede erkender herved at have engageret Hr. S. P. Nielsen som Vævermester og overdrager ham herved Ledelsen af den ham underlagte Afdeling samt Ret til at antage og afskedige Arbejderne.

Det er Hr. Nielsens Pligt at varetage Firmaets Interesser paa alle Maader og ved Eftersyn af Varerne sørge for, at indløbne Fejl hurtigst bliver rettede og påatale samme overfor Arbejderne. Ligeledes at holde det ham betroede Materiale i god og forsvarlig Orden.

Den aarlige Gage er Kr. 6500,00, og Engagementet er gældende fra 1. September 1919 med en Opsigelsesfrist paa 3 Maaneder for begge Parter. I Sygdomstilfælde udbetales der fuld Gage for 3 Maaneder, men udover den Tid kan ingen Fordring gøres gældende.«

Samtidig oprettedes tilsvarende Kontrakter med Richter og Johansen, dog at deres Gage kun fastsattes til 6000 Kr.

Klagerne hævder, at disse Vævermestre i Virkeligheden kun er Forrettere og udfører Arbejde som saadanne, og at Kontrakter, oprettede og underskrevne, efter at Spørgsmaalet om de paagældendes Indmeldelse i Forretterorganisationen var rejst, ikke kan have nogen Betydning, og paastaar det derfor fastslaaet af Retten, at de paagældende ikke kan anerkendes som Mestre eller Formænd i Septemberforligets Forstand.

De Indklagede har paa deres Side nedlagt Paastand om, at de paagældende som selvstædige Arbejdsledere anerkendes som Formænd i Septemberforligets Forstand.

Om Aktieselskabets Væveri har de Indklagede oplyst, at det er et af de største og i hvert Fald det mest alsidige her i Landet. Der fremstilles Varer baade af Uld, Bomuld og Linnedgarn. Væveriet er delt i 3 Afdelinger, hvori beskæftiges henholdsvis ca. 50, 40 og 70 Arbejdere.

S. P. Nielsen angives at forestaa Linnedvæveriet samt en Del Bomulds- og Bolstervæveri, ialt 124 Væve med 4 Forrettere og 49 Arbejdere, G. Richter Afdelingen for Ulddamask, nogle Duge- og Servietvæve samt enkelte Bomulds- og Kjoletøjsvæve, ialt 80 Væve med 3 Forrettere og 39 Arbejdere, S. Johansen Afdelingen for Kjoletøjs- og Bomuldtøjsvæve, ialt 169 Væve med 5 Forrettere, en Hjælpeforretter, 67 Arbejdere og en Elev.

De paagældendes Gerning angives at bestaa i at sætte Folkene i Arbejde, fordele Arbejdet mellem dem, ved Eftersyn af Varerne at sørge for, at indløbne Fejl hurtigst muligt paatales overfor Arbejderne og rettes, ligesom det paahviler dem eventuelt at kassere det udførte Arbejde samt i det hele at opretholde Arbejdsdisciplinen. I det almindelige Forretterarbejde angives de kun at deltage i Tilfælde af Mangel paa Forrettere eller ved Sygdomstilfælde.

Ved Kontrakterne er der tillagt dem Antagelses- og Afskedigelsesret, hvilken Myndighed siges ogsaa faktisk at være udøvet, i al Fald af S. P. Nielsen.

En Forretters Arbejde paa Tekstilfabrikkerne bestaar i at lægge Kæder i Vævene, samt reparere disse, naar der fremkommer Brud, eller naar de paa en eller anden Maade kommer i Uorden. En Forretter maa derfor være betydelig bedre inde i Maskinernes Arbejdsmaade end Væverne. Paa de Fabrikker, hvor der er flere Forrettere,

er Forholdet ofte det, at Vævene er inddelt i Afdelinger, saaledes at hver Forretter har et bestemt Antal Maskiner at betjene, foruden Forretterne er der saa tillige en Vævermester, som har Tilsyn med hele Væveriet, og som i særlig vanskelige Tilfælde af Reparationer af Vævene maa hjælpe Forretterne, naar disse ikke selv kan finde Fejlen, men som ellers ikke udfører Forretterarbejde.

Vævermesteren har de fleste Steder Ret til at antage og afskedige Arbejderne og staar som Fabrikanternes Repræsentant overfor disse.

Der er dog ogsaa Fabrikker, hvor Væveantallet er inddelt i saa store Afdelinger, at der arbejder flere Forrettere samme i samme Afdeling, saaledes som her paa A/S Th. Wessel & Vetts Fabrikker, men dette bør efter Klagernes Formening ikke give Arbejdsgiveren nogen Ret til ved at kalde enkelte af Forretterne Vævermetsre, at unddrage dem fra at være Medlem af vedkommende Forretter-Organisation.

S. P. Nielsen har i Aarene fra 1912 været Mester paa Aktieselskabets Væveri i Meinungsgade. Han traadte den Gang ud af Forretterforeningen og blev senere Medlem af Dansk Tekstilindustris Mesterforening. Richter har for adskillige Aar siden meldt sig ud af Forretterforeningen af Hensyn til, at han opfattede sin Stilling som uforenelig med saadant Medlemsforhold, og skal have staaet ca. 8 Aar i Mesterforeningen. Johansen har den 17. August 1919 udmeldt sig af Forretterforeningen, da han tiltraadte sin nuværende Stilling hos Aktieselskabet.

Forsaavidt Klagerne har gjort gældende, at de paagældende i Virkeligheden udfører samme Arbejde som de øvrige Forrettere, maa bemærkes, at det ikke er godtgjort, at de udfører almindeligt Forretterarbejde i større Omfang end af de Indklagede angivet, og dette Forhold alene kan ikke betage dem den Karakter af Arbejdsledere, som de iøvrigt maatte have. Den dem — ogsaa før Kontrakternes Oprettelse — tillagte Lønning er derhos ikke uvæsentlig større end en almindelig Forretters Fortjeneste, og Forrettere arbejder ikke i Akkord.

Der er imellem Aktieselskabets Direktion og Arbejderne intet andet Mellemled end de her omhandlede 3 Mestre, og de Indklagede har med Styrke fremført, at der efter Bedriftens Størrelse og Forskelligartethed overhovedet ikke vilde kunne findes en enkelt Mand med en saa fyldig Faguddannelse, at han vilde kunne fungere som Mester for de 3 forskellige Afdelinger.

Det skønnes nu ikke rettere end, at der efter de ovenfor beskrevne Forhold er tillagt de paagældende et virkeligt Overordnelsesforhold overfor Arbejderne, og skønt der maa gives Klagerne Medhold i, at de aabenbart kun efter den givne Anledning oprettede skriftlige Kontrakter i og for sig er uden Betydning for Forholdenes Bedømmelse, er der dog fra Kontraktens Oprettelsestid i Oktober 1919 givet Mestrene en Antagelses- og Afskedigelsesret, som ydeligere synes at bestyrke Overordnelsesforholdets Karakter. Naar nu henses til, at intet tyder paa et Forsøg fra Aktieselskabets Side paa at omgaa Septemberforligets § 5 ved at maskere almindelige betroede Arbejdere som Arbejdsledere eller Formænd, og Bedriftens Art og Omfang samt Ordning i det hele findes at give rimelig Grund til den skete Udstykning af Arbejdslederfunktionerne, saa at intet mod Arbejdernes Organisations Bestræbelser fjendtligt Skridt deraf kan udledes, finder Retten at maatte anerkende disse 3 Vævermestre som Formænd i Septemberforligets Forstand.

Efter den Form, hvorunder Tvisten er indbragt her for Retten, findes Sagens Omkostninger at burde udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

De 3 ovennævnte Vævermestre hos Aktieselskabet Wessel & Vett anerkendes som Formænd i Septemberforligets Forstand.

Sagens Omkostninger betales af Klagerne paa Dansk Tekstilarbejderforbunds Vegne med 150 Kr. og af de Indklaaede paa Textilfabrikantforeningens Vegne med 150 Kr.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 45 * KØBENHAVN DEN 8. MAJ 1920 * 16 AARGANG

Overenskomstforholdene 1920.

En Protestskrivelse imod Arbejdsgiverforeningens Instruks.

—

I sidste Nr. af Arbejderen« omtalte vi udførligt en Instruks fra Arbejdsgiverforeningens Medlemmer, som var udsendt af Arbejdsgiverforeningen.

Paa et Møde i Forretningsudvalget den 30. April blev Instruksen underkastet Behandling, og det vedtoges enstemmigt at nedlægge Protest imod denne overfor Arbejdsgiverforeningen.

Under 1. Maj er der afsendt en saalydende Protest-Skrivelse:

Forretningsudvalget for
Dansk Arbejdsgiverforening.

Ved nærværende tillader vi os at meddele, at vort Forretningsudvalg paa sit sidst afholdte Møde har gennemgaaet det ærede Forretningsudvalgs »Instruks for Arbejdsgiverforeningens Medlemmer«, og finder vi os herefter foranlediget til at nedlægge vor alvorligste Indsigelse mod den Maade, Forliget af 5. April fortolkes.

Udtalelsen om, at samtlige Overenskomster er fornyede paa et Aar fra deres Udløbstid, er vildledende og stridende imod Sandheden; thi der er ingen Overenskomst fornyet, forinden de i Forliget nærmere betegnede Vilkaar er sket Fyldest. De Betingelser, der kræves opfyldte, forinden Overenskomsterne er fornyet, er fastslaaede i Forligets Punkt 1, som bl. a. bestemmer, »at naar en af Parterne ønsker det, skal der optages Forhandling om Ændringer af forældede Bestemmelser og om Ændringer af Lønninger, som er særlig lave i Forhold til det almindelige Lønniveau, og først, naar der er opnaaet Enighed om de ønskede Ændringer og om de øvrige i Forliget fastsatte Vilkaar, er den paagældende Overenskomst fornyet«. Forliget giver jo endog Organisationerne Ret til, naar der har været forhandlet mellem de modstaaende Organisationer og Enighed ikke er tilvejebragt, at iværksætte Arbejdsstandsning, for derved at søge de Krav gennemført, som betinger Overenskomstens Fornyelse. Fortolkningen af Bestemmelsen angaaende »Lønninger, som er særlig lave, set i Forhold til det almindelige Lønniveau«, maa vi ligeledes tage Afstand fra.

Da vi i Januar Maaned fremsatte vort Forslag, hvori den omhandlede Bestemmelse findes, motiverede vi den med, at naar der var Punkter i Overenskomsterne, som var af den Beskaffenhed, at Lønnen for visse Grupper af Arbejdere i Faget var for lave, set i Forhold til Fagets øvrige Arbejdere, maatte der foretages Ændringer heri og saaledes, at Lønnen for disse Arbejdere kom i Niveau med de øvrige Arbejderes, og hvis der var Fag, hvor Lønnen som Helhed var særlig lav i Forhold til Lønnen i andre Fag, skulde disse have Adgang til at kræve Ændringer i deres Overenskomst, og saaledes at de derved opnaaede en Forbedring i deres Løn- og Arbejdsvilkaar.

Den i Instruksen fremførte Bemærkning om, at Overenskomsten ikke indeholder noget som helst, hvorpaa et Krav om tilbagevirkende Kraft kan støttes, giver Arbejdsgiverne den Tro, at Arbejderne er uberettigede til at fremsætte Krav om tilbagevirkende Kraft, men dette er jo fuldkommen urigtigt. Spørgsmaalet om at give Overenskomsterne tilbagevirkende Kraft

fra deres Udløbstid blev fremsat overfor Forligsmanden, men han henstillede at lade dette Spørgsmaal blive Genstand for Forhandling mellem de modstaaende Organisationer, og dette tiltraadte vi, og Organisationerne er saaledes fuldt berettigede til at fremføre dette Krav og søge det gennemført om fornødet gennem Arbejdsstandsning.

Da de omhandlede Udtalelser i Instruksen saaledes er stridende mod Forliget af 5. April, nedlægger vi en alvorlig Protest imod disse og henstiller til det ærede Forretningsudvalg, at der ved de kommende Forhandlinger tages Hensyn til vor Protest. Vi er rede til at tage et Møde mellem Forretningsudvalgene for Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, hvis dette ønskes.

P. F. V.
Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen.

Udlandet.

Storbritanien.

Beretning om Fagforeningsbevægelsen under Krigen.

(Især efter Sidney Webb's: History of Trade Unions. Revised edition; Fremstillingen ført op til 1920.)

—

Tilvæksten i Fagforeningernes Medlemsantal.

Fagforeningernes Medlemstal i England, Skotland og Irland er vokset meget stærkt siden 1914. Den Gang var det paa det nærmeste fire Millioner. Nu, først i 1920, maa det anslaas til over seks Millioner, der repræsenterer 60 pCt. af alle voksne mandlige Lønarbejdere. Skønt nøjagtige særlige Tal ikke haves for Kvinderne, fordi de mest staar i de samme Foreninger som Mændene, er det sikkert nok, at deres Antal ogsaa er vokset meget betydeligt paa Grund af den store Efterspørgsel efter deres Arbejde under hele Krigen. Den nationale kvindelige Arbejderforening, som er den største Forening, der udelukkende har kvindelige Medlemmer og bestaar af Arbejdersker fra alle Fag og Steder, hvor en fælles Forening ikke findes, er fra 11,000 Medlemmer i 1914 vokset til 60,000 i 1919. En vis Nedgang vil vel nok indtræde efterhaanden som Kvinder erstattes af de demobiliserede Mænd, men Tilvæksten skyldes dog i betydelig Grad Lovgivningsmagtens Opmuntring til at organisere sig, gennem f. Eks. Loven om industrielle Nævn, der har Ret til at fastsætte Mindsteløn i bestemte »Udsvedning«s-Industrier. I 1918 udvidedes denne Lovs Omraade. Og udvides dette yderligere, vil Tilvæksten i de kvindelige Organisationer sikkert fortsættes. Tilvæksten i de mandlige Organisationer skyldes ogsaa delvis Lovgivningen.

F. Eks. Kornbeskyttelses-Loven af 1917, der indførte Nævn til Fastsættelse af Mindsteløn for Landarbejdere, fremkaldte en stor Forøgelse i Landarbejder-Fagforeningens Medlemstal; denne har kun bestaaet et Par Aar og har nu 180,000 Medlemmer i 2,700 Afdelinger. Tilnærmelsesvis er der f. T. i denne og i andre Landarbejderorganisationer 300,000 Medlemmer.

Tilbøjelighed til store Sammenslutninger.

Tilbøjeligheden til at skabe store Sammenslutninger i Stedet for et stort Antal smaa Organisationer er stadig tiltaget; den fandtes iøvrigt allerede før Krigen.

To forskellige Synsmaader gør sig her gældende: 1) Organisation i rent faglige store Sammenslutninger for ethvert industrielt »Fag« — eller 2) Organisation i altomfattende »Industri«-Sammenslutninger, d. v. s. fælles Sam-Organisation af alle Fag, og al Arbejdsvirksomhed indenfor den enkelte Storindustri. Enighed er endnu ikke opnaaet paa disse Punkter, men Tendensen er aabenbart mod Dannelse af »Stor-Industri«-Sammenslutninger for alle i den beskæftigede Arbejdere og Medhjælpere. Jernbanernes Arbejdere stod saaledes hidtil organiserede i et Antal blot faglige Forbund (undtagen et vist Antal ved Lokomotiverne beskæftigede Arbejdere og Banernes Kontormedhjælpere, der havde egne Foreninger); men nu er de alle tilsluttede Jernbanefolkenes nationale Forbund. I dette Forbund optages en-

hver Banefunktionær og -arbejder. Selv Arbejderne i Jernbanernes Værksteder, Opvartere, Husassistenter ved Jernbanernes Hoteller og Typograferne ved deres Trykkerier indgaar i dette Forbund.

Det samme finder Sted i mange andre Tilfælde. I Bygningsfaget, hvor en stor Lønkamp var indledet ved Krigens Udbrud, dannedes der i 1917 et nationalt Forbund af Arbejdere i Bygningsindustrien, ved en Sammenslutning af 13 nationale Forbund. I Maskin- og Metalindustrien er en stor Sammenslutning under Dannelse, bestaaende af Maskinarbejdernes Fællesforbund og seks af de Forbund, der tidligere konkurrerede med det. Kedelsmedene og Skibsarbejderne har nu til Hensigt at forene sig i et Fællesforbund, der vil komme til at tælle 170,000 Medlemmer. I Jern- og Staal-Industrien er der dannet en Sammenslutning, der efterhaanden skal træde i Stedet for fire ældre Organisationer af Jern- og Staalarbejderne. Omtrent 36 Forbund i Transporttjenesten forenedes i 1910 i det nationale Transportarbejderforbund. Det paatænkes at forene alle Personer, der virker i Varefordelingens Tjeneste, ved at sammenslutte Butiksmedhjælperne med de kooperative Medhjælperes Forbund. En meget vigtig Udvikling maa ikke forglemmes, nemlig den Plan om fælles Optræden, der er vedtaget af Grubearbejderforbundet, Transportarbejderne og det nationale Jernbanefunktionær- og Arbejderforbund. Disse tre mægtige Forbund er nu sammensluttede i hvad der almindelig kaldes »Triplealliance«, repræsenterende en Magt af hidtil uopnaaet Styrke i Fagforeningsbevægelsen

Værksteds-Inkassatorernes Bevægelse.

Side om Side med disse Bestræbelser for at skabe store Arbejder- og Medhjælperforbund indenfor de forskellige Industrier, har ogsaa Værksteds-Inkassatorernes Bevægelse stadig vokset sig stærkere. Inkassatorerne var fra først kun en Menig indenfor et Forbund og havde det særlige Hverv at sørge for Inkassation af Medlemsbidrag fra de enkelte Butikkers Personale men udviklede sig efterhaanden til en virksom Strejkeleder, der gik angrebsvis til Værks, især for hans egen Fabriks særlige Interesser, hvorved han af og til kom i Konflikt med de mere tilbageholdende Hovedbestyrelser. Inkassatorerne (»shop stewards«) har egne Forbund og Bestyrelser. De spillede en vigtig Rolle i Lønstridigheder og andre Vanskeligheder under Krigen, særlig i Clyde Egnen. Omend det synes at der maa bestaa en Modsætning mellem den »menige« Bevægelse, der repræsenteres ved Inkassatorerne, og Tanken om større, centraliserede Forbund, er det dog klart, at denne Bevægelse er et nødvendigt Led, ja, udgør en væsentlig Bestanddel af ethvert industrielt Forbundssystem overfor de rene Fagforbund. Skønt individuelle Fremstød fra Værksteds-Inkassatorernes Side vel kunde skabe Forvirring, særlig hvor Arbejderne er organiserede i forskellige Fagforbund, ses det dog let, at Inkassatorerne og deres Organisationer, der repræsenterer forskellige Arbejdsomraader indenfor et bestemt Foretagende, maa danne et nødvendigt Led i ethvert industrielt Fællesforbunds Plan.

Fremgang for den »direkte Aktion«.

Det store Medlemsantal og den nøje Sammenslutning i Forbindelse med større social Fællesfølelse, modsat begrænsede Fagforbundsinteresse, har skabt en stadig stærkere Solidaritet og har ført til en ny Anvendelse af Strejkevaabnet. I Stedet for at være den sidste Udvej, naar Forhandlingerne svigtede, er Strejken nu jævnlig taget i Brug til Formaal, der ikke umiddelbart er knyttede til et eller andet Forbunds særlige Interesser. Under Krigen hindrede f. Eks. Sømandsforbundet gennem direkte Aktion Regeringen i at lade visse Arbejderledere forlade Landet med Formaal, der ikke billigedes af Sømændene. Ved en anden Lejlighed tvang Elektrikernes Forbund Ejerne af Albert Hall i London til at samtykke i dette Lokales Brug til en Arbejderdemonstration ved Trusel om at afbryde Elektriciteten, naar Lokalet benyttedes paa anden Maade. Grubearbejderne truer med Strejke for at tvinge Parlamentet til Nationalisering af Minerne. Da Arbejderpartiet ikke gennem Stemmeretten hidtil har kun-

net opnaa tilstrækkelig Magt i Parlamentet, støtter det utaalmodige Element i Fagforbundene Ønsket om at anvende »direkte Aktion«.

Fagforbundenes forbedrede Stilling.

Fagforbundenes hele Stilling er blevet i høj Grad forbedret under Krigen, baade fordi de forstod at lempe deres kæreste Grundsætninger, saaledes at disse ikke kunde træde hindrende i Vejen for en heldig Afslutning af Krigen. De opgav midlertidig deres Strejkeret, Retten for den enkelte Arbejder til at forlade Arbejdet (undtagen med Ammunitions-Nævnets Billigelse) og gaa til et Firma, der bød højere Løn, og de ophævede, saa længe Krigen varede, alle de gennem mangeaarige Kampe opnaaede Reguleringsbestemmelser angaaende Lærlingenes Antal og Arbejdets Afgrænsning, saaledes at Ammunitionsfabrikkerne i stort Omfang kunde benytte ufaglærte eller kun halvt udlærte Arbejdere (saakaldte »Overtallige«). Betingelsen var, at efter Krigen skulde alt vende tilbage til den gamle Ordning. Men denne Redebonhed medførte ganske naturligt, at Regeringen maatte tage Arbejdernes Repræsentanter med paa Raad i et hidtil ganske ukendt Omfang. Saaledes raadspurgtes paa »Finanskonferencen« overhovedet kun de organiserede Arbejdere, og intet Hensyn toges til Arbejdsgiverne. I Uldnævnet, der fordelte Regeringens Uld til Fabrikanterne, sad et lige stort Antal Arbejder- og Arbejdsgiverrepræsentanter. De organiserede Arbejdere var repræsenteret ved alle Regeringsforanstaltninger, baade i de stedlige Nævn, der tog sig af Fordelingen af Understøttelser, af Kontrollen med Levnedsmidler o. s. v., og i selve Ministeriet. Fagforeningsmedlemmer udgør nu Halvdelen af Arbejderbørsernes Bestyrelser, og Fagforbundene vælger Arbejderrepræsentanterne til de saakaldte »Whitley Nævn«. I den kgl. Landbrugskommission sidder lige saa mange Landarbejdere som Gaardejere. I Reguleringskommissionen for Kulindustrien (Sankey Kommissionen) er der lige mange Grubearbejdere og Grubeejere, og de har desuden Ret til at vælge deres egne Undersøgere af Minestatistiken og Minernes finansielle Forhold, som Modvægt mod, hvad der maatte anføres af de tre Medlemmer, der repræsenterer den kulforbrugende Industris Arbejdsgivere. Den »Nationale Industrikonference«, der i 1919 indkaldtes af Statsministeren for at reformere Arbejdsbetingelserne, bestod halvt af Fagforbunds-, og halvt af Arbejderrepræsentanter. For Tiden forhandles der om en Ordning af Arbejdsbetingelserne paa Jernbanerne. Et Nævn er oprettet, hvis ene Halvdel bestaar af Repræsentanter for de i Ordningen interesserede Fagforbund; der er desuden et Appel-Nævn, i hvilket der, foruden Jernbanearbejdernes og Funktionærernes Repræsentanter, sidder fire Repræsentanter for »Publikum«, hvoraf de to vælges af Fagforbundenes parlamentariske Gruppe sammen med Kooperativ-Organisationen. —

Dette Princip: at de organiserede Arbejdere skal være repræsenterede i Landets styrende Forsamlinger, er ikke en forbigaaende Virkning af Krigen. Det er usansynligt, at dette Forhold paany skulde bekæmpes, thi det er allerede indgaaet som Led i flere Love. Princippet er da ogsaa godkendt i de Regler for international Arbejder-Organisation, som udgør en Del af Fredstraktatens Bestemmelser om Nationernes Forbund. Iøvrigt er Forpligtelsen til Genindførelsen af de før Krigen gældende Fagforbundsregler endnu ikke opfyldt fuldtud. Loven af 1919 om Genindførelse af Forholdene før Krigen, giver i Virkeligheden Arbejderne kun en Ret til ad Rettens Vej at fremtvinge Genantagelsen af disse Regler. Som Sidney Webb viser, er Arbejderne utvivlsomt blevet forfordelte paa dette Punkt. Det er nu ogsaa yderst vanskeligt, maaske umuligt helt at vende tilbage til de gamle Regler, men dette vil opvejes af Arbejdernes nu opnaaede større Kontrol med Industrien i det hele, en Kontrol, som de ogsaa ad anden Vej vil forstaa at forøge.

Hvad vi nu lige har omtalt, finder sin Bekræftelse i nylig stedfundne Strejkers Forløb.

Grubearbejdernes Strejke i 1919 var jo nok en Lønstrid, men Spørgsmaalet om Grubernes Nationalisering (d. v. s.

direkte Aktion for at paavirke Lovgivningsmagten), var ogsaa en vigtig Del af Arbejdernes Krav. Jeg har allerede omtalt den gode Repræsentation, Arbejderne opnaaede i den Kommission, der indsattes til Ordning af denne Strid, hvad der jo viser de organiserede Arbejderes stærkt forbedredeStilling.

Jernbanestrejken i 1919 viste, hvor stærk Arbejdersolidariteten var blevet. Lokomotivførerene havde ingen økonomisk Interesse i denne Kamp; de havde allerede opnaaet, hvad de ønskede. Men de stod alligevel solidariske med de andre Arbejdere. Andre Forbund hjalp til, ikke ved at strejke, men ved Mægling og ved deres Indflydelse paa den offentlige Mening. F. Eks. Transportarbejderne gik ikke i Sympatistrejke, hvad der for faa Aar siden var blevet anset som det rigtige, men de tilbød sig som Mæglere. Og Regeringen, skønt konservativ, antog Tilbudet, netop fordi den forstod, at Fagforbundenes Indflydelse nu var langt større end før, og at man ikke kunde lade dem uænsede. Typograferne hjalp ogsaa, ikke ved at afslaa at trykke Jernbanernes Tryksager, men ved at forlange, at ikke blot Regeringens Synspunkt skulde offentliggøres i alle Aviser, men ogsaa Arbejdernes. Og Brugsforeningernes En gros-Indkøbs Organisation afværgede et finansielt Nederlag. Jernbaneassistenterne og Postassistenterne erklærede desuden, at de ikke vilde optage de Strejkendes Arbejde.

Fagforbundenes nuværende Bestræbelser.

Denne nu altsaa opnaaede forøgede Solidaritet og Magt, giver os Haab om at kunne gennemføre ogsaa andre Krav end blot Lønforhøjelser hist og her eller Nedsættelse af Arbejdstidens Længde ,Fagforbundenes Medlemmer kræver Del i Kontrollen med de Industrier, i hvilke de arbejder. Dette Krav imødekommes i nogen Grad af de saakaldte Whitley Raad, der indførtes ved Lov i en Del Industrier. »Den ledende Tanke i Whitleys Indberetning er, at Arbejderne skal have reel Medbestemmelsesret ved Afgørelser om Betingelserne for deres daglige Arbejde«. (Uddrag af et Brev, der af Arbejdsministeren udsendtes til alle »Industriraad« — se »Labour Gazette«, 1919, Side 320.)

Jernbanefolkene er i Færd med at sikre sig Del i Kontrollen med deres Arbejdsbetingelser (se ovenfor), og en Del af den Plan for Kulminernes Nationalisering, der skitseres i Dommer Sankeys Indberetning, bestaar i et System af stedlige Raad gennem hvilke Arbejderne bliver delagtige i Kontrollen med denne Industri.

Bevægelsen for Dannelsen af nationale »Laug«, (i hvilke hver Industri skulde styre sine egne Sager paa et nationalt Grundlag), er endnu ikke naaet ind i Fagforbundene i al Almindelighed. Den er endnu ikke blevet til praktisk foreliggende Politik, men Tendensen gaar maaske i denne Retning, og det følger af sig selv, at Arbejderne ikke vil indgaa paa nogen bureaukratisk centraliseret Nationalisering af Industrien, uden at de selv faar deres direkte Andel i den.

Vor Politiske Virksomhed.

Politisk er vi blevet stærkere under Krigen men er efter den konservative Valgsejr i 1919 endnu kun et lille Mindretal i Underhuset. Vi fordoblede dog næsten vore Parlamentsmedlemmers Antal. Vor politiske Organisation optager nu enhver, der sympatiserer med dens Program. Dens Rygrad er dog stadig de tilsluttede Fagforbund. Men vore Medlemmer og deres Hustruer (der nu har Stemmeret) deltog ikke aktivt nok i det sidste Valg, December 1918. Vore aller dygtigste Ledere kunne vi ikke faa valgt, og vor Indflydelse i Parlamentet i 1919 kunde derfor ikke blive saa stor, som forventet. Dette har atter bragt Liv i Forsøgene paa at benytte Fagforbundene til andet end blot faglige Formaal, nemlig deres Anvendelse til »direkte Aktion«, fordi Partiets Arbejde i Parlamenet jo syntes vrikningsløst. Men følger Heldet os, hvad mange venter, ved de snart indtrædende nye Valg, vil der sikkert foregaa en Svingning tilbage til de parlamentariske Metoder. —

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Bruun & Kryger og Petersen & Wraae.

I Anledning af at Arbejdsmændene hos ovennævnte Firmaer havde iværksat uvarslede Arbejdsstandsninger paa Grund af at nogle stillede Lønkrav ikke var imødekommet, afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 25. Marts.

Her enedes man om at forsøge paa at faa Arbejderne til at genoptage Arbejdet, og forsaavidt dette sker inden Lørdag den 27. Marts behandles de rejste Lønkrav paa et Timandsmøde i Jernindustrien samme Dag.

Arbejdsmænd hos „Nordisk Simplex".

Arbejdsmændene hos A/S »Nordisk Simplex«.

I Anledning af at Virksomheden flytter for Tiden opstod der en Uoverensstemmelse om Betalingen for dette Arbejde.

Firmaet opfattede det, der skete, som en ulovlig Arbejdsstandsning, udsendte Boycottingsvarsel for 7 Arbejdere og bebudede at ville klage til den faste Voldgiftsret.

Der afholdtes derefter et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 25. Marts, hvor Sagen ordnedes paa den Maade, at Dansk Arbejdsmandsforbund erklærede, at der ikke forelaa hverken Strejke eller Blokade, og Arbejdsgiverforeningen hæver straks den varslede Boycotting.

Spørgsmaalet om Betaling behandles paa et Timandsmøde i Jernindustrien Søndag den 27. Marts.

Kuskene hos Vognmændene i Aalborg og Nørresundby.

Da det efter gentagne Forhandlinger viste sig umuligt at opnaa Enighed om Størrelsen af det Dyrtidstillæg, der tilkom Kuskene efter Forligsmandens Forslag af 17. Oktober, nedlagde Kuskene Arbejdet Tirsdag den 9. December, og der afholdtes saa Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen Fredag den 12. December.

Da Vognmændenes Modstand mod Arbejdernes Krav nærmest beroede paa en Misforstaaelse, opnaaedes ret hurtigt Enighed om følgende Overenskomst:

For Resten af Overenskomstperioden indtil 1. April 1920 og med tilbagevirkende Kraft til 13. September 1919 beregnes Kuskenes Ugeløn til 75 Kr. for den normale Arbejdstid med dertil hørende overenskomstmæssig Tjeneste Morgen og Aften. I de 75 Kr. er indbefattet saavel det overenskomstmæssige Dyrtidstillæg som Dyrtidstillægget i Henhold til Forliget af 17. Oktober samt Ændringer i Lønforholdene i Anledning af Arbejdstidsforkortelsen i Henhold til Hovedorganisationernes Aftale af 17. Maj d. A.

Strejken hæves, og Arbejdet genoptages senest Mandag Morgen.

Efterbetalingen finder Sted paa Vognmændenes Kontor saavidt muligt Lørdag Aften.

For den i Overenskomsten fastsatte Betaling for Fodring af Heste ydes der iøvrigt et ekstra Dyrtidstillæg af 35 Øre pr. Krone, der er fastsat for dette Arbejde.

Til de overenskomstmæssige Satser for Overarbejde (Overenskomstens § 5) ydes et Tillæg af 35 Øre pr. Time.

Træindustriarbejderne paa A/S Jens Nielsens Maskinfabrik i Vester Aaby

standsede Arbejdet den 15. Marts, fordi Aktieselskabets Direktør afskedigede en af deres Kammerater.

Arbejdsgiverforeningen klagede over den foretagne Arbejdsstandsning, som den betragtede som ulovlig, hvorefter der afholdtes Fællesmøde den 23. April for at søge Sagen ordnet.

Det lykkedes dog ikke at opnaa Enighed paa dette Møde, og Arbejdsgiverforeningen har nu under 27. April indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsløsheden
i Januar Maaned 1920.

Nedenstaaende Oplysninger om Arbejdsløsheden i Januar 1920 omfatter ialt 55 Fag eller Organisationer med ialt ca. 275,600 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang ca. 35,300 eller 12,8 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 855,500 eller 3,1 Dag pr. Medlem.

Af Fag, for hvilke Oplysninger mangler, nævnes: Bageri- og Konditoriarbejdere, Forgyldere, Stukkatører, Drejere, Kobbersmede, Metaltrykkere, Jern- og Metalslibere, Gortlere og Metalarbejdere, Gartnere og Kellnere.

Desuden er de meddelte Oplysninger ufuldstændige for Molleriarbejdere, Sejlmagere, Rebslagere, Skræddere, Brolæggere, Murere, Skibstømrere, Børstenbindere, Læder- og Skindarbejdere, Stenarbejdere, Papirindrstriarbejdere, Typografer og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Næringsmiddelindustri.												
Molleriarbejdere	160	160	5	160	788	557	29	779	948	717	34	939
Sukkervarearbejdere	1113	1113	58	4875	332	332	29	1141	1445	1445	87	6019
Bryggeri- & Brænderiarbejdere	3367	3367	67	1083	1837	1837	88	1705	5204	5204	155	2788
Slagteriarbejdere	1450	1450	296	7920	2991	2991	529	12965	4441	4441	825	20885
Skraatobaksarbejdere	413	413	2	26	991	991	41	1043	1404	1404	43	1069
Tobaksarbejdere	5350	5350	154	5242	3535	3535	231	6148	8885	8885	385	11390
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	3731	3731	21	1424	7774	7774	288	9023	11505	11505	309	10447
Sejlmagere	127	127	»	6	96	18	»	46	223	145	»	52
Rebslagere	58	58	2	57	262	172	8	583	320	230	10	640
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skræddere	8513	8513	7	710	5532	5277	86	1929	14045	13790	93	2639
Hattearbejdere	1215	1215	8	200	315	315	6	116	1530	1530	14	316
Handskemagere	101	101	6	231	14	14	»	»	115	115	6	231
Skotøjarbejdere	4090	4090	28	502	1387	1387	81	1809	5477	5477	109	2311
Barberere	680	680	55	1919	690	690	118	3032	1370	1370	173	4951
Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	81	81	40	1441	77	63	31	857	158	144	71	2298
Murere	2356	2356	417	15648	6278	6125	2841	91450	8634	8481	3258	107098
Hustømrere	1627	1627	325	5460	5584	5584	1313	33030	7211	7211	1638	38490
Skibstømrere	403	403	»	»	660	535	8	246	1063	938	8	246
Snedkere	4586	4586	392	9245	5049	5049	398	11441	9635	9635	790	20686
Billedskærere	138	138	24	226	72	72	2	156	210	210	26	382
Glarmestre	180	180	24	638	190	190	10	212	370	370	34	850
Malere	2821	2821	1252	33131	3571	3571	2053	54128	6392	6392	3305	77259
Sadel m. & Tapetserere	1060	1060	195	2720	680	680	153	2660	1740	1740	348	5380
Skorstensfejere	68	68	»	»	64	64	»	7	132	132	»	7
Ovnsættere	14	14	»	64	»	»	»	»	14	14	»	64
At overføre..	43702	43702	3378	92928	48769	47823	8343	234509	92471	91525	11721	327437

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	43702	43702	3378	92928	48769	47823	8343	234509	92471	91525	11721	327437
Trævareindustri.												
Træindustriarbejdere .	886	886	21	702	3490	3490	245	8034	4376	4376	266	8736
Bødkere	264	264	16	300	460	460	83	2063	724	724	99	2363
Karetmagere	385	385	»	27	609	609	42	982	994	994	42	1009
Korkskærere	210	210	4	235	40	40	3	200	250	250	7	435
Børstenbindere	261	261	9	240	270	81	6	345	531	342	15	585
Kurvemagere	206	206	5	80	35	35	4	8	241	241	9	88
Læder- og Lædervareindustri.												
Læder- og Skindarb...	197	197	12	220	326	220	3	26	523	417	15	246
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere.....	1417	1417	9	218	395	395	10	388	1812	1812	19	606
Stenarbejdere	179	179	26	449	424	44	25	214	603	223	51	663
Glasarbejdere.....	247	247	7	216	376	376	29	791	623	623	36	1007
Forarbejdning af Metal og Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	954	954	15	592	358	358	7	43	1312	1312	22	635
Blikkenslagere.....	860	860	98	2409	660	660	49	946	1520	1520	147	3355
Urmagere	130	130	3	8	201	201	2	50	331	331	5	58
Instrumentmagere (ch.)	38	38	2	56	—	—	—	—	38	38	2	56
Smede og Maskinarb..	9600	9600	579	16410	10761	10761	744	20129	20361	20361	1323	36539
Specialarbejdere.....	500	500	7	162	—	—	—	—	500	500	7	162
Formere	525	525	42	1296	1275	1275	128	3719	1800	1800	170	5015
Elektrikere.....	950	950	63	1151	1340	1340	8	148	2290	2290	71	1299
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	214	214	»	»	1235	845	2	66	1449	1059	2	66
Grafisk Industri.												
Bogbindere.....	2750	2750	31	1266	820	820	16	450	3570	3570	47	1716
Litografer.....	511	511	34	801	153	153	2	48	664	664	36	849
Typografer.....	2979	2979	90	1948	2000	1599	11	327	4979	4578	101	2275
Dansk Arbejdsmandsforb.												
Chauffører	900	900	50	1050	—	—	—	—	—	—	—	—
Fabrikarbejdere	2686	2686	234	5107	—	—	—	—	—	—	—	—
Jord- og Betonarb. ...	5000	5000	1104	28211	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuskene.....	2737	2737	133	2343	—	—	—	—	—	—	—	—
Lager- og Pakhusarb.	2785	2785	208	4463	—	—	—	—	—	—	—	—
Støberi- og Maskinabm.	2515	2515	137	3053	—	—	—	—	—	—	—	—
Dansk Arbejdsmandsf. iøvrigt.....	13377	10377	534	10373	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	30000	27000	2400	54600	64000	34600	11400	232200	94000	61600	13800	286800
Arb. Fagf. for Gentofte og Lyngby	—	—	—	—	1310	1310	171	6151	1310	1310	171	6151
Landarbejdere.....	70	70	39	1372	28000	28000	5446	120689	28070	28070	5485	122061
Murarbejdsmænd.....	1443	1443	150	9740	—	—	—	—	1443	1443	150	9740
Handels-og Kontormdh	13685	13685	114	3000	13963	13963	212	5675	27648	27648	326	8675
Forsikringsfunkt Forb.	500	500	5	281	350	350	8	200	850	850	13	481
Kedel- og Maskinpass	1009	1009	18	275	1466	1466	82	1757	2475	2475	100	2032
Kvindel. Arbejderforb..	7800	7800	365	6135	4900	4900	709	18266	12700	12700	1074	24401
Tilsammen.	122472	119472	7542	197117	187986	156174	27790	658424	310458	275646	35332	855541

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 46 * KØBENHAVN DEN 15. MAJ 1920 * 16 AARGANG

De samvirkende Fagforbunds ordinære Repræsentantskabsmøde.

10. og 11. Maj 1920.

Repræsentantskabet afholdt Møde den 10. og 11. Maj med følgende

Dagsorden:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskabet.
3. Lønforholdene paa Kontoret.
4. Indkomne Forslag.
   a: Fagorganisationerne og de politiske Valg.

Formanden, Carl F. Madsen: Det forløbne Aar har været af enestaaende Art i de faglige Organisationers Historie. Vi har gennemført 8 Timers-Arbejdsdagen og været i uafbrudt Lønbevægelse.

Vort *Medlemsantal* er stadig stigende, Medlemsantallet d. 21. 12. 1919 var 277,392 mod 255,150 samme Tid 1918. Af dette Antal er der 48,534 Kvinder. Den samlede Fremgang i Medlemsantallet er 22,242.

Af det samlede Antal var 228,858 mandlige, mod 213,281 i 1918. Fremgangen er saaledes 15,577 Medlemmer.

De kvindelige Medlemmers Antal var den 31. December 1919 48,534 mod 41,869 det foregaaende Aar. Fremgangen er saaledes 6,665.

55 Forbund er tilsluttet De samvirkende Fagforbund.

Antallet af Afdelinger indenfor Forbundene og enkeltstaaende Fagforeninger var den 31. December 1919 2390 mod 2329 i 1918. Fremgangen er 61 Afdelinger i et Aar.

I Aarets Løb har Forretningsudvalget afholdt 57 Møder. I samme Tid har det deltaget i 545 Møder i Arbejdsgiverforeningen, 26 Møder hos Forligsmanden og 71 Møder i Den faste Voldgiftsret.

Paa Generalforsamlingen i April 1919 blev det bl. a paalagt Forretningsudvalget straks at søge optaget Forhandling med Arbejdsgiverforeningen om at faa Arbejdstiden nedsat til 8 Timer daglig. Disse Forhandlinger blev straks optaget, og det lykkedes at naa til Enighed om, at Arbejdstiden senest den 1. Januar 1920 skulde nedsættes til 8 Timer daglig eller 48 Timer ugentlig. Denne Overenskomst kom ogsaa en Mængde Fag uden for De samvirkende Fagforbund til Gode.

Naar Arbejdsgiverforeningen er gaaet med til 8 Timers-Dagen, er det ikke sket helt godvilligt, og Tanken om at komme bort derfra igen er næppe udelukket. Det er derfor naturligt, at der fra De samvirkende Fagforbunds Side arbejdes energisk for at faa 8 Timers-Dagen lovfæstet.

Den daværende Regering nedsatte for mere end et Aar siden en Kommission, med den Opgave at udarbejde Forslag til Lov om Arbejdstiden i Haandværk, Industri, Handel, Landbrug og Søfart. Kommissionen har afholdt en Række Møder, og der er udarbejdet Forslag til en Ordning m. H. t. lovbestemt Arbejdstid for Haandværk og Industri. Dette Forslag fik Tilslutning fra Arbejdernes og Regeringens Repræsentanter, men ikke fra Arbejdsgivernes Repræsentanter, fordi Arbejdsgiverne overhovedet ikke vil have nogen Lovgivning om 8 Timers-Dagen.

Kommissionen maa imidlertid snart afgive Betænkning, der altsaa vil fremkomme med en Flertals- og Mindretalsindstilling, thi Arbejdskonferencen i Washington har vedtaget, at alle Landes Regeringer i Evropa inden et Aars Forløb skal forelægge de lovgivende Forsamlinger Forslag om 8 Timers-Dagen.

Septemberforliget. Det paa Generalforsamlingen nedsatte Udvalg angaaende Revision af Septemberforliget har afholdt nogle Møder, men har ikke tilendebragt sit Arbejde, væsentligst begrundet i at Udvalgets Medlemmer har været saa stærkt optaget hver i sin Organisation.

Lønbevægelsen. Med Hensyn til Lønbevægelser vilde Taleren kun omtale enkelte særlige Spørgsmaal, og maatte iøvrigt henvise til den trykte Beretning.

I Midten af Maj 1919 stillede Arbejderne paa Københavns Flydedok og Skibsværft et Lønkrav og iværksatte en uvarslet Strejke. Dette medførte, at Arbejdsgiverforeningen varslede en omfattende Lockout og at der anlagdes Sag ved Den faste Voldgiftsret. Smede- og Maskinarbejderforbundets Afdeling I blev idømt Bod i tre paa hinanden følgende Kendelser. Den sidste Bod paa 40,000 Kr. blev ikke betalt, og Afdelingen erklæredes fallit. Arbejdet blev imidlertid optaget og Lockouten aflystes.

En anden Konflikt, som ogsaa gav Anledning til Sagsanlæg, var Havnearbejderkonflikten i København. Organisationen blev idømt en Bod paa 800,000 Kr. Denne Bod nedsattes ved Overenskomst til 25,000 Kr.; men da disse heller ikke blev betalt, erklæredes Havnearbejderforbundet Fallit. Desuden udtraadte Organisationen af Dansk Arbejdsmandsforbund.

Overenskomsternes Overholdelse. Foruden disse to ulovlige Strejker har der været en Række af uvarslede Strejker, hvilket medførte at Regeringen nedsatte en Kommission, hvis Opgave skulde være at finde Midler til at sikre Overenskomsters Overholdelse. Kommissionen har afholdt en Række Møder, men har ikke afsluttet sit Arbejde. Af hele Arbejdet indenfor Kommissionen fremgaar det, at det man tilsigter er, at der fastsættes Straffe, dels for Brud paa Overenskomster, dels for Ophidselse med den Hensigt til at opfordre til at bryde disse.

De samvirkende Fagforbund har været repræsenteret i Kommissionen, og vi har paa ethvert Tidspunkt modsat os Indførelse af Straffebestemmelser.

Vi maa dog ikke være blinde for at de Strejker der har været i indeværende Foraar vil medføre at den nye Regering vil søge at hindre os i vor Bevægelsesfrihed; idet disse Strejker jo særlig har generet Landbostanden, som nu er dominerende i Regeringen.

Dyrtidsforhandlinger. Taleren mindede derefter om Situationen sidste Efteraar, da vi krævede Tillæg til Lønningerne i Anledning af den stedse sti-

gende Dyrtid. Selv om Arbejdsgiverforeningen var indgaaet paa at give Dyrtidstillæg, maatte adskillige Organisationer varsle Strejke for at gennemføre sine Krav. Efter lange Forhandlinger kom man dog igennem dette, og i det store og hele med tilfredsstillende Resultat.

Overenskomstforholdene 1920. Imidlertid var vi kommet hen i December, hvor Arbejdsgiverforeningen fremsatte sit bekendte Krav om, at Overenskomsterne i 1920 skulde fornyes uden Ændringer af nogensomhelst Art. Herpaa kunde vi ikke indgaa og der optoges Forhandlinger mellem Arbejdsgiverforeningens og vort Forretningsudvalg, og vi fremsatte i Januar et Forslag til en generel Ordning, hvilket Forslag Arbejdsgiverforeningen bestemt modsatte sig. Om hele denne Forhandling kunde han henvise til de foregaaende Repræsentantskabsmøder. Imidlertid opnaaedes der ikke Enighed og Arbejdsgiverforeningen varslede en Lockout overfor samtlige Medlemmer af De samvirkende Fagforbund. Denne Lockout skulde iværksættes den 9. April, og paa Repræsentantskabsmøde den 22. Marts havde Forretningsudvalget faaet Bemyndigelse til at iværksætte de Modforanstaltninger, der var nødvendige.

Generalstrejken. Forinden de i saa Henseende nødvendige Overvejelser var tilendebragt, kom den politiske Situation og bevirkede, at vi vedtog at iværksætte Generalstrejke.

Denne Situation bevirkede at Forligsmanden greb ind, og da den politiske Situation var løst med Gennemførelsen af vore paa Generalforsamlingen den 31. Marts fremsatte Krav, fremsatte han et Forligsforslag, der i det væsentlige var bygget paa vort Forslag til Arbejdsgiverforeningen af 9. Januar, samt at Lockouten, der var varslet, skulde aflyses. Begge Parter tiltraadte Forslaget og dermed blev Generalstrejken og Lockouten aflyst.

Forhandlingerne brister. Et af Forligets Punkter var, at der skulde optages Forhandlinger mellem de modstaaende Organisationer. Forhandlingerne er optagne, men paa Grund af den Taktik, som Arbejdsgiverforeningen har fulgt, er der kun ganske faa Fag som har opnaaet en Ordning. Nogle Organisationer har derfor varslet Strejke, dog uden at anmode om Sanktion, medens andre har begæret Sanktion. Overfor disse har vi taget den Stilling, at vi maa se Tiden an, forinden vi kan tage Stilling til Sanktionsbegæringer.

Senest har Arbejdsmændene givet et omfattende 1. Strejkevarsel. Taleren gav derefter en Oversigt over Forløbet af de indtil nu førte Forhandlinger. Spørger man om Grunden til at Forhandlingerne er forløbet som de er, saa maa man erindre, at Arbejdsgiverforeningen blev tvunget til at forlade det Standpunkt som de indtog i December. De søger nu at fortolke det indgaaede Forlig saaledes at Forhandlingerne umuliggøres.

Mulig er det ogsaa at Organisationen har glemt, hvorledes Forholdene har været gennem Foraaret. Vi maa erindre os, at Arbejdsgiverforeningens Stilling var den, at de ingen Ændringer vilde indgaa paa, men at vi gennemførte, at der der skulde forhandles om Ændringer i forældede Overenskomstbestemmelser og Forhøjelse af lave Lønninger. Det har været vort Standpunkt, og vi har været klar over, at noget almindeligt Fremstød, altsaa Tillæg til de højere Lønninger, kunde ikke finde Sted nu, men at vi maatte sikre os et Dyrtidstillæg til August. Men er Stillingen nu ikke denne, at nogle Organisationer ser bort fra Forligets Bestemmelser og stiller Lønkrav over hele Linien. Vi maa gøre os klart, hvad der er gaaet forud, naar vi bedømmer den øjeblikkelige Stilling.

Formanden gav Oplysning om, at Overenskomst er *opnaaet* i følgende Fag: Glasarbejderne paa Kastrup Glasværk, Skræderne i hele Landet, Haandskomagerne i hele Landet, Skomagerne i de mekaniske Reparationsværksteder, Bødkerne i hele Landet, Landarbejderne i hele Landet, Typograferne i København, Handskemagerne og Anlægsgartnerne.

Forhandlingerne er *bristede* i følgende Fag:

Slagteriarbejderne paa Andelsslagterierne, Gartnerne hos Handelsgartnere og Planteskoleejere, Glasarbejdere hos Glassliberfabrikanterne, Træindustriarbejderne for hele Landet, Snedkerne for hele Landet, Kuskene i København, Barbererne i København og Provinsen, Tekstilarbejderne for hele Landet, Linoleumsarbejderne i København, Sadelmagere og Tapetserere i hele Landet, Møllere paa Handelsmøllerne, Murarbejdsmændene i Provinsen m. fl., Børstenbinderne i hele Landet, Billedskærerne, Keramikerne, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne, Skotøjsarbejderne paa Fabrikerne, Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemmer i København, Elektrikerne, mod hvem der er varslet Lockout fra 14. Maj, Papirindustriarbejderne.

Der forhandles endnu i Tobaksindustrien.

Formanden sluttede sin Tale med at betone, at Enighed og taktfast Fodslag aldrig har været mere nødvendig i Arbejderbevægelsen end netop nu.

Z. Friis (Bageriarbejderforbundet) vilde gøre nogle Bemærkninger om den nu afsluttede Bagerstrejke. Vort Krav om Natarbejdets Afskaffelse er af gammel Dato.

Vi har søgt at løse det ad Lovgivningsmagtens Vej, og et Forslag om Natarbejdets Afskaffelse har været forelagt Rigsdagen, uden dog at faa det gennemført. Ved Overenskomstens Afslutning i Fjor var der Enighed mellem Mestre og Svende om at anbefale en saadan Lovs Gennemførelse, men ikke desto mindre har Brødfabrikanterne modsat sig Lovens Gennemførelse.

Taleren gav derefter en indgaaende Fremstilling af de Forhold, som havde bevirket Strejken og af Strejkens Forløb.

I den paafølgende Diskussion deltog en meget lang Række Talere, som alle talte udfra de Synspunkter, der sluttelig samledes i Resolutionen.

Denne vedtoges med alle Stemmer mod 3 og er saalydende:

»De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab samlet til Møde den 10. Maj 1920 nedlægger en skarp Protest imod Arbejdsgiverforeningens uforsvarlige Optræden under de hidtil førte Forhandlinger og udtaler, at der ingen Tvivl er om, at den tilspidsede Situation hidrører fra den imod Forliget af 5. April d. A. stridende Instruks, som Arbejdsgiverforeningen har udsendt til sine Medlemmer, og det maa bestemt forlanges, at Arbejdsgiverforeningen overholder nævnte Forlig, hvorefter Løntillæg er stillet i Udsigt til Lønninger, som ligger under det almindelige Niveau.

Repræsentantskabet henviser ogsaa De samvirkende Fagforbunds Organisationer til det nævnte Forlig og paalægger dem at tage Hensyn til dette, saaledes at Krav om en almindelig Ændring af Overenskomsterne ikke fremsættes.

Repræsentantskabet tiltræder iøvrigt de af Organisationerne hidtil trufne Foranstaltninger for at faa Forliget respekteret.«

Beretningen om Virksomheden godkendtes enstemmig.

ad. 2. *Regnskabet. Kassereren*, E. Svendsen, forelagde Aarsregnskabet for

1919 og gav nogle Meddelelser om Indsamlingen til Nødlidende i Østrig samt om Paaligningen til Forskudsfonden. Regnskabet godkendtes enstemmig.

ad. 3. *Lønforholdene paa Kontoret. Arnold Nielsen* forelagde paa Forretningsudvalgets Vegne et Forslag om at forhøje Lønningerne for de valgte Funktionærer, Lønforhøjelserne foresloges at skulle have tilbagevirkende Kraft fra 1. Januar 1920. Forslaget vedtoges.

ad. 4. *Valg af Medlemmer og Stedfortrædere til Arbejderforsikringsraadet. Alfr. Christiansen* gjorde rede for under hvilke Forhold Valget var at foretage. Der har været udsendt til Repræsentantskabet et Cirkulære om at stille Forslag til Personer og af disse skal der indstilles 3 til Medlemmer og 3 til Stedfortrædere, hvoraf Ministeriet saa vælger 1 af hver.

De afgaaede er henholdsvis Hovedkasserer A. Johansen og Em. Svendsen.

Samtlige foreslaaede er opført paa Stemmesedlen og det foresloges, at de 6, der faar de fleste Stemmer, indstilles til Ministeriet i Henhold til deres Stemmeantal.

Resultatet af Afstemningen blev at man indstillede til Ministeriet at udpege Medlemmer af Arbejderforsikringsraadet af følgende Liste: *A. Johansen, E. Svendsen, M. C. Lyngsie, Chr. Sørensen, Vilh. Nygaard og C. Dreyer.*

ad. 5. *Opstilling af Rigsdagskandidater.* Der førtes nogen Diskussion om Formen for Samarbejdet med de politiske Organisationer ved Opstillingen af Kandidater ved Rigsdagsvalgene. Man tog navnlig Sigte paa ved de københavnske Valg at skaffe Fagorganisationerne tilfredsstillende Indflydelse, idet den nye Valglov har ændret Opstillingsmaaden.

Til at føre Forhandlinger med Partiets Ledelse valgtes: Smed *A. Johansen*, Sporvejsfunktionærernes Formand, *Fischer-Nielsen* og Fru *Anna Johansen*.

Mødets Dagsorden var hermed udtømt og efter at Protokollen var oplæst og godkendt, hævede Dirigenten Mødet.

Lønbevægelser og Konflikter.

Glasarbejdenne hos A/S Kastrup Glasværk.

Efter at Overenskomsten mellem *Dansk Glasarbejderforbund* og *A/S Kastrup Glasværk* var udløbet d. 1. April optoges Forhandlinger om ny Overenskomst. De af Aktieselskabet under disse Forhandlinger givne Tilbud om Ændringer i Løn- og Arbejdsforhold, ansaa Forbundet for at være utilfredsstillende og varslede Strejke overfor Aktieselskabet til den 17. April. Imidlertid greb Forligsmanden ind og foranledigede den varslede Strejkes Ikrafttræden udsat, hvorefter der afholdtes Møde under Forligsmandens Forsæde den 20. April.

Forligsmanden stillede ved Mødets Slutning et Mæglingsforslag, hvis Hovedpunkter var følgende:

1. Til Flaskemagernes Akkordfortjeneste ydes et Dyrtidstillæg af 20 pCt.
2. Tarifferne for Storglasmagere, Hvidtglasmagere og Slibere forhøjes med et Tillæg svarende til Gennemsnittet 5 Kr. pr. Uge for Storglasmagere, Hvidtglasmagere og Slibere og forholdsvis for Forblæsere, Udlærlinge og Lærlinge.
3. Det særlige Tillæg for Glasmagere, der arbejder som Postmagere og Udlærlinge (henholdsvis 24 Kr. og 12 Kr. pr. Uge) forhøjes med 2 Kr.
4. Tilskudet under Ferien forhøjes med 20 pCt.
5. Arbeidet ophører Juleaftensdag Kl. 1 Middag og Pinselørdag Kl. 5 Eftermiddag.

Endvidere er der Forslag om Forhøjelse af en Række Akkordsatser, om at den i Forliget af 5. April mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund optagne Bestemmelse om Dyrtidstillæg til August d. A., ogsaa gælder for denne Overenskomst, om at der optages en Forhandling om

Arbejdernes Andel i Virksomhedernes Ledelse og Kontrol med disses Drift og endelig, at der skal optages en Forhandling om Afløsning for Arbejdere, der af nødvendige Grunde midlertidig maa forlade Arbejdet.

Til Forklaring af det under Punkt 1 stillede Forslag nævner vi, at Glasmagerne har ret betydelige ugentlige og maanedlige faste Tillæg, saa at en Forhøjelse paa 20 pCt. til Akkordpriserne kun bliver en Procentforhøjelse af en Del af den ugentlige Arbejdsfortjeneste.

Forligsmandens Forslag blev tiltraadt af begge Parter, hvorefter den varslede Strejke blev endelig aflyst.

Overenskomsten omfatter ca. 450 Arbejdere.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 357.

Landarbejderne hos Proprietær Vestergaard, Disagergaard.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A, 4, Side 51—52, 54—55.

Anden Næstformand, Landsdommer Poul Hansen, ledede Mødet.

For Klagerne mødte Sekretær i De samvirkende Fagforbund Vilh. Nygaard og Formanden for Landarbejderforbundet i Danmark Oskar Levinsen samt Tjenestehusmand Hans Peter Hansen.

Inklagede Proprietær H. Vestergaard var mødt.

Der fremlagdes Klage af 16. April 1920 med 3 Bilag og Tilsvar, uden Dato, med 1 Bilag.

Sagen drøftedes, hvorefter Parterne fratraadte for at forsøge paa at udarbejde et Forligsforslag i Forening.

Parterne indtraadte paany, idet de bemærker, at noget Forlig er ikke afsluttet.

Landarbejderforbundet hævder, at Vestergaard i Henhold til hans Skrivelse af 30. Oktbr. 1919, der er bilagt Klagen, og en Skrivelse af 4. Novbr. s. A., der fremlagdes, til Vestergaard fra Landarbejderforeningen i Stillinge, har tiltraadt Overenskomsten for Tiden indtil Udgangen af April Maaned d. A. Vestergaard vil ikke bestride, at han er indgaaet paa de i Overenskomsten gældende Priser, men mener, at han ikke i anden Forstand har tiltraadt den. Han erkender dog, at han har fradraget i sin faste Arbejders Løn (han havde kun én saadan) de i Prg. 6 omhandlede 25 Øre.

Efter nogen Forhandling erklærer han, at det kan jo maaske være et omtvisteligt Spørgsmaal, om han tør sige sig fri for at have tiltraadt Overenskomsten i dens Helhed, og han ønsker ikke dette Spørgsmaal undergivet Kendelse af Den faste Voldgiftsret, især da han fra 1. Maj i alt Fald ikke har mere med Landarbejderforbundets Overenskomst at gøre.

Parterne enedes derpaa om følgende:

Der nedsættes en faglig Voldgiftsret efter Regler for Normen for faglig Strid til med bindende Virkning for Forbundet og dets Medlem H. P. Hansen samt for Vestergaard at afgøre følgende Spørgsmaal:

1) Vestergaards Berettigelse til Fradrag af Ulykkesforsikring for 40 Uger,

2) Hans Pligt til Udbetaling af den i Tillægsoverenskomsten af 29. April 1919 fastsatte Andel i Statstilskudet,

3) Spørgsmaalet om Vestergaards Løfte om Gratiale for Roeoptagning og endelig

4) om hvorvidt Hans P. Hansen er bortvist eller ikke, og om en mulig Bortvisning har været stridende mod Overenskomstens Prg. 1.

Den faglige Voldgiftsret skal have Kompetence til ogsaa under nærværende Punkt at paakende eventuelle Erstatningsspørgsmaal, i saa Henseende ogsaa, hvorvidt der kan tilkomme Vestergaard Erstatning for manglende indvendig Vedligeholdelse fra H. P. Hansens Side, jfr. Overenskomstens Prg. 8.

Mægling ansaas fyldestgjort ved de i Dag førte Forhandlinger.

Landarbejderforbundet tog herefter Klagen tilbage, hvorhos Vestergaard med Hensyn til det nærmere vedrørende den faglige Voldgift vil søge Vejledning hos Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark. Han forpligter sig til at vælge sine Voldgiftsmænd inden 14 Dage fra Dato.

Sagen var dermed bortfaldet.

Retten hævet Kl. $5^{3}/_{4}$ Em.

Poul Hansen.

E. Steincke.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 47 * KØBENHAVN DEN 22. MAJ 1920 * 16 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.
Overenskomstforholdene 1920.
Dansk Arbejdsmandsforbund varsler Strejke fra Lørdag d. 29. Maj.

Den 20. Maj var Ledelsen for Dansk Arbejdsmandsforbund samlet til Drøftelse af den faglige Situation. Da der ikke, trods Afsendelsen af 1. Strejkevarsel forleden, er kommen til at foreligge noget som helst nyt Tilbud fra Arbejdsgiverforeningen, maatte man gaa til Afsendelsen af 2. Strejkevarsel. Dette har følgende Ordlyd:

Vi modtog rigtig den ærede Arbejdsgiverforenings Brev af 10. ds. med Protest mod det af os under 8. ds. fremsendte 1. Strejkevarsel, der betegnes som værende i Strid med den generelle Forligsmandsoverenskomst af 5. April d. A.

I saa Henseende anfører Arbejdsgiverforeningen særlig, at de Krav, Arbejderne under Forhandlingerne har fremsat, er »af ganske samme Art som de Krav, vi er vant til at møde under almindelige Overenskomstforhandlinger«, og at »det er i fuldkommen Modstrid med den generelle Overenskomst, naar Dansk Arbejdsmandsforbund for sine Medlemmer kræver en almindelig Forhøjelse over hele Linjen«.

Ganske bortset fra, at vi ikke kan anerkende Rigtigheden af disse Arbejdsgiverforeningens Paastande, maa vi have Lov til at gøre opmærksom paa, at den allerstørste Del af Arbejdsmandslønningerne ligger under »det almindelige Lønniveau« her i Landet og ubestrideligt er »særlig lave«.

Protestskrivelsens mange Ord skal da aabenbart ogsaa kun dække over den Kendsgerning, at Arbejdsgiverforeningen forhindrer, at der gives Tillæg — eller højere Tillæg end 5 Øre pr. Time — til Timelønninger, der giver en Ugefortjeneste paa 67 à 68 Kr. og derunder — og i visse af Brancherne endda ikke giver denne minimale Fortjeneste, fordi det drejer sig om Sæsonarbejdere, der ikke har Arbejde hele Aaret, eller Udearbejdere, hvis Arbejdsdages Antal formindskes af Vejrforholdene.

At Arbejdsgiverforeningen selv er klar paa, at den ikke kan komme igennem andre Steder med det Standpunkt, der er hævdet overfor Arbejdsmændene, ses da ogsaa deraf, at der i Fag, hvor Fortjenesten ligger betydeligt højere, end hos Arbejdsmændene, er sluttet Overenskomst om Tillæg, der er betydeligt højere end dem, der er budt os.

Vi kan derfor heller ikke anerkende Protestens Berettigelse, men maa ved Nærværende meddele, at vor kompetente Forsamling nu har vedtaget, at der fra og med Lørdag den 29. ds. ved normal Arbejdstids Ophør etableres Arbejdsstandsning hos og overfor Medlemmer af:

Foreningen af danske Oliemøllere,
Foreningen af danske Læderfabrikanter,
Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien,
Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer,
Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og Østifterne,
Arbejdsgiverforeningen indenfor jysk Tørvefabrikantforening,
Tylstrup store Vildmose og Omegns Tørvefabrikantforening,
A/S De danske Sukkerfabrikker,
Sukkerfabrikken »Nykøbing«,
A/S Sukkerfabrikken »Vestsjælland«,
A/S Københavns Sukkerraffinaderi,
og følgende Margarinefabrikker:
Aalborg Margarinefabrik,
A/S Margarinefabrikken »Alfa«, Vejen,
A/S Københavns Margarinefabrik,
A/S J. D. Koopmanns Margarinefabrik, Silkeborg,

A/S Korsør Margarinefabrik,
A/S Otto Mønsteds Margarinefabrik, Aarhus,
A/S H. Steensens Margarinefabrik, Vejle, og
Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers Margarinefabrik i Viby i Jylland,
samt for de af vore Medlemmers Vedkommende, der er beskæftiget som Kuske eller Chauffører hos og overfor:
Vognmandsforeningerne i Aalborg, Aarhus, Esbjerg, Hobro, Nvborg, Odense, Randers, Roskilde, Vejle og København (Københavns Vognmandsforening og Den frie Vognmandsforening),
og følgende Foreninger og Firmaer:
Teglværksforeningen af 1893,
Foreningen af danske Oliemøllere,
Foreningen af danske Læderfabrikanter,
Jern- og Metalindustriens Sammenslutning,
Dansk Pianofabrikantforening,
Træindustriens Fabrikantforening,
Københavns Tømmerhandlerforening,
Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter,
A/S Otto Mønsted,
A/S Christiansholms Fabrikker,
John P. Bolt & Søn,
De danske Vin- og Konservesfabrikker,
Firmaet A. Stelling,
Farveri- og Vaskeriejerforeningen,
Firmaet Lysberg & Hansen,
Schreiber & Carl Petersen,
Københavnske Pianotransportører,
Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening,
Vilhelm Hansen & Co.,
Ravnkilde & Co.,
Holmegaards Glasværk,
Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirindustrien,
alt for saa vidt der ikke forinden maatte være opnaaet en for os og vore Medlemmer tilfredsstillende Ordning af hele vor foreliggende Lønsituation.

P. F. V.
Lyngsie.

*

Som man vil se, er det en meget omfattende Arbejdsstandsning, der varsles her. Hele Standsningen vil omfatte ca. 30,000 af det store Forbunds Medlemmer. Denne mægtige Hær vil fra Lørdag den 29. ds. træde i Strejke, saafremt en tilfredsstillende Ordning ikke er naaet forinden.

De Krav, Forbundet har rejst, baseres paa Medlemmernes Fordringer gennem deres Afdelinger. Og Forbundet har nu draget Omsorg for, at Afdelingerne selv gennem en fyldig Repræsentation kan træffe Afgørelsen med Hensyn til eventuelle nye Tilbud, som maatte komme til at foreligge, idet der er indkaldt en ekstraordinær Kongres til Torsdag og Fredag. Gaar Fredagen tilende, uden at et antageligt Tilbud foreligger, da bryder denne mægtige Arbejdskrig uhjælpelig løs.

Det maa derfor haabes, at Arbejdsgiverforeningen i Tide vil forlade sin stædige Holdning overfor Arbejdsmændenes berettigede Krav og gøre saadanne Indrømmelser, at denne for Samfundet saa skæbnesvangre Konflikt kan bringes til en fredelig Løsning.

Overenskomstforholdene 1920.

I Arbejderen Nr. 46 oplyste vi, at det var lykkedes nogle Fag at naa til Enighed om paakrævede Ændringer og Forbedringer i de opsagte Overenskomster, og at disse derefter var fornyede. Efter den Tid er Forhandlingerne blevet forsat i en Række Fag, men det er overordentlig vanskeligt at naa til noget Resultat, fordi Arbejdsgiverne er meget utilbøjelige til at indrømme de højt tiltrængte Forbedringer af de alt for lave Lønninger, der ydes Arbejderne i de fleste Fag. Flere Forbund har derfor fremsendt Strejkevarsel, og Keramisk Forbund har endog maattet gribe til Arbejdsstandsning paa Fabrikkerne for Tilvirkning af teknisk Porcelæn og hos Pottemagermestrene, for derved at søge de fornødne Forbedringer gennemførte. Strejken er derefter blevet besvaret med en Trusel om Lockout overfor Arbejderne, der er beskæftiget paa følgende Fabrikker: Bing & Grøndahl, Den kgl. Porcelænsfabrik »Aluminia« og P. Ipsens Enkes Terrakottafabrik. Endvidere har Dansk Soigneringsog Toilet- og Sanitetsarbejderforbund iværksat Arbejdsstansdning hos de københavnske Barber- og Frisørmestre, ligesom og Jern- og Metalsliberne strejker hos Gørtlermestrene.

I nogle Fag, som havde varslet Strejke, har der været nye Forhandlinger, og Enighed er tilvejebragt.

Strejkevarsler er løbende i følgende Fag: Snedkerne, Sadelmagerne og Tapetsererne, Tekstilarbejderne samt Dansk Arbejdsmandsforbund, som har

fremsendt baade 1ste og 2det Varsel omfattende talrige Arbejdsgivere.

Af Organisationer, som tilhører De samvirkende Fagforbund, har foruden de i »Arbejderen« Nr. 46 nævnte Fag følgende Fag afsluttet nye Overenskomster:

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne, Glasmagerne paa Holmegaard Glasværk, Skotøjarbejderne hele Landet, Gartnerne hos Handelsgartnerne og Planteskoleejerne, Linoleumsarbejderne, Træindustriarbejderne, Elektrikerne over hele Landet og Kvinderne i en Række Virksomheder i København, samt Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund for Medlemmer indenfor Jernindustriens Sammenslutning.

Ved de afsluttede Overenskomster er Forholdene bragt i Orden for ca. 70—80,000 Medlemmer.

Havnearbejderne i København. Overfald paa Københavns Kommune og Arbejdernes Brændselsforretning.

I Beslutningen, som De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling vedtog den 31. Marts, opfordredes Organisationerne til straks at skride til Iværksættelse af de fornødne Forberedelser, saaledes at Generalstrejken kunde være effektiv i fuld Udstrækning senest fra Tirsdag Morgen den 6. April.

Undtagne fra Strejken skulde bl. a. være Vand- og Gasforsyningen samt alle Virksomheder, der ejes af Arbejderorganisationerne.

Meningen med, at Generalstrejken senest skulde træde i Kraft den 6. April, var den, at der maatte gives Organisationernes Hovedbestyrelser Adgang til at træffe fornødne Dispositioner, og Aktionsudvalget Tid til de fornødne Dispositioner, som Situationen krævede, og endelig fordi der ikke vilde være nogen Plan i, at iværksætte Generalstrejke i Paaskens fire Helligdage, det vilde jo nærmest faa et komisk Skær.

Søens Arbejdere og Havnearbejderne i København gav sig imidlertid ikke Stunder til at vente til den 6. April, de kastede sig øjeblikkelig ud i Kamp, og ikke blot mod Arbejdsgiverne, men ogsaa mod den af de københavnske Fagforeninger oprettede Brændselsforretning, ligesom Arbejdet blev standset ved Kullosningen for Københavns Kommune, hvorved Tilførslen af Kul til Gasværkerne i væsentlig Grad blev forhindret. Skønt Arbejdsstandsningen hos Brændselsforretningen og Kullosningen for Københavns Kommune var i fuldkommen Strid med Beslutningen paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling, er denne dog stadig blevet opretholdt.

Brændselsforretningens Repræsentantskab klagede over dette Forhold paa sin Generalforsamling den 9. Maj, og Bestyrelsen for Havnearbejdernes Organisation, som selv er Medejer af Brændselsforretningen, indrømmede det urigtige i, at Arbejdet var nedlagt de paagældende Steder, og lovede at ville forelægge en Generalforsamling Forslag om Arbejdets Genoptagelse. Dette skete ogsaa, men Forslaget blev forkastet. Senere har Fragtnævnet henvendt sig til Københavns Magistrat og forlangt 5 Skibe, som ligger i Havnen med Kul, losset, da man i modsat Fald tager Skibene, lader dem sejle til andre Havne og udlosser dem der. Et lignende Paalæg er givet Brændselsforretningen, som ligeledes har liggende nogle Skibe med Kul.

Da Københavns Kommune, som ledes af et socialistisk Flertal, naturligvis ikke kan indlade sig med Skruebrækkerkorpset »Samfundshjælpen«, og da det er en Livsbetingelse for Kommunen, at Kultilførslerne ikke helt stoppes, har dels Magistraten og dels Bestyrelsen for den socialdemokratiske Gruppe forhandlet med Transportarbejdernes Forbund om Arbejdets Genoptagelse, men uden Resultat.

Baggrunden for denne Beslutning er et ondartet Komplot mod Kommunen. Det er ikke Havnearbejderne selv, der i og for sig har ønsket Arbejdsnedlæggelsen ved Kommunen. Der er mellem Havnearbejderne og Kommunen ingen Strid af nogen Art. Det er fra alle Sider erkendt, at Kommunen betaler langt udover, hvad de private Arbejdsgivere yder, og der er intet Krav af nogen Art stillet. Under Forhandlingerne med Borgmester Andersen og vor Gruppes Repræsentanter har Havnearbejdernes Bestyrelse erkendt, at Arbejdsnedlæggelsen overfor Kommunen er meningsløs. Kommunen kan ingen Indflydelse øve paa Rederne, som netop hader det socialdemokratiske Flertal, der yder højere Løn. Og Standsningen af Kultil-

førslerne til Kommunen medfører, at det Brændsel, som de Tusinde Hjem skulde have til Vinter, nu medgaar til at holde Vand-, Gas-, Elektricitetsværker, Hospitaler m. m. i Gang. Fortsættelse af Situationen rummer en voksende Fare for Standsning af alle Kommunens Funktioner. Nedlæggelsen er altsaa en Kamp mod Arbejdernes Kakkelovn til Vinter, mod de Gamle paa Stiftelserne og de Syge paa Hospitalerne, en Meningsløshed, som rammer sagesløse paa den haardeste Maade.

Det er Havnearbejdernes Alliance med Søfyrbødernes syndikalistiske Ledelse, der har fremtvunget den meningsløse Tilstand. Skønt Søfyrbøderne selv har givet Dispensation for private Millionfirmaer, har de nægtet at give Havnearbejderne Dispensation for Kommunen.

Hvorfor?

Fordi Syndikalisterne sammen med Kapitalisterne vil det socialdemokratiske Flertal i Kommunen til Livs.

I Anledning af den ved Arbejds, standsningen skabte Situation har Bestyrelsen for Arbejdernes Fællesorganisation været indkaldt til Møde den 21. Maj, paa hvilket Møde der blev gjort Rede for hele Stillingen, og fra den store Forsamling, som talte ca. 1400 Deltagere, blev der nedlagt en alvorlig Protest imod Havnearbejdernes Overfald paa Kommunen og Brændselsforretningen, som gav sig Udtryk i følgende Resolution:

»Da der ikke foreligger nogen Lønstrid mellem Havnearbejderne og Københavns Kommune eller den af Arbejderne selv oprettede Brændselsforretning,

Da disse Institutioner savner ethvert Middel til at øve Indflydelse paa de Kapitalister, med hvilke Havnearbejderne kæmper, og

Da Standsingen af Arbejdet ved Kommunens Kulskibe, navnlig efter den af Redere og Fragtnævn nu indtagne Stilling betyder en Fare for den københavnske Befolknings Forsyning med Brændsel til den kommende Vinter, ja betyder en Fare for hele den kommunale Virksomhed, herunder Hospitaler, Stiftelser, Skoler, Folkekøkken m. m. m.,

erklærer Fællesmødet, at den her etablerede og trods mange Forhandlinger opretholdte Arbejdsstandsing ikke har noget med Arbejderbevægelse eller Klassekamp at gøre, men er et Angreb paa den københavnske Arbejderbefolkning, som har valgt Flertallet i Københavns Kommunalbestyrelse.

Hvis derfor ikke Havnearbejderne i Morgen, Lørdag den 22. Maj, genoptager dette Arbejde, erklærer Fællesmødet dette frit og opfordrer Magistratens 5. Afdeling til at indgaa Aftale med organiserede Arbejdere om dets Udførelse. Og Fællesmødet tilsiger disse Arbejdere enhver moralsk Støtte ved Udførelsen af dette for Kommunens Liv og den københavnske Arbejderbefolkning aldeles nødvendige Arbejde.

Paa lignende Maade forholdes med Arbejdernes Brændselsforretning.

Forsamlingen benytter Lejligheden til at protestere mod Myndighedernes Fremfærd overfor Chr. Borgland og mod, at man ved at grave forældede Lovparagrafer frem berøver en faglig Tillidsmand Friheden paa et saare spinkelt Grundlag, medens hans Organisation er i Kamp.«

Skrædderne hele Landet.

Dansk Skrædderforbund har ved en Forhandling mellem Parterne, der fandt Sted den 20.—21.—22. April opnaaet Enighed om et Forslag til Fornelse af Overenskomsterne i H. t. Forligsmandens Forslag af 5. April d. A.

Det var dog en Betingelse, at Forslaget skulde godkendes af Medlemmerne, hvorfor der foretoges Urafstemning herover i alle de Afdelinger, som var interesserede i Overenskomsten.

Ved Urafstemningen godkendtes Forslaget med over 1900 Stemmers Majoritet, hvorefter den nye Overenskomst er traadt i Kraft fra og med den 17. April.

Overenskomsten omfatter baade det bestilte Skrædderi og Lagerarbejde, saavel i København som Provinserne, samt Dameskrædderne i København.

Det var navnlig paa Akkordsatserne at de største Fordele opnaaedes; efter

Forbundets Beregning andrager det for Københavns Vedkommende 13,50 à 15,00 pr. Uge, for Dameskrædderne og Provinserne nogle Kroner mere.

Til Syerskerne opnaaedes ogsaa ret betydelige Tillæg, saaledes at Lønningerne nu ligger imellem godt 44 Kr. og 50 Kr. ugentlig for udlærte Syersker.

Derimod var Tillægget til de mandlige Ugearbejdere mindre, da Arbejdsgiverne fastholdt at disse, der var Kr. 80,00 i Provinserne og Kr. 85,00 i København, ikke kunde siges at være lave i Forhold til det almindelige Lønniveau, men der opnaaedes dog et Tillæg af 3 Kr. ugentlig i København, saaledes at de kom op paa Kr. 88,00.

Set i Forhold til hele Overenskomsten betyder det dog ikke meget, at Tillægget til Ugelønningerne blev mindre, da Akkordarbejdet er aldeles overvejende i Faget.

Der er senere forhandlet og afsluttet nye Overenskomster for mindre Priskuranter i forskellige Forretninger saavel i København som i Provinserne og endelig er der den 4. Maj opnaaet Enighed om Uniforms- og Leverancepriskuranternes Forlængelse; og ogsaa her opnaaedes tilsvarende Forhøjelser for Akkorderne, som for det civile Skrædderi; og for disse Priskuranter findes kun Akkordpriser.

Et enkelt Spørgsmaal, hvorom der ikke kunde opnaas Enighed, henvistes til faglig Voldgiftsbehandling.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 358.

Karetmagerne i Randers.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A 4, Side 53—54.

Aar 1920 den 3. Maj Kl. 4 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 358: *Sammenslutningen af Karetmagermestre i Danmark* mod *De samvirkende Fagforbund* paa *Dansk Karetmagerforbunds* og 18 af dets Medlemmer i Randers' Vegne.

Anden Næstformand, Landsdommer Poul Hansen ledede Mødet.

For Klagerne mødte Formanden for Sammenslutningen af Karetmagermestre i Danmark, Vognfabrikant P. Chr. Jensen, Roskilde.

For de Indklagede Sekretær i De samvirkende Fagforbund Vilh. Nygaard, Forretningsfører for Karetmagerforbundet E. Olsen, Viceforretningsfører J. Wulff og Hovedbestyrelsesmedlem J. Nielsen, Randers.

Der fremlagdes Klage af 19. April 1920, bilagt med Overenskomst af 7. Marts 1913 mellem Sammenslutningen og Karetmagerforbundet og Overenskomst af 18. Marts 1920, og Tilsvar af 29. April 1920.

Sagen blev drøftet. Forlig om det bagved liggende reelle Mellemværende havde været forsøgt uden Resultat. Som Klagen viser er det kun det rent formelle Spørgsmaal, om der er Pligt for Karetmagerforbundet til at gaa til faglig Voldgift paa Spørgsmaal om Erstatning paa Brud paa Overenskomst samt Paalæggelse af Bod, hvorom Klagen i denne Sag drejede sig, og da Formanden for Sammenslutningen gennem Drøftelsen i Dag mente at være bleven klar paa det paagældende Spørgsmaals Stilling, saa han ingen Interesse i at føre Sagen videre, men tog Klagen tilbage.

Sagen er dermed bortfaldet.

Retten hævet Kl. 4,55 Em.

Poul Hansen.

E. Steincke.

Sag Nr. 361.

Sømændenes Arbejdsstandsning.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 19. Maj 1920 i Sag Nr. 361: Dansk Arbejdsgiverforening mod Sømændenes Forbund.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Dansk Dampskibsrederiforening indklaget Sømændenes Forbund i Anledning af, at Forbundets Medlemmer den 31. Marts d. A. Kl. 12 Nat paa Forbundets Foranledning har iværksat og siden nævnte Dato med Forbundets Støtte opretholdt Strejke.

Arbejdsgiverforeningen har hævdet, at Strejken er ulovlig som stridende saavel imod Septemberforliget som imod den mellem Dansk Dampskibsrederiforening og Forbundet indtil 31. Maj d. A. gældende Overenskomst og har paastaaet Forbundet paalagt en betydelig Bod under Fremhævelse af, at Dampskibsrederiforeningens Medlemmers Tab ved Strejken er overordentlig stort — skønsmæssig anslaaet

pr. 7. d. M. til ca. 5½ Million Kroner — og at Strejken i det hele er af særlig ondartet Karakter, dels fordi den opretholdes paa et Tidspunkt, hvor Landet mere end nogensinde trænger til at faa ophjulpet sine Pengeforhold ved størst mulig Eksport, dels fordi den bevirker, at store Summer gaar tabt derved, at Industri, Haandværk og Landbrug afskæres fra at opfylde sine Kontrakter.

Forbundet har paastaaet sig frifundet, subsidiært en eventuel Bod fastsat til det mindst mulige Beløb under Hensyn dels til de Omstændigheder, under hvilke Strejken er begyndt, dels til de særlige Vanskeligheder, som det formenes at frembyde for Sømænd og ligestillede at gaa i Arbejde, uden at der forinden er naaet et *Resultat* paa de Forhandlinger, der fra Arbejdsgivernes Side tilbydes ført efter Strejkens Ophør om de faglige Forhold, hvorpaa Strejken har taget Sigte.

Forbundet har i førstnævnte Henseende nærmere hævdet, at det fra politisk Side blev foranlediget til at gaa med i Generalstrejke og gjorde det ud fra den Opfattelse, at Generalstrejken annullerede alle Fag-Overenskomster, og at den, selv om Forholdet kun maatte være det, at en Generalstrejke, saalænge den varer, sætter nævnte Overenskomster ud af Kraft, i alt Fald vilde vare til efter 31. Maj d. A., da Forbundets Overenskomst med Dampskibsrediriforeningen udløb.

Forbundet vil derhos have opfattet Opfordringen til at gaa med i Generalstrejke som en Garanti for Opfyldelse af visse faglige Krav, der ikke er blevet opfyldt, og mener dernæst, at baade den Omstændighed, at der aldrig er tilkendegivet Forbundet nogen formel Aflysning af Generalstrejken, og den Omstændighed, at Dampskibsrederiforeningen skal være gaaet frem mod Forbundets Medlemmer efter Sølovens Rømningsregler bl. a. med Hensyn til Tilbageholdelse af Søfartsbog m. m., maa anses som Momenter, der støtter Forbundets Paastande under denne Sag.

Retten finder det unødvendigt at komme ind paa Spørgsmaalet om Strejkens Oprindelse, og hvad Forbundet i denne Forbindelse har anført. Alene ved Opretholdelsen af Strejken i en Periode, hvor Fagoverenskomsten var gældende, foreligger der en Ulovlighed, for hvilken Forbundet ikke vil kunne undgaa at paalægges Ansvar. Det kan ikke betvivles, at Forbundets Ledelse, som alle andre her i Landet, straks er blevet bekendt med Generalstrejkens Aflysning, og den Omstændighed, at Dampskibsrederiforeningen overfor Forbundets enkelte Medlemmer maatte ville gøre personligt Ansvar gældende efter Sølovens Rømningsregler, kan i alt Fald ikke faa nogen Betydning i denne Sag, der alene drejer sig om det Forbundet som Organisation paahvilende Ansvar for den ulovlige Strejke; og netop fordi Strejken er ulovlig, kan der ej heller tages noget særligt Hensyn til de af Forbundet paaberaabte Vanskeligheder ved at bringe Ulovligheden til Ophør.

Angaaende Størrelsen af den Bod, som herefter vil være at paalægge Forbundet efter Reglerne i Voldgiftsretslovens Prg. 5, skal bemærkes, at den Skade, som Dampskibsrederiforeningens Medlemmer har lidt ved den langvarige Strejke, næppe, selv blot tilnærmelsesvis, lader sig opgøre, men da Skaden i alt Fald ses at være meget betydelig, og da Strejken i saa høj Grad har virket til Ulæmpe for hele Landets Befolkning og har ramt ogsaa Befolkningens Forsyning med Levnedsmidler og andre Fornødenheder, findes Forbundet at burde idømmes en Bod, der, forsaavidt angaar Ansvaret til Dags Dato, under Hensyn til, at Medlemsantallet er opgivet til ca. 4000 Mand, fastsættes til 400.000 Kr., at betale til Dansk Arbejdsgiverforening paa Dansk Dampskibsrederiforenings Vegne, hvorhos Forbundet vil have at betale Sagens Omkostninger med 300 Kroner.

Kendelse.

Sømændenes Forbund bør til Dansk Arbejdsgiverforening paa Dansk Dampskibsrederiforenings Vegne i Bod betale 400.000 Kr. samt Sagens Omkostninger med 300 Kr.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49.1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 48 * KØBENHAVN DEN 29. MAJ 1920 * 16 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Maj 1920.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Juni 1920.

Forretningsudvalget.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 352.

Formerne paa De danske Mejeriers Maskinfabrik.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A 4, Side 44—46.

Aar 1920, den 9. April Kl. 3½ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 352: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere inden for Jern- og Metalindustrien mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Formerforbunds Vegne.

Anden Næstformand, Landsdommer Poul Hansen ledede Mødet.

For Klagerne mødte Fuldmægtig C. Plum i Arbejdsgiverforeningen, Direktør i Sammenslutningen Charles Hansen og Sekretær Vald. Jensen samt Direktør J. Schrøder for De danske Mejeriers Maskinfabrik.

For de Indklagede mødte Sekretær i De samvirkende Fagforbund Vilh. Nygaard og Formand for Dansk Formerforbund Arnold Nielsen.

Der fremlagdes Klage af 24. Marts 1920 med 1 Bilag og Tilsvar af 7. April 1920.

Parterne er enige om, at det hos Forligsmanden den 5. April d. A. afsluttede Forlig, hvoraf Eksemplar fremlægges, betyder, at der skal arbejdes videre til de gamle Priser, ogsaa forsaavidt angaar Arbejdet paa Kærneældere (»Hamlet III«) og skablonformede Remskiver, indtil Enighed om revideret Prisliste er opnaaet, dog at den af Forliget følgende Pligt i Overensstemmelse med dets Indhold ikke gælder ud over 5. Juni d. A., hvilken Dato i dette Tilfælde anses som To-Maaneders Dagen for Kravets Fremsættelse.

Under Forudsætning af, at Arbejderne forholder sig i Overensstemmelse med ovenstaaende senest den 16. ds., er Klagen tilbagetaget.

Retten hævet Kl. 4,20 Em.

Poul Hansen.

E. Steincke.

Sag Nr. 359.

Træindustriarbejderne hos A/S Jens Nielsens Maskinfabrik, Vesteraaby.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 19. Maj 1920 i Sag Nr. 359: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundets Vegne.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien indklaget De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundets Vegne og paastaaet nævnte Forbund paalagt Bod for dets Stilling til en den 15. Marts d. A. hos Sammenslutningens Medlem A/S Jens Nielsens Maskinfabrik, Vester-Aaby, af Forbundets Medlemmer iværksat og stadig opretholdt uvarslet Strejke.

Forbundet paastaar sig frifundet.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at der ved forskellige Lejligheder i det sidste Aars Tid var fremkommet Klager fra Forbundets hos A/S arbejdende Medlemmer, dels over den Maade, hvorpaa de blev tiltalt fra en af A/S's Indehaveres Johan Nielsen og hans Medhjælpers Side, dels over Afskedigelsestrusler, der angaves anvendt imod

dem bl. a. for at faa dem til at arbejde for ringere Vederlag, end de havde Krav paa, dels endelig ogsaa over mangelfuld Iagttagelse af overenskomstmæssige Mæglingsregler.

Forbundet tilskrev derefter under 9. Marts d. A. Aktieselskabet en i skarpe Udtryk holdt Skrivelse, hvori fremsattes forskellige Beklagelser og henstillede til Johan Nielsen at tage sig et Kursus i god Tone hos en anden Arbejdsgiver, medens Forbundet, hvis en saadan ikke vilde indlade sig derpaa, tilbød sin Assisance.

Johan Nielsen, der blev vred over denne Skrivelse, sammenkaldte derefter Arbejderne og forlangte, at de skulde underskrive en af ham affattet Henvendelse til Forbundet, hvori de »rensede ham for Beskyldningerne«; og da de, eller nogle af dem, vægrede sig, fremsatte han Afskedigelsestrusler imod dem, deriblandt mod en Arbejder Th. Andersen, som han, som det maa antages, nærede Mistanke imod for at vække Uro blandt de andre Arbejdere og staa bag ved Klagerne til Forbundet. Arbejderne tilbød nu at indsende en Henvendelse til Forbundet i en af dem selv affattet Form; men dette ønskede Johan Nielsen ikke. Dagen efter afskedigede Johan Nielsen Th. Andersen, som det maa antages paa Grund af hans Vægring ved at tage Afstand fra Forbundets ovennævnte Skrivelse; og af Fortørnelse herover var det, at Arbejderne, 14 i Tallet, nedlagde Arbejdet den 15. Marts for at faa Th. Andersen genantaget.

Paa Sammenslutningens Henvendelse til Forbundet angaaende Arbejdsstandsningen svarede Forbundet i en Skrivelse af 19. Marts, hvori de tidligere Klager m. v. fremdroges, bl. a. saaledes: . . . »som Sagen saaledes ligger, er vore Medlemmer nu blevne kede af at arbejde for denne Virksomhed, før dens Indehaver — særlig Hr. Johan Nielsen — faar sig et Kursus i god Tone fra en mere kompetent Side, og vi vil derfor ikke paalægge de paagældende Medlemmer at optageArbejdet — ganske bortset fra, om et saadant Paalæg vilde have frugtet — men vi vil være villige til med meget kort Varsel at deltage i Forhandlinger, der kan føre til denne Sags snarlige Ordning paa en ogsaa for vore Medlemmer tilfredsstillende Maade.«

Paa Grund af forskellige, Sagen uvedkommende, Forhold, kom Forhandling mellem Organisationerne først i Stand den 23. April d. A. Th. Andersen havde imidlertid faaet Arbejde i Svendborg, og der stilledes paa Forhandlingsmødet fra hver af Organisationernes Side Forslag til Bilæggelse af Striden, saa at Arbejdet straks kunde genoptages, men Enighed kunde ikke opnaas, da der nu fremkom et Spørgsmaal om, hvorvidt en Arbejder Niels Petersen, som Arbejderne ønskede til Tillidsmand, kunde overtage dette Hverv eller ikke, idet Aktieselskabet paa Forhaand protesetrede imod, at Hvervet betroedes nævnte Petersen.

Forbundet stillede da følgende Forslag til Sagens Afgørelse:

»Th. Andersen frafalder Krav om Genantagelse, Virksomheden godkender den af Arbejderne valgte Tillidsmand, naar Valget er sket i Overensstemmelse med de for Valg af saadanne gældende Regler. Arbejdet genoptages Tirsdag Morgen den 27. ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse. Uoverensstemmelser af faglig Art henvises til faglig Mægling, forsaavidt de ikke kan ordnes ved lokal Forhandling. Parterne erklærer efter bedste Evne at ville virke for Indførelse af god Tone mellem Virksomhedens Indehavere og dens Arbejdere.«

Dette Forslag afvistes imidlertid, og Strejken vedvarede endnu ved Sagens Behandling her for Retten.

Der maa nu vel gives Dansk Arbejdsgiverforening Medhold i, at denne Strejke er ulovlig, og ligesom Forbundet burde have undgaaet de i Skrivelsen af 9. Marts benyttede uheldige Udtryk, saaledes var det naturligvis i og for sig ogsaa dets Pligt at virke hen til Strejkens snarlige Afslutning med Stridsspørgsmaalenes Behandling efter Mæglingsregler; men naar henses til, hvad der under Sagens Behandling her for Retten ved Vidneførsel og Partsforklaring er oplyst om Forholdene paa Arbejdsstedet — ikke mindst gennem Johan Nielsens og hans Medhjælpers Forklaringer, — kan der ikke blive Spørgsmaal om at idømme Forbundet Bod

Aktieselskabets Ledelse har efter Rettens Opfattelse manglet Forstaaelse af de organisationsmæssige Pligter og den faglige Mæglings Betydning, saa det maa anses særdeles rimeligt, at Forbundet har begæret særlig Medvirkning fra Sammenslutningens Side inden Konfliktens Afslutning. Naar Sammenslutningen, som det synes, har stillet sig noget afvisende, har det, som Klageskriftet her for Retten, sammenholdt med det under Domsbehandlingen fremkomne viser, aabenbart været, fordi Aktieselskabet har givet sin Organisation Oplysninger, der ikke var stemmende med de virkelige Forhold. Det maa saaledes anses bevist, at Arbejdernes Klager bl. a. ogsaa over Tonen og Truslerne fra Arbejdsledelsens Side i alt væsentligt har været beretttigede. Johan Nielsen har dernæst overfor Rettens Spørgsmaal til ham om Grundene til hans Protester mod Niels Petersens Overtagelse af Tillidsmandshvervet, intetsomhelst af Betydning kunnet fremføre.

Som Sagen saaledes foreligger, findes Akteselskabets Ledelse at have haft saa megen Skyld i den indtraadte Strejke og tillige i dens utilbørlige Langvarighed, at Forbundet med Hensyn til Omkostningerne ved Sagens Indbringelse her for Retten, bør fritages for at bære mere end Halvdelen, hvorfor Omkostningerne Kr. 200 bør betales af hver af Parterne med Halvdelen.

Kendelse.

Den ovennævnte den 15. Marts 1920 hos A/S Jens Nielsens Maskinfabrik, Vester-Aaby, iværksatte Strejke er ulovlig.

Iøvrigt bør De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundets Vegne for Dansk Arbejdsgiverforenings Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger Kr. 200 betaler Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund hver med Halvdelen.

Sag Nr. 360.

Elektrikerne i København, Odense og Svendborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 4, Side 67—69.

Aar 1920 den 21. Maj Kl. 4,50 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 360: Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Elektrikerforbunds Vegne.

Anden Næstformand, Landsdommer Poul Hansen, ledede Mødet.

For Klagerne mødte Sekretær Helweg-Larsen og Fuldmægtig C. Plum i Arbejdsgiverforeningen, Fabrikant Aage Hassel, Forretningsudvalgsmedlem i Jernindustriens Sammenslutning samt Sekretær i denne Hertel og Installatørerne Linde, Odense, og Egel, Svendborg.

For de Indklagede mødte Sekretær i De samvirkende Fagforbund Vilh. Nygaard og Formand for Dansk Elektrikerforbund Chr. Petersen.

Der fremlagdes Klage af 6. Maj d. A. og Elektrikeroverenskomsten af 10. Marts 1919 med Tillæg samt Tilsvar af 12. Maj d. A.

Sagen drøftedes.

Under Hensyn til, at der ved Lockoutens Ophævelse og Arbejdets Genoptagelse i Elektrikerfaget just i disse Dage er indtraadt Ro i Faget, stiller Retsformanden følgende Forslag til Sagens Afgørelse:

I. *Hassel & Teudt:* Forbundet erkender, at Strejken har været ulovlig og frafalder Krav paa Hr. Nimbs Genantagelse.

Arbejdsgiverforeningen tilbagetager herefter Klagen i den Forventning, at Forbundet yder sin bedste Medvirkning til betryggende Arbejdsforhold paa Stedet.

II. *Linde, Odense:* Arbejdet genoptages straks overalt. Dagen efter Genoptagelsen afholdes paa selve Stedet Mægling efter de sædvanlige Regler. Mæglingsresultatet faar tilbagevirkende Kraft fra Arbejdets Genoptagelsesdag.

III. *Egel, Svendborg:* Forbundet skaffer fornødne Folk til Supplering af det allerede genoptagne Arbejde. Spørgsmaalet om Landpenge (Kilometerpenge) henvises til Mægling efter de sædvanlige Regler.

Alle Tilstedeværende indgik herpaa. Klagen i sin Helhed var hermed taget tilbage og Sagen bortfaldet.

Poul Hansen.

E. Steincke.

Sag Nr. 363.
Transportarbejderne i København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 19. Maj 1920 i Sag Nr. 363: Dansk Arbejdsgiverforening mod Dansk Transportarbejderforbund.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, A/S Det forenede Dampskibsselskab og Københavns Frihavns A/S indklaget Dansk Transportarbejderforbund i Anledning af, at Forbundets Medlemmer den 31. Marts Kl. 12 Nat paa Forbundets Foranledning har iværksat og siden nævnte Dato med Forbundets Støtte opretholdt Strejke.

Arbejdsgiverforeningen har hævdet, at Strejken, skønt de mellem Forbundet og vedkommende Arbejdsgiverorganisationer afsluttede Fagoverenskomster er opsagte og udløbne den 1. Februar d. A., er ulovlig som stridende mod Septemberforliget og har paastaaet Forbundet paalagt en betydelig Bod under Fremhævelse af, at de ovennævnte Arbejdsgiverforeningers Medlemmers Tab ved Strejken er uhyre stort, og at Strejken i det hele er af særlig ondartet Karakter, dels fordi den opretholdes paa et Tidspunkt, hvor Landet mere end nogensinde trænger til at faa ophjulpet sine Pengeforhold ved størst mulig Eksport, dels fordi den bevirker, at store Summer gaar tabt derved, at Industri, Haandværk og Landbrug afskæres fra at opfylde sine Kontrakter.

Forbundet har — næst at henstille til Retten at afvise Sagen som vedrørende et politisk Stridsspørgsmaal angaaende Generalstrejken — paastaaet sig frifundet, subsidiært mod Betaling af en ringe Bod, idet Strejken, hvis den overhovedet er ulovlig, i alt Fald kun er det paa Grund af Forsommelse af Varselsregler og derfor formenes ikke at kunne forvolde stort større Skade end en lovlig varslet Strejke.

Til Støtte for sin Paastand om pure Frifindelse har Forbundet gjort gældende, at Strejken er begyndt som politisk Strejke og som saadan har været lovlig uden Varsel, ligesom den i sin Fortsættelse har bevaret Karakteren af lovlig Strejke, dels fordi den vedblivende maa anses som en politisk Strejke, dels fordi Varsel overhovedet kun kan kræves med Hensyn til Begyndelse af Strejke og ikke med Hensyn til Fortsættelse af en indtraadt lovlig Strejke, dels endelig fordi det af Forligsmanden under 5. April d. A. stillede, af Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund tiltraadte faglige Forligsforslag vel ikke har berørt Transportarbejderforbundet, der ikke har tiltraadt det, men dog for Dansk Arbejdsgiverforening maa have den Virkning at afskære den fra at gøre Ansvar gældende mod nogen Organisation for Deltagelse i politisk Strejke, hvilken Virkning Forbundet iøvrigt ogsaa har villet udlede af den ved Generalstrejke-Aflysningen af det offentlige udstedte Amnesti.

Retten finder ingen Grund til at afvise Sagen og finder det derhos i det hele taget unødvendigt at komme ind paa, hvad Forbundet saaledes har anført om den paaklagede Strejkes Forhold til den proklamerede Generalstrejke m. m.

Forbundets Ledelse maa antages, som alle andre her i Landet, straks at være blevet bekendt med Generalstrejkens Aflysning, og som undergivet Septemberforliget har Forbundet ved at fortsætte Strejke uvarslet gjort Brud paa Septemberforligets Regler, og Forbundet vil derfor ikke kunne undgaa at paalægges Ansvar for den ulovlige Strejkes Virkninger, hvorved skal bemærkes, at Paaberaabelse af den udstedte Amnesti ikke kan komme i Betragtning i den heromhandlede Forbindelse, ligesom Paaberaabelse fra Forbundets Side af Forliget af 5. April maa være betydningsløs allerede af den Grund, at Forbundet ikke har opfyldt dets Forudsætning: Arbejdets Genoptagelse.

Med Hensyn til Størrelsen af den Bod, som herefter vil være at paalægge Forbundet efter Reglerne i Voldgiftsretslovens Prg. 5 skal bemærkes, at den Skade, som de paagældende Arbejdsgiverorganisationers Medlemmer har lidt ved Strejken naturligvis næppe selv blot tilnærmelsesvis lader sig opgøre, men da Skaden — selv naar alt Hensyn tages til, at Ulovligheden alene hviler paa Ikke-Iagttagelse af Varselsregler — i alt Fald ses at være meget betydelig, og Strejken i saa høj Grad har virket til Ulempe for hele Landets Befolkning

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Maj Maaned 1920.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staa som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Juni 1920.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49,[1] Kbhvn.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christians

F.E.BORDING KØBENHAVN.

og har ramt ogsaa Befolkningens Forsyning med Levnedmidler og andre Fornødenheder, findes Forbundet at burde idømmes en Bod, der, forsaavidt angaar Ansvaret til Dags Dato, under Hensyn til, at Medlemsantallet er opgivet til ca. 3000 Mand, fastsættes til 300,000 Kr., at betale til Dansk Arbejdsgiverforening som Repræsentant for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, A/S Det forenede Dampskibsselskab og Københavns Frihavns A/S, hvorhos Forbundet vil have at betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

Dansk Transportarbejderforbund bør til Dansk Arbejdsgiverforening som Repræsentant for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, A/S Det forenede Dampskibsselskab og Københavns Frihavns A/S i Bod betale 300,000 Kr. samt betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Pianofortearbejderne hos Søren Jensen

I Anledning af, at der skulde foretages Kedelrensning, havde Firmaet dekreteret, at hele Fabrikken skulde lukkes fra Mandagen før Paaske og til Tirsdag efter Paaske. Herover opstod der Utilfredshed blandt Arbejderne, og da det samtidig skete, at Tillidsmanden paa Fabriken, sammen med andre Arbejdere afskedigedes, holdt Arbejderne op med Arbejdet et Par Timer førend Fabrikken havde bestemt at der skulde ophøres, for at holde et Møde.

Dette betragtede Arbejdsgiverne som en Strejke og nægtede derfor at deltage i et til Mandag bestemt Mæglingsmøde.

Arbejdsstandsningen fortsattes derfor, og der afholdtes saa et Fællesmøde den 22. April, der sluttede med at følgende vedtoges:

Strejken hæves, og Arbejdet genoptages af de strejkende Arbejdere senest Mandag den 26. ds.

Eventuelle Uoverensstemmelser behandles efter Regler for Behandling af faglig Strid.

Adressefortegnelse

over

Formændene for Arbejdernes lokale Fællesorganisationer

Aalborg: Murer A. Axelsen, Priorsgade 4, 1.

Aarhus: Typograf Martin Petersen, Strandvej 30 A, 2.

Aars: Tømrer Simeon Jensen.

Assens: Laur. Petersen, Ramsherred 47.

Assens pr. Mariager: E. Jensen.

Bandholm: Murer C. Godtfredsen, Havlykke pr.

Bogense: Snedker Andreas Hansen, Torvet.

Brønderslev: Niels Chr. Nielsen, Vestergade 29.

Esbjerg: Typograf L. Eicardt, Rolfsgade 6.

Faaborg: Bryggeriarbejder N. S. Nielsen, Adelgade.

Faxe: Otto P. Hansen, Hauby pr.

Faxe Ladeplads og Omegn: Emil Jørgensen, Bølgesang pr.

Fredericia: Snedker Frantz Hansen, Dronningensgade 92.

Frederikshavn: Maskinarb. G. Larsen, Søndergade 69, 2.

Frederikssund: Murer J. Wolter, Oppesundsvej.

Frederiksværk: Redaktør L. Bram.

Glostrup, Taastrup og Omegn: H. Ejlersen, Soc.-Dem.s Eksp.

Grenaa: Forretter Zacho Børresen, Grønland 32.

Hadsten: Børstenbinder Rasmus Jensen.

Hadsund: F. Rasch, Villa »Solhjem«.

Hammel: Redaktør N. A. Tageslund.

Haslev: Vald. Jørgensen, Kirkestræde.

Helsingør: V. Johansen, Stengade 37.

Herning: E. Morgenstjerne, St. Blichersgade 14.

Hillerød: Maskinarbejder C. V. Carlsen, Margrethevej 14.

Hinnerup og Omegn: A. Grønbæk, Lærer.

Hjerm: Joh. Christensen.

Hjørring: Snedker Erik Wibrand, Kraghsvej 4, 1.

Hobro: Vilhelm Zedlitz, Havnevej 36.
Holbæk: Maskinarbejder Bonde Petersen, Fasanvej 10.
Holbæk Amts 2. Valgkreds: Nauta, Kildehusene pr. Nykøbing Sj.
Holeby: Maler Adolf Jørgensen.
Holstebro: Cigararbejder Anton Andersen.
Horsens: Skatteopkræver M. Jonassen, Kjeldsensgade 18.
Hørsholm: F. Nielsen, Nordsj. Soc.-Dem.
Kallundborg: Murer A. Thyme, St. Jørgensbjerg.
Kerteminde: Former L. Lauritsen, Præstegade 26.
Kolding: Snedker Chr. Sørensen, Søndergade 8.
Kolind: Sommer Jensen, Korupskov pr. Ryomgaard.
Korsør: Chr. Jørgensen, Møllebjergsvej 21.
København: Carl F. Madsen, Kompagnistræde 14.
Køge: Redaktør Hansen, Soc.-Dem.
Lemvig: Karetmager K. H. Niebühr, Danmarksgade.
Lyngby: Vilh. Nielsen, Aastrædet 10.
Løgstør: Savskærer Lars Larsen, Bredgade.
Maribo: H. P. Hansen, Refshalevej 8.
Middelfart: Maskinpasser Anders Nielsen, Skovgade 8.
Nakskov: Fattiginspektør Nielsen, Rødbyvej 10, 1.
Nyborg: K. Hvidtfeldt, Vestervoldgade 3.
Nykøbing F.: Kelner E. Nicolaisen, Frisegade 16. (Telf. 726).
Nykøbing M.: N. Chr. Haurum.
Nykøbing Sj.: Martin Oscar Hansen, Egebjergvej 5.
Næstved: Snedker Carl Hansen, Lille Fredensvej 1.
Nørre Aaby: Sofus Pedersen, Koldinghuse pr. Nr. Aaby.
Nørre Sundby: Carl Jensen.
Odder: Niels P. Nielsen, Holstensgade 9.
Odense: Tekstilarbejder N. C. Andersen, Vindegade 119.
Randers: S. Simonsen, Viborgvej 18.
Ribe: Ledvogter Chr. S. Petersen, Ribe Mark.
Ringkøbing: M. B. Mogensen, Smedegade 11.
Ringe: Tømrer Julius Poulsen, Sødinge pr. Ringe.
Ringsted: Murer K. Knudsen, Søndergade 25.
Roskilde: Typograf P. E. Borrild, Kastelsvej 11.
Rudkøbing: Assistent Marinus Larsen.
Rødby: Skrædder P. Petersen.
Rønne: Andr. Nielsen, Paradisgade 10.
Sakskøbing: Otto Petersen, Soc.-Dem.
Silkeborg: Niels Kusk, Ryesg.
Sindal: Murer Svend Nielsen, Danegade.
Skanderborg: Nic. Rehn, Borgergade 23.
Skelskør: Vilh. Christensen, Adelgade 35.
Skive: Tømrer Chr. Petersen, Østerbro 6.
Skjern: Arbm. Chr. Skaarup.
Slagelse: Johs. Madsen, Bredegade 62.
Sorø: Former Jacob Larsen, Torvet 38.
Stege: Hans J. Jacobsen, Peblingerende.
Storehedinge: Jens Frandsen, Egestræde.
Struer: Murer Kristiansen, Bryggersgade 6.
Stubbekøbing: Snedker Joh. Andersen, Vester Frihedsvej 3.
Svendborg: Cigararbejder F. Nikolajsen, Vestergade 33.
Sølleröd: F. Hübenbecker, Holte.
Tarm: Antonius Caspersen, Arbejdsmand.
Tørring: Konduktør T. K. Petersen.
Thisted: Arbejdsmand Chr. Iversen, Kastet 25.
Udbyneder og Raaby: K. N. Kilberg, Havndal St.
Varde: Clemens Petersen, Torvet.
Vejen: Murer L. J. Nielsen, Grunnetsgade 23.
Vejle: Stephan Boesen, Vejle Soc.-Dem., Vejle.
Viborg: Drejer V. Bergstrøm, Fredensgade 4.
Vordingborg: Snedker Lohft Rasmussen, Næstvedvej.
Vraa: K. J. Christiansen, Vraa St.

Arbejdsløsheden
i Februar Maaned 1920.

Nedenstaaende Oplysninger om Arbejdsløsheden i Februar 1920 omfatter ialt 54 Fag eller Organisationer med ialt ca. 278,000 Arbejdere. Antallet af Arbejdsløse blandt disse var ved Maanedens Udgang ca. 23,600 eller 8,5 pCt. Antallet af de i Maanedens Løb tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 637,000 eller 2,3 Dage pr. Medlem.

Af Fag, for hvilke Oplysninger mangler, nævnes: Bageri- og Konditoriarbejdere, Forgyldere, Glarmestre, Stukkatører, Ovnsættere, Drejere, Kobbersmede, Metaltrykkere, Gørtlere og Metalarbejdere, Gartnere og Kelnere.

Desuden er der meddelt Oplysninger, ufuldstændige for Mølleriarbejdere, Skibstømrere, Bødkere, Børstenbindere, Stenarbejdere og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Næringsmiddelindustri.												
Mølleriarbejdere	156	156	»	76	809	602	29	709	965	758	29	785
Sukkervarearbejdere	1112	1112	7	245	335	335	22	613	1447	1447	29	858
Bryggeri- & Brænderiarbejdere	3716	3716	17	448	1751	1751	76	1533	5467	5467	93	1981
Slagteriarbejdere	1350	1350	205	4375	2544	2544	223	6238	3894	3894	428	10613
Skraatobaksarbejdere	397	397	4	8	953	953	78	1510	1350	1350	82	1518
Tobaksarbejdere	5650	5650	151	4440	3516	3516	136	3511	9166	9166	287	7951
Tekstilindustri.												
Tekstilarbejdere	3746	3746	5	413	8083	8083	289	8214	11829	11829	294	8627
Sejlmagere	132	132	»	»	164	164	»	18	296	296	»	18
Rebslagere	46	46	»	»	320	276	16	410	366	322	16	410
Beklædningsindustri og Toiletvirksomhed.												
Skræddere	8513	8513	4	191	5532	5532	79	1851	14045	14045	83	2042
Handskemagere	101	101	7	196	14	14	4	224	115	115	11	420
Hattearbejdere	1240	1240	8	156	345	345	9	237	1585	1585	17	393
Skotøjarbejdere	4076	4076	23	524	1402	1402	80	1930	5478	5478	103	2454
Barberere	680	680	49	1486	690	690	98	3957	1370	1370	147	5443
Bygnings- og Møbelindustri.												
Brolæggere	82	82	»	519	75	75	»	271	157	157	»	790
Murere	2354	2354	103	6500	5730	5730	1348	52375	8084	8084	1451	58875
Hustømrere	1626	1626	222	6564	5582	5582	860	26795	7208	7208	1082	33359
Skibstømrere	403	403	»	»	660	570	7	202	1063	973	7	202
Snedkere	4594	4594	358	11160	5033	5033	432	12930	9627	9627	790	24090
Billedskærere	134	134	24	500	70	70	4	80	204	204	28	580
Malere	2821	2821	1046	28110	3452	3452	1732	45217	6273	6273	2778	73327
Sadelm. & Tapetserere	1065	1065	143	2634	685	685	152	3076	1750	1750	295	5710
Skorstensfejere	68	68	»	»	64	64	»	»	132	132	»	»
At overføre..	44062	44062	2376	68545	47809	47468	5674	171901	91871	91530	8050	240446

Fag (eller Organisationer)	Hovedstaden (Københ. og Frdbrg.)				Provinserne				Hele Landet			
	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden	Antal Medlemmer	Oplysninger fra Antal Medlemmer	Ant. Arbl. Ved Maanedens Slutn.	Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden
Overført...	44062	44062	2376	68545	47809	47468	5674	171901	91871	91530	8050	240446
Trævareindustri.												
Træindustriarbejdere.	895	895	27	576	3502	3502	214	6012	4397	4397	241	6588
Bødkere	264	264	10	129	477	311	59	1542	741	575	69	1671
Karetmagere	380	380	»	9	606	606	36	1152	986	986	36	1161
Korkskærere	210	210	»	24	40	40	»	170	250	250	»	194
Børstenbindere	270	270	8	201	265	114	3	127	535	384	11	328
Kurvemagere	201	201	3	94	30	30	2	73	231	231	5	167
Læder- & Lædervareindustri.												
Læder- og Skindarb...	204	204	»	138	358	322	6	135	562	526	6	273
Forarbejdning af Sten, samt Ler- og Glasvarer.												
Keramikere	1363	1363	13	385	399	399	10	392	1762	1762	23	777
Stenarbejdere	178	178	»	»	424	44	8	210	602	222	8	210
Glasarbejdere	244	244	9	103	375	375	29	678	619	619	38	781
Forarbejdning af Metal og Tilv. af Maskiner og Instrum.												
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	952	952	20	741	354	354	7	160	1306	1306	27	901
Blikkenslagere	860	860	86	2092	645	645	32	772	1505	1505	118	2864
Jern- & Metalslibere..	215	215	7	252	91	91	8	212	306	306	15	464
Urmagere	136	136	»	30	202	202	2	103	338	338	2	133
Instrumentmagere (ch.)	39	39	»	»	—	—	—	—	39	39	»	»
Smede og Maskinarb..	9600	9600	386	11013	10799	10799	545	14863	20399	20399	931	25876
Specialarbejdere	500	500	3	90	—	—	—	—	500	500	3	90
Formere	525	525	31	956	1275	1275	95	2486	1800	1800	126	3442
Elektrikere	960	960	56	1622	1340	1181	18	312	2300	2141	74	1934
Papirindustri.												
Papirindustriarbejdere	214	214	»	»	1242	1242	4	79	1456	1456	4	79
Grafisk Industri.												
Bogbindere	2800	2800	10	335	825	825	14	300	3625	3625	24	635
Litografer	516	516	34	747	158	158	3	77	674	674	37	824
Typografer	2979	2979	77	1589	1682	1682	17	456	4661	4661	94	2045
Dansk Arbejdsmandsforb.												
Chauffører	900	900	33	753	—	—	—	—	—	—	—	—
Fabrikarbejdere	2686	2686	158	3662	—	—	—	—	—	—	—	—
Jord- og Betonarb. ...	5000	5000	647	14822	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuskene	2737	2737	95	1734	—	—	—	—	—	—	—	—
Lager- og Pakhusarb.	2785	2785	166	3665	—	—	—	—	—	—	—	—
Støberi- og Maskinabm.	2515	2515	115	2220	—	—	—	—	—	—	—	—
Dansk Arbejdsmandsf. iøvrigt	13377	10077	442	9070	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	30000	26700	1656	35926	65000	35700	6648	164700	95000	62400	8304	200626
Murarbejdsmænd	1430	1430	97	6025	241	241	41	1471	1671	1671	138	7496
Arb. Fagf. for Gentofte og Lyngby	»	»	»	»	1310	1310	25	2527	1310	1310	25	2527
Landarbejdere	70	70	40	1432	28000	28000	4044	107213	28070	28070	4084	108645
Handels-og Kontormdh	13951	13951	120	3150	14316	14316	216	5875	28267	28267	336	9025
Forsikringsfunkt Forb.	500	500	4	120	350	350	8	167	850	850	12	287
Kedel- og Maskinpass	1016	1016	5	104	1465	1465	82	1859	2481	2481	87	1963
Kvindel. Arbejderforb..	7800	7800	73	2683	4900	4900	557	11909	12700	12700	630	14592
Tilsammen.	123334	120034	5151	139111	188480	157947	18407	497933	311814	277981	23558	637044

REDAKT.: CARL F. MADSEN. REDAKTION OG EKSPEDITION: Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal, Kbhvn. K
Telefoner 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 49 * KØBENHAVN DEN 5. JUNI 1920 * 16 AARGANG

Overenskomstforholdene 1920.

Afsluttede Overenskomster.

De Forhandlinger, der har været ført siden Paaskeforliget, har været træge. Det er næppe i noget Fag lykkedes at naa til Enighed ved de første Forhandlinger, alle Forhandlinger er ført frem til Hovedorganisationerne, og Gang paa Gang har man ogsaa der maattet afbryde Forhandlingerne, for paa ny at tage fat, efter at Strejkevarsler var afgivne.

I den senere Tid synes der dog at være kommet lidt mere Fart i Forhandlingerne, der bliver afsluttet Aftaler om tiltrængte Ændringer og Forbedringer i de opsagte Overenskomster, hvorefter de fornyes i Overensstemmelse med Forliget af 5. April.

Indtil den 5. Juni var der afsluttet Overenskomster for ca. 150,000 Medlemmer, som er tilsluttet De samvirkende Fagforbund.

Nedenfor gengiver vi en Oversigt over Overenskomster, som er fornyede:

Glasarbejderne paa A/S Kastrup og Holmegaard Glasværker (622 Medlemmer), Skrædderne, hele Landet (ca. 13,000), Haandskomagerne, hele Landet, Skomagerne ved de mekaniske Reparationsværksteder og paa Skotøjsfabrikkerne (ca. 5400), Bødkerne hos Bødkermestrene, hele Landet (ca. 500), Landarbejderne, hele Landet (ca. 30,000), Typograferne, hele Landet (ca. 5100), Anlægsgartnere, Handelsgartneer og Planteskolerne (ca. 2000), Linoleumsarbejderne (ca. 60), Slagterne paa Andelsslagterierne og Privatslagterierne (ca. 3700), Træindustriarbejderne Landet over (ca. 4300), Kvinderne i forskellige Virksomheder i Kbhvn. og Provinserne (ca. 5500), Kurvemagerne (ca. 240), Elektropletarbejderne i København (ca. 250), Papirindustriarbejderne hele Landet (ca. 1400), Smedene og Maskinarbejderne, hele Landet (ca. 15,000), Skibstømrerne, hele Landet (ca. 680), Handskemagerne, hele Landet (ca. 200), Pose- og Konvolutarbejderne (ca. 500), Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerne (ca. 211), Snedkerne, hele Landet (ca. 9000), Arbejdsmænd i Kbhvn. og Provinserne (ca. 50,000), Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejderne, hele Landet (ca. 1400), Rebslagerne, hele Landet (270), Børsteindustriarbejderne, hele Landet (540).

Tekstilarbejderne og Tobaksarbejderne har været til Forhandlinger i Arbejdsgiverforeningen, hvor man for begge Fags Vedkommende fik fremskaffet Forslag til Overenskomst, om hvilke Forslag der i disse Dage stemmes i Afdelingerne.

Der er dog en Række Fag tilbage, som ikke har faaet deres Forhold bragt i Orden endnu.

Disse er følgende:

Bageri- og Konditoriarbejderne (ca. 4000), Bogbinderne og Æskearbejderne (ca. 3000), Brolæggerne (ca. 160), Forgylderne (ca. 250), Formerne (ca. 1750), Glarmestersvendene (ca. 370), Hatte- og Bundtmagerne (ca. 1500), Jern- og Metalsliberne (ca. 300), Karetmagerne (ca. 1000), Kedel- og Maskinpasserne (ca. 2400), Keramikerne (ca. 1800), Korkskærerne (ca. 250), Litograferne (ca. 650), Læder- og Skindarbejderne (ca. 530), Malerne (ca. 6400), Metaltrykkerne (ca. 130), Mølleriarbejderne (ca. 950), Sadelmagerne og Tapetsererne (ca. 2000), Barbererne (ca. 1300), Stenarbejderne (ca. 600), Stukkatørerne (ca. 140).

Udenfor disse Fag er der Statens og Kommunens Tjenestemænd og Arbejdere, men disse falder jo udenfor Overenskomsten af 5. April, og disse faar deres Løn afgjort efter andre Regler.

Arbejderforsikrings-Raadet.

Foreløbig Beretning om Virksomheden i 1919.

Den væsentligste Del af de af Arbejderforsikrings-Raadet i 1919 behandlede Sager angaar Ulykkestilfælde, der er indtrufne efter 1. April 1917, og paa hvilke Reglerne i Ulykkesforsikringsloven af 6. Juli 1916 har været at bringe til Anvendelse.

Der har dog endnu været en Del Afgørelser at træffe i Henhold til de ældre Ulykkesforsikringslove, navnlig i midlertidigt afgjorte Sager.

Der indgik i 1919 til Raadet henved 12,000 Anmeldelser eller godt 1000 flere end i 1918. Fremgangen i Antal Tilfælde har saavel i den tvungne Forsikring under Industriafdelingen som i den tvungne Forsikring under Landbrugsafdelingen været omkring 10 pCt. I den frivillige Landbrugsforsikring samt m. H. t. Sager, der ikke henhørte under Loven, men er behandlede af Raadet, i Reglen i Henhold til Lovens § 15, har Stigningen været en Del stærkere. Antallet af Anmeldelser til Afdelingerne for Søfart og Fiskeri er derimod gaaet ned siden 1918.

Raadet har i 1919 truffet ialt 3121 Afgørelser (1918: 3252) om Erstatning, heraf 2796 Afgørelser om Invaliditet (1918: 2835) og 325 Afgørelser angaaende Død (1918: 417). Af samtlige Afgørelser blev 225 — overvejende endelige Afgørelser i midlertidigt afgjorte Sager — truffen i Sager, der behandledes efter de ældre Ulykkesforsikringslove, 2896 i Sager, der henhørte under Loven af 1916.

I den foreløbige Opgørelse er det samlede af Raadet i 1919 som Invaliditets- og Dødserstatning tilkendte Beløb 3, 026,301 Kr. (1918: 3,202,682 Kr.), heraf efter de ældre Love 93,765 Kr. (1918: 326,036 Kr.) og efter Loven af 1916 2,932,536 Kr. (1918: 2,876,646 Kr.).

Foruden de to særlige Forsikringsforbund for Søfart og Fiskeri har 14 gensidige Selskaber og 16 Selskaber med begrænset Ansvar for Tiden Indenrigsministeriets Anerkendelse til Tegning af Forsikring efter Ulykkesforsikringsloven.

I det forløbne Aar er til Raadet indgaaet 140 Forespørgsler, i 1918: 167, i 1917: 528 og i 1916: 153.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 362.

Søfyrbødernes Arbejdsstandsning.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 19. Maj 1920 i Sag Nr. 362: Dansk Arbejdsgiverforening mod Søfyrbødernes Forbund.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Dansk Dampskibsrederiforening indklaget Søfyrbødernes Forbund i Anledning af, at Forbundets Medlemmer den 31. Marts d. A. Kl. 12 Nat paa Forbundets Foranstaltning har iværksat og siden nævnte Dato med Forbundets Støtte opretholdt Strejke.

Arbejdsgiverforeningen har hævdet, at Strejken er ulovlig som stridende saavel imod Septemberforliget som imod den mellem Dansk Dampskibsrederiforening og Forbundet indtil 31. Maj d. A. gældende Overenskomst og har paastaaet Forbundet paalagt en betydelig Bod under Fremhævelse af, at Dampskibsrederiforeningens Medlemmers Tab ved Strejken er overordentlig stort — skønsmæssig anslaaet pr. 7. d. M. til ca. $5^1/_2$ Million Kroner — og at Strejken i det hele er af særlig ondartet Karakter, dels fordi den opretholdes paa et Tidspunkt, hvor Landet mere end nogensinde trænger til at faa ophjulpet sine Pengeforhold ved størst mulig Eksport, dels fordi den bevirker, at store Summer gaar tabt derved, at Industri, Haandværk og Landbrug afskæres fra at opfylde sine Kontrakter.

Forbundet har paastaaet sig frifundet, subsidiært en eventuel Bod fastsat til det mindst mulige Beløb under Hensyn dels til de Omstændigheder, som det formenes at frembyde for Sømænd og ligestillede at gaa i Arbejde, uden at der forinden er naaet et *Resultat* paa de Forhandlinger, der fra Arbejdsgivernes Side tilbydes ført efter Strejkens Ophør om de faglige Forhold, hvorpaa Strejken har taget Sigte.

Forbundet har i førstnævnte Henseende nærmere hævdet, at det fra politisk Side blev foranlediget til at gaa med i Generalstrejke og gjorde det ud fra den Opfattelse, at Generalstrejken annullerede alle Fag-Overenskomster, og at den, selv om Forholdet kun maatte være det, at en Generalstrejke,

saalænge den varer, sætter nævnte Overenskomster ud af Kraft, i alt Fald vilde vare til efter 31. Maj d. A., da Forbundets Overenskomst med Dampskibsrederiforeningen udløb.

Forbundet vil derhos have opfattet Opfordringen til at gaa med i Generalstrejke som en Garanti for Opfyldelse af visse faglige Krav, der ikke er blevet opfyldt, og mener dernæst, at baade den Omstændighed, at der aldrig er tilkendegivet Forbundet nogen formel Aflysning af Generalstrejken, og den Omstændighed, at Dampskibsrederiforeningen skal være gaaet frem mod Forbundets Medlemmer efter Sølovens Rømningsregler bl. a. med Hensyn til Tilbageholdelse af Søfartsbog m. m., maa anses som Momenter, der støtter Forbundets Paastande under denne Sag.

Retten finder det unødvendigt at komme ind paa Spørgsmaalet om Strejkens Oprindelse og hvad Forbundet i denne Forbindelse har anført. Alene ved Opretholdelsen af Strejken i en Periode, hvor Fagoverenskomsten var gældende, foreligger der en Ulovlighed, for hvilken Forbundet ikke vil kunne undgaa at paalægges Ansvar. Det kan ikke betvivles, at Forbundets Ledelse, som alle andre her i Landet, straks er blevet bekendt med Generalstrejkens Aflysning, og den Omstændighed, at Dampskibsrederiforeningen overfor Forbundets enkelte Medlemmer maatte ville gøre personligt Ansvar gældende efter Sølovens Rømningsregler, kan i alt Fald ikke faa nogen Betydning i denne Sag, der alene drejer sig om det Forbundet som Organisation paahvilende Ansvar for den ulovlige Strejke; og netop fordi Strejken er ulovlig, kan der ej heller tages noget særligt Hensyn til de af Forbundet paaberaabte Vanskeligheder ved at bringe Ulovligheden til Ophør.

Angaaende Størrelsen af den Bod, som herefter vil være at paalægge Forbundet efter Reglerne i Voldgiftsretslovens Prg. 5, skal bemærkes, at den Skade, som Dampskibsrederiforeningens Medlemmer har lidt ved den langvarige Strejke næppe, selv blot tilnærmelsesvis, lader sig opgøre, men da Skaden i alt Fald ses at være meget betydelig, og da Strejken i saa høj Grad har virket til Ulæmpe for hele Landets Befolkning og har ramt ogsaa Befolkningens Forsyning med Levnedsmidler og andre Fornødenheder, findes Forbundet at burde idømmes en Bod, der, forsaavidt angaar Ansvaret til Dags Dato, under Hensyn til at Medlemsantallet er opgivet til ca. 3000 Mand, fastsættes til 300,000 Kr., at betale til Dansk Arbejdsgiverforening paa Dansk Dampskibsrederiforenings Vegne, hvorhos Forbundet vil have at betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

Søfyrbødernes Forbund bør til Dansk Arbejdsgiverforening paa Dansk Dampskibsrederiforenings Vegne i Bod betale 300,000 Kr, samt Sagens Omkostninger med 300 Kr,

Sag Nr. 364.

Kedelrensernes Arbejdsstandsning.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 4, Side 65—67.

Aar 1920 den 21. Maj Kl. 4 Eftm. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 364: Dansk Arbejdsgiverforening mod Kedelrensernes Forbund paa egne og 84 Medlemmers Vegne.

Anden Næstformand, Landsdommer Poul Hansen, ledede Mødet.

For Klagerne mødte Sekretær i Arbejdsgiverforeningen Elmquist, Sekretær Jørgensen for Jernindustriens Sammenslutning, Direktør Martinussen for Firmaet Herskind & Wulff, Direktør Bing for Københavns Kedelsrensnings Kompagni og Direktør Drejer for Det danske mekaniske Dampkedelrensnings-Aktieselskab.

For de Indklagede mødte Formand for Kedelrensernes Forbund K. Weise, Næstformand C. Jensen og Sekretær E. Søndervang.

Der fremlagdes Klage af 11. Maj 1920 med 1 Bilag og Tilsvar af 18. Maj 1920.

Sagen drøftedes. Efter at Parterne hver for sig havde haft Lejlighed til Forhandling, afsluttedes efter Retsformandens Forslag følgende forligsmæssige Ordning:

Forbundet forpligter sig til paa den Generalforsamling, der er indvarslet til Lørdag den 22. Maj d. A., at forelægge og anbefale følgende Forslag:

Arbejdet genoptages Tirsdag den 25.

ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse paa hidtil gældende Vilkaar.

Under Forudsætning af, at Genoptagelsen sker som nævnt, forpligter Arbejdsgiverne sig til at paabegynde Overenskomstforhandlinger paa Grundlag af Forligsmandsforslaget af 5. April d. s. senest den 27. ds. Kl. 2 Em. i Sammenslutningens Lokale, Nørrevold 30, samt til at tilbagetage det udstedte Boykottingsvarsel.

Fra begge Sider antager man, at Sagen hermed er bortfaldet, hvorom Retten vil faa Underretning fra Arbejdsgiverforeningen.

Retten hævet Kl. $4^3/_4$ Em.

Poul Hansen.

E. Steincke.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd paa Aarhus Oliefabrik.

Den 12. April dræbtes en Arbejder, og en anden kom alvorligt til Skade paa Aarhus Oliemølle, ved at en Stak Sække styrtede ned over dem. I den Anledning nedlagde Arbejderne Arbejdet, idet man gik ud fra, at Ulykken skyldtes de Ordrer, 2 Arbejdsledere havde givet ved Opstablingen af Sækkene.

Strejken gav Anledning til Afholdelse af et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 22. April, hvor man enedes om at ordne Uoverensstemmelsen paa følgende Maade:

Arbejdet paa Aarhus Oliefabrik genoptages snarest muligt i tilfredsstillende Omfang. Saa snart Arbejdet er genoptaget, afholdes Mæglingsmøde i Anledning af de af Arbejderne rejste Klager over Inspektør Splittorf. Spørgsmaalet om Ansvaret for den Ulykke, der indtraf paa Fabrikkens Havnepakhus den 12. ds., udskydes foreløbig, indtil der foreligger Resultat af den iværksatte Politiundersøgelse.

Saa længe, indtil Resultat af Politiundersøgelsen foreligger, indgaar Fabrikken paa ikke at oplagre det paa Kajen henliggende Bomuldsfrø i det Pakhus, hvor Ulykken skete, men at lade Oplagringen foretage hos Firmaet Mammen & Drescher.

Billedskærere og Dekorationsbilledhuggerne hele Landet.

Efter at der havde været forhandlet mellem Parterne om Overenskomstens Fornyelse, afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 21. Maj.

Her enedes man om at forny Overenskomsten med de Ændringer, at Minimaltimelønnen forhøjes med 20 Øre og Betalingen for Landarbejde forhøjes fra 5 til 8 Kr. pr. Dag.

Endvidere vedtoges det, at der skal foretages en Revision af Møllsøes (Storehedinge) Prisliste.

Mandlige og kvindelige Bademestre paa Badeanstalten Københavns.

Ovennævnte er nu organiserede i »Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund« og havde en Overenskomst, der udløb den 1. Febr. Denne var bygget paa rent personlige Lønninger, suppleret med Drikkepenge, og saaledes, at der var ikke mindre end 17 forskellige Lønninger til de ca. 45 Arbejdere.

Fra Forbundets Side rettedes Bestræbelserne paa at komme bort herfra, hvilket mødte en stærk Modstand fra Selskabets Side.

Det lykkedes ikke fuldstændigt, men der opnaaedes dog Enighed paa et Fællesmøde den 18. Maj om et Forslag, der fik de 17 forskellige Lønninger nedbragt til 10, og tillige gennemførtes det, at Drikkepengenes Fordeling for Fremtiden foretages af Arbejderne selv uden Ledelsens Kontrol. Lønforhøjelserne, der opnaaedes, var indtil ca. 25 Kr. pr. Maaned og saaledes fordelt, at de lavestlønnede fik det største Tillæg, hvorved man nærmede sig ensartede Lønninger meget betydeligt. Der gennemførtes ogsaa en betydelig Forhøjelse af Overarbejdsbetalingen.

Paa en Generalforsamling godkendtes Overenskomsten med stor Majoritet.

Elektropletarbejderne i København.

Ved et Fællesmøde den 19. Maj forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Overenskomstforholdet mellem Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund og Foreningen af Fabrikanter i Elektropletfaget i København, og der opnaaedes Enighed om at

forny den gældende Overenskomst med følgende Ændringer:

Arbejdere, der ikke har Adgang til Akkord, gives følgende Tillæg til Timelønnen:

Faglærte mandlige Arbejdere: 10 Øre, dog ikke udover 200 Øre. Ikke-faglærte mandlige Arbejdere: 10 Øre, dog ikke udover 185 Øre. Ikke-faglærte kvindelige Arbejdere: A. Forsølvere (efter 3 Maaneders Beskæftigelse ved Faget) 5 Øre, dog ikke udover 115 Øre. B. Andre kvindelige Arbejdere: 5 Øre, dog ikke udover 105 Øre.

Prislisten for Polererarbejde reguleres saaledes, at Priserne for Kuvertartikler og Pyntebestik forhøjes med 10 pCt., derefter forhøjes hele Polererprislisten med 5 pCt.

Værkstedsprislisterne reguleres i Henhold til den generelle Overenskomst.

Gartnerne hos Handelsgartnerne i København og Omegn og Planteskolerne.

Overenskomsterne for ovennævnte udløb den 1. Marts og var opsagt, men paa en saadan Maade, at Arbejdsgiverne kunde protestere mod Lovligheden heraf, men paa et Fællesmøde den 17. Marts enedes man dog om at Lovligheden af Opsigelsen skulde anerkendes paa Betingelse af, at de afgivne Strejkevarsler toges tilbage.

Dagen efter afsendte Gartnerforbundet nyt Strejkevarsel, og da nogle førte Forhandlinger ikke gav tilfredsstillende Resultat, traadte Strejken i Kraft den 3. April. Efter Generalstrejkens Afslutning nægtede Gartnerne at genoptage Arbejdet, men da de blev gjort bekendt med, at deres Strejke var en Hindring for, at de selv og andre Fag kunde komme i Forhandling, genoptoges Arbejdet den 14. April.

Der afholdtes saa et Fællesmøde den 27. April, men da Arbejdsgivernes Tilbud var meget ringe, afbrødes Forhandlinglerne uden Resultat, og der varsledes paany Strejke til Ikrafttræden den 14. Maj, men paa et Fællesmøde samme Dag enedes man under Forbehold af Sanktion af Organisationerne om en Overenskomst, og en Urafstemning i Gartnerforbundet godkendte denne, og Strejken blev undgaaet.

Overenskomsten gik ud paa, at de faglærte Gartneres Timeløn forhøjedes med 15 Øre og blev samtidig gjort til Minimalløn.

Ufaglærte og Arbejdsmænd i København og Omegn fik en Forhøjelse af Timelønnen paa 20 Øre og i det øvrige Land 15 Øre. Arbejdstiden nedsattes med en halv Time daglig i de 10 af Aarets Maaneder. Over- og Natarbejde hævedes fra henholdsvis 25 og 50 pCt. til 50 og 100 pCt.

Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemmer i forskellige københvns. Virksomheder.

Ved et Fællesmøde den 18. Maj forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Overenskomstforholdet mellem Kvindeligt Arbejderforbund og en Række Enkeltvirksomheder og Arbejdsgiversammenslutninger i København, og der opnaaedes Enighed om at forny de paagældende Overenskomster (ialt 33) med følgende Ændringer:

Den overenskomstmæssige Ugeløn inklusive personlige Tillæg hæves til 45 Kr. pr. Uge.

De overenskomstmæssige Timelønninger inklusive eventuelle personlige Tillæg hæves til 97 Øre.

De her omhandlede faste Lønninger er Slutlønninger. Antagelses- og Begyndelseslønninger hæves til: for Kvinder *under* 18 Aar 37 Kr. pr. Uge eller 80 Øre pr. Time; for Kvinder *over* 18 Aar 40 Kr. pr. Uge eller 86 Øre pr. Time.

Akkordsatser, der efter de statistiske Oplysninger ikke har givet en Gennemsnitsfortjeneste paa 112 Øre pr. Time, optages til Forhandling mellem de direkte interesserede Parter, sigtende til at forhøje saadanne Satser, saa de kan give denne Gennemsnitsfortjeneste.

Af Lønningerne betragtes de $^2/_3$ som fast Løn og $^1/_3$ som Dyrtidstillæg.

Endvidere indeholder Overenskomsten en Del Særbestemmelser for enkelte af de omhandlede Virksomheder.

Linoleumsarbejderne i København.

Da Forhandlingerne mellem Parterne ikke førte til et tilfredsstillende Resultat, afholdtes Fællesmøde den 7. Maj.

Her lykkedes det at komme til Enighed om en Priskurant, hvilende paa Princippet Enkeltmands Akkord, medens Grundlaget tidligere var Fællesakkord.

Der gennemførtes en stor Del Forbedringer af Akkordsatserne og andre Fordele, og man enedes om at Parterne skulde træde sammen og sammenarbejde alle de bestaaende Overenskomster med Tillæg og Voldgiftsafgørelser til en samlet Priskurant. Overenskomsten blev indgaaet under Forbehold af Sanktion, og en Generalforsamling i Linoleumspaalæggernes Fagforening har tiltraadt denne.

Papirindustriarbejderne hele Landet.

Ved et Fællesmøde den 20. Maj forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Overenskomstforholdet mellem Papirindustriarbejderforbundet og A/S De forenede Papirfabrikker, Frederiksberg Papirfabrik, Carl Allers Etablissement (Papirfabrikken) samt Sct. Clara Mølle, Papir- og Papfabrik, Roskilde, og man enedes om at forny den gældende Overenskomst med følgende Ændringer:

Lønforholdene bliver følgende:

Mandlige Arbejdere i Dagdrift:

København (herunder Ørholm): Gruppe IV: 160 Øre pr. Time, Gruppe III: 162 Øre, Gruppe II: 165 Øre, Gruppe I: 184 Øre. *Provinsen:* De tilsvarende Grupper 5 Øre mindre pr. Time.

Til mandlige Arbejdere i Skiftarbejde ydes et Tillæg til Timelønnen af 5 Øre pr. Time.

Kvindelige Arbejdere: *København:* (herunder Ørholm): 97 Øre pr. Time; *Provinsen:* 92 Øre pr. Time.

Samtlige Akkorder reguleres saaledes, at de giver en Fortjeneste paa 20 pCt. over Timelønnen.

Af Lønningerne betragtes $^1/_3$ som Dyrtidstillæg.

Naar en Arbejder hentes fra sit Hjem til Overarbejde, betales for 1 Time ekstra. Overarbejde betales med et Tillæg af 50 pCt. efter Takst A og 100 pCt. efter Takst B.

Træindustriarbejderne hos Træindustriens Fabrikantforeninger.

Ved et Fællesmøde den 3. Maj forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Overenskomstforholdet mellem Træindustriarbejderforbundet og Træindustriens Fabrikantforeninger Landet over, og man enedes om følgende Ændringer i den gældende Overenskomst:

København: Timelønninger til og med 185 Øre forhøjes med indtil 10 Øre, dog ikke udover 190 Øre. Timelønninger over 185 Øre forhøjes med indtil 5 Øre, dog ikke udover 215 Øre.

Provinserne: Timelønninger til og med 140 Øre forhøjes med indtil 10 Øre, dog ikke udover 145 Øre. Timelønninger over 140 Øre forhøjes med 5 Øre, dog ikke udover 180 Øre.

Akkorder: Der ydes et Tillæg af 5 pCt. til den samlede Fortjeneste.

Af Lønninger betragtes højst den ene Tredjedel som Dyrtidstillæg, Resten som fast Løn.

Vedrørende en Række Virksomheder skulde der optages særlige Forhandlinger om Regulering af Akkordsatserne, og disse Forhandlinger skal være afsluttede 10 Dage efter, at de er paabegyndte.

Tekstilarbejderne hos Possementmagere.

Da den mellem Possementmagermesterforeningen og Tekstilarbejderforbundet værende Dyrtidsordning var udløbet den 1. April, og der ikke mellem Parterne var opnaaet Enighed om en Ændring af denne, optoges Sagen til Behandling paa et Fællesmøde den 25. Maj under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne.

Der opnaaedes Enighed om en ny Dyrtidsoverenskomst, der har Gyldighed fra 24. April til 1. September d. A., da den gældende Overenskomst udløber.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49,1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 50 ✻ KØBENHAVN DEN 12. JUNI 1920 ✻ 16 AARGANG

Arbejdslønnen i Industrien.

Oktober Kvartal 1919
(December Maaned).

Efter det for Oktober Kvartal 1919 foreliggende lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening er stillet til Raadighed for Det statistiske Departement, er udarbejdet omstaaende Tabel over Arbejdslønnen i en Række større og mindre Fag, der tilsammen kan siges at repræsentere Industrien og Haandværket som Helhed. I Tabellen findes anført Antallet af de i de enkelte Fag beskæftigede Arbejdere, henholdsvis i København og i Provinsen, ved Kvartalets Slutning, den 31. December; endvidere den gennemsnitlige Timefortjeneste ved Udgangen af Kvartalet (December Maaned), da de Lønforhøjelser overalt var traadt i Kraft, som var Resultatet af de mellem Hovedorganisationerne i August og September førte Forhandlinger om Lontillæg til Dækning af den pr. Juli konstaterede Prisstigning. I forskellige Byggefag, i hvilke der udbetales Akkordoverskud for længere Perioder ad Gangen, er Timefortjenesten anført med Gennemsnittet for hele Oktober Kvartal. Tabellen indeholder desuden Tallene for Gennemsnitsfortjenesten i 1914 i de Fag, for hvilke Oplysninger herom foreligger.

For Tabellens Gruppering af Fagene er den Industrigruppe og det Fag, som Arbejdsgiveren tilhører, lagt til Grund, og indenfor denne Gruppering har der dernæst fundet en Deling Sted efter Arbejdernes Fag eller Uddannelse og en Deling mellem mandlige og kvindelige Arbejdere. De i Tabellen anførte Beløb for Gennemsnitsfortjenesten pr. Time er beregnede efter den samlede Udbetaling, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet i, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistiken omfatter denne Gang 110,800 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen. Tallet er større, end det har været i noget tidligere Kvartal, idet der siden den foregaaende Opgørelse (i September 1919) dels er sket en Forøgelse af Arbejdertallet i en Række af de Grupper, der allerede tidligere har været inddraget under Statistiken, saaledes som Tilfældet er for Slagterier, Sukkerfabriker, Tobaksindustrien og Metalindustrien, dels er medtaget nye Grupper, f. Eks. indenfor den teknisk-kemiske Industri. I modsat Retning har det for Bygningsindustrien virket, at Beskæftigelsesgraden var langt mindre i December end i September, ligesom der ogsaa iøvrigt er en Del Fag, for hvilke Opgørelsen nu omfatter et mindre Antal Arbejdere end før, eller som denne Gang helt har maattet udgaa.

Til samlet Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles foranstaaende Tabel, der viser Hovedtrækkene i Lønbevægelsen fra 1914 til December 1919. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det dog bemærkes, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere, ikke ganske de samme Fag og altsaa ikke den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal; for 1914 omfatter Statistiken saaledes ca. 60,000 Arbejdere, for Januar Kvartal 1919 ca. 52,000, for April Kvartal ca. 95,000, for Juli Kvartal ca. 111,000 Arbejdere. Der bliver derved nogen Ulighed mellem de beregnede Gennemsnitstal, men den vil

sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Tabellens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag.

Af Tabellen fremgaar det, at Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under et i December 1919 var naaet op til 177 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 212 Øre, for Arbejdsmænd 171 Øre og for Kvinder 107 Øre. For de i København beskæftigede 52,800 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 189 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 235 Øre, for Arbejdsmænd 186 Øre og for Kvinder 109 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Statistiken 58,000 Arbejdere, hvis Timefortjeneste var gennemsnitlig 166 Øre; for faglærte Arbejdere var Timefortjenesten i Provinsen 189 Øre, for Arbejdsmænd 162 Øre og for Kvinder 101 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinsen er saaledes efter det her anførte 46 Øre pr. Time for faglærte Arbejdere, 24 Øre pr. Time for Arbejdsmænd og 8 Øre pr. Time for Kvinder, men det maa dog fremhæves, at navnlig disse sidste Tal for en Del kan være paavirkede af Forskellen mellem de to Omraader med Hensyn til Arbejdertallets Fordeling paa de enkelte Grupper.

	Antal Arb. Decb. 1919	Gennemsn. Timefort. Okt.-Kv. 1919 (Decbr.)	Juli Kv. 1919 (Sept.)	April Kv. 1919 (Juni)	Jan. Kv. 1919	Aaret 1914
København		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Fagl. Arbejdere	24821	235	218	167	142	67,1
Ufagl. —	14515	186	188	135	118	47,5
Ialt Mænd	39336	217	203	155	133	61,0
Kv. Arbejdere.	13500	109	108	81	66	32,3
Samt. Arbejdr..	52836	189	181	137	119	54,4
Provinsen						
Fagl. Arbejdere	24081	189	183	138	117	54,8
Ufagl. —	26570	162	155	119	99	40,8
Ialt Mænd.	50651	175	169	129	108	48,2
Kv. Arbejdere.	7336	101	98	74	53	25,7
Samt. Arbejdr..	57987	166	160	122	104	44,9
Hele Landet						
Fagl. Arbejdere	48902	212	202	152	131	61,3
Ufagl. —	41085	171	167	125	108	45,5
Ialt Mænd.	89987	193	184	140	121	55,0
Kv. Arbejdere.	20836	107	104	79	62	29,6
Samt. Arbejdr..	110823	177	170	129	112	50,2

Sammenligner man Arbejdslønnen i December 1919 med Lønningerne i Aaret 1914, viser de sig at være stegne med gennemsnitlig 252 pCt., nemlig fra 50,2 Øre til 177 Øre pr. Time. Stigningen er større for de ufaglærte end for de faglærte, mandlige Arbejdere, henholdsvis 275 og 246 pCt., og bl. a. som Følge heraf større i Provinsen end i København (269 mod 248 pCt.), idet Statistiken omfatter forholdsvis flere ufaglærte Arbejdere for Provinsen end for København. Fortjeneste er i København 239 pCt. og i Provinsen 298 pCt.

Ved Sammenligning af Timefortjenesten i 1914 og i December 1919 maa det tages i Betragtning, dels at Arbejdstiden er gaaet ned fra ca. 10 Timer til 8 à $8^1/_2$ Time, dels at Pengenes Værdi er formindsket stærkt, saaledes at 1 Krone i December 1919 svarede til omkring 42 Øre i 1914.

Fra September til December 1919 er der som Helhed kun sket mindre Forskydninger i den gennemsnitlige Timefortjeneste, idet der i Mellemtiden kun undtagelsesvis er indtraadt Forandringer i Overenskomsternes Lønningsbestemmelser. For alle Arbejdere under et er Timefortjenesten steget fra 170 til 177 Øre i Løbet af de mellemliggende 3 Maaneder, altsaa med ca. 7 Øre. I København har Stigningen været størst for de faglærte Arbejdere (17 Øre), medens der for de ufaglærte endog er en lille Nedgang (paa 2 Øre) og for Kvinderne en Opgang paa kun 1 Øre. I Provinserne har Opgangen derimod været stærkest for de ufaglærte Arbejdere, hvis Fortjeneste er steget med 7 Øre pr. Time, medens Stigningen for de faglærte andrager 6 Øre og for de kvindelige Arbejdere 3 Øre.

Den gennemsnitlige Timefortjeneste indenfor de enkelte Fag og Arbejdergrupper, som Statistiken omhandler, fremgaar af omstaaende Tabel, hvortil henvises. Det skal bemærkes, at af Tabellen er udeladt enkelte Smaagrupper, tilsammen omfattende 7 à 800 Arbejdere, der er medregnede i de foran omtalte Tal for »samtlige Arbejdere«. Udeladelserne vil være ganske uden Betydning for de beregnede gennemsnitlige Lønninger og er sket, enten fordi de paagældende Arbejdere tilhører et i sig selv ganske lille Fag, eller

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Antal Arb. pr. 31/12 1919	Gennemsn. Timefortj. Decbr. 1919	Gennemsn. Timefortj. Aaret 1914	Antal Arb. pr. 31/12 1919	Gennemsn. Timefortj. Decbr. 1919	Gennemsn. Timefortj. Aaret 1914
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustri:						
Bagerier, Svende	856	198.4	59.3	717	172.7	41.2
Møller, —	29	190.4	49.0	209	167.4	40.8
Chokoladef., faglærte Arb.	52	216.3	65.4	10	176.1	—
— ufagl. Arb.	243	162.1	43.7	17	149.6	—
— Kvinder	733	104.3	28.0	94	90.0	—
Konservesfabr., ufagl. Arb.	62	151.9	41.5	19	138.3	—
— Kvinder	112	95.3	24.0	39	81.8	—
Margarinefabrikker, ufagl. Arb.	29	144.3	47.5	433	142.9	42.4
— Kvinder	—	—	—	191	87.4	26.0
Slagterier, ufagl. Arb.	274	164.9	48.5	624	151.4	—
— Kvinder	22	92.7	29.7	55	89.1	—
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	103	159.8	47.0	394	154.9	38.0
— Kvinder	31	116.9	34.5	14	109.7	24.0
Sukkerfabrikker, ufagl. Arb.	461	178.9	58.3	3880	167.3	42 5
— Kvinder	180	106.1	34.4	191	91.6	24.0
Div. Fag, ufagl. Arb.	74	172.4	—	346	147.3	36.0
- - Kvinder	152	100.3	—	183	87.0	—
Tobaksindustri:						
Cigarfabr., Cigarmagere	1057	181.9	57.7	1067	175.2	52.1
— ufagl. Arb.	92	154.7	45.0	221	150.1	41.5
— Kvinder	3110	119.1	36.0	2039	103.5	27.0
Tekstilindustri:						
Tekstilfabr., Mænd	568	151.3	42.5	2116	153.8	39.8
— Kvinder	1382	118.2	30.7	2692	112.5	26.0
Rebslagerier, Svende	26	160.9	47.0	67	153.6	42.2
— ufagl. Arb.	23	156 1	42.5	33	138.0	37.1
— Kvinder	136	88.0	24.5	36	80.1	21.9
Possementfaget, Svende[1]	26	197.7	—	—	—	—
— Kvinder	24	94.7	—	—	—	—
Sejlmagersvende	17	224.7	—	38	170.6	—
Beklædningsindustri:						
Skræddersvende	281	184.1	58.0	62	177.4	44.5
Syersker	963	99.1	34.2	256	88.2	22.0
Hattemagersvende	69	222.0	77.5	5	197.4	—
Hattearbejdersker	261	128.4	44.0	26	111.6	—
Buntmagersvende	35	197.3	—	—	—	—
Skomagersvende	75	179.2	—	14	128.9	43.0
Skotøjsarbejdere, Mænd	1289	210.5	56.5	116	158.8	—
— Kvinder	1052	122.8	32.7	48	97.2	—
Læderindustri:						
Garverier, Svende	147	241.8	—	98	214.8	—
— ufagl. Arb.	211	196.7	—	331	182.8	—
— Kvinder	67	140.1	—	31	103.4	—
Bygningsindustri[2]:						
Blikkenslagersvende	208	224.3	66.0	260	169.0	49.0
Bygningssnedkersvende	916	263.5	75.4	2170	186.4	51.2
Glarmestersvende	86	187.2	54.0	47	142.0	42.9
Malersvende	989	231.8	72.0	648	184.1	51 5
Murersvende	1459	362.7	86.0	2588	205.5	57.5
Murarbejdsmænd	1130	274.3	61.5	2245	170.8	45.5
Møllebyggere	14	270.4	—	10	167.7	—
Stukkatørsvende	92	252.0	76.1	—	—	—

[1]) Timefortjenesten var i Sept. Maaned i København 211.1, ikke som angivet i Stat. Efterr. Nr. 4: 242,6 Øre.

[2]) I de Fag, der har større Akkordudbetalinger, er Gennemsnitsfortjenesten beregnet for hele Oktober Kvartal.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Antal Arb. pr. 31/12 1919	Gennemsn. Timefortj.		Antal Arb. pr. 31/12 1919	Gennemsn. Timefortj.	
		Decbr. 1919	Aaret 1914		Decbr. 1919	Aaret 1914
		Øre	Øre		Øre	Øre
Tømrersvende	1018	370.3	83.6	2096	189.4	52.1
Arbm. hos Tømrere	52	199.0	48.5	99	157.0	43.8
Linoleumspaalæggere	53	260.9	—	—	—	—
Forskellige Arbejdsmænd	91	217.1	57.4	57	150.7	38.0
Terrazzoarbejdere	18	2[1]5.1	63.5	6	159.5	—
Isoleringsmontører	50	262.3	82.5	21	233.6	—
Træ- og Møbelindustri:						
Bødkersvende	136	201.3	59.2	209	193.0	56.0
Børstenbindersvende	88	191.9	—	102	157.2	48.0
Billedskærersvende	35	215.5	64.5	57	219.8	59.4
Drejersvende	49	210.8	54.0	119	190.2	50.5
Forgyldere	29	212.2	—	31	178.7	—
Karetmagersvende	53	202.4	61.4	6	200.0	—
Kurvemagersvende	96	185.8	—	20	195.6	—
Maskinsnedkere	423	203.7	60.1	1259	165.1	47.9
Træindustriarbejdere, ufagl.	314	163.5	40 8	506	139.5	37.9
Pianoarbejdere	279	231.1	74.0	51	241.8	57.0
Piskearbejdere	—	—	—	65	165.8	—
Sadelmager- og Tapetserersvende	279	223.9	58.0	192	189.6	46.1
Møbelsnedkersvende	1009	214.6	60.2	26	183.5	50.8
Træindustri, Kvinder	166	91.8	—	114	98.0	34.6
Ler-, Sten- Glasindustri:						
Jord- og Betonarbejdere	960	263.2	60.7	2158	183.7	42.7
Andre Arbm. ved Jordarb.	96	239.2	61.4	563	166.3	47.3
Brolæggersvende	28	310.1	113.7	32	168.1	50.0
Stenhuggerier, Svende	158	246.9	69.9	201	182.6	60.0
— ufagl. Arb.	80	186.1	48.0	128	148 4	—
Grus- og Skærvefabr., Arbm.	—	—	—	159	163.5	45.0
Teglværker —	—	—	—	333	173.5	41.5
Cementfabr —	—	—	—	940	156.5	46.0
Keram. Industri. fagl. Arb.	110	209.0	87.2	33	146.3	—
— ufagl. -	222	166.1	61.4	86	137.7	43.7
— Kvinder	693	110.2	53.3	15	71.6	—
Glasslibere	27	193.0	—	6	182.6	—
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	291	226.7	67.3	89	184.4	54.3
Cicelører	56	211.4	—	12	177.8	—
Elektrikere	766	207.5	66.3	662	166.7	61.0
Formere	417	239.3	69.3	834	210.3	64.6
Guldarbejdere	135	205.3	—	16	166.3	—
Gørtlere	179	208.4	56.8	51	190 5	54.6
Kobbersmede	56	235.1	72.3	80	203.4	56.5
Malersvende	187	219.6	89.8	166	188.1	65.1
Metalslibere	141	233.6	54.9	53	182.7	—
Metaltrykker	83	236.9	60.5	8	199.7	58.3
Skibstømrere	239	246.4	78.2	518	203.8	57.2
Smede og Maskinarbejdere	6785	222.1	61.7	6035	195.2	55.0
Sølvvarearbejdere	191	245.2	—	93	190.5	—
Træarbejdere	486	223.2	70.7	812	184.2	53.7
Div. fagl. Arbejdere	85	206.7	55.8	12	165 8	—
Arbejdsmænd	4386	178.5	48.5	5165	159.7	45.6
Kvinder	1892	101.7	30.6	541	88.8	26.8

[1]) Timefortjenesten var i Sept. Maaned i Provinsen 137.9, ikke som angivet i Stat. Efterr. Nr. 4: 167.9 Øre.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Antal Arb. pr. 31/12 1919	Gennemsn. Timefortj.		Antal Arb. pr. 31/12 1919	Gennemsn. Timefortj.	
		Decbr. 1919	Aaret 1914		Decbr. 1919	Aaret 1914
		Øre	Øre		Øre	Øre
Kemisk Industri:						
Farversvende	31	179.1	—	13	164.2	—
Oliemøller, Arbm.	232	157.1	43.4	683	182.9	—
Svovlsyrefabr. —	84	173.3	50.0	172	164.5	46.2
Tændstikfabr. Arbm.	72	178.2	46.5	—	—	—
— Kvinder	16	86.5	28.5	—	—	—
Forsk. Industrier, Arbm.	927	171.0	46.6	340	168.1	—
— Kvinder	954	97.3	27.8	309	81.9	—
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker, Arbm.[1])	195	152.9	43.8	842	142.1	36.0
Bogtrykkerier m. v.:						
— Typografer	1862	216.0	78.0	1094	182.9	61.1
— Stentrykkerier	190	210.9	68.0	104	187.4	60.7
— Kemigrafer	105	194.6	76.1	—	—	—
— ufagl. Arb.	159	161.0	57.1	64	129.6	45.8
— Kvinder	457	101.3	35.2	116	81.5	23.1
Litograf. Etabl., ufagl. Arb.	62	162.5	41.5	27	139.4	37.0
— Kvinder	84	104.8	31.8	51	74.6	26.3
Bogbinderier, Svende	387	209.0	50.5	125	161.9	43.7
— Kvinder	588	103.5	26.9	90	90.3	20.0
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	89	159.2	—	17	142.0	—
— Kvinder	338	96.4	25.0	61	88.4	—
Handel og Transport:						
Arbejdsmænd	889	157.6	45.0	1763	152.4	41.1

fordi de kun repræsenterer en ringe Del af Fagets hele Arbejdertal.

En Gennemgang af de enkelte Fag viser, at der i Løbet af de 3 Maaneder fra September til December i en Række betydelige Fag kun er sket mindre Forskydninger, hyppigst en lille Stigning. Dette gælder saaledes de store Arbejdergrupper indenfor Tekstil- og Skotøjsindustrien, Metalindustrien og de grafiske Fag. For de store Byggefag er der derimod — navnlig i København — ret store Lønstigninger at notere. Dog maa det her erindres, at Arbejdstidens Nedsættelse til 8 Timer daglig ikke er sket samtidig i alle Fag, og at de paapegede Forskelligheder saaledes ikke dækker over tilsvarende Afvigelser mellem Fagene indbyrdes med Hensyn til Forskydningerne i Dag- eller Ugefortjenesten. Det her nævnte spiller eksempelvis en Rolle ved Sammenligning mellem Metalindustrien, for hvilken 8 Timers-Dagen gennemførtes pr. 1. Oktober 1919, og hvis Timefortjeneste ikke har forandret sig væsentligt i Tiden mellem de to Opgørelser, og Byggefagene i København, der allerede før September 1919 havde opnaaet denne Nedsættelse af Arbejdstiden, og som efter nærværende Opgørelse har haft en betydelig Lønstigning.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene over hele Landet.

Forligsmandens Forslag.

Til Bilæggelse af Konflikten mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund stillede Forligsmanden ved et Møde den 28. Maj følgende Mæglingsforslag:

De mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund alt udløbne Overenskomster, som ikke allerede er fornyet, fornyes paa et Aar fra deres Udløbstid paa følgende Vilkaar:

1) Der ydes et Tillæg af 10 Øre pr. Time til Timelønnen (derunder ogsaa Maaneds-, Uge- og Daglønninger), dog saaledes, at denne ikke derved bringes op over 160 Øre i København og 150 Øre i Provinserne. Uanset ovenstaaende Regel

faar Arbejderne ved Aarhus Havn det fulde Tillæg af 10 Øre pr. Time, medens der intet Tillæg gives til de københavnske Jord- og Betonarbejderes Timeløn. For Arbejdere i Teglværksindustrien bliver Tillægget kun 3 Øre. Tillæg til den almindelige Timeløn eller overenskomstmæssig højere Timeløn, der ydes som Følge af Arbejdets særlige Beskaffenhed, som f. Eks. Arbejde i kontinuerlig Drift, Udearbejde, smudsigt Arbejde eller som Vederlag for Akkordafsavn, opretholdes uanset nærværende Ordning i sin tidligere gældende Udstrækning.

2) Der ydes ud over det i Punkt 1 nævnte Tillæg til alle Timelønninger (herunder ogsaa Maaneds-, Uge- og Daglønninger) et Tillæg af 5 Øre pr. Time, hvilket dog bringes i Fradrag i den Lønforhøjelse, som den i Forliget af 5. April d. A. Punkt 3 hjemlede August-Regulering vil bringe.

3) For Akkordlønningerne gives følgende almindelige Regel:

Hvor Parterne er enedes om Rettelser i Akkordprislisterne, har det sit Forblivende herved. Hvor saadan Enighed ikke allerede er opnaaet, kan Forhandling mellem Parterne finde Sted i Henhold til Bestemmelserne i Overenskomsten af 5. April 1920. Saafremt Parterne ikke enes, kan Stridspunkterne indbringes for et af Hovedorganisationerne nedsat Nævn, bestaaende af 2 af hver af Hovedorganisationerne valgte Medlemmer. Dette Nævns Afgørelse er endelig og bindende.

4) *Jernindustrien:*

For Timelønnens Vedkommende gaar Jernindustrien ind under den almindelige Ordning og saaledes, at den organisationsmæssige Paataleret bortfalder til August-Regulerignen er faldet, hvorefter der optages en Forhandling mellem Organisationerne om, hvorvidt den organisationsmæssige Paataleret skal bortfalde indtil 1. Februar 1921.

For Værkstedspriskuranternes Vedkommende gælder det for Jern- og Metalindustriens specielle Priskuranter givne Tillæg til Overenskomsten af 5. April 1920.

5) *Skovbruget:*

Skovbrugets Arbejdere erholder i Stedet for de i Punkt 1 og 2 nævnte Tillæg samme Timeløn og samme August-Regulering, som Landbrugets løse Arbejdere skal have i Henhold til den nys afsluttede Overenskomst.

Der gives Skovbrugets Arbejdere, naar de arbejder i Akkord, samme Tillæg pr. Time, som naar de arbejder i Timeløn. Dette Tillæg til Akkordtimerne kan, hvis Parterne derom kan enes, afløses af en Revision af Priskuranten, der gennemsnitlig mindst giver en tilsvarende Forhøjelse.

Den hidtil værende Ordning, hvorefter Arbejderne i Frijsenborg Skove har været lønnet efter en Klasse højere, end hvortil Skovene er sat, bibeholdes.

6) Overenskomstforholdene for Aarhus Sporveje berøres ikke af nærværende Ordning.

Nærværende Ordning træder i Kraft fra og med Ugen, der begynder Mandag den 31. Maj.

Den varslede Strejke aflyses, og den for Den faste Voldgiftsret overfor Dansk Arbejdsmandsforbund indbragte Klage tages tilbage.

København, den 28. Maj 1920.

K. Riis-Hansen.

Svar paa nærværende Forslag afgives senest Torsdag den 3. Juni Kl. 12 Middag. Den til Lørdag Aften den 29. Maj varslede Strejke udsættes en Uge, og den for Den faste Voldgiftsret indbragte Klage stilles saalænge i Bero.

*

Forslaget godkendtes saavel af Arbejdsgiverforeningen som af Dansk Arbejdsmandsforbund.

Kvinderne paa Margarinefabrikker, Mejerier m. v.

Ved et Fællesmøde den 31. Maj forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Overenskomstforholdet mellem Kvindeligt Arbejderforbund og en Række Margarinefabrikker, Mejerier og Flødeksportvirksomheder, og der opnaaedes Enighed om at forny de paagældende Overenskomster (ialt 9) med følgende Ændringer:

De overenskomstmæssige Slut-Ugelønninger hæves til 45 Kr., dog for Eksportflødefabrikken »Danmark«s Vedkommende til 48 Kr. Den hidtilværende Difference mellem Begyndelses- og Slutlønninger bibeholdes.

Hvor kontinuerlig Drift eller 2-Holds-Skift er indført eller indføres, ydes der et ugentligt Tillæg af 2 Kr.

Hvor der i Overenskomsterne er fastsat Overarbejdsbetaling med bestemte Beløb, ændres dette Forhold saaledes, at der i Stedet betales med henholdsvis 50 og 100 pCt. af den samlede Løn.

Af Lønningerne er $^2/_3$ at regne som fast Løn, Resten som Dyrtidstillæg.

Kvinder i forskellige Virksomheder i Provinserne.

Ved et Fællesmøde den 27. Maj forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Overenskomstforholdet mellem Kvindeligt Arbejderforbund og en Række Virksomheder i Provinserne (ialt 26 Overenskomster), og der opnaaedes Enighed om at forny de paagældende Overenskomster med følgende Ændringer:

Alle Slutlønninger for Kvinder over 18 Aar paa 79 Øre pr. Time og derover hæves til 92 Øre pr. Time.

Alle Slutlønninger for Kvinder over 18 Aar paa 78 Øre og derunder faar et Tillæg af 13 Øre pr. Time.

Slut-Ugelønninger for Kvinder over 18 Aar paa 37 Kr. og derover hæves til 43 Kr.

Slut-Ugelønninger for Kvinder over 18 Aar under 37 Kr. faar et Tillæg af 6 Kr. pr. Uge.

Alle overenskomstmæssige Lønninger for Kvinder under 18 Aar faar et Tillæg af 12 pCt.

Akkordsatser, der efter de statistiske Oplysninger for Januar Kvartal ikke har givet en Gennemsnitsfortjeneste paa 107 Øre pr. Time, optages til Fornandling mellem de direkte interesserede Parter, sigtende til at forhøje saadanne Satser, saa de kan give denne Gennemsnitsfortjeneste.

Af Lønningerne er $^2/_3$ fast Løn, Resten Dyrtidstillæg.

Forhandlingerne om Akkordprisernes Revision skal være afsluttet den 8. Juni.

Landarbejderne hos Forstinspektør Gøtzche, Gisselfeldt.

Under 16. April indklagede Landarbejderforbundet Forstinspektør Gøtzche, Gisselfeldt pr. Haslev, for Den faste Voldgiftsret for Brud paa Overenskomst. Senere oplystes det under Sagen, at Gøtzche, er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, hvorefter der afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 28. Maj, hvor man enedes om at henvise den opstaaede Strid til Afgørelse ved faglig Mægling eventuelt Voldgift.

Pose og Konvolutarbejderne.

Ved et Fællesmøde den 18. Maj forhandledes om Overenskomstforholdene for Pose- og Konvolutarbejderne. Man enedes om at forny Overenskomsten for et Aar indtil 1. April 1921 med følgende Ændringer:

For Konvolutskærere-, standsere og Poseskærere, der har været 2 Aar ved Faget fastsættes Timelønnen til 175 Øre.

Konvolutskærere erholder desuden et Tillæg af 3 Øre pr. Time.

Konvolutskærere-, standsere og Poseskærere lønnes det første Aar, de anvendes ved Faget, med en Timeløn, der udregnes efter den overenskomstmæssige Løn, som Lager- og Pakhusarbejderne i København faar. I det andet Aar med en Timeløn, der ligger midt imellem Lager- og Pakhusarbejdernes Løn og den ovenfor fastsatte Timeløn paa 1 Kr. 75 Øre.

Kvinder over 18 Aar, der er ukendt med Faget, faar de første 3 Maaneder en Timeløn af 85 Øre, derefter 1 Kr. pr. Time.

Kvinder imellem 16—18 Aar faar det første halve Aar 60 Øre pr. Time, det andet halve Aar 72 Øre pr. Time, derefter 85 Øre pr. Time.

Af samtlige ovenfor nævnte Lønninger er $^2/_3$ at regne som faste Lønninger og $^1/_3$ som Dyrtidstillæg.

Foranstaaende Lønninger træder i Kraft fra og med Fredag den 14. ds.

Der optages imellem Parterne en Forhandling om Akkordsatserne i Henhold til den generelle Overenskomsts Bestemmelser.

Snedkerne hele Landet.

Efter et resultatløst Fællesmøde om Overenskomsternes Fornyelse den 3. Maj afsendte Snedkerforbundet Strejkevarsler til Ikrafttræden den 28. Maj.

Der kom saa et nyt Fællesmøde i

Stand den 26. Maj, hvor man under Forbehold af Sanktion enedes om et Forslag, og Strejken udsattes til den 4. Juni, efter hvilken Dato Strejken kunde iværksættes med 48 Timers Varsel. Ved en foretagen Urafstemning blandt Snedkerforbundets Medlemmer opnaaedes Flertal for Forslaget, og da Snedkermestrene ogsaa akcepterede dette, fornyedes Overenskomsterne.

I den nye Overenskomst forhøjedes Minimallønnen i København og den overenskomstmæssige Timeløn i Provinserne med 20 Øre, til 1,45.

De personlige Timelønninger i København indtil 1,80 hævedes med 10 Øre og derefter med mindre Beløb indtil 2,05.

I Provinserne indtil 1,45 med 15 Øre og med mindre Beløb indtil 1,65.

Bygningssnedkerne i København fik deres Maksimalgrænse for Timelønnen hævet med 15 Øre til 2,25 for Værksteds- og 2,40 for Udearbejde.

Akkordsatserne forblev uforandrede med Undtagelse af, at der i Bygningsprislisterne opnaaedes et Tillæg af 10 pCt. til Skoleinventar og 25 pCt. til Tallerkenrækker. Endvidere enedes man om en enkelt Tilføjelse.

Syersker hos A/S Skandinavisk Gummi-Kompagni i Odense.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 28. Maj opnaaedes Enighed om Overenskomstens Fornyelse.

Ugelønnen for kvindelige Medlemmer af Dansk Skrædderforbund fastsattes til:

De første	3	Maaneder	22 Kr.
De —	3	—	28 »
De —	3	—	35 »
De —	3	—	40 »
og derefter			46 » pr. Uge.

Om Akkordsatserne optages lokal Forhandling paa Grundlag af Forligsmandens Forslag.

Tagpap og Isoleringsarbejderne.

Den 13. Maj forhandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen om Akkordpriskuranten mellem Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening og Tagpaparbejdernes Afdeling under Dansk Arbejdsmandsforbund.

Paa Mødet enedes man om en Række Forhøjelser paa Akkorderne, medens Spørgsmaalet om Timelønnens Størrelse blev udskudt til en senere Forhandling.

Forligsmandsinstitutionen.

Under 4. Juni d. A. har Indenrigsministeriet efter Ansøgning fritaget Departementschef K. Riis-Hansen for det ham overdragne Hverv som Statens Forligsmand i Arbejdsstridigheder, og har under samme Dato udnævnt Adjunkt K. H. Kofoed til for Tiden indtil 31. Marts 1922 at varetage Hvervet som Forligsmand.

Kongresser.

Bogbinderforbundet afholder sit 9. Delegeretmøde den 20.—22. Juni d. A. i København.

*

Dansk Jernbaneforbund afholder Kongres i København den 24.—26. Juni d. A.

*

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund afholder ordinær Kongres i København den 30. Juni og følgende Dage.

*

Træindustriarbejderforbundet afholder Kongres i Forbindelse med Forbundets 25-Aars Jubilæum i Dagene 1.—3. August.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 51 * KØBENHAVN DEN 19. JUNI 1920 * 16 AARGANG

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 368.

Typograferne i København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 1. Juni 1920 i Sag Nr. 368: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typograf-Forbunds Vegne.

I den for *Provinserne* gældende Tarif for Arbejdere i Bogtrykkerier findes en Bestemmelse om en med Dyrtidsstigningen følgende Forhøjelse af Dyrtidstillægene, og i Henhold til denne fik Provinsens Typografer, efter at Dyrtidsstigningen var konstateret den 1. Februar 1920, et ugentligt Tillæg af 10 Kr. En tilsvarende Bestemmelse findes ikke i den mellem *Københavns* Bogtrykkerforening og Dansk Typograf-Forbund vedtagne Tarif af 14. Juli 1919, der er uopsigelig til 1. Januar 1921. Imidlertid rejste de københavnske Typografer Krav om samme Tillæg, og paa et Fællesmøde mellem de to Organisationers Forretningsudvalg den 16. April 1920 enedes man om at foreslaa de respektive Organisationer en saadan Forhøjelse med Tilføjende, at »Udbetalingen af det saaledes forhøjede Dyrtidstillæg finder Sted første Gang paa den Lønningsdag, der følger efter, at Forslaget er vedtaget af de kontraherende Organisationer«.

Dette Forslag vedtoges i Typograf-Forbundet med 1967 Stemmer mod 707. Derimod blev det paa en i Københavns Bogtrykkerforening Torsdag den 22. April afholdt Generalforsamling forkastet, idet der efter Foreningens Love til dets Vedtagelse krævedes $^4/_5$ af de afgivne Stemmer, medens der kun afgaves 126 Stemmer for det og 77 imod det. I Anledning af dette Udfald forhandledes der den følgende Dag, altsaa Fredag den 23. April, i Arbejdsgiverforeningen med Repræsentanter for de to Organisationer, og under denne Forhandling maa der efter det under Proceduren fremkomne antages fra Forbundets Repræsentanters Side at være fremsat Ytringer om, at hvis Forhandlingerne ikke fik en for Forbundet tilfredsstillende Afslutning, maatte der efter Stemningen indenfor Faget ventes en øjeblikkelig Strejke i de københavnske Trykkerier — en Strejke, som man, da der den 26. April skulde være Folketingsvalg, særlig fra de borgerlige Blades Side var meget bange for. Disse Udtalelser blev stærkt understregede derved, at der i Løbet af Fredagen — altsaa til Trods for, at der da forhandledes — begyndte Arbejdsstandsninger paa en Del københavnske Blades Trykkerier, saaledes at der Lørdag Morgen den 24. April ingen borgerlige Blade udkom.

Imidlertid var man Natten mellem Fredag og Lørdag efter Midnat enedes om, at Bogtrykkerforeningen skulde forelægge en til den følgende Dag sammenkaldt Generalforsamling Forslag om, at der gaves de københavnske mandlige og kvindelige Typografer og Hjælpearbejdere samme Dyrtidstillæg, som er givet i Provinsen, hvorhos Repræsentanterne for Dansk Typograf-Forbund og dettes københavnske Afdeling forpligtede sig til i »Social-Demokraten« for Lørdag den 24. April at opfordre Typograferne til at møde i Trykkerierne ved den normale Arbejdstids Begyndelse, ligesom man vilde opfordre Bladsætterne til at gaa i Arbejde, saaledes at Lørdagsbladene (d. v. s. de Blade, der udkom senere paa Dagen) kunde udkomme.

Repræsentanterne gjorde ogsaa, hvad de havde forpligtet sig til; men skønt

der saaledes var Udsigt til, at det ønskede Dyrtidstillæg vilde opnaas, fulgte de københavnske Bogtrykkeriarbejdere ikke deres Ledelses Anvisninger, hvorimod en stor Mængde af dem Lørdag Formiddag samlede sig til nogle talrigt besøgte Møder, bl. a. i Romersgade, og vedtog Resolutioner, i hvilke der krævedes tilbagevirkende Kraft for Dyrtidstillægget, Betaling for Strejketiden samt Forhaandsgaranti mod alle Erstatningskrav. Gennem den københavnske Afdelings Formand, der kom til Stede ved Moderne, samt Forbundets Formand blev disse Krav meddelt Arbejdsgiverne, hvorefter en Generalforsamling i Københavns Bogtrykkerforening Lørdag Aften vedtog en saalydende Resolution:

»Under den foreliggende Tvangssituation vedtager Københavns Bogtrykkerforening det af Styrelsen forelagte Forslag til Dyrtidsoverenskomst og indgaar paa at opfylde de af Typograferne stillede Betingelser for Arbejdets uopholdelige Genoptagelse.«

Arbejdet blev nu genoptaget, og Typograferne fik udbetalt Dyrtidstillægget for den forudgaaende Uge samt Betaling for Strejkedagen. Betalingen for Strejkedagen udgjorde ca. 38,000 Kr.

Under Henvisning til, at der ved den Fremgangsmaade, der her er benyttet af Typograferne, foreligger et ualmindelig groft Brud paa Septemberforliget samt paa den i Faget gældende Tarif, har Arbejdsgiverforeningen paastaaet denne Arbejdsstandsning kendt ulovlig og Typograf-Forbundet paalagt en Bod, der mindst kan dække dets Medlemmers Tab ved de begaaede Ulovligheder, hvilket Tab opgøres til over 100,000 Kr.

De Indklagede har paastaaet Sagen afvist eller sig frikendt under Henvisning til, at Bogtrykkerforeningen ved at indgaa paa de af Typograferne stillede Krav — derunder netop Frafald af alle Erstatningskrav — har afskaaret sig fra bagefter at gøre saadant Krav gældende. Subsidiært har de begrundet Frifindelsen paa, at Forbundet som saadant hverken har dekreteret eller billiget de Strejkendes Adfærd, idet Ledelsen tværtimod har gjort, hvad der var muligt for at hindre Strejken og bevæge Typograferne til at fortsætte Arbejdet. Og videre er der til Undskyldning for disse henvist til, at de nødvendigvis maatte føle sig brøstholdne ved, at Bogtrykkerforeningen — under Paavirkning af den Stilling, man indtog fra Arbejdsgiverforeningens Side — forkastede den Fælles-Indstilling, der ikke gik ud paa andet og mere end at stille de københavnske Typografer paa lige Fod med Provinsens. Endelig har de Indklagede henledet Opmærksomheden paa, at det i Septemberforligets Punkt 10 foreskrevne Møde mellem Hovedorganisationernes Forretningsudvalg ikke har fundet Sted; men de har dog som Følge af en Henstilling fra Klagernes Side undladt at begære Sagen afvist af den Grund under Forudsætning af, at Retten udtalte en Misbilligelse af denne Tilsidesættelse af Punkt 10.

Hvad dette sidste angaar, skal bemærkes, at Retten ikke anser Parterne berøjede til at fritage hinanden for Iagttagelse af Forskriften i Punkt 10, hvorefter *Brud paa Septemberforliget* fra en Underorganisations Side ikke kan paaklages, forinden Spørgsmaalet har været Genstand for Behandling af Hovedorganisationernes Forretningsudvalg. Følgen af, at saadan Behandling i nærværende Tilfælde er undladt, maa derfor blive, at Retten ved Sagens Paadømmelse maa bortse fra, at Strejken har været uvarslet. Tilbage til Paadømmelse bliver imidlertid det skete Brud paa Fagets Tarif, ved hvilken Adgangen til at fremtvinge Lønforhøjelser i Overenskomstperioden gennem Strejke eller Strejketrusel, under saadanne Omstændigheder som i nærværende Tilfælde sket, maa være afskaaret. Retten maa derhos anse det i saa Henseende skete Overenskomstbrud som særlig graverende, fordi man har benyttet Strejken og Strejketruslen under en for Bogtrykkerne særdeles vanskelig Situation og endog har benyttet dem til at tiltvinge sig Betaling for Strejketiden.

At man samtidig har søgt at sikre sig mod Ansvar, har ingen anden Betydning end at vise, at man var sig Ulovligheden af sin Handlemaade klart bevidst. Selvfølgelig kan man ikke, samtidig med at man ved ulovlig Tvang skaffer sig Fordele, retsgyldigt tiltvinge sig Dispensation for Følgerne af saa-

dan ulovlig Adfærd. Enhver Overenskomst, der utvivlsomt er fremkaldt ved ulovlig Tvang, er i sin Helhed uforbindende for den Tvungne, saalænge indtil denne, efter at Tvangssituationen er ophørt, udtrykkelig eller stiltiende godkender Aftalen. Klagerne har nu vel under Proceduren erklæret ikke at ville paastaa Hovedaftalen om de 10 Kr. Dyrtidstillæg kendt ugyldig, men har samtidig — og altsaa med fuld Føje — gjort Ansvar gældende i Anledning af selve den ulovlige Arbejdsstandsning og de i Resolutionen af 23. April fremsatte Krav.

Forsaavidt de Indklagede, som anført, videre har gjort gældende, at Organisationen som saadan maa være uden Ansvar, da dens Ledelse har gjort, hvad den kunde for at modvirke Ulovlighederne og paany bringe Fred indenfor Faget, maa hertil bemærkes, dels at det Oplyste ikke tyder paa, at de Ledende er optraadt med nogen Kraft og Myndighed for at holde Lønningsforhandlingerne indenfor lovlige Baner, dels at i hvert Fald Organisationen maa tage Ansvaret, naar dens Medlemmer som her optræder i samlet Mængde paa ulovlig Vis, gennemfører en udbredt ulovlig Strejke og vedtager Resolutioner, der overbringes den modstaaende Organisation som Ultimata.

Sagen findes herefter at burde afgøres derhen, at der paalægges Forbundet paa dets kobenhavnske Afdelingers Vegne en Bod, der efter Omstændighederne sættes til 38,000 Kr., hvorhos Forbundet vil have at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse.

Dansk Typograf-Forbund bor paa sine kobenhavnske Afdelingers Vegne til Dansk Arbejdsgiverforening paa Kobenhavns Bogtrykkerforenings Vegne betale en Bod af 38,000 Kr. Endvidere betaler Forbundet Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kedel- og Maskinpasserne hele Landet.

Efter at der gentagne Gange uden Resultat var forhandlet om nogle tiltrængte Ændringer i den for Kedel- og Maskinpasserne gældende Overenskomst, afsendte Forbundet 1. Varsel om Strejke, som skulde iværksættes den 4. Juni. Efter Henstilling fra Forligsmanden blev denne Strejke dog udsat til den 11. Juni. Forligsmanden indkaldte samtidig til Forligsmøde den 9. Juni.

Efter et langvarigt Møde den nævnte Dag stillede Forligsmanden nedenstaaende Forslag, som han forlangte Svar paa til den 17. ds.

Til Bilæggelse af Konflikten mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund stiller Forligsmanden følgende Mæglingsforslag:

Landsoverenskomsten mellem de to Parter forlænges til 1. Februar 1920 med følgende Ændringer:

1. *Arbejdstid.*
   De sidste to Linier i første Afsnit af Overenskomsten af 28. Marts 1919, nemlig Ordene: »eller som hidtil — efter almindelig Skik har været indbefattet i Ugelønnen« udgaar.
2. *Betaling for Arbejdet.*
   Ugelønningerne fastsættes saaledes:

	Kbh. Kr.	Prov. Kr.
a. Dagdrift		
med Certifikat	82	80
med Kontrolbog	80	77
b. Treholdsdrift med 6 Vagter		
med Certifikat	84	82
med Kontrolbog	82	79
c. Kontinuerlig Treholdsdrift (7 Vagter) (160 Timer i 3 Uger)		
med Certifikat	96	94
med Kontrolbog	94	91

3. For *Toholdsdrift* betales samme Takster som for Treholdsdrift.
4. At ovennævnte Ugelønninger er fremtidig $^1/_3$ at betragte som Dyrtidstillæg.
5. Betalingen for den Tid, der medgaar til den daglige Opfyring, forhøjes fra 4 Kr. til 7 Kr. pr. Uge.
6. Under Afsit B Punkt 5a ændres 12 Kr. til 16 Kr., 9 Kr. til 12 Kr., 6 Kr. til 8 Kr. og 3 Kr. til 4 Kr.
7. Under Afsnit B Punkt 5c ændres 2 Kr. til 3 Kr. og 6 Kr. til 8 Kr.
8. I Punkt 8 under Afsnit B lades første og sidste Stykke uændret,

medens Punkt 8 iøvrigt affattes saaledes, at Overarbejde med Tillæg af henholdsvis 50 pCt. og 100 pCt. indtræder efter samme Regler som for de øvrige Arbejdere i den paagældende Virksomhed og beregnes efter den normale Ugeløn divideret med den normale Arbejdstids Timetal.

Om samtlige foreliggende Separatoverenskomster mellem nævnte Forbund og enkelte Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen optages Forhandlinger, naar en af Parterne begærer det inden 25. Juni d. A. Forsaavidt Enighed ikke opnaaes, afgøres Stridspunkterne af et Nævn bestaaende af to af hver Part valgte Repræsentanter samt en af den faste Voldgiftsret udpeget Opmand.

Overenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund forlænges ligeledes til 1. Februar 1921 paa følgende Vilkaar:

1. Tillægene i Landsoverenskomsten til Ugelønningerne for Arbejde i Dagdrift overføres til Entreprenøroverenskomsten.
2. Ligeledes forhøjes Spisetidstillægene som i Landsoverenskomsten (beregnet efter Punkt 5b.)
3. Betalingen for den Tid, der medgaar til den daglige Opfyring forhøjes med 3 Kr. pr. Uge.

De ovennævnte Forhøjelser beregnes fra Fredag Aften den 4. Juni 1920. Den varslede Strejke aflyses.

København, den 10. Juni 1920.

(sign.) K. H. Kofoed.

Svar paa nærværende Forslag afgives senest Torsdag den 17. Juni Kl. 12 Middag. Den til Fredag den 11. Juni varslede Strejke udsættes til Fredag den 18. Juni ved Arbejdstidens Ophør.

Forslaget giver Arbejderne i Dagdrift et Tillæg til Grundprisen af 5 Kr., Opfyring 3 Kr. og for Ophold paa Fabrikkerne i Spisetiden 2 Kr., ialt 10 Kr.

Arbejderne i kontinuerlig Drift med 6 Vagter har til Grundlønnen faaet 7 Kr. og for Opfyring 1 Kr. = 8 Kr.

Arbejderne i kontinuerlig Drift med 7 Vagter (160 Timer i 3 Uger) har faaet et Tillæg af 12 Kr. pr. Uge.

Ved Fristens Udløb forelaa der Meddelelse om, at begge Parter havde tiltraadt Forligsmandens Forslag, hvorfor den varslede Strejke aflystes.

Glasarbejderne paa Holmegaard Glasværk

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 18. Maj opnaaedes Enighed om et Forslag til Fornyelse af Overenskomsten til 1. April 1921.

Et til Akkordprislisterne løbende Tillæg paa 20 pCt. hævedes til 40 pCt., for en enkelt Branche (Midicinglasstolene) dog til 45 pCt.

Der foretoges en gennemgribende Revision af hele Overenskomsten, hvorved der ogsaa opnaaedes betydelige Fordele; f. Eks. hævedes Huslejegodtgørelsen fra 180 til 220 Kr. aarlig.

Det opnaaede Tillæg andrager ialt ca. 10—12 Kr. ugentlig pr. Mand.

Paa en Generalforsamling i Afdelingen godkendtes Overenskomsten med 46 St. mod 3.

Kedel- og Maskinpassere hos A/S Danske Oliemøller og Sæbefabrikker.

Tirsdag den 20. April mellem Kl. 2—3 nedlagde Kedelpasserne uden Varsel Arbejdet hos A/S Danske Oliemøller og Sæbefabrikker.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 24. April, hvor man enedes om følgende:

Kedel, og Maskinpasserne hos A/S Danske Oliemøller og Sæbefabrikker genoptager Arbejdet Mandag den 26. ds., saaledes at Opfyring er sket til normal Arbejdstids Begyndelse.

Under Forudsætning af, at dette sker, aftaler Organisationerne en Forhandling om Landsoverenskomsten paa Grundlag af Forligsmandens Forslag. Mødet fastsættes til Tirsdag den 4. Maj Kl. 2.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 52 * KØBENHAVN DEN 26. JUNI 1920 * 16 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Nr. følger Afdelingsskemaet for Juni 1920.

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Juli 1920.

Forretningsudvalget.

Kongresser.

Kommunalt Arbejderforbunds 11. Kongres.

Kommunalt Arbejderforbund afholdt i Dagene 7.—10. Juni i Enghavevejens Forsamlingsbygning sin 11. Kongres.

De Delegerede hilstes velkommen af Forretningsfører *Thomsen*, hvorefter Sporvejsfunktionærernes Sangforening under stærkt Bifald sang en Del smukke Sange.

Forretningsføreren meddelte, at der var mødt Repræsentanter fra Norge, Sverige og Tyskland samt fra De samv. Fagforbund, Dansk Arbejdsmands Forbund, Kvindeligt Arbejderforbund, og desuden Repræsentanter for en Del andre Stats- og Kommunefunktionærers Organisationer, hvorefter han holdt en kort

Aabningstale

for Kongressens Delegerede. Han mindede om, at Krigens Afslutning desværre ikke havde bevirket Dyrtidens Ophævelse. Den var tværtimod blevet endnu værre. Demoralisationen fra oven havde bredt sig nedad i Dele af Arbejderklassen. Han mindede om Statskupet og Generalstrejken, hvorved det var lykkedes atter at skabe lovlige Tilstande. Dette skyldtes alene Arbejdernes enige Optræden. Ved en løgnagtig Agitation lykkedes det Overklassen at erobre den politiske Magt. Det var hans Haab, at Arbejderklassen allerede ved næste Valg vilde være i Stand til at feje den nuværende Overklasse-Regering til Side. Han mindede om, at Arbejderklassen nu havde naaet at faa gennemført 8 Timers Arbejdsdagen. Vi skal staa Vagt over de vundne Fordele. Det er ikke nok, at vi er fagligt organiserede — vi maa ogsaa være politisk organiserede.

Valg af Kongressens Tillidsmænd.

Til Dirigenter valgtes Maskinmester *Fr. Petersen* og Sporvejsfunktionær *Boerlund*.

Til Hjælpesekretærer valgtes *Westergaard, Thornkær* og *M. P. Madsen*.

Gæsterne udtaler sig.

Formanden for De samvirkende Samvirkende Fagforbund, *Carl F. Madsen*, takkede paa de danske Gæsters Vegne for Indbydelsen til at overvære Kongressen. I indtrængende Ord manede han til Enighed indenfor Arbejderklassen, idet Reaktionen nu brugte alle Midler for at slaa Arbejderne ned. Vi saa det ved sidste Valg, hvor man forud ikke veg tilbage for et Statskup. Syndikalisterne havde ved at bryde indgaaede Overenskomster bevirket, at Arbejdsgiverforeningen tog Beslutning om at bruge alle Midler til at slaa Arbejderne ned. Et af Midlerne til det gemene Overfald paa Arbejderne var Kupet, og ved Planlæggelsen af dette var der det nøjeste Sammenspil mellem Arbejdsgiverforeningen og Højres ledende Mænd. De samvirkende Fagforbund tog da Beslutning om Generalstrejken, og ved den lykkedes det os at faa standset den bebudede Lock-out og faa Forfatningen sat paa Plads igen.

Da Generalstrejken blev afblæst, burde selvfølgelig de udenfor staaende Organisationer, Sømændene og Transportarbejderne, være gaaet i Arbejde, ligesom de øvrige Organisationer indenfor De samvirkende Fagforbund gik i Arbejde og derefter paabegyndte de faglige Forhandlinger. Dette gjorde de ikke, og man kan ikke forlange, at De samvirkende Fagforbund skal tage Hensyn til Organisationer, der ikke vil være med i Samarbejdet med alle de øvrige Organisationer, der staar samlet i De samvirkende Fagforbund, og som tæller 2300 Fagforeninger over hele Landet med et samlet Medlemstal af ca. 300,000. De udenfor staaende Organisationer har ved deres Optræden vist, at de ikke var i Stand til at gennemføre noget, men maa nu optage Forhandlinger paa samme Maade, som alle de øvrige sammensluttede Organisationer. Dette viser, at Arbejderne kun ved enigt Samarbejde er i Stand til at sejre. Taleren sluttede sine Udtalelser med at takke Kommunalt Arbejderforbund for det udmærkede Samarbejde, der havde været mellem dette og De samvirkende Fagforbund. Han ønskede hjerteligt til Lykke med Kongressens Arbejde. (Stærkt Bifald).

Forretningsfører *Nordgren*, Stockholm, takkede for Indbydelsen til det svenske Kommunalforbund. Han udtalte Haabet om Vedtagelsen af gode Beslutninger til Gavn for hele Skandinaviens Arbejderstand. (Bifald).

Forretningsfører *Sethil* fra det norske Kommunalforbund bragte Hilsen fra Norge. Han gav derpaa en Skildring af de kommunale Funktionærers Organisationsforhold i Norge og ønskede til Lykke med Kongressens Arbejde. (Bifald).

Hr. *Kaarøe* fra Københavns Kommunalforening takkede for Indbydelsen. Han fandt, at det Samarbejde, der under Krigen havde været ført mellem de kommunale Hovedorganisationer havde været til Gavn for begge Parter.

Beretning. — 5000 Kr. til Valgfonden.

Forretningsfører *Thomsen* begyndte sin Beretning med at anbefale, at der bevilgedes 5000 Kr. til Socialdemokratiets Valgfond.

Forslaget vedtoges enstemmigt og uden Diskussion.

Forretningsføreren gik derefter over til at aflægge en udførlig Beretning om Forbundets Virksomhed i de 2 forløbne Aar, 1918 og 1919. Han meddelte, at der paa Kongressen var 84 Delegerede og 23 Hovedbestyrelsesmedlemmer samt ca. 20 Gæster til Stede.

I de nævnte 2 Aar havde man faaet gennemført saa betydningsfulde Ting som 8 Timers Arbejdsdagen for alle Kommunens Lønarbejdere og Tjenestemænd, saavel mandlige som kvindelige. Det var ogsaa lykkedes at faa gennemført 14 Dages Ferie for alle mandlige og kvindelige Lønarbejdere indenfor Kommunen. Der var desuden blevet gennemført en Række Forbedringer for de forskellige Afdelinger indenfor Kommunalt Arbejderforbund, som Forretningsføreren gennemgik i alle Enkeltheder.

Da den sidste Kongres blev afholdt, var det endnu ikke lykkedes at faa gennemført Kravet om 900 Kr. i Dyrtidstillæg til Tjenestemændene og 30 Øre i Timen til mandlige Lønarbejdere samt et tilsvarende Beløb til kvindelige Lønarbejdere. De 900 Kr., som vi krævede, dækkede imidlertid knapt nok den Prisstigning, der var sket paa alle Livsfornødenheder.

Forretningsføreren omtalte derpaa alle de Forhandlinger, der havde været ført med Magistraten. I første Omgang opnaaede man for Tjenestemændene et Dyrtidstillæg paa 720 Kr., eller ialt 1200 Kr. For Lønarbejderne havde man opnaaet tilsvarende Lønforbedringer, saaledes at de ikke alene holdtes skadesløse for den forkortede Arbejdstid, men opnaaede gentagne Lønforbedringer, der nu har bragt deres Løn og Dyrtidstillæg op til 1 Kr. 90 Øre pr. Time for Arbejdsmænd, 2 Kr. 12 Øre for Haandværkere, 1 Kr. 16 Øre for kvindelige Lønarbejdere. For Tjenestemændene er gennemført en Lønreform, der for alle de lavestlønnede Funktionærer ikke alene har givet Dækning for Dyrtiden, men ogsaa bragt dem en beskeden Velstandsstigning. Den samlede Lønstigning i de forløbne 2 Aar udgør for Forbundets ca. 8600 Medlemmer omtrentlig 16 Millioner 300,000 Kr.

Forretningsføreren gik derefter over til at give en Oversigt over de løbende Sager samt over de for Afdelingerne specielle Sager, der er afsluttede. Herunder kom han ind paa en Omtale af Skolebetjentene, der havde udmeldt sig af Kommunalt Arbejderforbund.

Efter at have meddelt, at Medlemstallet i Kongresperioden var vokset fra 5959 til 8348, afsluttede han sin udførlige Beretning, der hilstes af Kongressen med et meget stærkt og langvarigt Bifald.

Repræsentanten for Dansk Arbejdsmands Forbund, *Axel Olsen*, beskæftigede sig særlig med Grænsespørgsmaalet mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Kommunalt Arbejderforbund samt med Samarbejdet indenfor de to nævnte Organisationer, som han fandt havde været til Gavn for begge Organisationer.

Formand *Carl F. Madsen* fra De samvirkende Fagforbund gav nogle Oplysninger vedrørende de førte Forhandlinger om Grænsespørgsmaalet.

Forretningsfører *Thomsen* omtalte ligeledes Grænsespørgsmaalet, som han supplerede med nogle faktiske Spørgsmaal.

Repræsentanten for Dansk Arbejdsmands Forbund *Axel Olsen* beskæftigede sig særlig med Grænsespørgsmaalet mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Kommunalt Arbejderforbund samt med Samarbejdet indenfor de to nævnte Organisationer, som han fandt havde været til Gavn for begge Organisationer.

Formand *Carl F. Madsen* fra De samvirkende Fagforbund gav nogle Oplysninger vedrørende de førte Forhandlinger om Grænsespørgsmaalet.

Forretningsfører *Thomsen* omtalte ligeledes Grænsespørgsmaalet, som han supplerede med nogle faktiske Spørgsmaal.

Hovedsekretær *Rasmus Olsen* gennemgik de indkomne Resolutioner, som han havde samlet i en Resolution, der havde følgende Ordlyd:

Forskudt Arbejdstid.

Idet Kongressen godkender det af Hovedbestyrelsen udførte Arbejde for Gennemførelse af Vederlag til Tjenestemændene for Arbejdstidens Forskydning udenfor normal Arbejdstid, udtaler den sin Forstaaelse af og Sympati med den Harme, der fra Repræsentanter for de i Sagen interesserede Organisationer er kommen til Orde i Anledning af, at dette Vederlag unddrages en Række Tjenestemænd, der i Tiden mellem Kl. 6 Aften og Kl. 6 Morgen udfører ligesaa effektivt Arbejde som det, for hvilket der ydes Politiet Vederlag, og idet Kongressen giver sin fulde Tilslutning til de ved Forbundets Skrivelse i Maj Maaned d. A. til Kommunalbestyrelsen fremsatte Krav, paalægger den Hovedbestyrelsen at bringe de til Sagens forsvarlige Løsning med tilbagevirkende Kraft fra 1. Oktober 1919 nødvendige Midler i Anvendelse.

— Efter at ovenstaaende Resolution var bleven oplæst, førtes endnu en lang Diskussion, hvorunder enkelte af de kvindelige Repræsentanter fremkom med udmærkede Indlæg i Debatten, hvorefter Resolutionen vedtoges enstemmig.

Derefter blev Beretningen enstemmig godkendt.

Regnskabet.

Hovedkasserer *Egebo* fremlagde Regnskabet, der enstemmig godkendtes.

Dannelsen af Landsforbund.

Forretningsfører *Thomsen* forelagde derpaa paa Hovedbestyrelsens Vegne Forslag om Dannelsen af et Landsforbund. Han gennemgik udførligt Sagen, idet han meddelte, at man bestandig havde faaet Anmodning fra Tjenestemænd i Provinserne om at danne et saadant Forbund. Hovedbestyrelsen ønskede nu Kongressens Tilslutning til at realisere denne Plan.

Der udspandt sig herom en længere Diskussion, hvori bl. a. Repræsentanter for Dansk Arbejdsmandsforbund deltog, og som tilkendegav Forbundets Stilling til dette Forslag.

En Række Delegerede talte derpaa alle i Tilslutning til Forslaget, som efter afsluttende Bemærkninger af Forretningsføreren vedtoges enstemmigt og under stærkt Bifald.

Man gik derefter over til Drøftelsen

af de i Henhold til den vedtagne Beslutning nødvendige Lovændringer, som ligeledes vedtoges enstemmigt.

Medlemsbladet.

Kongressen vedtog efter anbefalende Bemærkninger af Forretningsføreren, at Hovedbestyrelsens Forslag om at udvide Bladet fra Nytaar til et 14 Dages Blad skulde træde i Kraft.

Hjælpekassens Virksomhed.

Efter en Diskussion om Hjælpekassens Forhold vedtoges et af Hovedbestyrelsen foreslaaet og af Forretningsføreren anbefalet Forslag om at sætte Kassen ud af Virksomhed indtil førstkommende Repræsentantskabsmøde. Dette skal saa træffe Beslutning, hvorvidt og under hvilke Former Kassen fremtidig skal virke.

Oprettelsen af et Bedriftsraad.

Et Forslag, som var udarbejdet af et Udvalg, nedsat af Hovedbestyrelsen, om Oprettelsen af Bedriftsraad i de kommunale Virksomheder kom derpaa under Diskussion. Madsen, Belysningsfunktionærerne, klarlagde nærmere, hvad Mneingen med disse Bedriftsraad var. De skulde særlig have en raadgivende Karakter. Fordelingen og Udførelsen af Arbejdet, Forfremmelser og Afskedigelser skulde være de Opgaver, Raadene burde beskæftige sig med.

Forslaget gav Anledning til en interessant Debat, hvorefter Forretningsføreren stillede Forslag om, at det af Hovedbestyrelsen nedsatte Udvalg suppleredes med to Medlemmer af Kongressen. Palbo og Karmark Jensen valgtes. Udvalget skal udarbejde et endeligt Forslag, som saa skal videre behandles af Kongressen.

Dette Udvalg fremlagde senere Forslag til de Retningslinier, Hovedbestyrelsen maa følge ved eventuelle Forhandlinger om Arbejdernes og Tjenestemændenes Deltagelse i Ledelsen af kommunale Virksomheder.

Tilslutning til det nye internationale Sekretariat.

Efter at Sekretæren, R. Olsen, havde indledet dette Punkt, vedtog Kongressen et af Hovedbestyrelsen udarbejdet Forslag om at tiltræde de forelagte Forslag til Statutter og Arbejdsprogram for det nye internationale Sekretariat.

Samarbejde mellem de skandinaviske Kommunalarbejderorganisationer.

Efter indledende Bemærkninger af Sekretær Olsen vedtoges efter en kort Diskussion et af Hovedbestyrelsen udarbejdet Forslag til Vedtægt for Samarbejde mellem de skandinaviske Kommunalarbejderorganisationer.

Forslaget, der blev gennemgaaet af Sekretæren, gaar særligt ud paa, at der indtræder en gensidig økonomisk Understøttelsespligt i Tilfælde af Konflikter.

Den fremtidige Virksomhed.

Vedrørende Planlæggelsen af den fremtidige Virksomhed havde en Række Afdelingsformænd Ordet for at fremsætte deres Afdelingers særlige Krav. Kongressen vedtog en Udtalelse om at tage de fremsatte Krav til Efterretning for Hovedbestyrelsen i den kommende Kongresperiode.

Kongressen fastsatte derpaa Lønninger og Diæter for den kommende Periode.

Tillidsmændene vælges.

Kongressen gik derpaa over til at vælge Tillidsmænd for den kommende Periode. Forretningsføreren genvalgtes med Akklamation. Til Viceforretningsfører valgtes *Rasmus Olsen* ligeledes med Akklamation.

Til Hovedkasserer valgtes *Tornkær* og til Revisorer: *Frobenius* og *Jensen-Petersen*. Revisorsuppleanter blev *Egebo* og *Hilmand*.

De øvrige Medlemmer af Forretningsudvalget blev: *Ipsen* og *Louis Hansen*.

Hovedbestyrelsen kom til at bestaa af følgende: Fru *Jørgensen*, *Lindblad*, *Palbo*, *H. Jensen*, *Madsen*, *Elmø*, *H. Petersen* og *Westergaard*.

Afslutning.

Forretningsføreren bragte i en Tale Kongressens Tak til den afgaaende Hovedkasserer Egebo og til den nyvalgte Viceforretningsfører Rasmus Olsen for

deres store Arbejde i Forbundets Tjeneste.

Til allersidst tog Forretningsfører *Thomsen* Ordet og opridsede i en Tale de Resultater, som Kongressen havde bragt. Han bragte en Tak til alle, som havde været medvirkende til det gode Resultat. Med et Leve for »Dansk kommunalt Arbejderforbund« afsluttedes Kongressen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene hos A/S Kølvraa Mosebrug.

I Anledning af en Strid om Tørvenes Størrelse opstod en Arbejdsstandsning den 5. Maj, og en Forhandling paa Stedet bragte intet Resultat.

Der kom saa et Fællesmøde i Stand den 31. Maj, og efter at der var givet Tilsagn om Arbejdets Genoptagelse hurtigst muligt, paabegyndtes en Forhandling om Fornyelsen af Priskuranten.

Under Forbehold af Sanktion enedes man om en fuldstændig Revision af Akkordsatserne, hvorved det hidtil løbende Dyrtidstillæg, 35 Øre pr. Time, inkluderedes i Akkordpriserne.

For Timelønnens Vedkommende gælder den med Dansk Arbejdsmandsforbund trufne Ordning.

Ordningen fik i Henhold til et tidligere afgivet Løfte tilbagevirkende Kraft fra Tørvesæsonens Begyndelse.

Paa et Møde den 2. Juni vedtog Arbejderne Overenskomsten.

Bødkerne hos Bødkermestrene hele Landet.

Ved et Fællesmøde den 6. Maj forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Overenskomstforholdet mellem Bødkerforbundet og Bødkerlauget i København samt Centralforeningen af Bødkermestre i Provinserne, hvor der opnaaedes Enighed om følgende Ændringer i de løbende Overenskomster:

Akkordsatserne hæves med fra 5 til 25 pCt. Timelønnen for Udearbejdere forhøjes fra Kr. 1,85 til Kr. 2,05. Til Værkstedslønnen ydedes intet Tillæg, men Forbundet fik anerkendt Retten til for den enkelte Mand selv at hæve denne.

Bødkerne paa Olie-, Sæbe- og Spritfabrikkerne.

Ved et Fællesmøde den 7. Juni forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, mellem Bødkerforbundet og Foreningen af danske Oliemøllere, danske Spritfabrikanter, Fabrikanter af blød Sæbe samt Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger om et ekstraordinært Dyrtidstillæg til de i Overenskomst af 2. Oktober 1919 fastsatte Lønninger.

Der opnaaedes Enighed om følgende Tillæg: I København 8 Kr., i Provinserne 8 Kr., saaledes at den samlede Ugeløn bliver henholdsvis 90 og 88 Kr.

Endvidere opnaaedes Enighed om Forhøjelse af fra 5 til 20 pCt. paa en Række Akkordsatser.

Gartnerne hos Anlægsgartner N. P. Mortensen, Aalborg.

I Anledning af, at ovennævnte, der er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, har nægtet at rette sig efter en mellem Gartnerforbundet og Anlægsgartnerforeningen i Aalborg oprettet Overenskomst. Denne Forening staar ikke tilsluttet Arbejdsgiverforeningen.

Ved et Fællesmøde den 8. Juni stillede Arbejdsgiverforeningen et Forslag, der var bygget over Overenskomsten for København og Omegn, men dette nægtede Gartnerforbundet at modtage, da Aalborg-Overenskomsten er betydelig bedre.

Mødet endte derfor uden Resultat, men da Lønnen for Gartnere i København og Omegn er Minimalløn, er der Mulighed og Sandsynlighed for, at Forholdene bringes i Orden paa Pladsen i Overensstemmelse med de Lønninger, der betales hos de øvrige Anlægsgartnere i Aalborg.

Rebslageriarbejderne hos Rebslagermestrene.

Ved et Fællesmøde den 3. Juni forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Overenskomstforholdet mellem Rebslageriarbejderforbundet og De danske Rebslagermestres Centralfor-

ening, og man enedes om at forny den udløbne Overenskomst med følgende Ændringer:

De faglærte og ikke-faglærte mandlige Arbejdere faar et Tillæg til deres overenskomstmæssige Timelønninger af 5 Øre pr. Time.

Desuden ydes der herudover et Tillæg til disse Arbejdere af 5 Øre pr. Time, hvilket Tillæg dog bringes i Fradrag i den Lønforhøjelse, som vil være at yde i Henhold til Forliget af 5. April d. A. Punkt 3.

Rebslageriarbejderne paa Rebfabrikkerne

Ved et Fællesmøde den 3. Juni forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Overenskomstforholdet mellem Rebslageriarbejderforbundet og Foreningen af danske Rebslagerier samt Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger, og man enedes om at forny den udløbne Overenskomst med følgende Ændringer:

De faglærte og ikke-faglærte mandlige Arbejdere faar et Tillæg til deres overenskomstmæssige Timelønninger af 10 Øre pr. Time.

Desuden ydes der herudover et Tillæg til disse Arbejdere af 5 Øre pr. Time, hvilket dog bringes i Fradrag i den Lønforhøjelse, som den i Forliget af 5. April d. A. Punkt 3 hjemlede Augustregulering vil bringe.

Til de kvindelige Arbejderes Timelønninger paa 83 Øre ydes et Tillæg af 9 Øre pr. Time. For Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger fastsættes dog en Slutugeløn af 43 Kr. Den nuværende Forskel mellem Begyndelses- og Slutlønninger bibeholdes.

Sukkervare og Chokoladearbejderne.

Den 12. Maj afholdtes et Fællesmøde angaaende Fornyelsen af Overenskomsten, men dette endte, ligesom de forud herfor førte Forhandlinger mellem Parterne, uden Resultat.

Forbundet afholdt saa en Ekstrakongres for at tage Stilling til den foreliggende Situation, hvorefter der afholdtes et nyt Fællesmøde den 28. Maj, og her opnaaedes Enighed om følgende:

Ugelønnen for faglærte er det første Aar efter Læretiden 75,00 og derefter 85,00.

Ufaglærte Chokoladearbejdere første Aar 73,00 pr. Uge, andet Aar 76,00 og derefter 79,00 pr. Uge.

Øvrige ikke-faglærte Arbejdere 74,00 pr. Uge.

Kvinder over 18 Aar de første 9 Maaneder 41,00 pr. Uge og derefter 45,00.

For Akkordarbejdets Vedkommende bestemtes det, at alle Akkorder, der i Gennemsnitsfortjeneste ikke giver mindst 20 pCt. mere end Ugelønnen, skal revideres saaledes, at dette kan blive Tilfældet.

Tekstilarb. hos Tekstilfabrikanterne.

Ved et Fællesmøde den 29. Maj forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Overenskomstforholdet mellem Tekstilarbejderforbundet og Tekstilfabrikantforeningen, og man enedes om følgende Ændringer, med Hensyn til Lønforholdene, i de udløbne Overenskomster:

Timelønninger for Mænd over 18 Aar: *København:* De første 3 Maaneder 145 Øre, derefter 150 Øre; *Provinserne:* henholdsvis 140 og 145 Øre.

Timelønninger for Kvinder over 18 Aar: *København:* De første 3 Maaneder 95 Øre, derefter 100 Øre; *Provinserne:* henholdsvis 92 og 97 Øre.

For Forrettere hæves Lønnen saaledes: De første 6 Maaneder, i hvilke de arbejder som Forrettere: *København:* 90 Kr. pr. Uge, derefter 93 Kr. pr. Uge; *Provinserne:* henholdsvis 87 og 90 Kr. pr. Uge.

Endvidere hævedes Timelønningerne for unge Kvinder og Mænd mellem 14 og 18 Aar, saaledes at Slutlønnen for Kvinder mellem 17 og 18 Aar ansattes til 78 Øre i København og 75 Øre i Provinserne. For unge Mænd mellem 17 og 18 Aar henholdsvis 83 og 80 Øre.

For Akkordarbejderne hæves de hidtil ydede ekstraordinære Dyrtidstillæg med 12 Øre pr. Time for Mænd og 6 Øre for Kvinder.

Af Lønningerne er $^2/_3$ at betragte som fast Løn, Resten som Dyrtidstillæg.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
REDAKTØR: CARL F. MADSEN
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Juni Maaned 1920.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0**. Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte et **?**

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	
6. For hvormange Dage er der udbetalt Understøttelse (alle understøttede Dage)?	
7. Hvormeget er der udbetalt til Understøttelse af Arbejdsløse og Rejsende i Maanedens Løb: a) Af Arbejdsløshedskassen? b) Af Fagorganisationen?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, eller kunne staa som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde senest d. 8. Juli 1920.

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund, bedes sende deres Skemaer direkte til De samvirkende Fagforbund, Nørrefarimagsgade 49,[1] Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—7 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette maa Forsendelsen frankeres som Brev.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Alfr. Christiansen

F.E.BORDING KØBENHAVN.